ENIGME ENIGME ENIGME

ZECHARIA SITCHIN

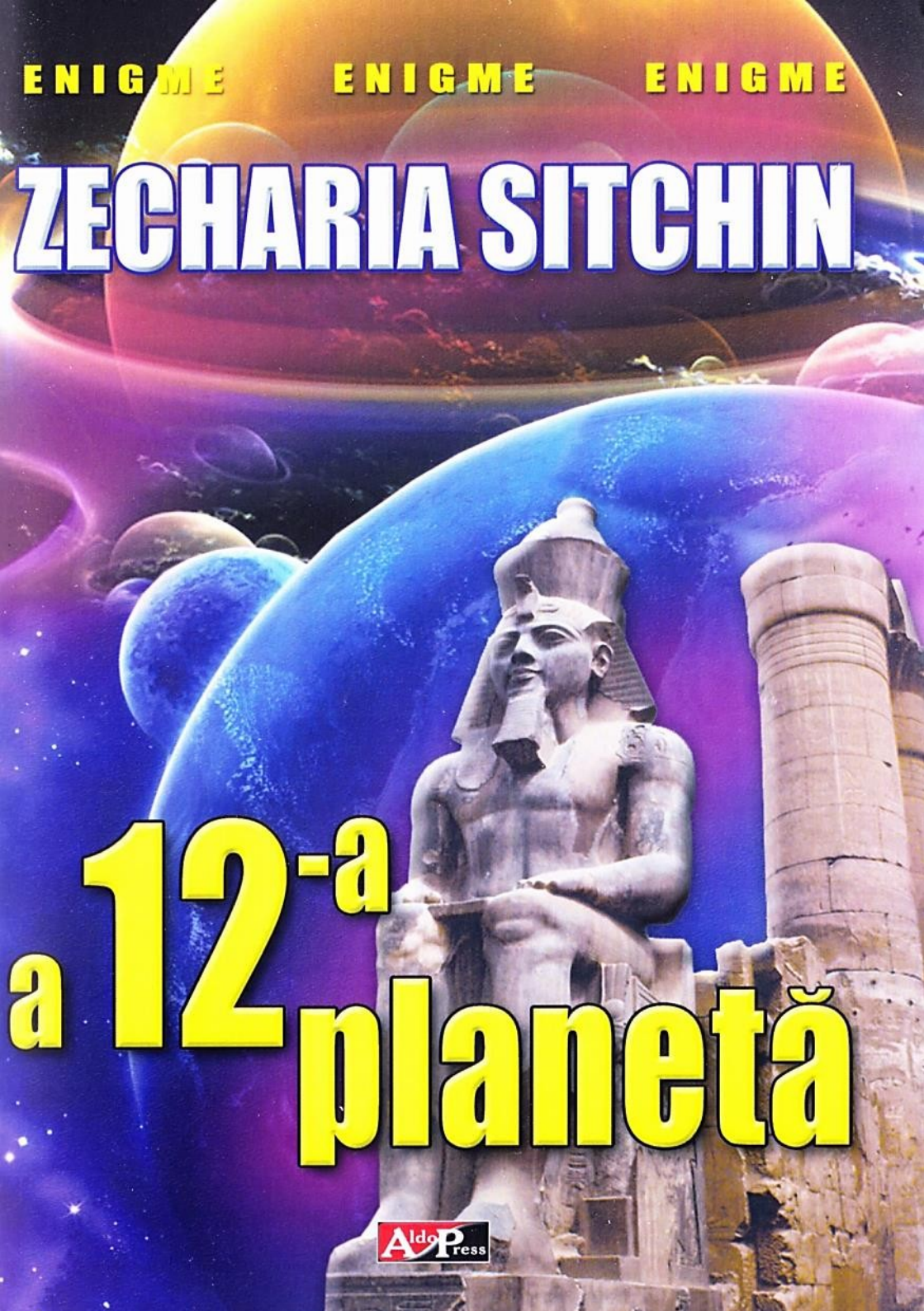

a 12-a planetă

AldoPress

ZECHARIA SITCHIN

A DOUĂSPREZECEA PLANETĂ

Traducere: Cristian Banu

Nota autorului

Sursa primară pentru versetele biblice din Vechiul Testament, pe care le-am utilizat în această carte, este textul original evreiesc. Trebuie spus de la bun început că toate traducerile consultate principalele fiind menţionate la sfârşitul cărţii sunt doar atât, simple traduceri sau interpretări. Ceea ce contează pentru concluzia finală este ce spune originalul.

Pentru versiunea finală, cea care este utilizată în cartea de faţă, am comparat traducerile pe care le-am avut la îndemână şi apoi cu textul original, utilizând şi textele/poveştile sumeriene şi acadiene asemănătoare, pentru a obţine ceea ce eu consider a fi cea mai fidelă variantă.

Analiza textelor sumeriene, asiriene, babiloniene şi hitite a angajat o armată întreagă de savanţi, timp de mai bine de un secol. Descifrarea scrisului şi a limbii a fost urmată de transcriere, transliteratic şi abia apoi de traducere. În multe cazuri, am putut alege între diferitele traduceri şi interpretări numai verificând unele mult anterioare. În alte cazuri, cercetările moderne au fost cele care au adus o lumină nouă asupra variantelor mai vechi.

Deci lista textelor Orientului Antic care apare la sfârşitul acestei cărţi conţine atât versiunile cele mai vechi, cât şi pe cele mai noi, alături de o listă a publicaţiior ştiinţifice în care au fost publicate cele mai interesante contribuţii la înţelegerea acestor texte.

Autorul

Toţi oamenii din vechime credeau în zei care au coborât pe Pământ şi care se vor ridica la ceruri după ce îşi vor încheia menirea. Dar nu a fost acordată niciodată credibilitate acestor texte, fiind taxate de oamenii de ştiinţă, încă de la început, ca fiind doar legende.

Scrierile Orientului antic, incluzând aici şi numeroase texte astronomice, vorbesc în mod explicit despre o planetă de pe care au venit pe Pământ aceşti astronauţi sau „zei”. Totuşi, când oamenii de ştiinţă au descoperit, descifrat şi transcris o listă antică a corpurilor cereşti, planeta Pluto nu fusese încă descoperită (ea a fost localizată abia în 1930). Cum să accepte ei atunci dovada existenţei a încă unui membru al sistemului nostru solar? Dar acum noi, care la fel ca cei din vechime, cunoaştem că mai există planete şi după Saturn, de ce să nu acceptăm antica dovadă a existenţei celei de-a douăsprezecea planete?

Pe măsură ce ne aventurăm în spaţiu, o privire proaspătă şi o acceptare a vechilor scripturi este mai mult decât actuală. Acum, că astronauţii noştri au aterizat pe Lună, iar navele noastre spaţiale teleghidate explorează şi alte planete, nu mai este chiar atât de imposibil de crezut că o altă civilizaţie, de pe o altă planetă, mult mai avansată decât a noastră, a fost capabilă să-şi trimită astronauţii pe Pământ, cândva, în trecut. Într-adevăr, o serie de scriitori au speculat ideea că unele monumente antice, cum ar fi piramidele sau sculpturile gigantice, trebuie să fi fost făcute de reprezentanţii unei alte civilizaţii, mult mai avansate, care au vizitat planeta noastră căci, cu siguranţă, cum ar fi putut poseda omul primitiv tehnologia necesară realizării unor astfel de construcţii? Cum se face, ca să dau alt exemplu, că civilizaţia din Sumer a părut să înflorească brusc, fără niciun precursor, în urmă cu aproape 6000 de ani? Dar, deoarece aceşti scriitori n-au reuşit, în general, să arate *când, cum* şi, mai presus de toate, *de unde* au venit aceşti astronauţi din vechime, întrebările lor provocatoare rămân pure speculaţii. A fost nevoie de treizeci de ani de cercetări, de întoarcere la sursele antice, de acceptare a acestora *ad litteram,* pentru a crea în mintea mea un scenariu coerent şi plauzibil al evenimentelor din vechime. *A Douăsprezecea Planetă* îşi propune deci să ofere cititorului o poveste care să răspundă la întrebările de mai sus. Dovezile

aduse de mine consistă, în primul rând, chiar din înseşi textele şi desenele antice.

Am încercat în această carte să descifrez o cosmogonie sofisticată care explică, poate la fel de bine ca şi teoriile ştiinţifice moderne, cum s-ar fi putut forma sistemul nostru solar: o planetă invadatoare a fost prinsă pe orbita solară, iar Pământul şi alte părţi ale sistemului solar au fost create.

Dovezile prezentate de mine includ şi o hartă celestă a unui zbor spaţial către Pământ de pe această planetă, a douăsprezecea. A urmat apoi dramatica înfiinţare a primelor colonii pământeşti ale *nefilimilor.* Sunt date chiar şi numele liderilor lor, sunt descrise sentimentele lor: iubirea, gelozia, acumulările şi luptele lor, este explicată natura lor „nemuritoare”.

Dar, mai presus de toate, *A Douăsprezecea Planetă* îşi propune să descopere succesiunea evenimentelor care au dus la facerea omului şi metodele avansate prin care acest lucru a fost înfăptuit.

Ea sugerează complicata legătură care există între om şi „zeii” lui şi aruncă o nouă lumină asupra semnificaţiei unor evenimente, asupra Grădinii Edenului, Turnului Babel, asupra Potopului. Şi, omul îmbogăţit biologic şi material de cei care l-au făcut sfârşeşte prin a-şi alunga zeii. Această carte susţine că nu suntem singuri în sistemul nostru solar. Mai degrabă măreşte decât scade credinţa într-o putere supranaturală, pentru că, dacă *nefilimii* au creat omul pe Pământ, ei nu au făcut decât să îndeplinească un mult mai vast Plan Universal.

Z. Sitchin *New York, februarie 1977*

Capitolul 1 Veşnicul Început

Dintre toate dovezile pe care le-am adunat pentru a ne susţine teoria, cea cu care trebuie să începem este însuşi omul. În multe privinţe, omul modern – *Homo Sapiens* – este un străin pe această planetă. De când Charles Darwin i-a şocat pe oamenii de ştiinţă şi pe teologii vremii sale cu dovada evoluţiei omului, s-a considerat că viaţa pe Pământ a ajuns la om trecând prin primate, mamifere, vertebrate şi, mai departe, la cea mai slab dezvoltată formă de viaţă, într-un punct, acum câteva milioane de ani în urmă, când se presupune că a apărut viaţa pe Pământ.

Dar, ajungând la aceste începuturi şi încercând să analizeze problema existenţei vieţii în altă parte, în cadrul şi în afara sistemului nostru solar, oamenii de ştiinţă au devenit nesiguri în ceea ce priveşte problema vieţii de pe planeta noastră: cumva, ea nu aparţine acesteia. Dacă viaţa a început datorită unor reacţii chimice spontane, de ce are doar o singură sursă şi nu o multitudine de surse aleatoare? Şi de ce toate materiile vii de pe Pământ conţin foarte puţine dintre elementele care se găsesc aici din belşug şi foarte multe dintre cele rare?

Să fi fost atunci viaţa importată pe Pământ?

Poziţia omului în lanţul evoluţiei a mărit încurcătura. Găsind un craniu aici, câteva oase dincolo, oamenii de ştiinţă au considerat la început că omul a apărut în Asia, acum 500.000 de ani. Dar, cum au fost descoperite fosile din ce în ce mai vechi, a devenit clar că acest lucru s-a petrecut cu mult mai mult timp în urmă. Strămoşii omului sunt acum plasaţi în urmă cu aproape 25.000.000 de ani. Descoperiri în estul Africii au arătat o tranziţie cu caracteristici umanoide care a durat 14 milioane de ani. Şi 11 milioane de ani mai târziu apare primul om cu clasificarea de *Homo.*

Primul considerat într-adevar om „*Advanced Australopitecus*" a trăit în aceleaşi zone ale Africii cam 2 milioane de ani şi i-a mai luat 1 milion de ani să îl producă pe *Homo erectus*. În sfârşit după 900.000 de ani apare primul om primitiv *„Omul de Neanderthal"*.

În ciuda celor 2 milioane de ani trecuţi între *Advanced Australopitecus* şi *Neanderthal* ustensilele celor 2 grupuri – pietre

ascuţite erau de fapt aceleaşi, şi grupurile erau foarte dificil de diferenţiat (fig.1)

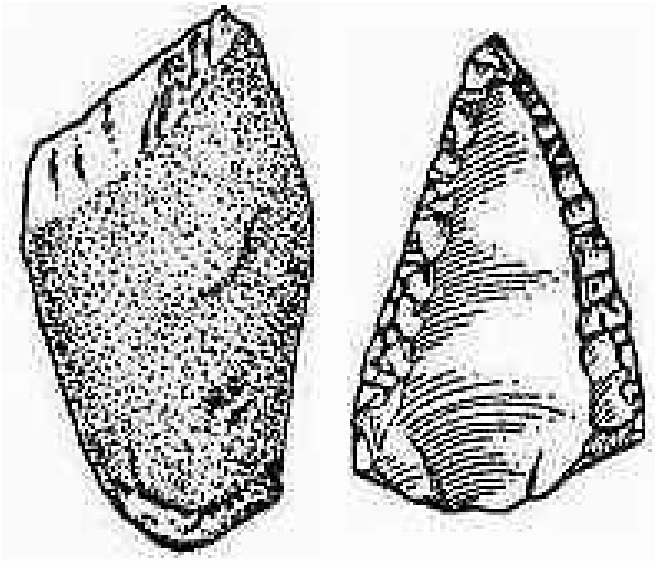

Fig. 1

Mai târziu dintr-o dată şi inexplicabil, în aproximativ 35.000 de ani apare o nouă rasă de oameni *Homo Sapiens* (omul gânditor); apare din nimic şi şterge de pe faţa pământului pe *Omul de Neanderthal*.

Aceşti oameni moderni numiţi *Cro-Magnon* arătau ca noi, dacă i-am fi îmbrăcat cu haine din timpul nostru s-ar fi potrivit perfect, ar fi trecut neobservaţi în multitudinea de oraşe europene sau americane. La sfârşit a fost numit *„Omul Cavernelor”* datorită artei în piatră care a rămas în urma lui.

Adevărul este că ei vagabondau liberi pe Pământ şi puteau să îşi construiască casele din piatră şi piele de animale oriunde le era necesar. De-a lungul milioanelor de ani uneltele omului nu au fost mai mult decât nişte pietre cu forme folositoare, mai puţin *Omul de Cro-magnon* care a organizat operaţiuni militare şi şi-a specializat unelte din lemn şi os.

Nu mai era gol deoarece folosea piei de animale să se îmbrace, avea o societate organizată, trăia în clanuri, sub o conducere patriarhală. Picturile şi sculpturile din peşterile lor demonstrează o formă de religie, în aparenţă un cult al *Zeiţei Mamă* reprezentată prin semnul lunii, de asemenea îşi îngropau morţii şi aveau o filosofie că există o altă viaţă după moarte. Dar

misterioasa şi inexplicabila lui apariţie este şi mai complexă, odată cu descoperirea a altor rămăşiţe a *Omului de Cro-magnon* (în locuri ca: Swanscombe, Steinheim şi Montmaria) se vede clar că *Omul de Cro-magnon* se trage dintr-o spiţă mai veche care a trait în Asia vestică şi în Nordul Africii cu 250.000 de ani înainte.

Ştim cum a apărut civilizaţia şi cum s-a dezvoltat aceasta o dată ce a apărut. Întrebarea fără răspuns este însă *de ce* – de ce a apărut această civilizaţie? Căci, şi asta o afirmă acum şi oamenii de ştiinţă – cu oarecare frustrare conform tuturor datelor cunoscute în prezent, omul nu ar fi trebuit să ajungă încă la civilizaţie. Nu există niciun motiv aparent pentru care noi să fim mai civilizaţi decât triburile primitive din jungla amazoniană sau de prin alte zone neumblate încă.

Dar, ni se spune, aceste triburi trăiesc încă la fel ca în epoca de piatră, deoarece au fost izolate de restul lumii. Dar izolaţi de ce? Dacă ei au trăit pe aceeaşi planetă cu noi, nu ar fi trebuit oare să ajungă la aceleaşi cunoştinţe ştiinţifice şi tehnologice, aşa cum se presupune că am făcut şi noi?

Totuşi adevărata problemă nu este gradul lor de înapoiere, ci gradul nostru de dezvoltare; căci acum se recunoaşte că gradul normal de dezvoltare este cel al triburilor amazoniene, şi nu al nostru. I-a trebuit omului peste două milioane de ani pentru a realiza epocala „revoluţie tehnologică” a trecerii de la folosirea pietrelor aşa cum le găsea, la şlefuirea şi ascuţirea lor. De ce nu tot două milioane de ani pentru a trece la folosirea altor materiale sau zece milioane de ani pentru stăpânirea matematicilor, ingineriei sau astronomiei? Şi totuşi iată că, la „numai” 50.000 de ani de la omul din Neanderthal, astronauţii noştri aterizează pe Lună.

Întrebarea care se pune în mod evident este: am obţinut oare noi şi strămoşii noştri din zona Mediteranei aceste cunoştinţe singuri?

Cu toate că omul de Cro-Magnon nu construia zgârie-nori şi nici nu utiliza metale, nu există nicio îndoială să fie prezentat un moment revoluţionar. Mobilitatea sa, faptul că-şi putea construi adăposturi, dorinţa sa de a se îmbrăca, uneltele sale, arta sa, toate acestea reprezintă o civilizaţie înaltă care apare brusc, iniţiind veşnicul început al culturii umane, întinsă pe milioane de ani, avansând cu paşi dureros de lenţi.

Deşi oamenii de ştiinţă nu posedă o explicaţie a apariţiei lui *Homo Sapiens* şi a civilizaţiei Cro-Magnon, nu există niciun dubiu în ceea ce priveşte locul de origine al acesteia: Orientul Apropiat.

Podişurile şi lanţurile muntoase care se întind în arc de cerc de la Munţii Zagros în est (unde se află azi graniţa dintre Iran şi Irak), spre Muntele Ararat şi Muntele Taurus, spre nord, apoi spre sud şi vest, în jos dealurile Siriei, Libanului şi Israelului sunt pline de peşteri în care s-au păstrat urmele omului preistoric. (Fig. 2)

Fig. 2

Una dintre aceste peşteri, Shanidar, este localizată în partea nord-estică a acestui arc de cerc al civilizaţiei. În zilele noastre, multe triburi kurde îşi găsesc adăpost în peşterile din zonă împreună cu animalele lor în timpul lunilor geroase de iarnă. Deci era o noapte de iarnă geroasă, cu 44.000 de ani în urmă, când o familie de şapte persoane (una fiind un copil) a căutat adăpost într-o peşteră din Shanidar.

Rămăşiţele lor, ei au fost omorâţi de o cădere de pietre au fost descoperite în 1957 de Ralph Solecki, care venise în regiune în căutarea urmelor omului primitiv. Ceea ce a descoperit el a

fost mai mult decât se aşteptase. Pe măsură ce strat după strat era îndepărtat, a devenit evident că peştera păstra urme de locuire umană, datând de circa 100.000 de ani, până cu circa 13.000 de ani în urmă.[1]

Ceea ce indicau aceste urme era mult mai surprinzător decât urmele însele. Cultura umană înregistrase nu un progres, ci regresase. Începând cu un anumit standard, generaţiile care urmaseră prezentau un regres clar. Şi începând cu 27.000 î.Ch. până în 11.000 î.Ch. regresarea şi micşorarea populaţiei au atins un punct în care viaţa aproape că dispăruse. Din motive care se presupun a fi de ordin climateric, omul aproape că a dispărut din zonă pentru aproape 16.000 de ani.

Şi apoi, aproximativ prin 11.000 î.Ch., omul a reapărut plin de vigoare şi cu o cultură de un nivel incredibil de ridicat.

De parcă un antrenor nevăzut, urmărind jocul şovăitor al omenirii, ar fi înlocuit echipa obosită şi uzată cu una proaspătă şi mai bine antrenată.

*

De-a lungul milioanelor de ani ai veşnicului său început, omul a fost copilul naturii; a rezistat adunându-şi hrană de prin păduri, vânând animale sălbatice, prinzând păsări sau pescuind. Dar, aproape imediat ce aşezările umane slăbeau şi el îşi părăsea locuinţele, când realizările sale artistice dispăreau – chiar atunci, brusc, fără vreun motiv aparent şi fără o perioadă de pregătire anterioară – omul devine agricultor.

Cercetând munca unor eminenţi oameni de ştiinţă din acest domeniu, R.J. Braidwood şi B. Howe, în lucrarea lor, *Prehistoric investigation în Iraqui Kurdistan* (Cercetarea preistoriei Kurdistanului irakian) au ajuns la concluzia că studiile genetice au confirmat descoperirile arheologice şi nu lasă nicio urmă de îndoială că agricultura a apărut exact acolo unde apăruse, cu câtva timp înainte, *Homo Sapiens*: în Orientul Apropiat. Nu mai există niciun dubiu că agricultura s-a extins din arcul munţilor şi dealurilor Orientului Apropiat. Folosind sofisticate metode de datare cu carbon radioactiv şi cercetări genetice, s-a stabilit că primele culturi agricole ale omenirii au fost cele de grâu şi orz. Presupunând că într-un anume fel omul a reuşit să înveţe singur

[1] Profesorul Solecki mi-a spus că au fost descoperite nouă schelete, dintre care numai patru fuseseră zdrobite de o cădere de pietre. *(n.a.)*

să cultive plantele sălbatice şi cerealele necesare supravieţuirii, cercetătorii au fost însă uimiţi de marea varietate de plante şi cereale de bază pentru supravieţuirea şi dezvoltarea civilizaţiei, care apăreau din Orientul Apropiat. Această listă cuprindea, într-o succesiune rapidă, mei, secară, printre cerealele comestibile; in, pentru fibrele sale, dar şi pentru ulei, precum şi o mare varietate de arbuşti şi copaci fructiferi.

De fiecare dată, o plantă a fost mai întâi cultivată în Orientul Apropiat, cu milenii înainte de a ajunge în Europa. De parcă acesta ar fi fost un fel de laborator genetico-botanic, condus de o mână nevăzută, care producea din când în când câte o nouă plantă.

Cei care au studiat originea viţei-de-vie au constatat că aceasta a început să se cultive în munţii din nordul Mesopotamiei, în Siria şi Palestina. Nu e de mirare. Vechiul Testament spune că Noe a plantat o viţă-de-vie (ba chiar că s-a îmbătat cu vinul ei) după ce arca sa a ajuns pe muntele Ararat când s-au retras apele potopului. Deci, la fel ca şi oamenii de ştiinţă, Biblia plasează începutul cultivării viţei-de-vie pe munţii din nordul Mesopotamiei.

Mărul, părul, măslinul, smochinul, migdalul, fisticul, nucul toţi îşi au originea în Orientul Apropiat, împrăştiindu-se de aici în Europa şi în alte părţi ale lumii. Într-adevăr, nu putem să nu ne amintim că Vechiul Testament i-a devansat pe oamenii noştri de stiinţă cu câteva milenii în identificarea aceleiaşi zone ca fiind prima grădină a lumii: „Apoi Domnul Dumnezeu a sădit o grădină în Eden, spre răsărit... şi a făcut să răsară din Pământ tot felul de pomi plăcuţi la vedere şi buni la mâncat”.

Locul în care se afla Edenul era cu siguranţă cunoscut generaţiilor biblice. Se afla „spre răsărit” la est de pământurile neamului lui Israel. Era un teritoriu udat de apele a patru mari râuri, două dintre ele fiind Tigru şi Eufrat. Nu poate exista niciun dubiu că Geneza localizează prima grădină pe dealurile de unde izvorăsc aceste râuri, în nord-estul Mesopotamiei. Biblia şi oamenii de ştiinţă sunt de acord.

De fapt, dacă citim textul Genezei nu ca pe o lucrare teologică ci ca pe una ştiinţifică, descoperim şi procesul prin care s-a început cultivarea acestor plante. Ştiinţa ne spune că mai întâi s-au cultivat ierburi sălbatice, apoi cereale, urmate de cultivarea arbuştilor şi pomilor fructiferi. Acesta este exact procesul descris în primul capitol al Genezei.

Şi Dumnezeu a zis: „Să dea pământul verdeaţă, iarbă cu sământţă, pomi roditori, cari să facă rod după soiul lor, şi cari să aibă în ei sământţa lor pe Pământ.” Şi aşa a fost.

Pământul a dat verdeaţă, iarbă cu sământţă după soiul ei şi pomi care să facă rod şi care îşi au sământţa în ei, după soiul lor.

Biblia ne mai spune apoi că, după ce a fost izgonit din grădina raiului, omul a trebuit să muncească din greu pentru a-şi obţine hrana. „Din sudoarea frunţii tale îţi vei mânca pâinea”, i-a spus Dumnezeu lui Adam. Iar după asta „Abel era cioban, iar Cain era plugar”. Omul a devenit crescător de vite, ne spune Biblia, curând după ce a devenit agricultor.

Oamenii de ştiinţă sunt perfect de acord cu această succesiune a evenimentelor. Analizând diferitele teorii referitoare la domesticirea animalelor, F.E. Zeuner, în cartea sa *Domestication of Animals* (Domesticirea animalelor), afirmă că „omul nu a putut căpăta obişnuinţa de a ţine animalele în captivitate şi de a le domestici înainte de a atinge stadiul de a locui în unităţi sociale de anumite dimensiuni”. Aceste comunităţi stabile, necesare pentru trecerea la domesticirea animalelor, au fost o consecinţă a schimbării către agricultură.

Primul animal care a fost domesticit a fost câinele, dar nu ca „cel mai bun prieten al omului”, ci, după toate probabilităţile, tot pentru hrană. Se crede că acest lucru s-a petrecut în jurul lui 9500 î.Ch. Primele rămăşiţe de câini au fost descoperite în Iran, Irak şi în Israel.

Tot cam în acea perioadă a fost domesticită şi oaia, peştera de la Shanidar conţinea rămăşiţele unor oi, datând cam din jurul anului 9000 î.Ch., ce indică faptul că o mare parte din miei erau tăiaţi pentru hrană sau pentru pielea lor. Caprele, şi ele dătătoare de lapte, au urmat curând porcii, bovinele şi alte vite au fost domesticite la scurt timp. De fiecare dată domesticirea lor a început în Orientul Apropiat.

Schimbările bruşte care au apărut cam pe la anul 11.000 î.Ch. în Orientul Apropiat (şi cu circa 2000 de ani mai târziu în Europa) i-au făcut pe oamenii de ştiinţă să descrie această perioadă ca fiind sfârşitul unei ere, paleoliticul, şi începutul alteia, mezoliticul.

Numele este potrivit doar dacă ne gândim la principalul material de construcţie, care era în continuare piatra. Adăposturile umane din munţi erau construite din piatră; comunităţile erau protejate de ziduri de piatră; prima unealtă

agricolă, sapa, era făcută din piatră. Ei îşi onorau sau îşi protejau morţii acoperind şi ornând mormintele cu pietre sau le foloseau pentru a-şi construi imagini ale fiinţelor supreme sau ale „zeilor” a căror intervenţie benefică o căutau. O astfel de imagine, descoperită în nordul Israelului, datând din al nouălea mileniu î.Ch., ne înfăţişează un cap sculptat al unui „zeu” cu un coif şi un fel de „ochelari de protecţie”. (Fig. 3)

Fig. 3

Privind lucrurile global, ar fi mult mai potrivit să numim această perioadă care începe după 11.000 î.Ch. nu mezolitic, (partea de mijloc a Epocii de piatră) ci Era Domesticirii. Într-o perioadă de circa 3600 de ani aproape peste noapte în termenii veşnicului început – omul a devenit agricultor, începând să cultive plante sălbatice şi să domesticească animale. Apoi, în mod clar, a urmat o nouă eră. Istoricii o numesc Neolitic (Noua Epocă de piatră) dar, din nou, total inadecvat, pentru că ceea ce a marcat această perioadă a fost apariţia ceramicii.

Din motive necunoscute încă oamenilor de ştiinţă – dar care vor deveni clare pe măsură ce se va derula povestea noastră – marşul omenirii către civilizaţie a fost limitat – pentru câteva milenii după 11.000 î.Ch. la dealurile din Orientul Apropiat. Descoperirea numeroaselor foloase pe care i le poate aduce lutul a fost contemporană cu părăsirea adăposturilor sale de pe munte şi coborârea în văile argiloase.

Începând cu mileniul al şaptelea î.Ch. civilizaţia Orientului Apropiat este plină de obiecte de argilă şi lut, de ornamente, ustensile sau statuete. În jurul anului 5000 î.Ch., omul producea obiecte ceramice de o excelentă calitate şi un design fantastic. Dar, încă o dată, ritmul progresului a scăzut şi, începând cu 4500 î.Ch descoperirile arheologice au relevat că totul regresase: ceramica devenise mai simplă, iar uneltele de piatră relicve ale unei epoci mult anterioare devin predominante. Aşezările apar ca nelocuite. Unele locuri, care fuseseră centre ale culturilor ceramice, încep să fie abandonate şi meşteşugul, ca atare, dispare. „A fost o istovire generală a culturii”, spune James Melaart în cartea sa *Earliest Civilizations of the Near East* (Primele civilizaţii ale Orientului Apropiat); unele locuri poartă în mod clar semnele acestei „noi faze de înapoiere”. Omul şi cultura sa erau, în mod clar, în declin. Apoi brusc, pe neaşteptate, inexplicabil Orientul Apropiat cunoaşte înflorirea celei mai mari civilizaţii imaginabile, o civilizaţie din care ne tragem şi noi rădăcinile.

O mână misterioasă îl scoate, din nou, pe om din declinul său şi îl ridică la un nivel chiar mai ridicat de cultură, cunoştinţe şi civilizaţie.

Capitolul 2 Civilizaţia neprevăzută

Mult timp, occidentalii au crezut că civilizaţia lor este darul romanilor şi al grecilor, dar filosofii greci înşişi au scris în mod repetat că ei se trag din surse şi mai vechi. Mai târziu, călătorii reîntorşi în Europa au semnalat existenţa în Egipt a unor piramide impozante şi a unor oraşe-temple, pe jumătate îngropate în nisip, protejate de nişte animale stranii numite sfincşi.

Când Napoleon a ajuns în Egipt în 1799, el a luat cu sine specialişti pentru a studia şi explica aceste monumente. Unul dintre ofiţerii săi a descoperit lângă Rosetta o piatră pe care se găsea o inscripţie datând din 196 î.Ch., scrisă atât cu hieroglife egiptene, cât şi în alte două limbi. Descifrarea scrisului şi limbii egiptene şi descoperirile arheologice care au urmat au relevat că în Egipt a existat o civilizaţie foarte înaltă, cu mult înainte de naşterea celei greceşti. Textele egiptene vorbesc de dinastii care au apărut în jurul anului 3100 î.Ch. cu aproape două mii de ani înainte de apariţia culturii elene. Atingându-şi maturitatea în secolele cinci şi patru înainte de Christos, civilizaţia greacă a fost mai degrabă o comunitate decât o precursoare.

Să fie oare rădăcinile civilizaţiei noastre în Egipt?

Oricât de logică ar părea această concluzie, există câteva fapte care militează împotriva ei. Istoricii greci descriu numeroase vizite în Egipt, dar vechile surse ale cunoştinţelor lor se găseau în altă parte. Culturile pre-elenice din zona Mării Egee – cultura minoică din insula Creta şi cultura micenianã din Grecia – aduc dovada că Orientului Apropiat, şi nu Egiptul, constituie punctul de plecare. Siria şi Anatolia au fost căile prin care o civilizaţie anterioară a pătruns în Grecia. Observând că invazia dorică în Grecia şi cea israeliană în Caanan, de după exodul din Egipt, au avut loc cam în acelaşi timp (aproximativ sec. XIII î.Ch.), istoricii au fost fascinaţi de numărul crescând de similitudini dintre civilizaţia semitică şi cea helenică. Profesorul Cyrus H. Gordon, în *Forgotten Scripts Evidence for the Minoan Language* (Manuscrise uitate; Dovezi despre limba minoică), a deschis un nou domeniu de studiu, arătând că scrisul minoic timpuriu, numit A Liniar, este de fapt de origine semitică. El

trage concluzia că „modelul civilizaţiilor ebraice şi minoice (dincolo de conţinut) este, până la un anume punct, acelaşi” şi a arătat că numele insulei Creta, în minoică *Ke-re-ta*, este identic cu un cuvânt ebraic *Ke-re-et* („Oraşul îngrădit”) şi îşi are corespondent într-o poveste semitică a unui anume rege al Keretului.

Chiar şi alfabetul grecesc, din care derivă cel latin, provine din Orientul Apropiat. Vechii istorici greci susţin că alfabetul lor a fost adus de un fenician, pe nume Kadmus („Bătrânul”) şi conţinea acelaşi număr de litere şi în aceeaşi ordine ca cel ebraic; era singurul alfabet utilizat în Grecia pe vremea războiului troian. Numărul literelor a fost mărit la douăzeci şi şase de poetul Simonides din Ceos în secolul al V-lea î.Ch.

Că alfabetul grecesc şi cel latin şi deci întreaga fundaţie culturală occidentală au fost adoptate din Orientul Apropiat poate fi demonstrat foarte uşor comparând ordinea, numele, semnele, ba chiar şi valoarea numerică a alfabetului original, din Orientul Apropiat cu cele din mai vechiul alfabet grecesc şi cu mai noul alfabet latin (fig 4).

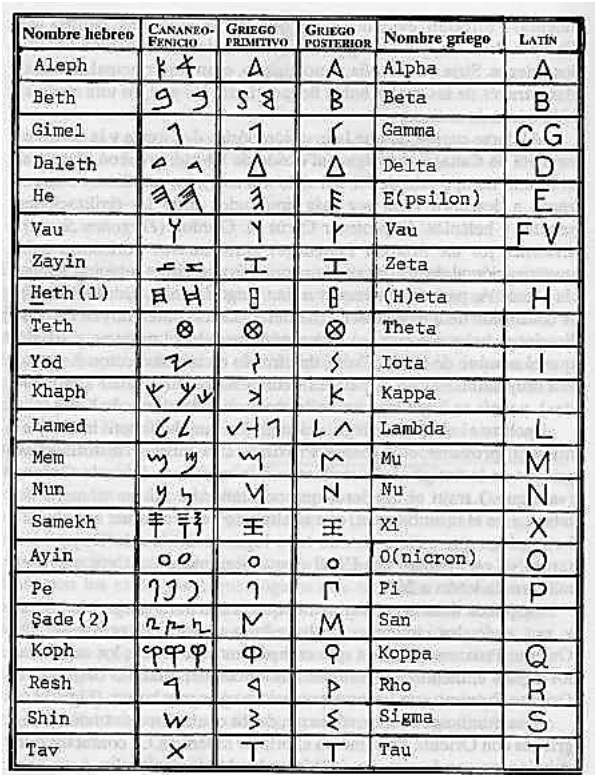

Nombre hebreo	Cananeo-Fenicio	Griego primitivo	Griego posterior	Nombre griego	Latín
Aleph				Alpha	A
Beth				Beta	B
Gimel				Gamma	C G
Daleth				Delta	D
He				E(psilon)	E
Vau				Vau	F V
Zayin				Zeta	
Heth (1)				(H)eta	H
Teth				Theta	
Yod				Iota	I
Khaph				Kappa	
Lamed				Lambda	L
Mem				Mu	M
Nun				Nu	N
Samekh				Xi	X
Ayin				O(nicron)	O
Pe				Pi	P
Şade (2)				San	
Koph				Koppa	Q
Resh				Rho	R
Shin				Sigma	S
Tav				Tau	T

Fig. 4

(1) „H” sumerian, transliterat de obicei ca „H”, pentru a fi mai uşor, în sumeriană şi în alte limbi se pronunţă, de fapt ca grupul de litere „CH” din limba germană.

(2) „S” sumerian, transliterat de obicei prin „S”, pentru a fi mai uşor, el este pronunţat în sumeriană şi în alte limbi semantice ca „Ʃ”.

Istoricii erau conştienţi de contactele grecilor cu Orientul Apropiat din primul mileniu înainte de Christos culminând cu înfrângerea perşilor de către Alexandru cel Mare, în 331 î.Ch. Textele greceşti fac deseori referire la aceşti perşi şi la teritoriile lor (aproximativ teritoriul actual al Iranului). Judecând după numele regilor lor – Cyrus, Darius, Xerxes – şi după cele ale zeilor acestora, care se pare că aparţin ramurii lingvistice indoeuropene, istoricii au ajuns la concluzia că fac parte din familia popoarelor ariene („de origine divină”) care au apărut de undeva de la estul Mării Caspice la sfârşitul celui de-al doilea mileniu înainte de Christos şi s-au împrăştiat spre vest în Asia

Mică, spre est în India, iar spre sud în ţinutul numit de Vechiul Testament „al moesilor şi al parţilor”.

Totuşi lucrurile nu au fost chiar atât de simple. În ciuda originii diferite asumate de aceştia, Vechiul Testament îi tratează ca parte componentă a evenimentelor biblice. Cyrus, de pildă, este numit în Biblie „Unsul lui Yahweh” o relaţie cu totul neobişnuită pentru un Dumnezeu ebraic cu un individ care nu era evreu. Conform cărţii lui Ezra, Cyrus a primit misiunea să reconstruiască Templul din Ierusalim, spunând că el primeşte ordine direct de la Yahweh, pe care îl numea „Dumnezeu din Ceruri”.

Cyrus şi ceilalţi regi din dinastia sa se numeau ahamenizi după titlul adoptat de fondatorul dinastiei, Hacham-Aniş. Nu era un titlu arian, ci unul perfect semitic, care înseamnă „Înţeleptul”. În general, istoricii au neglijat multele aspecte care pot indica o serie de similitudini între dumnezeul ebraic şi zeul pe care ahamenizii îi numeau, „Înţeleptul”, pe care ei şi-l imaginau plutind în cer într-un glob înaripat, aşa cum apare, de exemplu, pe un sigiliu al lui Darius. (Fig. 5)

S-a stabilit acum că rădăcinile istorice, culturale şi religioase ale perşilor se află în Imperiul Babiloniano-Asirian, a cărui mărire şi decădere sunt înregistrate în Vechiul Testament.

Simbolurile care împodobesc inscripţiile ce apar pe monumentele şi sigiliile persane au fost considerate, la început, ca fiind doar decorative. Engelbert Kampfer, care a vizitat Perseopolisul, capitala Imperiului Persan, în 1686, a descris aceste semne ca fiind „ca nişte cuie”, ca nişte „semne sparte”. De atunci, acest scris este cunoscut sub numele de cuneiform.

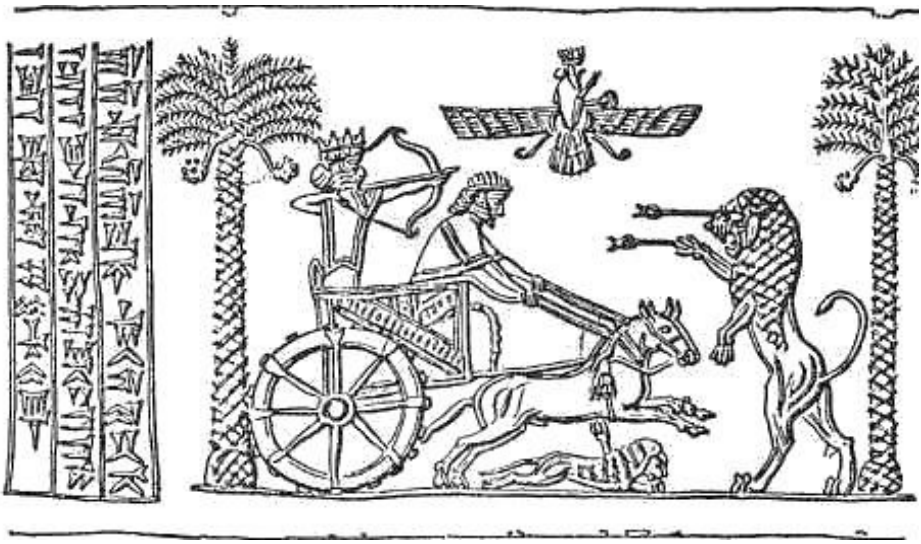

Fig. 5

Când au început eforturile de descifrare a acestor inscripţii, a devenit clar că ele fuseseră scrise cu aceleaşi caractere ca inscripţiile de pe monumentele şi tăbliţele din Mesopotamia, ţinutul dintre Tigru şi Eufrat. Intrigat de aceste descoperiri disparate, Paul Emile Botta a condus în 1843 prima cercetare arheologică majoră. El a ales un loc din nordul Mesopotamiei, aproape de oraşul Mosul, numit astăzi Khorsabad. Curând, Botta a reuşit să stabilească numele vechi al locului, scris cu litere cuneiforme, *Dur Sharru Kin*. Erau inscripţii semitice, o limbă înrudită cu ebraica, iar numele însemna „Oraşul îngrădit al cinstitului rege”. Manualele noastre şcolare îl numesc pe acest rege Sargon al II-lea.

Capitala regelui asirian avea în centrul ei un palat magnific, ale cărui ziduri erau acoperite de nişte basoreliefuri care, dacă ar fi puse cap la cap, s-ar întinde pe mai bine de o milă. O piramidă în trepte, un zigurat care domina oraşul şi palatul regal, servea de „scară spre cer” zeilor. (Fig. 6)

Arhitectura şi sculpturile oraşului dau impresia unui mod de viaţă pe picior mare. Palatele, templele, casele, hambarele, grajdurile, zidurile, porţile, coloanele, decoraţiunile, operele de artă, turnurile, meterezele, terasele, grădinile – toate au fost construite în doar cinci ani.

Conform celor spuse de George Contenau în *La Vie Quotidienne à Babylone et en Assyrie* (Viaţa cotidiană în Babilon şi în Asiria) „imaginaţia noastră se clatină în faţa potenţialei puteri a unui imperiu care a reuşit să realizeze atât de mult într-un răstimp atât de scurt”, cu aproape 3000 de ani în urmă.

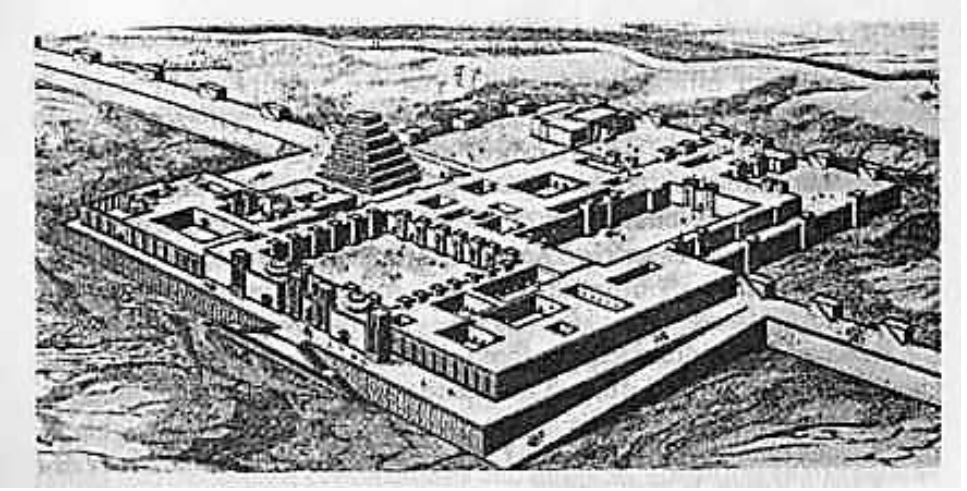

Fig. 6

Pentru a nu fi surclasaţi de francezi, în scenă apar şi englezii, în persoana lui Sir Austen Henry Layard, care şi-a stabilit şantierul arheologic la zece mile de Khorsabad, pe fluviul Tigru. Băştinaşii numeau acest loc Kuyunjik; a reieşit că este vorba, de fapt, de capitala Imperiului Asirian, Ninive.

Numele şi evenimentele biblice ies la iveală. Ninive era capitala regală a Asiriei sub ultimii trei mari împăraţi ai ei: Sanherib, Esarhadon şi Asurbanipal. „În al patrusprezecelea an al împăratului Ezechia, Sanherib, împăratul Asiriei, s-a suit împotriva tuturor cetăţilor întărite din Iuda şi a pus stăpânire pe ele”, ne spune Vechiul Testament (II Regi 18:13) şi, când îngerul Domnului i-a ucis soldaţii, „Sanherib şi-a ridicat tabăra, a plecat şi s-a întors şi a locuit la Ninive”.

Colinele pe care era aşezat oraşul au dat la iveală palate, temple, opere de artă care le întrec pe cele ale lui Sargon. Zona în care se crede că se afla palatul lui Esarhadon nu a putut fi cercetată, deoarece acolo s-a construit o moschee, pe

presupusul loc în care ar fi fost îngropat profetul Iona, cel înghiţit de un chit fiindcă a refuzat să ducă mesajul Domnului în Ninive.

Layard citise într-o veche însemnare grecească faptul că un ofiţer al lui Alexandru cel Mare văzuse „un loc plin de piramide şi de rămăşiţele unui oraş vechi” – un oraş care era deja îngropat în timpul lui Alexandru cel Mare! Layard l-a cercetat şi pe acesta şi s-a dovedit a fi Nimrud, centrul militar al Asiriei. Aici ridicase Şalmaneser un obelisc pentru a-şi cinsti victoriile militare. Pe acest obelisc, aflat acum la British Museum, putem descoperi printre numele celor care au fost puşi să plătească tribut asirienilor şi pe cel al lui „Iehu, fiul lui Omri, regele Israelului”.

Din nou, inscripţiile mesopotamiene şi textul biblic se susţin reciproc!

Uluiţi de frecventele coroborări între textele biblice şi descoperirile arheologice, asiriologii cum au început să fie numiţi cercetătorii în domeniu s-au aplecat asupra capitolului zece din cartea Genezei; Acolo Nimrod „viteaz vânător înaintea Domnului” este descris ca fiind fondatorul tuturor regatelor din Mesopotamia:

El a domnit la început peste Babel, Erec, Acad şi Calne, în ţara Şinear.

Din ţara aceasta a intrat în Asiria; a zidit Ninive şi Calah

şi Resen între Ninive şi Calah; aceasta este cetatea cea mare.

Erau într-adevăr nişte coline pe care localnicii le numeau Calah între Ninive şi Nimrud. Când echipele de arheologi, sub conducerea lui W. Andrae, au săpat în zonă, între 1903 şi 1914, ei au scos la iveală ruinele oraşului Ashur, capitala religioasă a imperiului şi prima capitală a acestuia. Dintre toate oraşele asiriene amintite în Biblie, numai Resen nu a fost descoperit încă. Numele înseamnă „frâu”; probabil că acolo erau grajdurile regale.

Cam în aceeaşi vreme când erau cercetate ruinele Ashurului, alte echipe, conduse de R. Koldewey, cercetau ruinele Babilonului, biblicul Babel un vast teritoriu plin de palate, temple, grădini suspendate şi inevitabilele zigurate. Nu peste mult timp, operele de artă şi inscripţiile au dezvăluit istoria a două imperii rivale ale Mesopotamiei: Babilonia şi Asiria, unul aflat în sud şi unul în nord.

Înflorind şi decăzând, luptându-se sau coexistând în pace, cele două constituiau o civilizaţie înaltă care acoperă aproape 1500 de ani, ambele formându-se în jurul anului 1900 î.Ch. Ashur şi Ninive au fost cucerite şi distruse, în final, de babilonieni în anul 614 şi, respectiv, 612 î.Ch. Aşa cum afirmă Biblia, Babilonul a cunoscut el însuşi un astfel de sfârşit, fiind cucerit de Cyrus Ahamenidul, în anul 539 î.Ch.

În ciuda faptului că cele două imperii au fost rivale de-a lungul întregii lor istorii, cu greu s-ar putea găsi vreo deosebire esenţială de ordin cultural sau spiritual între ele. Chiar dacă Asiria îşi numea zeitatea supremă Ashur („Cel care vede tot”) şi Babilonul, Marduk („Fiul colinei pure”), altfel, panteonurile lor erau aproape identice.

Multe din muzeele lumii expun la loc de cinste porţile de ceremonii, taurii înaripaţi, basoreliefurile, carele, uneltele şi ustensilele, bijuteriile, statuetele şi alte obiecte realizate din cele mai diferite materiale, scoase la iveală din colinele asiriene şi babiloniene. Dar adevărata comoară a acestor regate o constituie documentele: mii şi mii de inscripţii scrise cu caractere cuneiforme ce includ cosmogonii, poeme epice, cronici ale unor regi, manuscrise ale templelor, contracte comerciale, înregistrări ale căsătoriilor sau divorţurilor, tabele astronomice, predicţii astrologice, formule matematice, liste geografice, gramatici şi texte de şcoală şi ultimele, dar nu cele din urmă, texte care vorbesc despre numele, genealogiile, titlurile, acţiunile, puterile şi îndatoririle zeilor.

Limbajul comun care forma legătura culturală, istorică şi religioasă între Asiria şi Babilon era cel acadian. Este prima limbă semitică cunoscută, înrudită, dar precedând ebraica, aramaica, feniciana şi caanita. Dar nici asirienii nici babilonienii nu au ridicat nicio pretenţie că au inventat scrisul sau limba aceasta; într-adevăr, multe din tăbliţele lor posedă un postscriptum ce spune că textele respective au fost copiate după unele mai vechi.

Atunci cine a inventat scrisul cuneiform şi a dezvoltat limba, gramatica ei precisă şi vocabularul ei bogat? Cine a scris aceste manuscrise mai vechi? Şi de ce asirienii şi babilonienii şi-au numit limba acadiană?

Atenţia se concentrează din nou asupra Bibliei. „Şi el a domnit la început peste Babel, Erec şi Acad.” Să fi fost acolo Acad o capitală regală, precedându-le pe Babilon şi Ninive?

Ruinele mesopotamiene au demonstrat cu tărie că demult a existat cu adevărat un regat cu numele de Acad, întemeiat de un împărat, care îşi spunea *sharrukin* („drept-legiuitorul”). El pretindea că regatul său se întindea, prin graţia zeului Enlil, de la Marea de jos (Golful Persic) la Marea de sus (probabil Marea Mediterană). El se mândrea că la cheiul Acadului se adunau corăbii din toate colţurile lumii.

Istoricii au fost uimiţi: descoperiseră un imperiu mesopotamian în cel de-al treilea mileniu înainte de Christos! Era o distanţă în timp de aproape două mii de ani între Sargon Acadianul şi Sargon Asirianul, din Dur Sharrukin. Şi totuşi, cercetările făcute au dat la iveală literatură şi artă, ştiinţă şi politică, comerţ şi comunicaţii o civilizaţie în deplină maturitate cu mult înainte de apariţia Asiriei şi Babilonului. Mai mult, era clar cine era predecesoarea şi sursa civilizaţiei mesopotamiene. Asiria şi Babilonul nu erau decât ramuri ale trunchiului acadian.

Misterul existenţei unei civilizaţii mesopotamiene atât de devreme s-a adâncit, când a fost descoperită o inscripţie care menţiona genealogia lui Sargon Acadianul. Aceasta spunea că titlul său complet era „Rege peste Acad şi rege peste Chish” şi explica faptul că, înainte de a ajunge pe tron, el fusese consilier al Legiuitorilor din Chish. Să fi fost oare un regat anterior, acela din Chish, care l-a precedat pe cel acadian? Încă o dată versetele biblice capătă semnificaţie.

Şi Cush l-a născut pe Nimrod:
el este acela care a început să fie puternic pe Pământ.
Şi la început el a domnit peste Babel şi Acad.

Mulţi cercetători au speculat că Sargon este biblicul Nimrod. Dacă se citeşte Chish în loc de Cush, în versetele de mai sus, s-ar părea că într-adevăr Nimrod este precedat de Chish, după cum pretinde Sargon. Istoricii au început apoi să ia *ad litteram* şi restul descrierii sale: „El a înfrânt oraşul Uruk şi i-a dărâmat zidurile... şi a ieşit victorios din bătălia cu locuitorii din Ur... A cucerit tot pământul, de la Lagash până la mare.”

Să fi fost biblicul Erec unul şi acelaşi cu Uruk, cel de pe inscripţia lui Sargon? Când a fost dezgropată o aşezare numită astăzi Warka s-a descoperit că aşa stau lucrurile. Şi acel Ur la care se referă Sargon în inscripţia sa nu este altul decât biblicul Ur, locul de naştere al lui Avraam.

Nu numai că descoperirile arheologice confirmă Biblia, dar devine clar că trebuie să fi fost regate, oraşe şi civilizaţie în Mesopotamia, chiar şi înainte de cel de-al treilea mileniu de dinainte de Christos. Singura întrebare rămâne: Cât de departe, în timp, trebuie să meargă cineva pentru a descoperi *prima* civilizaţie?

Cheia care dezleagă această enigmă o constituie o altă limbă.

*

Cercetătorii şi-au dat seama că numele aveau o semnificaţie, nu numai în Vechiul Testament, ci în întregul Orient. Toate numele de oameni, zei şi locuri acadiene, babiloniene şi asiriene aveau o semnificaţie. Dar numele regilor dinaintea lui Sargon Acadianul nu aveau niciun sens: cel la curtea căruia slujise Sargon se numea Urzababa, regele care domnea în Erec se numea Lugalzagesi, şi aşa mai departe.

Conferenţiind în faţa *Royal Asiatic Society* (Societatea de studii asiatice) în 1853, Sir Henry Rawlinson a demonstrat că aceste nume nu erau nici de origine semitică, nici de origine indo-asiatică; într-adevăr, acestea par a „nu aparţine nici unui grup cunoscut de limbi sau de popoare”.

Dar, dacă aceste nume aveau un sens, care era limba în care ele aveau vreo semnificaţie?

Istoricii s-au întors din nou la inscripţiile cuneiforme. În general, scrisul cuneiform era silabic, fiecărui semn corespunzându-i o silabă. Şi totuşi acest scris utiliza o serie de semne care nu reprezentau silabe fonetice, ci aveau o semnificaţie deplină: zeu, oraş, ţinut, viaţă etc. Singura explicaţie posibilă era că aceste semne ar fi fost rămăşiţe dintr-un alt tip de scriere care utiliza pictograme. Acadiana trebuie să fi fost deci precedată de o altă limbă care utiliza acest tip de scriere, înaintea hieroglifelor egiptene.

A devenit curând clar faptul că era vorba aici de o cu totul altă limbă, şi nu numai de un alt tip de scriere. S-a descoperit că acadiana era plină de cuvinte împrumutate tot la fel cum este astăzi folosit în întreaga lume cuvântul englezesc *week-end*, de pildă. Aceasta s-a întâmplat mai ales cu termenii tehnici, şi, de asemenea, în terminologia referitoare la zei şi la ceruri.

Una din cele mai interesante descoperiri în materie de texte acadiene a fost dezgroparea ruinelor unei biblioteci, alcătuită de

Asurbanipal la Ninive. Layard şi colegii lui au scos la iveală o sumedenie de texte, multe dintre ele fiind descrise de vechii scribi ca fiind copii ale unor texte „mai vechi”. Un grup de douăzeci şi trei de tăbliţe se încheiau cu menţiunea: „A douăzeci şi treia tăbliţă; limba lui Shumer n-a fost schimbată.” Un alt text poseda o inscripţie enigmatică, aparţinându-i lui Asurbanipal însuşi:

Zeul scribilor m-a cinstit dându-mi secretul artei sale.
Fost-am iniţiat în arta scrisului.
Pot citi chiar şi încâlcitul scris al lui Shumer;
Pot înţelege chiar şi pietrele cu enigmatice cuvinte
Gravate pe ele în zilele de dinaintea Marelui Potop.

Pretenţia lui Asurbanipal că el poate citi tăbliţe „în complicatul scris al lui Shumer” şi că poate înţelege „enigmaticele cuvinte” scrise pe pietre în zilele „de dinaintea potopului” nu a făcut decât să mărească misterul. Dar în ianuarie 1869, Jules Oppert sugera Societăţii Franceze de Numismatică să recunoască existenţa unei limbi, şi a unei populaţii preacadiene. Arătând că primii regi mesopotamieni se autoproclamau „Rege al Sumerului şi al Acadului”, el a sugerat ca aceşti oameni să fie numiţi sumerieni, iar ţara lor Sumer.

Cu excepţia pronunţiei greşite ar fi trebuit să fie Shumer şi nu Sumer, Oppert avea dreptate. Sumer nu era un ţinut misterios, îndepărtat, ci numele vechi al Mesopotamiei, aşa cum, în mod clar, afirmă cartea Genezei: oraşele regale Babel, Acad şi Erec erau în „Ţara Shinear”. (Shinear fiind numele biblic al Sumerului.)

O dată ce istoricii au acceptat această concluzie, porţile au fost deschise. Referinţele acadiene la „texte mai vechi” au căpătat sens, şi s-a descoperit că lungile coloane de cuvinte erau de fapt dicţionare şi vocabulare, realizate în Asiria şi în Babilon, pentru studiul primei limbi scrise, sumeriana.

Fără aceste dicţionare de demult, nu am fi fost capabili să citim inscripţiile sumeriene. Cu ajutorul lor însă, a fost descoperită o întreagă comoară literară şi culturală. A devenit clar că scrisul sumerian, la început pictografic, cioplit în piatră, în coloane verticale, a fost trecut ulterior pe orizontală, stilizat mai apoi pentru a putea fi scris pe tăbliţele de lut şi transformat astfel în scrisul cuneiform ce a fost adoptat de asirieni, acadieni

şi babilonieni, precum şi de alte seminţii din Orientul Apropiat. (Fig. 7)

Descifrarea limbii sumeriene şi a scrisului şi constatarea faptului că Sumerul fusese izvorul civilizaţiilor acadiano-babiloniană şi asiriană a încurajat cercetările arheologice în sudul Mesopotamiei. Toate dovezile indicau faptul că începutul se afla aici.

Primele săpături importante în Sumer au fost declanşate de arheologii francezi în 1877, ce s-a descoperit numai pe acest şantier a fost de proporţii atât de mari, încât şi alţi arheologi au continuat cercetările până în 1913, fără a reuşi să termine.

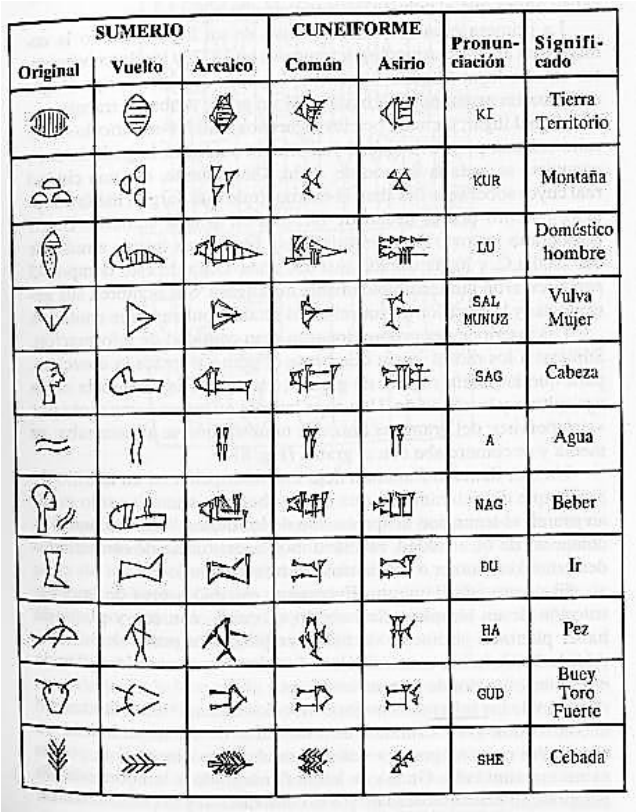

SUMERIO			CUNEIFORME		Pronunciación	Significado
Original	Vuelto	Arcaico	Común	Asirio		
					KI	Tierra Territorio
					KUR	Montaña
					LU	Doméstico hombre
					SAL MUNUZ	Vulva Mujer
					SAG	Cabeza
					A	Agua
					NAG	Beber
					DU	Ir
					HA	Pez
					GUD	Buey Toro Fuerte
					SHE	Cebada

Fig. 7

Numit de localnici Telloh („Colina”), şantierul s-a dovedit a fi un oraş vechi, chiar acel Lagash, de cucerirea căruia Sargon Acadianul se mândrea atât de tare. Era într-adevăr un oraş regal, ai cărui conducători purtau acelaşi titlu ca şi Sargon, numai că în sumeriană: EN.SI („drept-legiuitorul).

Dinastia lor începe în jurul anului 2900 î.Ch. şi durează aproape 650 de ani. În acest timp au domnit fără întrerupere în Lagash 43 de *ensi*: numele lor şi durata domniei fiecăruia au fost înregistrate cu precizie.

Inscripţiile aduc numeroase informaţii. Invocaţii către zei de „a face să înflorească mugurii... şi să facă să rodească lanurile udate cu apă” atestă existenţa agriculturii şi a irigaţiei. Un pocal inscripţionat în onoarea unei zeiţe de „supraveghetorul hambarelor” indică faptul că grânele erau depozitate, măsurate şi comercializate. (Fig. 8)

Un *ensi* pe nume Eannatum a lasat o inscripţie pe o tăbliţă de lut care afirmă în mod clar că regii sumerieni nu se puteau urca pe tron decât cu aprobarea zeilor. De asemenea, el menţionează cucerirea unui alt oraş, dezvăluindu-ne astfel existenţa mai multor oraşe-state în Sumer, la începutul mileniului trei î.Ch.

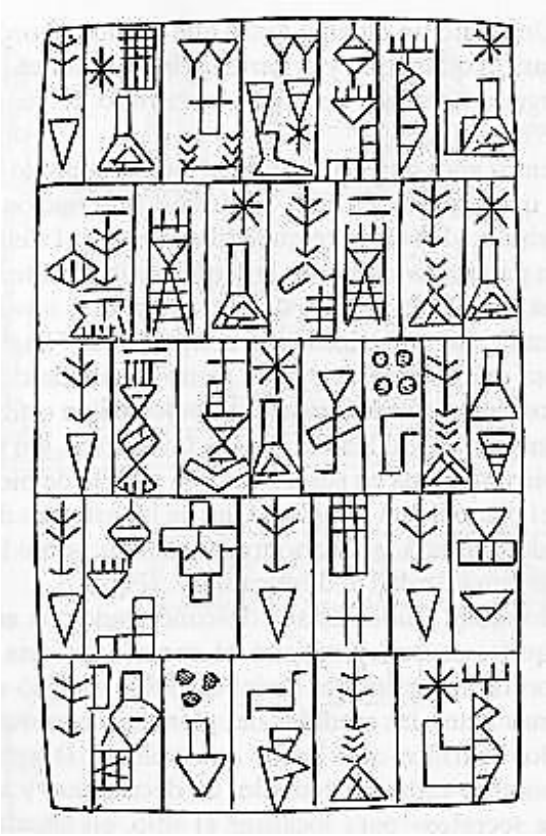

Fig. 8

Succesorul lui Eannatum, Entemena, a scris despre construirea unui templu şi decorarea acestuia cu aur, argint şi grădini monumentale. Se mândrea cu construirea unei fortăreţe cu numeroase turnuri de veghe şi facilităţi pentru acostarea navelor.

Unul dintre cei mai cunoscuţi regi ai Lagashului a fost Gudea. Există numeroase statuete ale lui, toate prezentându-l într-o stanţă votivă, rugându-se zeilor. Această ipostază nu era falsă. Gudea şi-a dedicat viaţa adorării lui Ningirsu, zeitatea sa principală, şi construirii şi reparării templelor.

Numeroasele sale inscripţii relevă faptul că, în căutare de materiale deosebite de construcţie, el aducea aur din Africa şi Anatolia, argint din Munţii Taurus, cedru din Liban, alte lemne rare de pe Ararat, cupru din Zagros, diorit din Egipt, carneol din Etiopia şi alte materiale din ţinuturi neidentificate încă de cercetători.

Când Moise a construit un „lăcaş” în deşert pentru Domnul Dumnezeu, el l-a făcut după nişte instrucţiuni foarte detaliate, date chiar de Dumnezeu. Când regele Solomon a construit primul templu la Ierusalim, el l-a făcut după ce Dumnezeu i-a dat „înţelepciune”. Profetului Ezechiel i-au fost arătate planuri foarte detaliate pentru „cel de-al doilea templu” într-o „viziune dumnezeiască” de „un om a cărui înfăţişare era ca înfăţişarea aramei; el avea în mână o sfoară de măsurat, de in, şi o prăjină de măsurat...” Ur-Nammu, regele din Ur, descrie, cu un mileniu mai devreme, cum zeul său i-a ordonat să-i construiască un templu şi i-a dat instrucţiuni precise, dându-i o prăjină şi un ghem de sfoară de măsurat. (Fig. 9)

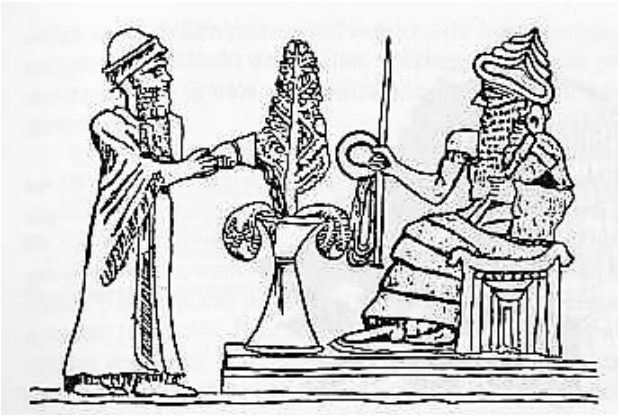

Fig. 9

Cu o mie două sute de ani înaintea lui Moise, Gudea pretinde acelaşi lucru. Instrucţiunile, menţionează el într-o lungă inscripţie, i-au fost date într-o viziune. „Un om ce strălucea ca soarele” alături de care se afla o „pasăre divină”, „mi-a poruncit să-i construiesc un templu”. „Omul”, care, „după coroana ce-o avea pe cap, era cu siguranţă un zeu”, a fost identificat ulterior ca fiind zeul Ningirsu. Cu el se afla o zeiţă care „ţinea în mână o tăbliţă cu astrele favorabile”; în cealaltă mână ţinea „un stilus zeiesc”, cu care i-a indicat lui Gudea astrul benefic. Un al treilea om, şi el un zeu, avea în mână o tăbliţă dintr-o piatră preţioasă; „şi planul templului era desenat acolo”. Într-una din statuile lui Gudea acesta este înfăţişat având pe genunchi această tăbliţă; pe ea se poate vedea foarte clar planul templului. (Fig. 10)

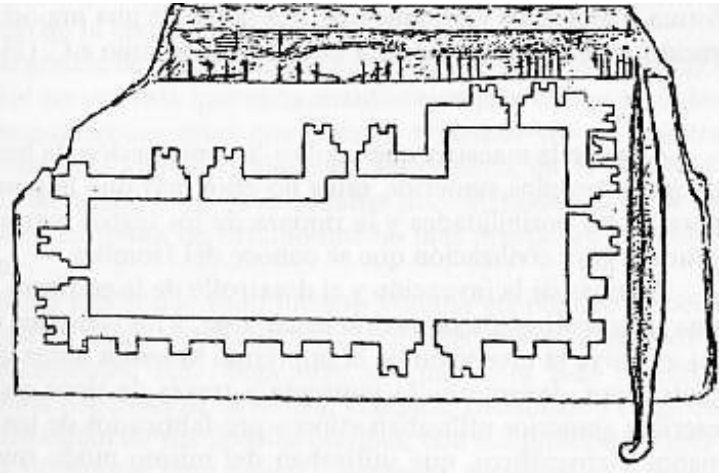

Fig. 10

Deşi foarte inteligent, Gudea a fost uimit de această construcţie arhitecturală şi i-a cerut ajutor unei zeiţe pentru a-i interpreta mesajul divin. Aceasta i-a explicat semnificaţiile instrucţiunilor, dimensiunile pe care trebuia să le aibă templul, precum şi dimensiunile şi forma pe care trebuia să o aibă cărămizile. Gudea a angajat apoi un „ghicitor, cel care ia deciziile" şi o „dezlegătoare de taine" pentru a identifica locul din împrejurimile oraşului în care doreau zeii să fie construit templul. Pentru construcţia propriu-zisă, Gudea a angajat 216.000 de oameni.

Uimirea lui Gudea este de înţeles, deoarece acel plan se presupune că îi oferea toate informaţiile necesare construirii unui zigurat de şapte etaje. În cartea sa *Der Alte Orient* (Orientul Antic), A. Billerbeck a reuşit să descifreze, măcar în parte, divinele indicaţii de construcţie. Anticul desen, chiar şi pe o statuie parţial deteriorată, este însoţit la vârf de o serie de linii verticale, numărul lor scăzând pe măsură ce creşte spaţiul dintre ele. Arhitecţii divini au reuşit se pare, utilizând doar planul unui singur etaj şi şapte scale diferite, să ofere instrucţiunile necesare construirii întregii clădiri de şapte etaje. (Fig. 11)

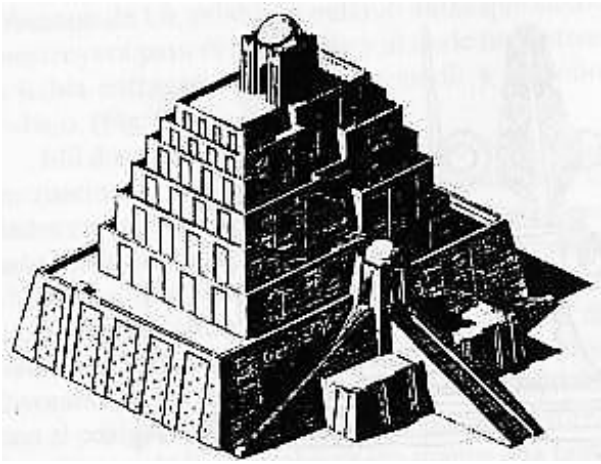

Fig. 11

S-a spus că războiul îl împinge pe om la noi cuceriri tehnice şi ştiinţifice. În anticul Sumer, se pare că oamenii şi regii lor erau împinşi spre noi soluţii tehnologice de construirea templelor. Posibilitatea de a îndeplini opere uriaşe de construcţii conform unor planuri arhitecturale deosebite, de a organiza şi hrăni o

uriaşă forţă de muncă, de a lucra pământul, capacitatea de a modela cărămizile şi de a căra pietre uriaşe, de a aduce materiale rare de la mii de mile distanţă, de a prelucra metalele şi de a crea unelte, dar şi ornamente, toate acestea vorbesc în mod clar de o civilizaţie înaltă, deja în plină înflorire în mileniul al treilea înaintea de Christos.

Oricât de bine realizate ar fi fost templele sumeriene, ele nu reprezintă decât vârful icebergului. Prima civilizaţie cunoscută până în prezent este mult mai bogată.

În afară de descoperirea şi dezvoltarea scrisului, fără de care nicio civilizaţie nu s-ar fi descurcat, sumerienii ar trebui creditaţi şi cu inventarea tiparului. Milenii înainte ca Gutemberg să „inventeze” tiparul, folosind literele mobile, scribii sumerieni utilizau „tipare” ale unor semne pictografice, cam cum folosim noi astăzi ştampilele de cauciuc.

Tot ei au inventat şi un predecesor al rotativei sigiliul cilindric. Făcut dintr-o piatră foarte grea, acesta era gravat în „negativ”; când el era desfăşurat pe lutul moale se obţinea o imagine „pozitivă”. Acest sigiliu permitea stabilirea autenticităţii unui document; oricând se putea face o nouă imprimare, care se compara cu cea veche. (Fig. 12)

Fig. 12

Multe din înscrisurile sumeriene descoperite până în prezent nu au de-a face în special cu divinităţile, cât mai ales cu viaţa de zi cu zi, înregistrând de exemplu recoltele obţinute, măsurători ale pământurilor sau modul de calcul al preţurilor. Într-adevăr, nicio mare civilizaţie nu poate exista fără un sistem matematic avansat.

Sistemul sumerian, numit sexagesimal, combina cifra mundană 10 cu cea divină 6, pentru a obţine cifra de bază, care era 60. În unele privinţe, acest sistem este superior celui utilizat de noi în prezent; în orice caz, este, fără dubiu superior celui grecesc sau celui roman. Acesta nu este numai cel dintâi sistem matematic cunoscut, dar şi cel care ne-a transmis conceptul de „unitate”. La fel cum în sistemul decimal 2 poate fi 2 sau 20 sau 200 ş.a.m.d., la fel şi 2 din sistemul sumerian putea fi 2 sau 120 (2 x 60) etc., în funcţie de locul ocupat. (Fig. 13)

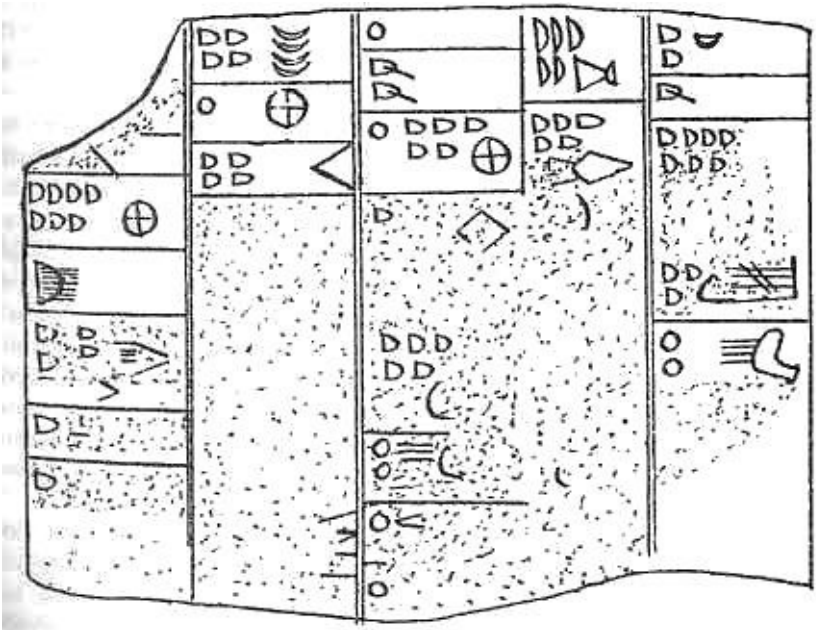

Fig. 13

Cercul de 360°, piciorul cu cei 12 inch, duzina nu sunt decât o parte a acestui sistem. Cunoştinţele lor în materie de astronomie, calendarul întocmit de ei şi alte subiecte legate de împletirea dintre matematică şi religie vor fi tratate în capitole separate.

Tot aşa cum întregul nostru sistem economic şi social, sistemul juridic, cel comercial, cel administrativ depind de hârtie, viaţa sumeriano/mesopotamiană depindea de lut. Templele, tribunalele, casele de comerţ aveau permanent scribii gata cu tăbliţe de lut, pentru a întocmi documentele necesare.

Argila era de asemenea necesară pentru producerea unor bunuri. Era folosită şi pentru fabricarea cărămizilor, o altă „invenţie" sumeriană, care a făcut posibilă construirea caselor, palatelor şi templelor impozante.

Tot sumerienii sunt creditaţi cu două inovaţii care au făcut posibilă reducerea greutăţii, combinată cu o sporire a rezistenţei tuturor produselor realizate din argilă: smălţuirea şi arderea. Arhitecţii moderni au descoperit betonul armat: introducerea unor bare de fier în ciment, obţinându-se astfel un material de construcţie foarte rezistent. Cu mult timp înainte, sumerienii creşteau rezistenţa cărămizilor lor amestecând argila cu trestie sau cu paie. De asemenea ei ştiau că produsele de lut pot avea o rezistenţă sporită dacă sunt arse într-un cuptor. Primele clădiri foarte înalte, la fel ca şi produsele ceramice de o rezistenţă deosebită au fost posibile datorită acestor descoperiri.

*

Invenţia cuptorului de olărie, un cuptor care producea o temperatură foarte ridicată, ce putea fi ţinută sub control, fără riscul de a contamina produsele cu praf sau cu cenuşă a făcut posibilă o şi mai mare descoperire tehnologică: prelucrarea metalelor.

S-a presupus că omul a descoperit că poate prelucra „pietre uşoare" de fapt pepite de aur, cupru sau argint descoperite întâmplător în forme folositoare sau plăcuţe, cândva în jurul anului 6000 î.Ch. Primele produse de metal au fost descoperite în Munţii Zagros şi în Munţii Taurus. Totuşi, aşa cum arată R.J. Forbes în cartea *The Birth Place of Old World Metalurgy* (Locul de naştere al metalurgiei), „în Orientul Antic, rezervele de cupru natural au fost repede epuizate, iar minerii au trebuit să treacă la alte minereuri", aceasta presupunând cunoştinţele şi capacitatea de a extrage minereurile, de a le zdrobi, de a le transforma în pulberi şi de a le prelucra – procese care nu puteau avea loc fără cuptoare de topit şi, în general, fără o tehnologie avansată.

Arta metalurgiei a ajuns curând la capacitatea de a alia cuprul cu alte materiale, rezultând un metal greu, casant, dar maleabil pe care noi îl numim azi bronz. Era bronzului, prima eră care utilizează metalele, a fost, de asemenea, una din contribuţiile aduse de Mesopotamia la crearea civilizaţiei moderne. O mare parte din comerţul Antichităţii era dedicată comerţului cu metale. În plus, aceasta a condus la dezvoltarea sistemului bancar şi la apariţia primei monede, *şekel*-ul de argint („lingou cântărit”). Marea varietate a metalelor şi a aliajelor pentru care au fost găsite nume şi terminologia tehnică extinsă denotă nivelul ridicat la care se afla metalurgia în Mesopotamia. Pentru o vreme acest lucru i-a uimit pe cercetători, deoarece Sumerul nu poseda rezerve de minereuri feroase şi, cu toate acestea, metalurgia începe aici.

Răspunsul este energia. Topirea şi prelucrarea metalelor nu se puteau face fără rezerve mari de combustibil pentru cuptoare, cazane şi furnale. Mesopotamia putea avea rezerve reduse de minereuri, avea în schimb combustibil suficient. Deci minereurile erau aduse aici pentru a fi prelucrate, lucru ce explică numeroasele inscripţii ce vorbesc despre aducerea de minereu de la mari depărtări.

Combustibilii care dădeau supremaţia tehnologică Sumerului erau asfaltul şi bitumul, produse petroliere care se scurg în mod natural la suprafaţă, în multe locuri din Mesopotamia. R.J. Forbes, într-o altă lucrare a sa, *Bitum and Petroleum în Antiquity* (Folosirea bitumului şi a petrolului în Antichitate) a spus că „depozitele de combustibil de la suprafaţă din Mesopotamia au fost cea mai importantă resursă de combustibil a Antichităţii, până la Imperiul Roman”. Concluzia sa este că utilizarea tehnologică a produselor din petrol a început în Sumer cu aproximaţie în jurul anului 3500 î.Ch.; într-adevăr, el arată că uzul şi cunoştinţele legate de petrol şi de proprietăţile sale au fost mai mari în Mesopotamia decât la alte civilizaţii ulterioare.

Atât de mare era uzul produselor din petrol nu numai drept combustibil, ci şi la construirea străzilor, pentru izolaţii împotriva umezelii, pentru călăfătuirea corăbiilor, pentru vopsire, cimentuire, topire astfel încât, atunci când arheologii au căutat anticul Ur, l-au descoperit ascuns sub o colină, pe care localnicii o numeau „Colina Bitumului”. Forbes arată că sumeriana are câte un substantiv pentru fiecare substanţă pe bază de bitum, descoperită în Mesopotamia. Într-adevăr, numele substanţelor bituminoase şi petroliere din celelalte limbi acadiana, ebraica,

egipteana, copta, greaca, latina şi sanscrita pot fi recunoscute ca derivate din sumeriană; de exemplu, cel mai obişnuit cuvânt pentru petrol – *naphta* – derivă din *napatu* („piatra care arde”).

Utilizarea produselor petroliere a pus bazele dezvoltării chimiei. Putem judeca înaltul nivel de cunoştinţe al sumerienilor, nu numai prin varietatea de culori şi pigmenţi folosiţi în diferite procese, cum ar fi smălţuirea, dar şi producerea pe cale artificială a pietrelor preţioase, incluzând şi un substitut pentru *lapislazuli* (o varietate de piatră semipreţioasă de culoare albastru deschis).

*

Bitumurile erau de asemenea folosite şi de medicina sumeriană, un alt domeniu în care standardele erau foarte ridicate. Sutele de texte acadiene care au fost descoperite utilizează termenii medicali sumerieni, arătând astfel originea întregii medicine mesopotamiene.

Biblioteca lui Asurbanipal avea o secţiune specială pentru medicină. Textele erau împărţite în trei categorii: *bul-titu* (terapii), *şipir bel imti* (chirurgie) şi *urli maşmaşşe* (descântec şi incantaţii). Codurile lor de legi includeau secţiuni care tratau despre onorariul care trebuia plătit unui „chirurg” pentru o operaţie reuşită, dar şi pedepsele care i se aplicau acestuia în caz că dădea greş: unui doctor care utiliza un cuţitaş pentru a deschide tâmpla unui pacient i se tăia mâna dacă scotea ochiul pacientului.

Unele schelete descoperite în mormintele mesopotamiene indică fără greş urmele unor operaţii pe creier. Un text, parţial distrus, vorbeşte despre extragerea „umbrei din ochiul unui om”, probabil o cataractă, prin metode chirurgicale; un alt text menţionează utilizarea unui instrument de tăiere, spunând că, „dacă boala a ajuns în interiorul osului, trebuie să-l cureţi şi s-o îndepărtezi.”

Persoanele bolnave din Sumerul acelor vremuri puteau alege între un A.ZU („doctor de apă”) şi un IA.ZU („doctor de petrol”). O tăbliţă descoperită în Ur, având o vechime de circa 5000 de ani, numeşte pe unul din practicanţii medicinii: „Lulu, doctorul”; de asemenea, existau şi veterinari, cunoscuţi ca „doctori de boi” sau „doctori de cururi”.

Pe un sigiliu cilindric, descoperit la Lagash, ce a aparţinut unui anume „Urlugaledina, medicul” apare o pereche de cleşti

chirurgicali. Sigiliul conţine şi şarpele pe un copac, simbolul până astăzi al medicinii. (Fig. 14)

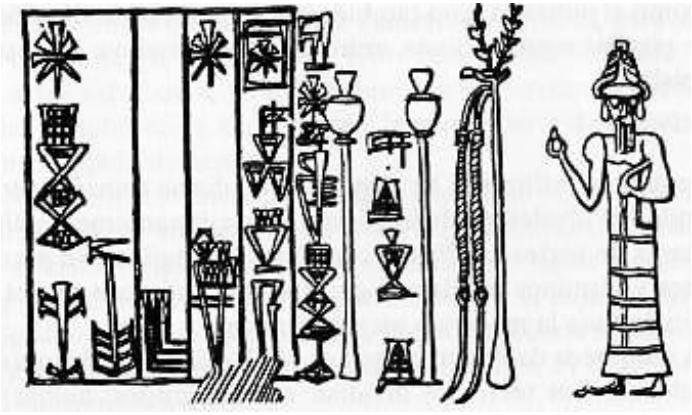

Fig. 14

Textele medicale sumeriene vorbesc despre diagnoză şi prescripţii. Acest lucru nu lasă nicio umbră de îndoială asupra faptului că medicina mesopotamiană nu avea nimic de-a face cu vrăjitoria sau magia. Ele recomandau curăţenia şi spălarea, băi cu apă fierbinte, în care fuseseră dizolvaţi solvenţi minerali, aplicarea unor derivaţi vegetali, frecarea atentă cu unii compuşi ai petrolului.

Medicamentele erau făcute din plante şi compuşi minerali şi erau amestecate cu unele lichide, în funcţie de scopul în care erau utilizate. Dacă se luau pe gură, pudra era amestecată cu vin, bere sau miere; dacă era „introdusă în rect” – printr-o clismă – era amestecată cu uleiuri vegetale. Alcoolul juca un rol deosebit în dezinfectare şi ca bază pentru numeroase medicamente. Termenul a ajuns la noi prin intermediul cuvântului arab *kohit* ce derivă din cuvântul acadian *kuhlu*.

Au fost descoperite nişte mulaje ale ficatului, lucru ce indică un studiu atent al medicinei. Anatomia trebuie să fi fost o ştiinţă foarte dezvoltată, deoarece în temple se practicau nişte ritualuri foarte complicate ce implicau disecţii foarte atente ale animalelor numai la un pas distanţă de cunoştinţele despre anatomia umană.

O serie de reprezentări de pe sigilii cilindrice sau de pe tăbliţele de lut arată oameni întinşi pe un fel de masă de operaţie, înconjuraţi de echipe de zei sau oameni. Cunoaştem, din poveşti sau legende că sumerienii şi cei care i-au urmat erau

foarte preocupaţi de problema vieţii şi a morţii. Ghilgamesh căuta „Arborele vieţii” sau un mineral (o „piatră”) care asigura viaţa veşnică. De asemenea, există referiri la încercări de a-i învia pe cei morţi, mai ales dacă aceştia erau zei:

Asupra corpului neînsufleţit, atârnat de prăjină
au aţintit Pulsul şi Strălucirea;
De şaizeci de ori Apa Vieţii.
De şaizeci de ori Hrana Vieţii,
ei au aruncat asupra lui;
Şi Inanna s-a ridicat.

Să fi fost oare folosite nişte metode ultramoderne, despre care nu putem decât să speculăm, pentru astfel de încercări de reînviere a morţilor, că materialele radioactive erau cunoscute şi utilizate pentru a trata anumite alimente este clar sugerat de o scenă despre un tratament medical, de pe un sigiliu cilindric datând de la începutul civilizaţiei sumeriene. Ni se înfăţişează un om care stă pe un pat special, faţa sa este protejată de o mască şi el este supus unui anume fel de radiaţie. (Fig. 15)

Una din primele industrii dezvoltate în Sumer a fost cea a îmbrăcăminţii.

Se consideră că revoluţia noastră industrială a început cu inventarea, în 1760, a maşinii mecanice de tors. Majoritatea naţiunilor în curs de dezvoltare au încercat, de atunci încoace, să-şi dezvolte o industrie textilă, ca prim pas spre industrializare. Dovezile indică faptul că acesta a fost mersul istoriei nu numai din secolul al XVIII-lea, ci chiar de la prima civilizaţie umană. Nu s-ar fi putut face trecerea la o industrie textilă fără a se face mai întâi agricultură, pentru fibre, şi domesticirea animalelor, pentru piei, lână etc. Grace Crowfoot, în cartea sa *Textiles, Basketry and Mats in Antiquity* (Textilele, ţesutul şi împletitul în Antichitate) exprimă consensul oamenilor de ştiinţă referitor la această problemă. Industria textilelor a început în Mesopotamia în jurul anului 3800 î.Ch.

Fig. 15

Sumerienii erau vestiţi în Antichitate, nu numai pentru industria lor textilă, dar şi pentru veşmintele lor. În cartea lui Iosua se povesteşte că, în timpul unei furtuni, o persoană nu a putut rezista tentaţiei de a păstra o „haină bună de Shinear”, pe care o găsise pe stradă deşi pedeapsa pentru această faptă era moartea. Atât de preţuite erau hainele de Shinear (Sumer), încât oamenii erau dispuşi să-şi rişte viaţa pentru a obţine una.

Exista deja o bogată terminologie pentru a descrie atât hainele, cât şi pe cei care le făceau. Haina de bază se numea TUG fără îndoială de aici venind şi numele roman „togă”. Haina de tip togă se numea TUG.TU.SE, ceea ce în sumeriană însemna „haina care se poartă de jur-împrejur”. (fig. 16)

Fig. 16

Vechile desene indică nu numai o uimitoare varietate şi opulenţă în materie de haine, dar şi eleganţă şi bun gust în îmbinarea lor, cu podoabe, coafuri sau bijuterii. (Fig. 17, 18)

Fig. 17

Fig. 18

*

O altă realizare deosebită a sumerienilor era în materie de agricultură. Într-o ţară cu ploi foarte rare, apa necesară recoltelor era obţinută din râuri, printr-un vast sistem de canale de irigaţii. Mesopotamia – ţara dintre râuri – era un veritabil grânar al acelor timpuri. Caisul, în spaniolă, *damascos* (copacul de Damasc) are numele latinesc *armeniaca*, un cuvânt derivat de la acadianul *armanu*. Cireşul, în greacă *kerassos*, *kirsche* în germană, provine din acadianul *karşnu*. Toate dovezile indică faptul că acestea, precum şi alte specii de pomi au ajuns în Europa din Mesopotamia. Dar nu numai pomi: cuvântul englezesc *saffron* (şofran) provine din acadianul *azuripanu*, *crocus* (brânduşă) din *kurkanu* (via grecescul *krokos*), *cumin* (chimion) de la *kamanu*, *hyssop* (isop) de la *zupu*, *mmyrrh* (smirnă) de la *murru*. Lista este lungă; în multe cazuri, Grecia a făcut puntea de legătură, fizică şi etimologică, prin care acestea au ajuns în Europa. Ceapa, usturoiul, castraveţii, varza şi lăptucile erau ingrediente comune pe masa sumerienilor.

Ceea ce este la fel de impresionant este numărul mare de feluri de mâncare şi metodele lor de preparare, într-un cuvânt bucătăria sumeriană. Texte şi desene confirmă că ei ştiau să transforme cerealele pe care le cultivau în făină, din care făceau pâine dospită sau nedospită, terciuri, prăjituri diverse, preparate de patiserie, biscuiţi. Orzul era de asemenea fermentat, pentru a se produce bere; au fost găsite chiar „manuale tehnice” pentru

producerea berii. Vinul era obţinut atât din struguri, cât şi din curmale. Erau crescute oi, capre şi vaci pentru lapte; acesta era folosit atât ca băutură, cât şi pentru prăjituri sau prelucrat sub formă de iaurt, unt, smântână sau brânză. Peştele nu lipsea din bucătăria tradiţională a sumerienilor. Carne de berbec se găsea din abundenţă, iar cea de porc era considerată o adevarată delicatesă. Gâştele şi raţele erau păstrate pentru mesele zeilor.

Textele vechi dovedesc că arta culinară era dezvoltată, mai ales în temple pentru uzul zeilor. Unul din texte prezintă oferta făcută unui zeu: „Pâini de orz dospit... o cremă cu miere şi smântână, curmale, plăcinte... bere, vin, lapte... brânză, smântână.” Carnea friptă era oferită cu libaţiuni de „cea mai bună bere, cu vin şi cu lapte”. O bucată specială de bou era preparată după o reţetă foarte complicată, ce necesita „făină fină... făcută aluat, cu bere şi vin”, amestecată cu grăsimi de animale şi „ingrediente aromate, extrase din inima plantelor”, nuci, malţ şi cereale. Instrucţiunile pentru „sacrificiile zilnice, închinate zeilor oraşului Uruk” cereau servirea a cinci tipuri de băuturi la masă şi specificau „ce trebuie să facă brutarul şi bucătarul”.

Admiraţia noastră pentru arta culinară sumeriană creşte atunci când descoperim poemele care aduc omagiu acesteia, într-adevăr, ce mai poate spune cineva când descoperă o reţetă antică pentru „*coq au vin*”:

În vinul cel mai bun,
În apa aromată,
În uleiul de miruit,
Pe-această pasăre eu am gătit-o
Şi am mâncat-o.

O economie în plin avânt, o societate cu asemenea întreprinderi extinse nu s-ar fi putut dezvolta fără un sistem de transporturi bine pus la punct. Pentru transportul oamenilor, mărfurilor şi vitelor sumerienii foloseau cele două mari fluvii, precum şi extinsa reţea de canale. Unele din desenele timpurii prezintă ceea ce pot fi numite, fără a greşi prea mult, primele ambarcaţiuni din lume.

Aflăm din textele sumeriene că aceştia puteau naviga pe mare folosind numeroase tipuri de nave, spre ţinuturi îndepărtate, în căutare de metale, lemn rar, pietre preţioase, dar şi alte mărfuri care nu erau de găsit în Mesopotamia. Într-un

dicţionar acadiano-sumerian, au fost identificaţi nu mai puţin de 150 de termeni pentru ambarcaţiuni, în funcţie de mărimea acestora, destinaţia lor, tipul ambarcaţiunilor (pentru transportul oamenilor, pentru mărfuri sau numai pentru anumite produse). 69 de termeni se referă la navigaţia propriu-zisă şi la construirea corăbiilor. Numai o lungă tradiţie a navigaţiei putea produce o astfel de varietate de ambarcaţiuni şi o atât de complicată terminologie.

Tot Sumerul poate fi creditat şi cu descoperirea şi utilizarea, pentru prima dată, a roţii. Inventarea şi utilizarea ei în viaţa de zi cu zi a permis apariţia a numeroase vehicule, de la cărucioare simple până la carele de luptă, utilizând pentru tracţiune atât boi cât şi cai. (Fig. 19)

*

În 1956, profesorul Samuel N. Kramer, unul dintre, cei mai mari specialişti în istoria Sumerului, a trecut în revistă moştenirea literară descoperită sub colinele mesopotamiene. Cartea sa, *From the Tablets of Sumer* (Tăbliţele Sumerului), este ea însăşi o capodoperă. În cele douăzeci şi cinci de capitole, este prezentată câte una din „premierele" sumeriene, incluzând aici primele şcoli, primul parlament bicameral, primul istoric, prima farmacopee, primul „almanah", prima cosmogonie şi cosmologie, primul „Iov", primele proverbe şi zicători, primul „Noe", prima bibliotecă şi primul catalog al unei biblioteci, prima „vârstă de aur a umanităţii", primul cod de legi, primele reforme sociale, primele tratate de medicină, primele culturi agricole organizate...

Fig. 19

Nu este aici nicio exagerare.

Primele şcoli au apărut în Sumer ca o consecinţă a apariţiei scrisului. Dovezile (atât arheologice, cum ar fi clădiri ale şcolilor de atunci, cât şi scrise, de pildă tăbliţele cu exerciţii) atestă existenţa unui sistem educaţional, încă de la începutul mileniului al treilea î.Ch. Existau mii de scribi în Sumer, de la scribi copii la scribi de „înaltă calificare”, scribi regali, scribii din temple şi scribi care îndeplineau funcţii importante în stat. Unii funcţionau ca profesori în şcoli şi ne-au rămas de la ei eseuri despre aspiraţiile şi scopurile lor, despre experienţa lor profesională, despre metodele lor de predare.

În şcoli nu se preda numai limba şi scrisul. Se predau, de asemenea, şi ştiinţele vremii: botanica, zoologia, geografia, matematicile şi teologia. Se studiau şi se copiau operele vechi de artă şi se compuneau altele noi. Şcolile erau conduse de *ummia* „profesor expert”, iar lista profesorilor includea nu numai pe cei de specialitate, „cel de desen”, „cel de matematică”, dar şi pe „cel cu biciul”. Se pare că disciplina era foarte strictă; un fost elev al unei astfel de şcoli descrie că a fost biciuit pentru că obişnuia să chiulească de la şcoală, pentru murdărie, pentru lene, pentru că nu păstra liniştea în timpul orelor, pentru purtare necuviincioasă şi pentru că avea un scris neîngrijit.

Un poem epic ce vorbeşte despre istoria oraşului *Erec* menţionează şi rivalitatea dintre acesta şi Cush. Textul ne spune cum, o delegaţie din Cush a venit în Erec pentru a stabili pacea, dar regele acesteia, Ghilgamesh a preferat să continue lupta decât să trateze cu ei. Ceea ce este interesant este că el a trebuit să supună această hotărâre „Sfatului bătrânilor”:

Regele Ghilgamesh a venit în faţa bătrânilor oraşului,
Pentru ca ei să decidă ce e de făcut:
„Să ne supunem neamului lui Cush,
sau cu armele noastre sa le răspundem.”

Sfatul bătrânilor a decis să se negocieze pacea. Neînfricatul Ghilgamesh a cerut atunci părerea celor tineri, „Sfatul luptătorilor”, care au votat pentru război. Importanţa acestei povestiri stă în dezvăluirea faptului că trebuia ca regii sumerieni să discute problemele referitoare la declanşarea unui război cu acest prim parlament bicameral din istorie, şi asta acum 5000 de ani! Titlul de primul istoric a fost atribuit de Kramer lui

Entemena, rege al Lagashului, care a descris pe tăbliţe de lut războiul dus de el contra regelui din Umma. Dacă celelalte texte erau opere literare sau poeme în proză, însemnările lui Entefria sunt în proză şi constituie o relatare strictă a evenimentelor.

Deoarece inscripţiile babiloniene şi cele asiriene au fost descifrate cu mult înaintea celor sumeriene, s-a crezut că primul cod de legi a fost alcătuit de regele babilonian Hammurabi, în jurul anului 1900 î.Ch. Dar când a fost descoperită civilizaţia sumeriană, a devenit clar că acest titlu le revine în întregime sumerienilor.

Cu mult înainte de Hammurabi, un rege din oraşul-stat Eşnuna (în nord-estul Babilonului) a alcătuit un cod de legi ce stabilea preţurile maxime ale alimentelor, căruţelor şi bărcilor, astfel ca cei săraci să nu fie asupriţi. Erau, de asemenea, legi care protejau integritatea persoanei şi a proprietăţii, reglementări ale relaţiilor familiale precum şi a relaţiilor dintre stăpâni şi sclavi.

Chiar mai înainte de acesta, un alt cod a fost promulgat de Lipit-Ishtar, rege în Isin. Cele treizeci şi opt de legi care au mai rămas pe o tăbliţă de lut, parţial distrusă, fuseseră copiate de pe o stelă de piatră şi reglementau problemele proprietăţilor, sclavilor şi servitorilor, căsătoriei şi moştenirilor, angajarea bărcilor, închirierea boilor, probleme legate de taxe şi biruri. Aşa cum a procedat ulterior şi Hammurabi, Lipit-Ishtar a explicat în prologul codului său de legi că el a acţionat „din ordinul zeilor”, care îi ordonaseră să „aducă bunăstarea poporului sumerian”.

Şi încă, Lipit-Ishtar nu fusese primul legiuitor al Sumerului. Au fost descoperite fragmente de tăbliţe de lut ce conţineau copii ale unui cod de legi alcătuit de Urnammu, datând aproximativ din anul 2350 î.Ch., mai bine de o jumătate de mileniu înaintea lui Hammurabi. Legile, alcătuite sub autoritatea zeului Nannar, doreau să oprească şi să pedepsească pe „jefuitorii boilor, măgarilor, şi oilor cetăţenilor”, astfel încât „orfanul să nu pregete să-l roage pentru ajutor pe cel bogat, văduva să găsească ajutor la cel puternic, cel care are doar un şekel să fie ascultat de cel cu şaizeci de şekeli”. Urnammu cerea şi „să se folosească greutăţi neschimbate şi nemăsluite”.

Dar sistemul juridic şi aplicarea legii în Sumer merg chiar şi mai departe în timp.

Aproape de 2600 î.Ch. se întâmplaseră deja atât de multe în Sumer, încât *ensi* Urukagina a găsit necesar introducerea unor reforme. A fost descoperită o lungă inscripţie, considerată de

oamenii de ştiinţă ca fiind deosebit de importantă deoarece este prima menţionare scrisă a primelor reforme sociale, bazate pe ideile de libertate, egalitate şi justiţie – o „*revoluţie franceză*” impusă de un rege cu 4400 de ani înainte de 14 iulie 1789.

Textul lui Urukagina enunţă mai întâi relele acelor vremuri: abuzul de putere al supraveghetorilor care păstrau ce era mai bun doar pentru ei, abuzurile funcţionarilor statului, impunerea de preţuri foarte mari de unele grupări monopoliste.

Toate aceste nedreptăţi au fost abolite de reformă. Un funcţionar al statului nu mai putea fixa în avantajul său preţul „unui măgar sau al unei case”. Un „om mare” nu mai putea să-i exploateze pe simplii cetăţeni. Au fost restabilite drepturile orbilor, orfanilor şi văduvelor. Legea asigura protecţia unei femei divorţate asta în urmă cu aproape 5000 de ani!

Cât de veche era atunci civilizaţia sumeriană de avea nevoie de astfel de reforme? Clar, suficient de mult pentru ca zeul Ningirsu să îi ceară lui Urukagina întoarcerea la legile din zilele de demult. Rezultă de aici că era vorba de reîntoarcerea la un şi mai vechi sistem legislativ.

Procesele sumeriene erau judecate conform unui sistem juridic în care procedurile, sentinţele, precum şi contractele de altă natură erau foarte meticulos înregistrate şi păstrate. În justiţie se folosea mai degrabă sistemul curţii cu juri, decât cel cu judecători; curtea de judecată era formată îndeobşte din trei sau patru judecători, dintre care unul era „judecător regal”, iar ceilalţi erau aleşi dintr-un grup de treizeci şi şase de persoane.

În timp ce babilonienii făceau legi şi regulamente, sumerienii erau mai mult preocupaţi de ideea de justiţie, deoarece ei credeau că regii au fost aleşi de zei pentru a asigura dreptatea pe Pământ.

Se pot face numeroase paralele între aceste idei şi cele din Vechiul Testament.

Chiar înainte de a avea regi, evreii aveau judecători; iar regii lor erau judecaţi nu după cuceriri teritoriale, ci după numărul de „fapte de dreptate” pe care aceştia îl făcuseră. În religia evreilor, „Anul Nou” marca o perioadă de zece zile în care faptele oamenilor erau cântărite şi evaluate pentru a li se determina soarta în anul care urmează. Nu este, probabil, doar o simplă coincidenţă faptul că sumerienii credeau că o zeitate, pe nume Nanşe, judeca anual omenirea cam în aceeaşi manieră; la urma urmei, primul patriarh menţionat de Vechiul Testament a fost

Avraam, care îşi avea obârşia în oraşul sumerian Ur, oraşul lui Ur-Nammu despre care am vorbit mai devreme.

Justiţia, mai precis absenţa ei, şi-a găsit expresia în ceea ce Kramer a numit „Primul Iov”. Punând cap la cap nişte tăbliţe de lut aflate la Muzeul Antichităţilor din Istanbul, Kramer a reuşit să reconstituie o parte dintr-un poem sumerian în care, la fel ca în Cartea lui Iov, este vorba despre un om cinstit care, în loc să fie binecuvântat de zei pentru cinstea lui, a fost supus la o serie de crunte lovituri. „Cinstitul meu cuvânt, într-o minciună s-a transformat”, îşi plânge el durerea.

În cea de-a doua parte a poemului, omul se plânge zeilor, într-o manieră foarte asemănătoare cu cea a versetelor biblice:

Doamne, tu care eşti tatăl meu,
Care m-ai născut – ridică-mi faţa...
Până când mă vei mai lăsa singur,
pradă duşmanilor mei...
fără sfatul şi mângâierea ta?

Apoi urmează sfârşitul fericit. „Cinstitul său cuvânt, curatele lui vorbe, zeul său i le-a ascultat;... şi a fost scos din mâinile spiritelor rele.”

Precedând Ecleziastul cu câteva milenii, proverbele sumeriene deţin mult din spiritul şi ideile acestuia.

Dacă suntem sortiţi morţii – să cheltuim;
Dacă suntem sortiţi să trăim mult – să economisim.
Dacă moare un sărac, nu încerca să-l reînvii.
Cel care are mult argint, poate fi fericit;
Cel care are multe grâne, poate fi fericit;
Dar cel care nu are nimic, poate să doarmă.

Bărbatul: pentru plăcerea lui: însurătoarea;
După ce s-a răzgândit: divorţul.

Nu inima atrage duşmănii;
Limba îi atrage.

În oraşul fără câini de pază,
Vulpea-i veghetoare.

Realizările culturale şi spirituale ale civilizaţiei sumeriene au fost însoţite şi de o dezvoltare asemănătoare a artelor interpretative. O echipă de oameni de ştiinţă de la Universitatea Berkeley din California a făcut senzaţie în 1974 când a anunţat că au descoperit cel mai vechi cântec din lume. Profesorii Robert R. Brown, Richard L. Crocker şi Anne D. Kilmer au reuşit să descifreze şi chiar să interpreteze partitura unui cântec descoperit pe o tăbliţă de lut, datând din jurul anului 1800 î.Ch., găsită la Ugarit, pe coasta Mediteranei (acum în Siria).

„Ştiam că existase muzică în Sumer, au explicat cei de la Berkeley, dar, până să descifrăm tăbliţa, nu ştiam dacă ei utilizau aceeaşi gamă heptatonică-diatonică, ce este caracteristică actualei muzici precum şi celei greceşti din primul mileniu înainte de Christos.” Până acum se considera că muzica de astăzi îşi are originea în Grecia; s-a stabilit acum că ea, ca de altfel mare parte din civilizaţia noastră, se trage tot din Mesopotamia. Acest lucru nu trebuie să surprindă, căci, învăţatul grec Philo spusese că mesopotamienii erau recunoscuţi pentru faptul că „ei căutau armonia universală prin tonurile muzicale”.

Nu există niciun dubiu că muzica şi cântecele fac parte din acele „premiere” sumeriene. Într-adevăr, profesorul Crocker a reuşit să interpreteze acel cântecel construind o liră după modelul uneia găsite printre ruinele oraşului Ur. Textele atestă faptul că, în cel de-al doilea mileniu î.Ch, exista deja „gamă” şi o teorie muzicală coerentă, iar profesorul Kilmer însuşi scrisese într-una din cărţile sale anterioare, *The Strings of Musical Instruments: Their Names, Numbers and Segnificance* (Corzile instrumentelor muzicale: numele lor, numărul şi semnificaţia), că multe din imnurile scrise pe tăbliţe de lut au nişte notiţe care par a fi indicaţii muzicale. „Sumerienii şi succesorii lor aveau o viaţă muzicală plină”, conchide profesorul Kilmer. Nu e deci de mirare că găsim o mare varietate de instrumente muzicale – precum şi cântăreţi sau dansatori reprezentaţi pe sigiliile cilindrice şi pe tăbliţele de lut. (Fig. 20)

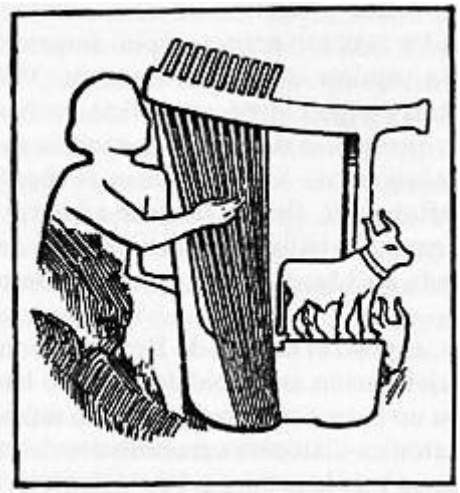

Fig. 20

Ca multe din realizările civilizaţiei sumeriene, şi muzica îşi are originea în temple. Dar, începută în serviciul zeilor, curând muzica a devenit o parte din viaţa de zi cu zi a oamenilor. Utilizând la maxim jocul de cuvinte caracteristic sumerienilor, unul dintre proverbele lor spune despre taxele cerute de cântăreţi: „Un cântăreţ care nu are o voce dulce, este într-adevăr un cântăreţ sărac”.

Au fost descoperite numeroase cântece sumeriene de dragoste fără îndoială, ele erau cântate cu acompaniamentul unor instrumente. Cel mai înduioşător este, probabil, un cântec de leagăn compus de o mamă pentru copilul ei bolnav:

Vino somn, vino somn, vino somn la fiul meu.
Grăbeşte-te somnule şi vino la fiul meu;
Adu odihna somnului pe ochişorii lui osteniţi...

Te doare, feciorul meu;
Şi sunt necăjită,
Şi parcă minţile mi le-am pierdut,
Şi la stele mă tot uit.
Luna nouă-ţi luminează faţa;
Umbra ta va vărsa lacrimile în locul tău.
Dormi, dormi, puiul meu...

Poate zeii creşterii vor fi cu tine;
Poate un înger, în cer te va sprijini;

Poate vei avea zile mai bune...
Poate că soaţa ta alături îţi va fi;
Poate un fiu numele-ţi va cinsti.

Ceea ce este surprinzător la această muzică, la aceste cântece nu este doar concluzia că Sumerul este şi patria muzicii aşa cum o ştim noi, ca structură şi compoziţie. Nu mai puţin semnificativ este faptul că, pe măsură ce ascultăm această muzică, pe măsură ce citim poemele lor, ele nu ne par deloc străine, nici măcar în cele mai adânci trăiri şi sentimente ale lor. Într-adevăr, pe măsură ce contemplăm marea civilizaţie sumeriană, constatăm nu numai că morala noastră, sentimentul nostru de justiţie, legile noastre, arhitectura, artele şi tehnologia noastră îşi trag rădăcinile din Sumer, dar şi că instituţiile sumeriene ne sunt atât de familiare, de apropiate. De parcă am fi cu toţii sumerieni.

*

După ce au săpat la Lagash, arheologii au trecut la Nipur, odinioară centrul religios al Sumerului şi Acadului. Din cele peste 30.000 de texte descoperite aici, multe sunt încă nestudiate. La Şurpac, au fost descoperite şcoli datând din secolul trei î.Ch.. La Ur, au fost descoperite vase extraordinare, bijuterii, arme, care, coifuri din aur, argint, cupru şi bronz – ruinele unei manufacturi de ţesături, înscrisuri juridice şi ruinele unui zigurat, care încă mai domină peisajul. La Eşnuna şi Adab arheologii au descoperit temple şi statui ce datează din perioada presargonică. O inscripţie găsită la Umma vorbeşte despre un imperiu anterior. La Cush au fost scoase la iveală clădiri monumentale, precum şi un zigurat datând de dinainte de 3000 î.Ch.

Erecul i-a dus pe arheologi până în mileniul patru înainte de Christos. Acolo, au descoperit cel mai vechi vas de lut, colorat, ce fusese ars într-un cuptor. Prima dovadă a utilizării roţii olarului. A fost descoperit un pavaj de piatră, care reprezintă cea mai veche construcţie de piatră descoperită până acum. Tot la Erec a fost descoperit şi cel mai vechi zigurat – o colină uriaşă făcută de mâna omului, în vârful căreia existau două temple, unul roşu şi unul alb. Acolo au fost descoperite cele mai vechi inscripţii şi cele mai vechi sigilii cilindrice. Despre acestea din urmă, Jack Finegan spune în cartea sa *Lights from the Ancient Past* (Lumini din trecutul antic), „excelenţa acestor sigilii, relativ

la prima lor apariţie în Erec, este uimitoare”. Alte zone de lângă Erec poartă dovada trecerii la Epoca metalelor.

În 1919, H.R. Hall a descoperit nişte ruine antice lângă un sat care astăzi se numeşte El Ubaid. Oamenii de ştiinţă au atribuit acest nume celei ce astăzi este considerată a fi prima fază a marii civilizaţii sumeriene. Oraşele sumeriene din perioada aceea începând din nordul Mesopotamiei până la poalele Munţilor Zagros au fost primele care au utilizat cărămizi de lut, ziduri tencuite, mozaicuri, cimitire cu morminte de cărămidă şi vase ceramice decorate cu motive geometrice, oglinzi de cupru, topoare cu cap metalic, haine, case şi, mai presus de toate, temple monumentale.

Mai în sud, arheologii au descoperit Eridu, primul oraş sumerian, conform textelor antice. Pe măsură ce săpăturile avansau, a fost scos la iveală templul lui Enki, zeul sumerian al cunoaşterii, templu care se pare că a fost construit şi reconstruit de mai multe ori. Straturile i-au purtat pe istorici spre începuturile civilizaţiei sumeriene: 2500, 2800, 3000, 3500 î.Ch.

Apoi arheologii au descoperit fundaţiile primului templu al lui Enki. Mai jos nu mai era decât pământ, nimic altceva nu fusese construit înainte. Ruinele datau din jurul anului 3800 î.Ch. Atunci a început prima civilizaţie umană.

Nu a fost numai prima civilizaţie în adevăratul sens al cuvântului, a fost cea mai extinsă, atotcuprinzătoare, în multe privinţe mult mai avansată decât alte culturi antice care i-au urmat. Fără dubiu, este civilizaţia din care ne tragem cu toţii.

Începând cu utilizarea uneltelor de piatră, cu aproximativ 2.000.000 de ani mai înainte, omul atinge această civilizaţie fără precedent, în jurul anului 3800 î.Ch. în Sumer. Şi lucrul cel mai straniu este că, nici până astăzi, istoricii nu ştiu cine au fost sumerienii, de unde au venit şi cum a apărut civilizaţia lor. Nu ştiu, deoarece apariţia lor a fost bruscă, neaşteptată, ca din pământ.

H. Frankfort, în cartea sa *Tell Uqair*, a numit-o „uluitoare”. Pierre Amlet (*Elam*) a numit-o extraordinară. A. Parrot (*Sumer*) a descris-o ca fiind „o flacără care izbucneşte dintr-o dată”. Leo Oppenheim *Ancient Mesopotamia* (Mesopotamia antică) subliniază „uimitoarea perioadă scurtă” în care această civilizaţie a înflorit. Joseph Campbell (*Masks of the Gods*) concluzionează: „Ca din pământ... în mica grădină sumeriană răsare... toată paradigma culturală care de atunci a constituit punctul de plecare pentru toate marile civilizaţii ale lumii.”

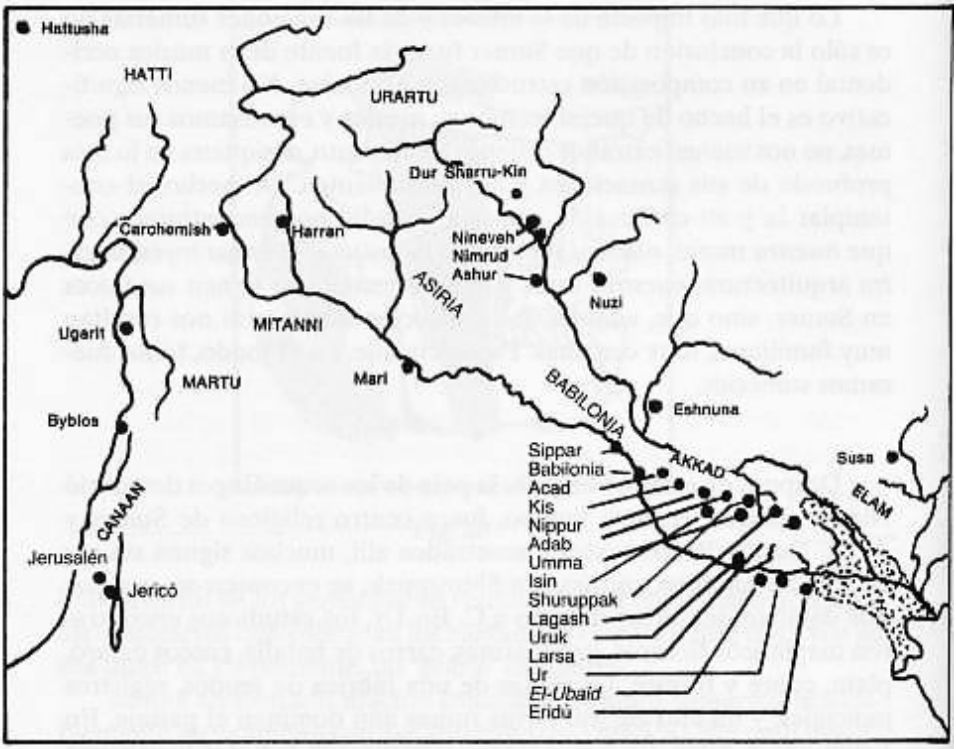
Hattusha
HATTI
URARTU
Dur Sharru-Kin
Carchemish
Harran
Nineveh
Nimrud
Ashur
ASIRIA
Nuzi
Ugarit
MITANNI
MARTU
Mari
BABILONIA
Eshnuna
Byblos
Sippar
Babilonia
Acad
Kis
Nippur
Adab
Umma
Isin
Shuruppak
Lagash
Uruk
Larsa
Ur
El-Ubaid
Eridú
AKKAD
Susa
ELAM
CANAAN
Jerusalén
Jericó

Napoleon cucereşte Europa
Revoluţia americană
Columb descoperă America
Cucerirea Imperiului Bizantin de către turci
Apogeul Imperiului Incaş în America de Sud
Civilizaţia aztecă se dezvoltă în Mexic
Regele Ioan promulgă Magna Carta
Cucerirea normandă
Carol cel Mare întemeiază Sfântul Imperiu Roman de neam germanic
Mohamed proclamă Islamul
Căderea Romei
Civilizaţia Maya în America Centrală
Căderea Ierusalimului în faţa legiunilor romane
Naşterea lui Isus
Hanibal provoacă Roma
În China începe construirea
Marelui Zid
Alexandru cel Mare îl învinge pe Darius
Epoca de Aur a Greciei
Formarea republicii romane
Apariţia lui Buddha în India
Cyrus cucereşte Babilonul
Căderea oraşului Ninive
Domnia regelui David
Invazia dorică în Grecia
Exodul israeliţilor din Egipt
Cultura micneniană
Aramii migrează spre India
Întemeierea Imperiului Hitit
Avraam iese din Ur
Hammurabi este rege în Babilon
Întemeierea Babilonului şi a Asiriei
Întemeierea civilizaţiei chineze
Civilizaţia din Valea Indului
Sosirea horiţilor în Orientul Apropiat
Godea este rege în Lagash
Ur-Namnu este rege în Ur
Sargon, primul rege al Acadiei
Civilizaţia minoică în Creta
Etana este rege în Chish
Întemeierea regatului Chish
Întemeierea civilizaţiei sumeriene
2000
1000
0
1000 I.Ch.
2000 I.Ch.
3000 I.Ch.
4000 I.Ch.

Capitolul 3 Zeii din Cer şi de pe Pământ

Cum s-a făcut ca, după sute de mii, ba chiar milioane de ani de paşi dureros de lenţi pe calea dezvoltării civilizaţiei umane, s-a schimbat totul atât de brusc şi, în doar câteva salturi aproximativ 11.000 – 7400 – 3800 î.Ch. vânătorul nomad primitiv se transformă în agricultor, olar şi apoi în constructor, inginer, matematician, astronom, prelucrător de metale, negustor, muzician, judecător, medic, scriitor, bibliotecar sau preot? Se poate merge chiar mai departe, punându-se o întrebare fundamentală, aşa cum a făcut-o profesorul Robert J. Braidwood, în cartea sa *Prehistoric Men* (Primitivii): „De ce s-a petrecut această transformare? De ce nu trăiesc toate fiinţele umane aşa cum o fac triburile din jungla amazoniană?”

Dar sumerienii, cei prin intermediul cărora s-a petrecut această bruscă transformare, au răspuns deja. Este rezumată de una din miile de inscripţii mesopotamiene, ce au fost descoperite: „Tot ceea ce pare frumos, este frumos prin graţia zeilor.”

Zeii din Sumer. Cine erau ei?

Erau ei oare asemenea zeilor grecilor care trăiau la curtea lui Zeus, pe muntele Olimp al cărui corespondent pe Pământ era cel mai înalt munte din Grecia, Olimpul? Grecii îşi descriu zeii cu trăsături antropomorfice similare celor omeneşti, bărbăteşti, femeieşti, şi având sentimente umane: iubesc, se mânie, sunt geloşi, fac dragoste, se ceartă, se luptă; procreează ca oamenii, aduc pe lume copii în urma unor relaţii sexuale între ei sau cu fiinţe umane.

Erau de neatins şi, cu toate astea, se amestecau deseori în treburile oamenilor. Puteau călători cu viteze uluitoare, puteau apărea şi dispărea într-o clipită, aveau arme de o putere neobişnuită. Fiecare îndeplinea o anumită funcţie şi, în consecinţă, fiecare acţiune umană putea suferi sau nu, în funcţie de plăcerile zeului deci ritualurile de venerare şi darurile aveau menirea de a-i îmbuna pe zei.

Cea mai importantă divinitate a grecilor din epoca helenică era *Zeus*, „Tatăl zeilor şi al oamenilor”, „Stăpânul focului ceresc”. Arma sa, şi simbolul său totodată, era trăsnetul. Era un

„rege” pe Pământ, care coborâse din ceruri; cel care împărţea muritorilor binele şi răul totuşi, principalul său domeniu era în Olimp.

El nu era nici primul zeu peste Pământ, nici în ceruri. Amestecând teologia cu cosmologia, ieşind ceea ce savanţii numesc mitologie, grecii credeau că la început a fost Chaos (Haosul), apoi Gea (Pământul) şi soţul ei Uranus (Cerul). Gea şi Uranus au dat naştere celor doisprezece titani, şase bărbaţi şi şase femei. Deşi faptele lor aveau loc pe Pământ, se presupunea că acestea aveau şi un corespondent astral.

Cronos, cel mai tânăr titan, a devenit cea mai importantă figură a mitologiei olimpiene. Şi-a cucerit supremaţia asupra celorlalţi titani prin uzurpare, după ce şi-a castrat tatăl şi l-a izgonit. Pentru faptele lui, el a fost blestemat de mama sa: să aibă aceeaşi soartă ca a tatălui său şi să fie detronat de propriii lui fii.

Cronos a luat-o de soţie pe sora lui, Rhea, care i-a născut trei fii şi trei fiice: Hades, Poseidon şi Zeus, Hestia, Demetra şi Hera. Încă o dată, era scris că fiul cel mic îşi va detrona tatăl, şi blestemul Geei s-a împlinit când Zeus s-a revoltat împotriva lui Cronos.

Detronarea nu a decurs paşnic. Ani de zile au durat bătăliile dintre zei şi oştile de monştri. Lupta decisivă s-a dat între Zeus şi Tiphon, un monstru cu cap de om şi trup de şarpe şi ea s-a petrecut atât în cer cât şi pe Pământ. Bătălia decisivă s-a dat la Muntele Casius, la graniţa dintre Egipt şi Arabia se pare, undeva în peninsula Sinai. (Fig. 21)

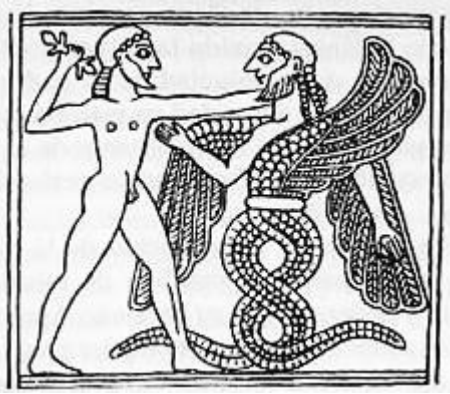

Fig. 21

Câştigând lupta, Zeus a fost recunoscut ca zeitate supremă. Cu toate acestea, el a fost nevoit să-şi împartă puterea cu ceilalţi fraţi. La alegere (sau conform unei variante, prin tragere la sorţi) Zeus a primit cerul, Poseidon apa, iar Hades lumea subterană.

Cu toate că în timp Hades şi teritoriul său au devenit sinonime cu *iadul*, la început, domeniul său cuprindea ţinuturile mlăştinoase, zonele pustii, teritoriile udate de râuri repezi. Hades era descris ca fiind „nevăzutul" distant, ameninţător, aspru; de neînduplecat prin rugăciuni sau sacrificii. Poseidon, pe de altă parte, este deseori reprezentat ţinând în mână simbolul său, tridentul. Deşi stăpân al mărilor, el era totodată şi zeul făurarilor, al sculptorilor, cât şi vrăjitor viclean sau scamator. În timp ce Zeus era reprezentat ca fiind foarte aspru cu oamenii chiar ca fiind cel care a vrut să distrugă omenirea, Poseidon era considerat aliatul oamenilor, un zeu care s-a străduit foarte mult să capete aprecierile muritorilor.

Cei trei fraţi şi cele trei surori alcătuiesc cea mai veche parte a Olimpului, grupul celor 12 zei. Ceilalti 6 erau odraslele lui Zeus, şi poveştile grecilor se ocupă în mod special de genealogia lor şi de relaţiile dintre ei.

Copiii lui Zeus au avut ca mame diferite zeiţe. Prima soţie a lui Zeus a fost o zeiţă pe nume Metis, care i-a dăruit o fiică, pe marea zeiţă Atena. Ea era zeiţa înţelepciunii, dar fiind singura care a stat alături de Zeus în lupta sa cu monstrul Tiphon, Atena a dovedit înclinări marţiale, devenind astfel şi zeiţa războiului. Era fecioara „perfectă", nu a devenit soaţa nici unui zeu dar unele legende spun că ea ar fi fost legată de unchiul ei Poseidon, care, deşi avea drept soţie pe zeiţa Labirintului din insula Creta, a avut relaţii şi cu nepoata sa.

Zeus a mai avut şi alte soţii, dar copiii astfel rezultaţi nu au fost admişi în Olimp. Cum însă Zeus dorea să aibă un moştenitor, el s-a căsătorit cu una din surorile sale. Cea mai mare era Hestia. Era foarte retrasă, după cum relatează majoritatea legendelor poate prea bătrână sau prea bolnavă pentru a putea deveni mamă aşa că Zeus nu a avut nevoie de prea multe scuze pentru a o alege pe Demetra, cea mijlocie, zeiţa rodniciei. Dar, în loc de un fiu, ea i-a născut tot o fiică, pe Persefona, care a devenit soţia lui Hades, şi a împărţit cu acesta domnia asupra lumii umbrelor.

Dezamăgit că nu are un moştenitor, Zeus a trecut la alte zeiţe. De la Armonia a avut însă nouă fiice, muzele. Apoi Lethe i-a născut o fiică, pe Artemis şi, în sfârşit, un fiu, pe Apollo, care, pe dată, au fost incluşi în Olimp.

Apollo, ca prim fiu al lui Zeus era unul din zeii importanţi din panteonul grecesc, temut deopotrivă de zei şi de oameni. El era cel care transmitea oamenilor dorinţele tatălui său. Reprezentând morala şi legile zeilor, el însemna purificarea şi perfecţiunea atât fizică, cât şi morală.

Cel de-al doilea fiu al lui Zeus a fost Hermes, zeul păstorilor, păzitor al turmelor de vite. Mai puţin important şi cu puteri mai mici decât Apollo, el era mai aproape de problemele oamenilor. Era zeu al comerţului, protector al negustorilor şi călătorilor dar, în toate legendele, rolul cel mai important era cel de mesager al zeilor.

Inspirat de anumite tradiţii dinastice, Zeus dorea totuşi un fiu de la una din surorile lui. Atunci el s-a căsătorit cu Hera, după ritul căsătoriei, proclamând-o „Regină a zeilor”, Zeiţa Mamă. Căsnicia lor a fost binecuvântată cu un fiu, Ares, şi cu două fiice, însă ea a fost permanent încercată de infidelităţile lui Zeus, dar şi de zvonurile despre cele ale Herei, lucru ce ridică îndoieli cu privire la paternitatea unui alt fiu, Hefaistos.

Ares a fost inclus imediat în Olimp, fiind făcut adjunct al lui Zeus şi zeu al războiului. A fost reprezentat ca un spirit al măcelului, cu toate acestea fiind departe de a fi invincibil în războiul troian, el a fost de partea troienilor, suferind o rană pe care numai Zeus a reuşit s-o vindece.

Hefaistos, pe de altă parte, a trebuit să se întrebuinţeze serios pentru a-şi face loc în Olimp. El era zeul meşteşugurilor. Era un bun făurar, realizând diferite obiecte atât practice, cât şi magice pentru zei, dar şi pentru oameni. Legenda spune că s-a născut şchiop, din cauza asta fiind izgonit de mama sa, zeiţa Hera. O altă versiune, ceva mai credibilă, sugerează că el a fost alungat de însuşi Zeus, din cauza zvonurilor care circulau despre paternitatea lui, şi Hefaistos a trebuit să recurgă la un vicleşug pentru a putea intra în rândul zeilor din Olimp.

Legenda mai spune că el a făcut o plasă invizibilă în care să prindă un eventual pretendent la farmecele soţiei sale. Probabil că avea nevoie de o astfel de protecţie, deoarece, cel mai urât zeu olimpian avea de soţie pe nimeni alta decât Afrodita, zeiţa iubirii şi a frumuseţii. Natural că pe seama ei existau numeroase poveşti, în multe dintre ele seducătorul fiind Ares, fratele lui Hefaistos, din unirea lor născându-se Eros, zeul iubirii.

Afrodita a fost inclusă şi ea în Olimp, iar circumstanţele acestei includeri aruncă puţină lumină asupra subiectului acestei cărţi. Ea nu era nici sora lui Zeus, nici fiica lui, cu toate acestea,

nu putea fi ignorată. Ea venise de pe ţărmul asiatic al Mediteranei (după poetul grec Hesiod, ea ar fi venit din insula Cipru) şi pretindea că este fiica lui Uranus. Deci, genealogic, ea era cu o generaţie înaintea lui Zeus, fiind sora tatălui acestuia. (Fig. 22)

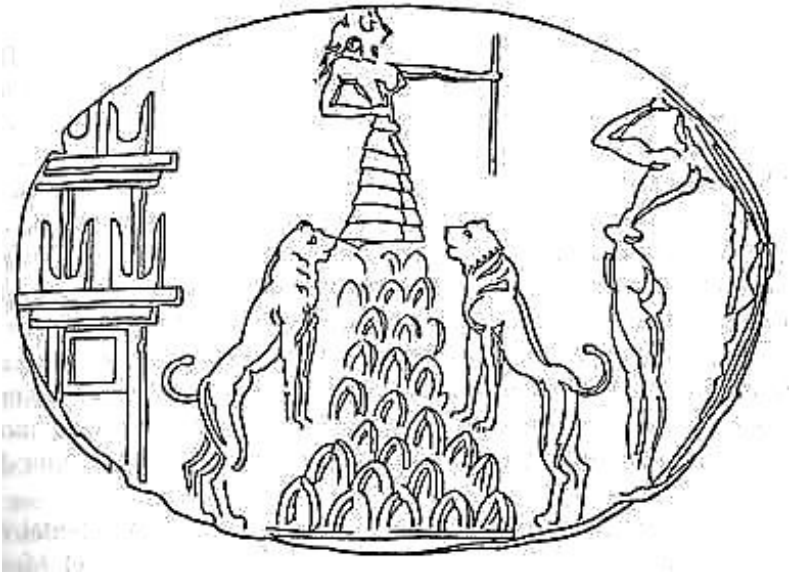

Fig. 22

Aşadar, Afrodita trebuia inclusă printre cei doisprezece zei olimpieni. Dar, numărul acesta de doisprezece, se pare, nu putea fi depăşit. A fost găsită o soluţie ingenioasă: se scade unul şi se adaugă altul. Cum Hades primise domnia asupra teritoriilor subterane şi nu mai rămăsese printre cei doisprezece de pe muntele Olimp, s-a creat un loc liber, o admirabilă găselniţă pentru includerea Afroditei.

Se pare, de asemenea, că restricţia numărului doisprezece funcţiona în ambele sensuri: nu puteau fi mai mulţi, dar nici mai puţini. Acest lucru s-a văzut clar la includerea lui Dionysos printre olimpieni. El era fiul lui Zeus din împreunarea acestuia cu fiica lui, Semela. Pentru a scăpa de mânia Herei, el a fost trimis în ţinuturi îndepărtate (se pare că a ajuns până în India), introducând pe unde colinda cultivarea viţei-de-vie şi prepararea vinului. În acest timp, a apărut un loc liber în Olimp. Hestia, cea mai vârstnică soră a lui Zeus, a fost îndepărtată din Olimp. Atunci, Dionysos s-a reîntors în Grecia pentru a umple locul vacant. Încă o dată, zeii redeveniseră doisprezece.

Deşi mitologia greacă nu este clară cu privire la originea omenirii, legendele şi tradiţiile pretind că eroii şi regii erau de origine zeiască. Aceşti semizei fac legătura între destinul omenirii, grijile zilnice, dependenţa de elementele naturii, bolile, moartea şi trecutul de aur, când numai zeii animau Pământul. Cu toate că cei mai mulţi dintre zei s-au născut pe aici, selectul grup de doisprezece olimpieni reprezenta aspectul celest al acestora. În Odiseea, Olimpul este descris ca aflându-se „în înaltul văzduhului”. Cei doisprezece erau zeii din ceruri, care coborâseră pe Pământ şi ei reprezentau cele douăsprezece corpuri celeste de pe bolta cerească.

Numele latine ale zeilor olimpieni, date de romani când aceştia au preluat panteonul grec, clarifică această asociere astrală: Gea era Pământul, Hermes-Mercur, Afrodita-Venus, Ares-Marte, Cronos-Saturn, Zeus-Jupiter. Continuând tradiţia greacă, romanii îl reprezentau pe Jupiter ca fiind zeul a cărui armă este trăsnetul; ca şi grecii, romanii îl reprezentau sub forma unui taur. (Fig. 23)

Fig. 23

Este general recunoscut acum că civilizaţia greacă îşi trage rădăcinile din insula Creta, acolo unde s-a dezvoltat civilizaţia minoică, între 2700 şi 1400 î.Ch. În miturile şi legendele minoice, figura minotaurului ocupă un loc central. Această fiinţă, pe jumătate om, pe jumătate taur, era odrasla Pasifaei, soţia lui Minos, şi a unui taur. Descoperiri arheologice au confirmat cultul minoic al taurului, iar unele sigilii cilindrice prezintă taurul ca pe o fiinţă divină, alături de o cruce, simbol al unei stele sau planete neidentificate.

S-a presupus atunci că acest cult al taurului, nu ar fi al animalului comun, ci probabil al unui taur ceresc constelaţia Taurului ca o comemorare a unor evenimente petrecute când echinocţiul de primăvară a căzut în această constelaţie, în jurul anului 4000 î.Ch. (Fig.24).

Conform tradiţiilor greceşti, Zeus a venit în Grecia prin Creta, de unde ar fi fugit (înotând peste Mediterană), după ce ar fi răpit-o pe Europa, fiica regelui oraşului fenician Tyr. Într-adevăr, când profesorul Cyrus H. Gordon a descifrat una din vechile inscripţii minoice, s-a dovedit că limba minoică este „un dialect semitic de pe ţărmul estic al Mediteranei”.

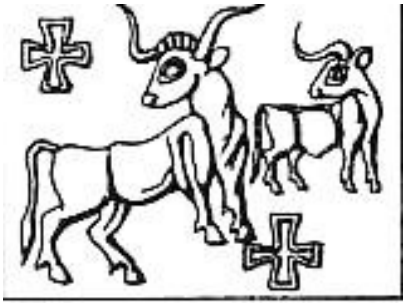

Fig. 24

De fapt, grecii nu au pretins niciodată că zeii lor olimpieni au venit în Grecia direct din ceruri. Zeus a venit de dincolo de Mediterană, via insula Creta. Afrodita a venit pe mare din Orientul Apropiat. Poseidon (Neptun la romani) a venit călare din Asia Mică. Atena a adus „măslinul rodnic, care creşte singur” de pe pământul biblic.

Nu există niciun dubiu că religia şi tradiţiile greceşti au ajuns la ei din Orientul Apropiat, prin Asia Mică şi insulele mediteraneene. De acolo îşi trage rădăcinile panteonul lor; acolo trebuie căutate originile zeilor olimpici şi relaţia lor astrală cu numărul doisprezece.

*

Hinduismul, vechea religie a Indiei, consideră *Vedele* culegeri de imnuri, formule pentru sacrificii şi alte scrieri referitoare la zei ca scripturi sacre „care nu erau de origine umană”. Zeii înşişi le-ar fi scris, spun tradiţiile sumeriene, într-o eră anterioara celei de atunci. Dar pe măsură ce trecea timpul din ce în ce mai multe din cele 100.000 de versuri originale se pierdeau transmiţându-

se pe cale orală de la o generaţie la alta. Un înţelept a scris versurile care mai rămăseseră, le-a împărţit în patru cărţi, pe care le-a încredinţat celor patru discipoli ai săi.

Când, în secolul al nouăsprezecelea, istoricii au descifrat şi înţeles limba uitată şi au refăcut legăturile dintre ele, au descoperit că *Vedele* au fost scrise într-o veche limbă indo-europeană, predecesoarea sanscritei, latinei şi greacăi şi a altor limbi europene. Când au reuşit s-o citească şi s-o analizeze, au fost surprinşi de extraordinarele asemănări între legendele greceşti şi poveştile despre zei din *Vede*.

Zeii erau, spun *Vedele*, membri ai aceleiaşi familii, nu una foarte paşnică. Printre ridicări la cer şi coborâri pe Pământ, bătălii aeriene cu arme supranaturale, amiciţii şi rivalităţi, căsătorii şi infidelităţi, se pare că a existat o preocupare pentru o înregistrare a genealogiilor, cine a născut pe cine, cine este primul născut, al cui ş.a.m.d. Zeii de pe Pământ îşi aveau originea în ceruri iar, principalele zeităţi, chiar şi pe Pământ, continuau să reprezinte corpurile cereşti.

În timpurile de demult, *Rishi* („zburătorii de demult”) erau posesorii unor puteri supranaturale. Şapte dintre ei erau Mari Progenituri. Zeii Rahu (demon) şi Ketu (cel separat) erau la început un singur corp celest care a căutat să se alăture zeilor; dar zeul furtunii şi-a aruncat flăcările către el, l-a tăiat în două; Rahu, „Capul dragonului”, care străbătea neîncetat spaţiile celeste în căutarea răzbunării, şi Ketu, „Coada dragonului”. Mar-Işi, urmaşul Dinastiei Solare, l-a născut pe Kaş-Yapa („cel care este tronul”). *Vedele* îl descriu ca fiind foarte prolific, dar succesiunea dinastică a fost continuată numai prin cei zece copii ai săi de Prit-Hivi („Mama cerească”).

În calitatea sa de cap al dinastiei, Kaş-Yapa era şi şeful *devilor* („cei strălucitori”) şi purta titlul de Dyaus-Pitar („Tatăl strălucitor”). Împreună cu cei zece copii ai săi şi cu soţia sa, familia celestă alcătuia cei doisprezece Adityas, zeii care aveau fiecare un semn zodiacal şi un corp celest. Corpul ceresc al lui Kaş-Yapa era „steaua strălucitoare”, apoi urmau zeii care aveau corespondent Soarele, Luna, Marte, Mercur, Jupiter, Venus şi Saturn.

Cu timpul, funcţia de conducător al celor doisprezece a preluat-o Varuna, „Zeul expansiunii cereşti”. El era omniprezent şi atotvăzător; unul dintre psalmii adresaţi lui seamănă perfect cu psalmii biblici:

El este cel care face soarele să strălucească pe cer,
Iar vântul care bate este răsuflarea sa.
El a făcut albii pentru râuri;
Şi ele la comanda lui curg.
El a făcut adâncurile mării.

Şi regenţa sa a ajuns, mai devreme sau mai târziu la final. Indra, cel care tăiase în două „dragonul celest”, a pretins tronul, omorându-şi tatăl. El a devenit noul „stăpân al cerurilor” şi zeu al furtunilor. Armele lui erau tunetul şi trăsnetul, iar titlul lui era de Zeu al oştilor. Totuşi, el a trebuit să-şi împartă domnia cu cei doi fraţi ai săi. Unul era Vivaşvat, care era odrasla lui Manu, primul om, celălalt era Agni („Spiritul focului”), care a adus pe Pământ focul din ceruri, pentru uzul oamenilor.

*

Similitudinile dintre panteonul vedic şi cel grecesc sunt evidente. Poveştile despre zeităţile principale, dar şi cele referitoare la zeităţile mai mici fii, soţii, fiice, iubite sunt, în mod clar, duplicate (sau originale?) ale celor greceşti. Nu există niciun dubiu că Dyaus a dat ulterior Zeus, că Dyaus-Pitar a dat Jupiter, Varuna-Uranus şi aşa mai departe. Şi, în ambele mitologii numărul zeilor principali este *doisprezece*, indiferent de schimbările care au avut loc în succesiunea divină.

Cum au putut apărea atâtea similitudini între două civilizaţii atât de depărtate între ele, atât geografic cât şi temporal? Istoricii consideră că, la un moment dat, în cel de-al doilea mileniu înainte de Christos, un popor vorbind o limbă indo-europeană, din nordul Iranului sau din Caucaz, a migrat în masă. Un grup a mers spre sud-est spre India. Hinduşii i-au numit *arieni* („oameni nobili”). Aceştia au adus cu ei *Vedele*, sub formă de povestiri orale, în jurul lui 1500 î.Ch. Alt val a mers spre vest, către Europa. O parte a înconjurat Marea Neagră şi a venit în Europa prin stepele Rusiei, dar principalul drum prin care acest popor şi tradiţiile sale au ajuns în Grecia a fost cel scurt, prin Asia Mică. De fapt, cele mai vechi oraşe din Grecia nu sunt în peninsulă, ci în vestul Asiei Mici.

Dar cine era acest popor care a ales Anatolia drept capăt al călătoriei sale? Nu se cunosc prea multe despre el.

Încă o dată, singura sursă disponibilă şi de încredere se dovedeşte a fi Vechiul Testament. Acolo s-au găsit referinţe la

„hitiţi”, locuitorii munţilor din Anatolia. Spre deosebire de duşmănia cu care sunt priviţi în Biblie alţi vecini ai israeliţilor, caaniţii, ale căror obiceiuri sunt descrise ca fiind abominabile, hitiţii sunt priviţi ca prieteni şi aliaţi. Batşeba, la care râvnea regele David, era fiica lui Uria Hititul, un ofiţer al armatei regelui. Regele Solomon, care şi-a făurit alianţele luând drept soţii fiicele regilor vecini, s-a căsătorit atât cu fata faraonului egiptean cât şi cu fata unui rege hitit. Altădată, o armată siriană a luat-o la fugă auzind că „regele Israelului a adus împotriva noastră pe regele hitiţilor şi pe faraon”. Aceste scurte referinţe indică stima deosebită de care se bucurau calităţile militare ale hitiţilor.

O dată cu descifrarea hieroglifelor egiptene şi, mai târziu, a inscripţiilor mesopotamiene istoricii au descoperit numeroase referinţe la o anume *Ţară a lui Hatti*, un regat foarte mare şi puternic din Anatolia. Ar fi putut oare o astfel de mare putere să nu lase nicio urmă?

Înarmaţi cu indiciile date de textele egiptene şi mesopotamiene, arheologii au purces la treabă în ţinuturile deluroase ale Anatoliei. Efortul lor a fost răsplătit: au descoperit oraşele hitite, palate, tezaure regale, morminte regale, temple, obiecte religioase, unelte, arme, obiecte de artă. Mai presus de toate însă ei au descoperit numeroase înscripţii – atât cu semne pictografice cât şi în cuneiforme. Biblicul popor al hitiţilor ieşise la iveală.

Un monument unic lăsat nouă moştenire de hitiţi este o piatră înscripţionată, descoperită în afara fostei capitale a regatului (localitatea se numeşte azi Yazilikaya, cuvânt care în limba turcă înseamnă „piatra scrisă”). După ce a trecut porţile sanctuarului, anticul adorator al zeilor intra într-o galerie deschisă, o deschidere printre un semicerc de pietre pe care erau desenaţi toţi zeii hitiţi.

Mărşăluind de la stânga spre dreapta, este o procesiune a celor mai importante zeităţi masculine, clar aşezate în grupuri de câte douăsprezece. Spre marginea stângă, şi deci ultimele care iau parte la această paradă, alte douăsprezece zeităţi identice, care poartă aceleaşi arme. (Fig. 25)

Fig. 25

Grupul din mijloc include o serie de zeităţi care arată mai în vârstă, unele care poartă arme diferite şi două care sunt diferenţiate de celelalte printr-un simbol divin. (Fig. 26)

Fig. 26

Cel de-al treilea grup, cel din faţă, cuprinde în mod clar cele mai importante zeităţi, atât bărbaţi, cât şi femei. Armele şi emblemele lor sunt mult mai variate, patru au deasupra simbolul divin, doi sunt înaripaţi. Acest grup include şi participanţi pământeni: doi tauri care ţin un glob şi regele hitit purtând o bonetă stând sub emblema unui glob înaripat. (Fig. 27)

Fig. 27

De la dreapta vin două grupuri de zeiţe. Piatra inscripţionată este prea deteriorată însă, pentru a putea vedea numărul lor.

Dar credem că nu greşim dacă presupunem că şi ele sunt în număr de câte douăsprezece.

Cele două procesiuni, din dreapta şi din stânga, se întâlnesc într-un alt desen, care înfăţişează cu siguranţă pe zeii cei mari. Deoarece cu toţii sunt reprezentaţi în picioare, stând pe o stâncă mai ridicată sau chiar pe umerii celorlaţi participanţi. (Fig. 28)

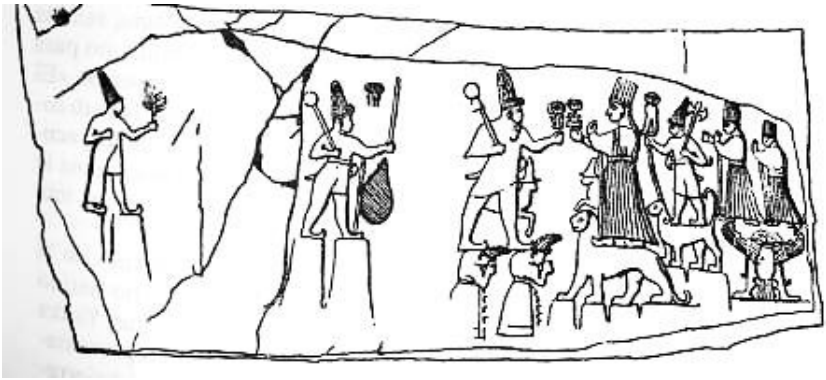

Fig. 28

Multă osteneală şi-au dat istoricii de exemplu E. Laroche, în cartea sa *Le Pantheon de Yazilikaya* (Panteonul de la Yazilikaya) pentru a determina din aceste desene, din semnele hieroglifice, ca şi din textul parţial gravat pe rocă, numele, titlurile şi rolurile zeităţilor în această procesiune. Dar este clar că şi panteonul hitit stă sub semnul acelui doisprezece „olimpian”. Zeii mai puţin importanţi erau organizaţi în grupuri de câte doisprezece, iar marii zei de pe Pământ erau asociaţi cu cele douăsprezece corpuri cereşti.

Că panteonul era guvernat de „numărul sacru” doisprezece, este dovedit şi de un chivot descoperit lângă localitatea Beit-Zehir. Acesta descrie în mod clar cuplul divin, alături de care se mai află alţi zece zei, deci un total de doisprezece. (Fig. 29)

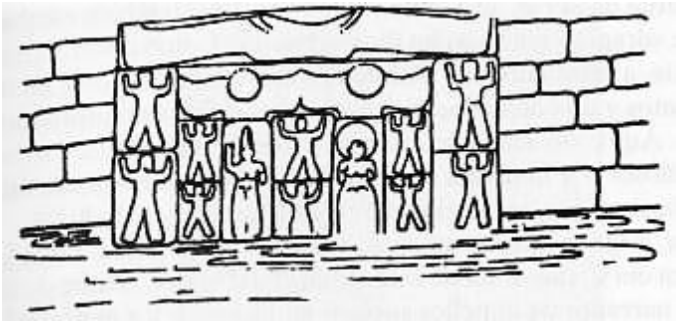

Fig. 29

Descoperirile arheologice indică faptul că hitiţii adorau zei care erau „ai cerului şi ai pământului”, toţi strâns legaţi unul de celălalt şi aranjaţi într-o ordine genealogică. Unii erau zei mari şi „vechi”, care veniseră din cer. Simbolul lor care în scrierea hitită pictografică însemna divin sau zeu ceresc arăta ca o pereche de ochelari de protecţie. (Fig. 30) Frecvent el apare pe sigiliile cilindrice ca parte a unui obiect în formă de rachetă. (Fig. 31)

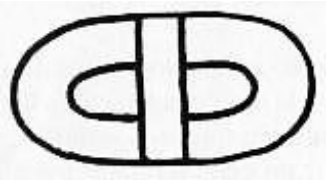

Fig. 30

Fig. 31

Alţi zei erau prezenţi, nu alături de hitiţi, ci chiar printre ei, acţionând ca un fel de legiuitori supremi, numind regi şi instruindu-i în probleme de război, tratate şi alte afaceri internaţionale. Conducătorul acestor zei era Teshub, „aducătorul de vânt”. Era ceea ce istoricii numesc un zeu al furtunii, asociat cu tunetul şi trăsnetul. Era supranumit şi Taru („taur”). Ca şi grecii, hitiţii aveau un cult al taurului; ca Jupiter ulterior, Teshub a fost reprezentat ca zeu al tunetelor şi al trăsnetelor, urcat pe un taur. (Fig. 32)

Textele hitite, ca şi legendele greceşti, povestesc cum zeitatea lor supremă a trebuit să se lupte cu un monstru pentru a-şi consolida puterea. Un text numit, „Mitul uciderii dragonului”

identifică monstrul cu care se luptă Teshub ca fiind zeul Yanka. Nereuşind să-l învingă în bătălie, Teshub a cerut ajutorul celorlalţi zei, dar numai o zeiţă l-a ajutat, îmbătându-l pe Yanka la o petrecere.

Recunoscând în această poveste originile legendei Sfântului Gheorghe, cel care a ucis balaurul, istoricii numesc adversarul zeului cel bun, dragon. Dar, de fapt, Yanka înseamnă şarpe, iar anticii îşi reprezentau zeii răi sub forma unor şerpi – cum se poate vedea în basoreliefurile hitite. (Fig. 33) Şi Zeus, după cum am arătat mai devreme, nu se bătuse cu un dragon, ci cu un astfel de zeu-şarpe. Aşa cum vom arăta mai târziu, există o anumită semnificaţie în această luptă dintre zeul vânturilor şi o zeitate-şarpe. Aici putem doar să subliniem faptul că toate textele descriu acest eveniment ca fiind unul care s-a petrecut cu adevărat.

Fig. 32

O lungă şi bine păstrată poveste hitită, intitulată „Regatul din ceruri”, tratează exact acest subiect – originea celestă a zeilor. Cel care relatează această poveste roagă pe cei „doisprezece zei vechi şi puternici” să-i asculte cântecul şi să depună mărturie pentru adevărul celor spuse:

Să asculte dară, zeii care sunt în Ceruri,
Şi cei care sunt pe-acest întunecat Pământ!
Să asculte dară, puternicii zei din vechime.

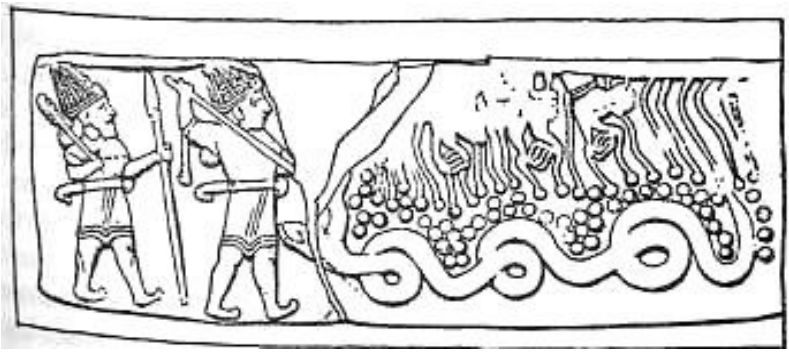

Fig. 33

După ce a stabilit că zeii din vechime erau atât ai Cerului, cât şi ai Pământului, poemul dă numele celor doisprezece zei mari, strămoşii zeilor; şi, asigurându-se de atenţia lor, povestitorul începe să relateze cum a venit „pe-ntunecatul Pământ” zeul care era „Regele din Cer”:

Pe vremuri, în zilele de demult, Alalu era rege în cer;
El, Alalu, pe tronul său stătea.
În faţa lui stătea puternicul Anu, ce primul între zei era,
La picioarele lui îngenuncheat, cupa i-o-ntindea,
De nouă perioade numărate, era Alalu rege-n cer.
Şi într-a noua, Anu la bătălie l-a provocat.
Alalu înfrânt a fost, şi din faţa lui Anu a fugit –
Pe-ntunecatul Pământ, el coborând.
Jos, pe-ntunecatul Pământ el a venit.
Pe tron acum stătea Anu.

Deci poemul atribuie venirea pe Pământ a „Regelui din cer” unei uzurpări de tron. Un zeu pe nume Alalu a fost alungat cu forţa de pe tronul său (undeva în cer) şi, fugind pentru a-şi salva viaţa, a ajuns pe „întunecatul Pământ”. Dar povestea nu se încheie aici. Textul continuă cu relatarea îndepărtării lui Anu de pe tron de un zeu pe nume Kumarbi (după unele interpretări chiar fratele lui Anu).

Nu există niciun dubiu că acest poem, scris cu o mie de ani înainte de legendele greceşti, este precursorul legendei detronării lui Uranus de Cronos şi a lui Cronos de Zeus. Chiar şi detaliul referitor la castrarea lui Cronos de Zeus apare în textul hitit, căci exact acelaşi lucru i l-a făcut şi Kumarbi lui Anu:

Timp de nouă perioade fost-a Anu rege în Cer;
Într-a noua, Anu a trebuit să se bată cu Kumarbi.
Anu a scăpat din strânsoarea lui Kumarbi şi-a fugit –
Fugit-a Anu, ridicându-se spre cer.
După el Kumarbi, în goană a plecat,
Şi de picioare i s-a încleştat:
În jos, din cer pe-Anu l-a tras.
De şale l-a muşcat; şi bărbăţia lui Anu
'N-adâncurile burţii'lui Kumarbi a intrat, şi s-a topit.

Conform acestei povestiri, bătălia nu s-a încheiat cu o victorie definitivă. Deşi lipsit de „bărbăţia" lui, Anu a reuşit să revină în Casa sa din ceruri, lăsându-l pe Kumarbi să conducă peste Pământ. În acest timp, „bărbăţia" lui Anu a dat naştere, în burta lui Kumarbi, la nişte zeităţi, pe care acesta a fost obligat să le elibereze. Printre aceştia se afla şi Teshub, principala zeitate hitită. Tot astfel s-a născut şi Afrodita, conform legendei greceşti.

Totuşi, a mai fost o bătălie, până când Teshub a putut domni în linişte.

Aflând despre apariţia în Kummiya („Casa din cer") a unui moştenitor al lui Anu, Kumarbi a făcut un plan „pentru ridicarea unui rival al zeului furtunii". „Şi-a luat lucrurile în mână; în picioare şi-a pus încălţările vrăjite ce zboară ca vântul"; şi s-a dus în oraşul Ur-Kiş în casa zeiţei Muntelui cel Mare. Ajuns acolo:

Dorinţa s-a născut în el;
Cu Zeiţa Muntelui el s-a culcat;
Şi bărbăţia lui în ea a intrat.
De cinci ori a luat-o...
De zece ori a luat-o.

Să fi fost Kumarbi doar afemeiat? Sunt însă alte lucruri care ne fac să credem că este vorba de mai mult. Credem că regulile de succesiune ale zeilor ar fi permis unui fiu al lui Kumarbi şi al Zeiţei Muntelui să devină pretendent îndreptăţit la tronul cerului iar Kumarbi a „luat-o" pe zeiţă de cinci ori, de zece ori, pentru a fi sigur că ea va concepe un fiu, aşa cum de altfel a şi făcut-o, ea născând un fiu pe care Kumarbi l-a numit, simbolic, Ulli-Kummi („Cel care zdrobeşte Kummiya" – casa lui Teshub).

Bătălia pentru succesiune a fost prevăzută de Kumarbi ca atrăgând după ea un război în cer. Destinându-l pe fiul său să-i zdrobească pe potrivnicii săi din Kummiya, el continuă:

Să urce în cer pentru regatul său!
Să cucerească Kummiya, minunatul oraş!
Să atace pe zeul furtunii,
Şi să-l zdrobească!
Să arunce toţi zeii din cer.

Să fi avut loc această bătălie a lui Teshub, când Pământul intra în zodia taurului, circa 4000 î.Ch.? Să fi fost acesta motivul pentru care învingătorul era prezentat în asociaţie cu un taur? Erau oare aceste evenimente legate în vreun fel de brusca apariţie a civilizaţiei sumeriene?

*

Nu poate fi nicio urmă de îndoială că panteonul hitit şi povestirile lor despre zei îşi au rădăcinile în Sumer.

Povestea provocării la luptă pentru tronul divin continuă cu relatarea altor bătălii, dar care nu sunt decisive. La un moment dat, neputinţa lui Teshub de a-şi învinge adversarul a făcut-o pe soţia acestuia, Hebat, să încerce să se sinucidă. În cele din urmă, s-a făcut apel la zei pentru a media conflictul, şi a fost convocată Marea Adunare a Zeilor. Ea era condusă de un „zeu vechi”, Enlil, şi un alt „zeu vechi”, pe nume Ea, care au fost rugaţi să aducă „vechile tăbliţe cu cuvintele destinului” se pare nişte înscrisuri vechi care ar fi putut rezolva conflictul referitor la succesiune.

Cum aceste înscrisuri nu au reuşit să rezolve problema, Enlil a decis să se mai dea o luptă, dar cu ajutorul unor arme foarte vechi. „Ascultaţi, voi zei de demult, voi cei care ştiţi cuvintele de demult”, le-a spus Enlil zeilor:

Deschideţi vechile cufere
Ale moşilor şi strămoşilor noştri!
Scoateţi la lumină, „lancea de aramă”,
Cea cu care Cerul a fost despărţit de Pământ
Şi ea să despartă picioarele lui Ulli-kummi.

Cine erau aceşti „zei vechi”? Răspunsul este evident, deoarece toţi poartă nume sumeriene – Anu, Antu, Enlil, Ninlil, Ea, Ishkur. Chiar şi numele lui Teshub şi cele ale celorlalţi zei sunt sumeriene şi erau scrise cu semnele sumeriene, pentru a se

denota identitatea lor. De asemenea, numele unor locuri pomenite în poveste sunt cele ale unor oraşe sumeriene.

S-a ajuns astfel la concluzia că hitiţii adorau un panteon de origine sumeriană, iar spaţiul de desfăşurare al poveştilor era Sumerul. Aceasta, totuşi, nu a fost decât o mică parte a unei descoperiri mult mai importante. Nu numai că limba hitită se bazează pe câteva dialecte indo-europene, dar ea a fost influenţată masiv de acadiană, atât în vorbire, dar mai ales în scris. Cum acadiana era o limbă internaţională în Antichitate, această influenţă nu este prea surprinzătoare.

Dar uimirea cea mare a venit în cursul descifrării limbii hitite, când s-a observat că ea utilizează masiv semne pictografice sumeriene, silabe, ba chiar cuvinte întregi! mai mult, s-a stabilit că sumeriana era limba lor de înaltă cultură. Limba sumeriană, spune O.R. Gurney, în cartea sa *The Hittites* (Hitiţii), „era studiată intens în Hattu-Şaş [capitala], unde a fost descoperit un dicţionar sumerian-hitit... Multe din silabele asociate cu semnele cuneiforme utilizate de hitiţi erau de fapt cuvinte sumeriene, a căror semnificaţie fusese uitată [de către hitiţi]... iar în textele hitite, scribii înlocuiau deseori cuvintele hitite cu cele sumeriene sau babiloniene”.

Apoi, când hitiţii au ajuns în Babilon, după 1600 î.Ch., sumerienii ieşiseră de mult din istorie. Atunci, cum a reuşit limba lor, literatura şi religia să domine într-un alt regat destul de puternic, la peste un mileniu după ieşirea lor de pe scenă?

Cercetătorii au descoperit recent că puntea de legătură o reprezenta un popor numit *huriani*.

În Vechiul Testament, ei erau numiţi *horiţi*, şi se spune despre ei că dominau un vast teritoriu între Sumer şi Acad, în Mesopotamia şi în Anatolia. Pe pământurile lor din nord se afla ţinutul cedrilor, de unde ţările din jur, dar şi cele mai îndepărtate, luau lemn de cea mai bună calitate. În est ei deţineau câmpurile petrolifere de astăzi din Irak; numai într-un singur oraş, Nuzi, arheologii au descoperit, nu numai obişnuitele construcţii şi obiecte de artă, dar şi mii de documente juridice şi sociale de o deosebită valoare. În vest, influenţa lor se întindea până la Marea Mediterană şi includea centre foarte puternice ale negoţului, manufacturilor şi ştiinţei, cum ar fi Carşemiş şi Alalak.

Dar sediile puterii lor, principalele centre ale rutelor comerciale ale antichităţii, şi centrele lor religioase se aflau în teritoriul „dintre două fluvii”, biblicul Naharaim. Cea mai veche capitală, nedescoperită până acum, se afla undeva pe malul

fluviului Kabur. Cel mai important centru comercial era pe fluviul Balic, biblicul Haran – oraşul în care s-a oprit Avraam, în drumul său din Ur, spre Ţara Caaniţilor.

Documentele regale egiptene şi mesopotamiene îi numesc pe huriani, mitanni, şi tratau cu ei pe picior de egalitate – o mare putere a cărei influenţă depăşea cu mult graniţele ţării. Hitiţii îi numeau pe vecinii lor *huri*. Unii cercetători au arătat că acest cuvânt ar putea fi citit „*har*", şi aşa cum a arătat G. Contenau în *La Civilisation des Hittites et des Hurrites du Mitanni* (Civilizaţia hitiţilor şi huriţilor din Mitanni) apare posibilitatea ca numele *harri* „să fie de fapt *arri* sau *arian*".

Nu există niciun dubiu că huriţii erau arieni de origine indo-europeană. Unele din inscripţiile lor invocă zeităţile pe numele lor ariene, din *Vede*, numele regilor lor fiind indo-europene, iar terminologia lor militară este tot de origine indo-europeană. B. Hrozny, care în anii douăzeci a condus o serie de cercetări pentru descifrarea inscripţiilor hitite şi hurite, merge chiar mai departe spunând că huriţii sunt „cei mai vechi hinduşi".

Aceşti huriţi i-au dominat atât cultural, cât şi religios pe hitiţi. Textele mitologice hitite sunt de provenienţă hurită, chiar şi povestirile despre eroi şi semizei. Nu mai există niciun dubiu că hitiţii şi-au luat cosmologia, miturile, zeii, întreg panteonul de doisprezece zei de la huriţi.

Această triplă legătură este excelent redată de o rugăciune hitită a unei femei care se roagă pentru viaţa soţului ei bolnav. Adresându-şi rugăciunea zeiţei Hebat, soţia lui Teshub, femeia spune:

Oh, zeiţă a lui Aryna, Soarele care răsare,
Stăpâna mea, mama Ţării hitiţilor,
Regina cerurilor şi pământurilor...
În Ţara lui Hatti, numele tău este
Zeiţa lui Aryna, Soarele care răsare;
Dar în ţara pe care tu ai născut-o în Ţara cedrilor,
Numele tău este Hebat.

Cu toate acestea, cultura şi religia adoptate şi transmise de huriţi nu erau de origine indo-europeană. Indubitabil, există elemente acadiene în limba, cultura şi în tradiţiile huriţilor. Numele capitalei lor, Uaşugeni, era o variantă a semiticului *reş-eni* („locul de unde izvorăsc apele"). Fluviul Tigru era numit Aranzak, care însemna, credem în acadiană „râul cedrilor". Zeii

Şamaş şi Taşmetum au devenit în hurianâ Şimiki şi Taşimetiş ş.a.m.d.

Dar cum cultura şi religia acadianâ nu erau decât o preluare şi dezvoltare a celor sumeriene, huriţii, de fapt, au preluat şi transmis, la rândul lor, mai departe religia sumerianâ. Acest lucru este, de altfel, evident din frecventul uz al numelor divine sumeriene, a epitetelor şi a simbolurilor.

Poveştile lor erau poveştile din Sumer; „reşedinţele" zeilor vechi erau oraşele sumeriene, „limba veche" era sumerianâ. Chiar şi arta huriţilor o copia pe cea sumerianâ – formele, temele şi simbolurile ei.

Cum au fost oare „mutaţi" huriţii de „genele" sumeriene?

Dovezile indicâ faptul câ huriţii, care erau vecinii sumerienilor şi acadienilor în cel de-al doilea mileniu înainte de Christos, s-au combinat cu sumerienii, cu un mileniu mai înainte. S-a stabilit câ huriţii erau foarte activi în Sumer în cel de-al treilea mileniu înainte de Christos, câ ei deţineau poziţii importante în Sumer în ultima perioadâ de glorie a acestuia, a treia dinastie Ur. Dovezile indicâ faptul câ huriţii conduceau şi furnizau personalul manufacturilor de îmbrâcâminte pentru care sumerienii (în special oraşul Ur) erau vestiţi în Antichitate. Renumitele mârfuri de Ur erau probabil hurite, în mare parte.

În secolul XIII î.Ch., sub presiunea unor invazii şi valuri migratoare (printre care şi israeliţii, care plecaserâ din Egipt spre Ţara Caaniţilor), huriţii s-au retras în nord-estul teritoriului lor. Stabilindu-şi noua capitalâ în apropiere de Lacul Van, şi-au numit regatul Urartu (Ararat). Acolo ei venerau un panteon condus de Teşeba (Teshub) şi îl reprezentau ca pe un zeu puternic, purtând pe cap o bonetâ cu coarne, stând pe simbolul cultului sâu, un taur. (Fig. 34) Chivotul lor principal se numea Bitanu (Casa lui Anu) şi doreau sâ facâ din regatul lor „fortâreaţa vâii lui Anu".

Şi Anu, aşa după cum vom vedea, era Tatâl zeilor sumerieni.

*

Dar cealaltâ rutâ pe care au ajuns în Grecia poveştile şi panteonul sumerian insulele Mediteranei, Creta şi Ciprul?

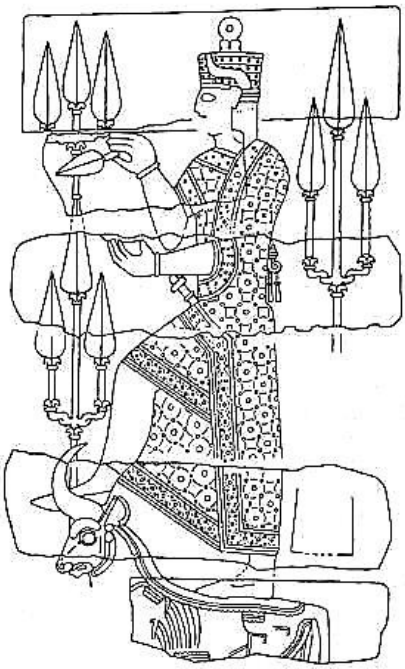

Fig. 34

Pe locurile pe care se află astăzi Israelul, Libanul şi partea de sud a Siriei se afla în vremurile antice Ţara Caaniţilor. Încă o dată, ceea ce se ştia despre ei, până de curând, nu erau decât referinţele, majoritatea negative, din Vechiul Testament şi din inscripţiile feniciene. Arheologii au reuşit să afle câte ceva despre caaniţi doar când două descoperiri au ieşit la iveală, anumite texte egiptene de la Luxor şi Saqqara şi, mult mai important, texte istorice, literare şi religioase dezgropate în cel mai important centru caanit. Localitatea se numeşte azi Ras-Şamra, pe litoralul sirian, şi fusese anticul oraş Ugarit.

Limba textelor de la Ugarit era caanita, o limbă vest-semitică, o ramură din care mai fac parte, printre altele, acadiana veche şi ebraica. Într-adevăr, cine cunoaşte ebraica poate citi cu relativă uşurinţă aceste texte. Limba, stilul literar şi terminologia sunt în parte asemănătoare cu cele ale Vechiului Testament.

Panteonul care reiese din textele caanite are multe similitudini cu cel grecesc. Căpetenia zeilor caaniţi era un zeu numit *El*, un cuvânt care însemna atât numele zeului, dar era şi un termen generic, semnificând „zeitate nobilă”. *El* era

autoritatea supremă atât printre zei cât şi printre oameni. Titlul său era Ab Adam („Tatăl omului”), iar „bunul”, „milosul” erau titlurile sale frecvente. El era „Cel care a făcut lucrurile care sunt” şi numai el putea numi regi.

Textele caanite (considerate de aproape toţi istoricii mituri) îl descriu pe *El* ca fiind o zeitate bătrână şi înţeleaptă, care nu se amesteca în treburile zilnice. Reşedinţa sa era îndepărtată, „la izvoarele a două fluvii” Tigrul şi Eufratul. Acolo el stătea pe tronul său, primea mesageri şi judeca pricinile pe care i le înfăţişau ceilalţi zei.

O stelă funerară descoperită în Palestina descrie o zeitate în vârstă care stă pe un tron şi primeşte o băutură de la un tânăr. Zeitatea poartă pe cap o bonetă împodobită cu coarne un simbol al zeilor din Antichitate întreaga scenă fiind dominată de simbolul unei stele înaripate un semn aproape omniprezent, după cum vom vedea. S-a stabilit că acest desen îl reprezintă pe *El*, zeitatea caanită supremă. (Fig. 35)

Fig. 35

El, totuşi, nu a fost mereu un zeu bătrân. Unul din titlurile sale era Tor („taur”), simbolizând, cred istoricii, virilitatea sa şi rolul său de Tată al Zeilor. Un poem caanit, intitulat „Naşterea zeilor”, îl plasează pe *El* pe ţărmul unei mări, (probabil gol), unde două femei erau complet vrăjite de mărimea penisului său. În timp ce o pasăre se rumenea în frigare, zeul s-a împreunat cu

cele două femei. Aşa s-au născut zeu Şaar („zori”) şi Şalem („desăvârşitul” sau „amurg”).

Aceştia nu erau nici singurii lui copii, nici cei mai mari (se pare că a avut şapte). Fiul său cel mai mare era Baal din nou acesta fiind atât numele zeului, cât şi termenul general de „zeu”. La fel ca grecii, caaniţii povestesc despre revolta fiului împotriva autorităţii şi domniei tatălui său. Ca şi tatăl său *El*, Baal era zeu al furtunii, zeu al tunetelor şi trăsnetelor. O poreclă a lui Baal era Hadad („Ascuţitul”). Armele sale erau securea de război şi lancea animalul său era acelaşi cu al tatălui său, taurul, şi, la fel ca tatăl său, purta o bonetă ornată cu o pereche de coarne.

Baal mai era numit şi Elyon („Supremul”), adică prinţul moştenitor. Dar el nu a primit acest titlu fără luptă, mai întâi cu fratele său Yam („Prinţul mărilor”), şi apoi cu un alt frate, Mot („Vrăjitorul”). Un poem lung, foarte mişcător, refăcut din mai multe tăbliţe fragmentate, începe cu chemarea „Stăpânului corăbierilor” la reşedinţa lui *El,* „la izvorul apelor, la izvoarele celor două fluvii”:

Prin câmpiile lui El, vine el
Intră în pavilionul Tatălui timpului.

La picioarele lui El se pleacă
Şi se prosternează, aducând omagiul său.

Stăpânului corăbierilor i se ordonă să ridice un templu pentru Yam, ca semn al puterii pe care acesta a dobândit-o. Îmboldit de asta, Yam trimite mesageri adunării zeilor, cerându-le să i-l predea pe Baal. Yam le-a cerut emisarilor săi să fie îndrăzneţi, dar zeii adunaţi încep să strige. Chiar şi *El* acceptă noua ordine a fiilor săi. „Baal e sclavul tău, o, Yam!”, declară el.

Totuşi supremaţia lui Yam a fost de scurtă durată. Înarmat cu cele două „arme divine”, Baal s-a luptat cu Yam şi l-a învins dar a fost provocat la luptă de Mot. În această luptă, Baal era pe cale de a fi învins dar sora lui, Anat, a refuzat să accepte acest lucru. „Ea l-a măsurat pe Mot, fiul lui El, şi cu o lamă l-a tăiat”.

Tăierea lui a condus la o neaşteptată revenire a lui Baal. Istoricii au încercat să interpreteze această poveste ca pe o alegorie a luptei anuale între verile fierbinţi şi secetoase, care usucă vegetaţia şi venirea toamnei ploioase, care reînvie vegetaţia. Dar nu există niciun dubiu că această poveste nu s-a vrut alegorică, ci ea a înfăţişat evenimentele aşa cum s-au

petrecut ele: cum s-au luptat între ei fiii zeităţii principale, unul dintre ei fiind înfrânt, dar revine şi ajunge moştenitor, spre marea bucurie a tatălui său:

El, bunul şi îndurătorul, se bucură din nou.
Pe un scăunel picioarele-şi întinde.
Îşi deschide gura şi râde;
Îşi ridică vocea şi strigă:
„Voi sta şi mă voi odihni,
Sufletul din piept mi se va odihni;
Căci puternicul Baal trăieşte,
Căci «Prinţul Pământului» există!”

Anat, conform tradiţiilor caanite, a fost alături de fratele său (Baal) în lupta sa pe viaţă şi pe moarte cu Mot, iar paralela cu zeiţa greacă Atena, care a rămas alături de Zeus în lupta sa cu monstrul Typhon, este evidentă. Atena, după cum am văzut, era supranumită „fecioara perfectă”, cu toate acestea ea a avut mai multe relaţii amoroase. La fel, tradiţiile caanite (care le precedă pe cele greceşti) utilizează acelaşi atribut pentru Anat, numind-o „fecioara Anat”; cu toate acestea, şi ea a avut câteva legături amoroase, una chiar cu fratele ei Baal. Un text descrie venirea ei la Baal, pe Muntele Zafon, şi graba cu care acesta şi-a alungat soţiile. Apoi se povesteşte cum el s-a prăbuşit la picioarele surorii sale s-au uitat unul în ochii celuilalt; s-au uns pe trupuri,

El îi mângâie pântecul...
Ea îi mângâie bărbăţia...
Fecioara Anat e făcută să dea naştere multor copii.

Nu e deci de mirare că deseori Anat era reprezentată goală, pentru a sublinia calităţile sale sexuale ca în acest sigiliu cilindric ce-l înfăţişează pe zeul Baal cu un coif pe cap în timp ce se luptă cu un alt zeu. (Fig. 36)

Ca şi religia greacă şi toate cele dinaintea ei, cea caanită include în panteonul său o Zeiţă-Mamă, soaţa zeităţii supreme. Numele ei era Aşera, fiind corespondenta Herei din mitologia greacă. Astarte (biblica Aştoret) era corespondenta Afroditei. Soţul ei era Aştar, care era asociat cu o planetă strălucitoare şi care, probabil, îi corespunde lui Ares, fratele Afroditei. Mai erau şi alte zeităţi, ale căror corespondenţe astrale sau din mitologia greacă pot fi deduse cu uşurinţă.

Fig. 36

Dar, pe lângă aceste zeităţi mai tinere, existau şi „zeii bătrâni”, care nu se ocupau de treburile curente, intervenind doar atunci când zeii înşişi aveau probleme. Unele dintre sculpturile care îi reprezintă, chiar şi parţial deteriorate, ni-i arată cu trăsături care inspiră autoritate, şi sunt uşor de recunoscut datorită bonetelor lor cu coarne. (Fig. 37)

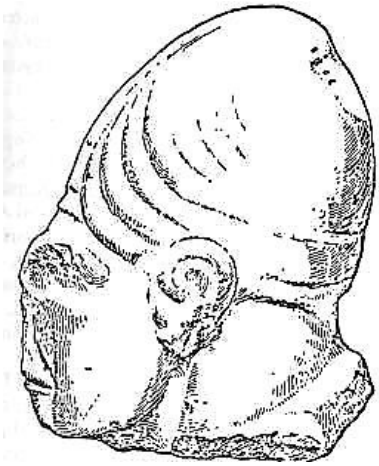

Fig. 37

Unde îşi aveau rădăcinile cultura şi religia caaniţilor?

Vechiul Testament îi considera ca făcând parte din familia popoarelor hamitice, cu rădăcini în „pământul fierbinte” (căci asta înseamnă *ham*) al Africii, fraţi cu egiptenii. Descoperirile arheologice, precum şi unele similitudini dintre zeii celor două popoare confirmă această înrudire.

Numeroşii zei naţionali sau locali, multitudinea numelor şi atributelor acestora, diversitatea rolurilor lor, emblemele şi simbolurile lor animale fac ca zeii din Egipt să apară ca o mulţime ciudată de actori pe o scenă stranie. Dar, la o privire mai atentă, zeii egipteni se dovedesc a nu fi prea diferiţi de cei ai altor popoare din vremea aceea. Egiptenii credeau în zeii cerului şi ai pământului, zei importanţi, pe care îi diferenţiau clar de cei mai puţin importanţi. G.A. Wainwright, în cartea sa *The Sky Religion în Egypt* (Religia egiptenilor), însumează toate datele şi ajunge la concluzia că este „foarte veche" credinţa egiptenilor în zeii din ceruri care au coborât pe Pământ.

Unele dintre numele acestor zei mari – Marele zeu, Taurul Cerului, Zeul/Zeiţa Muntelui – sună familiar.

Cu toate că egiptenii utilizau un sistem matematic zecimal, în religie se utiliza cel sumerian, sexagesimal, iar treburile celeste erau guvernate de magicul număr doisprezece. Cerurile erau împărţite în trei părţi, fiecare având douăsprezece corpuri cereşti. Lumea de dincolo era împărţită în douăsprezece părţi. Ziua şi noaptea erau împărţite în douăsprezece ore. Şi toate aceste diviziuni erau guvernate de grupuri de zei, evident, tot în număr de doisprezece fiecare.

Capul panteonului egiptean era Ra („Creatorul"), care conducea o adunare a zeilor, cu doisprezece membri. El este cel care a realizat creaţia, născându-l pe Gheb („Pământul") şi pe Nut („cerul"). Apoi a făcut plantele să rodească pe Pământ şi a creat toate creaturile care sunt – pentru ca, în final, să creeze omul. Ra era un zeu nevăzut care nu se manifesta decât rar. Era reprezentat prin Aton discul celest, descris ca un glob înaripat. (Fig. 38)

Fig. 38

Apariţiile şi activităţile lui Ra pe Pământ erau, conform tradiţiilor egiptene, strâns legate de regatul egiptean. După aceste tradiţii primii regi ai Egiptului nu au fost oameni, ci zei. Iar primul zeu care a cârmuit peste Egipt a fost Ra. Apoi, el a împărţit regatul în două, dându-i partea de sus lui Osiris şi partea de jos lui Seth. Dar Seth a plănuit să-l alunge pe Osiris şi să-l înece. Isis, sora şi soţia lui Osiris, a recuperat corpul mutilat al

soţului ei şi l-a reînviat. Apoi, el a trecut prin „poarta secretă” alăturându-i-se lui Ra; locul său pe tron a fost luat de Horus, fiul său, care este reprezentat în desenele egiptene ca un zeu înaripat şi cu coarne. (Fig. 39)

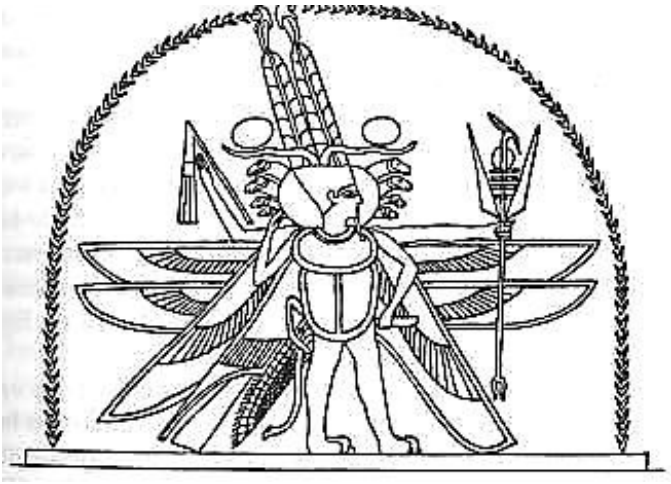

Fig. 39

Cu toate că Ra era cel mai nobil zeu din ceruri, pe Pământ el era fiul zeului Ptah („cel care dezvoltă”, „cel care a făcut lucrurile”). Ei credeau că Ptah chiar a ridicat pământul egiptean de sub apele potopului, construind diguri în punctele unde Nilul îşi ieşea din matcă. Acest Mare Zeu venise în Egipt din altă parte; întemeind nu numai ţara lor dar şi Ţara Muntoasă şi Ţara Îndepărtată. Egiptenii credeau că zeii lor veniseră pe Pământ cu barca, multe din desenele vechi îi înfăţişează pe aceşti „zei bătrâni” – diferenţiaţi prin bonetele lor cu coarne – sosind pe Pământ cu o barcă. (Fig. 40)

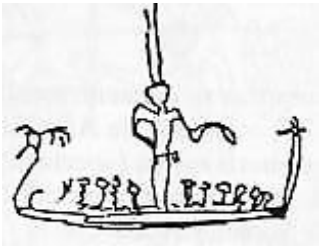

Fig. 40

Singura rută maritimă din sud către Egipt era Marea Roşie, şi nu întâmplător era ea numită de egipteni Marea Ur.

Hieroglific, Ur înseamnă „Ţara îndepărtată de la est”; nu poate fi însă demonstrat că el se poate referi la oraşul sumerian Ur.

Cuvântul egiptean pentru „divinitate” sau „zeu” este NTR, care înseamnă „Cel care veghează”. Interesant este că şi semnificaţia cuvântului Shumer este aceeaşi: „Ţara celor care veghează”.

Ideile anterioare, ce susţineau că civilizaţia începe în Egipt, au fost abandonate acum. Există numeroase dovezi că societatea şi civilizaţia egipteană, care începe cu mai bine de o jumătate de secol *după* cea sumeriană, a preluat cultura, arhitectura, tehnologia, arta scrisului şi multe alte aspecte ale vieţii de zi cu zi de la cea sumeriană. De asemenea, dovezile indică şi faptul că zeii egipteni sunt originari din Sumer.

Şi fraţii egiptenilor, caaniţii, aveau aceiaşi zei ca şi ei. Dar, situaţi într-o ţară care era puntea dintre Asia şi Africa din timpuri imemoriale, caaniţii au suferit influenţă mesopotamiană şi semitică foarte puternică. Asemenea hitiţilor în nord, horiţilor în nord-est, egiptenilor în sud, caaniţii nu au putut produce un panteon propriu. Şi ei şi-au preluat cosmogonia, zeităţile şi legendele din altă parte. Contactul lor cu sumerienii s-a făcut prin amoriţi.

Ţara amoriţilor se întindea între Mesopotamia şi ţinuturile mediteraneene din vestul Asiei. Numele lor derivă din cuvântul acadian *amurru* şi cel sumerian *martu* (vesticii). Ei nu erau trataţi ca străini, ci ca popoare înrudite care locuiau în provinciile vestice ale Sumerului şi Acadului.

Pe listele cu funcţionari din templele sumeriene au fost descoperite persoane purtând nume amorite. Când Ur a căzut sub atacurile elamiţilor, în jurul anului 2000 î.Ch., un amorit pe nume Işbi-Irra a întemeiat un nou regat sumerian la Larsa făcând o primă încercare de a recuceri oraşul Ur şi de a readuce acolo chivotul zeului Sin. Căpeteniile amorite au întemeiat prima dinastie independentă în Asiria, în jurul lui 1900 î.Ch., iar Hammurabi, care a adus măreţia Babilonului pe la 1800 î.Ch., era cel de-al şaselea succesor al primei dinastii a Babilonului, care era amorită.

În 1930, arheologii au descoperit ruinele capitalei amoriţilor, cunoscută sub numele de Mari. La un cot al Eufratului, acolo unde se află acum graniţa siriană, cercetătorii au descoperit un oraş ale cărui clădiri fuseseră construite şi reconstruite între 3000 şi 2000 î.Ch. pe fundaţiile unor construcţii datând din

secolele anterioare. Cele mai vechi ruine sunt ale unei piramide în trepte şi ale templelor unor zeităţi sumeriene: Inanna, Ninhursag şi Enlil.

Numai palatul regal ocupa aproape cinci acri şi includea o cameră a tronului cu picturi murale de o deosebită calitate, alte trei sute de încăperi cu destinaţii diferite, camere pentru scris şi (cel mai important pentru istorici) mai bine de douăzeci de mii de tăbliţe scrise cu semne cuneiforme din diverse domenii, economie, comerţ, politică, viaţa socială, probleme militare şi, bineînţeles, despre religia ţării. Una din picturile palatului regal o înfăţişează pe zeiţa Inanna (pe care amoriţii o numeau Ishtar) încoronându-l pe regele Zimri-Lim. (Fig. 41)

Ca şi în celelalte religii, căpetenia zeilor prezenţi printre amoriţi avea funcţia de zeu al furtunii. Numele său era Adad echivalentul caanitului Baal („Zeu") – iar porecla lui era Hadad. Simbolul său era – cum de altfel era de aşteptat – trăsnetul.

Fig. 41

În textele caanite, Baal este deseori numit „fiul lui Dagon". Cele descoperite la Mari vorbesc şi ele de o zeitate mai vârstnică, numită Dagan, „Zeu al abundenţei" care – asemenea lui *El* este reprezentat ca o zeitate retrasă, ce se plânge la un moment dat că nu mai este consultat în legătură cu conducerea oştilor într-un anumit război.

Alţi membri ai panteonului erau Zeiţa Lunii, pe care caaniţii o numeau Yerrah, acadienii Sin, iar sumerienii Nannar; Zeul Soarelui, numit îndeobşte Şamaş, şi alte zeităţi a căror identitate nu lasă nicio urmă de îndoială că amoriţii au fost puntea de

legătură (geografică şi cronologică) între popoarele din estul Mediteranei şi rădăcinile lor mesopotamiene.

Printre descoperirile de la Mari, ca şi în altă parte în ţinuturile sumeriene, au fost zeci de statui de oameni: regi, nobili, preoţi, cântăreţi, invariabil ei erau înfăţişaţi cu mâinile împreunate pentru rugăciune, cu privirea îngheţată pe vecie spre zeii lor. (Fig. 42)

Fig. 42

Cine erau aceşti zei ai cerurilor şi ai pământului, divini şi totuşi umani, totdeauna conduşi de un panteon sau un grup restrâns de doisprezece zei?

Am intrat în templele grecilor, arienilor, hitiţilor, huriţilor, caaniţilor, egiptenilor şi amoriţilor. Am urmat trasee care ne-au condus peste mări şi ţări, şi indicii care ne-au purtat în urmă cu milenii. Şi toate coridoarele din toate templele ne-au condus către o singură sursă: *Sumer*.

Capitolul 4 Sumer: Tărâmul zeilor

Nu există nicio îndoială că „vechile cuvinte”, care timp de mii de ani au constituit limba cărturarilor şi a scripturilor, au făcut parte din limba sumeriană. De asemenea, nu există nicio îndoială că acei „zei vechi” erau zeii sumerienilor; nu au fost descoperite nicăieri înscrisuri, poveşti, genealogii şi istorii ale zeilor care să fie mai vechi decât cele sumeriene.

Dacă aceşti zei (sumerieni, sau cei ulteriori, acadieni, babilonieni sau asirieni) sunt număraţi, lista lor ajunge la câteva sute. Dar pe măsură ce sunt clasificaţi, se observă clar că nu sunt numai un amalgam lipsit de orice logică. Ei sunt conduşi de un panteon de Mari Zei, guvernaţi de o Adunare a Zeilor şi în strânsă relaţie unul cu celălalt. Pe dată ce numeroşii nepoţi, nepoate şi alţi urmaşi sunt eliminaţi, reiese un grup destul de restrâns de zei fiecare cu un anume rol şi cu anumite puteri şi responsabilităţi.

Aceştia erau, considerau sumerienii, „zei din ceruri”. În textele care vorbesc despre vremurile „de dinainte de a fi create lucrurile” apar numele unor „zei cereşti”, cum ar fi Apsu, Tiamat, Arişar, Kişar. Nu se spune însă niciodată că aceşti zei ar fi venit vreodată pe Pământ. Dacă privim cu atenţie la aceşti „zei” care existaseră înainte ca Pământul să fie creat, observăm că ei erau de fapt corpurile cereşti care alcătuiesc sistemul nostru solar şi, aşa cum vom arăta, aşa-numitele mituri sumeriene referitoare la aceste fiinţe celeste sunt, de fapt, concepţii cosmologice precise şi ştiinţific plauzibile despre cum a luat naştere sistemul nostru solar.

Mai erau şi alţi zei, mai puţin importanţi, care erau „de pe Pământ”. Centrele lor de cult erau, în general, în oraşele de provincie; nu erau decât zeităţi locale. Cel mult, primeau o serie de însărcinări limitate ca, de exemplu, zeiţa NIN.KAŞI („Zeiţa berii”), care supraveghea prepararea băuturilor. Despre ei nu există nicio legendă. Nu aveau arme supranaturale, iar ceilalţi zei nu ascultau de ordinele lor. Ei erau grupul de zei care apăreau ultimii în procesiunea desenată pe piatra descoperită la Yazilikaya.

Între aceste grupuri era cel al „zeilor Cerului şi Pământului”, cei numiţi „vechii zei”. Ei erau „zeii bătrâni” din legende şi, conform credinţelor sumeriene, ei veniseră pe Pământ din Cer.

Ei nu mai erau zeităţi locale, ci naţionale, ba chiar internaţionale. Unii dintre ei erau pe Pământ încă înainte de apariţia omului. Se pare chiar că însăşi existenţa omenirii este datorată acestor zei. Erau puternici, capabili de fapte dincolo de puterea de înţelegere a muritorilor. Asta, deşi aceşti zei nu numai că arătau ca oamenii, dar şi mâncau ca oamenii, beau ca oamenii şi, în general, aveau aceleaşi emoţii şi aveau aceleaşi sentimente umane, urându-se, iubindu-se, fiind credincioşi sau infideli.

Cu toate că rolurile şi poziţia ierarhică a unora s-a modificat de-a lungul mileniilor, unii dintre ei nu şi-au pierdut niciodată poziţia, iar cultul lor nu a încetat niciodată. Dacă privim cu atenţie acest grup, obţinem imaginea unei dinastii de zei, o familie divină, cu relaţii de rudenie foarte strânse, dar şi foarte divizată.

*

Capul acestei familii de zei era AN (sau Anu în textele babiloniano-asiriene). El era tatăl zeilor, regele lor. Teritoriul său era întinderea cerului, iar simbolul său, o stea. În scrisul sumerian, semnul stelei însemna atât An, cât şi „cer”, „fiinţă divină” sau „zeu” (descendent al lui An). Aceste semnificaţii s-au păstrat de-a lungul timpului, chiar şi de la semnele pictografice cuneiforme sumeriene la cele cuneiforme acadiene, sau ulterior la cel stilizat, babiloniano-asirian. (Fig. 43)

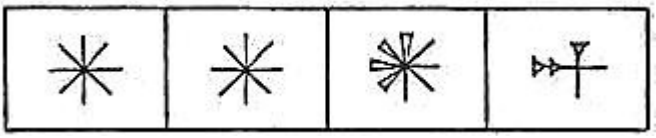

Fig. 43

AN = STEA = RAI. = DUMNEZEU

Din cele mai vechi timpuri până când scrisul cuneiform a început să fie uitat din cel de-al patrulea mileniu înainte de Christos, până aproape de era noastră acest simbol era pus înaintea numelui unui zeu, indicând că numele scris acolo nu este al unui muritor, ci este de origine divină.

Reşedinţa lui Anu şi tronul său se aflau în ceruri. Acolo veneau ceilalţi zei pentru a primi indicaţii sau favoruri, unde se strângea Adunarea Zeilor, pentru a rezolva disputele dintre ei sau pentru a lua decizii importante. Numeroase texte ne descriu palatul lui Anu (ale cărui porţi erau păzite de zeul copacului vieţii şi de zeul copacului adevărului), tronul său, felul în care ceilalţi zei se apropiau de el şi cum stăteau în faţa lui.

Textele sumeriene înregistrează nu numai vizite ale zeilor la reşedinţa lui Anu, dar şi vizite ale anumitor muritori, cărora li se permisese să ajungă la el, în general pentru a primi nemurirea. O astfel de legendă se referă la Adapa („Model de om”). El era atât de desăvârşit şi de loial zeului *Ea*, care îl crease, încât acesta a aranjat să fie adus în faţa lui Anu. Zeul îi descrie apoi ce îl aşteaptă:

Adapa, vei merge în faţa lui Anu, Regele;
Şi drumul cerului îl vei lua.
Când vei ajunge în cer,
Şi te vei apropia de poarta lui Anu,
Îi vei vedea pe „Purtătorul de viaţă”
Şi pe „Păstrătorul adevărului”,
Care la poartă stau.

Condus de creatorul său Adapa „la ceruri s-a urcat... şi s-a apropiat de poarta lui Anu!”. Dar când i s-a oferit şansa de a deveni nemuritor, Adapa a refuzat să mănânce „pâinea vieţii” crezând că mâniosul Anu îi oferă mâncare otrăvită. A fost deci retrimis pe Pământ, făcut preot, rămânând însă muritor.

Sugestia din poveştile sumeriene că şi muritorii pot ajunge la „Reşedinţa zeilor”, în cer, îşi are ecou în poveştile din Vechiul Testament despre ridicările la ceruri ale profeţilor Enoh şi Ilie.

Deşi Anu locuia în cer, există unele povestiri în care acesta coboară pe Pământ fie în vremuri de mare criză, fie în vizite ceremoniale (când era însoţit de soţia lui, ANTU), sau (cel puţin o dată) pentru a o face pe nepoata sa, IN.ANNA, soţia lui pe Pământ.

Cum el nu locuia permanent pe Pământ, nu era nevoie să i se acorde exclusivitatea asupra unui oraş sau centru de cult. Locuinţa lui, sau „casa cea mare”, a fost ridicată pe domeniul zeiţei Inanna, la Uruk (biblicul Erec). Printre ruinele descoperite la Uruk figura şi o colină, făcută de mâna omului, unde arheologii au descoperit ruinele unui templu construit şi refăcut ulterior

templul lui Anu. Nu mai puţin de optsprezece straturi au fost descoperite aici, indicând o deosebită preocupare pentru acest loc sacru.

Templul lui Anu se numea E.ANNA („Casa lui Anu”). Dar acest nume se aplică unei construcţii cu adevărat impresionante, cel puţin în anumite faze ale sale. Era „sfântul E.Anna, sacrul sanctuar”, spun textele sumeriene. Tradiţiile spun că înşişi zeii cei mari „îl modelaseră”. Cornişa lui „lucea precum arama” şi „zidurile sale uriaşe atingeau norii, un loc nobil pentru locuire”; era „o casă ce-ncânta privirea şi a cărei ispită este de neînfrânt”. Textele indică în mod clar scopul pentru care a fost construită, căci era „o casă pentru coborârea din Ceruri”.

O tăbliţă aparţinând unei arhive din Uruk ne dă măsura pompei şi fastului care însoţeau venirea lui Anu şi a soţiei sale într-o „vizită de stat”. Datorită gradului de deteriorare a tăbliţei, putem afla despre ceremonial doar parţial, din momentul când Anu şi Antu se aflau deja în curtea templului. Zeii, „în ordinea de mai înainte”, formează o procesiune în faţa şi în spatele purtătorului sceptrului apoi protocolul spune:

Apoi coboară către Slăvita curte,
şi se întorc spre zeul Anu.
Apoi Preotul purificării sfinţeşte sceptrul,
şi Purtătorul sceptrului va intra şi se va aşeza.
Şi apoi Papsukal, Nusku şi Şala,
aşezase-vor la curtea zeului Anu.

În acest timp, zeiţele, „Divinele odrasle ale lui Anu, Divinele fiice ale Urukului”, aduc un al doilea obiect ale cărui nume şi scop sunt neclare în E.NIR, „Casa patului de aur al zeiţei Antu”, apoi se întorc în procesiune în curtea palatului în care stătea Anu. În timp ce masa de seară era pregătită după un ritual special, un preot ungea cu „ulei fin” şi cu vin balamalele uşii camerei în care urmau să doarmă Anu şi Antu o atenţie menită, se pare, să elimine scârţâitul acesteia, pentru a nu fi tulburat somnul zeilor.

În timp ce se servea cina, diferite băuturi şi aperitive un preot se urcase „pe cea mai înaltă treaptă a turnului din templu” pentru a observa cerul. El trebuia să se uite cu atenţie într-o anumită parte a cerului unde urma să răsară o planetă strălucitoare, numită „Marele Anu din Ceruri”. După aceasta el urma să recite nişte poeme, intitulate „Celei care din ce în ce

mai strălucitoare este, cereasca planetă a zeului Anu” şi „Imaginea Creatorului s-a ivit”.

O dată ce apăruse planeta şi versurile fuseseră recitate, Anu şi Antu îşi spalau mâinile într-un lighean de aur şi începea prima parte a ospăţului. Apoi, cei şapte zei mari se spălau pe mâini în şapte ligheane de aur şi începea a doua parte a festinului. Urma, ritualul „spălării gurii”; preoţii recitau „Planeta lui Anu, al Cerului Erou”. Se aprindeau torţele şi zeii, preoţii, cântăreţii şi cei care duceau mâncarea formau o procesiune şi-i conduceau pe cei doi oaspeţi la locul lor de odihnă.

Patru zei mari erau desemnaţi pentru a sta de veghe în curte, până în zori. Alţii erau puşi la diferite porţi ale templului.

În acest timp, întreaga ţară petrecea, sărbătorind prezenţa celor doi oaspeţi divini. La semnalul dat de la templul principal, trebuia ca toţi preoţii din oraş să „aprindă de la torţe un foc uriaş” apoi, trebuia ca preoţii din ţară, văzând focurile de la Uruk, să facă la fel. Pe urmă:

Toţi oamenii din ţară,
un foc în casa lor să facă,
şi daruri să ofere zeilor toţi...
Şi gărzile din orişice oraş
s-aprindă focuri în pieţe şi pe străzi.

Plecarea celor doi zei era planificată nu la zi, ci chiar la minut.

În a şaptesprezecea zi,
la patruzeci de minute după răsărit,
poarta se va deschide în faţa lui Anu şi a soaţei lui, Antu,
sfârşind şederea lor peste noapte.

În timp ce sfârşitul acestei tăbliţe este rupt, un alt text ne descrie, după toate probabilităţile, plecarea zeilor: masa de dimineaţă, incantaţiile, strângerile de mână („apucările de mână”) între zei. Apoi zeii cei mari erau purtaţi într-o litieră sub forma unui tron pe umerii funcţionarilor din templu. O reprezentare asiriană, deşi mult ulterioară, ne dă o idee despre felul în care erau conduşi cei doi zei în timpul procesiunii din Uruk. (Fig. 44)

Erau recitate incantaţii speciale, în timp ce procesiunea trecea pe „strada zeilor”; imnuri şi psalmi erau recitaţi când se

ajungea la „cheiul sfânt” şi când se ajungea la „debarcaderul bărcii lui Anu”. Se lua rămas bun, se recitau alte incantaţii şi se cântau cântece „cu mâinile ridicate făcându-se semne”.

Apoi, toţi preoţii şi funcţionarii templelor care îi conduseseră pe zei, conduşi de Marele Preot, incantau o „rugăciune de despărţire”. „Mare Anu, fie ca Cerul şi Pământul să te binecuvânteze!” rosteau ei de şapte ori. Apoi se rugau pentru binecuvântarea celor şapte zei celeşti şi-i invocau pe zeii care erau în Cer şi pe cei care erau pe Pământ, după care îşi luau rămas bun de la Anu şi Antu astfel:

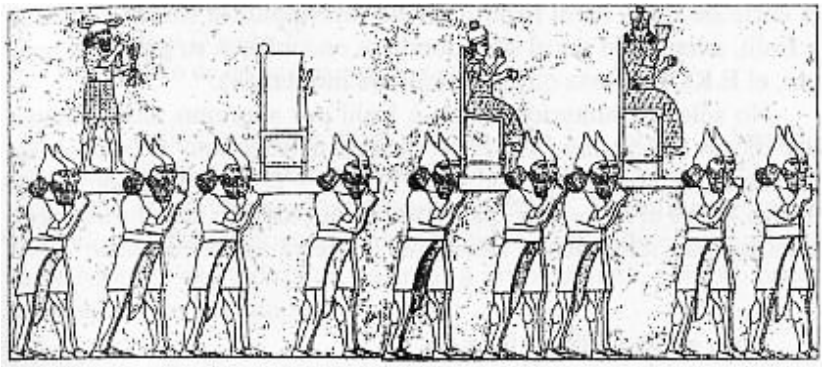

Fig. 44

Fie ca Zeii Adâncurilor,
Şi Zeii Locului Divin,
Să te binecuvânteze!
Fie ca ei să te binecuvânteze în fiecare zi –
în fiecare zi a fiecărei luni a fiecărui an!

Dintre miile şi miile de desene ce-i reprezintă pe zei, care au fost descoperite până astăzi, niciunul nu pare să-l înfăţişeze pe Anu. Şi totuşi el transpare din fiecare statuie sau portret al fiecărui rege, din Antichitate până în zilele noastre. Căci Anu nu era numai Marele rege, Regele zeilor, dar şi cel prin graţia căruia alţii au putut fi încoronaţi ca regi. Conform tradiţiei sumeriene, fiecare rege era încoronat de Anu; chiar şi cuvântul sumerian pentru rege era *Anutu* („zeificare”). Însemnele lui erau tiara, (coroana divină), sceptrul (simbolul puterii) şi cârja de păstor (simbolizând păstorirea supuşilor).

Cârja este purtată acum mai mult de episcopi decât de regi. Dar coroana şi sceptrul au rămas simbolurile regilor din toate timpurile.

A doua zeitate după Anu era EN.LIL. Numele lui însemna „Zeul aerului” prototipul şi tatăl celui din urmă zeu al furtunii, care urma să conducă panteonul lumii antice.

El era cel mai vârstnic fiu al lui Anu, şi fusese născut în reşedinţa cerească a acestuia. Dar, la un moment dat, el a coborât pe Pământ, devenind primul Zeu al Cerului şi Pământului. Când zeii se strângeau în Casa din Cer, el era cel care conducea adunarea, alături de tatăl său. Când Adunarea Zeilor se întrunea pe Pământ, ea se ţinea în incinta sfântă a Nippurului, oraşul lui Enlil, locul unde se găsea templul său, E.KUR („Casa ca un munte”).

Nu numai sumerienii, dar şi zeii înşişi îl considerau zeul suprem. Îl numeau „Regele tuturor pământurilor”, şi spuneau că „în Cer el este Prinţul pe Pământ el este Conducătorul”. „Cuvintele sale (ordinele) fac Cerul să tremure şi Pământul să se cutremure”:

Enlil, ale cărui ordine până departe ajung;
Al cărui cuvânt este nobil şi sfânt;
Ale cărui sentinţe nu pot fi schimbate;
Care guvernează destinele până în viitorul îndepărtat...
De bunăvoie, în faţa lui se pleacă Zeii Pământului;
Zeii din Cer, când vin pe Pământ
Umili în faţa lui se pleacă;
Şi cu credinţă, ordinele-i ascultă.

Conform tradiţiilor sumeriene, Enlil a venit pe Pământ înainte ca pe acesta să existe oameni. Un „Imn lui Enlil, binefăcătorul” relatează că multe din aspectele culturii şi civilizaţiei omeneşti nu ar fi fost posibile fără ordinele date de Enlil pentru a fi executate „de-a lungul şi de-a latul Pământului.”

Niciun oraş nu s-ar fi construit şi nicio aşezare omenească;
Nici adăposturi pentru vite, nici stânele de oi
Nici regi nu ar fi fost şi niciun preot nu s-ar fi născut.

Textele sumeriene declară că Enlil ar fi venit pe Pământ chiar înainte ca „cei cu capetele negre”, nume utilizat de sumerieni pentru a desemna omenirea să fi fost creaţi. Atunci a ridicat Enlil Nippurul, centrul său de comandă, prin care erau legate între ele Cerul şi Pământul. Această legătură este numită de sumerieni

DUR.AN.KI. („Puntea dintre Cer şi Pământ”). Iată cum descriu ei prima acţiune a lui Enlil:

Enlil,
Când ai întemeiat divina aşezare pe Pământ,
Nippurul l-ai întemeiat, şi este chiar oraşul tău.
Oraşul de pe Pământ, nobilul, Locul Sfânt al tău, cu cea mai dulce apă.
Întemeiat-ai Dur-An-Ki
În mijlocul lumii.

În acele zile, când numai zeii locuiau în Nippur, iar omul nu fusese creat încă, Enlil a întâlnit o zeiţă, care i-a devenit apoi soţie. Conform unei variante, Enlil şi-a văzut viitoarea mireasă pe când facea baie goală în râul care curgea prin Nippur. A fost dragoste la prima vedere, dar probabil, nu la căsătorie a fost primul gând al lui Enlil.

Păstorul Enlil, cel care hotărăşte soarta,
Pe Cea-cu-ochii-negri a văzut-o.
Zeul îi cere să se drăgostească;
Dar ea nu vrea.
Zeul îi cere să se drăgostească;
Dar ea nu vrea:
„Vaginul meu este prea mic (îi spune ea)
Şi nu ştie încă bărbăţia-ţi s-o primească;
Iar buzele-mi sunt prea mici,
Şi să sărute, încă nu au învăţat.”

Dar Enlil nu putea accepta un refuz. I-a dezvăluit aghiotantului său Nuşku dorinţa sa fierbinte născută în el de „tânăra fecioară” pe nume SUD („Cea care are grijă de copii”), şi care locuia cu mama ei la E.REŞ („Casa parfumată”). Nuşku i-a sugerat zeului să o invite la o plimbare cu barca şi i-a pregătit una, Enlil a reuşit s-o convingă pe Sud să vină cu el. Odată ajunşi în larg, el a violat-o.

Deşi Enlil era căpetenia zeilor, spun mai departe poveştile, el a fost prins şi surghiunit în „Lumea de Jos”. „Enlil cel imoral!” îi strigau ceilalţi zei, „Afară din oraş cu tine!”. Versiunea aceasta spune că Sud, rămasă însărcinată, l-a urmat, iar el a luat-o de soţie. Altele spun însă că Enlil a fost cel care, părându-i rău, l-a trimis pe aghiotantul său la mama fetei pentru a-i cere mâna.

Oricum ar fi, Sud a devenit soţia lui Enlil şi el i-a acordat titlul de NIN.LIL („Zeiţa aerului”).

Dar, ceea ce nu ştiau nici Enlil, nici ceilalţi zei care l-au pedepsit, era că nu Enlil a sedus-o pe Ninlil, ci invers. Adevărul este că ea fusese trimisă de mama ei să facă baie goală chiar pe drumul pe care mergea de obicei Enlil, cu gândul ca acesta s-o vadă şi să se îndrăgostească de ea.

În ciuda felului în care cei doi s-au căsătorit, o dată ce Enlil i-a oferit „Haina reginei”, ceilalţi zei au respectat-o. Şi, cu o singură excepţie, datorată problemelor de succesiune dinastică, povestirile sumeriene nu relatează despre vreo aventură a lui Enlil. O tăbliţă votivă de la Nippur îi înfăţişează pe cei doi fiind serviţi cu mâncare şi băutură în templul lor. Tăbliţa fusese comandată de Ur-Enlil, „servitorul lui Enlil”. (Fig. 45)

Fig. 45

Pe lângă faptul că Enlil era căpetenia zeilor, el era şi regele Sumerului (uneori numit simplu „Pământul”) şi al „Celor cu capete negre”. Iată cum îl descrie un psalm sumerian:

Doamne, Tu care ştii soarta Pământului,
ce-asculţi chemarea lui;
Enlil, Tu care cunoşti soarta Sumerului,
ce-asculţi chemarea lui;
Tată Enlil,
Stăpân al tuturor pământurilor;
Tată Enlil,

Domn al Dreptului cuvânt;
Tată Enlil,
Păstorul Capetelor negre...
De la muntele de unde răsare soarele,
până la muntele unde apune soarele,
Nu e alt rege pe Pământ,
Numai tu singur domneşti.

Sumerienii îl venerau pe Enlil din teamă şi gratitudine. El era cel care făcea Adunarea Zeilor să ia decizii împotriva oamenilor; „vântul" lui sufla aducând furtuni împotriva oraşelor răzvrătite. El a fost cel care, în vremea potopului, a vrut să distrugă omenirea. Dar când făcea pace cu oamenii, era un zeu bun care împărţea favoruri. Conform textelor sumeriene, el i-a învăţat pe oameni agricultura, cu plugul şi cu târnăcopul.

Enlil era acela care alegea pe cei ce conduceau omenirea, nu ca suverani ci ca servitori ai zeilor, însărcinaţi cu administrarea legilor divine. Astfel, regii sumerieni, acadieni şi babilonieni îşi începeau tăbliţele de autoslăvire prin a povesti cum erau chemaţi la Enlil pentru a li se oferi conducerea regatului. Aceste „chemări" făcute în numele lui Enlil şi al tatălui său Anu ofereau legitimitatea conducătorului şi-i subliniau funcţiile. Chiar şi Hammurabi care recunoştea ca zeu naţional al Babilonului pe un anume Marduk, îşi începe codul său declarând că „Anu şi Enlil m-au numit rege pentru a aduce bunăstarea poporului meu... pentru a face justiţia să triumfe pe Pământ".

„Zeu al Cerului şi al Pământului", „Moştenitorul lui Anu", „Cel care numeşte regi", „Conducătorul Adunării Zeilor", „Tatăl zeilor şi al oamenilor", „Zeul agriculturii", „Zeul cerului" acestea erau doar câteva din titlurile lui Enlil, care vorbesc de la sine despre măreţia şi puterile sale. „Cuvântul său era lege", „sentinţele sale imuabile"; el „hotăra soarta". El „avea legătura dintre Cer şi Pământ", iar din „mândrul său Nippur putea să trimită nişte raze, ce până-n inima tuturor lucrurilor puteau să ajungă" avea „ochi care cercetau tot Pământul".

Şi totuşi, el era la fel de uman ca oricare tânăr atras de o femeie frumoasă, goală, supus legilor morale impuse de comunitatea zeilor, încălcarea lor era pedepsită cu exilarea şi nici măcar nu era imun la plângerile muritorilor. Cel puţin o poveste relatează cum un rege sumerian din Ur s-a plâns direct Adunării Zeilor că seria de necazuri ce se abătuseră asupra

oraşului se datora faptului că „Enlil numise rege pe un om nedemn... care nici măcar de neam sumerian nu era”.

Mai departe vom vedea rolul central pe care îl juca Enlil în problemele zeilor şi muritorilor şi cum câţiva dintre fiii lui s-au bătut între ei şi cu alţi zei pentru succesiunea divină, dând fără îndoială naştere numeroaselor poveşti ulterioare despre luptele dintre zei.

*

Cea de-a treia zeitate a sumerienilor era un alt fiu al lui Anu; el avea două nume, E.A şi EN.KI. La fel ca şi fratele său Enlil, el era un „Zeu al Cerului şi al Pământului”, care venise din Cer pe Pământ.

Sosirea lui pe Pământ este asociată în textele sumeriene cu o inundaţie, când apele Golfului Persic năvăliseră în interiorul ţării, transformând toate regiunile din sud în ţinuturi mlăştinoase. Ea (literar numele înseamnă „casă pe apă”) a supravegheat construirea de canale şi diguri şi asanarea mlaştinilor. Îi plăcea să se plimbe cu barca, iar apele, aşa cum indică de altfel şi numele său, erau cu adevărat casa lui. El şi-a construit „casa cea mare” într-un oraş întemeiat de el la marginea ţinuturilor mlăştinoase, numit HA.AKI („Locul peştilor de apă”); mai era cunoscut şi ca E.RI.DU („Casa de unde se pleacă departe”).

Ea era zeul „apelor sărate”, al mărilor şi oceanelor. Textele sumeriene vorbesc în mod repetat de un moment, cu foarte mult timp în urmă, când cei trei zei şi-au împărţit teritoriile între ei. „Mările i le-au dat lui Enki, prinţul Pământului” prin aceasta dându-i-se „regatul lui Apsu” („Adâncul”). Ca zeu al mărilor, Ea a construit corăbii foarte puternice, care navigau până departe, aducând în Sumer metale şi pietre semipreţioase.

Cele mai timpurii sigilii-cilindrice înfăţişează alături de Ea nişte pârâiaşe care uneori conţin şi peşti. Sigiliile asociau cu Ea, aşa cum este înfăţişat mai jos, Luna, asociaţie dată probabil de faptul că Luna produce mareele. Nu există nicio îndoială că o astfel de imagine, a lunii în primul ei pătrar, i-a dat lui *Ea* şi numele de NIN.IGI.KU („Zeul ochi-strălucitor”). (Fig. 46)

Conform textelor sumeriene şi a unei extraordinare autobiografii a lui Ea însuşi, el s-a născut în cer şi a venit pe Pământ înainte ca aici să fi existat vreo aşezare sau vreo civilizaţie. „Când m-am apropiat de Pământ, era multă apă”,

declară el. Apoi descrie o serie de acţiuni pe care le-a întreprins pentru a face pământul locuibil: a umplut Tigrul şi Eufratul cu „apă de viaţă dătătoare”, a numit un zeu care să supravegheze construcţia de canale pentru a face cele două fluvii navigabile, a asanat mlaştinile, umplându-le apoi cu peşti, făcându-le un rai pentru păsări de tot felul, acoperindu-le de stufărişuri care erau materiale foarte utile pentru construit.

Fig. 46

Trecând de la ape la pământ, Ea pretinde că el este cel care „a dat omului plugul tras de boi... a tras prima brazdă... a construit adăposturi pentru vite şi stâne pentru oi”. Continuând, textul numit de istorici „Enki şi ordinea lumii” îl creditează pe Enki ca fiind cel care i-a învăţat pe oameni să fabrice cărămizi, arta construcţiilor de aşezări, de oraşe, cum să prelucreze metale şi altele.

Prezentându-l pe zeu ca principalul binefăcător al omenirii, zeul care l-a civilizat pe om, el este prezentat şi ca principal protector al oamenilor în Adunarea Zeilor. Textele sumeriene şi acadiene despre potop, de unde s-au inspirat probabil şi cele biblice, îl descriu pe Ea ca fiind cel care – opunându-se deciziei Adunării Zeilor – l-a ajutat pe un om de încredere al său să supravieţuiască potopului.

Într-adevăr, textele sumeriene şi acadiene, care (la fel ca Vechiul Testament) aderă la convingerea că „facerea omului” este făcută de unul sau mai mulţi zei printr-un act conştient şi

deliberat, îi conferă lui Ea rolul-cheie ca principal făurar al zeilor, el a realizat metoda şi procesul prin care urma să fie creat omul. Având atâtea afinităţi cu crearea şi „dezvoltarea” omului, nu este de mirare că el l-a sfătuit pe Adapa – „modelul de om” creat prin „înţelepciunea lui Ea” să meargă la reşedinţa lui Anu, în ciuda dorinţei zeilor de a refuza omului nemurirea.

Să fi fost Ea de partea oamenilor doar pentru că jucase un rol important în crearea acestuia sau avea şi un alt motiv, mai subiectiv? Pe măsură ce cercetăm mai multe documente, descoperim invariabil că nesupunerea făţişă a lui Ea – atât în ceea ce priveşte problemele muritorilor, cât şi în cele ale zeilor – era datorată, în special, frustrării pe care o simţea acesta faţă de fratele său Enlil.

Înscrisurile sunt pline de indicaţii despre gelozia pe care o nutrea Ea faţă de Enlil. Într-adevăr, celălalt nume al lui Ea este EN.KI („Zeul Pământului”), iar textele care vorbesc despre împărţirea lumii între cei trei zei sugerează că Ea a pierdut stăpânirea asupra Pământului, printr-o banală tragere la sorţi:

Zeii şi-au strâns mâinile unul cu altul,
Sorţii şi i-au tras şi-au împărţit.
Atunci Anu în ceruri a urcat;
Lui Enlil Pământul i s-a dat.
Iar mările ce-nconjoară pământul ca un inel,
Lui Enki, Prinţul Pământului, fostu-i-au date.

Oricât de mare i-ar fi fost supărarea faţă de această tragere la sorţi, se pare că el nutrea resentimente mult mai mari. Motivul ni-l oferă chiar Enki, în autobiografia sa: nu Enlil, ci el era primul născut; deci el, şi nu Enlil, trebuia să fie moştenitorul lui Anu:

Tatăl meu, al universului rege,
m-a adus la lumină...
Sunt sămânţa fecundată,
a Marelui taur sălbatic;
Sunt primul născut al lui Anu.
Sunt Marele frate al zeilor...
Sunt cel care s-a născut
Ca prim fiu, al divinului Anu.

Cum codurile de legi după care trăiau oamenii din Orientul Antic erau date de zei, se poate spune că regulile sociale şi

familiale ce se aplicau oamenilor erau în vigoare şi pentru zei. Înscrisuri juridice şi familiale descoperite la Mari şi la Nuzi au confirmat faptul că obiceiurile biblice şi legile după care trăiau patriarhii erau legile regilor şi nobililor din întreg Orientul Antic.

Avraam, care nu avea copii, deoarece aparent soţia lui era sterilă, a făcut un copil cu servitoarea sa. Cu toate acestea, copilul astfel născut, Işmael, a fost exclus de la succesiune imediat ce Sarah, soţia lui Avraam, a născut un băiat, Isaac.

Soţia lui Isaac, Rebecca, a născut doi gemeni. Cel care s-a născut efectiv primul a fost Esau – roşcat, păros şi foarte vioi. Ţinându-se de călcâiul lui Esau, a fost cel de-al doilea copil, rafinatul Iacov pe care Rebeca îl iubea cel mai mult. Când bătrân şi pe jumătate orb, Isaac trebuia să ofere binecuvântarea moştenitorului său, Rebecca a folosit un şiretlic pentru a obţine binecuvântarea pentru favoritul ei Iacov, şi nu pentru Esau, cel care o merita.

În sfârşit, problemele succesorale ale lui Iacov au fost provocate de faptul că el, deşi îl slujise pe Laban douăzeci de ani pentru a căpăta mâna fiicei lui Rahela, Laban l-a forţat să se căsătorească cu sora mai mare a lui Rahela, Lea. Lea i-a născut lui Iacov primul copil, pe Ruben, iar Iacov a mai avut de la ea şi de la alte două concubine mai mulţi fii şi o fiică. Şi totuşi, când Rahela l-a născut pe primul ei copil, pe Iosif, Iacov l-a preferat pe el înaintea celorlalţi.

Se poate înţelege aşadar, natura conflictului dintre Enlil şi Ea/Enki. Enlil, conform tuturor textelor, era legal primul născut al lui Anu. Dar declaraţiile lui Ea: „Sunt sămânţa fecundată... sunt primul născut al lui Anu”, ar putea să exprime o stare de fapt. Să fi fost el atunci conceput cu o altă zeiţă care să fi fost doar concubină? Povestea lui Isaac şi Işmael, a gemenilor Esau şi Iacov poate avea o paralelă anterioară în lucrurile petrecute în „Casa din Cer”.

Deşi se pare că Enki a acceptat prerogativele succesorale ale lui Enlil, unii cercetători consideră că între cei doi a existat o continuă luptă pentru putere. Samuel N. Kramer a intitulat unul din textele antice „*Complexul de inferioritate al lui Enki*”. După cum vom vedea ulterior, unele din povestirile biblice – cea a Evei şi a şarpelui, cea a potopului – aveau la bază în versiunile lor originale sumeriene tocmai această luptă dintre cei doi.

La un moment dat, se pare, Enki s-a decis că nu mai are rost să se lupte pentru putere cu fratele său şi şi-a concentrat eforturile pentru a face din fiul său, şi nu din cel al lui Enlil,

succesorul la „Tronul ceresc”. A căutat să realizeze acest lucru, cel puţin la început, cu ajutorul surorii sale NIN.HUR.SAG („Zeiţa Munţilor”).

Şi ea era fiica lui Anu dar, evident, nu de la Antu, în această privinţă fiind o altă regulă de succesiune. Cercetătorii s-au arătat uimiţi, în ultima vreme, de faptul că atât Avraam, cât şi Isaac afirmau faptul ca soţiile lor erau şi surorile lor – o afirmaţie ciudată, ţinând cont de opiniile biblice referitoare la relaţiile dintre fraţi. Dar, când au fost dezgropate documente legale de la Nuzi şi Mari, a devenit clar că un bărbat se putea căsători cu sora sa vitregă. Mai mult chiar, când se luau în consideraţie toţi copiii de la toate soţiile, copilul născut dintr-o astfel de soţie – fiind cu cincizeci la sută „de sământă mai pură” decât un fiu de la o soţie neînrudită – era moştenitorul legal, chiar dacă nu era primul născut. Aceasta, uneori, ducea în Mari şi Nuzi la adoptarea soţiei favorite drept soră, pentru a face fiul născut de la ea moştenitorul de neatacat.

De la o astfel de soră vitregă, Ninhursag, a vrut Enki să aibă un fiu. Şi ea venise din Ceruri, încă din cele mai vechi timpuri. Unele texte spun că, atunci când zeii şi-au împărţit domeniile, ea a primit ţinutul Dilmun – „un loc sfânt... un ţinut sfânt... un loc strălucitor”. Un text numit de cercetători „Enki şi Ninhursag – un mit al paradisului” descrie călătoria lui Enki spre Dilmun. Ninhursag era o fată bătrână, singură – spune textul în mod repetat. Deşi ulterior ea a fost reprezentată ca o matroană, se pare că în tinereţe era destul de atrăgătoare, deoarece textul ne informează fără jenă că, atunci când Enki s-a apropiat de ea, ţipătul ei i-a „făcut penisul să ude şanţurile”.

După ce a cerut să fie lăsaţi singuri, Enki „şi-a depus sământa în pântecul ei, sământa lui Enki”, apoi, „după nouă luni de sarcină... ea a născut pe ţărmul apei”. Dar copilul era fată.

Nereuşind să obţină un moştenitor, Enki făcut dragoste cu fiica lui. „El a îmbrăţişat-o, a sărutat-o Enki şi-a depus sământa în pântecele ei.” Dar şi ea a născut tot o fată. Enki a luat-o apoi pe nepoata sa şi a lăsat-o însărcinată dar din nou, tot o fată s-a născut. Dorind să pună capăt acestor încercări, Ninhursag l-a blestemat ca, oricând va mânca anumite plante, să se îmbolnăvească de moarte. Totuşi, ceilalţi zei au intervenit pe lângă ea pentru a anula efectele blestemului.

Dacă aceste poveşti despre Enki şi Ninhursag au mai mult de-a face cu probleme zeieşti, altele au de-a face cu problemele muritorilor; căci, spun legendele sumeriene, omul a fost creat de

Ninhursag, după formulele şi procedurile descrise de Enki. Ea era „sora şefă” a zeilor, fiind însărcinată cu problemele medicale; în această ipostază, Ea era numita NIN.TI („Zeiţa vieţii”). (Fig. 47)

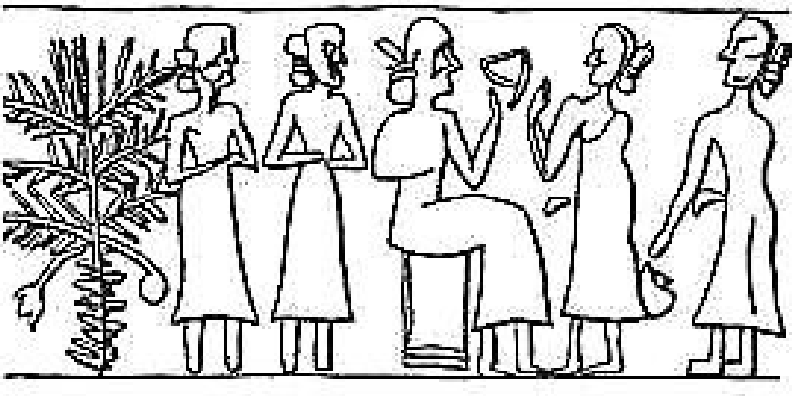

Fig. 47

Unii specialişti văd în Adapa (modelul de om al lui Enki) pe biblicul *Adama*, sau Adam. Dublul sens al sumerianului TI sugerează şi el paralele biblice. Căci *ti* putea să însemne atât viaţă, cât şi coastă, astfel că numele lui Ninti putea însemna atât „Zeiţa vieţii” cât şi „Femeia din Coastă”. Iar biblica Evă – care înseamnă viaţă – a fost creată din coasta lui Adam, aşa că şi ea era într-un fel „Zeiţa vieţii” şi „Femeia din coastă”.

Ca fiind cea care a dat viaţă omului, Ninhursag mai era numită şi Zeiţa-Mamă. Ea era poreclită „Mammu” cel care a dat în toate limbile cuvântul „mama” – iar simbolul ei era cuţitaşul – o unealtă utilizată de moaşele din Antichitate pentru tăierea cordonului ombilical. (Fig. 48)

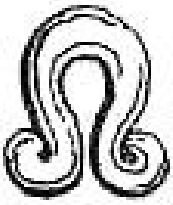

Fig. 48

*

Enlil, fratele şi rivalul lui Enki, a fost mai norocos, având de la Ninhursag un fiu, moştenitorul „legal”. Era cel mai tânăr dintre zeii de pe Pământ, născuţi în Ceruri, iar numele său era NIN.UR.TA („Zeul care a pus fundaţiile”). El era „viteazul fiu al lui Enlil, care înainte mergea cu plasa şi cu raze de lumină” pentru a se lupta pentru tatăl său, „fiul răzbunător... care lansa săgeţi de lumină.” (Fig. 49) Soţia sa BA.U era tot o soră sau un medic, titlul ei fiind, „Zeiţa care-i aduce la viaţă pe cei morţi”.

Fig. 49

Vechile desene ni-l înfăţişează pe Ninurta având o singură armă, fără îndoială cea cu care arunca „săgeţi de lumină”. Textele ni-l prezintă ca fiind un vânător abil, un zeu războinic, recunoscut pentru calităţile sale de luptător. Dar cea mai importantă bătălie a sa nu a fost pentru tatăl său, ci pentru a-şi salva viaţa. A fost o bătălie monumentală cu un zeu rău, pe nume ZU („Vicleanul”), învingătorul urmând să devină căpetenia zeilor de pe Pământ (căci Zu pusese mâna pe ascuns pe însemnele de conducător ale lui Enlil).

Textele care descriu aceste evenimente sunt deteriorate, putând fi descifrate doar din momentul în care Zu soseşte la E-Kur, templul lui Enlil. Se pare ca el este cunoscut şi de un anumit rang, deoarece Enlil îl primeşte „şi îi încredinţează sarcina de a păzi intrarea la chivotul său”. Dar, „mârşavul Zu” îi va răsplăti încrederea prin trădare, căci „luarea însemnelor lui Enlil – de fapt însemnele puterii sale – plănuia în inima sa”.

Pentru a face asta, Zu trebuia să pună mâna pe câteva obiecte, printre care şi magica „Tăbliţă a destinului”. Vicleanul

Zu a găsit momentul potrivit, când Enlil s-a dezbrăcat şi a intrat în bazin pentru a înota, cum făcea de obicei, lăsându-şi lucrurile nepăzite.

La intrarea în sanctuar,
de unde el privea,
Zu aştepta ca ziua să înceapă.
Şi cum Enlil se spăla cu apă sfântă –
coroana-i deoparte fusese lăsată
pe tronu-i să se odihnească –
Zu a luat Tăbliţa destinelor în mână
şi cu însemnele puterii, prea repede-a fugit.

În timp ce Zu zbura cu un MU (tradus prin „nume", dar indicând o maşină zburătoare) spre o ascunzătoare îndepărtată, începeau să-şi facă efect consecinţele faptei sale.

Moarte erau acuma divinele formule;
Liniştea peste tot se-mprăştia; tăcerea acoperise totul...
Strălucirea sanctuarului, în el nu mai era.

„Tatăl Enlil fără glas rămăsese." „Ca unul toţi zeii Pământului s-au adunat, când auziră vestea." Problema era atât de serioasă, încât însuşi Anu a fost informat. El a analizat şi a decis că Zu trebuie prins şi recuperate „formulele". Întorcându-se către „zeii, fiii lui", Anu a întrebat „Care dintre voi se va lupta cu Zu? Numele lui, peste toţi va domni!"

Au fost chemaţi o serie de zei recunoscuţi pentru calităţile lor de luptători. Dar cu toţii au spus că cel care are „Tăbliţa destinului" are aceleaşi puteri cu Enlil „şi cel care-i stă împotrivă devine ca o cârpă". În momentul acesta, Ea a venit cu o idee mare: „De ce să nu-l chemăm pe Ninurta pentru a se lupta cu Zu?"

Adunarea Zeilor nu putea să nu observe trucul lui Ea. În mod clar, şansele de succesiune ale copiilor săi creşteau dacă Zu era înfrânt la fel şi dacă Ninurta era ucis. Spre uimirea zeilor, Ninhursag (care în acest text este numită NIN.MAH – „Marea doamnă") a fost de acord. Întorcându-se către fiul ei, ea i-a explicat că nu numai Enlil, ci şi el, Ninurta, ca moştenitor al tatălui său, poate lupta. „Cu ţipete de durere te-am născut", a zis ea, şi ea a fost cea care „făcut-am sigur pentru fratele meu şi pentru Anu" continuitatea „Regatului Ceresc". Şi ca durerile ei să

nu fie în van, ea l-a sfătuit pe Ninurta să plece la luptă şi să-l învingă pe Zu:

Atacă tu... prinde-l pe fugar...
Lasă-ţi mânia să-l lovească...
Taie-i beregata! Învinge-l pe Zu!...
Şi pune cele şapte vânturi turbate să bată spre el...
întreaga furtună asupra lui să se abată...
Şi strălucirea ta să-l orbească...
Şi vânturile aripile-i să-i poarte în pustie...
Iar semnele puterii să se întoarcă în Ekur;
Să se întoarcă Divinele formule,
La tatăl lor, cel care le-a născut.

Numeroasele versiuni ale legendei descriu apoi înspăimântătoarea luptă care a urmat. Ninurta trăgea cu „săgeţi de lumină" în Zu, dar ele „de corpul lui nu se puteau apropia... cât timp acesta purta «Tăbliţa destinului» asupra sa". Săgeţile lansate „la mijloc de drum se opreau". În timp ce bătălia continua nedecisă, Ea l-a sfătuit pe Ninurta să adauge un *til-lum* la arma sa şi să ţintească în „pinioanele" sau micile rotiţe ale aripilor lui Zu. Urmându-i sfatul, Ninurta a tras cu *til-lum* în „pinioanele" aripilor. Astfel lovite, acestea s-au stricat şi aripile au căzut rotindu-se spre Pământ. Zu a fost învins şi „Tăbliţa destinului" s-a reîntors la Enlil.

*

Cine era Zu? Era el, aşa cum susţin unii cercetători, o „pasăre mitologică"?

Evident, el putea să zboare. Dar orice om de azi poate zbura cu un avion, sau astronauţii cu o navă spaţială. Şi Ninurta putea să zboare, la fel de bine ca şi Zu (ba chiar mai bine, se pare). Dar el nu era niciun fel de pasăre, după cum ni-l înfăţişează numeroasele desene sumeriene. Mai degrabă, el zbura cu ajutorul unei anumite „păsări", care era ţinută într-un loc sacru (GIR.SU) în oraşul Lagash.

Nici Zu nu era „pasăre" aparent, şi el avea la dispoziţie o astfel de „pasăre" cu care putea să fugă. Cu aceste „păsări" a avut loc bătălia din cer dintre cei doi zei. În plus, nu poate fi niciun dubiu referitor la natura armei care a doborât „aripile" lui Zu. Numită TIL în sumeriană şi *til-lum* în asiriană, ea era

reprezentată pictografic sub forma unei săgeţi şi probabil că însemna atunci ceea ce înseamnă astăzi *til* în ebraică: rachetă.

Deci, Zu era un zeu – unul din zeii care aveau suficiente motive pentru a complota împotriva lui Enlil un zeu împotriva căruia Ninurta, ca succesor legitim, avea toate motivele să lupte.

Să fi fost el oare MAR.DUK („fiul sfintei coline"), primul născut al lui Enlil, de la soţia sa DAM.KI.NA, nerăbdător să obţină prin vicleşug ceea ce nu-i aparţinea conform regulilor de succesiune?

Există motive să credem că, nereuşind să aibă un moştenitor de la sora sa, Enlil conta pe Marduk, ca succesor. Şi într-adevăr, când Orientul Antic a fost confruntat cu mari prefaceri sociale şi militare, la începutul mileniului doi, î.Ch., Marduk a fost ridicat în Babilon la statutul de zeu naţional al Sumerului şi Acadului, fiind proclamat rege al zeilor, iar ceilalţi regi au fost rugaţi să i se supună şi să vină să locuiască în Babilon unde activităţile lor puteau fi mai uşor supervizate. (Fig. 50)

Fig. 50

Această uzurpare a lui Enlil a fost însoţită şi de o masivă încercare de falsificare a textelor vechi. Cele mai importante texte au fost rescrise pentru a-l face pe Marduk să apară ca „Rege al Cerurilor", „Creator", „Binefăcător", „Erou", în locul lui Anu, Enlil sau chiar Ninurta. Printre textele modificate se numără şi „Povestea lui Zu"; şi, conform variantei babiloniene, Marduk a fost cel care s-a luptat cu Zu, nu Ninurta. În această versiune,

Marduk susţine că: *Mahaşti moh il Zu* („I-am zdrobit căpăţâna lui Zu”). Deci în mod clar Zu nu putea să fi fost Marduk.

În plus, nu ar fi fost logic ca Enki, „Zeul cunoştinţelor”, să-l sfătuiască pe Ninurta în lupta contra propriului fiu. Enki, judecând după comportarea sa, cât şi după felul cum îi cerea lui Ninurta să-i taie beregata lui Zu, se aştepta să câştige, indiferent cine învingea în luptă. Singura concluzie logică este că Zu era tot un pretendent legal.

Această sugestie ne conduce spre un singur zeu: Nanna, primul născut al lui Enlil de la soţia sa oficială, Ninlil. Căci dacă era eliminat Ninurta, Nanna ar fi fost moştenitorul de drept. Nanna (numele scurt de la NAN.NAR – „Strălucitorul”) este mai cunoscut de noi pe numele său acadian (sau semitic), Sin.

Ca prim-născut al lui Enlil, el primise domnia asupra celui mai cunoscut oraş-stat din Sumer, UR („Oraşul”). Templul său se numea E.GIŞ.NU.GAL („Casa celui de os zeiesc”). De acolo, Nanna şi soţia lui NIN.GAL („Marea doamnă”) conduceau treburile oraşului şi pe oamenii acestuia cu multă bunăvoinţă. Oamenii din Ur le răspundeau cu aceeaşi afecţiune, numindu-şi cu dragoste zeul „Tata Nanna”.

Prosperitatea oraşului era pusă de locuitori pe seama zeului Şulgi. Un rege din Ur (prin graţia zeului), la sfârşitul mileniului trei, descria templul lui Nanna ca fiind „un mare lăcaş plin de abundenţă”, un „minunat loc al darurilor de pâine”, unde oile se înmulţeau, iar boii erau tăiaţi, un loc plin de o muzică divină, în care tobele şi ţimbalele cântau.

Sub administrarea zeului său protector, Ur a devenit grânarul Sumerului, dar şi principalul furnizor de vite şi de oi pentru templele din alte părţi. O „Lamentaţie despre distrugerea oraşului Ur” ne informează despre ce ajunsese acest oraş după ce fusese distrus, dându-ne astfel o idee despre cum era înainte:

În hambarele lui Nanna, nu mai erau grâne.
Masa de seară a zeilor fusese suprimată;
Din marile săli de mâncare, vinul şi mierea dispăruseră...
În nobilele bucătării ale templului,
Oi şi boi nu se mai pregăteau;
Muzica încetase în marele palat al lui Nanna.
Casa în care se strigau comenzi pentru vite
Liniştea acoperise totul...
Morile sale au amuţit...
Bărcile pentru daruri sunt goale...

Nu mai duc daruri de pâine lui Enlil la Nippur.
Râul din Ur este pustiu, nici vântul pe el nu mişcă...
Şi portul este mort, doar buruienile sunt vii în el.

Altă lamentaţie ce jelea, „stânele de oi, care în vânt s-au spulberat", adăposturile pentru vite, rămase pustii, este foarte neobişnuită, deoarece ea nu a fost scrisă de oamenii din Ur, ci chiar de zeul Nanna şi de soţia lui Ningal. Aceste lamentaţii precum şi multe altele, dezvăluie tragedia unui eveniment neobişnuit. Textele sumeriene ne informează că cei doi zei au părăsit oraşul înainte ca distrugerea să fie completă. Despărţirea populaţiei de ocrotitorii ei celeşti este descrisă în cuvinte foarte mişcătoare:

Nanna care îşi iubea oraşul,
a plecat de-aici.
Sin, care iubea oraşul Ur,
nu mai stă în casa sa.
Ningal...
fugind din oraşul său prin al duşmanilor ţinut,
Cu grabă, haina pribegiei şi-a pus-o,
şi din casa ei a plecat.

Decăderea oraşului şi exilul zeilor lui sunt puse de povestirile sumeriene pe seama unei decizii a lui Anu şi a fiului său Enlil. Celor doi le-a cerut Nanna îndurare pentru oraşul său.

Nu ar putea Anu, al zeilor rege,
Să spună odată: „De-ajuns!";
Nu ar putea Enlil, Regele Pământului
O soartă mai bună să dea oraşului acesta?

Adresându-se direct lui Enlil, „Sin şi-a adus tatălui său inima îndurerată; în faţa tatălui său s-a plecat" şi l-a implorat:

O, tatăl meu care m-ai născut pe mine,
Până când nu vei căuta la căinţa mea?
Până când?...
Asupra inimii mele, pe care ai facut-o
Ca o pară de foc să ardă –
Cată, rogu-te, căci mi-e destul.

Nicăieri nu ne spune însă, niciuna din aceste lamentaţii care era cauza acestei pedepse. Dar, dacă Nanna era Zu, atunci ea se datora, fără îndoială, încercării acestuia de uzurpare a tronului. Dar, *era* el Zu?

Ar fi putut fi Zu, deoarece acesta avea un fel de maşinărie zburătoare, cea cu care fugise şi cu care se bătuse cu Ninurta. Psalmii sumerieni amintesc deseori, cu admiraţie, despre „barca cerească" a acestuia.

Tată Nannar, domn peste Ur...
A cărui glorie în Sfânta barcă cerească este...
Doamne, tu, primul născut al lui Enlil.
Când Barca cerească la ceruri se urcă,
Mare gloria Ta este.
Enlil în mâna ta a pus
Nemuritorul Sceptru
Când peste Ur, în Sfânta ta barcă Tu ai urcat.

Mai există şi alte indicii. Celălalt nume al lui Nannar, Sin, este un derivat de la SU.EN, care se mai pronunţa şi ZU.EN. Sensul complex al acestor două silabe nu depinde de ordinea lor: ZU.EN şi EN.ZU erau cuvinte „oglindă", deci, putem trage concluzia că Nanna/Sin sau ZU.EN era unul şi acelaşi cu EN.ZU („Zeul Zu"). Aşadar, el a fost cel care a vrut să îl detroneze pe Enlil.

Acum înţelegem de ce, în ciuda sugestiei lui Ea, Zu a fost pedepsit nu cu moartea, ci cu exilul. Atât textele sumeriene, cât şi descoperirile arheologice indică faptul că Sin şi soţia lui au fugit în Haran, oraşul horiţilor, care avea o poziţie ideală, fiind înconjurat de munţi şi râuri. Merită de semnalat faptul că neamul lui Avraam, condus de tatăl lui, Terah, a plecat din Ur tot spre Haran, unde au stat câţiva ani.

Deşi Ur a rămas pentru totdeauna oraşul lui Nanna/Sin, se pare că el a stat suficient de mult timp în Haran, deoarece acesta a fost făcut să semene cu Urul – templele, clădirile, străzile erau aproape la fel. Andre Parot, în cartea sa *Abraham et son temps* (Avraam şi epoca sa), constatând aceste similitudini, concluzionează că „există toate dovezile pentru a spune că religia din Haran nu era decât o replică identică a celei din Ur".

Când s-a descoperit templul lui Sin de la Haran construit şi reconstruit de-a lungul mileniilor –, săpături ce au durat cincizeci de ani, printre descoperirile arheologice făcute s-au numărat şi două stele funerare, pe care era făcută o singură inscripţie. O

inscripţie ce fusese dictată de Adadguppi, o mare preoteasă a lui Sin, despre cum s-a rugat şi s-a pregătit pentru întoarcerea lui Sin:

Sin, regele tuturor zeilor,
S-a supărat pe oraşul său şi pe templul său,
Şi a plecat în Ceruri.

Că Sin, dezgustat sau disperat, „a împachetat totul” şi „a plecat în Ceruri” apare şi pe alte inscripţii. Aceste inscripţii povestesc cum regele asirian Asurbanipal a recuperat de la nişte duşmani un „sigiliu cilindric de jasp, nepreţuit” şi „l-a modificat desenând pe el chipul lui Sin”. Mai departe, „a scris pe piatra sfântă un elogiu lui Sin şi l-a agăţat de gâtul unei statui a lui Sin”. Acest sigiliu de piatră se pare că era foarte vechi, deoarece, se spune mai departe, „este unul din cele care au fost stricate în acele zile, în timpul distrugerilor făcute de duşmani”.

Marea preoteasă, născută în timpul domniei lui Asurbanipal, se presupune că era de sânge regesc. În rugile sale către Sin ea i-a propus zeului un târg: înapoierea puterilor sale în schimb pentru ajutorul zeului ca fratele ei, Nabunaid, să devină rege al Sumerului şi Acadului. Descoperirile istorice confirmă faptul că în anul 555 î.Ch. un anume Nabunaid, care pe atunci era comandantul oştilor babiloniene, a fost numit rege de către ofiţerii săi. Pentru asta, el declara că fusese ajutat chiar de zeul Sin. „A fost chiar ne spune o inscripţie a lui Nabunaid în prima zi a apariţiei acestuia” când Sin, utilizând „arma lui Anu” a reuşit să-i „răpună cu o rază de lumină” pe inamici.

Nabunaid a ţinut promisiunea făcută zeului de mama lui. A reconstruit templul lui Sin, E.HUL.HUL. („Casa marii bucurii”), şi l-a declarat pe Sin Zeul Suprem. Atunci a reuşit Sin să adune în mâinile sale „Puterea lui Anu, toată puterea lui Enlil şi toata puterea lui Ea – având deci în mâinile sale toate puterile cerului”. Învingându-l pe uzurpatorul Marduk, acaparând chiar şi puterile tatălui acestuia, *Ea*, *Sin* şi-a asumat titlul de „Divina semilună” şi titlul de „Zeu al Lunii”.

Cum a putut un zeu care plecase supărat de pe Pământ înapoi în Cer să realizeze toate aceste fapte?

Nabunaid spune că „Sin şi-a uitat cuvântul mânios... şi s-a hotărât să se întoarcă în casa lui, Ehulhul”, pretinzând un miracol. Un miracol „care nu se mai întâmplase pe Pământ din

zilele cele de demult” avusese loc: o zeitate „Coborâse pe Pământ din Ceruri”.

Acesta este marele miracol al lui Sin
Care nu s-a mai întâmplat pe Pământ,
Din zilele cele de demult;
Căci oamenii de pe Pământ
Nu mai văzuseră şi nu scriseseră
Pe tăbliţele de lut pentru totdeauna:
Că Sin, Regele tuturor zeilor şi zeiţelor,
Ce locuiesc în Ceruri,
A coborât pe Pământ.

Din păcate nu se dau nicăieri detalii despre locul şi felul în care s-a petrecut această aterizare. Dar ştim că pe câmpurile din jurul Haranului, în timp ce venea din Caanan, Iacov a văzut „o scară rezemată de Pământ, al cărei vârf ajungea la Cer. Îngerii lui Dumnezeu se suiau şi se pogorau pe scara aceasta”.

În acelaşi timp, Nabunaid a reînviat şi cultul celor doi copii gemeni ai lui Nanna/Sin, IN.ANNA, („Doamna lui Anu”) şi UTU („Strălucitorul”).

Cei doi fuseseră născuţi de soţia oficială a lui Sin, Ningal, şi deci, prin naştere, membri ai dinastiei divine. Innana era cea care se născuse prima, dar fratele ei Utu era primul *fiu* născut, deci moştenitor. Spre deosebire de rivalitatea dintre Esau şi Iacov, cei doi copii divini se înţelegeau bine unul cu celălalt. Se jucau împreună, se ajutau unul pe celălalt şi, când Inanna a trebuit să-şi aleagă un soţ dintre ceilalţi zei i-a cerut sfatul fratelui ei.

Inanna şi Utu se născuseră în timpurile imemoriale când numai zeii erau pe Pământ. Oraşul-domeniu al lui Utu, Sippar, era printre cele care au fost primele întemeiate de zei. Nabunaid spune într-o inscripţie că atunci când s-a apucat să reconstruiască templul lui Utu, E.BABBARA („Casa strălucitoare”)

Am căutat străvechea ei fundaţie,
Şi optsprezece coţi în adâncime am săpat.
Utu, Marele stăpân al Ebabarei...
Chiar el fundaţia mi-a arătat-o,
De Naram-Sin, al lui Sargon fiu, făcută
Ce de 3200 de ani, niciun rege,
Afar’ de mine, n-a văzut-o.

Când civilizaţia a înflorit în Sumer, şi omul s-a alăturat zeilor în Ţinutul dintre râuri, Utu a fost asociat mai întâi cu legea şi justiţia. Unele dintre primele coduri de legi, pe lângă invocarea lui Anu şi Enlil, spuneau că sunt „după adevăratul cuvânt al lui Utu”. Regele babilonian Hammurabi şi-a pus codul său de legi pe o stelă, pe care regele era reprezentat primind codul de legi din mâna zeului. (Fig. 51)

Fig. 51

Tăbliţele descoperite la Sippar atestă reputaţia deosebită de care se bucura acesta pentru legile sale drepte. Unele texte îl descriu pe Utu judecând pricinile, atât pe cele ale oamenilor cât şi pe cele ale zeilor, de fapt, Sippurul era Curtea Supremă a Summerului.

Legile date de Utu seamănă perfect cu cele din „Predica de pe Munte” din Noul Testament. O tăbliţă a înţelepciunii cerea următoarea comportare pentru a-l mulţumi pe Utu:

Să nu faci rău potrivnicului tău.
La rău tu să răspunzi cu bine.
Şi lasă zeu să pedepsească pe duşmanul tău...
Să nu-ţi laşi inima la rău să se deschidă...
Şi celui care o mână îţi întinde
Mâncare să mănânce, şi vin să bea tu dă-i...

Ajută pe oricine, şi numai bine fă.

Deoarece el asigura dreptatea şi prevenea asupririle – şi, poate, pentru alte motive, după cum vom vedea – Utu era considerat protectorul călătorilor. Totuşi, cel mai comun titlu, şi totodată cel care a durat cel mai mult, se referea la strălucirea lui. Din cele mai vechi timpuri, el a fost numit Babbar („Strălucitorul”). Era Utu „Cel care luminează până departe, cel care luminează Cerul şi Pământul”.

Hammurabi, în înscripţia sa, îl numea folosind numele său acadian, Şamaş, care în limbile semitice înseamnă „Soare”. Din această cauză, cercetătorii au presupus că Utu/Şamaş era zeu al Soarelui. Vom arăta, pe măsură ce mergem mai departe, că dacă acest zeu avea drept corespondent celest soarele, mai există încă o conotaţie a acestei declaraţii, cum că „împrăştia o lumină strălucitoare” atunci când îndeplinea anumite însărcinări date de Enlil.

*

Tot aşa cum codurile de legi şi însemnările judiciare sunt mărturii omeneşti asupra prezenţei efective a unei zeităţi pe nume Utu/Şamaş printre locuitorii anticei Mesopotamii, există nenumărate însemnări, texte, incantaţii, oracole, rugăciuni şi descrieri ce atestă existenţa şi prezenţa efectivă a zeiţei Inanna, al cărei nume acadian era Ishtar. Un rege mesopotamian din secolul treisprezece î.Ch., spune că a reconstruit templul zeiţei din oraşul fratelui ei, Sippur, pe fundaţiile vechiului templu care avea deja optsprezece secole vechime. Dar în oraşul său, Uruk, poveştile despre ea sunt mult mai vechi.

Venus la romani, Afrodita la greci, Astarte la caaniţi şi evrei, la asirieni şi babilonieni, la hitiţi şi la alte popoare din Antichitate, Ishtar sau Eşdar, la acadieni şi sumerieni, Inanna sau Innin sau Nini, sau după multe alte nume sau titluri, ea era tot timpul Zeiţa războiului şi Zeiţa iubirii, o femeie aspră, foarte frumoasă care, deşi doar strănepoata lui Anu, şi-a dobândit pentru ea, numai prin forţe proprii, un loc important printre Zeii Cerului şi ai Pământului.

Fiind o zeiţă tânără, i-a fost încredinţat un domeniu în estul îndepărtat al Sumerului, ţinutul Aratta. Acolo, „nobila Innana, doamna peste tot ţinutul” îşi avea „casa”. Dar Inanna avea ambiţii mari. În oraşul Uruk se găsea marele templu al lui Anu,

care nu era folosit decât rar, când zeul cobora pe Pământ; şi Inanna şi-a aţintit ochii asupra acestui templu.

Lista regilor sumerieni spune că primul rege pământean al Urukului a fost Meşkiaggaşer, fiul zeului Utu şi al unei pământence. El a fost urmat de fiul său Enmerkar, un mare rege al Sumerului. Deci, Inanna era mătuşa lui Enmerkar; şi nu i-a fost prea greu să-l convingă că ea ar trebui să fie zeiţa Urukului, şi nu a îndepărtatului Aratta.

Un lung şi fascinant text, numit „Enmerkar şi regele din Aratta", descrie cum a trimis emisari în Aratta, folosind toate argumentele posibile pentru a-l convinge pe rege că „regele Enmerkar, servitorul Inannei, a numit-o pe aceasta regina casei lui Anu". Sfârşitul neclar al povestirii sugerează, totuşi, un final fericit: „Deşi zeiţa s-a mutat la Uruk, ea nu şi-a abandonat casa din Aratta." Lucrul nu este de mirare, deoarece zeiţa era recunoscută ca o „neînfricată călătoare".

Ocuparea templului lui Anu nu s-ar fi făcut fără consimţământul acestuia, iar textul ne oferă suficiente indicii despre cum a fost obţinut acesta: curând Inanna a fost numită „Anunitum" („Iubita lui Anu"). Într-un text este numită „sfânta ţiitoare a lui Anu" şi spune că Inanna împărţea nu numai templul cu Anu, ci şi patul – ori de câte ori acesta venea la Uruk sau când urca ea în Cer.

Reuşind să ajungă zeiţă a Urukului şi stăpână a templului lui Anu, Ishtar a început să întreprindă demersuri pentru a-l aduce şi pe fratele ei la acelaşi rang. Mai departe de Uruk, era anticul oraş Eridu – locul unde se afla templul lui Enki. Ştiind că acesta poseda numeroase cunoştinţe în toate artele şi ştiinţele, Inanna a încercat să-l înduplece, să împrumute sau chiar să fure aceste secrete. Evident, intenţionând să-şi folosească farmecele asupra lui Enki, ea a aranjat o întâlnire între patru ochi cu el. Această intenţie nu a rămas neobservată de Enki, care şi-a instruit servitoarea să pregătească o cină pentru două persoane:

Vino aici Isimud, ascultă poruncile mele;
Un cuvânt îţi voi spune, bagă de seamă:
Fecioara, singură, paşii şi-i îndreaptă către Abzu...
Fecioara va intra în Abzu,
De mâncare să-i dai plăcinte de orz cu unt,
Apă rece, ce inima o-ntinereşte,
Şi bere să-i dai să bea...

Fericit şi beat, Enki era gata să facă orice pentru Inanna. Ea i-a cerut cu mult curaj formulele divine, ce constituiau baza civilizaţiei. Enki i-a dat peste o sută de formule, incluzând şi formulele divine pentru conducere, pentru regalitate, pentru funcţionarii din temple, arme, proceduri legale, arta scrisului, chiar şi pentru prostituţia din temple. Când Enki s-a trezit şi şi-a dat seama ce a făcut, Inanna era deja departe. Atunci el a trimis împotriva ei „armele sale”, dar în van, deoarece ea deja ajunsese în Uruk cu „barca ei cerească”.

Destul de frecvent Inanna era reprezentată ca o zeiţă goală etalându-şi frumuseţea, ea era reprezentată ridicându-şi fusta pentru a-şi arăta partea de jos a corpului. (Fig. 52)

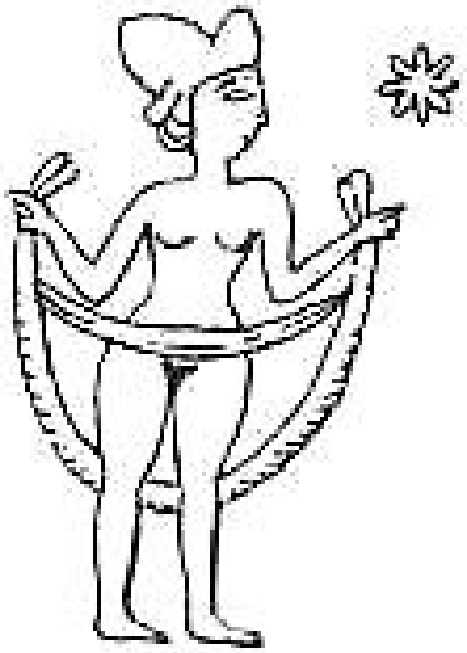

Fig. 52

Ghilgamesh, rege în Uruk, în jurul lui 2900 î.Ch., născut dintr-un pământean şi o zeiţă, povesteşte cum zeiţa a încercat să-l ispitească – cu toate că ea avea deja un soţ. În timp ce se spăla după o bătălie:

Zeiţa Ishtar de frumuseţea lui a fost robită.
„Vino, Ghilgamesh, tu să-mi fii iubit!
Hai, vino, dă-mi fructul tău

Vei fi al meu bărbat, voi fi a ta femeie.”

Dar Ghilgamesh cunoştea povestea. „Pe câţi dintre iubiţii tăi, şi-a doua zi i-ai mai ştiut?” a întrebat el. „Câţi dintre ei nu au ajuns oare în Lumea celor Morţi?” Înşirând o lungă listă a aventurilor ei amoroase, el a refuzat-o.

Pe măsură ce trecea timpul, şi ea căpăta ranguri din ce în ce mai înalte în panteon – Inanna/Ishtar a început să-şi etaleze mai mult calităţile sale marţiale şi era deseori reprezentată ca Zeiţă a războiului, înarmată până-n dinţi. (Fig. 53)

Fig. 53

Inscripţiile lăsate de regii asirieni descriu cum ei plecau la război la ordinele ei, cum îi sfătuia ea când să aştepte şi când să atace, cum mărşăluia ea deseori în fruntea oştilor şi cum, cel puţin o dată ea a acordat o teofanie, apărând în fruntea tuturor trupelor. În schimbul loialităţii lor, ea promitea regilor asirieni o viaţă lungă şi succese. „Din Camera de aur din Cer, eu voi veghea asupra ta”, asigura ea.

Să se fi transformat ea într-un războinic aprig din cauza greutăţilor pe care le avea de când supremaţia zeilor o luase Marduk? Într-una din inscripţiile sale, Nabuniad spune: „Inanna din Uruk, prinţesa care locuieşte într-o cameră de aur, care

merge într-un car la care şapte lei sunt înhămaţi – locuitorii din Uruk i-au schimbat cultul, au izgonit-o din camera ei şi i-au deshămat echipajul.” Inanna, mai spune Nabuniad, „a trebuit să plece mânioasă din E-Anna, şi din cauza asta să locuiască într-un loc dizgraţios” (pe care însă nu-l numeşte). (Fig. 54)

Fig. 54

Căutând să combine dragostea cu puterea, mult curtata Inanna l-a ales ca soţ pe DU.MU.ZI, un fiu mai mic al lui Enki. Multe din textele vechi povestesc dragostea şi certurile dintre cei doi. Unele dintre ele sunt cântece de dragoste de o mare frumuseţe şi de o fierbinte senzualitate, altele spun cum Ishtar întorcându-se acasă dintr-una din călătoriile sale – l-a găsit pe DU.MU.ZI sărbătorind absenţa ei. Ea a aranjat ca el sa fie prins şi exilat în Lumea de jos – un domeniu condus de sora ei E.REŞ.KI.GAL şi de soţul acesteia, NER.GAL. Multe din cele mai cunoscute texte sumeriene sau acadiene povestesc călătoria făcută de Ishtar în Lumea de jos pentru a-şi salva iubitul.

*

Dintre cei şase fii cunoscuţi ai lui Enki, doar trei apar în povestirile sumeriene: primul născut, Marduk, cel care, în cele din urmă, a uzurpat tronul Nergal, cel care a devenit stăpânul Lumii de jos Dumuzi, cel care s-a căsătorit cu Inanna/Ishtar.

Şi Enlil a avut trei fii care au jucat un rol important atât în treburile umane cât şi în cele zeieşti: Ninurta, cel născut de sora lui Enlil, Ninhursag, ce era moştenitorul Nanna/Sin, primul născut al soţiei oficiale, Ninlil şi un alt fiu, tot al lui Ninlil, numit IŞ.KUR („Ţinut muntos”), care mult mai des este numit Adad („Cel iubit”).

Ca frate al lui Sin şi unchi al lui Utu şi Inanna, se pare că Adad se simţea mai în largul lui cu ei decât acasă la el. Textele sumeriene îi grupează pe cei patru împreună. Ceremoniile legate de vizitele lui Anu la Uruk vorbesc despre ei ca alcătuind un grup. Un text descriind intrarea în curtea lui Anu spune că în camera tronului se ajungea prin „poarta lui Sin, Şamaş, Adad şi Ishtar”. Un alt text, publicat pentru prima oară de V.K. Şileiko (Russian Academy of Hystory of Material Culture – Academia Rusă pentru Studiul Istoriei Civilizaţiei), descrie cum cei patru se retrag pentru a petrece noaptea împreună.

Cea mai mare atracţie se pare că exista între Adad şi Ishtar, iar cei doi sunt mai mereu reprezentaţi alături, ca de pildă pe un basorelief care arată un rege asirian ce primeşte binecuvântarea de la Adad (cel cu inelul şi trăsnetul) şi de la Ishtar (cea cu arcul). (Cea de-a treia zeitate nu a fost identificată.) (Fig. 55)

Să fi fost această atracţie mai mult decât o relaţie platonică, mai ales dacă avem în vedere trecutul zeiţei Ishtar? Merită amintit că în Cântarea Cântărilor, din Biblie, fata îşi numeşte iubitul *dod* – un cuvânt care înseamnă atât iubit cât şi unchi. Dar, îl numea Ishtar pe Adad, DA.DA – derivatul sumerian –, ca unchi sau ca iubit?

Fig. 55

Dar Işkur nu era doar un play-boy, era un zeu puternic, însărcinat de tatăl său Enlil cu puteri şi prerogative de zeu al furtunii. În această calitate el era venerat cu numele de Teshub de horiţi şi hitiţi şi sub numele de Teshubu, de uriaţi, sub numele Ramanu („Tunetul”) de amoriţi, Ragimu („Cel care aduce grindina”), în indo-europeană, Buriaş („Cel care face lumină”), semiticul Meir („Cel care luminează cerul”). (Fig. 56)

Fig. 56

O listă a zeilor aflată la British Museum, aşa cum arată Hans Schlobes în cartea sa *Der Akkadische Wettergott în Mesopotamen* (Zeul acadian al furtunii în Mesopotamia), clarifică faptul că Işkur era într-adevăr stăpân divin în ţinuturile îndepărtate ale Sumerului şi Acadului. Aşa cum indică textele

sumeriene, acest lucru nu era întâmplător. Se pare că Enlil, de bună voie, l-a numit pe fiul său cel mai iubit „zeu rezident” în aceste ţinuturi îndepărtate din nordul şi vestul Mesopotamiei.

De ce şi-a trimis Enlil fiul cel mic atât de departe de Nippur?

Au fost descoperite numeroase texte care vorbesc despre lupte sângeroase între fiii mai mici ai lui Enlil. Multe sigilii cilindrice reprezintă numeroase scene de luptă între zei (Fig. 57); se pare că rivalitatea dintre Enki şi Enlil a fost dusă mai departe de fiii lor, fratele luptându-se uneori cu fratele – povestea biblică a lui Cain şi Abel. Unele dintre aceste bătălii erau duse împotriva unei zeităţi numită Kur – după toate probabilităţile, Işkur/Adad. Aceasta ar face de înţeles dorinţa lui Enlil de a-şi trimite fiul într-un ţinut atât de îndepărtat, pentru a-l feri de sângeroasele lupte pentru succesiune.

Fig. 57

Poziţia fiilor lui Anu, Enlil şi Enki, şi a fiilor acestora în dinastie reiese cu claritate datorită unui sistem sumerian, unic: *rangul numeric* al anumitor zei. Descoperirea acestui sistem a dus la stabilirea exactă a membrilor grupului zeilor Cerului şi ai Pământului, în momentul de înflorire al civilizaţiei sumeriene. Vom descoperi astfel că membrii acestui cerc select de zei este de doisprezece.

Prima sugestie că există un sistem numeric ce se aplică zeilor mari a apărut atunci când s-a observat că numele zeilor Sin, Şamaş şi Ishtar erau deseori înlocuite în texte cu cifrele 30, 20 şi respectiv 15. Cea mai mare unitate a sistemului sexagesimal sumerian, 60, era atribuită lui Anu; Enlil avea 50, Enki 40; Adad avea doar 10. Numărul zece şi multiplii lui până la 60 erau atribuite bărbaţilor, şi cele cu 5, se pare desemnează femeile. De aici rezultă următorul tabel:

Bărbaţi
60 – Anu
50 – Enlil
40 – Ea/Enki
30 – Nanna/Sin
20 – Utu/Şamaş
10 – Ishkur/Adad
şase divinităţi masculine

Femei
55 – Antu
45 – Ninlil
35 – Ninki
25 – Ningal
15 – Inanna/Isthar
5 – Ninhursag
şase divinităţi feminine

Ninurta, nu trebuie să ne mire, avea tot numărul 50, ca şi tatăl său. Cu alte cuvinte, rangul său dinastic fusese convertit într-un mesaj criptografic: dacă Enlil dispare, atunci tu, Ninurta, îi iei locul dar până atunci, tu nu faci parte din cei doisprezece, deoarece „numărul 50” este ocupat.

Nici nu trebuie să ne mirăm că atunci când Marduk a uzurpat tronul, a cerut să i se dea „cele cincizeci de nume”, adică rangul dinastic 50.

În Sumer mai erau şi alţi zei – copii, nepoţi, strănepoţi ai zeilor mari; erau şi câteva sute de zei de rând, numiţi Anunnaki, care se ocupau cu treburile „de jos”. Dar numai doisprezece erau Zeii cei Mari. Ei, relaţiile lor de rudenie şi, mai presus de toate, linia de succesiune dinastică, pot fi înţelese mult mai bine privind arborele lor genealogic:

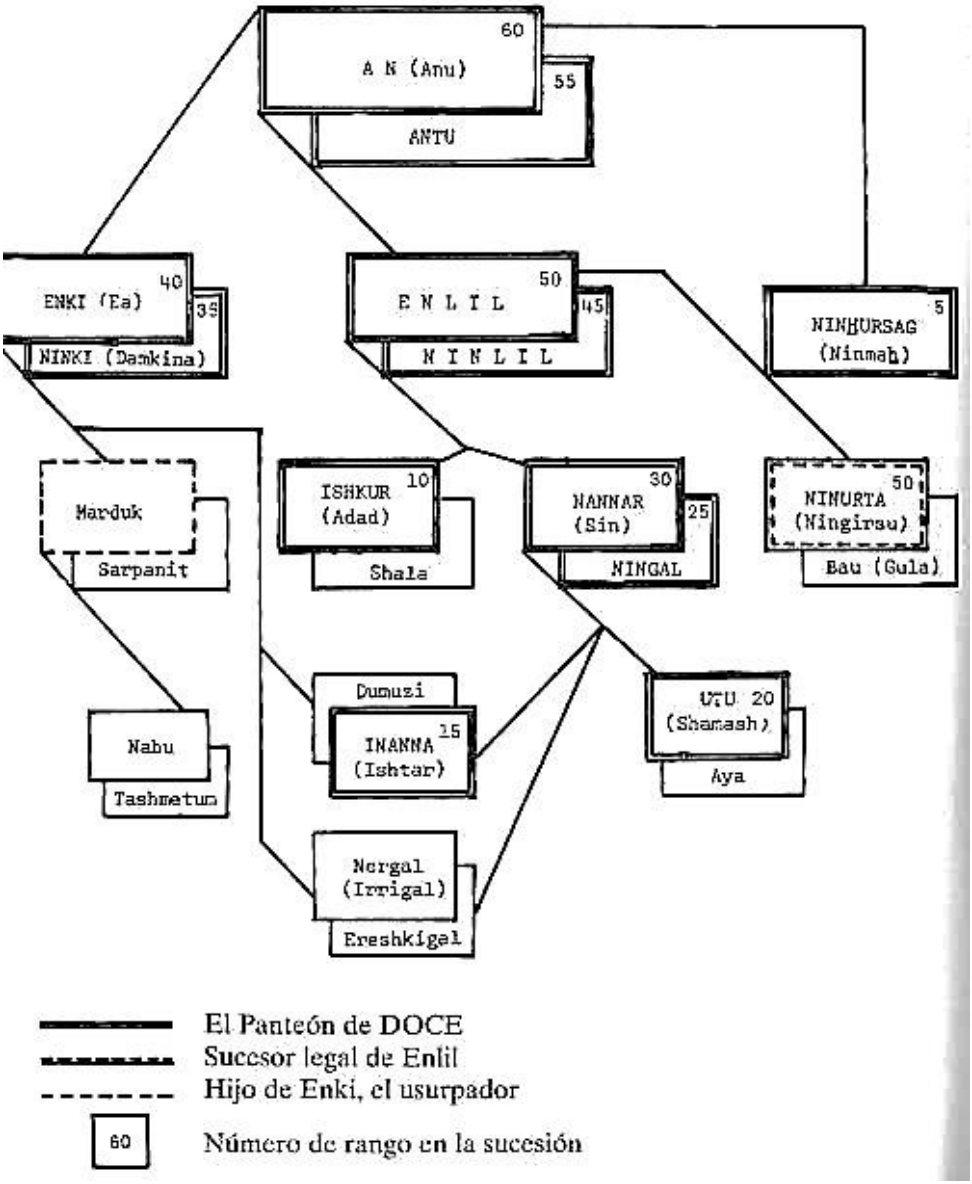
60
A N (Anu)
55
ANTU
40
ENKI (Ea)
35
NINKI (Damkina)
50
E N L I L
45
N I N L I L
5
NINHURSAG
(Ninmah)
Marduk
Sarpanit
10
ISHKUR
(Adad)
Shala
30
NANNAR
(Sin)
25
NINGAL
50
NINURTA
(Ningirsu)
Bau (Gula)
Dumuzi
15
INANNA
(Ishtar)
UTU 20
(Shamash)
Aya
Nabu
Tashmetum
Nergal
(Irrigal)
Ereshkigal
El Panteón de DOCE
Sucesor legal de Enlil
Hijo de Enki, el usurpador
60
Número de rango en la sucesión

Capitolul 5 Nefilimii: Oamenii cu rachete de foc

Textele sumeriene şi acadiene indică, fără nicio umbră de îndoială, că oamenii Orientului Antic credeau cu tărie că zeii Cerului şi ai Pământului puteau să se ridice de la pământ şi să urce în cer, sau să părăsească cerul de deasupra pământului la dorinţă.

Într-un text despre violarea zeiţei Inanna/Ishtar de o persoană neidentificată, acesta îşi justifică fapta astfel:

Într-o zi, regina mea,
După ce a străbătut cerul şi pământul –
Inanna,
După ce a străbătut cerul şi pământul –
După ce a străbătut Elam şi Şubur,
După ce a străbătut...
Zeiţa s-a apropiat ostenită şi a adormit.
Am văzut-o în marginea grădinii mele:
Am sărutat-o şi ne-am împreunat.

Inanna, descrisă aici cum trecea prin cer peste ţinuturi foarte îndepărtate – acest lucru fiind posibil numai în *zbor* –, vorbeşte ea însăşi în alt text despre faptul că putea să zboare. Într-un text numit de S. Langdom (într-un articol din *Revue d'Assyriologie et d'Archeologie orientale* – Revista de asiriorologie şi arheologie orientală) „O liturghie clasică a lui Inanna", zeiţa îşi deplânge expulzarea ei din cer. Îndeplinind ordinele lui Enlil, un emisar, „care mi-a adus cuvântul Cerului", a intrat în sala tronului ei, „mâinile sale nespălate şi le-a pus pe mine" şi, după alte câteva impoliteţuri,

Pe mine, din templul meu, ei m-au silit să zbor;
Eu regina lor, din oraşul meu,
Ca o pasăre, ei m-au făcut să zbor.

Aceste capacităţi ale Inannei şi a altor zei mari erau reprezentate deseori desenându-i pe zei – antropomorfic în toate

celelalte privinţe – cu aripi. Aceste aripi, după cum putem vedea în multe desene, nu erau o parte a corpului – deci, nu erau aripi naturale ci mai degrabă un accesoriu al îmbrăcăminţii. (Fig. 58)

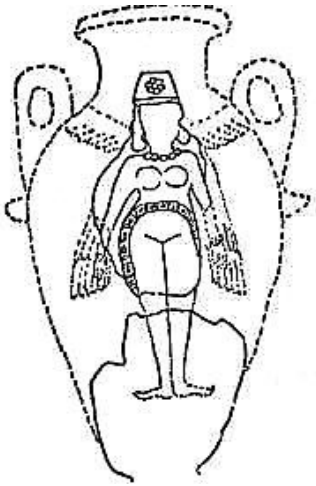

Fig. 58

Inanna/Ishtar, ale cărei călătorii sunt deseori menţionate în textele sumeriene, călătorea permanent între cele două domenii ale sale, Aratta şi Uruk. Îl vizita pe Enki în Eridu şi pe Enlil în Nippur, sau pe fratele ei la Sippar, dar cea mai cunoscută călătorie a ei este cea în Lumea de jos, domeniul surorii sale Ereşkigal. Aceasta a fost nu numai subiectul poveştilor şi legendelor, dar şi al multor desene de pe sigiliile cilindrice – cele din urmă înfăţişând-o pe zeiţă cu aripi, pentru a indica în mod clar că ea a zburat pe deasupra Sumerului spre Lumea de jos. (Fig. 59)

Fig. 59

Textele care relatează această călătorie descriu cum Inanna, cu foarte multă meticulozitate, îşi ia şapte obiecte înainte de a pleca, şi cum trebuia să le cedeze la fiecare din cele şapte porţi care duceau spre domeniul surorii sale. Tot şapte obiecte sunt menţionate în alte texte care relatează călătoriile prin aer ale Inannei:

Pe cap îşi pune ŞU.GAR.RA.
„Cercei de măsură”, în urechi.
„Un lănţişor cu pietre mici albastre”, în jurul gâtului.
„Pietre gemene”, pe umeri
Un cilindru de aur, în mâini.
Curele şi-a strâns pe piept.
A îmbrăcat haina PALA.

Deşi nimeni nu a reuşit să explice natura şi semnificaţia acestor şapte obiecte, credem că explicaţia a stat tot timpul la îndemână. Făcând cercetări în capitala antică a Asiriei, Asur, din 1903 până în 1914, Walter Andrae şi colegii săi au descoperit în templul lui Ishtar o statuie ciobită a zeiţei care o înfăţişa cu diferite „dispozitive” ataşate pe piept şi în spate. În 1934, arheologii care săpau la Mari au descoperit o statuie identică, dar de data aceasta în stare bună. Era statuia în mărime naturală a unei femei foarte frumoase. Coafura sa neobişnuită era împodobită cu o pereche de coarne, indicând faptul că este vorba despre o zeiţă. Având peste 4000 de ani, arheologii au fost uimiţi de naturaleţea ei (se poate spune chiar că, de la depărtare, cu greu poate fi deosebită de un om viu). A fost numită *Zeiţa cu vasul*, deoarece ea ţinea în mână un obiect cilindric. (Fig. 60)

Spre deosebire de sculpturile de pe basoreliefuri, această statuetă a zeiţei dezvăluie unele trăsături interesante referitoare la îmbrăcămintea ei. Pe cap ea nu are o bonetă stranie, aşa cum s-a crezut, ci un coif special; din el ies, în ambele părţi, două umflături care amintesc de căştile piloţilor. Pe gât şi pe piept, zeiţa poartă un colier cu foarte multe pietre mici (probabil, pietre preţioase); în mâini ea ţine un obiect cilindric, care însă pare prea greu pentru a fi un vas pentru apă.

Peste o bluză dintr-un material transparent, două curele paralele sunt legate în spate de o cutie neobişnuită de o formă rectangulară. Cutia este strâns lipită de spate şi legată de coif

printr-o curea orizontală. Ceea ce se afla în cutie era cu siguranţă

Fig. 60

foarte greu, deoarece mecanismul este pus pe umeri pe nişte perniţe. Greutatea cutiei este mărită şi de un furtun care este prins de baza acesteia. Întregul pachet de instrumente – căci asta erau – este ţinut la spate de două seturi de curele care se încrucişează pe pieptul şi pe spatele zeiţei.

Asemănarea între cele 7 obiecte necesare Inannei pentru călătoriile aeriene şi obiectele purtate de statueta de la Mari (şi probabil şi de cea de la Asur) este uşor de observat. Vedem „cerceii de măsurat" căştile – pe urechi, colierul sau „lănţişorul de pietre preţioase mici" pe gâtul ei, „cilindrul de aur", în mâinile ei, şi curele pe pieptul ei. Poartă într-adevăr o haină PALA (haina regilor) iar pe cap poartă ŞU.GAR.RA – un termen ce, literal, înseamnă „care te face să ajungi departe în univers".

Toate acestea sugerează că îmbrăcămintea lui Inanna era cea a unui aeronaut sau astronaut.

Vechiul Testament îi numeşte pe „îngerii" Domnului *malachim* – cuvânt ce înseamnă „emisar" în ebraică, cei care purtau cuvântul Domnului. Aşa cum sunt prezentaţi în multe relatări, ei sunt zburători: Iacov i-a văzut urcându-se la cer pe o scară cerească, *Hagar*, ei s-au adresat concubinei lui Avraam din cer, şi tot din cer au adus ei distrugerea Sodomei şi Gomorei.

Relatarea biblică a evenimentelor care au precedat distrugerea celor două oraşe ilustrează faptul că aceşti emisari erau, pe de-o parte, asemănători oamenilor şi, pe de altă parte, ei puteau fi identificaţi ca îngeri de îndată ce erau observaţi. Aflăm din Biblie că apariţiile lor erau bruşte. Avraam „a ridicat ochii şi s-a uitat: şi iată că cei trei *bărbaţi* stăteau în picioare lângă el". S-a plecat în faţa lor şi i-a rugat „să nu treacă pe lângă robul lor" şi s-a grăbit să le spele picioarele, să le ofere mâncare şi adăpost.

Ascultându-l pe Avraam, doi dintre „îngeri" (al treilea s-a dovedit a fi însuşi Domnul) şi-au continuat după aceea drumul spre Sodoma. Lot, nepotul lui Avraam, stătea la porţile Sodomei: „Când i-a văzut, s-a sculat, le-a ieşit înainte şi s-a plecat până la pământ. Apoi a zis: «Domnii mei, intraţi vă rog în casa robului vostru, ca să rămâneţi peste noapte în ea şi spălaţi-vă picioarele, mâine vă veţi scula şi vă veţi vedea de drum.» Pe urmă, le-a pregătit o cină, a pus să se coacă azimi şi au mâncat." Când zvonul despre sosirea celor doi a ajuns în oraş, „oamenii din cetate, bărbaţii din Sodoma, tineri, bătrâni, au înconjurat casa au chemat pe Lot şi i-au zis: Unde sunt *oamenii* care au intrat la tine în noaptea asta?" Cum erau oare recunoscuţi aceşti oameni – care mâncau, beau, îşi spălau picioarele obosite – drept *îngerii* Domnului? Singurul răspuns plauzibil este că recunoaşterea se făcea după ce purtau aceştia – coifurile, uniformele sau armele lor. Este foarte posibil ca ei să fi avut arme speciale: cei doi „oameni" din Sodoma, gata să fie linşaţi de mulţimea dezlănţuită, „i-au lovit cu orbire... aşa că degeaba se trudeau să găsească uşa". Un alt înger, care i-a apărut lui Ghideon, când a fost ales judecător în Israel, i-a dat acestuia un semn divin, atingând o piatră cu un băţ, piatra luând foc.

Echipa condusă de Andrae a descoperit o altă reprezentare neobişnuită a lui Ishtar în templul ei din Ashur. Mai mult o sculptură în zid decât un basorelief, aceasta o înfăţişează pe zeiţă purtând un coif plat cu nişte „căşti" alungite de parcă ar avea antene şi purtând o pereche de ochelari de protecţie care erau ataşaţi de coif. (Fig. 61)

Nu mai e nevoie să mai spunem că oricine ar vedea o persoană – bărbat sau femeie – purtând o astfel de îmbrăcăminte ar fi convins că are în faţă un astronaut.

Statuetele de lut descoperite în Sumer, cu o vechime de circa 5500 de ani, pot fi foarte bine reprezentări naive ale unor astfel de *malachimi* care ţin în mâini nişte arme ciudate în formă

de baghetă. În unele cazuri, faţa apare prin vizorul coifului, în altele, „mesagerii” poartă coafura conică divină şi o uniformă pe care sunt prinse nişte obiecte circulare cu o întrebuinţare necunoscută. (Fig. 62, 63)

Fig. 61

Fig. 62

Fig. 63

Deschizăturile pentru ochi sau „ochelarii de protecţie” sunt o trăsătură foarte interesantă, deoarece Orientul Antic este

realmente inundat în mileniul patru înainte de Christos de figurine de lut care înfăţişează, într-o manieră foarte stilizată, partea de sus a zeităţilor exagerându-le cea mai proeminentă caracteristică: un coif conic cu un vizor eliptic sau cu ochelari de protecţie. (Fig. 64) O mulţime de astfel de statuete a fost descoperită la Tell Bak, pe malul râului Khabur, râul pe malurile căruia Ezechiel a văzut carul ceresc un mileniu mai târziu.

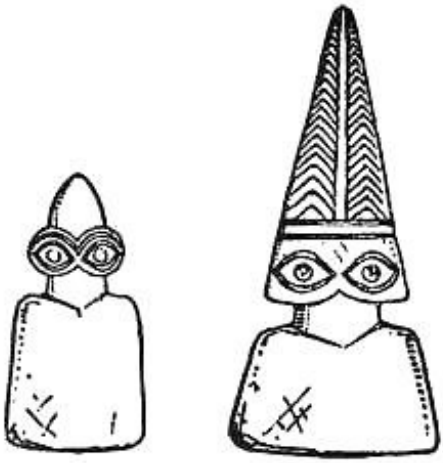

Fig. 64

Nu este nicio îndoială că hitiţii, legaţi de Sumer şi Acad prin râul Khabur, au adoptat ca semn pentru cuvântul „zei” exact aceşti „ochelari” stranii, clar împrumutat de la figurinele de lut. Nu este de mirare deci că acest simbol sau hieroglifă, exprimată artistic, a dominat arta nu numai din Asia Mică, dar şi din Grecia, în timpul civilizaţiei minoice şi miceniene. (Fig. 65)

Fig. 65

Textele vechi indică faptul că zeii nu purtau aceste haine doar când se urcau în cer, ci şi pentru călătorii pe care astăzi le-am putea numi spaţiale. Vorbind despre vizita ei întâmplătoare

la reşedinţa din cer a lui Anu, Inanna însăşi susţine că şi ea poate face astfel de călătorii, deoarece „Enlil însuşi mi-a înfăşurat divina haină ME în jurul trupului”. Textul ne oferă şi cuvintele lui Enlil:

Ai ridicat haina ME,
De mâini ţi-ai legat-o,
Ai strâns-o,
De piept ţi-ai prins-o...
O, regină a lui ME, o, lumină strălucitoare
Cu care mâinile ei au luat cele şapte ME.

Un rege sumerian, invitat de zei să urce în cer, a primit numele de EN.ME.DUR.AN.KI, care înseamnă „Regele a cărui *me* leagă Cerul şi Pământul”. O înscripţie a lui Nabucodonosor al II-lea, descriind reconstruirea unui pavilion special al „carului ceresc” al lui Marduk, spune că acesta era o parte a „casei întărite ale celor şapte *me* ale Cerului şi Pământului”. Cercetătorii numesc aceste *me* „obiecte cu puteri divine”. Literal, termenul înseamnă „a înota prin apele cerului”. Inanna le descrie ca fiind părţi ale „hainei cereşti” pe care şi-o pune pentru călătoria cu „barca cerului”. Deci, ME era parte a unui dispozitiv special purtat pentru a călători în atmosfera Pământului, dar şi în spaţiu.

Legenda greacă a lui Icar povesteşte cum acesta a încercat să zboare legându-şi de mâini aripi din pene prinse cu ceară. Dovezile din Orientul Antic arată că, deşi zeii erau reprezentaţi cu aripi pentru a indica faptul că ei puteau să zboare – sau purtau uneori uniforme înaripate, ca semn al apartenenţei lor –, niciodată ei nu încercau să-şi pună aripi pentru a zbura. În locul acestora ei foloseau vehicule.

Vechiul Testament spune că Iacov, dormind într-o seară pe câmp, în apropiere de oraşul Haran, a văzut „o scară rezemată de pământ, cu vârful ajungând până la cer”, pe care „îngerii Domnului se suiau şi se pogorau”. Domnul însuşi era la capătul scării. Şi uimitului Iacov „i-a fost frică şi a zis:

Cu adevărat, Domnul este în locul acesta şi eu n-am ştiut...
Cât de înfricoşat este locul acesta!
Aici este casa lui Dumnezeu, aici este poarta cerurilor!”

Sunt două lucruri interesante în această poveste. Primul este acela că fiinţele divine utilizau un dispozitiv mecanic pentru a urca şi coborî din cer – o „scară”, al doilea este că apariţia l-a luat pe Iacov pe neaşteptate. „Casa lui Dumnezeu”, „scara”, „îngerii lui Dumnezeu” care o foloseau nu fuseseră acolo când se culcase. Brusc, apare această „viziune înfricoşătoare”. Şi, în zori, casa, scara şi ocupanţii ei dispăruseră.

Putem trage concluzia că echipamentul folosit de fiinţele divine era un fel de navă care putea să apară deasupra unui loc, să plutească pentru o vreme şi apoi să dispară.

De asemenea, Vechiul Testament spune despre profetul Ilie că el nu a murit pe pământ, ci a „urcat la ceruri într-un vârtej”. Acesta nu a fost însă un eveniment neaşteptat; urcarea la ceruri a lui Ilie fusese stabilită dinainte. El trebuia să meargă la Betel („Casa Domnului”) într-o anumită zi. Apăruse deja zvonul printre învăţăceii săi că profetul urma să fie luat în cer. Când l-au întrebat pe învăţătorul lor dacă zvonul este adevărat, el a confirmat că, într-adevăr, „Domnul îl va lua la el pe învăţător.” Pe urmă:

A apărut un car de foc la care erau înhămaţi cai de foc...
Şi Ilie s-a urcat la cer într-un vârtej.

Mult mai cunoscut, şi, cu siguranţă, mult mai bine descris este carul ceresc ce i s-a arătat lui Ezechiel, care se afla între robii evrei pe malurile râului Khabur, în nordul Mesopotamiei.

Cerurile s-au deschis, şi am avut o viziune dumnezeiască.

Ezechiel a văzut o fiinţă cu aparenţă umană, înconjurată de o lumină strălucitoare, care stătea pe un tron aşezat pe un schelet metalic în car. Vehiculul însuşi, care se putea mişca în toate părţile pe nişte roţi, „fiecare roată fiind mijlocul celeilalte”, se putea ridica şi coborî, a fost descris de profet ca fiind „un vârtej strălucitor”:

Am văzut venind de la miazănoapte un vânt năpraznic, un nor gros şi un snop de foc, care răspândea în jur o lumină strălucitoare, în mijlocul căreia lucea ca o aramă lustruită, care ieşea din mijlocul focului.

Unii cercetători recenţi ai textelor biblice, ca de pildă Josef F. Blumrich de la *US National Aeronautics and Space Administration* (NASA), au ajuns la concluzia că ceea ce a văzut Ezechiel ar putea fi un elicopter format dintr-o cabină pusă pe patru stâlpi, fiecare echipat cu elice – într-adevăr un „vârtej”.

Cu aproape două milenii mai înainte, când regele Gudea sărbătorea construirea templului lui Ninurta, el scrie că i-a apărut în faţă „un om care strălucea ca cerul... după coiful său se vedea că este un zeu”. Când Ninurta şi alţi doi zei au venit la Gudea, ei stăteau lângă „pasărea divină a vântului turbat”, şi a reieşit că principalul scop pentru care fusese construit templul era pentru a asigura un adăpost special aceastei „păsări”.

Construcţia acestui adăpost necesita grinzi şi pietre uriaşe, ce au fost aduse de la mari depărtari. Numai când „pasărea divină” a fost pusă în acest adăpost s-a considerat încheiată construcţia templului. Şi, odată instalată în locul ei, „pasărea divină” „putea stăpâni Cerul” şi reuşea să „pună împreună Cerul şi Pământul”. Obiectul era atât de important, încât permanent acesta era protejat de două „arme zeieşti”, „supremul vânător” şi „supremul omorâtor” – arme care emiteau raze de lumină şi săgeţi aducătoare de moarte.

Similitudinea dintre descrierile biblice şi sumeriene este evidentă. Descrierea vehiculelor ca fiind „păsări”, „pasărea vântului”, „vârtej” care poate să se ridice la cer emiţând o lumină strălucitoare, nu lasă nicio umbră de îndoială că ele erau un fel de maşinării zburătoare.

Picturile murale enigmatice descoperite la Tell Gassul, o localitate la est de Marea Moartă al cărei nume din Antichitate nu este cunoscut, pot arunca puţină lumină asupra acestui subiect. Datând de prin jurul anului 3500 î.Ch., desenele reprezintă o „busolă” cu opt puncte, capul unei persoane într-o încăpere în formă de clopot şi două nave mecanice care ar putea fi „vârtejurile” Antichităţii. (Fig. 66)

Fig. 66

Textele vechi descriu şi unele vehicule menite să-i urce pe aeronauţi în cer. Gudea declară că, „atunci când pasărea divină s-a ridicat pentru a înconjura ţinutul, ea a luminat zidurile ridicate”. Adăpostul ei era numit MU.NA.DA.TUR. TUR. („adăpostul de piatră tare al lui MU”). Urukagina, rege în Lagash, spune despre „pasărea vântului turbat”: „*Mu* luminează ca un foc pe care l-am făcut mare.” La fel, Lu-Utu, care era rege în Umma în mileniul trei î.Ch., a construit un adăpost pentru un *mu*, „care într-un foc înaintează” al zeului Utu „în locul ales din templu”.

Regele babilonian Nabucodonosor al II-lea, descriind reconstrucţia lăcaşului sacru al zeului Marduk, spune că în interiorul zidurilor fortificate de cărămidă arsă şi pietre de onix:

Am ridicat capul bărcii ID.GE.UL
Carul princiar al lui Marduk;
în mijlocul pavilionului am închis
Barca ZAG.MU.KU, a cărei apropiere am observat-o,
Supremul călător între cer şi pământ,
Şi marginile i-am acoperit.

ID.GE.UL, primul cuvânt folosit pentru a desemna acest „suprem călător”, sau „carul lui Marduk”, înseamnă „înalt în cer, strălucitor noaptea”. ZAG.MU.KU, al doilea termen, ce descrie vehiculul – clar o „barcă”, ce-şi avea adăpostul într-un pavilion special – înseamnă „MU cel strălucitor, pentru mari depărtări”.

Putem dovedi, din fericire, că un *mu* – un obiect conic cu un vârf oval – era într-adevăr instalat în interiorul templului zeilor Cerului şi ai Pământului, în incinta sacră. O monedă antică descoperită la Byblos (biblicul Ghebal) pe coasta mediteraneană a actualului Liban are reprezentat pe ea Marele templu al zeiţei Ishtar. Deşi ni-l înfăţişează aşa cum era în primul mileniu înainte

de Christos, cerinţa ca templele să fie construite pe aceleaşi locuri, după planurile originale ne face să credem că, fără îndoială, elementele de bază ale templului din Byblos sunt cele de cu câteva milenii mai înainte.

Moneda înfăţişează un templu cu două componente. În faţă este clădirea principală a templului, impunătoare cu coloane la intrare. În spatele ei este o curte interioară, „zona sacră”, ascunsă şi protejată cu ziduri masive, înalte. Este clar o zonă mai ridicată, deoarece la ea se ajunge urcând o scară cu numeroase trepte.

În centrul acestei curţi, este o platformă specială, ce seamănă puţin cu cea a turnului Eiffel, de parcă ar fi fost construită pentru a suporta o greutate uriaşă, iar pe această platformă stă obiectul tuturor acestor măsuri de protecţie, un obiect ce nu poate fi decât un *mu*. (Fig. 67)

Fig. 67

Ca cele mai multe cuvinte sumeriene de o silabă, *mu* avea un înţeles de bază; în cazul lui *mu* acesta era „cel care se ridică drept”. Cele peste treizeci de sensuri ale sale acoperă toate nuanţele, începând de la „înălţimi”, „foc”, „ordin”, până la (mai târziu) „lucrul prin care cineva este ţinut minte”.

Dacă cercetăm semnul scris al cuvântului *mu*, de la stilizările asiriene şi babiloniene până la semnul sumerian original, descoperim următoarele semne:

Descoperim cu claritate camera cilindrică, singură sau însoţită de o secţiune îngustă. „Dintr-o cameră aurită din cer voi veghea asupra ta”, le promitea Inanna regilor asirieni. Să fi fost *mu* această „cameră”?

Un imn ce descrie călătoria cu „barca cerească” a zeiţei Inanna/Ishtar indică faptul că *mu* era vehiculul de deplasare al zeilor:

Regina cerurilor:
Si-a pus haina cerească:
Vitejeşte urcă la cer.
Peste toate pământurile oamenilor
Ea zboară în a sa MU.
Regină, care în al ei MU
Spre înălţimea cerurilor se înalţă.
Peste toate locurile plăcute,
Ea zboară în al său MU.

Există dovezi care indică faptul că oamenii din Orientul Antic au văzut astfel de obiecte nu numai în incinta templelor, ci chiar şi în zbor. Desene hitite, de exemplu, înfăţişează – pe fundalul cerului înstelat – rachete în zbor sau pe rampa de lansare, un zeu în interiorul unei camere ce emite nişte raze. (Fig. 68)

Fig. 68

Profesorul H. Frankfort, în cartea sa *Cylinder Seals* (Sigiliile cilindrice), demonstrând cum atât arta realizării sigiliilor cilindrice cât şi subiectele reprezentate pe acestea s-au împrăştiat în toată lumea antică reproduce desenul unui sigiliu

descoperit în Creta şi datat din secolul treisprezece înainte de Christos. Desenul reprezintă o rachetă ce urcă spre cer, propulsată de nişte flăcări care ies din spatele ei. (Fig. 69)

Cai înaripaţi, animale stranii, globul ceresc înaripat, zeităţi cu coarne ieşind din acoperământul de pe cap sunt toate teme mesopotamiene cunoscute. Se poate presupune deci că racheta de foc desenată pe sigiliul cretan era, de asemenea, un obiect familiar în Orientul Antic.

Într-adevăr, o rachetă cu „aripi” – la care se ajunge printr-o „scară” – poate fi văzută pe o tăbliţă scoasă la iveală la Ghezer, un oraş din Ţara Caaniţilor, la vest de Ierusalim. Cealaltă imagine de pe sigiliu înfăţişează o rachetă la sol, alături de un palmier. Originea sau destinaţia celestă a obiectului este atestată de simbolurile Soarelui, Lunii şi ale constelaţiilor zodiacale care împodobesc sigiliul. (Fig. 70)

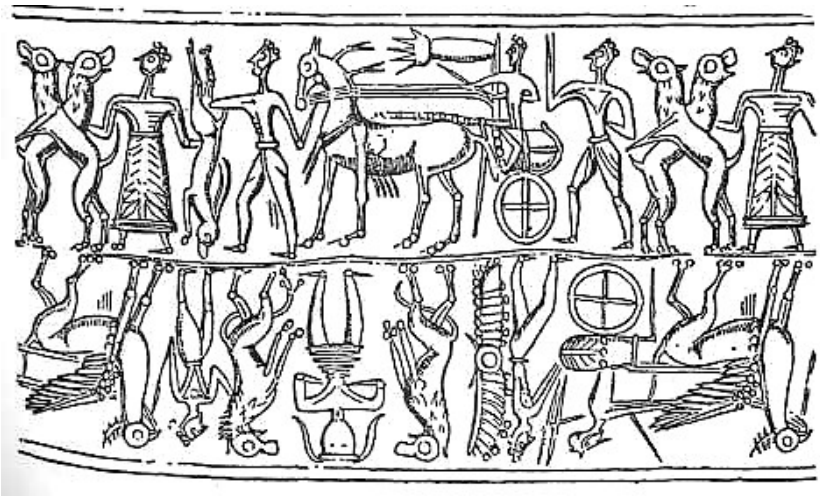

Fig. 69

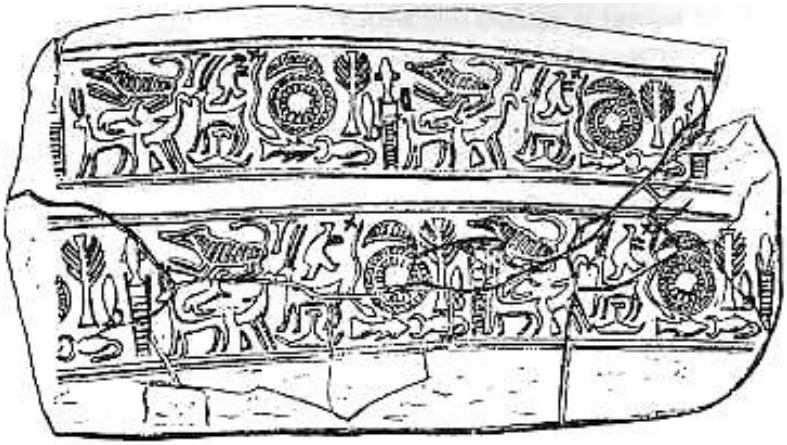

Fig. 70

*

Textele mesopotamiene care vorbesc despre curtea interioară a templelor sau călătoriile prin cer ale zeilor ori chiar cazuri în care unii oameni au urcat în cer, utilizează termenul sumerian *mu* sau derivaţii săi semitici *şu-mu* („cea care este *mu*”), *şam* sau *şem*. Deoarece termenul mai înseamnă şi „lucrul pentru care cineva este ţinut minte”, cuvântul a ajuns să însemne şi „nume”, dar utilizarea acestui sens de „nume” în textele vechi în care este vorba de obiecte utilizate pentru zbor a îngreunat descoperirea adevăratei semnificaţii a acestora.

Deci G.A. Barton, în cartea sa *The Royal Inscriptions of Sumer and Akkad* (Inscripţiile regilor din Sumer şi Acad) a tradus înscripţia din templul lui Gudea – „*mu* a sa va îmbrăţişa Pământul, de la un capăt la altul” – ca „Numele său va umple Pământul”. Un imn al lui Işkur, ce vorbea despre „al său *mu* ce raze emitea” care putea atinge înălţimile cerului, a fost tradus asemănător: „al său nume strălucea şi până la zenitul cerului ajungea”. Simţind că, totuşi, *mu* poate fi un obiect şi nu un „nume”, unii cercetători l-au tratat ca sufix sau o marcă gramaticală ce nu necesită traducere, evitându-l astfel complet.

Nu este foarte dificil să descoperi etimologia cuvântului şi să vezi cum sensul de „camera din cer” a ajuns să însemne „nume”. Au fost descoperite sculpturi care înfăţişează un zeu într-o cameră în formă de rachetă, ca de pildă acest obiect foarte vechi (aflat acum la Muzeul Universităţii Philadelphia) unde

natura celestă a camerei este atestată de cele douăsprezece globuri care o decorează. (Fig. 71)

Fig. 71

Multe sigilii înfăţişează astfel de scene un zeu sau alteori doi în interiorul unei astfel de „camere divine”. În cele mai multe cazuri aceste obiecte erau venerate.

Dorind să-şi venereze zeii pe tot cuprinsul ţării, şi nu numai în oraşele în care se afla „casa lor”, oamenii din Antichitate au început să se închine la astfel de statuete, reprezentându-i pe zei în interiorul „camerei divine”. Stâlpi de piatră, modelaţi pentru a închipui această cameră erau astfel ridicaţi în locuri speciale, după care se grava imaginea zeului, pentru a se sugera astfel că acesta este înăuntru.

A fost doar o problemă de timp până când regii şi conducătorii – asociind aceste pietre cu puterea de a urca la cer – să înceapă să-şi graveze imaginile lor pe stelae asociind în acest fel propria lor persoană cu Lăcaşul Etern. Dacă ei nu puteau evita uitarea, era important ca măcar numele lor să fie pe vecie comemorate. (Fig. 72)

Fig. 72

Că scopul acestor pietre era de a simula nave cereşti putem deduce din numele pe care le aveau aceste stelae. Sumerienii le numeau NA.RU („pietre care se ridică”). Acadienii, babilonienii şi asirienii le numeau *naru* („obiecte care dau lumină”). Amoriţii le numeau *nuras* („obiecte de foc” – în ebraică, *ner* încă mai însemnând un stâlp care dă lumină, şi deci „lumânare”). În limbile indo-europene ale horiţilor şi hitiţilor, ele erau numite *hu-u-aşi* („pasărea de foc din piatră”).

Referinţele biblice indică familiaritatea cu două tipuri de monumente comemorative, *yad* şi *şem*. Profetul Isaia a transmis poporului asuprit din Iudea promisiunea unui viitor mai bun şi mai sigur:

Şi le voi da lor, în casa mea între zidurile mele, un yad şi un şem.

Traduse literal, aceasta ar sugera promisiunea Domnului de a da poporului său o „mână şi un nume”. Din fericire, totuşi, din

vechile monumente numite *yad* care mai sunt încă în „Ţara sfântă”, putem vedea că ele se distingeau printr-un vârf în formă de piramidă. Cel care se numea *şem* avea vârful oval. Ambele, se pare, au început prin a fi copii ale „camerelor cereşti”, vehiculele zeilor pentru a urca în Lăcaşul Etern. În Egipt se făceau adevărate pelerinaje la un templu anume din Heliopolis pentru a vedea şi a se închina la *ben-ben* – un obiect în formă de piramidă în care zeii sosiseră pe Pământ în timpuri imemoriale. Faraonii egipteni, la moarte, erau supuşi unei ceremonii de „deschidere a gurii”, prin care ei erau transportaţi cu un obiect similar în Lăcaşul etern. (Fig. 73)

Insistenţa traducătorilor Bibliei de a traduce prin „nume” oriunde întâlneau şem a ignorat complet un atent studiu publicat în urmă cu mai bine de un secol de G.M. Redslob în *Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft* (Mitologia Orientului Apropiat) în care acesta atrage atenţia asupra faptului că termenii *şem* şi *şamaim* („cer”) se trag din rădăcina *şamah*, care înseamnă „foarte sus”. Când în Vechiul Testament se spune că David a ridicat un *şem* pentru a celebra victoria asupra araminilor, el nu a „ridicat un nume” ci a ridicat un monument orientat spre cer.

Descoperirea şi acceptarea faptului că *mu* sau *şem* nu înseamnă „nume” ci „vehicul ceresc” deschide calea spre înţelegerea multor legende şi poveşti antice, inclusiv povestea biblică a Turnului Babel.

Cartea Genezei, capitolul unsprezece, povesteşte încercarea oamenilor de a ridica un *şem*. Relatarea este făcută în limbajul concis (şi precis) al descrierilor istorice. Cu toate acestea, generaţii întregi de savanţi şi traducători au încercat să acorde povestirii doar un sens alegoric deoarece – aşa cum au înţeles ei – era o povestire despre încercarea oamenilor de a-şi face un „nume”. Aceasta interpretare îndepărtează de semnificaţia factuală a povestirii; concluzia noastră referitoare la sensul cuvântului *şem* face povestea la fel de semnificativă pentru noi aşa cum era pentru oamenii Antichităţii.

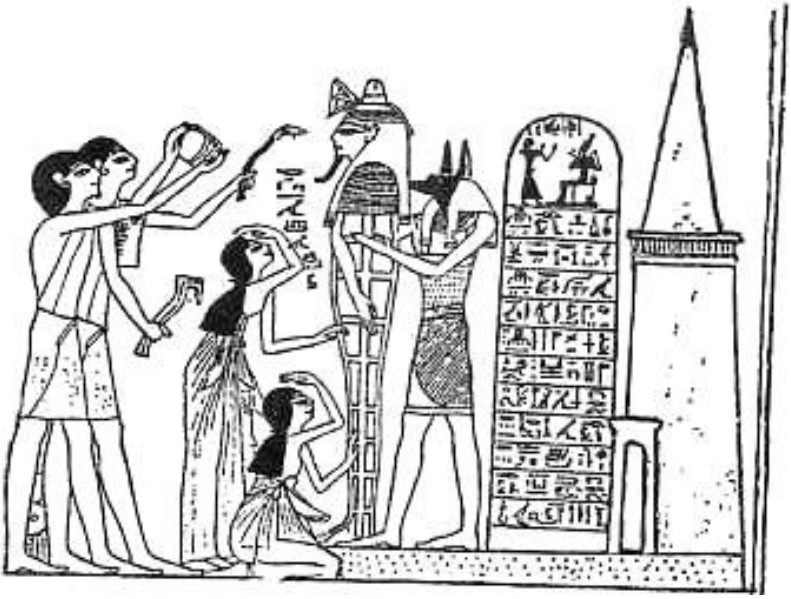

Fig. 73

Povestea biblică a Turnului Babel tratează evenimentele care au urmat repopulării Pământului după potop, când nişte oameni „care veniseră dinspre răsărit, au găsit o câmpie în Ţara Şinear şi s-au stabilit acolo”.

Ţara Şinear este, desigur, Sumer, câmpia dintre cele două fluvii în sudul Mesopotamiei, şi oamenii, care deja ştiau să facă cărămizi arse şi construcţii foarte înalte, au spus:

„Haidem! Să ne zidim o cetate şi un turn al cărui vârf să atingă cerul, şi să ne facem un şem ca să nu fim împrăştiaţi pe faţa pământului.”

Dar acest plan al oamenilor nu era şi cel al Domnului.

Şi Domnul a venit pe Pământ să vadă oraşul şi turnul ridicat de fiii oamenilor.

Şi Domnul a zis: „Iată, ei sunt un singur popor, şi toţi au aceeaşi limbă şi iată de ce s-au apucat; acum nimic nu i-ar împiedica să facă tot ce şi-au pus în gând.”

Şi apoi Domnul a zis unei alte persoane, care nu este numită:

Haidem! Să ne pogorâm şi să le încurcăm limba, ca să nu-şi mai înţeleagă vorba unii altora.

Şi Domnul i-a împrăştiat de acolo pe toată faţa Pământului; aşa au încetat să zidească cetatea.

De aceea cetatea a fost numită Babel, căci acolo a încurcat Domnul limba întregului Pământ.

Tradiţionala traducere a lui *şem* prin „nume” a făcut povestea neinteligibilă multă vreme. De ce oare să se străduiască atât oamenii din Babel-Babilonia – „să-şi facă un nume”, de ce oare acest „nume” să fie pus pe „un turn al cărui vârf să ajungă la cer”, şi cum anume putea împiedica acest „nume” „împrăştierea oamenilor pe toată faţa pământului”?

Dacă ei nu încercau decât să-şi facă aşa cum ne explică savanţii „o reputaţie”, de ce anume să-l fi supărat asta atât de mult pe Dumnezeu? De ce oare construirea acestui „nume” este văzută de Dumnezeu ca un fapt după care oamenii ar fi putut face „tot ce şi-au pus în gând”? Explicaţiile tradiţionale nu reuşesc să explice de ce anume a chemat Dumnezeu pe cineva al cărui nume nu este dat în Biblie şi i-a cerut să coboare şi să distrugă această iniţiativă a oamenilor.

Credem că răspunsurile la aceste întrebări devin clare dacă citim „vehicul ceresc” pentru *şem*, termenul folosit de textul original din ebraică. Atunci, această poveste ar vorbi despre încercarea oamenilor, care se împrăştiaseră pe toată suprafaţa pământului, pierzând contactul unii cu alţii, de a construi un „vehicul ceresc” şi un „turn pentru lansare”, astfel încât şi ei – la fel ca zeiţa Ishtar, de exemplu – să zboare într-un *mu* „peste toate pământurile oamenilor”.

Un fragment dintr-un text babilonian, cunoscut sub numele de „Epopeea creaţiei” relatează că prima „Poartă a Zeilor” a fost construită în Babilon, chiar de zeii înşişi. Le-au fost date ordine cetelor de anunnaki, zeii de rând:

Să construiţi Poarta Zeilor...
Să faceţi cărămizile.
Şem-ul să fie pus în locul desemnat.

Timp de doi ani de zile au muncit anunnaki – „turnând fundaţia... fasonând cărămizile” până când „au ridicat spre cer vârful lui Eşagila” („casa zeilor”) şi „au ridicat turnul până la bolta cerului”.

A fost deci o anumită obrăznicie din partea oamenilor construirea unui turn de lansare într-un loc rezervat zeilor, deoarece numele acestuia – *Babili* – însemna de fapt „Poarta zeilor”.

Mai există oare şi o altă dovadă pentru a corobora povestirea biblică şi interpretarea noastră?

Preotul-istoric babilonian Borosus, care a încercat să realizeze o istorie a omenirii, în secolul al treilea î.Ch. spune că „primii locuitori ai Pământului, celebrând puterea lor... s-au apucat să ridice un turn al cărui vârf să ajungă până la cer.” Dar turnul a fost distrus de zeii şi de vânturile turbate „iar zeii le-au încurcat limba oamenilor, care până atunci vorbiseră o singură limbă”.

George Smith, în cartea sa *The Chaldean Account of Genesis* (Povestea caldeeană a Genezei) a descoperit în însemnările istoricului grec Hestacus o relatare despre faptul că, după „vechile tradiţii”, oamenii care scăpaseră de potop au venit în Senaar în Babilonia, dar s-au împrăştiat de acolo din cauza diversităţii limbilor. Istoricul Alexandru Polyhistor (secolul I î.Ch.) scrie că la început toţi oamenii vorbeau aceeaşi limbă. Apoi, fiindcă s-au apucat să construiască un turn nobil, prin care ei să poată să ajungă la cer, zeul cel mare le-a pedepsit îndrăzneala, trimiţând o furtună; de atunci, fiecare trib a primit limba lui. „Cetatea în care s-au petrecut acestea, Babilon se numea.”

Nu mai există niciun dubiu acum că povestirea biblică precum şi relatările istoricilor Antichităţii sunt de origine sumeriană. A.H. Sayce, în *The Religion of the Babylonians*, (Religia babilonienilor) a semnalat varianta babiloniană a construirii Turnului Babel. În toate variantele, elementele de bază, încercarea de a construi un turn şi apoi „încurcarea” limbilor, rămân neschimbate. Mai sunt şi alte variante sumeriene ce relatează despre diversificarea limbilor oamenilor de către un zeu mâniat.

Mai mult ca sigur, omenirea nu avea pe vremea aceea cunoştinţele necesare unei astfel de construcţii; colaborarea cu un zeu care poseda aceste cunoştinţe era deci esenţială. Să-i fi sfidat vreun zeu pe ceilalţi ajutând omenirea? Un sigiliu-cilindric descrie o luptă între zei, se pare pentru această disputată construcţie a oamenilor. (Fig. 74)

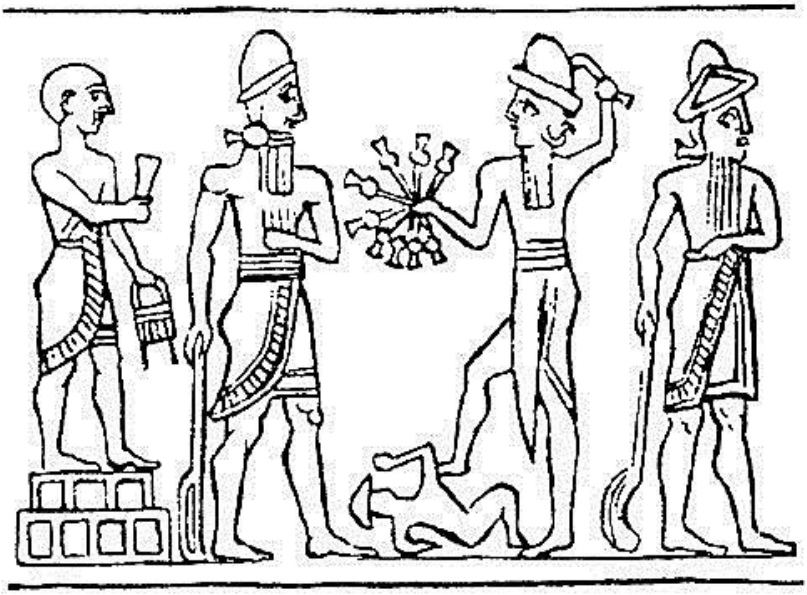

Fig. 74

O stelă sumeriană, aflată acum la muzeul Louvre, poate descrie evenimentul biblic. Ea a fost pusă prin anii 2300 î.Ch. de Naram-Sin, regele Acadului, iar cercetătorii care s-au aplecat asupra ei consideră că descrie victoria regelui asupra duşmanilor săi dar figura centrală nu o reprezintă regele, ci un zeu, uşor de identificat prin coafura sa conică şi coarnele pe care le poartă, simbol exclusiv al zeilor. Mai mult chiar, acest personaj nu pare a fi conducătorul oamenilor, ci se pare că îi striveşte. În schimb, aceşti oameni nu par a fi angajaţi într-o bătălie, ci se îndreaptă şi stau în adoraţie în faţa aceluiaşi obiect conic asupra căruia este îndreptată şi privirea zeului. Înarmat cu un arc şi cu o suliţă, zeul pare mai degrabă mânios, decât binevoitor. (Fig. 75)

Fig. 75

Obiectul conic pare orientat spre trei corpuri cereşti. Dacă mărimea, forma şi scopul obiectului par a indica faptul că acesta este un *şem*, atunci scena reprezintă un zeu mânios, înarmat până în dinţi ce striveşte mulţimea adunată pentru sărbătorirea ridicării *şemului*.

Atât povestirea biblică, cât şi cele mesopotamiene au o singură morală: vehiculul zburător era menit zeilor, nu oamenilor.

Oamenii – spun atât legendele mesopotamiene cât şi textele biblice – puteau să urce în Lăcaşul Etern al zeilor numai la dorinţa expresă a acestora. De aici reies mai multe povestiri despre ascensiuni la cer şi chiar zboruri spaţiale.

*

Vechiul Testament povesteşte despre ridicarea la ceruri a mai multor muritori.

Primul a fost Enoh, un patriarh ce a trăit în vremurile de dinaintea potopului, care „a umblat cu Dumnezeu”. El era al şaptelea patriarh de la Adam şi străbunicul lui Noe. Al cincilea capitol al Genezei dă o listă genealogică a tuturor acestor patriarhi şi vârstele la care au murit – cu excepţia lui Enoh care „apoi nu s-a mai văzut, pentru că l-a luat Dumnezeu”. Se pare, conform tradiţiei, că Dumnezeu l-a luat pe Enoh pentru a-i acorda nemurirea. Un alt muritor luat la cer „într-un vârtej” a fost profetul Ilie.

O referinţă mai puţin cunoscută despre un muritor care a fost dus în cer şi dăruit cu mare înţelepciune, în Vechiul Testament, este cea referitoare la regele Tirului (oraş fenician pe coasta estică a Mediteranei). În capitolul 28 a Cărţii lui Ezechiel, profetul este rugat să-i amintească acestuia cum a fost invitat de zei să viziteze Sfântul Lăcaş din Ceruri:

Ajunseseşi la cea mai înaltă desăvârşire, erai plin de înţelepciune şi desăvârşit în frumuseţe.

Stăteai în Eden, grădina lui Dumnezeu, şi erai acoperit cu tot felul de pietre preţioase...

Erai un heruvim ocrotitor, cu aripile întinse; te pusesem pe muntele cel sfânt al lui Dumnezeu, şi umblai prin mijlocul pietrelor scânteietoare.

Profeţind că regele Tirului va muri de moartea „celor necircumcişi” de mâinile unor străini, chiar dacă le va striga acestora „sunt un zeu”, Dumnezeu i-a spus lui Ezechiel şi motivul: după ce regele a fost luat în Lăcaşul Sfânt şi i s-a dat acces la toată înţelepciunea, inima lui „s-a îngâmfat”, a întrebuinţat greşit înţelepciunea sa şi a pângărit templele.

Pentru că ţi s-a îngâmfat inima şi ai zis: „Eu sunt Dumnezeu, şi şed pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu în mijlocul mărilor”,

măcar că nu eşti decât om şi nu eşti Dumnezeu, măcar că îţi dai ifose ca şi când ai fi Dumnezeu.

Şi textele sumeriene vorbesc despre oameni care au fost luaţi în cer. Primul a fost Adapa „modelul de om” creat de Ea. Lui, Ea „i-a dat înţelepciune, dar viaţa veşnică nu i-a dat-o”. Cum treceau anii, Ea s-a decis să evite moartea lui Adapa dându-i un *şem* cu care să ajungă la Sfântul Lăcaş din Ceruri al lui Anu, pentru a se împărtăşi cu Pâinea Vieţii şi Apa Vieţii. Când Adapa a ajuns la Anu, acesta l-a întrebat cine i-a dat *şem*-ul cu care a ajuns în cer.

Se pot descoperi câteva indicii importante în relatările biblice şi cele sumeriene despre urcările la ceruri ale muritorilor în Sfântul Lăcaş al zeilor. Adapa, ca şi regele din Tir, fusese creat dintr-o „formă” perfectă. Ambii au trebuit să folosească un *şem* – „o piatră scânteietoare” – pentru a ajunge în Eden. Unii s-au reîntors după aceea pe Pământ; alţii au rămas acolo, ca de pildă eroul sumerian al potopului, pentru a se bucura de compania zeilor. Pe acest erou sumerian îl căuta Ghilgamesh pentru a obţine de la el secretul Arborelui Vieţii.

Căutarea zadarnică a Copacului Vieţii de către un muritor este subiectul uneia dintre cele mai lungi şi mai frumoase texte dăruite de civilizaţia sumeriană culturii universale. Numită „Epopeea lui Ghilgamesh”, este povestea regelui din Uruk care a fost născut din unirea unui muritor cu o zeiţă. Ghilgamesh era considerat din această cauză „două treimi zeu, o treime uman”, lucru care l-a făcut să caute depăşirea destinului său de muritor.

El a aflat din legendele sumeriene că unul din strămoşii săi a devenit nemuritor fiind luat în cer de către zei, împreună cu soţia lui. Ghilgamesh l-a căutat pe acest strămoş al său, Utnapiştim, pentru a obţine secretul nemuririi. Lucrul care l-a determinat să plece în căutarea sa a fost ceea ce el a crezut a fi un semn de la Anu. Versurile sună însă mai mult ca descriere a căderii pe Pământ a unei rachete. Ghilgamesh i-a descris apariţia mamei sale, zeiţa NIN.SUN:

Mamă, ast’ noapte m-am simţit minunat,
M-am plimbat cu nobilii mei.
Stelele se adunau în cer.
Lucrul lui Anu a căzut lângă mine.
Să-l ridic am încercat; prea greu pentru mine era.
Să-l mişc am încercat; dar nu am reuşit!

Oamenii din Uruk, în jurul lui s-au adunat,
Şi nobilii i-au sărutat picioarele.
Mi-am proptit fruntea de el şi ei m-au ajutat.
L-am ridicat şi-n faţa ta l-am adus.

Interpretarea dată evenimentului de mama lui Ghilgamesh ne este necunoscută, deoarece tăbliţa este deteriorată. Dar, în mod clar, Ghilgamesh a fost încurajat de apariţia obiectului – „lucrul lui Anu” – să pornească în aventura sa. În introducerea epopeii, naratorul ni-l prezintă pe acesta ca fiind „cel înţelept, cel care trăise tot ce era de trăit”:

Lucrurile ascunse le văzuse,
Şi ce omului e tăinuit el ştie;
Şi chiar veşti de dinainte de Potop
El a adus.
La mari depărtări el călătorea
Cu multă vitejie şi mari piedici învingea în cale.
Iar la întoarcere, punea să se-nsemneze
Toate isprăvile sale pe un stâlp de piatră.

Călătoria „la mari depărtări” pe care a făcut-o Ghilgamesh era, desigur, cea spre „lăcaşul zeilor”; era însoţit de tovarăşul său Enkidu. Scopul lor era să ajungă în Ţinutul lui Tilmun, deoarece acolo putea să ridice un *şem*. Traducerile curente întrebuinţează „nume” acolo unde textul utilizează sumerianul *mu* sau acadianul *şumu*; vom folosi termenul *şem*, totuşi, astfel încât adevărata sa semnificaţie, „vehicul zburător”, să poată reieşi cu claritate:

Regele Ghilgamesh, spre Ţinutul lui Tilmun s-a îndreptat.
I-a spus prietenului său Enkidu: „O, Enkidu...
Voi intra în ţinut, un şem îmi voi ridica.
În locurile unde şem-urile se ridică,
Îmi voi ridica şi eu un şem.”

Nereuşind să-l facă să-şi schimbe gândurile, atât bătrânii din Uruk, cât şi zeii pe care îi consultase l-au sfătuit să obţină mai întâi consimţământul şi ajutorul zeului Utu/Şamaş. „Când intri în ţinut, pe zeul Utu, anunţă-l mai întâi”, l-au prevenit ei. „Căci e ţinutul în care Utu e stăpân”, i-au atras iar şi iar atenţia. Deci,

prevenit astfel, Ghilgamesh s-a adresat zeului, cerându-i permisiunea:

Lasă-mă să intru în ţinut şi un şem să îmi ridic, mă lasă.
În locurile în care se ridica şem-urile, să îmi ridic şem-ul, mă lasă...
Adu-mă la locul de coborâre pe Pământ de la...
Şi sub protecţia ta mă ia!

Din nefericire, numele locului de aterizare nu poate fi citit datorită faptului că tăbliţa este deteriorată. Dar, oriunde s-ar fi aflat acest loc, Ghilgamesh şi Enkidu au ajuns la hotarele acestuia. Era o „zonă interzisă", apărată de nişte paznici fioroşi. Obosiţi şi fiindu-le somn, cei doi au decis să poposească peste noapte.

Curând după ce au adormit, ceva i-a zguduit şi i-a trezit. „M-ai trezit tu?" şi-a întrebat Ghilgamesh prietenul. „Sunt treaz?" s-a întrebat el, deoarece era martorul unei apariţii stranii, atât de ciudate încât se întreba dacă visează sau nu. I-a spus lui Enkidu:

În visul meu, fratele meu, colina s-a zguduit.
Şi m-a purtat în jos, picioarele mi-a prins...
Şi strălucirea era de neînchipuit!
Un om a apărut; cel mai frumos din ţinut el era.
Graţia lui...
De sub pământul năruit m-a tras.
Apă să beau mi-a dat; şi inima mi-a liniştit-o.

Cine era acest om, „cel mai frumos din ţinut," care l-a scos pe Ghilgamesh, i-a dat apă să bea şi i-a liniştit inima? Şi ce era cu „strălucirea de neînchipuit" care a însoţit apariţia?

Nesigur, tulburat, Ghilgamesh a adormit din nou – dar nu pentru mult timp.

În timpul somnului el s-a trezit din nou.
S-a ridicat, spunându-i tovarăşului său:
„Fratele meu, tu m-ai strigat? De ce sunt treaz?
Nu m-ai atins tu? De ce sunt ameţit?
Vreun zeu să fi trecut? De ce mi-i carnea amorţită?"

Deci, trezit în mod misterios, Ghilgamesh s-a întrebat cine l-a atins. Dacă nu fusese prietenul său, fusese oare „vreun zeu"

care trecuse pe acolo? Încă o dată, Ghilgamesh s-a culcat la loc, însă numai pentru a se trezi a treia oară. I-a descris strania apariţie prietenului său.

Viziunea pe care am avut-o era cu totul de neînchipuit!
Cerul a scârţâit, pământul s-a cutremurat;
Lumina a pălit, întunericul s-a înstăpânit.
Trăsnetele scânteiau, o flacără a ţâşnit.
Şi norii s-au umflat şi moarte-au început să cearnă!
Apoi, strălucirea a dispărut: focul s-a stins
Iar ploaia ce din cer cădea, cenuşă era acum.

Nu e nevoie de prea multă imaginaţie să realizezi că Ghilgamesh asistase la o lansare de rachetă. Mai întâi, tunetul foarte puternic când au fost pornite motoarele rachetei („cerurile au scârţâit"), însoţit de un cutremur („pământul s-a cutremurat"). Nori de fum şi de praf acoperă cerul („lumina a pălit, întunericul a devenit stăpân"). Apoi, pe măsură ce racheta urcă, flăcările motoarelor devin vizibile („trăsnetele scânteiau"), şi apoi „o flacără ţâşneşte". Norii de praf şi de moloz se risipesc pe măsură ce începeau să cadă pe pământ şi „a început să plouă cu moarte!" Acum, racheta era departe în cer („strălucirea a dispărut; focul s-a stins"). Racheta nu se mai vedea; iar molozul ce „cădea din cer, cenuşă era acum".

Uimit de ceea ce văzuse, dar la fel de determinat să facă ceea ce-şi propusese, Ghilgamesh l-a rugat încă o dată pe Şamaş să-l ajute. Depăşind un „paznic monstruos", el a ajuns pe muntele lui Maşu, unde putea fi văzut „Şamaş urcându-se pe bolta cerească".

Era acum aproape de primul său obiectiv – locul de unde se ridicau *şem*-urile, dar intrarea locului, se pare tăiat în stâncă, era păzită de nişte paznici monstruoşi:

Teroarea ce-o inspiră este colosală, privirea lor e moarte.
Luminile lor scrutătoare, muntele îl cuprind.
Pe Şamaş îl veghează, la cer când urcă sau coboară.

O inscripţie de pe un sigiliu cilindric (Fig. 76) ce-l înfăţişează pe Ghilgamesh (al doilea din stânga) şi pe prietenul său Enkidu (în dreapta) poate descrie implorarea unui zeu cu unul dintre paznicii-roboţi care măturau zona cu reflectoarele lor şi lansau raze ucigaşe. Descrierea aceasta seamănă cu cea din Geneza,

unde se spune că Dumnezeu a pus o „sabie rotitoare” la intrarea în Eden, pentru a nu permite intrarea oamenilor.

Când Ghilgamesh le-a explicat originea sa parţial divină, scopul călătoriei sale („despre viaţă şi moarte vreau să-l întreb pe Utnapiştim”) şi despre faptul că ea se desfăşura cu acceptul lui Utu/Şamaş, paznicii i-au dat voie să meargă mai departe.

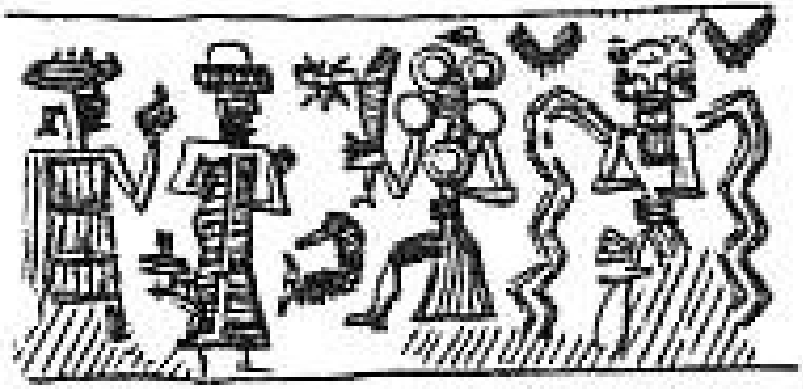

Fig. 76

Mergând „înainte, pe drumul lui Şamaş”, Ghilgamesh se afla într-un întunerec deplin; „nemaivăzând nimic în faţă sau în spate”, el a fost cuprins de frică. Călătorind timp de mai multe *beru* (unitate de măsură pentru timp şi distanţă), întunericul rămânea la fel de adânc. În cele din urmă, „lumina apăru, după ce făcuse doisprezece *beru*”.

Textul, destul de deteriorat şi neclar, ni-l înfăţişează apoi pe Ghilgamesh ajungând într-o grădină magnifică unde fructele şi copacii erau din pietre preţioase. Acolo locuia Utnapiştim. Punându-i întrebarea care îl chinuia, răspunsul primit de la strămoşul său a fost unul descurajant: omul nu poate scăpa de destinul său de muritor. Totuşi, acesta i-a oferit lui Ghilgamesh un mod de a amâna moartea, dezvăluindu-i locul în care creşte Planta Tinereţii – „Cea care dă tinereţe celui bătrân” i se mai spunea. Triumfător, Ghilgamesh reuşeşte să obţină planta. Dar, după voia sorţii, el a pierdut-o prosteşte pe drumul de întoarcere, revenind în Uruk cu mâna goală.

Lăsând la o parte valorile artistice şi filosofice ale epopeii, povestea lui Ghilgamesh ne interesează prin aspectele sale „aerospaţiale”. *Şem*-ul pe care el îl solicitase pentru a ajunge în

Lăcaşul zeilor era cu siguranţă o rachetă, ca aceea la a cărei lansare asistase atunci când se apropiase de „locul de coborâre pe pământ”. Se pare că aceste rachete erau localizate în interiorul unui munte, într-o zonă interzisă foarte bine păzită.

Până acum, nu a ieşit la iveală niciun desen care să ne înfăţişeze ce anume a văzut Ghilgamesh. Dar, un desen descoperit în mormântul unui guvernator egiptean ne arată un vârf de rachetă la suprafaţa Pământului, într-un loc în care cresc curmali. Restul rachetei se află, în mod clar, sub pământ, într-un siloz construit de mâna omului, realizat din segmente tubulare şi decorat cu piei de leopard. (Fig. 77)

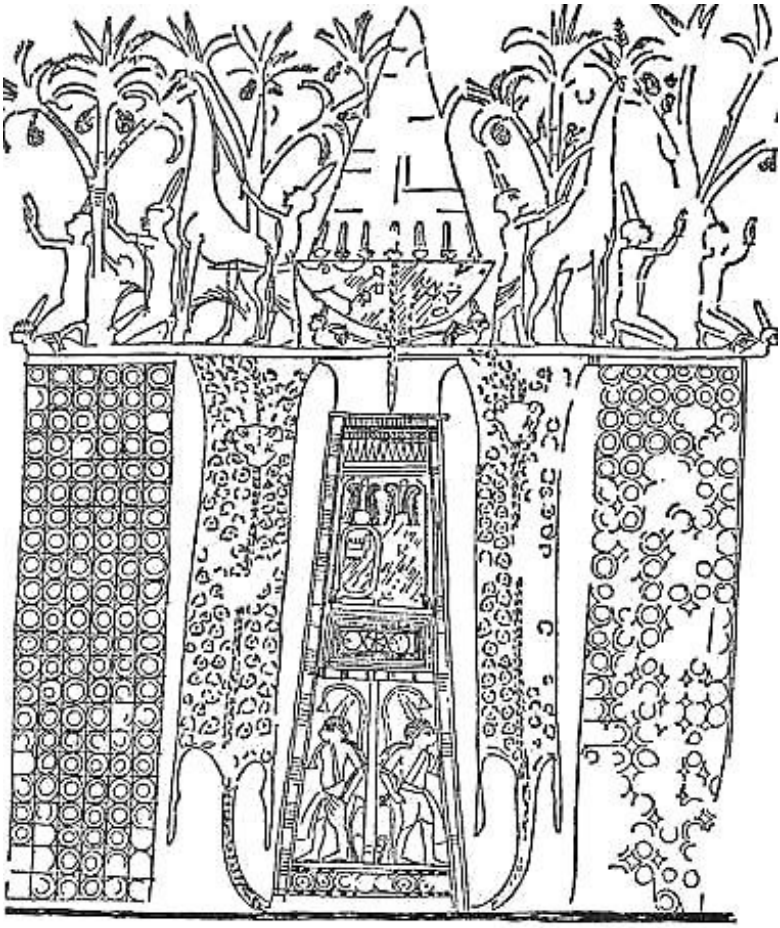

Fig. 77

Într-o manieră foarte modernă, artistul antic realizează desenul într-o secţiune transversală. Putem astfel observa că racheta are mai multe compartimente. Partea de jos înfăţişează doi oameni înconjuraţi de tuburi curbate, deasupra lor aflându-se trei panouri de comandă circulare. Comparând mărimea vârfului rachetei – *ben-ben*-ul – cu cea a celor doi oameni care se află în interiorul rachetei şi cu cea a oamenilor de la suprafaţă, este evident că acest vârf – echivalentul summerianului *mu*, „camera celestă” – poate adăposti unul sau doi piloţi.

Numele ţinutului spre care se îndrepta Ghilgamesh este TIL.MUN. El înseamnă „ţinutul rachetelor”. Era ţinutul în care se găseau *şem*-urile, aflat sub autoritatea lui Utu/Şamaş, un loc în care zeul putea fi văzut ridicându-se „pe bolta cerului”.

Deşi corespondentul celest al acestui zeu era Soarele, credem că numele lui nu însemna „soare” ci era doar un titlu care descria funcţiunile şi responsabilităţile sale. Numele său sumerian, Utu, înseamnă „cel care merge cu strălucire”, derivatul său acadian – Şemeş – era mult mai explicit: *eş* înseamnă „foc”, iar *şem* am spus deja ce înseamnă.

Utu/Şamaş era „cel cu rachetele de foc”. Era, credem noi, comandantul aeroportului spaţial al zeilor.

*

Rolul de comandant deţinut de Utu/Samaş în materie de zboruri spre Lăcaşul zeilor şi funcţiile şi atribuţiile subordonaţilor săi este scos în evidenţă şi de o altă povestire sumeriană ce tratează despre urcarea la ceruri a unui muritor.

Lista regilor sumerieni ne informează că al treisprezecelea rege din Cush a fost Etana, „cel care la ceruri s-a urcat”. Această scurtă declaraţie nu are nevoie de nicio dezvoltare, deoarece povestea regelui pământean care a urcat până în cel mai înalt cer este foarte cunoscută în Orientul Apropiat, şi a fost subiectul multor reprezentări pe sigilii cilindrice. Etana, suntem informaţi, fusese desemnat de zei să aducă omenirii securitatea şi prosperitatea pe care regatul – o civilizaţie organizată – trebuia să le aducă. Dar, se pare, Etana nu a reuşit să dea naştere unui fiu care să continue dinastia. Singurul remediu cunoscut era Planta naşterii, care nu putea fi obţinută decât aducând-o din cer.

Ca şi Ghilgamesh mai târziu, Etana s-a adresat lui Utu/Şamaş pentru a primi permisiunea şi ajutorul acestuia. Pe măsură ce

povestea se desfăşoară, devine clar că Etana îi cerea lui Şamaş un *şem!*

O Doamne, cuvântul din gura ta să iasă!
Dă-mi Planta de naştere aducătoare!
Arată-mi Planta naşterii!
îndepărtează de la mine beteşugul!
Şi dă-mi te rog un şem!

Flatat de ruga lui Etana şi măgulit de ofrandele aduse de acesta, Utu a aprobat cererea lui de a primi un *şem*. Dar, în loc să vorbească despre un *şem*, Utu i-a spus că un vultur îl va duce la Lăcaşul zeilor.

Conducându-l pe Etana spre locul în care se afla vulturul, Şamaş îl informase mai înainte pe acesta despre misiunea ce urma s-o îndeplinească. Schimbând mesaje criptice cu zeul, vulturului i s-a spus: „Un om îţi voi trimite; te va lua de mână... condu-l încoace... fă tot ce-ţi spune, fă ce ţi-am spus."

Sosind la muntele indicat de Şamaş „Etana cuibul i-a văzut", iar „acolo vulturul era". La ordinul lui Utu, vulturul a început să vorbească cu Etana. Încă o dată, acesta a explicat scopul călătoriei sale şi destinaţia; după aceasta, vulturul a început să-l instruiască pe Etana despre „cum să îl ridice, din cuibul în care locuia". Primele două încercări au dat greş, dar la cea de-a treia vulturul s-a ridicat. La apusul soarelui, acesta i-a zis lui Etana: „Prietene... până sus, în cerul lui Anu te voi duce!" Instruindu-l cum să se ţină, vulturul a decolat – şi s-au îndepărtat, urcând cu mare repeziciune.

Aşa cum au declarat şi astronauţii moderni care priveau Pământul îndepărtându-se pe măsură ce racheta urca, povestitorul antic descrie cum Pământul se face din ce în ce mai mic, în timp ce vulturul şi Etana se îndepărtează de el, îndreptându-se spre Lăcaşul zeilor:

Când îl purtase vreme de un *beru*
Vulturul îi spuse lui Etana:
„Priveşte, prietene, cum arată Pământul!
Uită-te la marea de la ale muntelui poale:
Doar o colină parcă e Pământul,
Iar marea doar cât un lac apare.

Vulturul urca din ce în ce mai sus; Pământul apărea din ce în ce mai mic. După cel de-al doilea *beru*, vulturul a zis:

„Prietene, aruncă o privire, să vezi Pământul cât mai există!
Pământu-i numai cât o arătură...
Iar larga mare, cât un coş de pâine este."
...Când l-a purtat şi-al treilea *beru*,
Vulturul îi zise lui Etana:
„Prietene, priveşte cât s-a făcut Pământul!
E, numai cât rigola unui grădinar!”

Apoi, cum continuau să urce, dintr-o dată Pământul dispăruse:

Când am privit ’napoi, Pământul dispăruse,
Şi cu a mărilor lărgime, ochii mei nu se mai desfătau.

Conform unei versiuni, Etana a ajuns la Lăcaşul zeilor, după alta, lui i s-a făcut frică şi i-a cerut vulturului să se întoarcă înapoi pe Pământ.

Încă o dată, mai întâlnim o astfel de imagine neobişnuită a Pământului văzut de sus în Vechiul Testament. Lăudându-l pe Dumnezeu, profetul Isaia spune despre el: „El stă pe cercul Pământului, iar locuitorii acestuia nu sunt decât nişte gâze.”

Povestea lui Etana relatează că, ducându-se să ceară un *şem*, el a trebuit să vorbească cu un vultur care se afla într-un cuib. Un desen ne înfăţişează o structură foarte înaltă, înaripată (un turn de lansare a rachetelor?) deasupra căruia zboară un vultur. (Fig. 78)

Fig. 78

Cine sau ce era acest vultur care l-a purtat în cer pe Etana?

Nu putem să nu asociem această poveste veche cu un mesaj transmis pe Pământ de Neil Armstrong, comandantul misiunii Apollo 11, în iulie 1969: „Houston! Aici baza Tranquility. *Vulturul* a aterizat!”

El raporta prima aterizare a omului pe Lună. „Baza Tranquility” era locul unde aterizase. *Vulturul* era numele modulului lunar care se separase de nava spaţială şi i-a dus pe cei doi astronauţi din interiorul său pe Lună (şi i-a adus înapoi la nava mamă). Când modulul lunar s-a separat pentru a intra pe orbita Lunii, astronauţii au transmis misiunii de control de la Houston: „*Vulturul* are aripi”.

Dar „vultur” poate însemna şi astronauţii care conduc navele spaţiale. În misiunea Apollo 11, „vulturul” era, de asemenea, şi simbolul astronauţilor înşişi, purtat ca o emblemă pe costumele lor, la fel ca în povestea lui Etana, şi ei erau „vulturi” care puteau să zboare, să vorbească şi să comunice. (Fig. 79)

Fig. 79

Cum ar descrie un artist antic pe piloţii navelor spaţiale ale zeilor? Să-i fi descris, din întâmplare, ca vulturi?

Este exact ce am descoperit: un desen asirian, datând din jurul lui 1500 î.Ch., ce înfăţişează doi „oameni-vultur” salutând un *şem!* (Fig. 80)

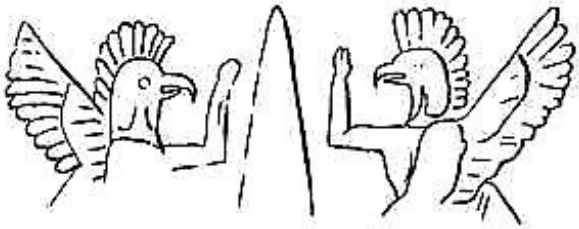

Fig. 80

Au fost descoperite numeroase astfel de reprezentări de „vulturi”, pe care istoricii îi numesc „oameni-pasăre”. În multe desene ei sunt reprezentaţi flancând Copacul Vieţii, de parcă s-ar vrea să se sublinieze că ei, cu *şem*-urile lor, fac legătura cu Lăcaşul zeilor unde se află Pâinea Vieţii şi Apa Vieţii. Într-adevăr, desenele îi înfăţişează pe vulturi ţinând într-o mână Fructul Vieţii şi în cealaltă Apa Vieţii, în conformitate perfectă cu legendele lui Adapa, Etana şi Ghilgamesh. (Fig. 81)

Multele desene reprezentând oamenii-vulturi arată cu claritate faptul că ei nu sunt monştri „oameni-pasăre”, ci fiinţe antropomorfice ce poartă uniforme sau costume ce le conferă aparenţa de vulturi.

Povestirea hitită despre zeul Telepinu care dispăruse, relatează că toţi zeii au pornit în căutarea lui, „iar Şamaş a trimis un vultur rapid” în căutarea lui.

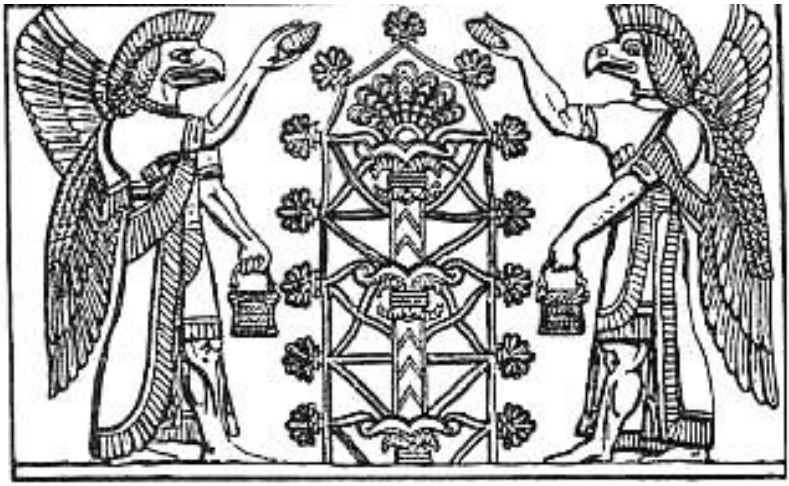

Fig. 81

În Cartea Exodului din Vechiul Testament, Dumnezeu le-a reamintit copiilor lui Israel că „v-am purtat pe aripile Vulturilor, şi v-am adus la mine”, confirmând, se pare, că modul în care se putea ajunge la Sfântul Lăcaş era pe aripile îngerilor – la fel ca în povestirea lui Etana. De fapt, numeroase versete biblice îi descriu pe zei ca fiind fiinţe înaripate. Boaz o primeşte pe Ruth în comunitatea iudaică spunând că ea se află „sub aripa lui Dumnezeu”. Psalmistul caută adăpost „la umbra aripilor Tale” şi descrie coborârea Domnului din ceruri „călărea pe un heruvim şi zbura, venea plutind pe aripile vântului”. Analizând similitudinile dintre biblicul El (utilizat ca termen generic pentru zeitate) şi caanitul El, S. Langdon, în *Semitic Mithology* (Mitologie semită), a arătat că ambii sunt reprezentaţi ca zeităţi înaripate.

Textele mesopotamiene îl indică foarte clar pe Utu/Şamaş ca fiind zeitatea care răspunde de locul de aterizare al *şem*-urilor şi al vulturilor. La fel ca şi subordonaţii săi, este înfăţişat purtând un costum de „vultur”. (Fig. 82)

Fig. 82

În această funcţie el putea acorda regilor privilegiul de a călători pe „aripile păsărilor” „din cele mai joase ceruri, până în cele mai nobile.” Când el se lansa într-o rachetă de foc „colinda neînchipuitele distanţe, nenumărate ore-n şir”. Se spunea despre el că „plasa şi-o întinde pe pământ, dar capcana sa este în cer”.

*

Terminologia sumeriană pentru obiectele legate de călătoriile cereşti nu se limita doar la *me*-urile pe care le îmbrăcau zeii sau la *mu*-uri, „carele lor cereşti” de formă conică.

Textele care descriu Sipparul relatează că acesta avea o parte centrală, ascunsă, protejată de ziduri înalte. Între aceste ziduri se afla templul lui Utu, „o casă care ca cea din ceruri este”. În curtea interioară a templului, şi ea protejată de ziduri înalte, se afla „înălţat spre cer, puternicul APIN” („un obiect care îşi croieşte drum” – spun traducătorii).

Un desen descoperit în templul lui Anu, de la Uruk, înfăţişează un astfel de obiect. Ne-ar fi fost foarte greu să ne

dăm seama ce reprezintă acest obiect cu câteva decenii în urmă; dar acum, realizăm că ea este o rachetă multietajată, în vârful căreia se găseşte conicul *mu* sau cabina de comandă. (Fig. 83)

Fig. 83

Dovada că zeii sumerienilor posedau nu numai o „cameră zburătoare" pentru a colinda prin atmosfera Pământului, ci şi o rachetă spaţială multietajată este întărită şi de textele care ne descriu obiectele sacre, din templul lui Utu de la Sippar. Ni se spune că martorii, la curtea supremă din Sippar, erau puşi să jure într-o curte interioară, stând în faţa unei porţi în spatele căreia se vedeau trei „obiecte divine". Acestea erau numite „sfera de aur" (cabina echipajului?), GIR, şi *alikma-hrati* – un termen ce înseamnă „cel care face nava să înainteze" sau ceea ce am numi noi astăzi, motor.

Ceea ce reiese de aici este că avem de-a face cu o rachetă în trei trepte, cu modulul sau cabina de comandă în vârf, motorul în partea de jos şi *gir*-ul în centru. Acesta din urmă este un termen utilizat deseori în legătură cu zborurile spaţiale. Paznicii întâlniţi de Ghilgamesh la intrarea în locul de aterizare al lui Şamaş sunt numiţi oamenii *girului*. În templul lui Ninurta, locul sacru, cel mai bine păzit se numea GIR.SU („locul unde ţâşnesc gir-urile").

Gir, este un lucru general acceptat, desemnează un obiect cu capetele ascuţite. O privire mai atentă asupra semnului pictografic al acestui cuvânt ne face să ne dăm seama mai bine de natura divină a acestuia, căci el reprezintă un obiect lung, ca o săgeată, împărţit în mai multe părţi sau compartimente:

Că *mu* putea să zboare în atmosfera Pământului singur, sau deasupra Pământului dacă era ataşat de un *gir* sau să devină modulul de comandă a multietajatei rachete *apin*, dovedeşte ingeniozitatea zeilor sumerienilor, Zeii Cerului şi ai Pământului.

Revăzând semnele pictografice şi ideografice suneriene nu rămâne nici un dubiu că cel care le-a „inventat” era familiar cu formele şi scopurile rachetelor spaţiale, rachetelor în trepte şi „cabinele spaţiale”.

KA.GIR („Gura rachetei”) indică un *gir* sau rachetă în interiorul unui fel de hambar subteran.

ESH („Lăcaşul divin”) – camera sau modulul de comandă al vehiculului spaţial.

ZIK. („urcarea”) modulul de comandă care decolează?

În sfârşit, să aruncăm o privire la semnul pictografic ce desemna cuvântul „zei”. Termenul era un cuvânt bisilabic: DIN.GIR. Am văzut mai înainte care era simbolul pentru GIR: o rachetă în trepte. DIN, prima silabă, însemna „sfânt”, „nobil”, „strălucitor”. Împreună, deci, DIN.GIR, ca „zei” sau „fiinţe divine” însemnau „nobilii din obiectele ascuţite strălucitoare”, sau, mai explicit „sfinţii din rachetele strălucitoare”.

Semnul pictografic pentru *din* era:

ce trimite imediat cu gândul la un motor foarte puternic ce aruncă flăcări din partea din spate, iar partea din faţă este, inexplicabil, deschisă. Dar surpriza se transformă în uimire dacă „silabisim” cuvântul *dingir* combinând cele două pictograme. Coada *girului* se potriveşte perfect în deschizătura din faţa *dinului*! (Fig. 84 şi 85)

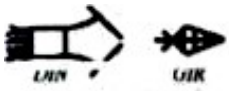

Fig. 84

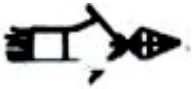

Fig. 85

Rezultatul uluitor este o imagine a unei nave echipate cu rachete propulsoare, cu o navetă spaţială care intră perfect în ea, asemănătoare cu cea utilizată de misiunea Apollo 11! Este un vehicul cu trei trepte, fiecare potrivindu-se perfect în cealaltă: partea propulsoare ce conţine motoarele, partea mediană cu proviziile şi echipamentul şi „camera cerească” ce-i adăpostea pe oamenii numiţi *dingir* – zeii Antichităţii, astronauţii de acum câteva milenii.

Nu cred că mai poate fi vreun dubiu că oamenii Antichităţii îşi numeau zeităţile „Zeii Cerului şi ai Pământului” fiindcă ei veneau literalmente din cer.

Dovezile aduse până acum referitoare la zeii Antichităţii şi la vehiculele lor zburătoare indică faptul că aceştia erau realmente fiinţe vii, în carne şi oase care au coborât literalmente pe Pământ din cer.

Chiar şi compilatorii Vechiului Testament – care au dedicat Biblia unui singur zeu – au găsit de cuviinţă să amintească prezenţa unor fiinţe divine pe Pământ în vremurile vechi.

Secţiunea enigmatică – o adevărată oroare pentru traducători şi teologi – este începutul Capitolului 6 al Genezei. Este pusă între prezentarea spiţei lui Adam până la Noe şi capitolul dedicat supărării lui Dumnezeu pe oameni, care a condus ulterior la potop. Acolo se spune – fară echivoc – că, în vremea aceea,

fiii lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase; şi din toate şi-au luat de neveste pe acelea pe care şi le-au ales.

Implicaţiile acestor versete, şi paralelele cu povestirile sumeriene despre progeniturile zeilor şi odraslele semidivine rezultate din unirile dintre zei şi muritori, devin şi mai clare pe măsură ce continuăm să citim versetele care urmează:

Şi nefilimii erau pe Pământ în vremea aceea, şi chiar şi după ce fiii lui Dumnezeu s-au împreunat cu fiicele oamenilor şi le-au născut ele copii; aceştia erau vitejii care au fost în vechime, oameni cu şem.

Aceasta nu este traducerea oficială. Mult timp, expresia „Şi nefilimii erau pe Pământ" a fost tradusă prin „Şi uriaşii erau pe pământ", dar unele traduceri mai noi au renunţat să mai traducă termenul de nefilim, lăsându-l aşa. Expresia „oameni cu şem", aşa cum era de aşteptat, a fost tradusă prin „oameni cu nume". Dar, aşa cum deja am arătat, *şem* însemna la origine „rachetă".

Deci, ce înseamnă nefilim? Trăgându-se din rădăcina semitică NFL („cel trimis jos"), exact asta înseamnă: *cei trimişi pe Pământ!*

Teologii şi cei care au studiat Biblia au încercat să evite aceste versete, fie explicându-le alegoric, fie neglijându-le complet. Dar scrierile evreieşti din vremea celui de-al doilea templu recunoşteau în aceste versuri ecourile unei tradiţii Vechi despre „îngerii căzuţi". Unele dintre vechile interpretări menţionează chiar şi numele acelor fiinţe divine „care au căzut din Cer şi erau pe Pământ în vremea aceea": Şam-Hazzai („Păzitorul şemurilor"), Uzza („Puternicul") şi Uzi-El („Putere de zeu").

Malbim, un cunoscut comentator al Bibliei în secolul trecut, recunoştea aceste străvechi rădăcini şi comenta că „în vremurile de demult, conducătorii ţărilor erau fiii zeilor care veniseră pe Pământ din Cer, au condus pe Pământ, şi-au luat soţii dintre pământence; şi odraslele lor sunt eroii, prinţii şi zeii." Aceste poveşti, spune Malbim, erau „despre zeii păgâni", „fiii zeilor care, în vremurile vechi căzuseră din Cer pe Pământ, şi de aceea îşi spuneau nefilimi, adică, *Cei care au căzut*".

Fără a ţine seama de implicaţiile teologice, sensul literal original este că nefilimii erau fiii zeilor care au venit din cer pe Pământ.

Şi nefilimii erau oamenii cu *şem* – oamenii cu rachete de foc. De aici înainte îi vom numi doar pe numele lor biblic.

Capitolul 6 A Douăsprezecea Planetă

Sugestia că Pământul a fost vizitat de fiinţe inteligente din altă parte a Universului presupune existenţa unui alt corp ceresc pe care fiinţe inteligente au întemeiat o civilizaţie mai avansată decât a noastră.

Speculaţiile referitoare la posibilitatea vizitării Pământului de către nişte fiinţe inteligenţe de pe altă planetă au fost centrate, în trecut, pe planetele mai apropiate, Marte şi Venus, de unde se presupunea că vin aceste fiinţe. Totuşi, acum când s-a descoperit că Marte şi Venus nu posedă condiţiile necesare vieţii, cei care credeau în vizitele extraterestre s-au orientat spre alte galaxii.

Avantajul acestei teorii este că, dacă nu poate fi dovedită, ea nu poate fi nici infirmată. Dezavantajul este că aceste presupuse planete de origine sunt prea îndepărtate, necesitând călătorii de zeci de ani, cu viteza luminii. Autorii acestei teorii vin cu ideea că este vorba de călătorii într-un singur sens: o echipă de astronauţi într-o misiune fără întoarcere sau poate o navă pierdută în spaţiu, aterizată accidental pe Pământ.

Cu siguranţă, nu aceasta *era* ideea pe care o aveau sumerienii despre Lăcaşul zeilor.

Ei acceptau existenţa unui astfel de „Lăcaş Ceresc”, „loc sfânt”, „locul ascuns”. În timp ce Enlil, Enki şi Ninhursag au venit pe Pământ stabilindu-se aici, tatăl lor rămăsese la Lăcaşul Zeilor, fiind conducătorul acestuia. Nu numai referinţe întâmplătoare, dar şi liste detaliate ale zeilor amintesc de alte douăzeci şi unu de cupluri divine ale dinastiei care condusese înainte de Anu.

Anu însuşi avea o curte fastuoasă. Aşa cum spune Ghilgamesh (şi Vechiul Testament, în Cartea lui Ezechiel, confirmă), era un loc cu o grădină artificială făcută din pietre semipreţioase. Anu locui acolo cu soţia lui oficială, Antu, şi şase concubine, avea optsprezece copii (paisprezece fiind de la Antu), un Prim-Ministru, trei Comandanţi care răspundeau de *mu*-uri (rachete), doi comandanţi ai armelor, doi Mari Maeştri ai cunoştinţelor scrise, un Ministru al Finanţelor, doi Şefi ai Justiţiei, doi „care imprimau sunetele” şi doi Scribi Şefi, cu cinci Scribi Asistenţi.

Textele mesopotamiene se referă deseori la zeii şi armele care păzeau poarta lăcaşului lui Anu. Povestea lui Adapa relatează că zeul Enki, după ce i-a dat lui Adapa un *şem* l-a instruit:

Să-i spui s-o ia pe drumul către Cer,
Şi către Cer el o va lua.
Şi când în Cer el va ajunge,
La poarta lui Anu se va opri.
De gardă Tammuz şi Ghizida acolo vor fi
Păzind poarta lui Anu.

Păzită de armele divine ŞAR.UR („Vânătorul regal”) şi ŞAR.GAZ („Călăul regal”), camera tronului lui Anu era locul în care se întrunea Adunarea Zeilor. Cu această ocazie exista un protocol strict referitor la ordinea de intrare a zeilor:

Enlil intră în camera tronului lui Anu,
îşi pune tiara şi în partea dreaptă se aşază,
Lângă tronul zeiesc al lui Anu.
Ea intră (în camera tronului lui Anu),
Îşi pune tiara şi în partea stângă se aşază,
Lângă tronul zeiesc al lui Anu.

Zeii Cerului şi ai Pământului, nu numai că erau originari din cer, dar ei puteau să se întoarcă oricând în Lăcaşul Ceresc. Anu venea uneori în vizită de stat pe Pământ. Ishtar s-a dus de cel puţin două ori în vizită la Anu. Centrul lui Enlil de la Nippur era echipat pentru a fi „o punte între Cer şi Pământ”. Şamaş era însărcinat cu „vulturii” şi cu locul de aterizare al rachetelor. Ghilgamesh a urcat în „Lăcaşul Eternilor” şi s-a întors în Uruk şi Adapa a fost în Cer şi apoi la întoarcere a povestit despre asta; acelaşi lucru l-a făcut şi regele din Tir.

Un număr de texte mesopotamiene vorbesc despre *Apkalu*, un termen acadian, provenit din cuvântul sumerian AB.GAL (Cel mare care conduce sau Stăpânul care arată calea). Un studiu al lui Gustav Guterbock, *Die Historische Tradition und Ihre Literarische Gestaltung bei Babylonier und Hethiten*, (Tradiţiile istorice şi moştenirea literară a babilonienilor şi hitiţilor) crede că aceştia erau „oamenii pasăre” reprezentaţi ca „vulturi”, despre care deja am vorbit. Textele ce povestesc despre faptele lor spun că unul din ei „a adus-o din Cer pe Inanna, şi în templul E-

Anna a coborât-o”. Acest lucru, precum şi altele indică faptul că aceşti *apkalu* erau piloţii navelor spaţiale ale nefilimilor.

Călătoriile în ambele sensuri nu erau numai posibile ci chiar se şi plănuiau, fiindcă ni se spune că, decizându-se să stabilească în Sumer Poarta Zeilor (Babili) căpetenia zeilor explică:

Şi când spre Lăcaşul cel Sfânt,
Pentru adunare veţi urca,
Un loc de rămas peste noapte
Să vă primească este gata.
Şi când din Ceruri de la adunare
Veţi pleca înapoi pe Pământ,
Un loc de rămas peste noapte,
Să vă primească este gata.

Văzând că astfel de zboruri dus-întors sunt planificate şi realizate, e clar că oamenii din Sumer nu-şi plasau zeii pe planete foarte îndepărtate. Lăcaşul Zeilor, credeau ei, se afla în sistemul nostru solar.

Am văzut mai devreme o imagine a lui Şamaş în uniforma lui oficială. Pe fiecare din încheieturile mâinilor sale el poartă nişte obiecte în formă de ceas, prinse cu nişte curele metalice. Alte desene ale „vulturilor” arată că toţi cei importanţi purtau „ceasuri” asemănătoare. Nu se ştie încă dacă acestea erau decorative sau erau utilizate la ceva, dar toţi cercetătorii au fost de acord că ele reprezintă rozete – nişte „petale” care ies dintr-un punct circular. (Fig. 86)

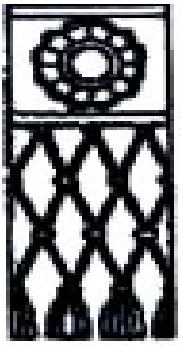

Fig. 86

Rozetele erau un element decorativ foarte des întâlnit în templele din Antichitate, mai ales în Mesopotamia, Asia de Vest, Anatolia, Cipru, Creta şi Grecia. Se crede că aceste rozete sunt simboluri stilizate ale unui fenomen ceresc – un soare înconjurat de sateliţii săi. Această teorie este întărită şi de faptul că astronauţii din Antichitate purtau acest simbol.

Un desen asirian al Porţii lui Anu din Lăcaşul Ceresc (Fig. 87) confirmă familiaritatea anticilor cu un sistem ceresc cum ar fi cel solar. Că uşa este flancată de doi „vulturi”, este o indicaţie a faptului că este nevoie de serviciile lor pentru a se ajunge la Lăcaşul Zeilor. Pe poartă este marcat globul înaripat – supremul simbol divin. El este încadrat de simbolul sacru al numărului şapte şi de semilună, lucru ce-l reprezintă, după părerea noastră, pe Anu, încadrat de Enlil şi Enki.

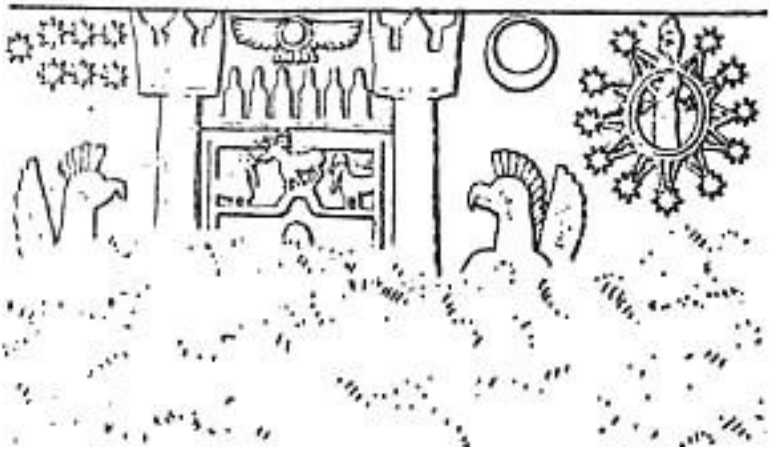

Fig. 87

Unde sunt corpurile cereşti reprezentate de aceste simboluri? Unde se află Lăcaşul Zeilor? Artiştii Antichităţii răspund tot prin desene, unul dintre ele fiind cel al unei zeităţi care îşi întinde razele spre unsprezece corpuri cereşti mai mici, care îl încercuiesc. Este o reprezentare a soarelui, înconjurat de unsprezece planete.

Că aceasta nu este o reprezentare izolată se poate dovedi foarte uşor, arătând şi altele asemănătoare, ca aceasta, de exemplu, care se află expusă la Muzeul din Berlin. (Fig. 88)

Dacă se măreşte desenul (Fig. 89), se poate observa că el reprezintă o stea centrală, simbolizată printr-un zeu, care îşi trimite razele spre unsprezece corpuri cereşti – planete. Acestea,

în schimb, stau pe un lanţ de douăzeci şi patru de globuri mai mici. Să fie oare numai o coincidenţă că numărul sateliţilor planetelor din sistemul nostru solar este tot de douăzeci şi patru (astronomii exclud corpurile cereşti cu diametrul mai mic de zece mile)?

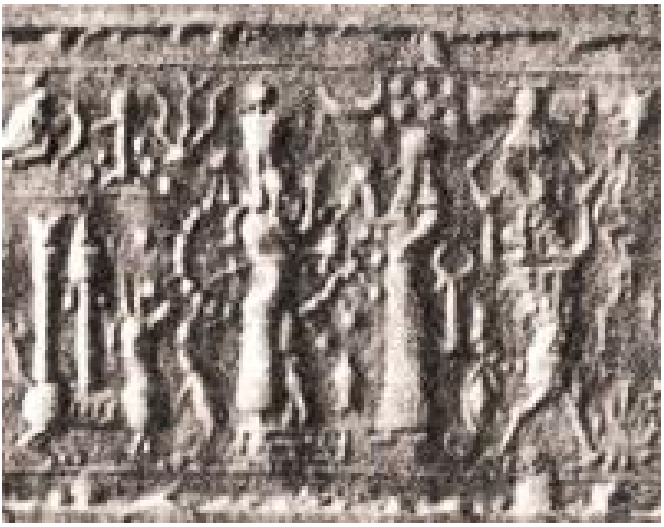

Fig. 88

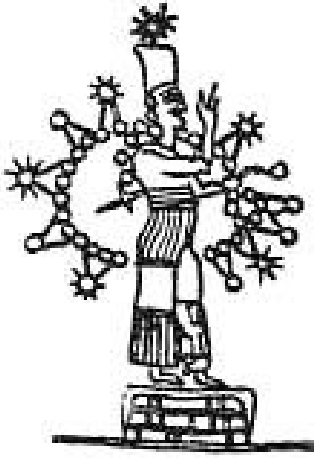

Fig. 89

Acum, desigur, este o provocare să afirmi că aceste reprezentări – a Soarelui şi a celor unsprezece planete – înfăţişează sistemul nostru solar, căci savanţii noştri pretind că sistemul planetar din care face parte Pământul, este compus din

Soare, Pământ, Lună, Mercur, Venus, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun şi Pluto. Adică Soare şi numai zece planete (dacă luăm Luna ca planetă).

Dar sumerienii spun altceva. Ei pretind că sistemul nostru solar este compus din Soare şi alte unsprezece planete (inclusiv Luna), păstrându-şi cu tărie părerea că, în afară de planetele cunoscute de noi astăzi, mai existase un membru al sistemului nostru solar – planeta de pe care veneau nefilimii.

O vom numi *A Douăsprezecea Planetă*.

*

Înainte de a verifica acurateţea informaţiilor sumerienilor, să revedem istoria cunoştinţelor noastre despre sistemul solar în care trăim.

Ştim astăzi că dincolo de giganţii Jupiter şi Saturn – la distanţe nesemnificative în termenii universului, dar imense pentru noi – se mai găsesc alte două planete importante (Uranus şi Neptun) şi o a treia, mai mică, Pluto, care toate aparţin sistemului nostru solar. Dar astfel de cunoştinţe sunt relativ recente. Uranus a fost descoperit în 1781. După ce a fost observat mai bine de cincizeci de ani s-a ajuns la concluzia că orbita lui suferă influenţa unei alte planete. Ghidaţi de calculele matematice, planeta respectivă – numită Neptun – a fost descoperită în 1846. Apoi, spre sfârşitul secolului al nouăsprezecelea, a devenit clar că şi Neptun era influenţat de un alt câmp gravitaţional neidentificat. Mai era oare încă o planetă în sistemul nostru solar? Misterul a fost rezolvat în 1930, când a fost descoperit şi observat Pluto.

Până în 1780 oamenii au crezut că există doar şapte corpuri cereşti: Soarele, Luna, Mercur, Venus, Marte, Jupiter şi Saturn. Pământul nu era considerat o planetă, deoarece se credea că celelalte corpuri cereşti se învârt în jurul lui – cel mai important corp ceresc creat de Dumnezeu, purtând pe el cea mai importantă creaţie a Domnului, omul.

Manualele noastre şcolare îl creditează pe Copernic ca fiind cel care a descoperit că Pământul nu este decât o planetă în cadrul unui sistem heliocentric (având Soarele în centrul său). Temându-se de reacţia bisericii la contestarea rolului central al Pământului, Copernic a făcut cunoscute descoperirile sale (*De revolutionibus orbium coelestium*) doar pe patul morţii, în 1543.

A fost îmboldit să reexamineze teoriile astronomice ale vremii sale, mai ales din necesităţile navigaţiei şi datorită descoperirii de către Columb şi Magelan a faptului că Pământul nu este plat, ci rotund. Copernic se baza pe calcule matematice şi pe vechile însemnări ale anticilor. Unul din puţinii oameni ai bisericii care l-a susţinut, cardinalul Schonberg, i-a scris în 1536: „Am aflat că ai studiat nu numai doctrinele matematice antice, dar că ai descoperit o nouă teorie... după care Pământul s-ar mişca şi Soarele este cel care ocupă locul central.”

Conceptele din vremea aceea proveneau în mare parte de la romani şi greci, care considerau Pământul plat, deasupra lui aflându-se bolta cerească, de care erau fixate stelele. Lângă stele fixate pe bolta cerească, planetele (cuvântul provine de la termenul grecesc pentru „rătăcitor”) se învârteau în jurul Pământului. Erau deci şapte corpuri cereşti, de unde şi numărul zilelor săptămânii şi numele lor: luni (Luna), marţi (Marte), miercuri (Mercur), joi (Jupiter), vineri (Venus/Venera), sâmbătă (Saturn) duminica (Soarele). (Fig. 90)

Aceste noţiuni astronomice se datorau lui Ptolemeu, un astronom din Alexandria, Egipt, în secolul doi d.Ch. Concluziile sale erau că Soarele, Luna şi alte cinci planete se învârteau în jurul Pământului. Astronomia ptolemeică a dominat întreaga ştiinţă până când, peste 1300 de ani, Copernic a aşezat Soarele în locul lui firesc, în centru.

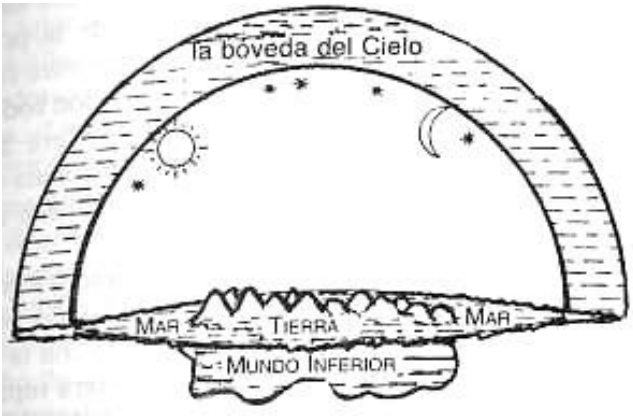

Fig. 90

Dacă unii l-au considerat pe Copernic „tatăl astronomiei”, alţii au considerat că el este doar un cercetător care a redescoperit nişte idei mai vechi. El s-a aplecat asupra lucrărilor

unor astronomi greci de dinainte de Ptolemeu, cum ar fi Hiparcus şi Aristahos din Samos. Ultimul sugerase încă din secolul trei î.Ch. că mişcarea corpurilor cereşti s-ar explica mai bine dacă Soarele ar fi pus în centru. De fapt, astronomii greci au dat, cu două mii de ani înainte de Copernic, ordinea corectă a planetelor începând de la Soare, prin asta implicându-se că ei îl considerau centrul sistemului.

Conceptul heliocentric a fost numai redescoperit de Copernic şi este interesant că astronomii ştiau mai multe în anul 500 î.Ch. decât în 500 d.Ch. sau 1500.

Într-adevăr, istoricii nu reuşesc să explice cum grecii, şi apoi romanii, credeau că Pământul este plat, aşezat pe nişte, ape mlăştinoase, sub care se afla Hadesul (Iadul), când există dovezi care susţin că vechii astronomi greci credeau contrariul.

Hipparcus, care a trăit în secolul al doilea î.Ch. în Asia Mică, discuta despre „deplasarea semnelor echinocţiului şi solstiţiului”, fenomen numit astăzi precesia echinocţiilor. Dar fenomenul nu poate fi discutat decât în termenii unei „astronomii sferice”, cum că Pământul este înconjurat de celelalte planete ca o sferă în interiorul unui univers sferic.

Deci cunoştea oare Hipparcus faptul că Pământul este un glob şi şi-a făcut calculele în termenii unei astronomii sferice? La fel de importantă este şi o altă problemă. Fenomenul de precesie nu poate fi observat decât legând sosirea primăverii de poziţia Soarelui (faţă de Pământ) într-o anume constelaţie zodiacală. Dar trecerea dintr-o casă zodiacală în alta se face o dată la 2160 de ani. Cu siguranţă că Hipparcus nu a putut trăi atât de mult pentru a face o astfel de observaţie. De unde şi-a obţinut atunci informaţiile?

Eudoxiu din Cnid, un alt matematician şi astronom grec, care a trăit în Asia Mică, cu două secole înainte de Hipparcus, a desenat o sferă celestă, o copie a acesteia fiind instalată la Roma, ca o statuie a lui Atlas, cel care susţine lumea. Desenele de pe sferă reprezintă semnele zodiacale. Dar, dacă Eudoxiu considera Pământul ca o sferă, unde se afla el în relaţie cu cerul? Considera el că globul celest stă pe un Pământ plat – o reprezentare foarte stângace – sau considera că Pământul era o sferă, în interiorul sferei cereşti? (Fig. 91)

Opera lui Eudoxiu, ale cărei originale s-au pierdut, a ajuns până la noi datorită poemelor lui Aratus, care a „tradus” într-un limbaj poetic descoperirile astronomului. În acest poem, (care trebuie să-i fi fost cunoscut Sfântului Apostol Pavel, deoarece îl

citează deseori) constelaţiile sunt descrise cu foarte multe detalii, dar gruparea şi numele lor sunt atribuite unor astronomi din vremuri mai vechi. „Nişte oameni de demult, un nume au gândit şi-au pus, şi cea mai potrivită formă le-au găsit.”

Fig. 91

Cine erau aceşti „oameni de demult” cărora Eudoxiu le atribuie paternitatea descoperirii constelaţiilor? Bazaţi pe unele indicii din poem, astronomii cred că versurile greceşti descriu cerul aşa cum s-ar fi putut observa el în *Mesopotamia* în jurul anului 2200 î.Ch.

Faptul că atât el cât şi Hipparcus erau din Asia Mică sugerează ideea că ei au luat aceste cunoştinţe de la hitiţi. Poate chiar au vizitat capitala hitită şi au văzut procesiunea divină cioplită în piatră căci acolo, printre zeii care participă la procesiune se află şi doi oameni-taur care susţin un glob – o imagine care s-ar putea foarte bine să-l fi inspirat pe Eudoxiu să-l sculpteze pe Atlas ţinând pe umerii săi globul celest. (Fig. 92)

Fig. 92

Să fi fost oare astronomii greci din vechime mai informaţi ca predecesorii lor deoarece au avut acces la sursele mesopotamiene?

De fapt, Hipparcus confirmă că studiile sale se bazează pe cunoştinţele acumulate de milenii. El îi pomeneşte ca mentori ai săi pe astronomii „din Erec, Borsippa şi Babilon”. Geminus din Rhodos afirmă că „cei din Caldeea” (babilonienii) sunt cei care au descoperit primii mişcarea exactă a Lunii. Istoricul Diodor Situlus, sec. I î.Ch., confirmă exactitatea afirmaţiilor astronomilor mesopotamieni; el spune: Caldeenii au numit planetele... în centrul sistemului lor era Soarele, cea mai mare lumină, planetele fiind odraslele sale, reflectând lumina lui, astfel strălucind şi ele.”

Deci, sursa recunoscută a astronomilor greci este Caldeea; invariabil, aceşti caldeeni posedau cunoştinţe mult mai avansate şi mai precise decât cei care i-au urmat. Timp de generaţii, în întreg Orientul Antic, numele de caldeean a fost sinonim cu cel de „cititor în stele” sau de astronom.

Lui Avraam, care venise din „Ur în Caldeea”, Dumnezeu i-a spus să privească la stele, când vorbeau despre viitorul evreilor. Vechiul Testament este plin de informaţii astronomice. Iosif şi fraţii săi se comparau cu douăsprezece corpuri cereşti, iar patriarhul Iacov şi-a binecuvântat copiii asemănându-i cu cele douăsprezece constelaţii zodiacale. Psalmii şi Cartea lui Iov se referă deseori la fenomene cereşti, la cele douăsprezece constelaţii şi la alte grupuri cereşti (cum ar fi de pildă Pleiadele). Cunoştinţele despre zodiac, împărţirea ştiinţifică a cerurilor şi alte informaţii astronomice făceau parte din viaţa curentă din Orientul Antic, cu mult înainte de cunoştinţele grecilor.

Rolul astronomiei în viaţa mesopotamienilor era unul însemnat, căci numai descoperirile arheologice au scos la iveală mii de tăbliţe de lut, inscripţii, sigilii cilindrice, basoreliefuri, desene, liste de corpuri cereşti, prevestiri, calendare, tabele cu calcule matematice despre răsăritul şi apusul Soarelui şi al altor corpuri cereşti, previziuni ale eclipselor.

Multe din aceste texte erau de fapt mai mult de natură astrologică, decât astronomică. Cerul şi mişcările corpurilor cereşti păreau a fi principala preocupare a regilor, preoţilor şi a oamenilor în general, scopul citirii în stele părea a fi să descopere în cer un răspuns pentru cum vor merge lucrurile pe Pământ: război, pace, abundenţă, foamete.

Comparând şi analizând sute de texte din primul mileniu î.Ch., R.C. Thompson în *The Reports of the Magicians and astrologers of Niniveh and Babylon*, (Scrierile magicienilor şi astrologilor din Ninive şi Babilon) a descoperit că aceşti cititori în stele erau preocupaţi de viitorul ţinutului, al oamenilor şi al regilor acestuia, dintr-un punct de vedere naţional, şi nu unul individual (ca în „astrologia" actuală):

Când Luna la vremea sorocită să fie pe cer, nu se va vedea,
Duşmanii atunci, cu cai şi cu arme, un mare oraş vor ataca.
Când drumul unei comete şi-al Soarelui se vor întâlni,
Recoltele vor fi puţine, şi mari răzmeriţe-or fi.
Când Jupiter şi Venus alăturea or sta,
Ale preoţilor rugăciuni, zeii le vor asculta.
Când Soarele al Lunii pe cer loc va lua,
atunci regele pe tronul ţării, netulburat, va sta.

Dar chiar şi această astrologie avea nevoie de cunoştinţe solide de astronomie, fără de care nu se puteau face previziunile. Mesopotamienii, posedând aceste informaţii, făceau distincţie între stelele „fixate" şi planetele care „hoinăreau pe cer" şi ştiau că Luna şi Soarele nu erau nici stele „fixate" nici planete obişnuite. Erau familiarizaţi cu cometele, meteoriţii şi alte fenomene cereşti şi puteau să calculeze relaţiile dintre mişcările Soarelui, Lunii, Pământului şi eclipse. Urmăreau mişcările corpurilor cereşti şi le legau de orbita Pământului şi rotaţia acestuia în cadrul sistemului solar, măsurând răsăriturile şi apusurile stelelor şi planetelor pe cerul Pământului, în relaţie cu Soarele.

Pentru a urmări mişcările corpurilor cereşti şi poziţia lor relativă faţă de Pământ sau între ele, babilonienii şi asirienii întocmeau efemeride foarte precise. Acestea erau tabele care înregistrau şi prevedeau poziţia viitoare a corpurilor cereşti. Profesorul George Sarton în *Chaldean Astronomy of the Last Three Centuries B.C.*, (Astronomia Caldeeană din ultimele trei secole î.Ch.) spune că acestea erau alcătuite prin două metode: una mai nouă din Babilon şi una mai veche din Uruk. Descoperirea uluitoare pe care a făcut-o el a fost că cea veche era mult mai sofisticată şi mai corectă decât cea nouă. El explică această situaţie surprinzătoare prin faptul că noţiunile astronomice greşite ale grecilor se datorează unei filosofii

diferite care explica lumea în termeni geometrici, în timp ce caldeenii se bazau pe formulele şi tradiţiile sumeriene.

Dezgroparea urmelor lăsate de civilizaţia mesopotamiană a condus la concluzia că şi în domeniul astronomiei, la fel ca în multe altele, rădăcinile cunoştinţelor noastre se află tot în Mesopotamia. Şi în acest domeniu noi doar continuăm moştenirea sumeriană.

Concluziile lui Sarton, au fost întărite şi de un studiu foarte bine documentat al profesorului O. Neugebauer, *Astronomical Cuneiform Texts*, (Textele cuneiforme astronomice), care a fost uimit să descopere că efemeridele, foarte precise, nu se bazau pe observaţiile astronomilor babilonieni care le pregăteau, ci ele erau calculate pe baza unor „formule matematice fixe... care erau date şi care nu puteau fi modificate” de nişte astronomi care le utilizau.

Această utilizare mecanică a „formulelor matematice” se realiza cu ajutorul unor „texte procedurale” care însoţeau efemeridele şi care dădeau „regulile de calculare a efemeridelor pas cu pas” în conformitate cu „unele teorii matematice foarte stricte”. Neugebauer ajunge la concluzia că astronomii babilonieni nu cunoşteau aceste teorii pe care se bazau calculele lor matematice. Mai admite că „fundaţia empirică şi teoretică” a acestor calcule foarte precise scapă şi savanţilor de azi. Totuşi, el este convins că teoriile astronomice antice „trebuie să fi existat, deoarece este imposibil să dezvolţi un asemenea sistem de calcul atât de complicat, fără un plan foarte elaborat”.

Profesorul Alfred Jeremias, în *Handbuch der Altorientalischen Geistkultur* (Tratat despre cultura Orientului Antic) ajunge la concluzia că astronomii mesopotamieni erau la curent cu fenomenul de mişcare retrogradă, aparent eratică şi şerpuită a traiectoriei planetelor, aşa cum sunt ele văzute de pe Pământ, deoarece acesta se mişcă fie mai repede fie mai încet, în jurul Soarelui, faţă de celelalte planete. Semnificaţia acestor cunoştinţe rezidă nu în faptul că mişcarea retrogradă este un fenomen legat de orbitele celorlalte planete în jurul Soarelui, ci în faptul că pentru a ajunge la aceste concluzii este nevoie de foarte mult timp de observare.

Unde fuseseră dezvoltate aceste teorii şi unde fuseseră făcute aceste observaţii fără de care aceste teorii nu ar fi putut fi dezvoltate? Neugebauer a arătat că textele de procedură conţin termeni a căror origine şi sens sunt necunoscute. Deci, cineva, înaintea babilonienilor, poseda cunoştinţe astronomice şi

matematice net superioare culturilor ulterioare babiloniene, asiriene, egiptene, greceşti şi romane.

Caldeenii şi asirienii s-au preocupat în mod deosebit de alcătuirea unui calendar cât mai corect. Ca şi calendarul evreiesc de astăzi, era un calendar solar/lunar, corelând (intercalând) anul solar de 365 de zile cu o lună de 30 de zile. Dacă un calendar era important pentru economie şi alte activităţi obişnuite, corectitudinea acestuia era importantă pentru a stabili cu exactitate începerea unui nou an şi datele altor sărbători dedicate celebrării zeilor.

Pentru a măsura şi corela între ele complicatele mişcări ale Soarelui, Pământului, Lunii şi ale celorlalte planete, preoţii astronomi mesopotamieni utilizau o teorie astronomică complexă. Pământul era considerat o sferă cu un ecuator şi doi poli; cerul era şi el o sferă, tăiată de un ecuator imaginar, având doi poli. Mersul celorlalte planete era corelat cu proiecţia orbitei Pământului. Mesopotamienii utilizau şi termenii de echinocţiu (punctul în care Soarele, în mişcarea sa anuală aparentă, ajunge la ecuator) şi solstiţiu (punctul în care Soarele ajunge la cea mai mare declinaţie în nord sau în sud). Toate aceste concepte au rămas neschimbate şi astăzi.

Dar nu babilonienii sau asirienii au inventat calendarul sau metodele de calculare a acestuia. Calendarul lor, la fel ca al nostru, era bazat pe cel din Sumer. Acolo, oamenii de ştiinţă au descoperit un calendar, ce încă mai era folosit, care stă la baza *tuturor* calendarelor. Cel care a fost luat drept model era cel utilizat în Nippur, oraşul lui Enlil.

Sumerienii considerau că noul an începe exact atunci când Soarele ajunge la echinocţiul de primăvară. Profesorul Langdom, în cartea sa *Tablets from the Archives of Drehem* (Tăbliţele din arhiva de la Drehem), a descoperit într-o înscripţie a lui Dungi, un rege din Ur de pe la 2400 î.Ch., că acest calendar de la Nippur selecta anumite corpuri cereşti ale căror poziţii relative faţă de Soare permitea cu exactitate calcularea începerii noului an. Acesta fusese făcut cu aproape 2000 de ani înainte de epoca lui Dungi, adică, în jurul lui 4400 î. Ch.

Să fie oare adevărat că sumerienii, fără a poseda instrumentele actuale, ar fi posedat totuşi cunoştinţele matematice şi astronomice necesare unei astronomii şi geometrii sferice? Conform inscripţiilor lor, se pare că da.

Sumerienii aveau un termen – DUB – care însemna (în astronomie) „circumferinţa lumii” de 360°, în relaţie cu care

vorbeau despre „curbura” sau arcul cerului. Pentru calculele lor matematice şi astronomice ei desenau AN.UR – o linie a orizontului imaginară, cu ajutorul căreia puteau calcula apusurile şi răsăriturile corpurilor cereşti. Perpendicular pe ea, ei ridicau o linie imaginară numită NU.BU.SAR.DA; pe această linie calculau zenitul, pe care îl numeau AN.PA. Ei trasau nişte linii, meridianele de astăzi, şi le numeau „brazdele gradate”; paralelele erau numite „liniile de mijloc ale cerului”. Paralela solstiţiului de vară, de exemplu, se numea AN.BIL („punctul de foc al cerului”).

Operele de artă acadiene, horite, hitite şi ale altor popoare din Orientul Antic, fiind doar traduceri sau variante ale celor sumeriene, sunt pline cu termeni referitori la corpurile cereşti sau fenomene astronomice împrumutaţi din sumeriană. Deseori, savanţii babilonieni sau asirieni, care întocmeau liste ale corpurilor cereşti sau făceau calcule astronomice, notau alături termenii originali din sumeriană. Cele 25.000 de texte astronomice care se spune că ar fi fost în biblioteca din Ninive a lui Asurbanipal, conţineau deseori referiri la originile lor sumeriene.

O serie astronomică importantă, pe care babilonienii o numeau „Zilele Domnului” a fost copiată, declară scribii, de pe o tăbliţă sumeriană scrisă în vremea lui Sargon din Acad – în mileniul trei î.Ch. O tăbliţă datată din vremea celei de-a treia dinastii din Ur – tot în mileniul trei – descrie o serie de corpuri cereşti, atât de clar, încât astronomii de astăzi nu au avut nicio problemă în a identifica în ea o clasificare a constelaţiilor, printre care, în partea nordică, Ursa Mare, Lira, Lebăda şi Orion, Hidra şi Centaur în sud iar în centru fiind bine cunoscutele constelaţii zodiacale.

În Mesopotamia, tainele astronomiei şi astrologiei erau păstrate de către preoţii-astronomi. Nu este deci prea surprinzător că cei care au readus la lumină cunoştinţele uitate ale caldeenilor au fost trei preoţi iezuiţi: Joseph Epping, Johan Strassman şi Franz X. Kugler. Kugler, în *Sternkunde und Stemdienst in Babe*l (Arta şi Meşteşugurile în Babilon), analizează, descifrează şi explică numeroase texte. Într-un caz, „întorcând invers”, matematic vorbind, cerurile, el a descoperit că un grup de treizeci şi trei de corpuri cereşti de pe cerul Babilonului de pe la 1800 î.Ch. erau descrise în conformitate cu gruparea lor de astăzi!

După îndelungi discuţii pentru a decide care anume sunt grupuri şi care subgrupuri, comunitatea astronomică s-a decis să

împartă cerul, aşa cum este el văzut de pe Pământ, în trei regiuni: nordică, centrală şi sudică; iar stelele din fiecare au fost grupate în 88 de constelaţii! După cum s-a descoperit ulterior, nu era nimic nou în această împărţire, căci sumerienii au fost primii care au împărţit cerul în trei părţi sau „căi” – calea de nord fiind cea a lui *Enlil*, cea sudică a lui *Ea*, iar cea centrală era „calea lui *Anu*” – şi au acordat acestora diferite constelaţii. Actuala repartizare a benzii centrale, care cuprinde cele douăsprezece constelaţii zodiacale, corespunde cu exactitate „Căii lui Anu”, în care sumerienii grupau stelele în douăsprezece „case”.

În Antichitate, ca şi astăzi de altfel, fenomenul era legat de conceptul de zodiac. Marele cerc din jurul Pământului era împărţit în douăsprezece părţi, egale între ele, de câte treizeci de grade. Stelele văzute în fiecare din aceste segmente sau „case”, erau grupate într-o constelaţie, botezată după forma pe care părea să o aibă grupul astfel format.

Deoarece aceste constelaţii şi subdiviziunile lor, şi chiar unele stele singure, au ajuns la noi cu nume şi descrieri greceşti, multă vreme grecii au fost consideraţi descoperitorii lor. Dar, se pare că vechii astronomi greci au adoptat pur şi simplu în limba şi mitologia lor o astronomie gata făcută de sumerieni.

Am arătat mai devreme de unde proveneau cunoştinţele lui Hipparcus şi ale lui Eudoxiu. Chiar şi Thales, primul astronom grec mai important, despre care se spune că a prezis eclipsa totală de Soare din 28 mai 585 î.Ch. ce a oprit războiul dintre Lydyeni şi Mezi, recunoaşte că sursa cunoştinţelor era mesopotamiană, anume sumeriană.

Numele de „zodiac” vine de la grecescul *zodiakos kyklos* („cercul animalelor”), deoarece dispunerea stelelor era asemănată unor animale. Dar, de fapt, aceste forme imaginare şi numele lor veneau de la sumerieni, care numeau aceste douăsprezece constelaţii UL.HE („ciurda lucitoare”):

1. GU.AN.NA. („taurul ceresc”), Taur.
2. MAŞ.TAB.BA („gemeni”), Gemeni.
3. DUB („cleşti”), Rac, Cancer.
4. UR.GULA („leu”), Leu.
5. AB.SIN („cea al cărui tată este Sin”), Fecioara.
6. ZI.BA.AN.NA. („soarta cerească”), Balanţă.
7. GIR.TAB („care zgârie şi taie”), Scorpion.
8. PA.BIL („apărătorul”), Săgetător

9. SUHUR.MAŞ. („ţap-peşte”), Capricorn.
10. GU („stăpânul apelor”), Vărsător
11. SIM.MAH („peşti”), Peşti.
12. KU.MAL („cel care locuieşte pe câmp”), Berbec.

Reprezentarea picturală a semnelor zodiacului s-a păstrat practic neschimbată de la sumerieni. (fig. 93)

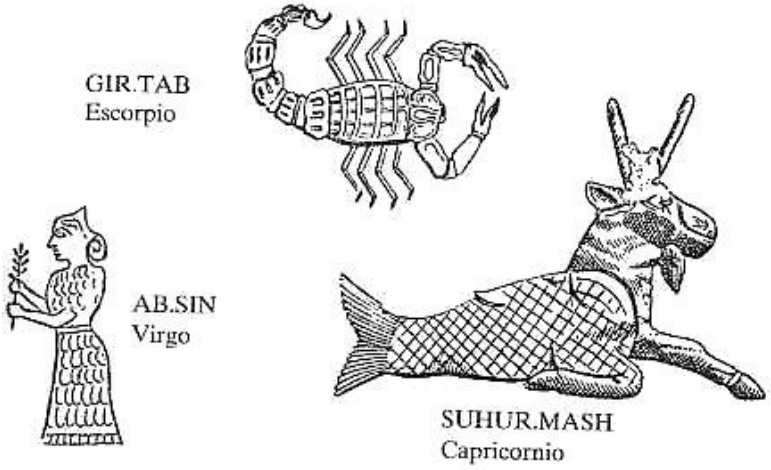

Fig. 93

Până la introducerea telescopului, astronomii acceptau ideea lui Ptolemeu potrivit căreia, în emisfera nordică s-ar afla doar nouăsprezece constelaţii. Clasificarea curentă, acceptată în 1925, recunoştea douăzeci şi opt de constelaţii, în ceea ce sumerienii numeau *„Calea lui Enlil”.* N-ar mai trebui să fim surprinşi că aceştia, spre deosebire de Ptolemeu, identificaseră, grupaseră, botezaseră *toate* constelaţiile din emisfera nordică!

Dintre constelaţiile din *„Calea lui Enlil”*, douăsprezece erau considerate a fi *ale* lui Enlil – corespunzând celor douăsprezece constelaţii ale lui Anu. La fel, în emisfera sudică, erau înşirate douăsprezece constelaţii, nu ca existând pe cer, ci ca fiind ale lui Ea. Alături de aceste constelaţii, mai erau trecute şi altele, ce-i drept nu atât de multe câte se cunosc în prezent.

Calea lui Ea a pus serioase probleme celor care s-au înhămat la dificila încercare de a deduce cunoştinţele astronomice ale anticilor, nu numai în termenii cunoştinţelor astronomice de astăzi, ci şi pe baza felului cum arăta cerul în vremea aceea. Cercetând cerul din emisfera sudică, astronomii din Ur sau

Babilon nu puteau observa decât jumătate din acesta restul fiind sub linia orizontului. Cu toate acestea, dacă sunt corect identificate, unele constelaţii din „Calea lui Ea” sunt mult sub linia orizontului. Dar nu aceasta este marea problemă: dacă, aşa cum presupun cercetătorii, mesopotamienii credeau (aşa cum o vor face ulterior şi grecii) că Pământul este o masă de pământ uscat ce stă pe o lume „de jos” haotică şi întunecată – un disc plat peste care se arcuieşte cerul în semicerc – atunci n-ar fi trebuit nici măcar să existe o emisferă sudică, darămite constelaţiile care nici nu se puteau vedea!

Restrânşi de prezumpţia că mesopotamienii erau adepţii ideii că Pământul este plat, istoricii moderni nu au luat în seamă textele sumeriene despre emisferele nordică sau sudică. Totuşi, dovezile indică faptul că cele trei „căi” sumeriene includeau întreg cerul unui Pământ rotund, nu plat.

În 1900, T.G. Pinches s-a prezentat în faţa Societăţii Regale pentru Studii Asiatice anunţând că a reuşit să reconstituie un astrolab mesopotamian. Acesta era un disc împărţit în douăsprezece segmente şi în trei cercuri concentrice, rezultând astfel treizeci şi şase de poziţii. Întreaga alcătuire avea înfăţişarea unei rozete cu douăsprezece „petale”, fiecare având înscrisă pe ea numele unei luni. Pinches le-a notat cu cifre romane, de la I la XII, începând cu Nisannu, prima lună a calendarului sumerian. (Fig. 94)

Fiecare dintre cele treizeci şi şase de poziţii avea înscrisă în ea un nume, sub care se afla un cerc, semnificând că este vorba despre un corp ceresc. Cum numele sunt întâlnite în multe texte sau „liste ale corpurilor cereşti”, este clar că ele reprezintă nume de constelaţii, stele sau planete.

Fiecare din cele treizeci şi şase de segmente mai avea înscris dedesubtul numelui şi un număr. În inelul central, numerele sunt de la treizeci la şaizeci; în inelul de la mijloc, numerele sunt de la 60 (scris ca „1”) la 120 („2” în sistemul sexagesimal – 2x60 = 120) şi în ultimul inel, de la 120 la 240. Ce reprezentau aceste numere?

La aproape cincizeci de ani după prezentarea lui Pinches, astronomul şi asiriologul O. Neugebauer afirmă în cartea sa *A History of Ancient Astronomy: Problems and Methods*, (O istorie a astronomiei antice: probleme şi metode): „Întregul text constituie un fel de hartă cerească schematică... în fiecare din aceste treizeci şi şase de căsuţe avem numele unei constelaţii şi un nume a cărui semnificaţie nu este încă foarte clară.” Un

cunoscut specialist în domeniu, B.L. Van der Waerden, în cartea sa *Babylonian Astronomy: The Thirtysix stars*, (Astronomia babiloniană: cele treizeci şi şase de stele) observând că aceste numere cresc şi descresc după un anumit ritm, sugerează că „numerele s-ar putea să aibă ceva de-a face cu durata zilei”.

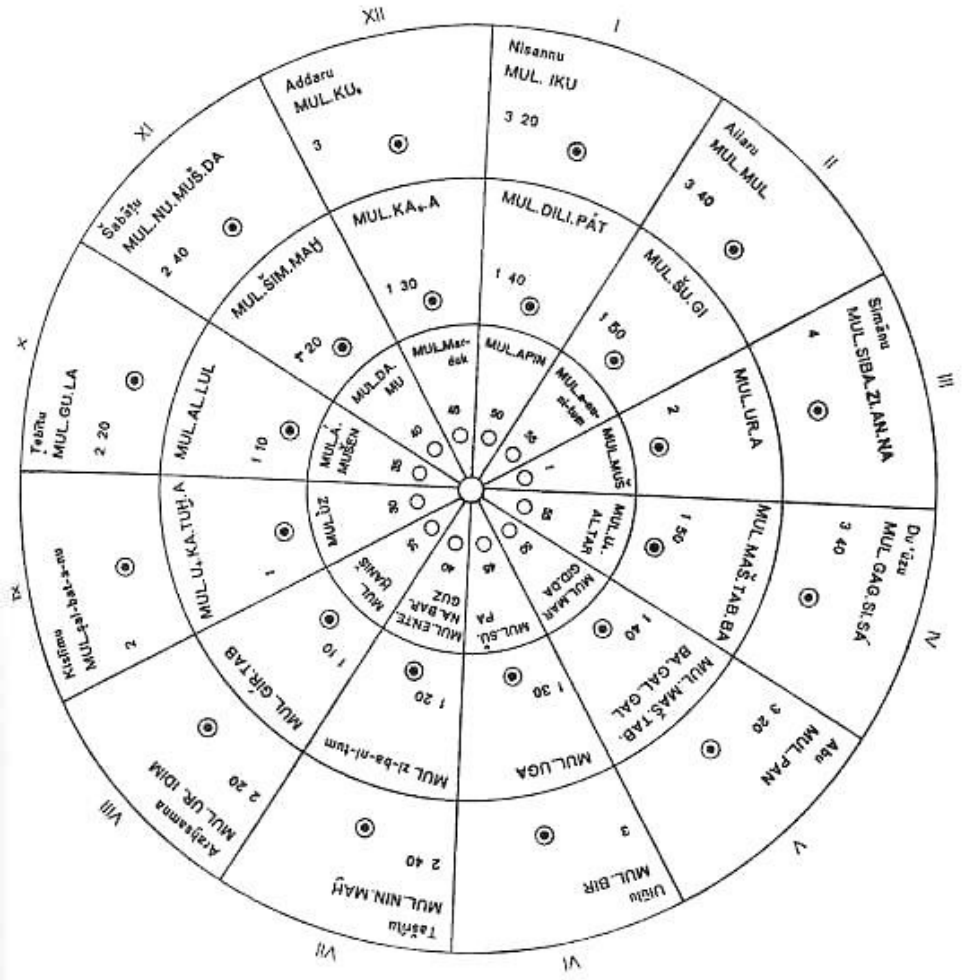

Fig. 94

Problema poate fi rezolvată, credem noi, numai dacă se renunţă la ideea că mesopotamienii considerau că Pământul este plat, şi se recunoaşte că ei aveau cunoştinţe astronomice la fel

de bune ca ale noastre – nu pentru că ei ar fi avut instrumente mai bune, ci fiindcă sursa informaţiilor lor erau nefilimii.

Credem că numerele acestea reprezintă gradele arcului ceresc, având ca punct de plecare Polul Nord, şi că astrolabul era de fapt o planisferă, adică reprezentarea unei sfere pe o suprafaţă plană.

În timp ce numerele cresc sau descresc, cele aflate în segmente opuse faţă de „Calea lui Enlil” (cum ar fi Nisannu – 50, Taşritu – 40) adunate, dau 90; toate cele din Calea lui Anu dau 180 cele din Calea lui Ea dau 360 (ca de pildă Nisannu – 200, Taşritu – 160). Aceste cifre sunt prea familiare ca să poată fi confundate de cineva; ele reprezintă segmente ale unei circumferinţe sferice complete: un sfert, 90 de grade, o jumătate, 180, sau circumferinţa totală 360.

Numerele date pentru Calea lui Enlil sunt astfel alese încât să indice că aceasta se întinde de la 60 grade de la Polul Nord, învecinându-se cu zona lui Anu, care se întinde şi la sud şi la nord de ecuator, până la 30 de grade. Apoi, în sud este Calea lui Enlil – zona terestră şi cerească aflată între 30 de grade de la ecuator şi Polul Sud. (Fig. 95)

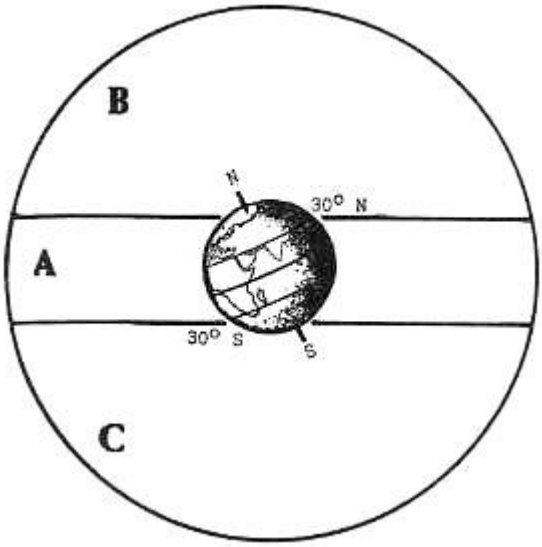

Fig 95. Sfera Celestă

A – Calea lui Anu, zona cerească a Soarelui, planetelor şi constelaţiilor zodiacale.

B – Calea lui Enlil, partea de nord a cerului.
C – Calea lui Ea, partea de sud a cerului.

Numerele din Calea lui Ea însumează 180 de grade în Adarru (februarie/martie) şi Ululu (august/septembrie). Singurul punct care se află la 180 de grade de Polul Nord, indiferent dacă porneşti spre sud prin est sau prin vest, este Polul Sud. Acest lucru este adevărat, însă numai dacă este vorba despre o sferă.

Precesia este un fenomen cauzat de înclinarea axei Pământului, care face ca Polul Nord şi Polul Sud să descrie un cerc. Întârziere aparentă a Pământului faţă de celelalte constelaţii este de circa cincizeci de secunde pe an la o rotaţie sau un grad la şaptezeci şi doi de ani. Rotaţia completă – timpul necesar Polului Nord să ajungă în acelaşi punct – care durează deci 25.920 de ani (72x360) este numită de astronomi Anul cel Mare sau Anul Platonician (deoarece, se pare, şi Platon cercetase fenomenul).

Calcularea exactă a răsăritului şi apusului stelelor şi a echinocţiului de primăvară (care marca începerea unui nou an) erau legate de constelaţia zodiacală în care acestea apăreau. Datorită precesiei, echinocţiul şi alte fenomene astronomice erau decalate de la an la an, iar la fiecare 2160 de ani erau decalate într-o altă casă zodiacală. Astronomii de astăzi continuă să utilizeze „punctul zero” („primul punct din zodia Berbecului”), care marca echinocţiul de primăvară pe la 900 î.Ch., dar acest punct a ajuns acum în zodia Peştilor. În anul 2100, echinocţiul de primăvară va avea loc în zodia Vărsătorului. (Fig. 96)

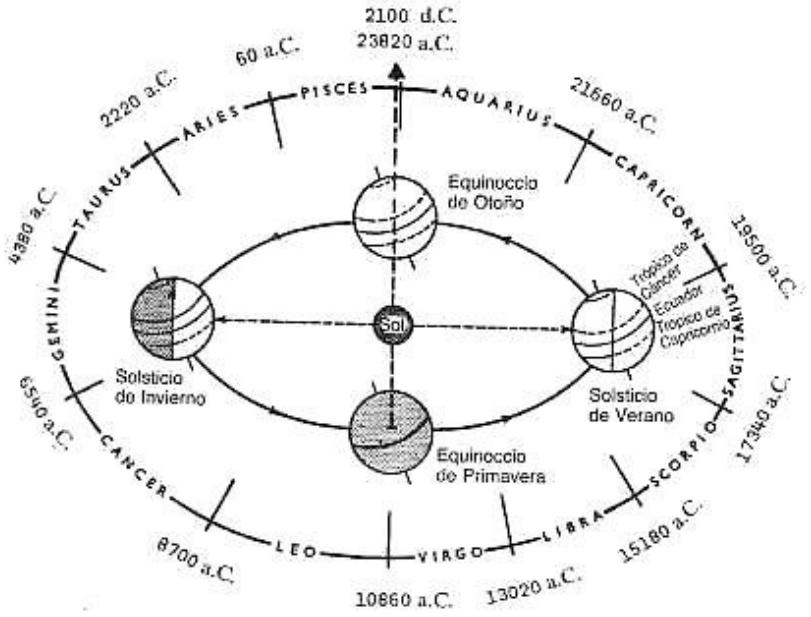

Fig. 96

Datorită faptului că trecerea dintr-o casă zodiacală în alta are loc o dată la 2100 de ani, istoricii s-au întrebat cum şi de unde a putut afla Hipparcus de acest fenomen în mileniul al doilea î.Ch. Este clar acum că sursa lui era sumeriană. Descoperirile profesorului Langdon dezvăluie faptul că un calendar din Nippur, realizat în jurul anului 4400 î.Ch., în Epoca Taurului, demonstrează că cei care l-au întocmit cunoşteau atât fenomenul de precesie cât şi faptul că în urmă cu 2160 de ani avusese loc o schimbare a casei zodiacale. Profesorul Jeremias, care a corelat textele astronomice sumeriene cu cele hitite, a descoperit că vechile tăbliţe înregistrează trecerea din casa zodiacală a Taurului în cea a Berbecului, iar astronomii mesopotamieni prevăzuseră şi trecerea din Berbec în Peşti.

Subscriind la aceste concluzii, profesorul Willy Hartner arată în cartea sa *The Earliest History of the Constelations în Near East* (Cea mai veche istorie a constelaţiilor scrisă în Orientul Antic) că sumerienii au lăsat o mulţime de descrieri picturale ale acestor fenomene astronomice. Când echinocţiul de primăvară era în zodia Taurului, solstiţiul de vară era în zodia Leului. Hartner atrage atenţia asupra des-întâlnitului motiv al luptei dintre leu şi taur care apare în desenele vechi sumeriene, şi sugerează că acest motiv reprezintă poziţiile-cheie ale constelaţiilor Taurului şi

Leului aşa cum ar apărea ele unui observator aflat în jurul paralelei de treizeci de grade (oraşul Ur, de exemplu) cam pe la 4000 î.Ch. (Fig. 97).

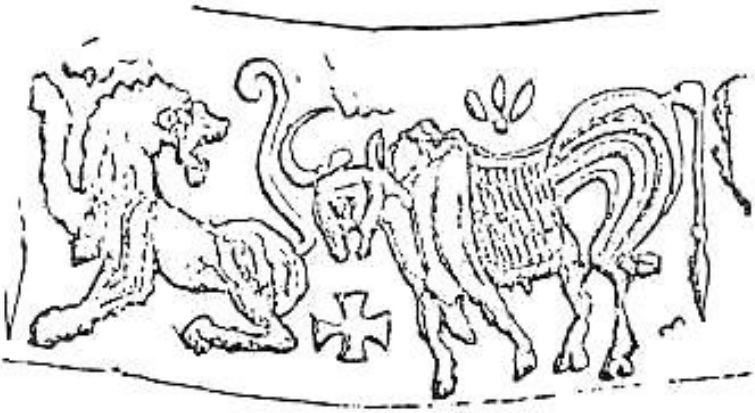

Fig. 97

Mulţi cercetători consideră rolul important acordat constelaţiei Taurului nu numai o dovadă a vechimii zodiacului – datând din jurul anului 4000 î.Ch. – dar şi o dovadă a datei la care a luat naştere, atât de brusc, civilizaţia sumeriană. Profesorul Jeremias prezintă în cartea sa *The Old Testament în the Light of the Ancient East*, (Vechiul Testament în lumina textelor din Orientul Antic) dovezi care demonstrează că „punctul zero”, atât zodiacal, cât şi cronologic, îl reprezintă momentul trecerii din casa zodiacală a Gemenilor în cea a Taurului; din aceasta şi din alte informaţii, a ajuns la concluzia că zodiacul fusese realizat în Epoca Gemenilor – adică, înainte de naşterea civilizaţiei sumeriene. O tăbliţă sumeriană aflată în Muzeul Oraşului Berlin (VAT. 7847) începe lista zodiacală cu zodia Leului – ceea ce ne duce înapoi în jurul anului 11.000 î.Ch., când omul de-abia începuse să are pământul.

Profesorul H.V. Hilprecht, în cartea sa *The Babylonian Expedition of the University of Pennsylvania* (Expediţia în Babilon a Universităţii Pennsylvania), merge chiar mai departe. Studiind mii de tăbliţe pline de calcule şi tabele matematice, el ajunge la concluzia că „toate tăbliţele cu înmulţiri şi împărţiri din bibliotecile templelor din Nippur şi Sippar, precum şi din biblioteca lui Asurbanipal (din Ninive) sunt bazate pe numărul 12.960.000”. Analizând acest număr şi semnificaţia lui, el

consideră că nu poate fi legat decât de fenomenul de precesie, şi că sumerienii ştiau despre Marele An de 25.920 de ani.

Sunt într-adevăr nişte cunoştinţe astronomice de o uluitoare complexitate pentru acele vremuri.

Aşa cum este evident că sumerienii nu aveau cum să ajungă singuri la astfel de cunoştinţe, tot la fel de clar este şi că multe din aceste cunoştinţe le erau inutile.

Aceasta este valabil nu numai pentru metodele astronomice sofisticate pe care le utilizau – cine oare din Orientul Antic avea nevoie să calculeze ecuatorul ceresc, de exemplu? – dar şi la amplele texte care tratează despre măsurarea distanţelor dintre stele.

Unul dintre aceste texte, cunoscut sub numele de AO.6478, înşiră o listă de douăzeci şi şase de stele importante aflate de-a lungul liniei numite astăzi Tropicul Racului, iar distanţele dintre ele sunt măsurate în trei feluri. Textul dă mai întâi distanţele dintre aceste stele într-o unitate de măsură numită *mana şukultu* („măsurat şi cântărit"). Se crede că acesta era un dispozitiv ingenios care măsura cantitatea de apă evaporată într-o anumită perioadă de timp, făcând astfel posibilă măsurarea distanţei dintre două stele exprimată în unităţi de măsură ale timpului.

A doua coloană de distanţe era în grade ale arcului de cerc al cerului. Întreaga zi (ziua şi noaptea) era împărţită în douăsprezece ore duble. Arcul cerului descria un cerc întreg de 360 de grade. Deci un *beru* sau o oră dublă reprezentau 30 de grade de arc de cerc. Prin această metodă, timpul de pe Pământ oferea posibilitatea măsurării distanţelor cereşti în grade.

A treia unitate de măsura era *beru ina şame* („lungimi ale cerului"). F. Thureau-Dangin, în cartea sa *Distances entre Etoiles Fixes* (Distanţele dintre stelele fixe), subliniază că, dacă primele două metode erau legate de alte fenomene, această a treia metodă oferea măsurători absolute. Un „*beru ceresc*", consideră el şi alţi cercetători, era echivalent cu 0.692 metri. Distanţa „din cer" între cele douăzeci şi şase de stele însuma 655.200 „*beru întinse pe cer*".

Existenţa acestor trei măsurători diferite ale distanţei dintre stelele respective arată deosebita importanţă pe care o aveau ele. Şi totuşi, câţi dintre bărbaţii şi femeile din Sumer avea nevoie de astfel de cunoştinţe – şi cine dintre ei a inventat o astfel de metodă de calcul şi o folosea cu atâta exactitate? Singurul răspuns posibil este: nefilimii erau cei care aveau nevoie de astfel de măsurători exacte.

Capabili de călătorii spaţiale, sosind pe Pământ de pe altă planetă, colindând prin atmosfera Pământului – ei erau singurii care ar fi putut să aibă, şi chiar aveau, în zorii civilizaţiei umane, cunoştinţe astronomice care necesitau milenii pentru a fi dobândite, metode sofisticate, concepte şi teorii matematice necesare unei astronomii avansate; ei aveau nevoie să-i înveţe pe scribi să copieze şi să scrie cu meticulozitate tăbliţe peste tăbliţe despre distanţele dintre stele, ordinea şi grupările lor, despre răsăritul şi apusul stelelor sau planetelor, să-i înveţe un calendar complex şi alte cunoştinţe remarcabile despre Cer şi Pământ.

Se mai poate presupune deci că astronomii mesopotamieni, sub îndrumarea nefilimilor, nu ştiau de planetele aflate dincolo de Saturn – că nu ştiau despre Uranus, Neptun şi Pluto? Să fi fost cunoştinţele lor despre „familia Pământului”, propriul nostru sistem solar, incomplete, când ei ştiau atâtea lucruri despre stele mult mai îndepărtate?

Informaţiile astronomice din Antichitate conţin mii de texte detaliate despre corpuri cereşti, aranjate cu grijă după ordinea lor sau după zei, lunile, ţinuturile şi constelaţiile cu care acestea erau asociate. Un astfel de text, analizat de Ernst F. Weidner în cartea sa *Handbuch der Babylonischen Astronomie* (Tratat de astronomie babiloniană), este numit astăzi „Marea listă a stelelor”. Pe cinci coloane sunt înşirate zeci de corpuri cereşti asociate între ele, cu lunile anului, cu ţări sau zei. Un alt text descrie cu exactitate principalele stele din constelaţiile zodiacale. Un text, catalogat B.M.86378, grupează şaptezeci şi opt de corpuri cereşti după locul lor pe cer; şi lista poate continua.

Încercând să înţeleagă sutele de texte şi, în particular, să identifice corect planetele sistemului nostru solar, o serie de cercetători a ajuns la nişte concluzii uimitoare. Aşa cum am mai spus, eforturile lor erau menite să eşueze deoarece ei presupuneau în mod incorect că sumerienii şi cei care le-au urmat lor nu ştiau că sistemul nostru solar este heliocentric, că Pământul nu era decât o planetă şi că mai erau şi alte planete dincolo de Saturn.

Ignorând că anumite nume din listele de stele se pot aplica Pământului însuşi şi încercând să atribuie numeroasele nume şi titluri numai celor cinci planete care, presupuneau ei, le cunoşteau sumerienii, cercetătorii au ajuns la nişte concluzii care se băteau cap în cap. Ba chiar unii dintre ei au afirmat că nu este

confuzia lor, ci a caldeenilor care – fără vreun motiv aparent – au schimbat între ele numele celor cinci planete „cunoscute”.

Sumerienii numeau toate corpurile cereşti (planete, stele, constelaţii) MUL („Cel care străluceşte în înălţimi”). Termenul acadian *kakkab* se aplica, la fel, tuturor corpurilor cereşti. Acest lucru i-a derutat pe cercetătorii care au încercat să descifreze textele astronomice mesopotamiene. Dar unele *mul,* care aveau şi particula LU.BAD, desemnează în mod clar planetele sistemului nostru solar.

Ştiind că termenul grecesc pentru planetă însemna „rătăcitor”, cercetătorii au tradus LU.BAD prin „oi rătăcitoare”, derivat de la LU („Cele care sunt păstorite”), iar BAD („sus şi departe”). Dar acum, după ce am arătat că sumerienii erau perfect conştienţi de adevărata natură a sistemului solar, celălalt sens al lui *bad* („cel vechi”, „fundaţia”, „acolo unde este moartea”) îşi capătă adevărata sa semnificaţie.

Acestea sunt titluri potrivite Soarelui şi de aici rezultă că prin *lubad* sumerienii nu înţelegeau „oi rătăcitoare” ci „oile” păstorite de Soare – adică, planetele sistemului nostru solar.

Localizarea fiecărei *lubad*, precum şi relaţiile acestora între ele sau cu Soarele fac obiectul multor texte mesopotamiene. Se fac referiri la planetele „de jos” şi planetele „de sus”, iar Kugler presupune, în mod corect, că punctul de referinţă este Pământul.

Dar cel mai mult se vorbeşte despre planete în cadrul unor texte care tratează despre MUL.MUL. – un termen care i-a făcut pe cercetători să aproximeze. În lipsa unei soluţii mai bune, cei mai mulţi oameni de ştiinţă au considerat că termenul *mulmul* desemnează Pleiadele, un grup de stele în constelaţia Taurului, punctul prin care trecea axa echinocţiului de primăvară (văzut din Babilon) în jurul anului 2800 î.Ch. Textele mesopotamiene indică deseori faptul că acest *mulmul* conţinea şapte LU.MAS (şapte „rătăcitori cunoscuţi”), iar cercetătorii au presupus că este vorba de cele mai strălucitoare stele din Pleiade, care puteau fi observate cu ochiul liber. Faptul că, depinzând de clasificare, grupul are fie şase, fie nouă astfel de stele strălucitoare, şi nu şapte, creează dificultăţi dar ele au fost ignorate din lipsa unei idei mai bune pentru semnificaţia termenului *mulmul*.

Franz Kugler, în cartea sa *Sternkunde and Stemdienst in Babel*, (Arta şi meşteşugurile în Babilon) acceptă cu multe rezerve această idee, dar îşi exprimă totala uimire când descoperă un text în care se spune, în mod clar că *mulmul*

includea nu numai „rătăcitori” (planete) dar şi Soarele şi Luna – făcând astfel cu totul improbabilă ideea că termenul desemnează Pleiadele. El a mai descoperit şi un alt text care spune *mulmul ul-şu 12* („*mulmul* este un grup de douăsprezece”), din care zece formează un grup distinct.

Credem că termenul de *mulmul* desemnează sistemul solar, iar repetiţia (MUL.MUL.) este folosită pentru a indica grupul ca întreg, adică „un corp ceresc ce cuprinde toate corpurile cereşti”.

Charles Virolleaud transliterează în cartea sa *L’astrologie Chaldeenne* (Astrologia caldeeană) un text mesopotamian (K3558) care descrie membrii unui *mulmul* sau *kakkabu/kakkabu*. Ultimul vers al textului este explicit:

Kakkabu/kakkabu.
Numărul corpurilor sale cereşti este douăsprezece.
Rangurile corpurilor sale cereşti sunt douăsprezece.
Toate lunile Lunii sunt douăsprezece.

Textul nu lasă nicio urmă de îndoială: *mulmul* – sistemul nostru solar are doisprezece membri. Acest lucru poate nu ar trebui să ne surprindă, deoarece învăţatul grec Diodor, explicând cele trei „căi” ale caldeenilor şi înşirarea constantă a treizeci şi şase de corpuri cereşti, declară că: „Dintre aceşti zei cereşti, doisprezece erau cei importanţi; acestora, caldeenii le atribuiau câte o lună şi un semn zodiacal.”

Brust Weider, în cartea sa: *Der Tierkreis und die wege am Himmel*, spune că, pe lângă „Calea lui Anu” compusă din douăsprezece corpuri cereşti, alte texte se referă şi la o „cale a Soarelui” compusă tot din douăsprezece corpuri: Soarele, Luna şi alte zece. Versul 20 al aşa-numitului text „tăbliţa TE” afirmă: *naphar 12 şeremeş haja şa kakkab lu şa Sin u Şamaş ina libbi ittiqu*, ceea ce înseamnă „cu una cu alta, 12 membri acolo unde este locul Soarelui şi al Lunii, unde se învârt planetele.”

Putem descifra acum semnificaţia numărului doisprezece în Antichitate. Marea Adunare a zeilor sumerieni, şi toţi zeii olimpieni de mai târziu cuprindea doisprezece zei; zeii mai tineri puteau pătrunde în acest cerc restrâns numai dacă unul din cei doisprezece se retrăgea. La fel, un loc liber apărut trebuia completat pentru a se păstra numărul „divin”. Principalul cerc ceresc, „Calea Soarelui” cu cei douăsprezece membri ai săi, a stabilit modelul după care şi celorlalte „căi” cereşti li se atribuiau

tot douăsprezece corpuri cereşti sau era împărţită în douăsprezece părţi. Tot aşa, erau douăsprezece luni într-un an şi ziua avea douăsprezece ore duble. Fiecărui ţinut din Sumer îi erau atribuite douăsprezece corpuri cereşti, ca semn de noroc.

Multe studii, cum ar fi cel al lui S. Langdon, *Babylonian Menologies and the Semitic Calendar*, (Menologie babiloniană şi calendarul semitic) demonstrează faptul că împărţirea anului în douăsprezece luni a fost, încă de la bun început, legată de cei doisprezece mari zei. Fritz Hommel, în *Die Astronomie der alten Chaldaer* (Astronomia caldeenilor) şi alţii după el au arătat că cele douăsprezece luni erau strâns legate de cele douăsprezece zodii şi ambele derivau din cele douăsprezece principale corpuri cereşti. Charles F. Jean, în *Lexicologie sumerienne* (Lexicologie sumeriană), reproduce o listă sumeriană cu douăzeci şi patru de corpuri cereşti care asociau cele douăsprezece constelaţii zodiacale cu cele douăsprezece corpuri cereşti.

Într-un text lung, identificat de F. Thureau-Dangin în cartea sa *Rituels Accadiens* (Ritualuri acadiene) ca fiind un program al unui templu pentru Sărbătoarea Anului Nou în Babilon, consacrarea lui doisprezece ca principal fenomen ceresc este evidentă. Marele Templu, Essagila, avea douăsprezece porţi. Puterile tuturor celor doisprezece zei mari erau învestite în Marduk, spunându-se de douăsprezece ori „Doamne, El nu este Domnul meu”. Bunăvoinţa zeului era invocată de douăsprezece ori, la fel şi cea a soţiei sale. Totalul de douăzeci şi patru era apoi asociat cu cele douăsprezece constelaţii zodiacale şi cu cele douăsprezece corpuri cereşti.

O piatră de hotar inscripţionată cu simbolurile corpurilor cereşti de un rege din Susa reprezintă aceste douăzeci şi patru de semne: cele familiare ale zodiacului şi simbolurile celor douăsprezece corpuri cereşti din sistemul nostru solar. Aceştia erau cei doisprezece zei ai mesopotamienilor, ca şi ai horiţilor, hitiţilor, grecilor şi, de fapt, ai tuturor popoarelor Antichităţii. (Fig. 98)

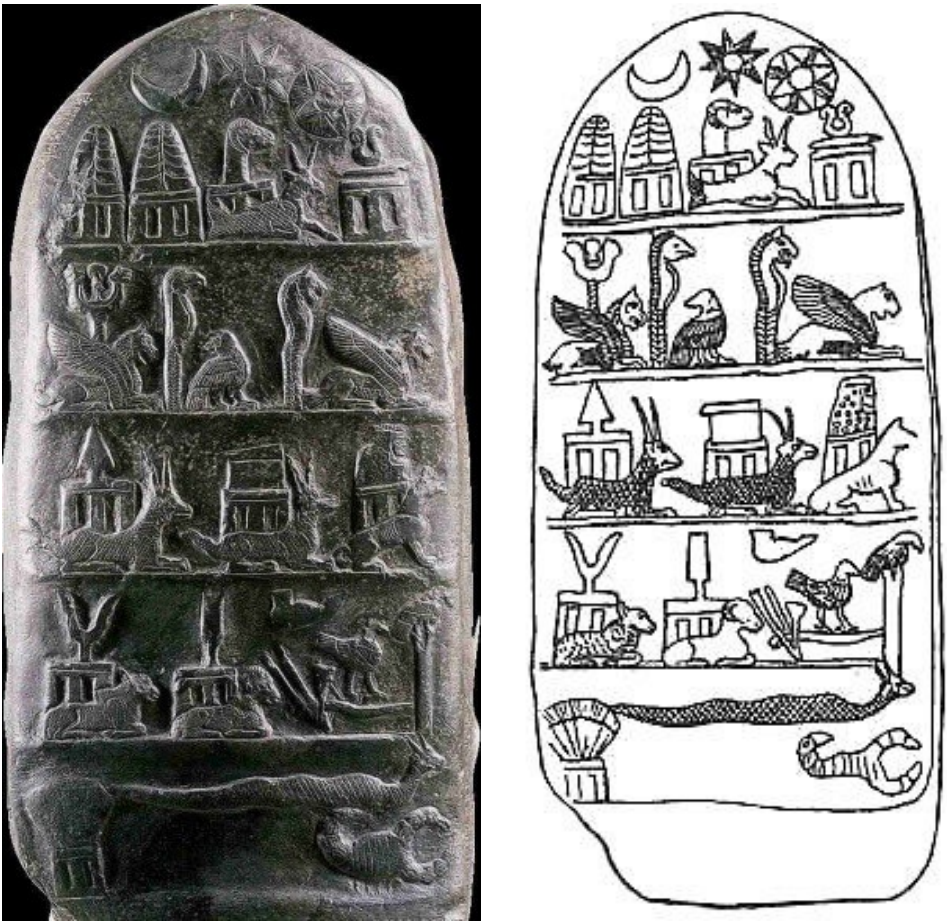

Fig. 98

Deşi sistemul nostru matematic este zecimal (are la bază numărul zece), numărul doisprezece a dominat toate subiectele divine şi astronomice mult după ce sumerienii dispăruseră. Grecii aveau doisprezece titani, erau douăsprezece triburi ale lui Israel, douăsprezece părţi ale platoşei magice a Marilor Preoţi israeliţi.

Această putere magică a numărului divin merge mai departe prin cei doisprezece apostoli ai lui Iisus, iar în sistemul numeric englez zecimal, se numără întâi până la *twelve*, (doisprezece) şi apoi se trece la „zece şi trei” – *thirteen* (treisprezece) ş.a.m.d.

De unde provine această putere a numărului doisprezece? Din cer.

Deoarece, sistemul nostru solar – *mulmul* – includea, pe lângă planetele cunoscute nouă astăzi, şi planeta lui Anu, cea al cărei simbol – un corp ceresc radiant – era utilizat în sumeriană pentru a-l denumi pe zeul Anu şi termenul de „divin”. „*Kakkab* al Supremului Sceptru este una din oile din *mulmul*”, spune un text astronomic. Şi când Marduk i-a uzurpat supremaţia şi l-a înlocuit pe Anu ca zeu asociat cu această planetă, babilonienii au spus: „Planeta lui Marduk a apărut în *mulmul*.”

Învăţându-i pe sumerieni despre adevărata natură a Pământului şi a cerului, nefilimii i-au informat pe vechii preoţi-astronomi nu numai despre planetele de dincolo de Saturn dar şi de existenţa celei mai importante planete, cea de pe care veniseră ei: A DOUĂSPREZECEA PLANETĂ.

Capitolul 7 Epopeea creaţiei

Pe cele mai multe sigilii cilindrice antice care au fost descoperite, simbolurile unor corpuri cereşti care fac parte din sistemul nostru solar apar deasupra figurilor unor oameni sau zei. Un sigiliu acadian din mileniul trei î.Ch., aflat acum la *Vorderasiatische Abteilung* al Muzeului de Stat din Berlin, (număr de catalog VA/243), diferă de maniera tradiţională de reprezentare a corpurilor cereşti. Nu le înfăţişează individual, ci mai degrabă ca un grup de şapte globuri care înconjoară o stea mai mare cu raze. Este în mod clar o reprezentare a sistemului nostru solar aşa cum era cunoscut de sumerieni: un sistem ce cuprinde *douăsprezece* corpuri cereşti. (Fig. 99)

Fig. 99

De obicei, noi reprezentăm schematic sistemul nostru solar ca un rând de planete ce se înşiră la diverse distanţe faţă de Soare. Dar dacă nu le reprezentăm aşa ci una lângă alta într-un cerc (prima, cea mai apropiată planetă de Soare, Mercur, apoi Venus, Pământul ş.a.m.d.) rezultatul ar fi ceva asemănător Fig. 100. (Toate desenele sunt schematice şi nu la scară, pentru simplificare orbitele planetelor au fost desenate astfel, circulare şi nu eliptice.)

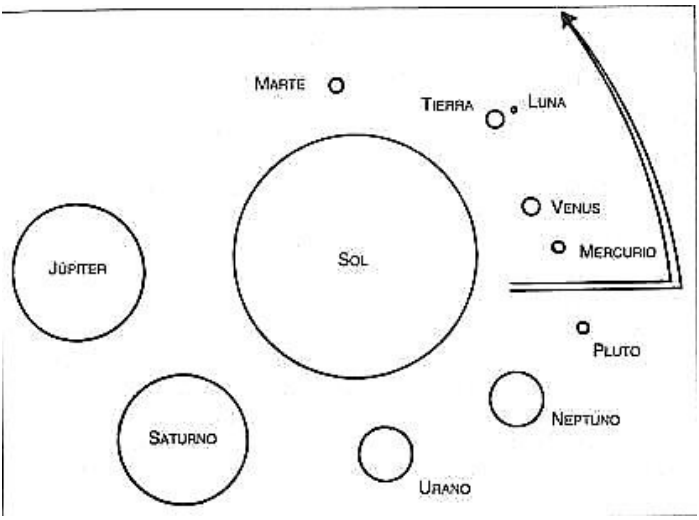

Fig. 100

Dacă revenim acum la desenul acadian şi îl mărim, putem vedea că, de fapt, „punctele” care înconjoară steaua sunt de fapt globuri a căror mărime şi ordine este conformă cu cea a sistemului nostru solar, reprezentat în Fig. 100. Micul Mercur este urmat de Venus, care este ceva mai mare. Pământul, care are cam aceeaşi mărime cu Venus, este însoţit de Lună. Continuând în sensul invers acelor ceasornicului, urmează Marte, care este mai mică decât Pământul, dar mai mare decât Luna sau Mercur. (Fig. 101)

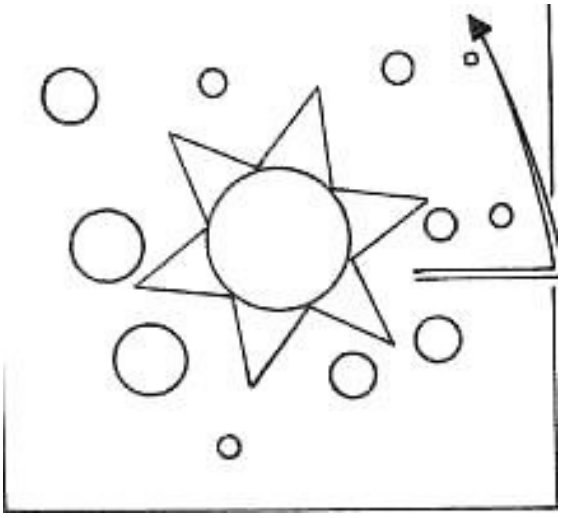

Fig. 101

Desenul antic înfăţişează apoi o planetă necunoscută nouă – mult mai mare decât Pământul, dar mai mică decât Jupiter sau Saturn, care îi urmează în mod clar. Mai departe, o altă asemănare perfectă cu Uranus şi Neptun, încheindu-se cu Pluto, dar care nu este acolo unde îl plasăm noi (după Neptun), ci este plasat între Saturn şi Uranus.

Tratând Luna ca planetă, desenul sumerian înfăţişează toate planetele cunoscute nouă, plasându-le în ordinea lor corectă (cu excepţia lui Pluto), arătând şi mărimea lor corectă.

Desenul vechi de peste patru mii cinci sute de ani susţine, totuşi, că mai era – sau mai fusese – o altă planetă importantă între Marte şi Jupiter. Este, aşa cum vom arăta, A Douăsprezecea Planetă, planeta nefilimilor.

Dacă această hartă celestă sumeriană ar fi fost descoperită şi cercetată acum vreo două sute de ani, astronomii ar fi pretins că sumerienii erau total neinformaţi, imaginându-şi prosteşte că mai există şi alte planete dincolo de Saturn. Acum însă, noi ştim că acolo mai sunt Neptun, Uranus şi Pluto. Să-şi fi imaginat însă sumerienii celelalte discrepanţe faţă de cunoştinţele noastre actuale sau ei fuseseră informaţi de nefilimi că Luna este membru cu drepturi depline al sistemului nostru solar, că Pluto se află lângă Saturn şi că mai era o altă planetă între Marte şi Jupiter?

Vechea teorie, conform căreia Luna nu este decât o „minge de golf îngheţată”, a fost susţinută cu înflăcărare până la misiunile lunare Apollo. Se considera că Luna este un fragment desprins de Pământ, când acesta nu era încă pe deplin format. Dacă nu ar fi fost meteoriţii, care au lăsat cratere adânci pe suprafaţa ei, Luna n-ar fi fost decât un asteroid desprins de Pământ, neted, mort şi neinteresant.

Observaţiile făcute de sateliţii artificiali au pus însă la îndoială această teorie. S-a descoperit că Luna are o compoziţie chimică şi minerală suficient de diferită de cea a Pământului pentru ca teoria desprinderii să nu mai fie viabilă. Experimentele făcute pe Lună de astronauţii americani şi studiul şi analiza mostrelor de sol aduse de aceştia au stabilit dincolo de orice îndoială că, deşi acum este sterilă, Luna a fost demult o „planetă vie”. Ca şi Pământul ea este o planetă stratificată, ceea ce înseamnă că s-a solidificat singură. De asemenea, şi ea generează căldură, dar, dacă Pământul generează căldură datorită substanţelor radioactive aflate în centrul său, căldura

lunară provine, se pare, din straturile de materiale radioactive aflate foarte aproape de scoarţa selenară. Totuşi, aceste materiale sunt prea grele pentru a fi ajuns singure la suprafaţă. Atunci, ce sau cine să le fi scos la suprafaţă?

Câmpul gravitaţional al Lunii pare să fie foarte dezorganizat, astfel încât fragmente uriaşe de metale grele (fierul, de exemplu) nu s-au scufundat în interiorul planetei ci s-au împrăştiat la suprafaţă. Prin ce procedeu sau forţă, ne putem întreba? Există dovezi că vechile roci de pe Lună erau magnetizate. Mai există dovezi şi că au fost inversate sau schimbate câmpurile magnetice. Să fi fost oare un proces intern necunoscut sau intervenţia unei forţe exterioare nedeterminate?

Misiunea Apollo 16 a descoperit nişte roci (numite breccii) care au rezultat în urma spargerii unor minereuri solide şi apoi lipirii acestor fragmente cu ajutorul unei surse de căldură foarte puternică şi practic instantanee. Când şi cum s-a petrecut acest lucru? Alte roci de pe suprafaţa Lunii sunt bogate în potasiu şi fosfor radioactiv rar, substanţe care pe Pământ se află adânc înăuntru.

În urma acestor descoperiri, oamenii de ştiinţă sunt acum siguri că Luna şi Pământul, formate din aproximativ aceleaşi elemente şi cam în aceeaşi perioade, s-au dezvoltat ca două corpuri cereşti diferite. După părerea specialiştilor de la NASA *(National Aeronautic and Space Administration)*, Luna a evoluat normal în primii săi 500 de milioane de ani. Apoi, spun ei (conform ziarului *The New York times*):

Perioada cu cele mai multe cataclisme a început în urmă cu aproape patru miliarde de ani, când asteroizi de mărimea unor oraşe sau chiar ţări mai mici s-au prăbuşit pe Lună formând cratere uriaşe şi munţi înalţi.

Cantitatea imensă de material radioactiv rezultată în urma prăbuşirilor a început să încălzească rocile de la suprafaţa Lunii, topind mare parte din ele, formându-se astfel mări de lavă care au brăzdat suprafaţa satelitului natural al Pământului.

Apollo 15 a descoperit în craterul Ţolovschi un meteorit de şase ori mai mare decât oricare altul de pe Pământ. Apollo 16 a descoperit că în urma coliziunii care a condus la formarea Mării de Nectar s-au împrăştiat fragmente până la 1000 de mile depărtare.

Apollo 17 a aselenizat lângă o falie de opt ori mai mare decât oricare falie de pe Pământ, ceea ce înseamnă că a fost formată

în urma unui cutremur de opt ori mai puternic decât cele de pe Pământ.

Convulsiile care au urmat acelor evenimente cosmice au continuat aproape 800 milioane de ani, astfel încât întreg procesul de formare a Lunii a durat circa 3,2 miliarde de ani.

Deci, sumerienii aveau dreptate să considere Luna ca un corp ceresc cu drepturi depline. Şi, aşa cum vom arăta mai departe, ei ne-au lăsat un text care explică acea catastrofă la care se referă experţii de la NASA.

Planeta Pluto a fost numită „enigma”. Dacă orbitele celorlalte planete deviază doar puţin faţă de un cerc perfect, deviaţia (excentricitatea) orbitei lui Pluto este cea mai mare, fiind cea mai eliptică orbită. Mai mult, dacă celelalte orbite rămân mai mult sau mai puţin în cadrul aceluiaşi plan, cea a lui Pluto este deviată cu şaptesprezece grade. Datorită acestor două trăsături neobişnuite ale sale, Pluto este singura planetă a cărei orbită se intersectează cu a alteia, Neptun.

După mărime, Pluto intră în clasa „sateliţilor”: diametrul său de doar 3600 de mile nu este cu mult mai mare decât cel al lui Triton, un satelit al lui Neptun, sau Titan, unul din cei zece sateliţi ai lui Saturn. Datorită acestor caracteristici, se consideră că acest „nepotrivit” şi-a început viaţa ca satelit, care, într-un fel sau altul, a părăsit orbita „stăpânului” şi a început o orbită proprie în jurul Soarelui.

Conform textelor sumeriene, se pare că s-a întâmplat chiar aşa.

Şi acum ajungem la punctul culminant al cercetării noastre: existenţa celei de-a douăsprezecea planete. Oricât ar părea de uimitor, astronomii au căutat de foarte mult timp o planetă între Marte şi Jupiter.

Spre sfârşitul secolului al XVIII-lea, chiar mai înainte de descoperirea lui Neptun, o serie de astronomi demonstraseră că „planetele erau aşezate la o anumită distanţă faţă de Soare după o lege clară”. Această idee, cunoscută sub numele de Legea lui Bode, i-a convins pe astronomi că ar trebui să mai existe o planetă în locul în care până acum nu se ştia să existe vreuna –, adică, între Marte şi Jupiter.

Încurajaţi de aceste calcule, astronomii au început să cerceteze cerul în căutarea acestei planete dispărute. În prima zi a secolului XIX, astronomul italian Giuseppe Piazzi a descoperit în locul calculat o planetă foarte mică (485 mile diametru) pe

care a numit-o Ceres. Până în 1804, numărul asteroizilor crescuse la patru până astăzi au fost număraţi peste 3000 de asteroizi care orbitează în jurul Soarelui în ceea ce numim azi centura de asteroizi. Fără niciun dubiu, acestea sunt fragmentele unei planete care s-a spart. Astronomii ruşi au numit-o Phayton („carul”).

Dacă astronomii sunt de acord că această planetă a existat, ei nu sunt însă capabili să explice dispariţia ei. Să fi explodat ea singură? Dar atunci fragmentele ei ar fi zburat în toate părţile, nu ar fi rămas într-un singur loc. Dacă ea s-ar fi spart în urma unui impact, unde este corpul ceresc responsabil de această coliziune? S-a zdrobit şi el? Dar fragmentele care înconjoară Soarele dacă sunt puse la un loc, nu dau nici măcar o singură planetă, darămite două. În plus, dacă centura de asteroizi ar fi rămăşiţele a două planete, ele ar fi trebuit să păstreze revoluţia axială a celor două. Dar asteroizii au o singură rotaţie axială, lucru ce indică faptul că ei provin dintr-un singur corp ceresc. Atunci, cum şi ce anume a distrus a douăsprezecea planetă?

Răspunsul la această întrebare ajunge la noi din Antichitate.

*

În urmă cu aproape un secol, descifrarea textelor mesopotamiene a dus la descoperirea faptului că acestea nu numai că erau identice, ci chiar precedau fragmente din Biblie. Cartea lui Eberhard Schrader, *Die Kielschriften und das alte Testament* (Manuscrisele antice şi Vechiul Testament), publicată în 1872 a declanşat o avalanşă de cărţi, articole, studii şi dezbateri care au durat jumătate de secol. Să fi fost oare o legătură, în vremurile antice, între Babilon şi Biblie? Titlurile o anunţă, sau o denunţă, în mod provocator: BABEL UND BIBEL.

Printre textele descoperite în biblioteca lui Asurbanipal se află unul care relatează povestea creaţiei, nu foarte diferit de Geneza din Vechiul Testament. Tăbliţele sparte, adunate laolaltă şi publicate prima dată de George Smith, în 1876, *The Chaldeean Genesis* (Geneza în variantă caldeeană) demonstrează în mod clar că, într-adevăr a existat un text acadian, scris în vechiul dialect babilonian, care relatează cum un anumit zeu a creat Cerul şi Pământul şi tot ce se află pe acesta, inclusiv omul.

Există acum o întreagă literatură dedicată comparării textelor mesopotamiene cu Biblia. Opera zeului babilonian s-a realizat, dacă nu în şase zile, ca în Biblie, totuşi, de-a lungul a

şase tăbliţe. Identic cu ziua a şaptea în care Dumnezeu s-a odihnit şi s-a bucurat de lucrarea sa, epopeea mesopotamiană dedică cea de-a şaptea tăbliţă lăudării zeului şi creaţiei sale. Din această cauză, istoricul L.W. King şi-a intitulat studiul său despre acest subiect *The Seven Tablets of Creation* (Cele şapte tăbliţe ale creaţiei). Numit astăzi „Epopeea Creaţiei”, textul era cunoscut în Antichitate după cuvintele cu care începea, *Enuma Eliş* („Când în înălţimi”). Povestea biblică a creaţiei începe cu facerea Cerului şi a Pământului; povestea mesopotamiană este o adevărată cosmogonie şi tratează şi despre evenimentele de dinainte de aceasta, ducându-ne chiar la începutul timpului:

Enuma eliş la nabu şamamu
Pe când în înălţimi Cerul nu fusese încă numit

Şaplitu ammatum şuma la zacrat,
Şi dedesubt, pământul tare nu fusese încă chemat...

Atunci, ne spune epopeea, corpurile cereşti originare au dat naştere unor „zei” cereşti. Pe măsură ce numărul fiinţelor cereşti creştea, zgomotul şi mişcările acestora l-au supărat pe Tatăl Tuturor Lucrurilor. Sfetnicul său credincios l-a îndemnat să ia măsuri pentru a-i cuminţi pe zeii cei tineri, dar aceştia au tăbărât pe el şi i-au luat puterile creatoare. Mama Tuturor Lucrurilor a căutat să răzbune această faptă. Zeul care a condus revolta împotriva Tatălui a avut o nouă idee: fiul ei să fie invitat în Adunarea Zeilor şi să capete supremaţia, astfel încât să poată lupta singur împotriva „monstrului” care se dovedise a fi mama lor.

Căpătând supremaţia, tânărul zeu – Marduk, conform variantei babiloniene s-a luptat cu „monstrul”, l-a învins şi l-a rupt în două, dintr-o parte făcând Cerul şi din cealaltă Pământul.

Apoi el a fixat ordinea în Ceruri, fiecărui zeu fiindu-i dată o poziţie fixă. Pe Pământ, el a făcut munţii, apele şi câmpiile, a stabilit cele patru anotimpuri şi a creat omul. După modelul Lăcaşului Ceresc, el a făcut Babilonul şi templele sale. Zeii şi muritorii au primit ordine, însărcinări şi ritualuri. Marduk a fost proclamat apoi zeitatea supremă şi i-au dat cele „cincizeci” de nume, simbolul şi rangul căpeteniei zeilor.

Pe măsură ce erau descoperite şi traduse tot mai multe fragmente, a devenit clar că este mai mult decât o operă literară: era cea mai sfântă epopee istorico-religioasă a

Babilonului, făcând parte din ritualurile de Anul Nou. Intenţionând să stabilească supremaţia lui Marduk, epopeea îl face pe acesta autorul Creaţiei. Totuşi, nu întotdeauna fusese la fel. Sunt suficiente date care indică faptul că textul babilonian nu este decât o versiune stilizată a unui alt text, sumerian, în care eroii erau Anu, Enlil şi Ninurta.

Nu contează cum se numeau eroii acestei drame celeste, povestirea este cu siguranţă la fel de veche ca şi civilizaţia sumeriană. Cei mai mulţi cercetători văd în ea doar o operă filosofică – cea mai veche versiune a eternei lupte dintre bine şi rău – sau o alegorie a succesiunii naturale a anotimpurilor sau a răsăritului şi apusului, ori a morţii şi a reînvierii.

Dar de ce să nu luăm accastă povestire în serios, ca fiind nici mai mult, dar nici mai puţin decât o mărturie a unor evenimente cosmice aşa cum le ştiau sumerienii, cum le fuseseră spuse acestora de către nefilimi? Folosind această ipoteză nouă şi foarte îndrăzneaţă, vom descoperi că „Epopeea Creaţiei” explică perfect evenimentele care, probabil, au avut loc în sistemul nostru solar.

Scena pe care se desfăşoară drama celestă din *Enuma Eliş* este universul primordial. Actorii celeşti sunt cei care creează, la fel cum sunt şi cei care au fost creaţi. Actul I:

Pe când în înălţimi Cerul nu fusese numit,
Iar jos, Pământul nu fusese chemat;
Nimic, ci numai El, APSU, cel care i-a născut,
MUMMU, şi TIAMAT –
cea care în pântecu-i i-a purtat,
Apele lor toate s-au amestecat.
Nici trestia nu era născută şi nici pământ apărut.
Şi niciun zeu nu fusese încă născut.
Nimic nu avea nume şi nicio soartă încă nu fusese dată;
Atunci se născură zeii, APSU fiindu-le tată.

Prin câteva semne scrise cu un beţişor pe o tăbliţă de lut – în doar nouă versuri – cronicarul antic ne invită să asistăm la cel mai maiestuos spectacol din toate timpurile: naşterea sistemului nostru solar.

Pe întinderea spaţiului cosmic, „zeii” – planetele urmează să apară, să primească un nume şi o „soartă” – orbită. Există doar trei corpuri: AP.SU („Cel care există de la început”); MUM.MU („Cel care a fost născut”) şi TIAMAT („Fecioara dătătoare de

viaţă”). „Apele” lui Apsu şi ale lui Tiamat s-au amestecat, iar textul specifică foarte clar că nu este vorba de apele în care creşte trestia, ci mai degrabă apa primordială, elementul de bază pentru existenţa vieţii în univers.

Deci Apsu este Soarele, „Cel care există de la început.”

Aproape de el este Mummu. Povestea spune clar, mai târziu, că el este ajutorul de încredere şi mesagerul lui Apsu: o bună descriere pentru Mercur, mica planetă ce se roteşte rapid în jurul gigantului său stăpân. Aceasta este şi imaginea pe care o aveau şi grecii şi romanii despre zeul-planetă Mercur: mesagerul zeilor.

Mai departe este Tiamat. Ea era „monstrul” pe care l-a tăiat în două – „planeta care lipseşte”. Dar în timpurile primordiale, ea fusese prima „Fecioară” a trinităţii divine. Spaţiul dintre ea şi Apsu nu era vid era plin cu elementele primordiale ale lui Apsu şi Tiamat. Aceste „ape” s-au „amestecat”, formându-se astfel o pereche de „zei” – planete – între cei doi.

Şi apele lor s-au amestecat...
Şi zei s-au născut, APSU fiindu-le tată:
Zeul LAHMU şi zeiţa LAHAMU fură întâii născuţi;
Şi nume lor li s-a dat.

Etimologic, aceste două nume se trag din rădăcina *LHM* („a se războ i”). Anticii ne-au lăsat moştenire tradiţia cum că Marte era zeul războiului şi Venus zeiţa atât a iubirii, cât şi a războiului. Într-adevăr, LAHMU şi LAHAMU sunt nume de bărbat şi respectiv femeie; deci identitatea dintre cei doi zei şi planetele Marte şi Venus se confirmă atât mitologic, cât şi etimologic. Se afirmă chiar că, astronomic, „planeta care lipseşte”, Tiamat, era localizată după Marte. Într-adevăr, Marte şi Venus sunt între Soare, Apsu, şi „Tiamat”. Acest lucru se poate vedea cu uşurinţă pe o hartă cerească summeriană (fig 102 şi 103).

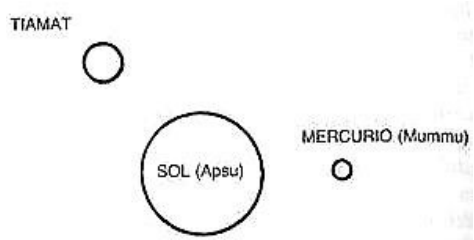

Fig. 102 I. La început: Soarele (Apsu), Mercur (Mummu) si Tiamat

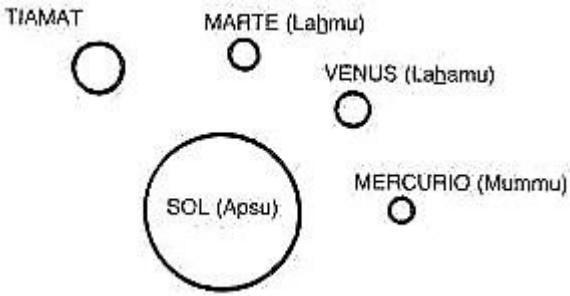

Fig. 103 II. Se nasc „planetele interioare” – „zeii din mijloc”

Apoi, procesul formării sistemului nostru solar a continuat. Lahmu şi Lahamu fuseseră născuţi dar,

Mai înainte chiar ca ei să fi crescut în vârstă
Şi în statură până unde le-a fost scris –
Zeii ANŞAR şi KIŞAR se născură,
Şi mai mari decât ei se făcură.
Cum zilele mai lungi acum erau şi ani se numărau,
Anu se născu, al lor fiu fiind – şi rival înaintaşilor săi deveni.
Ş-apoi, al lui Anşar moştenitor, Anu,
Ca egal şi după chipul său, pe NUDIMMUD îl născu.

Cu o concizie egalată doar de precizia povestirii, primul act al creaţiei se desfăşoară în faţa noastră. Ni se spune că Marte şi Venus au crescut doar până la o anumită dimensiune dar chiar înainte ca procesul acesta să se fi încheiat, o altă pereche de planete s-a născut. Cele două erau planete importante, aşa cum este scos în evidenţă de numele lor – AN.ŞAR („Prinţul cerului”) şi KI.ŞAR („Prinţul pământului”). Ei au întrecut în mărime prima pereche. Descrierea, titlurile şi locul acestei perechi le identifică fără probleme: Saturn şi Jupiter. (Fig. 104)

După o vreme („şi ani se numărau”), şi o a treia pereche de planete a fost adusă la lumină. Primul a fost ANU, mai mic decât Anşar şi Kişar („fiul lor”), dar mai mare decât primele două planete („rival înaintaşilor săi deveni”). Apoi Anu a născut o planetă geamănă, „ca egal şi după chipul său”. Versiunea

babiloniană numeşte această planetă NUDIMMUD, numele lui Ea/Enki. Încă o dată, descrierile se potrivesc perfect următoarelor două planete cunoscute, Uranus şi Neptun.

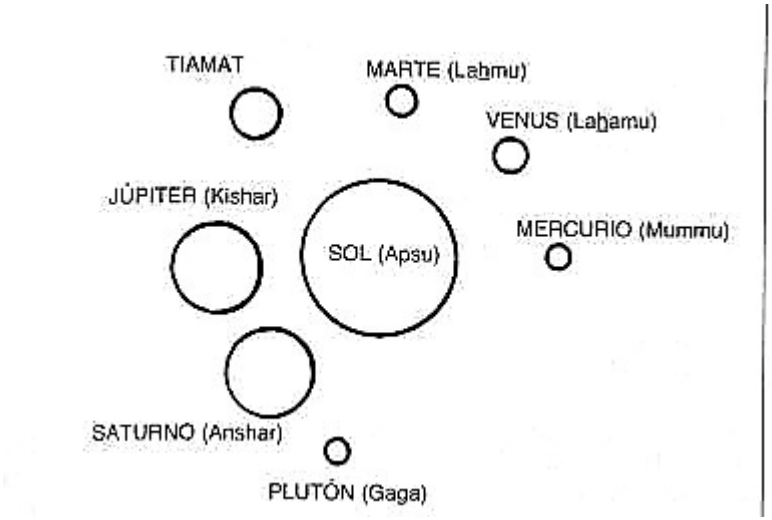

Fig. 104 III. ŞAR-ul – planetele mari – sunt „născute” şi ele împreună cu „mesagerii lor”

Mai este o planetă care trebuie pusă alături de acestea două, Pluto. „Epopeea Creaţiei” s-a referit la Anu ca fiind „primul născut” al lui Anşar/Saturn, ceea ce înseamnă că mai exista un alt zeu/planetă născut de Anşar. Epopeea revine la acest zeu/planetă mai târziu, povestind cum Anşar îl trimitea pe mesagerul său GAGA cu diferite însărcinări pe alte planete. Gaga apare astfel egal în funcţie şi în „statură” cu mesagerul lui Apsu, Mammu; aceasta ne trimite cu gândul la numeroasele asemănări dintre Pluto şi Mercur, deci Gaga era Pluto dar sumerienii îl plasează pe acesta pe harta lor cerească nu după Neptun, ci lângă Saturn, al cărui „mesager” sau satelit era. (Fig. 105)

Deci la încheierea actului I al Creaţiei, se născuse un sistem solar compus din Soare şi alte nouă planete:

Soarele – *Apsu*, „Cel care este de la început”.
Mercur – *Mummu*, „Sfetnicul şi emisarul lui Apsu”.
Venus – *Lahamu*, „Zeiţa luptătorilor”.
Marte – *Lahmu*, „Zeul războiului”.
?? — *Tiamat*, „Fecioara dătătoare de viaţă”.

Jupiter – *Kişar*, „Prinţul pământurilor”.
Saturn – *Anşar*, „Prinţul cerurilor”.
Pluto – *Gaga*, „Sfetnicul şi emisarul lui Anşar”.
Uranus – *Anu*, „El cel din ceruri”;
Neptun – *Nudimmud* (Ea), „Iscusitul creator”.

Unde erau Pământul şi Luna? Ei urmau să apară, ca rezultat al unei coliziuni cosmice.

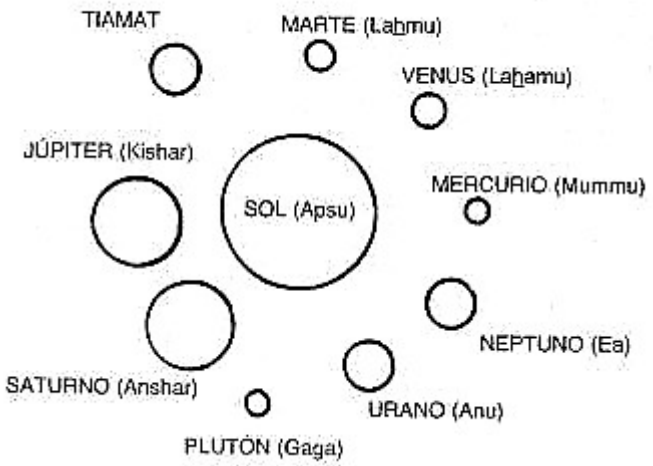

Fig. 105 IV. Apar şi ultimele două planete – identice – „după chipul şi asemănarea celeilalte”

O dată cu naşterea planetelor, se trage cortina peste actul întâi al Creaţiei şi poate începe actul doi. Nou-creata familie de planete era departe de a fi stabilă. Planetele gravitau una spre cealaltă; se strângeau în jurul lui Tiamat, punând în pericol corpurile primordiale.

Toţi fraţii s-au adunat împreună;
Încolo şi-ncoace alergau, gata s-o sfarme pe Tiamat.
În joaca lor nebună printre stele,
Făceau să tremure pântecul lui Tiamat
Apsu nu a mai putut suporta zbenguielile lor;
În faţa lor, însăşi Tiamat nu mai avea glas.
Nesuferite erau faptele lor...

Şi necugetate mişcările.

Aceasta este, în mod clar, o referire la orbitele lor dezordonate. Noile planete „alergau încolo şi încoace”; se apropiau prea mult una de cealaltă („s-au adunat împreună”) se intersectau cu orbita lui Tiamat; se apropiau prea tare de „pântecul” ei; „mişcările” lor erau necugetate. Deşi cea mai afectată era Tiamat, şi Apsu considera faptele lor „necugetate”. Şi-a anunţat intenţia de a le distruge „mişcările”. S-a sfătuit cu Mummu în secret, dar, „sfatul lor de taină” a fost auzit de ceilalţi zei, care s-au înfricoşat. Singurul care nu şi-a pierdut cumpătul a fost Ea. El a născocit un plan prin care „somnul să cadă asupra lui Apsu”. Când ceilalţi zei au aprobat planul, Ea a „trasat o dreaptă hartă a cerurilor” şi a rostit descântecul divin asupra apelor primordiale ale sistemului solar.

Ce era acest „descântec” sau forţă a lui Ea (planeta Neptun) – atunci, cea mai îndepărtată planetă de Soare – a cărei orbită înconjura atât Soarele cât şi celelalte planete? Să influenţeze orbita sa magnetismul solar şi deci, emisiile radioactive ale acestuia? Ori Neptun emitea, după crearea sa, o puternică radiaţie de energie? Indiferent care ar fi fost efectul, epopeea spune că „somnul a căzut peste Apsu” – un efect atenuator. Chiar şi „sfetnicul Mummu nu mai putea să se mişte”.

La fel ca în povestea biblică a lui Samson şi Dalila, eroul – copleşit de somn – putea foarte lesne să fie deposedat de puterile sale. Ea nu a stat pe gânduri şi i-a luat lui Apsu puterile creatoare. Întrerupând, se pare, imensa revărsare de materie primordială de la Soare, Ea/Neptun „a luat tiara şi i-a dat jos mantia sa de aură”. Apsu era învins. Mummu nu mai putea face nimic. El fusese „uitat şi lăsat în urmă” o planetă lipsită de viaţă alături de stăpânul său.

Lăsând Soarele fără puterile sale creatoare – stopând procesul de emitere de energie şi materie pentru a mai forma şi alte planete – zeii au adus temporar pacea în sistemul solar. Victoria a fost întărită şi cu schimbarea locului şi menirii lui Apsu. Acest titlu va fi aplicat de aici înainte „Lăcaşului lui Ea”. Orice nouă planetă putea să apară de-acum numai de la noul Apsu – de la „Adâncul” – cel mai îndepărtat loc al sistemului solar.

Cât a durat până când această pace a fost încălcată? Epopeea nu spune. Dar ea continuă şi trage cortina pentru începerea actului trei:

În Camera Sorţii, locul Destinelor,
Un nou zeu stătea, cel mai iscusit şi mai înţelept;
În inima Adâncului, a fost născut MARDUK.

Un nou zeu – o nouă planetă – se alătură celorlalţi. El a fost născut în Adânc, departe în spaţiu, într-o zonă unde i-a fost dată mişcarea orbitală – „destinul" unei planete. A fost atras în sistemul nostru solar de cea mai îndepărtată planetă: „El, cel care l-a născut, a fost Ea" (Neptun). Noua planetă era într-adevăr ceva care merita să fie văzut:

Atrăgător îi era chipul, ochii-i scânteiau strălucitori;
Mândru îi era mersul, impunător ca din vechime...
Şi mai presus de ceilalţi zei era, cu mult întrecându-i...
Era cel mai nobil şi cel mai înalt era;
Cu membrele imense-i pe toţi îi întrecea.

Apărând din imensitatea spaţiului, Marduk era totuşi o planetă „nou-născută", în flăcări şi emiţând radiaţii. „Când buzele sale se deschideau, foc năprasnic ieşea."

Când s-a apropiat Marduk de celelalte planete, ele „au abătut asupra lui grozavele lor trăsnete" şi el strălucea, „îmbrăcat în aura celor zece zei". Deci, apropierea lui a pus în mişcare electricitatea şi alte radiaţii ale celorlalte planete din sistemul solar. Şi un singur cuvânt confirmă aici descifrarea noastră: zece corpuri cereşti l-au aşteptat – Soarele şi numai alte nouă planete. Apoi povestirea ne poartă de-a lungul călătoriei lui Marduk prin sistemul nostru solar. Mai întâi el trece pe lângă planeta care l-a născut – care l-a atras în sistemul solar, Ea/Neptun. Pe măsură ce se apropie, câmpul gravitaţional al acestuia exercită o presiune crescândă asupra nou-venitului şi astfel se rotunjeşte traiectoria lui Marduk, „pregătind-o pentru sarcinile sale viitoare."

Marduk trebuie să fi fost încă foarte maleabil. După ce a trecut de Ea/Neptun, presiunea gravitaţională a acestuia a făcut ca o parte a lui Marduk să se umfle, de parcă el „ar fi avut două capete". Nicio parte a acestuia nu a fost ruptă, dar când Marduk a ajuns în apropiere de Anu/Uranus, au început să se desprindă bucăţi din tânăra planetă, rezultând astfel patru sateliţi. „Anu a născut cele patru părţi şi i le-a dat lui Marduk să le stăpânească". Numite „vânturi", cele patru aveau o mişcare de

rotaţie rapidă în jurul lui Marduk, „învârtindu-se ca nişte vârtejuri.”

Planetele pe lângă care a trecut Marduk indică faptul că acesta a intrat în sistemul nostru solar din direcţia opusă mişcării orbitale (invers acelor ceasornicului). Continuându-şi drumul, nou-venitul a fost confruntat cu imensul câmp gravitaţional al giganţilor Anşar/Saturn şi Kişar/Jupiter. Direcţia sa de deplasare a fost deviată astfel şi mai puternic spre centrul sistemului solar, spre Tiamat. (Fig. 106)

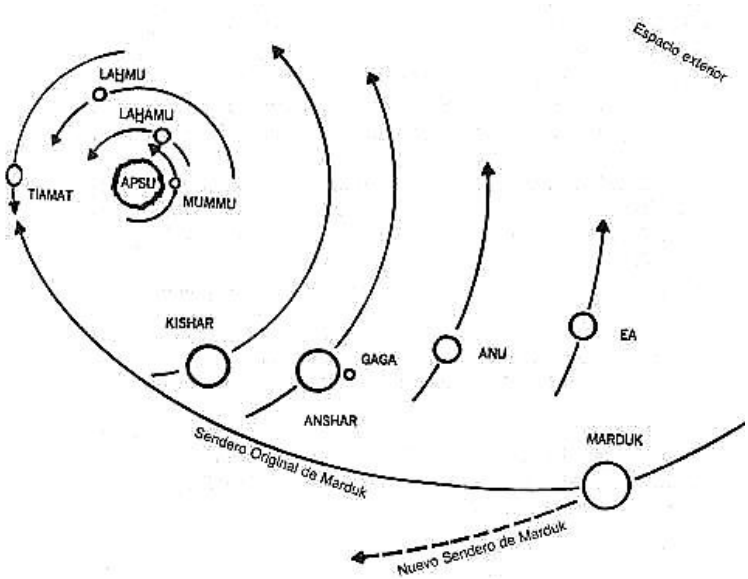

Fig. 106

Apropierea lui Marduk a început curând să influenţeze pe Tiamat şi planetele din jur (Marte, Venus şi Mercur). „El făcea valuri ce pe Tiamat au supărat-o; zeii nu mai erau în pace, ci-n aprigă furtună se aflau acum.”

Cu toate că tăbliţele sunt pe alocuri distruse şi unele porţiuni sunt greu de citit, aflăm totuşi că noua planetă „puterile le-a istovit... iar ochii lor clipeau de oboseală”. Tiamat însăşi îşi continua drumul distrată, vizibil necăjită.

Câmpul gravitaţional al noii planete a început curând să-şi facă efectul asupra lui Tiamat, bucăţi mari din aceasta desprinzându-se. Din mijlocul ei au ieşit unsprezece „monştri”, „mârâind şi agitându-se”, un grup de sateliţi care s-au desprins de Tiamat şi „alături de ea mergeau”. Pregătindu-se de întâlnirea

cu Marduk ea i-a „încoronat cu aure”, dându-le aparenţa de zei (planete).

De o deosebită importanţă era pentru mesopotamieni principalul satelit al lui Tiamat, numit KINGU, „Primul născut dintre zei care-i alcătuiau curtea”.

Ea l-a ridicat pe Kingu,
Între ei l-a făcut cel mai mare...
Şi conducerea bătăliei.
În mâinile lui a încredinţat-o.

Aflat între cele două câmpuri gravitaţionale ale celor două planete, acest satelit uriaş al lui Tiamat a început să se mişte spre Marduk. Faptul că i-a dat lui Kingu o „tăbliţă a destinului” – o orbită planetară proprie – a supărat pe ceilalţi zei. Cine îi dăduse voie lui Tiamat să nască noi planete? a întrebat Ea. Acesta s-a dus apoi la Anşar/Saturn să se plângă.

Tot ce Tiamat a plănuit pe ascuns, lui Anşar i-a repetat:
...o Adunare a ei şi-a făcut, şi-i mânioasă până peste poate...
Nemaivăzute arme şi-a luat, şi monştri a născut...
Cu totul unsprezece pe lume a adus iar dintre aceşti
Zei monştri, ce curtea sa o alcătuiesc, pe unul Kingu,
Ce-ntâiul său născut a fost, mai mare peste ei l-a pus...
Şi o tăbliţă a destinului i-a dat, făcându-l astfel ca noi.

Anşar, ascultându-l pe Ea, l-a întrebat cum ar putea să-l omoare pe Kingu. Răspunsul acestuia a rămas necunoscut, deoarece tăbliţa de lut este spartă se pare că Ea l-a refuzat, căci epopeea continuă cu Anşar care îl roagă pe Anu (Uranus) să se lupte cu Tiamat. Dar Anu „să lupte cu ea nu putea, aşa că pe zeu l-a refuzat”.

În Cerul tensionat, apare un conflict: unul după altul, zeii refuză să lupte contra înfuriatei zeiţe Tiamat. N-o va înfrunta oare nimeni?

Marduk, după ce trecuse de Neptun şi Uranus, se apropia acum de Anşar (Saturn) şi de inelele sale. Acest lucru i-a dat acestuia ideea: „El, cel care-i mândru şi puternic, va fi cel care ne va răzbuna; El, viteaz ca nimeni altul în bătălie: Marduk, Eroul!” Apropiindu-se de inelele lui Saturn („Sărută mâna lui Anşar”), Marduk îi răspunde:

...Dacă va fi, atunci, să vă răzbun,
Vieţile să vi le scap, pe fioroasa Tiamat s-o răpun,
Cheamă a Zeilor Adunare şi peste toţi al meu destin, mai mare să fie!

Condiţia era curajoasă dar simplă: Marduk şi „destinul" lui – orbita sa în jurul Soarelui – trebuia să fie cea mai importantă printre zei. Atunci a fost Gaga – satelitul lui Anşar/Saturn – abătut de la orbita sa, devenind o nouă planetă, Pluto.

Anşar şi-a deschis gura,
Şi lui Gaga, sfetnicul său, i-a dat poruncă...
„Pe drumul tău, tu pleacă acum, Gaga,
Şi pe la toţi zeii să treci,
Iar ceea ce-ţi voi spune ţie,
Tu lor să le-o repeţi."

Trecând pe la ceilalţi zei/planete, Gaga i-a convins „să îl alegeţi pe Marduk". Decizia a fost cum fusese anticipat: zeii erau prea bucuroşi că altcineva trebuie să se lupte pentru ei. „Marduk va fi rege!" i-au spus ei şi i-au zis să nu mai piardă timpul: „Du-te şi să terminăm o data cu Tiamat!"

Cortina se ridică din nou şi începe actul IV, bătălia cerească. Zeii hotărâseră „destinul" lui Marduk; câmpurile lor gravitaţionale au determinat orbita acestuia astfel încât acesta să meargă într-o singură direcţie – spre „bătălie", coliziunea cu Tiamat.

Pregătindu-se de luptă, Marduk s-a înarmat din cap până în picioare. Şi-a luat „flacăra strălucitoare"; „a făcut un arc... şi o săgeată în el a pus... în vârf un trăsnet i-a pus"; „apoi o plasă a făcut, în ea pe Tiamat s-o prindă". Acestea sunt nume comune pentru ceea ce trebuie să fi fost fenomene cosmice – descărcări electrice care au însoţit apropierea câmpurilor gravitaţionale ale celor două planete.

Dar principalele arme ale lui Marduk erau cei patru sateliţi ai săi, cele patru „vânturi" pe care i le dăduse Uranus când trecuse pe lângă această planetă: Vântul de Nord, Vântul de Sud, Vântul de Est şi Vântul de Vest. Trecând pe lângă giganţii Saturn şi Jupiter şi, datorită uriaşei lor forţe gravitaţionale a mai „născut" alţi trei sateliţi – Vântul Turbat, Vârtejul şi Vântul Neîntrecut.

Folosindu-şi sateliţii în postură de „care de asalt”, el „a trimis înainte vânturile pe care el însuşi le născuse, pe toţi cei şapte.” Adversarii erau gata de luptă.

Zeul a mers înainte, pe drumul său cel drept;
Spre furioasa Tiamat curajos s-a îndreptat...
Zeul s-a apropiat să cerceteze regatul lui Tiamat –
Planurile lui Kingu, al ei soţ, să le afle.

Dar, pe măsură ce planetele se apropiau una de cealaltă, cursul lui Marduk a devenit dezordonat:

Şi, cum s-a uitat, drumul său a devenit nesigur,
Direcţia sa s-a pierdut, iar faptele sale-s buimace.
Chiar şi sateliţii lui au început să se mişte ciudat;
Când zeii, ajutoarele sale, ce-alături de el mărşăluiau,
Pe viteazul Kingu l-au văzut, vederea li s-a-nceţoşat.

Să nu mai aibă loc, până la urmă, întâlnirea dintre cei doi combatanţi? Dar moartea fusese hotărâtă, cursul stabilit în mod irevocabil spre coliziune. „Tiamat a bolborosit ceva”... „Zeul a ridicat trăsnetul furtunii, cea mai teribilă armă a sa.” Când Marduk a ajuns şi mai aproape, „furia” lui Tiamat a crescut; „Picioarele i se mişcau de furie încolo şi-ncoace.” A început să-l „blesteme” pe Marduk – probabil, cu aceleaşi fel de „descântece” folosite şi de Ea pentru a-l înfrânge pe Apsu şi Mummu. Dar Marduk îşi continua drumul spre ea.

Tiamat şi Marduk, cei mai înţelepţi dintre zei,
Unul spre celălalt se îndreptau
Tot mai aproape, o bătălie să hotărască totul,
De luptă erau acum gata.

Acum epopeea începe să relateze bătălia cerească în urma căreia au fost create Cerul şi Pământul.

Zeul plasa şi-a întins-o pentru a o prinde;
Vântul Turbat, cel mai îndepărtat de faţa ei se-apropie
Cum ea deschide gura, cu totul să-l înghită –
El în ea îl aruncă pe Vântul Turbat, ca ea să n-o mai poată închide;
Vântul Furtunii apoi îi atacă mijlocul;

Corpul ei este moale; gura-i larg deschisă.
Acolo el o săgetează şi burta ei o sparge.
Maţele toate i le taie, tot pântecul i-l pârjoleşte.
Şi astfel o supune, şi răsuflarea ei o stinge.

Deci avem aici (Fig. 107) cea mai originală teorie care explică misterul cu care încă ne confruntăm. Un sistem solar instabil, alcătuit din Soare şi alte nouă planete, a fost invadat de o planetă uriaşă din spaţiu, asemănătoare unei comete. Mai întâi, aceasta a trecut pe lângă Neptun apoi a depăşit Uranus, giganţii Saturn şi Jupiter, cursul său fiind profund afectat şi îndreptat spre centrul sistemului solar, uriaşul câmp gravitaţional exercitat de cele două planete uriaşe aducându-i şapte sateliţi. Acest curs a fost astfel direcţionat, încât să se ciocnească cu următoarea planetă, Tiamat.

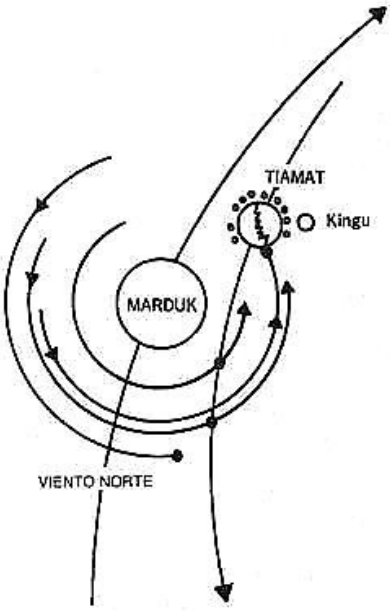

Fig. 107 A. „Vânturile lui Marduk” se ciocnesc cu Tiamat şi „oastea” ei

Dar nu cele două planete s-au ciocnit – un fapt deosebit de important, din punct de vedere astronomic: nu Marduk însuşi s-a zdrobit de Tiamat, ci unul din sateliţii acestuia, despicând-o în

două. În această despicătură, Marduk a tras o „săgeată”, un „trăsnet divin”, un imens arc electric care a sărit ca o scânteie din planeta Marduk încărcată de energie, „plină de strălucire”. Găsindu-şi drum prin miezul lui Tiamat, „răsuflarea i-a stins-o” – acesta a neutralizat câmpul electric şi magnetic al acesteia, şi le-a „stins”.

Prima întâlnire dintre cei doi a lăsat-o pe Tiamat fisurată şi lipsită de viaţă; dar soarta ei urma să fie determinată de viitoarea întâlnire dintre ei. Kingu, principalul satelit al lui Tiamat, urma să fie tratat separat. Dar soarta celorlalţi zece a fost hotărâtă imediat.

După ce pe Tiamat, căpetenia lor, a sfârtecat-o,
Trupa ei a fost spulberată, oastea ei spartă.
Zeii ce-i erau de ajutor, ce-alături de ea stăteau,
De spaimă fuseseră cuprinşi şi tremurau,
Spatele l-au întors şi gata să fugă erau,
Vieţile lor ca să îşi scape.

Putem identifica oare această oaste „spulberată... spartă” care tremura şi „spatele l-au întors” – şi-au inversat direcţia?

Făcând acest lucru descoperim şi răspunsul la o altă enigmă a sistemului nostru solar – cometele. Aceste mici corpuri cereşti sunt numite „rebelele sistemului solar” deoarece ele nu par a se supune nici uneia dintre legile cunoscute. Orbitele planetelor în jurul Soarelui sunt, cu excepţia celei a lui Pluto, aproape circulare; orbitele cometelor sunt foarte alungite şi, în cele mai multe cazuri, atât de alungite, încât apar în apropierea Pământului la sute şi chiar mii de ani. Planetele, din nou, cu excepţia lui Pluto, se mişcă în acelaşi plan; orbitele cometelor trec prin mai multe planuri. Cel mai semnificativ, în timp ce toate planetele cunoscute înconjoară Soarele invers acelor ceasornicului, cele mai multe comete se învârt invers.

Astronomii nu au reuşit să explice ce forţă, ce eveniment a creat şi le-a aruncat pe acestea pe orbitele lor neobişnuite. Răspunsul nostru: Marduk. Azvârlindu-le în direcţia opusă, el a spulberat, a spart oastea lui Tiamat în comete mai mici, afectându-le cu câmpul său gravitaţional, aşa-numita „plasă”:

Aruncaţi în plasă, ei în capcană au fost prinşi...
Întreaga trupă ce alături de ea mărşăluia
În plasă el i-a prins şi mâinile li le-a legat...

Strâns legaţi, ei nu mai puteau să scape.

După ce bătălia s-a încheiat, Marduk a luat de la Kingu „tăbliţa destinului” (orbita independentă) şi şi-a legat-o la brâu: cursul său a fost transformat astfel într-o orbită solară permanentă. Din acel moment, Marduk era sortit să treacă mereu pe la locul bătăliei. Învingând-o pe Tiamat, şi-a continuat drumul prin ceruri, în jurul Soarelui şi a trecut din nou pe lângă planetele de sus: Ea/Neptun, „a cărui dorinţă o îndeplinise”, Anşar/Saturn, „al cărui triumf îl întronase.” Apoi, noua sa orbită l-a adus iar la locul triumfului, „pentru a întări puterea sa asupra zeilor înfrânţi”, Tiamat şi Kingu.

Pe măsură ce este ridicată, cortina pentru actul V, de aici – şi numai de aici încolo, cu toate că acest lucru nu a fost sesizat până acum – povestea biblică a Genezei se alătură epopeii mesopotamiene, pentru că de-abia din acest punct începe facerea Cerului şi a Pământului.

Completându-şi prima sa orbită în jurul Soarelui, Marduk „se-ntoarce apoi la Tiamat, pe care o supusese”.

Zeul s-a oprit să privească trupul inert al acesteia.
Să o împartă în două apoi el s-a gândit.
Şi, ca pe-o scoică, în două părţi a desfăcut-o.

Acum, Marduk însuşi a lovit planeta, împărţind-o în două, tăindu-i „ţeasta” sau partea superioară. Apoi, un alt satelit al lui Marduk s-a prăbuşit peste una din jumătăţi. Suflul a împins această parte – destinată să devină Pământul – spre o orbită unde nu existase nicio planetă până atunci:

Apoi Zeul se întoarse spre partea cea mai îndepărtată a moartei Tiamat

Cu arma sa cerească, a tăiat căpăţâna;
A tăiat văile prin care sângele ei curgea;
Pe vântul de nord l-a pus să-l poarte
Şi într-un loc necunoscut să-l lase

Pământul fusese creat!

Partea de jos a avut o soartă diferită: la a doua tură făcută în jurul orbitei sale, Marduk însuşi a izbit-o, zdrobind-o în bucăţi (Fig. 108):

Cealaltă parte a ei ca un ecran pentru cer a pus-o:
Legându-i unul de altul, el veghetori i-a pus...
Coada lui Tiamat să alcătuiască Marea Fâşie el i-a poruncit.

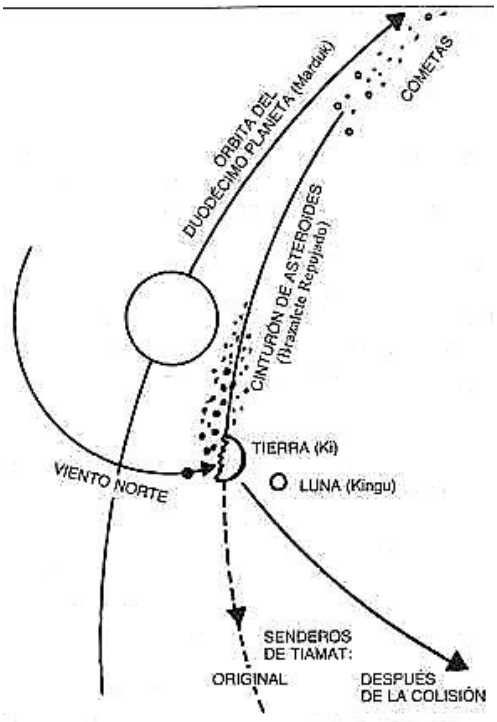

Fig. 108 B. Tiamat a fost zdrobită: fragmentele desprinse din ea vor alcătui „Cerul” – centura de asteroizi, iar cealaltă jumătate va căpăta o orbită independentă, devenind Pământul, în urma ciocnirii sale cu satelitul lui Marduk, „Vantul de nord”. Principalul satelit al lui Tiamat, Kingu, va deveni satelitul Pământului, Luna. Restul „oştirii” lui Tiamat a fost transformat în comete.

Aceste bucăţi din a doua jumătate au fost menite să devină o „brăţară” în cer, funcţionând ca un ecran de protecţie între planetele de sus şi cele de jos. Ele au fost întinse într-o „mare fâşie”. Centura de asteroizi fusese creată.

Astronomii şi fizicienii recunosc că există mari diferenţe între planetele de jos, „terestre” (Mercur, Venus, Pământul şi Luna, Marte) şi planetele de sus (Jupiter şi celelalte), două grupuri

separate de centura de asteroizi. Din textul sumerian aflăm acum şi explicaţia acestui fenomen.

Mai mult decât atât, ni se oferă – pentru prima dată – o explicaţie ştiinţifică şi cosmologică coerentă a evenimentelor care au dus la dispariţia „planetei care lipseşte”, la crearea centurii de asteroizi şi a Pământului. După ce sateliţii săi şi câmpul său electric au crăpat planeta Tiamat, un alt satelit al lui Marduk a expediat partea de sus a fostei planete pe o nouă orbită, ca actuala noastră planetă Pământul, apoi Marduk, la a doua trecere a sa pe orbită, a zdrobit în bucăţi partea rămasă din planetă şi le-a întins într-o fâşie uriaşă.

Fiecare enigmă pe care am menţionat-o mai devreme îşi primeşte răspuns în „Epopeea Creaţiei” aşa cum am descifrat-o noi. Mai mult, aflăm răspuns şi la întrebarea de ce continentele noastre sunt concentrate pe o singură faţă a Pământului, pe partea cealaltă existând o cavitate foarte adâncă (Oceanul Pacific). De asemenea, este lămurită şi problema permanentelor referiri la „apele” lui Tiamat. Ea era numită „Monstrul apos”, şi este normal să credem că şi Pământul a moştenit aceste ape. Într-adevăr, mulţi savanţi moderni numesc Pământul „Planeta Ocean” – pentru că este singura din sistemul nostru solar care este binecuvântată cu elementul primordial al vieţii.

Deşi aceste teorii pot părea noi, ele erau acceptate de profeţii şi înţelepţii care au scris Vechiul Testament. Profetul Isaia aminteşte de „zilele de la început” când puterea lui Dumnezeu l-a „tăiat pe cel semeţ, l-a răsucit pe monstrul apelor, şi a uscat apele lui *Tehom-Raba*.” Numindu-l pe Yahweh, „Împăratul meu”, autorul psalmilor biblici redă în câteva versuri cosmogonia creaţiei. „Prin puterea Ta, apele le-ai despărţit, pe căpetenia balaurilor apelor Tu ai zdrobit-o.” Şi Iov aminteşte cum „Dumnezeul său” a împrăştiat „pe îngerii celui Semeţ” şi, cu impresionante cunoştinţe astronomice îl laudă pe Dumnezeu care:

A tras o boltă pe faţa lui *Tehom*, ca hotar între lumină şi întuneric.

Stâlpii cerului se clatină...

Prin puterea lui tulbură marea, prin priceperea lui îi sfarmă furia.

Suflarea lui înseamnă cerul, mâna lui străpunge şarpele fugar.

Cei care se ocupă de cercetarea Bibliei au descoperit că „tehom”, care în ebraică înseamnă „mare”, se trage din cuvântul Tiamat; că „tehom-raba” înseamnă „marea Tiamat”, şi că felul în care Biblia relatează evenimentele primordiale este identic cu cel sumerian. Este de asemenea foarte clar că paralela dintre textul sumerian şi Cartea Genezei din Biblie începe chiar din primele versete ale Bibliei, care descriu cum „duhul” lui Dumnezeu plutea deasupra apelor lui Tehom şi cum trăsnetul lui Dumnezeu, Marduk, în versiunea sumeriană, a luminat întunericul atunci când a lovit-o pe Tiamat, creând Pământul şi Rakia (literal „brăţara spartă”). Această fâşie cerească (tradusă, în general prin „firmament”) este numită „Cerul”.

Cartea Genezei (1:8) declară în mod explicit că această „brăţară spartă” a fost numită de Dumnezeu „Cer” (*şamaim*). Textele acadiene numesc şi ele această fâşie „brăţara spartă” (*rakkis*) şi relatează cum Marduk a întins partea de jos a lui Tiamat până aceasta s-a spart şi a format apoi un cerc cu ea. Textele sumeriene nu lasă niciun dubiu că acest „cer”, complet diferit de conceptul general de cer şi spaţiu, era centura de asteroizi.

Pământul nostru şi centura de asteroizi sunt, atât în textele mesopotamiene, cât şi în Biblie, „Cerul şi Pământul”, create când Tiamat a fost dezmembrată de zeul suprem.

Când Vântul de Nord al lui Marduk a împins Pământul în locul în care se găseşte acum, acesta a căpătat propria orbită în jurul Soarelui (rezultând astfel anotimpurile) şi a căpătat mişcarea de rotaţie (rezultând astfel succesiunea noapte/zi). Textele sumeriene spun că, într-adevăr, una din sarcinile ulterioare ale lui Marduk a fost „să dea Pământului lumina zilei de la Soare şi întunericul nopţii.” Biblia spune că s-a petrecut acelaşi lucru:

Şi Dumnezeu a zis: „Să fie nişte luminători în întinderea cerului, ca să despartă ziua de noapte; ei să fie nişte semne care să arate vremile, zilele şi anii.”

Oamenii de ştiinţă de azi cred că, după ce Pământul a devenit planetă, acesta era o sferă fierbinte, cu vulcani în erupţie, care umpleau cerul cu aburi şi nori. După ce temperatura a început să coboare, vaporii s-au transformat în apă, rezultând astfel oceanele şi uscatul.

A cincea tăbliţă a epopeii *Enuma Eliş*, deşi foarte deteriorată, împărtăşeşte aceeaşi opinie. Numind revărsările de lavă „saliva

lui Tiamat”, epopeea Creaţiei plasează şi ea acest fenomen înainte de formarea atmosferei, oceanelor şi continentelor. După ce, „fiorii de apă s-au adunat”, au început să se formeze oceanele, şi a fost ridicată „fundaţia Pământului” – continentele. După ce „a fost făcut frigul” – răcirea –, au apărut ceaţa şi ploaia. În acest timp, „saliva” continua să se împrăştie, „în straturi adunându-se”, modelând topografia Pământului.

Încă o dată, identitatea cu textul biblic este clară:

Şi Dumnezeu a zis: „Să se strângă la un loc apele care sunt sub cer; şi să se arate uscatul!” Şi aşa a fost.

Pământul, cu oceane, continente şi atmosferă, era gata acum pentru formarea munţilor, râurilor, văilor şi câmpiilor. Atribuind întreaga operă a Facerii lui Marduk, *Enuma Eliş* continuă:

Punând capul lui Tiamat [Pământul] în locul hotărât,
Pe el lanţurile de munţi le-a făcut să apară,
Văile le-a despicat, râuri prin ele să curgă,
Prin ochii ei, Tigrul şi Eufratul au ieşit.
Din sânii ei, el a făcut munţii cei sfinţi.
Izvoare a făcut, din ele râurile să se adape.

Apoi, în acord perfect cu descoperirile moderne, atât Biblia cât şi *Enuma Eliş* şi alte texte mesopotamiene înrudite plasează începutul vieţii pe Pământ în apă, „să mişune apele de vieţuitoare” şi „păsări să zboare pe întinderea cerului”. Abia după aceea, „Fiarele Pământului după soiul lor, vitele după soiul lor şi toate târâtoarele după soiul lor” îşi fac apariţia, culminând cu apariţia omului, actul suprem al creaţiei.

*

Ca parte a ordinii celeste pe Pământ, Marduk „a făcut să apară divina Lună... ce noaptea s-o însemneze, şi fiecare lună s-o măsoare”.

Cine era acest zeu? Textul îl numeşte ŞEŞ.KI („Zeul care protejează Pământul”). Nu există nicio menţiune până acum în text despre o planetă cu acest nume şi, totuşi, iată că apare „în presiunea *ei* cerească [câmpul gravitaţional].” Şi ce se înţelege prin „ei”: Tiamat sau Pământul?

Rolurile Tiamat şi Pământ şi referinţele la amândoi par a fi interschimbabile. Pământul este Tiamat reîncarnată. Luna este numită „protectorul” Pământului: este exact cum Tiamat îl numea pe Kingu, principalul ei satelit.

Epopeea Creaţiei îl exclude, în mod clar, pe Kingu din „oastea” lui Tiamat care a fost zdrobită, împrăştiată şi întoarsă din drumul ei. După ce Marduk şi-a făcut prima orbită în jurul Soarelui şi s-a întors la locul bătăliei, el i-a hotărât lui Kingu o altă soartă:

Şi Kingu ce era mai mare peste ei, a fost micşorat;
Şi zeul DUG.GA.E a fost el de-acum numit.
Şi de la el a luat tăbliţa destinului,
Ce pe nedrept îi fusese dată.

Deci, Marduk nu l-a distrus pe Kingu, l-a pedepsit luându-i orbita independentă, ce-i fusese dată de Tiamat când crescuse. Micşorat, Kingu rămâne „zeu” – un membru planetar al sistemului nostru solar. Lipsit de o orbită proprie, el nu putea decât să devină din nou satelit. Când partea de sus a lui Tiamat a fost împinsă pe o nouă orbită (ca noua planetă Pământ), credem noi, Kingu a rămas împreună cu ea. Deci, Luna este Kingu, fostul satelit al lui Tiamat.

Transformat într-un *duggae,* Kingu a fost deposedat de elementele „vitale” – atmosferă, apă, materii radioactive; s-a micşorat şi a devenit o masă de materie moartă. Aceşti termeni sumerieni descriu, cu siguranţă, Luna, istoria ei descoperită recent şi soarta ce a făcut acest satelit care a fost la început KIN.GU („Marele emisar”) să devină DUG.GA.E („Vasul de plumb”).

L.W. King, în *The Seven Tablets of Creation*, (Cele şapte tăbliţe ale Facerii), a semnalat existenţa unor fragmente dintr-un text astronomico-mitologic care prezintă o altă versiune a bătăliei lui Marduk cu Tiamat, care conţine nişte versuri în care se povesteşte soarta desemnată de Marduk lui Kingu. „Kingu, soţul ei, cu o armă a fost tăiat... Tăbliţa destinului i-a luat-o cu mâna lui.” O altă încercare de transliterare şi traducere a acestui text, făcută de B. Landersberger, (în 1923 în *Archiv fur Keilschriftforschung*), confirmă că numele Kingu/Ensu/Luna sunt interschimbabile.

Aceste texte nu numai că adeveresc teoria noastră că principalul satelit al lui Tiamat a devenit Luna ci ele şi explică

descoperirile făcute de NASA referitoare la coliziunile „cu o serie de corpuri cereşti de mărimea unor oraşe mari, care s-au prăbuşit pe suprafaţa Lunii”. Atât descrierile date de NASA, cât şi textele sumeriene prezintă satelitul nostru ca un „vast deşert”.

Au fost descoperite şi o serie de sigilii cilindrice ce înfăţişează bătălia dintre Marduk şi o fioroasă zeitate feminină. O astfel de reprezentare îl prezintă pe zeul Marduk aruncându-şi trăsnetul spre Tiamat, cu Kingu, în mod clar identificat cu Luna, încercând s-o apere pe zeiţa care l-a creat. (Fig. 109)

Fig. 109

Această dovadă că satelitul lui Tiamat şi cel al Pământului sunt unul şi acelaşi este întărită şi de rădăcina etimologică a numelui zeului Sin, care avea să desemneze ulterior Luna, derivă din SU.EN („Zeul pustiului”).

Rezolvând problema lui Tiamat şi Kingu, Marduk încă o dată „a străbătut cerurile şi a vegheat asupra lor”. De data aceasta, atenţia sa s-a concentrat asupra „ţinutului lui Nudimmud” (Neptun), pentru a stabili „destinul” lui Gaga, fost satelit al lui Anşar/Saturn, care fusese făcut mesager către celelalte planete.

Epopeea ne informează că unul din ultimele lucruri pe care le-a făcut Marduk în cer a fost să stabilească „un loc ascuns” pentru acest zeu, o orbită până acum necunoscută cu faţa spre

„Adânc” (spaţiu) şi l-a numit „Sfetnicul de taină al Adâncului”. Pe lângă această nouă orbită, planeta fost a numită US.MI. („Cel care arată calea”), cea mai îndepărtată planetă, Pluto.

Conform epopeii, Marduk a stabilit, la un moment dat, „Căile zeilor eu le voi croi cu iscusinţă... în două tabere eu îi voi împărţi”.

Într-adevăr, a făcut-o. El a izgonit din ceruri pe cea care împreună cu Soarele au creat sistemul solar, zeiţa Tiamat. El a creat Pământul, dându-i o orbită în apropiere de Soare. El a zdrobit, „brăţara cerului” – centura de asteroizi care împarte grupul de planete în „planetele de sus” şi „planetele de jos”. A prefăcut majoritatea sateliţilor lui Tiamat în comete; pe principalul satelit al acestuia l-a făcut satelit al Pământului. Şi a făcut satelitul lui Anşar/Saturn, Gaga, planeta Pluto, care are o serie din caracteristicile orbitei lui Marduk, (cum ar fi, de pildă, un plan orbital diferit).

Enigmele sistemului nostru solar – cavităţile oceanice ale Pământului, devastarea Lunii, orbitele inverse ale cometelor, enigmaticele caracteristici ale planetei Pluto – toate îşi găsesc explicaţii coerente în Epopeea mesopotamiană a Creaţiei, aşa cum o interpretăm noi.

„Hotărând” poziţia fiecărei planete, Marduk şi-a păstrat pentru el „poziţia Nibiru”, şi „traversa cerurile şi supraveghea” noul sistem solar. El era alcătuit acum din douăsprezece corpuri cereşti, fiecăruia corespunzându-i un zeu. (Fig. 110)

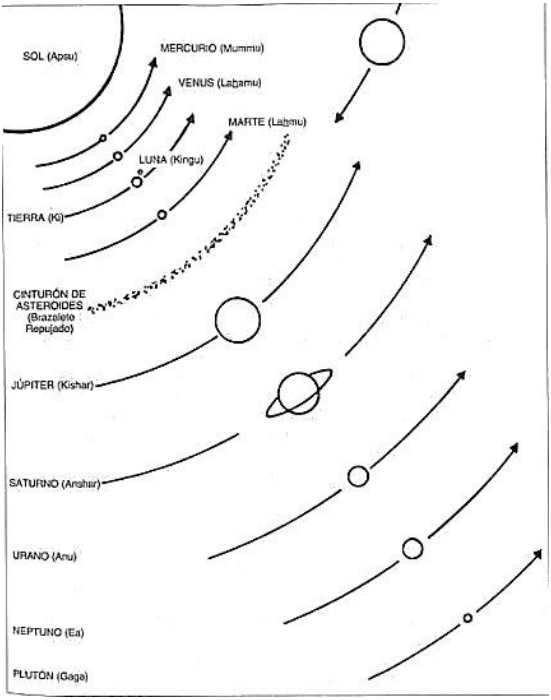
SOL (Apsu)
MERCURIO (Mummu)
VENUS (Labamu)
MARTE (Labmu)
LUNA (Kingu)
TIERRA (Ki)
CINTURÓN DE ASTEROIDES (Brazalete Repujado)
JÚPITER (Kishar)
SATURNO (Anshar)
URANO (Anu)
NEPTUNO (Ea)
PLUTÓN (Gaga)

Fig. 110

Capitolul 8 Împărăţia Cerurilor

Studiile despre Epopeea Creaţiei şi textele asemănătoare de exemplu, cel al lui S. Langdon, *The Babylonian Epic of Creation* (Epopeea babiloniană a creaţiei), demonstrează că Marduk, fiul lui Enki, a reuşit să câştige, cândva după 2000 î.Ch., bătălia pentru supremaţie printre zei, cu fiul lui Enlil, Ninurta. Apoi, babilonienii au modificat epopeea sumeriană a creaţiei, înlocuind numele lui Ninurta cu cel al lui Marduk, planeta invadatoare.

Ridicarea lui la rangul de „rege al zeilor" a fost însoţită, de asocierea acestuia cu planeta nefilimilor, *A Douăsprezecea Planetă*. Ca „rege al zeilor" (planetelor), Marduk era şi „Rege al cerurilor".

Unii cercetători au crezut la început că Marduk era, fie Steaua Polară, fie altă stea strălucitoare vizibilă pe cerul Mesopotamiei în vremea echinocţiului de primăvară, deoarece Marduk era numit „un strălucitor corp ceresc". Dar Albert Schott, în cartea sa *Marduk und sein Stern* (Marduk şi steaua lui), precum şi alţi cercetători au demonstrat că toate textele astronomice vorbesc despre Marduk ca membru al sistemului nostru solar. Cum alte titluri ale lui erau „Marele corp ceresc" şi „Cel care luminează", a fost lansată o nouă teorie conform căreia Marduk ar fi fost zeul sumerian al Soarelui, identic cu zeul egiptean Ra. Textele care îl descriu pe acesta ca fiind cel care „măsoară înălţimile depărtate ale cerului... purtând un halo a cărui strălucire este dătătoare de fiori, par a sprijini această teorie. Dar acelaşi text continuă spunând „el veghează pământurile ca Şamaş [Soarele]. Dacă în anumite privinţe Marduk era asemănător Soarelui, cu siguranţă că el nu putea fi Soarele.

Dacă Marduk nu era Soarele, atunci, care dintre planete era? Vechile texte nu reuşesc să îl indice ca una din planetele cunoscute. Bazându-şi teoriile pe unele titluri ale lui (cum ar fi acela de „fiu al Soarelui"), unii cercetători au susţinut că este vorba de Saturn. Descrierea acestuia ca fiind o planetă roşie a făcut ca şi Marte să fie un candidat. Dar textul îl plasează pe Marduk în *markas şame* („în centrul cerului"), lucru care i-a

convins pe majoritatea cercetătorilor că este vorba despre Jupiter, care este localizat în centrul liniei planetelor:

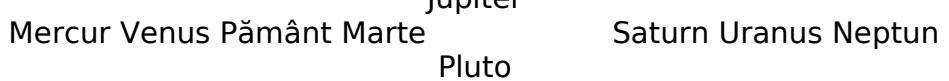

Această teorie însă conţine o contradicţie. Ea este susţinută de acei oameni de ştiinţă care consideră că mesopotamienii nu ştiau despre planetele de dincolo de Saturn. Ei pun Pământul în rândul planetelor, în timp ce cred că babilonienii considerau că acesta era centrul sistemului planetar şi că era plat. În plus, ei uită că mesopotamienii considerau cu siguranţă că Luna este „zeu”, deci planetă. Echivalarea celei de-a douăsprezecea planete cu Jupiter nu este bună.

Epopeea Creaţiei menţionează cu claritate că Marduk era un invadator din afara sistemului solar, care în drumul lui a trecut pe lângă „planetele de sus” (Saturn şi Jupiter) înainte de a se ciocni de Tiamat. Sumerienii numeau planeta NIBIRU, „planeta traversării”, iar versiunea babiloniană a epopeei ne oferă următoarele informaţii astronomice:

Planeta NIBIRU:
La Răscrucea Cerului şi Pământului el este.
În sus şi în jos ei nu pot trece.
Pe el trebuie să-l aştepte mai întâi.

Planeta NIBIRU:
Planeta ce în ceruri străluceşte.
În mijloc el stă;
Lui i se închină toţi.

Planeta NIBIRU:
El este cel care mijlocul lui Tiamat îl traversează fără oboseală.
Fie ca numele lui să fie în veci „Cel care traversează” –
Cel care mijlocul îl ocupă.

Aceste versuri aduc informaţii suplimentare, şi anume că, după ce a împărţit planetele în două grupuri egale, a douăsprezecea planetă „mijlocul lui Tiamat îl traversează”:

orbita lui îl poartă mereu şi mereu pe la locul bătăliei, acolo unde era odată Tiamat.

Vom descoperi că şi textele astronomice care tratează despre perioadele planetare înşiră, de asemenea, şi ordinea lor, Marduk fiind plasat şi acolo tot în poziţie centrală, între Marte şi Jupiter. Cum sumerienii ştiau toate planetele, apariţia celei de-a douăsprezecea planete în „poziţie centrală” confirmă concluziile noastre:

Marduk

Mercur Venus Luna Jupiter Saturn Uranus
Pământul Marte Neptun Pluto

Dacă orbita lui Marduk îl poartă pe acesta în apropierea noastră (între Marte şi Jupiter), de ce nu o putem vedea, căci se presupune că acesta este mare şi strălucitor?

Textele mesopotamiene spun că acesta ajunge în regiuni necunoscute şi foarte îndepărtate ale cerului. „El cercetează ascunsele secrete... şi toate colţurile universului le cercetează.” Este descris ca „monitor” al celorlalte planete, cel a cărui orbită le înconjoară pe celelalte. „Se ţine de fâşiile lor [orbitele]”, face „un inel” în jurul lor. Orbita lui era „cea mai nobilă şi mai măreaţă” dintre toate planetele. Acest lucru l-a făcut pe Franz Kugler, în *Sternkunde und Stemdienst in Babilon*, (Arta şi meşteşugurile în Babilon) să considere că Marduk este o planetă care se mişcă foarte repede, după o orbită eliptică, asemănătoare cu cea a unei comete.

O astfel de orbită eliptică, având Soarele drept centru de greutate, are un apogeu – un punct care este cel mai îndepărtat de acesta, de unde începe drumul înapoi şi un perigeu – punctul în care este cel mai aproape de Soare, de unde se îndreaptă spre spaţiu. Am descoperit că Marduk avea într-adevăr, conform textelor sumeriene, astfel de „baze”. Acestea afirmă că planeta venea de la AN.UR („baza cerului”) spre E.NUN („lăcaşul zeiesc”). Epopea Creaţiei spune despre el că:

Străbate cerurile şi toate ţinuturile le veghează...
Apoi măsoară Adâncul cel de nepătruns.
La *E-Şara* şi-a întemeiat lăcaşul de departe;
E-Şara, cel mai mare lăcaş, de el a fost întemeiat.

Deci, un „lăcaş” era, „de departe” – în îndepărtatele regiuni ale spaţiului. Celălalt era „în Cer”, adică, în interiorul centurii de asteroizi, între Marte şi Jupiter. (Fig. 111)

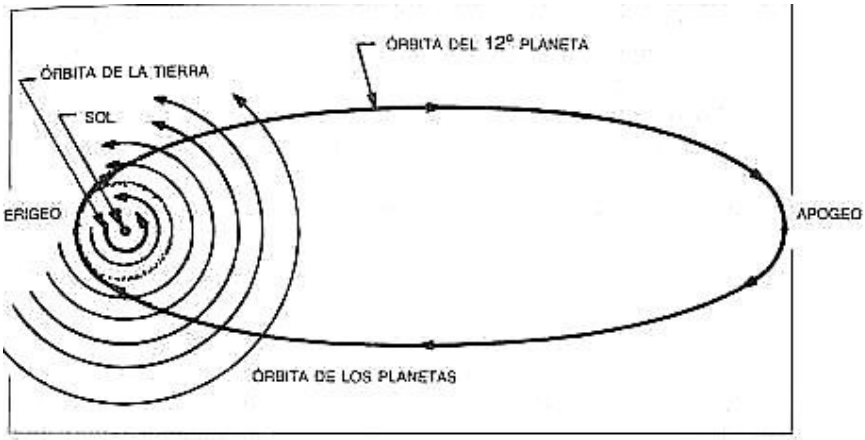

Fig. 111

Urmând învăţăturile strămoşilor săi sumerieni, Avraam din Ur, patriarhul biblic, asocia zeitatea supremă (Dumnezeu) cu planeta cea mai importantă. La fel ca textele mesopotamiene, multe din fragmentele biblice spun că Dumnezeu îşi are „Lăcaşul sfânt în Ceruri” de unde „vedea cum se ridică şi cele mai îndepărtate planete” un Dumnezeu care, nevăzut, „se mişcă în ceruri în cerc”. Cartea lui Iov, după ce descrie coliziunea, conţine o serie de versuri semnificative care ne spun unde s-a dus planeta dumnezeiască:

Pe întinsul cerului el îşi croieşte o nouă cale acolo unde lumina şi întunericul [se unesc] este lăcaşul său de departe.

Nu mai puţin explicit descrie şi psalmistul traiectoria maiestuoasă a planetei:

Cerurile spun slava lui Dumnezeu,
Şi întinderea lor vesteşte lucrarea mâinilor lui...
Şi ca un mire care iese din odaia lui de nuntă
Se aruncă în drumul lui cu bucuria unui viteaz:
Răsare la un capăt al cerurilor,
Şi îşi isprăveşte drumul la celălalt capăt.

Recunoscut ca un mare călător pe bolta cerului, urcând la înălţimi ameţitoare la apogeul său, apoi „coborând şi aplecându-se în cer” la perigeu, planeta era reprezentată printr-un glob înaripat.

Oriunde au dezgropat arheologii urmele civilizaţiilor din Orientul Antic, era prezent şi simbolul globului înaripat, dominând templele şi palatele, gravat pe pietre, desenat pe sigilii cilindrice, pictat pe pereţi, însoţind preoţi şi regi, stând deasupra tronurilor lor, „plutind” deasupra lor în timpul bătăliilor, gravat pe carele lor de luptă. Obiecte de lut, metal, piatră sau lemn erau împodobite cu acest simbol. Regii din Sumer, Acad, Babilon, Asiria, Ela, Urartu, Mari, Nuzi, Mitanni şi Canaan – toţi se închinau la el. Regii hitiţi, faraonii egipteni, *şar*-ii persani – toţi au proclamat acest simbol (şi ceea ce reprezenta el) suprem. Aşa a rămas de-a lungul mileniilor. (Fig. 112)

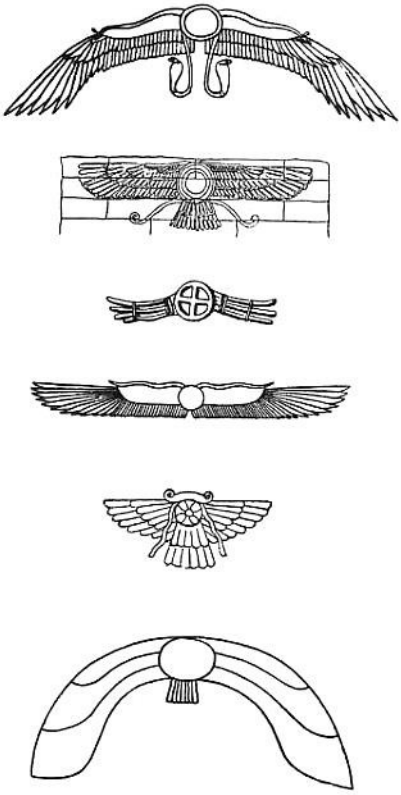

Fig. 112

În centrul credinţelor lor religioase şi astronomice stătea ideea că A Douăsprezecea Planetă, „planeta zeilor”, rămânea în interiorul sistemului solar şi că marea sa orbită o făcea să se întoarcă periodic în apropierea Pământului. Semnul pictografic al acestei planete, „Planeta traversării”, era o cruce. Acest semn cuneiform, care mai însemna şi „Anu” şi „zeiesc”, a evoluat în limbile semitice spre litera *tav*, care înseamnă „semnul”.

Într-adevăr, toţi oamenii din Antichitate considerau apropierea acestei planete ca un semn pentru mari prefaceri şi începutul unei noi ere. Textele mesopotamiene vorbesc despre această apariţie ca despre un eveniment anticipat, previzibil şi observabil:

Marea Planetă:
Când apare ea are culoare roşu închis.
Cerul ea îl împarte în două
Şi ea este Nibiru.

Multe din textele care vorbesc despre apropierea celei de-a douăsprezecea planete sunt prevestiri care profeţesc efectele pe care evenimentul îl va avea asupra Pământului şi omenirii. R. Campbell Thompson, reproduce în cartea sa *Reports of the Magicians and Astronomers of Niniveh and Babylon*, (Studiu despre magicienii şi astronomii din Babilon şi Ninive) o serie de astfel de texte care urmăresc mişcarea acestei planete, de când ajunge „în poziţia lui Jupiter” şi până când soseşte la punctul de răscruce, Nibiru:

Când din poziţia lui Jupiter, Planeta trece înspre vest,
O vreme calea liniştită va avea, şi pacea va fi stăpână pe Pământ.
Când din poziţia lui Jupiter Planeta creşte-n strălucire
Şi Zodia Cancerului va deveni Nibiru,
Binecuvântat va fi Acadul cu belşug,
Şi mai puternic fi-va împăratul lui.
Când culminează Nibiru…
Ţările vor fi în pace, iar împăraţii certaţi se vor împăca,
Iar zeii vor auzi rugăciuni, şi imnuri de slavă.

Planeta ce se apropia totuşi urma să aducă cu sine ploi şi inundaţii, din cauza efectelor câmpului său gravitaţional:

Când Planeta Tronului Ceresc
Mai strălucitoare va fi,
Potop de ploi să cadă va începe...
Când Nibiru ajunge la perigeu,
Zeii vor dărui liniştea,
Necazurile vor fi uitate
Şi supărările vor fi sfârşit.
Ploi şi inundaţii vor veni.

La fel ca învăţaţii mesopotamieni, şi profeţii biblici considerau momentul în care planeta se apropia de Pământ şi devenea vizibilă pentru oameni ca fiind momentul intrării într-o nouă eră. Asemănările dintre prevestirile mesopotamiene despre pacea şi bunăstarea ce însoţeau apariţia planetei Tronului Ceresc şi profeţiile biblice despre pacea şi dreptatea care vor fi întronate pe Pământ după Ziua Domnului, poate fi redată cel mai clar prin acest fragment din profeţia lui Isaiia:

Se va întâmpla în scurgerea vremurilor...
El va fi judecătorul neamurilor şi el va hotărî între un mare număr de popoare aşa încât din săbiile lor îşi vor făuri fiare de plug şi din suliţele lor cosoare; niciun popor nu va mai scoate sabia împotriva altuia şi nici nu vor mai învăţa războiul.

În contrast cu binecuvântările aduse de noua eră, Ziua Judecăţii era descrisă în Vechiul Testament ca fiind însoţită de ploi, inundaţii şi cutremure. Dacă citim cuvintele profetului Isaiia ca referindu-se asemeni textelor mesopotamiene la apropierea de Pământ a unei planete cu un câmp gravitaţional foarte puternic, ele pot fi înţelese în adevărata lor semnificaţie:

Vai! Ce vuiet de popoare multe care urlă cum urlă marea! Ce zarvă de neamuri, care mugesc cum mugesc apele puternice.
Este Dumnezeul oştirilor, conducând oastea sa în luptă.
De departe vin, de la capătul cerului vine urgia lui Dumnezeu să distrugă Pământul..
Şi va mişca cerul, şi Pământul se va mişca din locul său când Dumnezeul Oştirilor va trece, în ziua prăpădului.

În timp ce „munţii se vor nărui... văile vor fi acoperite”, va fi afectată şi mişcarea de rotaţie a Pământului. Profetul Amos descrie cu claritate acest lucru:

Şi va fi ziua aceea, spune Domnul Dumnezeu, când voi porunci Soarelui să se ducă la culcare la amiază şi Pământul se va întuneca în miezul zilei.

Anunţând, „Vă zic vouă, Ziua Domnului a sosit!” profetul Zaharia spune că această oprire a mişcării de rotaţie nu va dura decât o zi:

Şi atunci va fi ziua în care nicio lumină nu va fi – ca niciodată până acum.
Şi va fi o zi, ce de Dumnezeu e sortită, în care nici zi nici noapte nu va mai fi şi Soarele va lumina în miez de noapte.

În ziua aceea, spune profetul Ioel, „Soarele şi Luna se vor întuneca, stelele îşi vor ascunde strălucirea”; „Soarele se va întuneca, iar Luna va fi roşie ca sângele.”
Textele mesopotamiene amintesc de strălucirea planetei, care era vizibilă chiar în timpul zilei: „şi se vedea când Soarele răsărea pe cer, şi apoi nu se mai vedea când Soarele apunea”. Un sigiliu cilindric înfăţişează un grup de plugari privind uimiţi sus spre cer la cea de-a douăsprezecea planetă (reprezentată prin simbolul său, crucea), care este vizibilă. (Fig. 113)

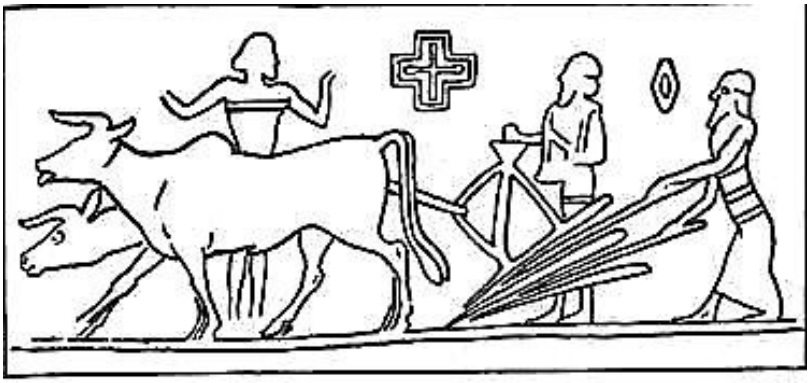

Fig. 113

Anticii nu numai că aşteptau sosirea acestei planete ci îi urmăreau şi orbita.
Numeroase pasaje biblice – mai ales la Isaiia, Amos şi Iov – leagă mişcarea Dumnezeului ceresc de o serie de constelaţii zodiacale. „Singur el păşeşte pe întinderea cerului la Carul Mare

a ajuns şi în Orion şi în Sirius şi apoi în constelaţiile din sud." Sau, „El zâmbeşte Taurului şi Berbecilor din Taur urcă apoi în Săgetător." Aceste versete descriu o planetă care nu numai că străbate întinderile cerului, ci şi una care vine dinspre sud şi se mişcă în direcţia acelor ceasornicului – exact cum se deduce şi din textele sumeriene. Profetul Habakkuk spune în mod explicit: „Domnul va veni din sud... slava Sa va umple Pământul... şi Luceafărul va lumina ca Soarele, căci de la Domnul el va primi lumina." Între textele mesopotamiene referitoare la acest subiect, unul este cât se poate de clar:

Planeta zeului Marduk:
Deasupra sa: Mercur.
Răsărind la treizeci de grade ale bolţii cereşti: Jupiter.
Când şade în locul bătăliei cereşti: Nibiru.

Când este însoţit de hărţi schematice, se vede clar că acest text nu oferă diferite nume pentru A Douăsprezecea Planetă (cum *greşit* au presupus o serie de cercetători).El vorbeşte mai degrabă de trei puncte în care poziţia acestei planete era vizibilă şi putea fi determinată de pe Pământ (Fig. 114).

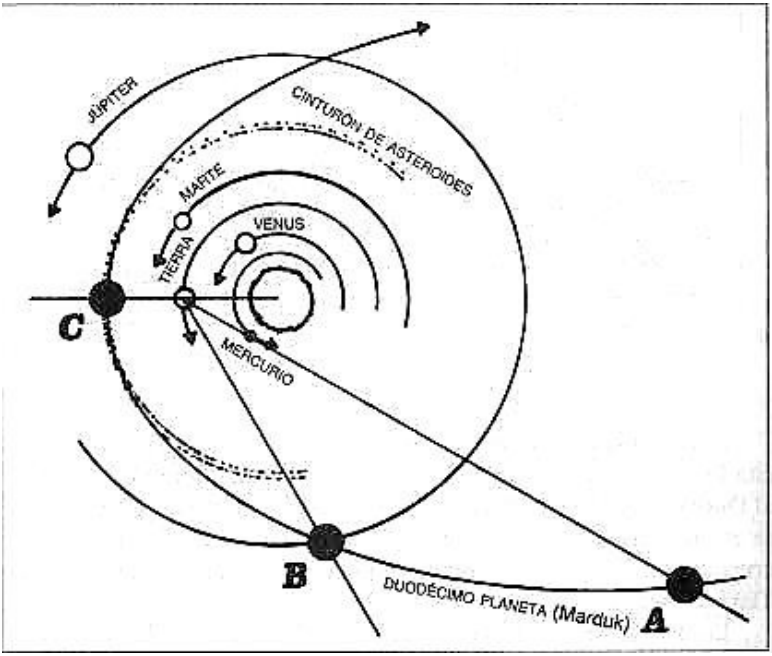

Fig. 114

Primul punct în care planeta era vizibilă era deci alinierea acesteia cu Mercur (punctul A) – după calculele noastre, la un unghi de 30 de grade pe axa imaginară Soare/Pământ la perigeu. Venind mai aproape de Pământ, şi deci apărând pe cer mai „sus” (cu încă treizeci de grade, pentru a fi mai exacţi), planeta intersecta orbita lui Jupiter în punctul B. În sfârşit, sosind la locul bătăliei cereşti, perigeul sau „Răscrucea”, planeta este Nibiru, punctul C. Trăgând o axă imaginară între Soare, Pământ şi perigeul orbitei lui Marduk, un observator de pe Pământ vede mai întâi pe Marduk aliniat cu Mercur, la treizeci de grade (punctul A). Urcând cu încă treizeci de grade, Marduk intersectează orbita lui Jupiter în punctul B.

Apoi urmează perigeul (punctul C) şi planeta ajunge la „Răscruce”: adică, înapoi la locul bătăliei cereşti, cel mai aproape de Pământ, după care urmează drumul invers spre spaţiu.

Aşteptarea Zilei Domnului în scrierile antice mesopotamiene şi evreieşti (care îşi au ecoul în împărăţia Cerului despre care se vorbeşte în Noul Testament) avea deci o bază reală, fiind vorba de experienţe reale ale locuitorilor antici: ei fuseseră martorii revenirii periodice a Planetei împărăţiei în vecinătatea Pământului.

Apariţia şi dispariţia periodică a acestei planete confirmă prezenţa permanentă a acesteia în sistemul nostru solar. În această privinţă ea se aseamănă cu cometele. Unele dintre cometele cunoscute – ca de pildă, cometa Halley, care ajunge în apropierea Pământului o dată la şaptezeci de ani – dispar din vedere suficient timp pentru ca astronomii să-şi dea seama foarte greu că este vorba de aceeaşi cometă. Altele au fost văzute doar o singură dată în istoria omenirii şi se presupune că au orbite care necesită mii de ani pentru a fi acoperite. Cometa Kohoutek, de exemplu, descoperită în martie 1973, s-a apropiat la 75.000.000 de mile de Pământ în ianuarie 1974 şi a dispărut dincolo de Soare la scurt timp. Astronomii au calculat că ea poate reveni în apropierea Pământului peste circa 7500 – 75.000 de ani.

Faptul că apariţiile şi dispariţiile lui Marduk erau cunoscute anticilor ne face să credem că orbita acestei planete este ceva mai scurtă decât a cometei Kohoutek. Dacă aşa stau lucrurile, de ce astronomii noştri nu au descoperit-o până acum? Adevărul este că o planetă cu o orbită chiar pe jumătatea celei mai mici

presupuse orbite a cometei Kohoutek ar trece mult mai departe de Pământ chiar decât Pluto, cea mai îndepărtată planetă – o distanţă la care ea nu ar mai fi vizibilă de pe Pământ, deoarece nu ar reflecta (dacă ar reflecta) decât foarte puţin razele Soarelui. De fapt, planetele cunoscute de după Saturn au fost descoperite prin calcule matematice, nu prin observaţie. Orbitele lor păreau a fi influenţate de alte corpuri cereşti.

Tot acesta poate fi modul în care va fi descoperită şi cea de-a douăsprezecea planetă. Au existat chiar anumite speculaţii că ar exista o „Planetă X", care, deşi nevăzută, poate fi „simţită" prin influenţa pe care o exercită asupra orbitelor unor comete. În 1972, Joseph L. Brady de la Lawrence Livermore Laboratory din cadrul Universităţii California a descoperit că discrepanţele dintre orbitele cometei Halley ar putea fi cauzate de o planetă de mărimea lui Jupiter care înconjoară Soarele o dată la 1800 de ani. La distanţa estimată de 6.000.000.000 de mile, prezenţa sa ar putea fi detectată numai prin calcule matematice. În timp ce o astfel de perioadă nu poate fi determinată, textele mesopotamiene indică cu certitudine că orbita celei de-a douăsprezecea planete este de 3600 de ani. Acest număr era scris în sumeriană cu un cerc mare. Titlul planetei – *şar* („conducătorul suprem") însemna de asemenea şi „cercul perfect", un „cerc întreg". Mai însemna şi numărul 3600. Iar identitatea dintre cei trei termeni – planetă/orbită/3600 poate să nu fie doar o simplă coincidenţă.

Berossus, preotul-astronom babilonian, vorbeşte de zece regi care au condus Pământul înainte de potop. Reluând scrierile lui, Alexandru Polihistor din Caldeea spune: „În cartea a doua se spunea despre cei zece regi din Caldeea, şi perioadele de domnie ale fiecăruia, care însumate dau o sută douăzeci de *şar*, sau patru sute treizeci şi două de mii de ani, ajungând până în vremea potopului."

Abidenus, un discipol al lui Aristotel, îl citează şi el pe Berossus, amintind de cei zece regi prediluvieni care au domnit în total o sută douăzeci de *şar*. El afirmă cu certitudine că aceste regate erau localizate în Mesopotamia:

Se spune că primul rege al ţinutului a fost Alorus... El a domnit zece *şar*.

Şi se spune că un *şar* are trei mii şase sute de ani...

După el, a domnit Alaprus, trei *şar*; lui i-a urmat Amillarus din oraşul panti-Babilon, care a domnit treisprezece *şar*...

După el a domnit Ammenon, doisprezece *şar* şi el era din oraşul panti-Babilon. Apoi Megalurus, din acelaşi loc, optsprezece *şar*.

Apoi Daos, Păstorul, a domnit zece *şar*...

Au mai fost şi alţi regi, şi ultimul dintre ei a fost Sisithrus aşa încât, cu totul, au fost zece regi, şi domniile lor însumate înseamnă o sută douăzeci de *şar*.

Apolodor din Atena spune şi el la fel ca Berossus că au fost zece regi, care au domnit cu toţii o sută douăzeci de *şar* (432.000 ani) şi domnia fiecăruia era măsurată în *şar* de 3600 de ani.

O dată cu naşterea sumeriologiei, vechile texte la care face referire Berossus au fost descoperite şi descifrate; acestea erau listele de regi sumerieni, care, aparent, păstrează tradiţia celor zece regi de dinainte de potop care au domnit asupra Pământului din vremea când „împărăţia Cerurilor coborâse pe Pământ”.

O astfel de listă sumeriană, cunoscută sub numele de textul W-B/144, înregistrează regii divini din cinci locuri sau „oraşe”. În primul oraş, Kridu, au fost doi regi. Textul adaugă celor două nume prefixul „A”, însemnând „fiul”.

Când s-a coborât Împărăţia Cerurilor pe Pământ,
primul regat a fost Eridu.
În Eridu,
A.LU.LIM a devenit rege; el a domnit 28.800 de ani.
A.LAL.GAR a domnit 36.000 de ani.
Cei doi regi au domnit 64.800 de ani.

Apoi, regatul a fost mutat în alt loc, unde regii erau numiţi *en* sau „zei” (şi, într-unul din cazuri era numit cu titlul de *dingir*).

Am părăsit Eridu
Am mutat regatul la Bad-Tibira.
În Bad-Tibira,
EN.MEN.LU.AN.NA a domnit 43.200 de ani.
EN.MEN.GAL.AN.NA a domnit 28.800 de ani.
Divinul DU.MU.ZI, Păstorul, a domnit 36.000 de ani.
Cei trei regi au domnit împreună 108.000 de ani.

Apoi, sunt înşirate oraşele care au urmat, Larak şi Sippar, şi divinii lor regi; în cele din urmă, oraşul Şuruppak, în care a fost pus rege un om născut dintr-un zeu. Lucrul cel mai izbitor la aceste fantastic de lungi perioade de domnie este faptul că, fără excepţie, toate sunt multipli de 3 600:

Alulim	–	8 x 3600	=	28800
Alalgar	–	10 x 3600	=	36000
Enmenluanna	–	12 x 3600	=	43200
Enmengalanna	–	8 x 3600	=	28800
Dumuzi	–	10 x 3600	=	36000
Ensipazianna	–	8 x 3600	=	28800
Enmenduranna	–	6 x 3600	=	21600
Ubartutu	–	5 x 3600	=	18000

Un alt text sumerian (W-B/62) adaugă oraşul Larsa şi cei doi regi ai săi, iar perioadele lor de domnie sunt, de asemenea, multipli de 3600. Cu ajutorul unui alt text, concluzia care rezultă este că, într-adevăr, au fost zece regi în Sumer înainte de potop, fiecare a domnit un număr de *şar* iar cu totul, domniile au durat 120 de *şar* – aşa cum a spus Berossus.

Concluzia este una singură: aceşti *şar* în care se măsura durata domniei regilor predeluvieni erau legaţi de perioada orbitei planetei „Şar", „Planeta împărăţiei" Alulim a domnit opt perioade ale acestei planete, Alalgar timp de zece ş.a.m.d.

Dacă aceşti regi de dinainte de potop erau, aşa cum sugeram noi, nefilimi care au venit pe Pământ de pe A Douăsprezecea Planetă, atunci nu este de mirare că perioada domniei lor este legată de durata orbitei planetei lor. O astfel de domnie sau un astfel de regat ar dura din momentul aterizării, până în momentul plecării; când sosea un nou comandant de pe planeta lor, misiunea celuilalt se încheia. Cum sosirile şi plecările nu se puteau face decât atunci când planeta se apropia de Pământ, „domniile" nu puteau fi măsurate decât în perioade orbitale ale planetei nefilimilor.

Cineva se poate întreba, desigur, dacă un nefilim care a venit pe Pământ ar putea domni 28.800 sau 36.000 de ani. Nu e de mirare că istoricii numesc aceste perioade „legendare".

Dar ce este un an? „Anul" nostru este pur şi simplu perioada de timp necesară planetei noastre pentru a face o rotaţie completă în jurul Soarelui. Întrucât viaţa pe Pământ a apărut după ce acesta îşi stabilise o orbită regulată în jurul Soarelui,

evident că ea este modelată în conformitate cu această perioadă de timp. (Chiar şi cea mai mică modificare a orbitei, sau a ciclului noapte/zi este în măsură să modifice viaţa de pe Pământ.) Trăim un anumit număr de ani fiindcă ceasul nostru biologic este reglat pentru un anumit număr de rotaţii.

Nu există niciun dubiu că viaţa de pe altă planetă va fi modelată după un ciclu complet diferit de cel al nostru. Dacă traiectoria celei de-a douăsprezecea planete este de o sută de ori mai mare decât cea a planetei noastre, atunci un an al nefilimilor ar fi egal cu o sută de ani ai noştri. Dacă orbita lor este de o mie de ori mai mare, atunci anul lor ar fi egal cu o mie de ani pământeni.

Dar dacă, aşa cum credem noi, orbita lor în jurul Soarelui necesită 3600 de ani? Atunci, 3600 de ani de-ai noştri ar însemna doar unul singur din calendarul lor. Deci, duratele domniilor date de Berossus nu ar fi nici legendare nici fantastice: ar însemna doar cinci, opt sau zece ani de-ai nefilimilor.

Am semnalat în capitolele anterioare că mersul omenirii spre civilizaţie – prin intervenţia nefilimilor – a trecut prin trei stadii, care sunt decalate cu câte 3600 de ani: mezoliticul (circa 11.000 î.Ch.), olăritul (circa 7400) şi apoi apariţia bruscă a civilizaţiei sumeriene (circa 3800). Este foarte probabil că nefilimii reînoiau cunoştinţele oamenilor şi le îmbunătăţeau, de fiecare dată când planeta lor venea în apropierea Pământului.

Mulţi cercetători (de exemplu, Heinrich Zimmern în *The Babylonian and Hebrew Genesis* – Geneza în variantă babiloniană şi evreiască) au demonstrat că Vechiul Testament păstrează tradiţia unor patriarhi sau strămoşi predeluvieni şi că genealogia de la Adam la Noe înşiră zece astfel de legiuitori. Situând acest eveniment înainte de potop, Cartea Genezei (Capitolul 6) descrie supărarea lui Dumnezeu pe lume. „I-a părut rău lui Dumnezeu că a făcut pe om pe Pământ... şi Dumnezeu a zis: «Am să şterg de pe faţa pământului pe omul pe care l-am făcut.»”

Atunci Dumnezeu a zis: „Duhul meu nu va rămâne pururea în om căci şi omul nu este decât carne păcătoasă. Totuşi, zilele lui au fost de o sută douăzeci de ani.”

Ani de zile cercetătorii nu au văzut în versetul „zilele lui vor fi de o sută douăzeci de ani” decât faptul că Dumnezeu a acordat omului o viaţă de 120 de ani. Dar această interpretare n-are

niciun sens. Dacă textul vorbeşte de intenţia Domnului de a distruge omenirea, de ce să-i mai acorde omului o viaţă atât de lungă? Iar imediat mai departe aflăm că Noe şi copiii săi au trăit cu mult mai mult decât această limită presupusă de 120 de ani, Şem, fiul lui Noe, 600 de ani, Ham 438, Iafet 433.

În încercarea lor de a aplica această limită de vârstă omului, cercetătorii au uitat că Biblia nu foloseşte viitorul – zilele lui vor fi de... – ci trecutul – zilele lui *au fost* de... Întrebarea care se pune aici este atunci, cui i se aplică această limită de vârstă?

Noi credem că ea se referă la zei.

Stabilirea circumstanţelor temporale ale unui anume eveniment este una din trăsăturile cele mai caracteristice ale literaturii sumeriene şi babiloniene. Epopeea Creaţiei începe cu cuvintele *Enuma Eliş*, („Pe când în înălţimi”). Povestea întâlnirii dintre zeul Enlil şi zeiţa Ninlil este plasată în vremea pe când omul nu fusese încă făcut ş.a.m.d.

Limba şi scopul capitolului 6 din Geneză se adaptează astfel încât să situeze evenimentul care urmează, potopul, în perspectiva temporală cea mai adecvată. Primul cuvânt al primului verset din acest capitol este „când”:

Când începuseră oamenii să se înmulţească pe faţa pământului, şi li s-au născut fete.

Aceasta, spune povestea, este vremea când,

fiii Lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase şi din toate şi-au luat neveste pe cele pe care şi le-au ales.

Era vremea când:

Nefilimii erau pe Pământ în vremurile acelea, chiar şi după ce s-au împreunat fiii lui Dumnezeu cu fetele oamenilor, şi le-au născut ele copii; aceştia erau vitejii care au fost în vechime, oamenii cu *şem*.

Acelea erau vremurile în care omul urma să fie şters de pe faţa pământului.

Când anume se întâmpla acest lucru?

Versetul trei ne-o spune fără echivoc: când, după numărătoarea zeilor, se împlineau 120 de ani. O sută douăzeci

de ani, nu ai omenirii, ci cei număraţi de „uriaşi”, „oamenii cu „şem”, nefilimii. Şi anul lor era *şar*-ul, adică 3600 de ani.

Această interpretare, nu numai că clarifică acest controversat capitol 6 al Genezei, dar şi se corelează perfect cu informaţiile sumeriene: 120 de *şar*, 432.000 de ani trecuseră de la prima aterizare a nefilimilor, până la potop.

Pe baza estimărilor noastre asupra datei la care a avut loc potopul, putem stabili cu aproximaţie data la care au aterizat pentru prima oară nefilimii pe planeta noastră, în urmă cu circa 450.000 de ani în urmă.

*

Înainte de a ne întoarce la vechile însemnări despre călătoriile nefilimilor spre Pământ, trebuie să răspundem la două întrebări fundamentale: pot fiinţe, în mod evident nu foarte diferite de noi, să trăiască pe o altă planetă? Erau aceste fiinţe capabile în urmă cu aproape o jumătate de milion de ani în urmă de zboruri interplanetare?

Prima întrebare este de fapt o variantă a uneia care frământă de milenii omenirea: mai există viaţă, aşa cum o ştim noi, şi altundeva în acest univers? Oamenii de ştiinţă ştiu că există nenumărate galaxii asemănătoare cu a noastră, conţinând stele asemănătoare Soarelui nostru, cu un număr... astronomic de planete care posedă o combinaţie inimaginabilă de temperatură, atmosferă şi elemente chimice, oferind milioane de şanse pentru dezvoltarea vieţii.

Ei au mai descoperit că spaţiul interplanetar nu este vid. De exemplu, există molecule de apă, rămăşiţe a ceea ce se crede a fi fost nori de cristale de gheaţă care se pare că învăluiau stelele în primele lor stagii de dezvoltare. Această descoperire conferă o şi mai mare greutate referinţelor mesopotamiene la apele Soarelui care s-ar fi amestecat cu cele ale lui Tiamat.

Moleculele de bază ale materiei vii „plutesc” în spaţiul interplanetar, şi credinţa că viaţa poate exista numai într-o anumită atmosferă sau temperatură trebuie acum revizuită. Mai mult chiar, ideea că singura sursă de căldură şi de radiaţii din sistemul nostru solar este Soarele a fost dezminţită. Căci, sonda Pioneer 10 a descoperit că Jupiter, deşi atât de îndepărtată de Soare, este atât de fierbinte, încât trebuie să posede propria-i sursă de căldură.

O planetă cu bogate resurse de materii radioactive în adâncul său nu numai că ar genera căldură, va avea şi o intensă activitate vulcanică. O astfel de activitate vulcanică ar produce o atmosferă. Dacă planeta este suficient de mare pentru a avea un câmp gravitaţional foarte puternic, acesta ar putea păstra-o. În schimb, această atmosferă ar crea un efect de seră: va apăra planeta de frigul spaţiului şi ar împiedica propria căldură a planetei să se risipească în spaţiu cam în felul în care hainele noastre ne apără de frig, păstrând căldura corpului. Cu această idee în minte, descrierea anticilor, conform căreia A Douăsprezecea Planetă era „îmbrăcată în nori”, nu este doar o descriere poetică. În multe cazuri ei se referă la această planetă ca la o planetă radiantă „cel mai radios dintre zei, el este” – şi reprezentările făcute de aceştia planetei ca un corp ceresc ce emite raze. A Douăsprezecea Planetă putea genera propria sa căldură şi o putea reţine datorită atmosferei sale. (Fig. 115)

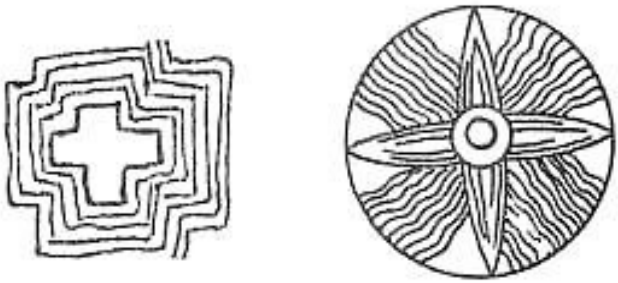

Fig. 115

Oamenii de ştiinţă au descoperit că, nu numai viaţa ar putea evolua şi pe planetele mai îndepărtate (Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun) ci, probabil, că a şi existat acolo. Aceste planete sunt constituite din cele mai uşoare elemente ale sistemului nostru solar, şi au o structură mult mai asemănătoare universului în general, conţinând hidrogen, heliu, metan, amoniac şi, probabil, neon şi vapori de apă – toate elementele necesare producerii moleculelor organice.

Pentru ca viaţa aşa cum o ştim noi să se dezvolte, apa este esenţială. Textele mesopotamiene ne informează că A Douăsprezecea Planetă avea apă. În Epopeea Creaţiei, există o listă cu peste cincizeci de nume ale acestei planete, dintre care, un grup se referă la această calitate. Pornind de la titlul de A.SAR („Regele apelor”), „cel care hotărăşte adâncimea mărilor”,

numele descriu planeta ca A.SAR.U. („Nobilul”, „Strălucitorul rege al apelor”), A.SARU.LU.DU. („Nobilul rege al apelor ale căror adâncuri sunt îmbelşugate”) etc.

Sumerienii nu se îndoiau că această planetă era una verde, plină de viaţă; într-adevăr, ei o numeau NAM.TIL.LA.KU., („zeul care menţine viaţa”). El era, de asemenea şi „Cel care a învăţat pe oameni agricultura”, „creatorul grânelor şi al ierburilor... care au umplut Pământul... aducătorul de belşug, dătătorul apei vieţii” – „cel care udă Cerul şi Pământul”.

Oamenii de ştiinţă au ajuns la concluzia că viaţa nu a apărut pe planetele terestre, care sunt formate din elemente grele, ci în părţile mai îndepărtate ale sistemului solar. Din aceste depărtări a venit în mijlocul nostru A Douăsprezecea Planetă, o planetă roşie, strălucitoare, generându-şi şi radiind propria-i căldură, aducând din atmosfera sa ingredientele necesare în laboratorul vieţii.

Dacă există cu adevărat o enigmă, aceasta este, cu siguranţă apariţia vieţii pe Pământ. Acesta s-a format în urmă cu circa 4.500.000.000 ani în urmă, iar oamenii de ştiinţă cred că, la doar câteva sute de milioane de ani după, existau aici primele forme de viaţă primitivă. Mult prea devreme. Există, de asemenea, o serie de indicii că cele mai vechi şi mai simple forme de viaţă, vechi de mai mult de trei miliarde de ani, posedau molecule de origine biologică şi nu nonbiologică. Spusă în diferite feluri, asta înseamnă că formele de viaţă care au apărut pe pământ la un atât de scurt timp după ce acesta s-a format erau descendentele unor alte forme de viaţă anterioare, şi în niciun caz rezultatul unor combinaţii chimice între diferite elemente.

Acest lucru sugerează că viaţa, care nu ar fi putut evolua foarte uşor pe Pământ, nici nu a evoluat aici. Într-un articol din magazinul ştiinţific *Icarus*, deţinătorul premiului Nobel, Francis Crick, şi dr. Leslie Orgel au lansat teoria că „viaţa pe Pământ a fost adusă aici de mici organisme vii de pe o altă planetă îndepărtată”.

Studiul acesta a fost întâmpinat cu scepticism de adepţii teoriilor clasice referitoare la apariţia vieţii pe Pământ. Totuşi, de ce există doar un singur cod genetic pentru toate formele de viaţă terestre? Dacă viaţa ar fi început cu acea „supă” primordială, aşa cum cred majoritatea biologilor, ar fi trebuit să se dezvolte organisme cu coduri genetice diferite. Mai mult, de ce molibdenul joacă un rol atât de important în reacţiile

enzimatice, esenţiale pentru viaţă, când molibdenul este un element foarte rar pe planeta noastră? De ce elementele care se găsesc în abundenţă pe Terra nu au niciun rol în reacţiile biochimice?

Bizara teorie lansată de Crick şi Orgel este că nu numai toate formele terestre de viaţă pot proveni dintr-un organism de pe o altă planetă, dar şi că această „sămânţă” a fost „plantată” deliberat – adică, fiinţe inteligente de pe altă planetă au lansat această sămânţă într-o navă spaţială, cu scopul expres de a începe lanţul vieţii pe Pământ.

Fără a beneficia de datele oferite de această carte, cei doi eminenţi savanţi s-au apropiat foarte tare de evenimentele reale. Nu a fost o „însămânţare” premeditată, în schimb a fost o coliziune celestă. O planetă pe care exista viaţă, A Douăsprezecea Planetă şi sateliţii săi, s-a ciocnit de o alta, Tiamat, a spart-o în două, creând astfel Pământul.

În timpul acestei coliziuni, solul şi atmosfera favorabilă vieţii de pe planeta aceea au fost transferate şi planetei noastre, dându-i formele biologice de viaţă primitive, pentru a căror apariţie pe Pământ atât de devreme nu există nicio altă explicaţie.

Dacă viaţa pe A Douăsprezecea Planetă a început, fie şi cu 1% mai devreme, asta ar da un avans de 45.000.000 de ani. Chiar şi cu acest decalaj minim, la data când pe Pământ apăreau primele mamifere, pe planeta „mamă” existau deja fiinţe umane dezvoltate.

Dat fiind acest decalaj de timp între cele două planete, este foarte posibil ca, în urmă cu 500.000 de ani, fiinţele de pe acea planetă să fi fost capabile de zboruri spaţiale.

Capitolul 9 Aterizarea pe planeta Pământ

Oamenii au pus piciorul doar pe Lună şi au cercetat cu nave fără echipaj uman doar planetele din jurul nostru. Dincolo de vecinii noştri apropiaţi, atât zborurile interplanetare, cât şi cele intergalactice, chiar şi cu nave mici, fără oameni la bord, depăşesc încă posibilităţile noastre. Dar orbita uriaşă a planetei nefilimilor le-a servit acestora pentru observarea îndeaproape a celei mai mari părţi a sistemului nostru solar.

Nu e de mirare deci, că atunci când au coborât pe Pământ au adus cu ei şi vastele lor cunoştinţe în domeniul astronomiei sau matematicii. Nefilimii, „Zeii Cerurilor" coborâţi pe Pământ, i-au învăţat pe oameni să se uite spre cer – la fel cum în Vechiul Testament, Yahwe îi spune lui Avraam să privească cerul.

Nu trebuie, aşadar, să ne surprindă că şi cele mai vechi şi rudimentare sculpturi sau desene poartă simbolurile stelelor şi constelaţiilor şi atunci când trebuiau reprezentaţi şi invocaţi zeii, erau utilizate simbolurile lor. Invocând simbolurile divine, omul nu mai era singur, aceste simboluri îi uneau pe pământeni cu nefilimi, Cerul cu Pământul, omenirea cu universul.

Unele dintre aceste simboluri, credem noi, oferă informaţii care ar putea fi legate de călătorii spaţiale către Pământ.

Vechile scrieri conţin zeci de texte care înşiră liste de corpuri cereşti, asociindu-le pe fiecare cu un zeu. Obiceiul anticilor de a acorda aceluiaşi corp ceresc sau zeu mai multe nume sau titluri, îngreunează descifrarea. Chiar şi în cazul unei identificări, cum ar fi Venus/Ishtar, lucrurile sunt complicate de schimbările ulterioare petrecute în panteon. Căci înainte Venus era asociată cu Ninhursag.

O clarificare în acest domeniu este adusă de studii ca cel al lui E.D. Van Buren, *Symbols of the Gods in Mesopotamian Art* (Simbolurile zeilor în arta mesopotamiană), care a adunat şi sortat circa optzeci de simboluri ale corpurilor cereşti/zeilor, găsite pe sigilii cilindrice, sculpturi, stelae, basoreliefuri, picturi murale şi, de o mare claritate a detaliului, pe pietrele de hotar (*kudurru*, în acadiană). O dată ce această clasificare este făcută, devine clar că, în afară de cele pentru unele constelaţii nordice şi sudice foarte cunoscute (cum ar fi şarpele de mare pentru

Hidra), ele reprezintă fie cele douăsprezece constelaţii zodiacale, fie cei *doisprezece* zei, fie cele *douăsprezece* corpuri cereşti, membre ale sistemului nostru solar. Un *kudurru* pus de Melişipak, regele din Susa, înfăţişează simbolurile celor douăsprezece semne zodiacale şi cele ale celor doisprezece zei. (Fig. 116)

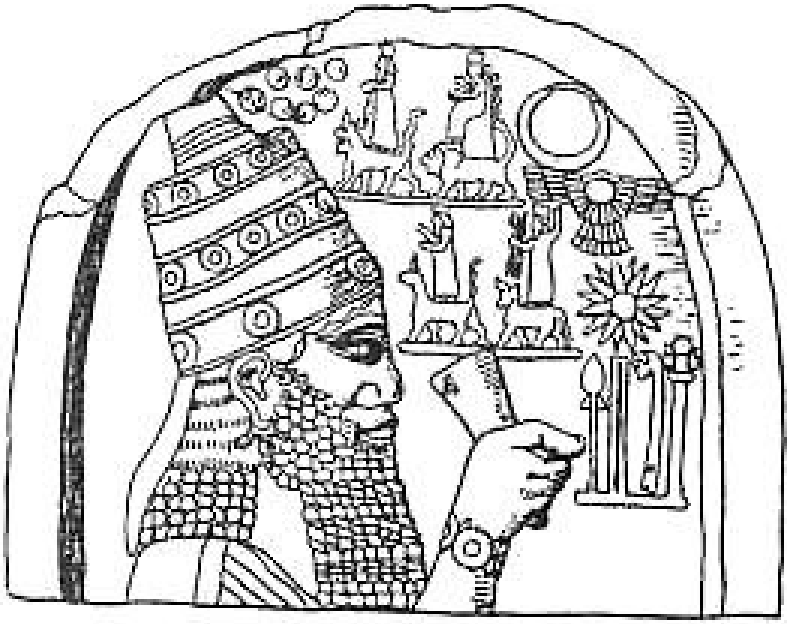

Fig. 116

O stelă funerară a regelui asirian Esarhadon îl întăţişează pe acesta ţinând în mână Cupa Vieţii, având în faţă simbolurile celor doisprezece zei ai Cerului şi Pământului. Vedem patru zei călare pe animale, dintre care pot fi identificaţi cu siguranţă doar Ishtar, călare pe un leu, şi Adad care ţine în mână un trăsnet. Alţi patru zei sunt reprezentaţi prin uneltele caracteristice titlurilor lor, dintre care putem să-i identificăm doar pe Ninurta cu toiagul său cu cap de leu. Ceilalţi patru zei rămaşi sunt reprezentaţi ca planete – Soarele, (Şamaş) Globul înaripat (A Douăsprezecea Planetă, lăcaşul lui Anu), Luna şi un simbol format din şapte puncte. (Fig. 116)

Cu toate că zeul Sin a fost asociat ulterior cu Luna, având ca simbol o semilună, datele indică faptul că „în vremurile de demult” acest simbol era asociat cu un zeu mai în vârstă, cu

barbă, unul dintre „adevăraţii” zei „vechi” ai Sumerului. Deseori înfăţişat înconjurat de valuri de apă, acest zeu era cu siguranţă Ea. Semiluna era asociată şi cu ştiinţa măsurărilor şi calculelor, al cărei patron spiritual era Ea. Asocierea Zeului Mărilor şi Oceanelor cu Luna era cea mai potrivită, deoarece Luna produce mareele şi valurile mărilor şi oceanelor.

Ce însemnau însă cele şapte puncte?

Datele indică faptul că este vorba de Enlil. Desenele de pe Poarta lui Anu îi înfăţişează pe cei doi zei, Enlil şi Enki, reprezentaţi prin simbolurile lor, semiluna şi cele şapte puncte. Unele dintre cele mai clare desene, care au fost copiate cu multă meticulozitate de Sir Henry Rawlinson în cartea sa *The Cuneiform Inscriptions of Western Asia* (inscripţiile cuneiforme din vestul Asiei) prezintă aceste trei simboluri, ale lui Anu şi ale celor doi fii ai săi în poziţiile cele mai proeminente; acestea indică faptul că simbolul lui Enlil putea fi ori cele şapte puncte, ori o stea cu şapte colţuri. Elementul esenţial al acestui simbol era numărul şapte (fiica lui, Ninhursag, era uneori inclusă în acest simbol, printr-un cuţitas pentru tăierea ombilicului). (Fig. 117)

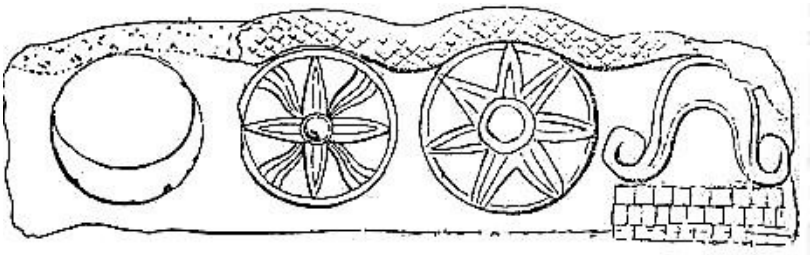

Fig. 117

Istoricii nu au reuşit să înţeleagă una din declaraţiile lui Gudea, regele din Lagash, care spune „zeiescul şapte este cincizeci”. Încercări de a descoperi formule matematice care să lege în vreun fel pe şapte de cincizeci – nu au reuşit să descifreze sensul acesteia.

Totuşi, răspunsul este foarte simplu: Gudea spune că zeului care are rangul „cincizeci” îi corespunde un corp ceresc „şapte”. Zeul Enlil, cel care avea rangul cincizeci, avea drept corespondent un corp ceresc care era al şaptelea.

Care era planeta lui Enlil? Să ne reamintim că textele care vorbesc despre vremurile de demult, când au coborât zeii pe Pământ, în vreme ce Anu rămăsese pe A Douăsprezecea Planetă,

cei doi fii ai săi şi-au tras domeniile la sorţi. Ea a primit împărăţia Adâncului, iar Enlil Pământul. Astfel, misterul se lămureşte pe deplin:

Planeta lui Enlil era Pământul. Acesta era – pentru nefilimi – a şaptea planetă.

*

În februarie 1971, Statele Unite au lansat o navă fără echipaj la bord în cea mai lungă misiune de până acum. A călătorit douăzeci şi una de luni, pe lângă Marte şi centura de asteroizi, pentru a ajunge în dreptul lui Jupiter. Apoi, aşa cum fusese prevăzut de oamenii de ştiinţă de la NASA, uriaşul câmp gravitaţional al acestuia a aruncat-o în spaţiu.

Sperând că, într-o zi, *Pioneer 10* va fi atrasă de un alt „sistem solar” şi va ateriza pe o altă planetă, cei care s-au ocupat de această misiune au ataşat de navetă o plăcuţă de aluminiu cu un mesaj. (Fig. 118)

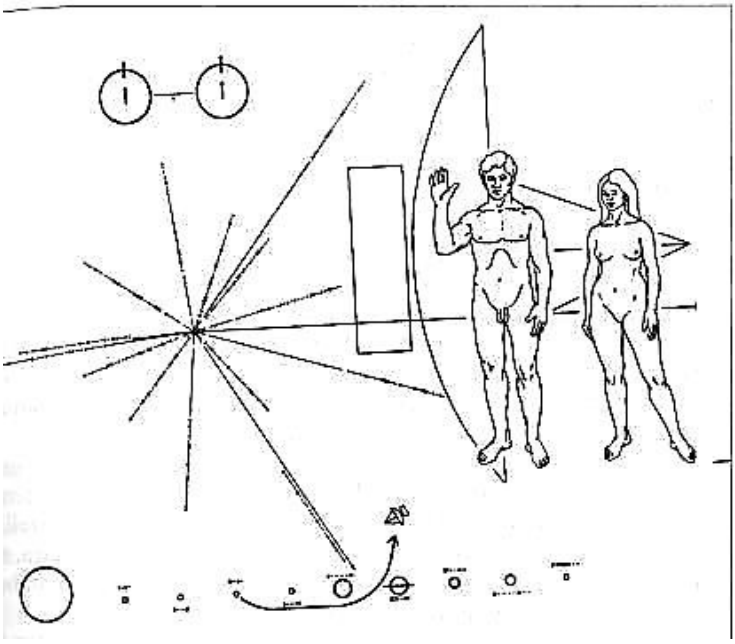

Fig. 118

Acest mesaj foloseşte un limbaj pictografic foarte simplu de semne şi simboluri nu foarte diferite de cele utilizate de vechii sumerieni. El doreşte să spună tuturor celor care vor găsi placa

aceasta că oamenii sunt bărbaţi şi femei, de mărime legată de cea a navei. Mai sunt reprezentate şi simbolurile celor două elemente de bază de pe planeta noastră, localizarea noastră relativ la o anumită sursă de emisie radio şi descrie sistemul nostru solar ca fiind alcătuit din Soare şi alte nouă planete, spunând celui care o găseşte că „Nava pe care aţi găsit-o provine de pe a *treia* planetă a acestui soare”.

Astronomii noştri sunt fixaţi pe ideea că Pământul este a treia planetă – şi într-adevăr este, dacă cineva începe numărătoarea de la Soare, centrul sistemului nostru.

Dar dacă cineva intră în sistemul nostru solar *din partea cealaltă*, prima planetă pe care o va întâlni este Pluto, a doua Neptun, a treia Uranus, nu Pământul. A patra ar fi Saturn; a cincea, Jupiter; a şasea, Marte.

Iar Pământul ar fi a *şaptea*.

*

Nimeni, în afară de nefilimi, care călătoreau spre Pământ pe lângă Pluto, Neptun, Uranus, Saturn, Jupiter şi Marte, nu ar fi considerat planeta noastră a şaptea. Chiar şi dacă presupunem că locuitorii Mesopotamiei şi nu nişte călători din spaţiu, numărau începând cu Pluto, acest lucru ar însemna că ei cunoşteau toate planetele, inclusiv cele de dincolo de Saturn, lucru pe care sumerienii nu puteau să-l afle singuri, deci, trebuie să presupunem că cineva le-a spus asta, iar acei cineva nu puteau fi decât nefilimii.

Oricare dintre aceste două presupuneri este adoptată, concluzia este una singură: numai nefilimii puteau fi la curent cu existenţa unor planete dincolo de Saturn, lucru din cauza căruia – numărând din afara sistemului solar spre Soare – Pământul era a şaptea planetă.

Pământul nu este singura planetă a cărei poziţie numerică era reprezentată simbolic. Numeroase desene indică faptul că Venus, de pildă, era reprezentată uneori ca o stea cu opt colţuri: Venus este a opta planetă a sistemului nostru solar, după Pământ. Steaua cu opt colţuri mai era şi simbolul zeiţei Ishtar, a cărei planetă era Venus. (Fig. 119)

Numeroase sigilii cilindrice şi alte reprezentări pictografice o desemnează pe Marte ca fiind a şasea planetă. Un sigiliu cilindric îl reprezintă pe zeul care avea asociată această planetă (la început Nirgal, apoi Nebu), stând pe un tron sub o stea cu şase

colţuri. (Fig. 120). Alte simboluri de pe acest sigiliu îl reprezintă pe Soare – foarte asemănător cu felul în care-l reprezentăm noi –, Luna şi crucea, simbolul Planetei Traversării, A Douăsprezecea Planetă.

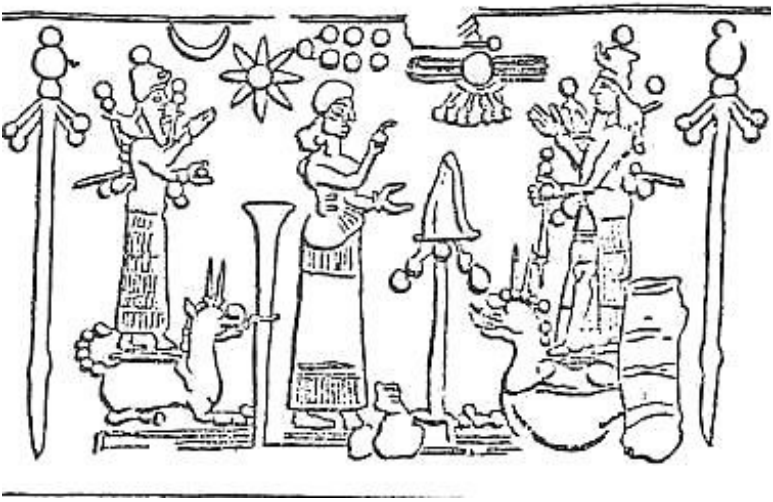

Fig. 119

La asirieni, „numărul celest" al planetei zeului era reprezentat deseori printr-o stea cu un număr de colţuri egal cu numărul celest. Deci, un desen reprezentându-l pe zeul Ninurta conţinea deasupra tronului său o stea în patru colţuri, căci planeta sa (Saturn) era a patra, numărată de nefilimi. Reprezentări similare au fost descoperite şi pentru ceilalţi zei.

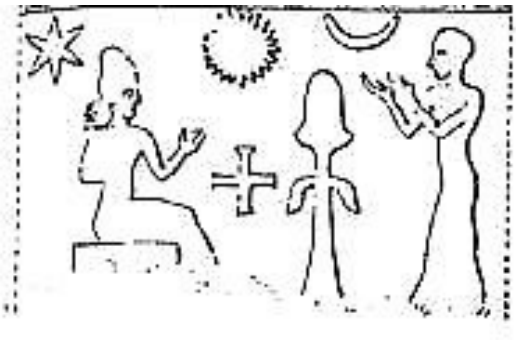

Fig. 120

*

Principalul eveniment religios din Mesopotamia îl constituia Sărbătoarea Noului An, care dura douăsprezece zile, iar ritualurile acestei sărbători conţineau un simbolism care reprezenta orbita planetei nefilimilor, călătoria acestora până pe Pământ şi facerea sistemului solar. Cel mai bine studiate dintre aceste ritualuri sunt „afirmările credinţei” ale babilonienilor dar datele sugerează că aceştia doar au copiat nişte tradiţii care erau mult mai vechi, chiar de la începutul civilizaţiei sumeriene.

În Babilon sărbătoarea avea un ritual foarte detaliat şi foarte strict: fiecare parte, act şi rugăciune avea un motiv tradiţional şi un înţeles specific. Ceremoniile începeau în prima zi a lui Nisan – pe atunci prima lună a anului, ce coincidea cu echinocţiul de primăvară. Timp de unsprezece zile, ceilalţi zei cu rang superior îl însoţeau pe Marduk după o ordine prestabilită. În ziua a douăsprezecea, fiecare zeu pleca spre lăcaşul său, Marduk rămânând singur în toată splendoarea sa. Paralela cu apariţia lui Marduk în sistemul solar, „vizitele” făcute de el celorlalţi unsprezece membri ai sistemului planetar, şi despărţirea în ziua a douăsprezecea – lăsându-l pe cel de-al doisprezecelea zeu să domnească singur – este evidentă.

Ceremoniile Sărbătorii Anului Nou reprezentau traiectoria planetei nefilimilor. Primele patru zile, corespunzând vizitelor făcute de Marduk primelor patru planete (Pluto, Neptun, Uranus şi Saturn), erau zilele pregătirilor. La sfârşitul celei de-a patra zile, ritualurile necesitau apariţia lui Iku (Jupiter). Marduk se apropie de locul bătăliei cereşti; simbolic, preotul începea să recite Epopea Creaţiei – povestea acestei bătălii.

În noaptea aceea nu se dormea. După citirea epopeii, la răsăritul soarelui, ritualul necesita proclamarea, de douăsprezece ori, a lui Marduk ca rege al zeilor, afirmând că, acum, în urma bătăliei cereşti, sunt douăsprezece corpuri cereşti. Apoi, recitatorul spunea numele membrilor sistemului solar şi al celor douăsprezece constelaţii zodiacale.

Apoi, în timpul celei de-a cincea zile, zeul Nabu – fiul şi moştenitorul lui Marduk – sosea cu barca din oraşul său de cult, Borsippa. Dar el intra în Templu de-abia în ziua a şasea, deoarece şi el era membru al panteonului babilonian, iar planeta ce-i era asociată era Marte – a şasea planetă.

Geneza ne informează că în şase zile au fost făcute „Cerul şi Pământul şi tot ce este pe el”. Serbările babiloniene ce comemorau evenimentele care au condus la crearea centurii de

asteroizi şi a Pământului erau de asemenea terminate în primele şase zile ale lui Nisan.

În ziua a şaptea, atenţia se concentra asupra Pământului. Deşi detaliile acestei zile sunt foarte vagi, H. Frankfort, în cartea sa *Kingship and the Gods* (Regatul şi Zeii) consideră că aceasta însemna o legiferare de către zeii, conduşi de Nabu, eliberarea lui Marduk din „Munţii Pământului de Jos”. Cum au mai fost descoperite texte care vorbesc despre luptele lui Marduk cu alţi zei care doreau supremaţia asupra Pământului, putem presupune că ritualurile din ziua a şaptea reprezentau reluarea luptei lui Marduk pentru supremaţia asupra Pământului, („a şaptea”), înfrângerea sa iniţială şi apoi, victoria finală şi preluarea puterii.

În cea de-a opta zi a sărbătorii babiloniene, Marduk, victorios pe Pământ, aşa cum falsificata *Enuma eliş* îl făcuse în cer, îşi primeşte puterile supreme. După aceasta, zeii, asistaţi de rege, preoţi şi întreaga populaţie, alcătuiesc, în a noua zi, o procesiune, prin care zeul suprem este mutat din lăcaşul său sfânt din oraş, în „Casa lui Akitu”, care se afla undeva în afara oraşului. Acolo, Marduk şi ceilalţi zei stau până în ziua a unsprezecea, pentru ca, în ultima zi, zeii să se împrăştie, fiecare să se întoarcă în oraşul său de cult, iar sărbătoarea să ia sfârşit.

Dintre diferitele momente ale ritualurilor din timpul sărbătorii, care îşi dezvăluie clara lor origine sumeriană, cel mai semnificativ este cel al plecării spre „casa lui Akitu”. Unele studii, cum ar fi, de pildă, cel al lui S.A. Palliss, *The Babylonian Akitu Festival* (Sărbătoarea babiloniană Akitu), au demonstrat că această casă apare în inscripţiile sumeriene, încă din mileniul trei î.Ch. În esenţă, această ceremonie consta într-o procesiune sfântă care însoţea pe zeul suprem ce părăsea templul şi mergea, în câteva etape, într-un loc situat mult în afara oraşului. Pentru aceasta se utiliza o barcă specială, „Barca divină”. Apoi, zeul victorios în misiunea sa la casa A.KI.TI, indiferent care ar fi fost aceasta, revenea la cheiul oraşului în aceeaşi barcă şi se reîntorcea în templul său, în uralele mulţimii.

Termenul sumerian A.KI.TI (de la care este derivat babilonianul *akitu*) însemna „a aduce viaţa pe Pământ”. Acest lucru, combinat cu alte aspecte ale acestei călătorii misterioase, ne conduce spre concluzia că ea simboliza voiajul întâmplător, dar încununat de succes al nefilimilor, spre planeta a şaptea, Pământul.

Săpăturile făcute timp de aproape douăzeci de ani pe locul unde se afla Babilonul antic, corelate în mod strălucit cu textele ritualice, au dat posibilitatea echipei de cercetători condusă de F. Wetzel şi F.H. Weibach să reconstituie sfântul lăcaş al lui Marduk, trăsăturile arhitecturale ale ziguratului său şi Calea Procesiunilor, porţiuni din acestea fiind recreate la Muzeul Orientului Antic din Berlin.

Conform studiului lor, *Das Hauptheiligtum des Marduk in Babilon*. (Supremaţia lui Marduk în Babilon), numele simbolice ale celor şapte popasuri şi titlurile date lui Marduk la fiecare dintre acestea erau atât în sumeriană cât şi în acadiană – atestând vechimea şi originile sumeriene ale ritualului şi simbolismului acestuia.

Primul popas al lui Marduk, la care titlul său era „Regele Cerurilor”, era numit „Casa celor sfinte” în acadiană şi „Casa Mărilor strălucitoare” în sumeriană. Numele zeului la a doua oprire este iligibil; popasul se numea „Unde se despart câmpurile”. Numele parţial deteriorat al celui de-al treilea popas începe cu cuvintele „Locul din faţa planetei...”, numele zeului fiind aici „Cel care foc aruncă”.

Al patrulea se numea „Sfântul loc al destinelor”, iar Marduk se numea „Zeul furtunii apelor lui *An* şi *Ki*”. Al cincilea popas pare să fi fost ceva mai liniştit. Se numea „Drumul”, iar Marduk îşi lua titlul de „Unde apare cuvântul păstorului”. O călătorie mai uşoară este indicată şi de numele celui de-al şaselea popas, „Barca drumeţului”, iar titlul lui Marduk se schimba în „Zeul porţii însemnate”.

Popasul al şaptelea era *Bit Akitu* („Casa aducerii vieţii pe Pământ”). Aici, Marduk îşi lua titlul de „Zeul casei de odihnă”.

Credem că această procesiune cu şapte popasuri reprezintă călătoria spaţială a nefilimilor de pe planeta lor spre Pământ; primul „popas”, („Casa Apelor strălucitoare”), constituie de fapt trecerea pe lângă Pluto; al doilea („Unde câmpurile se despart”), este Neptun; al treilea, Uranus; al patrulea un loc al furtunilor spaţiale – Saturn. Al cincilea, unde „Drumul” devine liniştit, „Unde apare cuvântul păstorului”, era Jupiter. Al şaselea, unde se trece în „Barca Drumeţului”, era Marte.

Şi al şaptelea era Pământul – punctul terminus al călătoriei, unde Marduk aduce „Casa de Odihnă” (casa zeilor de „aducere a vieţii pe Pământ”).

*

Cum vedea „NASA” nefilimilor sistemul nostru solar, în termenii unei călătorii spre Pământ?

Logic – şi *de facto* – ei priveau sistemul acesta în două părţi. Prima zonă era cea a zborului, care conţine cele şapte planete, de la Pluto, la Pământ. Al doilea grup era alcătuit din patru corpuri cereşti, dincolo de zona de navigaţie – Luna, Venus, Mercur şi Soarele. În astronomie şi în genealogia divină, cele două grupuri erau privite separat.

Genealogic, Sin (Luna) era considerat conducătorul grupului „Celor patru”. Şamaş (Soarele) era fiul său, iar Ishtar (Venus) fiica sa. Adad (Mercur) era „Unchiul”, fratele lui Sin, care stătea întotdeauna alături de nepotul său Şamaş şi (mai ales) de nepoata sa, Ishtar.

Cei „Şapte” apăreau strânşi împreună în texte care vorbeau despre treburile oamenilor şi zeilor sau despre evenimente cereşti. Ei erau „cei şapte judecători”, „cei şapte mesageri ai lui Anu”, şi datorită lor a fost sacralizat numărul şapte. Au fost „şapte cetăţi”; oraşele aveau şapte porţi; porţile aveau câte şapte zăvoare; binecuvântările urau şapte ani de belşug; blestemele, foametea şi epidemiile durau câte şapte ani; nunţile divine erau celebrate prin şapte zile de făcut dragoste ş.a.m.d.

În timpul ceremoniilor solemne cum erau de pildă cele cu ocazia vizitelor pe Pământ ale lui Anu şi a soţiei lui, cei şapte zei aveau anumite poziţii şi costume de ceremonial, în timp ce „grupul celor patru” era tratat separat. De exemplu, o veche regulă de protocol spune: „Zeii Adad, Sin, Şamaş şi Ishtar vor sta în curte până în zori.”

În cer, fiecare grup trebuia să stea în propria sa zonă cerească şi sumerienii considerau că cele două grupuri erau separate de o „barieră cerească”.

„Un foarte important text astrologico-mitologic”, spune A. Jeremias, în cartea sa *The Old Testament in the Light of Ancient Near East* (Vechiul Testament în lumina textelor din Orientul Antic), vorbeşte despre un eveniment ceresc neobişnuit, când cei şapte „s-au înfuriat pe Bariera Cerească”. În timpul acestei transformări, care, se pare, era o aliniere neobişnuită a acestor planete, „ei s-au aliat cu eroul Şamaş (Soarele) şi viteazul Adad (Mercur) – însemnând poate că ei exercitau împreună un singur câmp gravitaţional, orientat într-o singură direcţie. „În acest timp, Ishtar, căutându-şi un loc mai nobil, alături de Anu, a vrut să devină Regina Cerului” – Venus şi-a schimbat cumva locul, cu

unul „mai nobil. Dar, cel mai mult a avut de suferit Sin (Luna)”. „Cei şapte, fără a se teme de Lege,... pe Sin, Dătătorul de lumină, l-au asediat cu multă forţă.” Mai departe, acest text povesteşte cum apariţia lui Marduk, A Douăsprezecea Planetă, l-a salvat pe Sin şi i-a redat acestuia „strălucirea de odinioară”.

Cei patru erau localizaţi într-un loc numit de sumerieni GIR.HE.A („Apele cereşti în care rachetele se rătăcesc”), MU.HE („Păcălitorul rachetelor”) sau UL.HE. („Fâşia păcălelilor”). Aceşti termeni misterioşi devin clari în clipa în care realizăm că nefilimii priveau cerul în termenii călătoriilor lor cereşti. Foarte recent, inginerii de la Comsat (Communications Satellite Corporation) au descoperit că Soarele şi Luna „păcălesc” sateliţii şi îi „sting”. Sateliţii tereştri pot fi derutaţi de particulele provenite de la Soare sau de reflecţiile de raze infraroşii ale Lunii. Şi nefilimii erau la curent că rachetele sau navele intrau într-o „zonă a derutei” odată ce depăşesc Pământul şi se apropie de Venus, Mercur şi Soare.

Despărţite de cei patru printr-o presupusă barieră cerească, cei şapte se găseau într-o zonă cerească pe care sumerienii o numeau UB. *Ub*-ul consta în şapte părţi, numite (în acadiană) *giparu* („adăpost pentru noapte”). Nu e niciun dubiu că aceasta este originea credinţei anticilor în cele „şapte ceruri”.

Cele şapte „globuri” sau „sfere” ale *ub*-ului constituiau ceea ce în acadiană se numea *kissatu* („întregul”). Originea termenului era cuvântul sumerian ŞU, care mai însemna şi „partea care este cea mai importantă”, supremul. Cele şapte planete erau uneori numite şi „Cei şapte strălucitori ŞU.NU” – cei şapte care „stau în locul cel mai important”.

Aceste planete sunt descrise mult mai detaliat decât restul. Listele sumeriene, babiloniene sau asiriene le acordă numeroase titluri şi le înşiră în ordinea lor corectă. Cei mai mulţi cercetători, presupunând că sumerienii nu aveau de unde să ştie că mai existau şi alte planete dincolo de Saturn, au avut mari greutăţi în identificarea corectă a planetelor descrise în aceste liste. Dar descoperirile noastre fac această identificare foarte simplă.

Prima planetă pe care o întâlnesc nefilimii este Pluto. Lista sumeriană o numeşte ŞU.PA („Paznicul lui ŞU”), planeta care stă de veghe la intrarea în Partea supremă a sistemului solar.

Aşa cum vom arăta, nefilimii puteau ateriza pe Pământ numai dacă nava lor părăsea A Douăsprezecea Planetă cu mult înainte ca aceasta să se apropie de planeta noastră. Deci, nefilimii puteau trece pe lângă planeta Pluto nu numai ca

locuitori ai planetei lor, ci şi ca astronauţi într-o navă spaţială. Un text astronomic spune că planeta Şupa a fost locul în care „Zeul Enlil a fixat destinul Pământului” – unde zeul care conducea nava spaţială a stabilit cursul spre planeta noastră şi au aterizat în Sumer.

Alături de Şupa era IRU („Curba”). Lângă Neptun, probabil că nava lor începea să cotească (curba) spre ţinta sa finală. O altă listă numeşte această planetă HUM.BA, care înseamnă „vegetaţie mlăştinoasă”. Când vom cerceta această planetă, cândva în viitor, poate vom descoperi cauza permanentei asocieri a acestei planete cu apa şi vom găsi poate vegetaţia pe care au descoperit-o nefilimii.

Uranus era numit *Kakkab Şanamma* („Planeta care este dublul”). Într-adevăr, Uranus pare geamănul lui Neptun. O listă sumeriană îl numeşte EN.TI.MAŞ.SIG („Planeta strălucitoare a vieţii verzi”). Să fie şi Uranus o planetă pe care abundă vegetaţia?

Dincolo de Uranus se află Saturn, o planetă gigantică (aproape de zece ori mai mare decât Pământul), ce se distinge prin inelele sale, care îi fac diametrul aproape dublu. Cu câmpul său gravitaţional uriaş şi cu misterioasele sale inele, se pare că Saturn punea mari probleme nefilimilor şi navelor lor. Asta ar explica de ce numeau ei ce-a de-a patra planetă TAR.GALLU („Marele ucigaş”). Mai era numită şi KAK.SI.DI („Arma dreptăţii”) şi SI.MUTU („Cel care ucide pentru dreptate”). În întreaga Antichitate, planeta era considerată pedepsitorul nedreptăţilor. Oare aceste nume exprimau doar teama, ori se refereau la nişte accidente spaţiale adevărate?

Ritualul *Akitu*, după cum am văzut, face referire la „furtunile apelor” între *An* şi *Ki* în ziua a patra – când nava se afla între *Anşar* (Saturn) şi *Kişar* (Jupiter).

Un text sumerian, foarte vechi, despre care s-a presupus la publicarea lui pentru prima dată, în 1912, că este un „vechi text magic”, se pare, înregistrează dispariţia unei nave şi a celor cincizeci de ocupanţi ai ei. Spune cum Marduk, sosind la Eridu, se grăbeşte spre tatăl lui, Ea, cu o veste teribilă:

„Ea fusese făcută ca o armă;
Ea a fost lansată înainte ca moartea...
Annunaki, care erau cincizeci,
S-au zdrobit cu ea...
Zburând ca o pasăre, ŞU.SAR

S-a zdrobit.”

Textul nu identifică cine este „ea”, cea care a distrus ŞU.SAR („Vânătorul suprem”) şi pe cei cincizeci de astronauţi ai săi. Dar teama de primejdiile spaţiale era evident numai în legătură cu Saturn.

Cu siguranţă, după ce au trecut de Saturn şi le-a apărut în cale Jupiter, nefilimii au respirat uşuraţi. Ei au numit planeta a cincea *Barbaru* („Strălucitorul”) şi SAG.MEGAR („Cel mare care face costumele spaţiale”). Un alt nume pentru Jupiter era SIB.ZI.AN.NA („Călăuza cea bună din ceruri”) şi descrie, probabil, rolul său în călătoria nefilimilor: era semnalul pentru a coti spre pasajul dificil dintre Jupiter şi Marte şi intrarea în centura de asteroizi. Din acest titlu putem deduce că acesta era momentul în care ei îşi puneau costumele spaţiale (*me*).

Marte era numită UTU.KA.GAB.A („Lumina de la poarta apelor”), trimiţându-ne la reprezentarea centurii de asteroizi în viziunea sumerienilor şi a Bibliei, ca fiind „brăţara” ce desparte „apele de sus” ale cerului de „apele de jos”. Mai precis, Marte era numit *Şelibbu* („cel aproape de centrul” sistemului nostru solar).

Un desen neobişnuit sugerează că o navă a nefilimilor, comunică în mod constant cu „Controlul Misiunii” de pe Pământ. (Fig. 121)

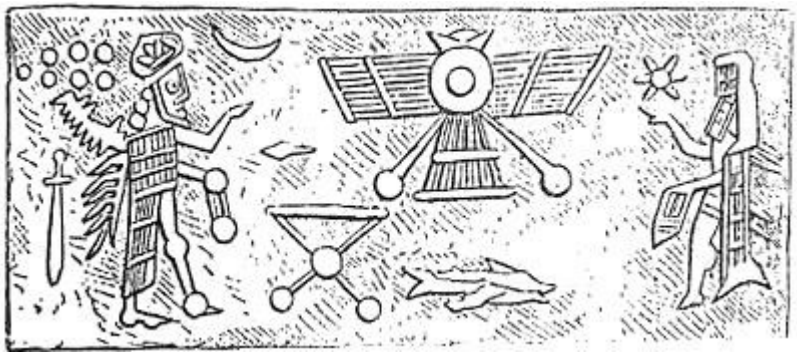

Fig. 121

Obiectul central din desenul antic este simbolul Planetei nefilimilor, globul înaripat. Şi totuşi, arată diferit: este mult mai mecanic, mai mult artificial, decât natural. „Aripile” sale arată exact ca panourile solare folosite de navele spaţiale americane

pentru a converti energia solară în electricitate. Cele două antene nu pot fi confundate.

Nava circulară, cu un vârf în formă de con, cu aripi şi antene, se găseşte între Marte (steaua cu şase colţuri) şi Pământul cu Luna sa. Pe Pământ, un zeu îşi întinde mâna pentru a saluta un astronaut care se află încă în spaţiu, în apropiere de Marte. Acesta are un coif cu un vizor de protecţie şi o platoşă. Partea de jos a costumului său este asemănătoare cu cea a unui „om-peşte", necesară probabil pentru o eventuală prăbuşire în ocean. Într-o mână ţine un instrument, iar cu cealaltă răspunde semnalului de pe Pământ.

Apoi, continuându-şi călătoria, apărea cea de-a şaptea planetă, Pământul. Pe lista celor „Şapte zei cereşti" era numit ŞU.GI („Locul de odihnă a lui ŞU"). Mai însemna şi „ţinutul de la capătul lui ŞU", a părţii supreme a sistemului solar – destinaţia lungii călătorii spaţiale.

Dacă în Orientul Antic silaba *gi* fusese alterată şi transformată într-un sunet mult mai familiar, *ki*, („pământ", „uscat"), modul de pronunţare şi silaba *gi* au ajuns până la noi cu semnificaţia sa originală, aşa cum o doreau nefilimii: geo-grafie, geo-metrie, geo-logie.

În prima formă a scrierii pictografice, semnul ŞU.GI mai însemna şi *şibu* (a şaptea). Textul astronomic explică:

Şar şadi il Enlil ana kakkab ŞU.GI icabbi
„Zeul munţilor, zeul Enlil, cu planeta Şugi este una."

Identice cu cele şapte popasuri ale călătoriei lui Marduk, numele planetelor dovedeşte că este vorba de un zbor spaţial. Locul de aterizare de la capătul acestei călătorii era cea de-a şaptea planetă, Pământul.

*

Poate noi nu vom afla niciodată dacă, cine ştie peste câţi ani de acum înainte, cineva va găsi şi descifra mesajul transmis de noi prin sonda *Pioneer 10*. La fel, unii ar putea considera inutil să se aştepte să descopere un astfel de mesaj pe Pământ – un mesaj care să le transmită pământenilor informaţii referitoare la localizarea şi drumul spre A Douăsprezecea Planetă.

Şi totuşi, un astfel de mesaj există.

Dovada o constituie o tăbliţă de lut descoperită în ruinele bibliotecii din Ninive. La fel ca nenumărate alte astfel de tăbliţe asiriene, şi aceasta nu este decât o copie a uneia sumeriene, evident, mult mai vechi. Însă, spre deosebire de altele, este un disc deşi unele semne cuneiforme de pe această tăbliţă s-au păstrat foarte bine, cercetătorii care şi-au asumat responsabilitatea descifrării ei au sfârşit prin a exclama: „Este cel mai straniu document mesopotamian!”

În 1912, L.W. King, pe atunci custodele secţiei asiriene şi babiloniene a British Museum, a făcut o copie foarte exactă a acestui disc, care este împărţit în opt segmente. Părţile care s-au păstrat au forme geometrice diferite de oricare altele văzute până atunci pe vreo scriere antică, desenate şi scrise cu o precizie considerabilă.

Aceste forme ciudate includ săgeţi, triunghiuri, linii care se intersectează, şi chiar şi nişte elipse – o curbă geometrică ce se presupunea că nu era cunoscută de oamenii Antichităţii. (Fig. 122)

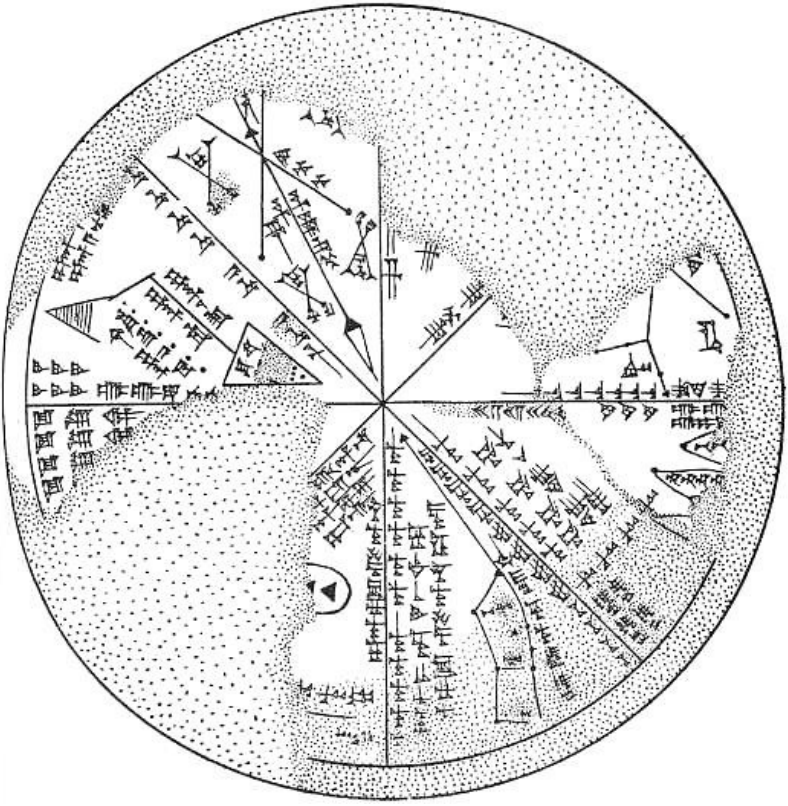

Fig. 122

Această plăcuţă de lut misterioasă a fost adusă la cunoştinţa comunităţii ştiinţifice într-un studiu prezentat în faţa *British Royal Astronomical Society* (Societatea Regală Britanică de Astronomie) pe 9 ianuarie 1880. R.H.M. Bosanquet şi A.H. Sayce, într-unul din primele discursuri despre „Astronomia babiloniană” au considerat-o planisferă (reproducerea unei suprafeţe sferice pe o hartă plană). Ei au indicat că o serie de semne cuneiforme par a fi „măsurători... şi probabil că au o semnificaţie tehnică”.

Multele nume de corpuri cereşti care apar în cele opt segmente arată cu certitudine caracterul ei astronomic. Bosanquet şi Sayce erau intrigaţi, în mod special, de cele şapte puncte care apăreau într-unul din aceste segmente. Ei au spus că aceste semne ar putea reprezenta fazele lunii, deoarece ele apar pe o linie care uneşte „steaua stelelor” DIL.GAN şi un corp ceresc numit APIN.

„Nu există nicio îndoială că acest simbol enigmatic este susceptibil unei explicaţii foarte simple”, au spus ei. Dar

eforturile lor de a oferi această explicaţie nu au depăşit stadiul de a citi corect valorile fonetice ale semnelor cuneiforme şi de a descoperi adevărata menire a tăbliţei, aceea de planisferă astronomică.

Când Societatea Regală de Astronomie a publicat o schiţă a acestei planisfere, J. Oppert şi P. Jansen au reuşit să mai descopere numele unor stele şi planete. Dr. Fritz Hommel a atras atenţia, într-un articol dintr-o revistă germană din 1891 (*Die Astronomie der Alten Chaldaer* – Astronomia vechilor caldeeni) că fiecare dintre cele opt segmente are un unghi de 45 de grade, de unde, concluzionează el, planisfera reprezintă întreg cerul – toate cele 360 de grade ale sferei cereşti. El sugerează că punctul focal marca un anumit loc de pe cerul babilonian.

Lucrurile s-au oprit aici până când Ernst F. Weidner, mai întâi într-un articol publicat în 1912 (*Babiloniaca: Zur Babylonischen Astronomie*) şi apoi în cea mai importantă carte a sa *Handbuch der Babylonischen Astronomie* (Tratat despre astronomia babiloniană), publicat în 1915, analizează această tăbliţă, dar trage concluzia că nu are niciun sens.

Uimirea sa se datora faptului că, deşi formele geometrice şi numele stelelor scrise în interiorul segmentelor erau lizibile şi inteligibile (chiar dacă sensul şi scopul lor rămâneau ascunse), inscripţiile de-a lungul liniilor (aflate la 45 de grade una de cealaltă) nu aveau niciun sens. Ele erau, invariabil, o serie de silabe ce se repetau, scrise în limba asiriană. Ele sunau cam aşa:

lu bur di lu bur di lu bur di
bat bat bat kaş kaş kaş kaş alu alu alu alu

Weidner a considerat că tăbliţa folosea atât pentru astronomie, cât şi pentru astrologie, fiind utilizată ca tăbliţă magică pentru exorcizare, la fel ca celelalte texte ce conţin silabe repetate. Cu acestea, el a abandonat studiul acestui unic document.

Dar inscripţiile de pe tăbliţă au un cu totul alt înţeles, dacă le citim, nu ca silabe asiriene, ci ca, ceea ce şi sunt de fapt, cuvinte silabice sumeriene căci nu poate fi pus la îndoială faptul că aceasta este doar o copie asiriană a unui document sumerian. Dacă luăm unul din segmente (să-l numim segmentul numărul 1), silabele lipsite de sens:

na na na na a na a na nu (pe transversală)

şa şa şa şa şa şa (pe circumferinţă)
şam şam bur bur Kur (pe orizontală)

sensul lor iese imediat la iveală de îndată ce vedem care este sensul acestor cuvinte-silabe. (Fig. 123)

Ceea ce ni se dezvăluie aici este o hartă cerească, ce marchează drumul lui Enlil, însoţită de o serie de instrucţiuni.

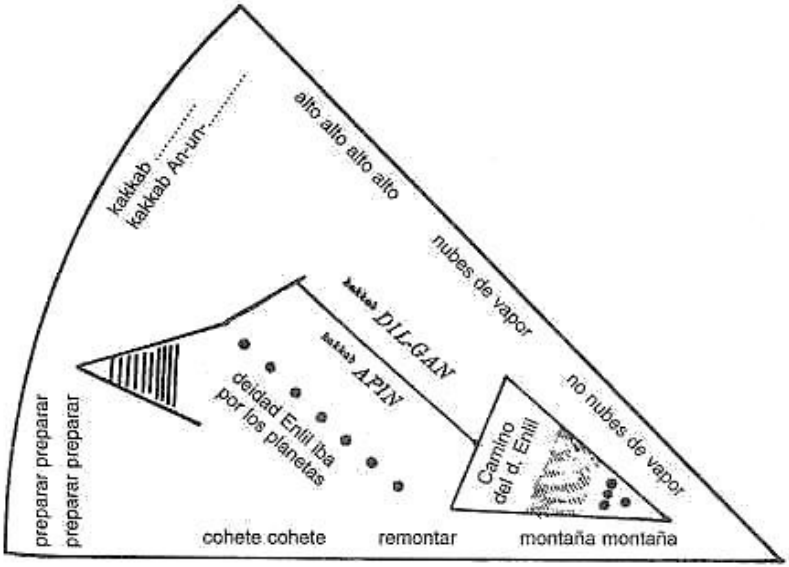

Fig. 123

Liniile înclinate la 45 de grade par să indice traiectoria unei nave care coboară dintr-un punct „înalt, înalt, înalt, înalt”, prin nişte nori de vapori, spre o zonă mai joasă în care nu se găsesc vapori, spre orizont, acolo unde se întâlneşte cerul cu Pământul?

În cer, în apropierea liniei orizontului, instrucţiunile către astronauţi capătă sens: li se spune să „pregătească, pregătească, pregătească” instrumentele pentru aterizare; apoi, se declanşează pregătirile pentru aterizare, la apropierea de Pământ trebuind să fie aprinse „rachetele, rachetele, rachetele” pentru a încetini, se pare, nava, care, probabil, trebuie ridicată („trasă în sus”), deoarece urmează să treacă peste un obstacol, „munte, munte, munte”.

Informaţiile din acest segment se referă, cu siguranţă, la o călătorie spaţială a lui Enlil însuşi. Ni se înfăţişează un desen geometric precis compus din două triunghiuri legate printr-o linie

înclinată la un anumit unghi. Linia reprezintă traseul, căci înscripţia spune cu claritate că această hartă ne arată cum „a trecut Enlil pe lângă planete”.

Punctul de plecare este triunghiul din stânga, reprezentând marginile îndepărtate ale sistemului nostru solar; zona-ţintă este în partea dreaptă, unde toate segmentele converg către un punct de aterizare.

Triunghiul din stânga, desenat cu baza deschisă, este asemănător cu un semn din scrierea pictografică din Orientul Antic; el poate fi citit ca „ţinutul împăratului, pământul cu munţi”. Triunghiul din dreapta este identificat de înscripţia *şu-ut il Enlil* („calea zeului Enlil”); termenul, aşa cum am spus mai devreme, reprezenta partea de nord a cerului văzut de pe Pământ.

Deci, credem noi, linia înclinată leagă A Douăsprezecea Planetă – „ţinutul împaratului, pământul cu munţi” – cu atmosfera Pământului. Drumul trece printre două corpuri cereşti, Dilgan şi Apin.

Unii cercetători susţin că acestea sunt numele a două corpuri cereşti îndepărtate sau părţi dintr-o constelaţie. Dacă navele noastre, cu sau fără echipaj la bord, navighează stabilindu-şi un „punct fix” într-o anume stea mai strălucitoare, nu putem spune nimic despre tehnica de navigaţie a nefilimilor. Totuşi, ideea că aceste două stele sunt nişte corpuri cereşti îndepărtate este contrazisă de numele lor: DIL.GAN înseamnă, literal, „primul popas” iar APIN, „acolo unde este stabilită calea cea bună”.

Numele lor le indică a fi popasuri pe traseu. Suntem de acord cu o serie de autorităţi în domeniu, cum ar fi Thompson, Epping şi Strassmaier, care au identificat-o pe Apin ca fiind planeta Marte. Dacă aşa stau lucrurile, sensul schiţei devine evident: ruta de la Planeta Împărăţiei până în atmosfera Pământului trece printre Jupiter („primul popas”) şi Marte („locul unde este dată calea cea bună”).

Această terminologie, după care numele planetelor descriu funcţiile acestora, este aceeaşi cu cea folosită în lista „celor şapte planete *şu*”. De parcă pentru a confirma presupunerea noastră, o inscripţie care declară că acesta a fost drumul lui Enlil apare deasupra unui şir de şapte puncte – cele şapte planete, de la Pluto la Pământ.

Nu este deci surprinzător că celelalte patru corpuri cereşti, cele aflate în „zona de deturnare, sunt înfăţişate separat, dincolo de emisfera nordică a cerului şi de „căile” cereşti.

Dovezi că aceasta este o hartă cerească cu instrucţiuni de zbor apar şi în celelalte segmente. Continuând în direcţia acelor ceasornicului, partea lizibilă a segmentului următor are următoarea înscripţie: „ia ia ia aruncă aruncă aruncă aruncă completează completează.” Al treilea segment, unde se vede o porţiune dintr-o elipsă, inscripţia care se poate citi este: „Kakkab SIB.ZI.AN.NA... trimis al lui AN.NA... zeiţa Ishtar” şi propoziţia misterioasă: „NI.NI supraveghetorul coborârii”.

În segmentul al patrulea, care conţine ceea ce par a fi nişte indicaţii despre cum să se stabilească destinaţia în funcţie de un anumit grup de stele, linia transversală reprezintă cerul, cuvântul „cer” fiind repetat de unsprezece ori de-a lungul ei.

Să reprezinte acest fragment o fază a zborului mai aproape de Pământ, mai aproape de locul de aterizare? Acesta pare să fie înţelesul legendei de sub linia orizontală: „Deal deal deal deal vârf vârf vârf vârf oraş oraş oraş oraş.” Inscripţia din centru spune: *kakkab* MAŞ.TAB.BA. [Gemenii] a cărui întâlnire e fixată: *kakkab* SIB.ZI.AN.NA. [Jupiter] oferă cunoştinţe.

Dacă, aşa cum pare să fie cazul, segmentele sunt aranjate în mod secvenţial, atunci aproape poţi simţi bucuria nefilimilor la apropierea de spaţioportul de pe Pământ. Segmentul următor, identifică din nou linia transversală ca fiind „cer cer cer”, anunţând că:

lumina noastră lumina noastră lumina noastră
schimbă schimbă schimbă schimbă
priveşte traseul şi dealul
...câmp...

Linia orizontală conţine, pentru prima dată, cifre:

rachetă rachetă
rachetă ridică alunecă
40 40 40
40 40 20 22 22

Linia transversală a următorului segment nu mai este „cer cer cer”; în schimb este „canal canal 100 100 100 100 100 100 100”. Există totuşi un model în acest fragment parţial deteriorat. De-a lungul uneia dintre linii, o inscripţie spune: *„Aşşur”*, care poate însemna „El cel care vede” sau „văzând”.

Al şaptelea segment este prea deteriorat ca să adauge ceva; sunt totuşi câteva inscripţii care pot fi citite şi înseamnă: „depărtat depărtat... apariţie apariţie”, iar comanda este „apasă”. Al optulea, şi ultimul segment este şi cel mai întreg. Liniile direcţionale, săgeţile şi inscripţiile marchează un drum între două planete. Instrucţiunile sunt „ridică... munte munte”; desenul mai arată patru seturi de cruci; mai sunt inscripţionate de două ori cuvintele „combustibil apă grâne” şi de două ori „vapori apă grâne”.

Acest fragment descrie pregătirile în vederea plecării pe Pământ sau de pe Pământ? Se pare că adevărată este ultima variantă, deoarece linia cu săgeata ascuţită arată cu un capăt locul de aterizare de pe Pământ iar cu celălalt în direcţia opusă, pe săgeată scriind „întoarcere”. (Fig. 124)

Când Ea i-a cerut emisarului lui Anu să „îl ducă pe Adapa pe drumul către cer” şi Anu a descoperit acest lucru, el a dorit să afle:

De ce Ea, unui om nevrednic
Calea dintre Cer şi Pământ i-a arătat-o –
Făcându-l diferit de ceilalţi,
Dându-i un *şem?*

În planisfera pe care tocmai am descifrat-o avem într-adevăr o astfel de hartă ce arată „calea dintre Cer şi Pământ”. În limbajul semnelor şi în cuvinte, nefilimii au schiţat pentru noi drumul dintre planeta lor şi a noastră.

*

Tot în acest fel îşi găsesc explicaţia şi alte texte care vorbesc despre distanţele dintre planete, altfel inexplicabile. Un astfel de text, descoperit printre ruinele de la Nippur, având circa 4000 de ani vechime, se găseşte acum la Universitatea din Jena în Colecţia Hilprecht. O. Neugebauer stabileşte în cartea sa *The Exact Science în Antiquity*, (Ştiinţele exacte în Antichitate) că, fără îndoială, tăbliţa nu era decât o copie „de pe una originală, care, cu siguranţă, era mai veche”; el dă rapoarte distanţelor cereşti, începând cu Pământ-Lună şi continuând cu alte şase planete.

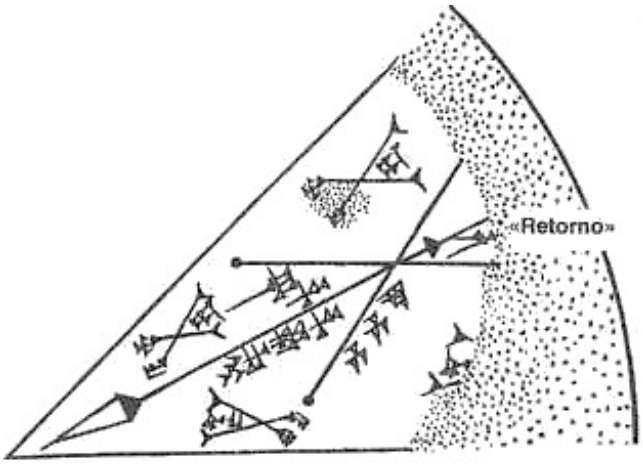

Fig. 124

Partea a doua a textului oferă formule matematice pentru rezolvarea oricăror probleme interplanetare, spunând (conform uneia dintre interpretări):

40 4 20 6 40 X 9 fac 6 40
13 kasbu 10 uş mul ŞU.PA
eli mul GIR sud
40 4 20 6 40 X 7 fac 5 11 6 40
10 kasbu 11 uş 6 1/2 gar 2 mul GIR tab
eli mul ŞU.PA sud

Niciodată nu s-au înţeles oamenii de ştiinţă referitor la corecta citire a unităţilor de măsură în această parte a textului (o nouă citire ne-a fost sugerată personal, într-o scrisoare, de dr. J. Oelsner, custode la Hilprecht Colection din Jena). Este clar, totuşi că această parte măsoară distanţa de la SU.PA (Pluto).

Numai nefilimii care traversau orbitele planetare ar fi putut determina aceste formule, deoarece numai ei aveau nevoie de astfel de date.

Luând în considerare faptul că, atât planeta de unde veneau ei, A Douăsprezecea Planetă, cât şi planeta spre care se îndreptau, Pământul, sunt în mişcare, nefilimii trebuiau să-şi poziţioneze nava nu spre unde se afla Pământul în momentul lansării, ci spre locul în care se va afla acesta în momentul aterizării. Putem considera cu certitudine că ei îşi planificau

traiectoria cel puţin la fel de exact cum o fac oamenii noştri de ştiinţă pentru navele noastre spaţiale.

Nava acestora trebuie să fi fost lansată chiar de pe planeta lor, în direcţia orbitei, cu mult înainte ca ea, planeta, să ajungă în apropierea Pământului. Pe baza acestui lucru şi a altor numeroşi factori, au fost calculate pentru noi două traiectorii alternative de Amnon Sitchin, doctor în ştiinţe aeronautice şi inginerie. Prima traiectorie necesita lansarea navei înainte ca A Douăsprezecea Planetă să atingă apogeul (punctul său cel mai depărtat de Soare). Fără a avea nevoie de prea multe resurse de energie, nava nu şi-ar fi schimbat cursul prea mult pe măsură ce încetinea. În timp ce A Douăsprezecea Planetă (şi ea, de fapt, o navă spaţială, deşi de proporţii uriaşe) îşi continua drumul pe imensa sa orbită, nava ar fi urmat o traiectorie mult mai scurtă şi ar fi ajuns pe Pământ cu mult înaintea planetei. Această alternativă ar fi oferit nefilimilor atât avantaje, cât şi dezavantaje.

Intervalul de 3600 de ani pământeşti, cât durau activităţile nefilimilor pe Pământ, sugerează ideea că era preferată a doua variantă, aceea a unei călătorii scurte şi rămânerea în atmosfera Pământului până la sosirea planetei. Aceasta ar fi necesitat lansarea navei spaţiale (C) în momentul când planeta era la jumătatea drumului dintre apogeu şi perigeu. Cum viteza planetei creştea, nava ar fi avut nevoie de motoare foarte puternice pentru a se ridica şi a porni spre Pământ (D) cu doar câţiva ani pământeni înainte de sosirea planetei. (Fig. 125)

Bazându-ne pe unele date tehnice, precum şi pe o serie de indicii date de textele sumeriene, se pare că nefilimii adoptau acelaşi mod de acţiune ca misiunile lunare ale NASA: când nava principală se apropie de ţintă (în cazul de faţă, Pământul), intră pe orbită în jurul acesteia, fară a ateriza, în schimb, este lansată o navetă, cea care face aterizarea propriu-zisă.

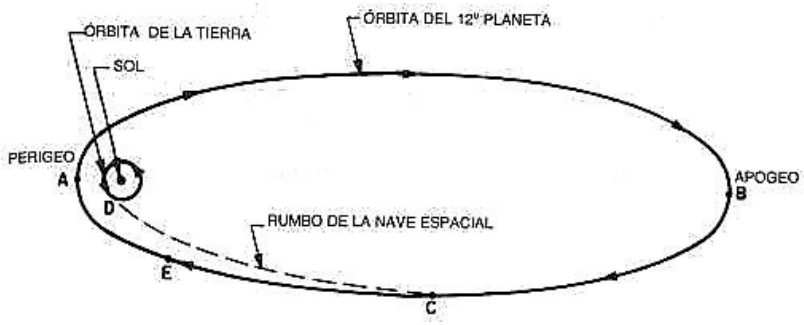

Fig. 125

Pe cât de dificilă era aterizarea în bune condiţii, plecarea era şi mai dificilă. Naveta pentru aterizare trebuia să se unească cu nava-mamă, care apoi trebuia să-şi utilizeze motoarele la maxim pentru a ajunge din urmă A Douăsprezecea Planetă, aflată acum undeva dincolo de perigeu, între Marte şi Jupiter, continuându-şi drumul cu viteza orbitală maximă. Dr. Sitchin a calculat că pe orbita navei nefilimilor din jurul Pământului există trei puncte care le-ar fi permis acestora o traiectorie mai scurtă spre planeta lor. Aceste trei alternative ofereau nefilimilor posibilitatea de a reveni pe planeta lor în circa un an, un an şi jumătate.

Pentru a sosi, ateriza, decola şi pleca de pe Pământ, era nevoie de un teren favorabil, ghidare de pe Pământ şi o perfectă coordonare cu planeta-mamă.

După cum vom vedea, nefilimii îndeplineau toate aceste condiţii.

Capitolul 10 Oraşele zeilor

Povestea înfiinţării primelor colonii ale unor fiinţe inteligente pe Pământ este cel puţin la fel fel de interesantă ca aceea a descoperirii Americii sau a înconjurului Pământului. Cu siguranţă, este de cea mai mare importanţă căci, datorită acestor colonii, noi şi civilizaţia noastră existăm astăzi.

„Epopeea Creaţiei" ne informează că „zeii" au venit pe Pământ ca urmare a deciziei deliberate a unuia dintre conducătorii lor. Versiunea babiloniană atribuie această decizie lui Marduk, care a aşteptat ca solul planetei noastre să se „usuce" şi să se întărească suficient, pentru a putea permite efectuarea lucrărilor de construcţii. Apoi, Marduk îşi anunţă hotărârea grupului de astronauţi:

În Lăcaşul de departe,
Unde aţi trăit până acum,
„Palatul Împărătesc al Sfântului Lăcaş" am construit.
Acum, unul la fel voi construi,
În Locul de jos.

Marduk îşi explică apoi scopurile:

Când din ceruri,
„La Adunarea Zeilor voi veţi veni,
Loc de odihnă pentru noapte va fi
Pe toţi să vă primească.
Şi numele-i voi pune „Babilon" –
Poarta zeilor.

Deci, Pământul nu era doar un simplu loc de popas pentru o scurtă vizită sau doar pentru o misiune de cercetare el trebuia să fie „casa de departe de casă".

Călătorind „la bordul" propriei planete, care poate fi asemănată ea însăşi cu o navă uriaşă ce trece pe lângă aproape toate planetele sistemului nostru solar, fără îndoială că nefilimii au cercetat cerul mai întâi de pe suprafaţa planetei. Apoi, probabil că au început să lanseze rachete fără echipaj uman. Mai

devreme sau mai târziu, au fost capabili să trimită nave cu echipaj la bord spre alte planete.

În căutarea unei alte planete care să le fie „casă”, Pământul trebuie să li se fi părut potrivit. Nuanţele sale de albastru indicau faptul că poseda apă şi atmosferă propice dezvoltării vieţii, cafeniul indica existenţa pământului solid; verdele, vegetaţie şi bazele pentru viaţă animală. Totuşi, când s-au hotărât să vină pe Pământ, acesta arăta total diferit de cum este văzut astăzi de astronauţii noştri. Căci, atunci când au coborât pentru prima dată nefilimii pe planeta noastră, ea se afla în mijlocul unei ere glaciare – una din fazele de îngheţ şi dezgheţ ale Terrei:

Prima glaciaţiune – a început acum circa 600.000 de ani

Prima încălzire (perioada interglaciară) – acum 550.000 de ani

A doua perioadă glaciară – acum 480 – 430.000 de ani

Când au aterizat nefilimii, acum circa 450.000 de ani, circa o treime din suprafaţa planetei noastre era acoperită cu gheaţă. Cu o suprafaţă atât de mare îngheţată, precipitaţiile aproape dispăruseră, dar nu peste tot. Din cauza particularităţilor vânturilor şi terenului, printre altele, unele zone care astăzi sunt foarte bogate în precipitaţii, atunci nu aveau deloc, iar anumite zone care au azi doar ploi sezoniere erau atunci bine udate de ploi.

Nivelul mărilor era mult mai scăzut atunci, căci o mare cantitate de apă fusese imobilizată în gheaţa care acoperea uscatul. Dovezile indică faptul că, în plină eră glaciară, nivelul oceanelor şi mărilor scăzuse cu circa 600 – 700 de picioare faţă de nivelul lor actual. Deci, acolo unde astăzi avem apă sau litoraluri, atunci era uscat. Acolo unde râurile mai curgeau, dacă îşi aveau cursul pe teren muntos, creau trecători şi canioane; dacă îşi aveau cursul pe teren moale, creau zone vaste de mlaştini, până în locul unde se vărsau în mare.

Sosind pe Pământ în astfel de condiţii geografice şi climatice, unde ar fi putut nefilimii să-şi stabilească primele colonii?

Fără îndoială, au căutat un ţinut cu climă relativ temperată, unde nişte adăposturi simple erau suficiente şi unde puteau să se mişte în haine de lucru uşoare, fără a fi nevoiţi să recurgă la costume speciale. Aveau nevoie de apă de băut, pentru spălat şi pentru alte activităţi, precum şi ca suport pentru viaţa vegetală şi animală necesară hranei. Un râu ar fi asigurat irigarea unor

mari suprafeţe de teren şi ar fi fost şi un mijloc foarte convenabil de transport.

Numai o regiune foarte redusă putea să asigure toate aceste condiţii, plus terenurile plate necesare pentru aterizări şi decolări. Atenţia nefilimilor s-a îndreptat, aşa cum ştim, spre sistemul reprezentat de trei mari fluvii şi câmpiile lor: Nilul, Indul şi Tigrul-Eufratul. Fiecare din bazinele acestor fluvii era bun pentru colonizare; fiecare, în timp, a devenit centrul unei mari civilizaţii a Antichităţii.

Nefilimii nu puteau să nu se gândească şi la o altă necesitate: o sursă de energie şi combustibil. Pe Pământ, petrolul este o sursă multilaterală de energie, căldură şi lumină, dar şi ca material vital pentru realizarea de nenumărate alte lucruri. Nefilimii, judecând după înscrisurile şi obiceiurile sumerienilor, foloseau pe scară largă petrolul şi derivaţii săi, este normal deci să credem că ei ar fi căutat un loc cu zăcăminte bogate de petrol.

Aşa că, probabil, nefilimii au pus câmpiile Indului pe ultimul loc în preferinţele lor, căci nu este una din zonele cele mai bogate în petrol. Văii Nilului i s-a acordat, mai mult ca sigur, locul doi, aici găsindu-se, într-adevăr, mari zăcăminte de roci sedimentare, dar petrolul din zonă se afla la mare distanţă, şi necesita eforturi serioase pentru extragere, căci se găseşte la adâncimi foarte mari. Regiunea dintre cele două fluvii, Mesopotamia, a fost, fără îndoială, locul ales. De la Golful Persic până la munţii din care izvorăsc cele două fluvii, se întind unele dintre cele mai bogate zăcăminte de petrol din lume. Şi în timp ce în alte regiuni trebuie să forezi la adâncimi mari pentru a-l scoate la suprafaţă, în vechiul Sumer (actualmente în sudul Irakului), bitumul, tarul, smoala şi asfaltul ies singure la suprafaţă.

(Interesant de remarcat este faptul că sumerienii aveau nume pentru toate produsele bituminoase – petrol, păcură, smoală, asfalt, gudron etc. Aveau nouă nume diferite pentru aceste produse. Spre comparaţie, limba veche egipteană nu avea decât două iar sanscrita trei.)

Cartea Genezei descrie lăcaşul lui Dumnezeu pe Pământ – Edenul – ca fiind un loc cu o climă temperată, cald, dar totuşi cu vânturi răcoroase, căci ni se spune că „umbla prin grădină în răcoarea zilei”. Era un loc cu sol bun, propice agriculturii, mai ales pomiculturii şi era udat de o reţea de patru râuri. „Şi numele

celui de-al treilea era Hidekel (Tigru); el curge la răsăritul Asiriei, iar al patrulea este Eufratul."

În timp ce opiniile referitoare la identitatea primelor două râuri, Pison („Îmbelşugatul") şi Ghihon („Cel care se revarsă"), sunt contradictorii, în ceea ce priveşte celelalte două nu există niciun dubiu, ele sunt Tigrul şi Eufratul. Unii savanţi localizează Edenul în nordul Mesopotamiei, acolo unde izvorăsc cele două râuri importante împreună cu altele două mai mici alţii (cum ar fi E.A. Speiser, în cartea sa *The Rivers of Paradise* – Râurile din paradis) consideră că cele patru cursuri de apă se unesc în Golful Persic, deci, Raiul nu s-ar afla în nordul Mesopotamiei, ci în sud.

Numele biblic Eden este de origine mesopotamiană, trăgându-se din rădăcina acadiană *edinu*, însemnând „câmpie". Să ne reamintim că titlul „divin" al vechilor zei era DIN.GIR. („Cel drept din rachetă"). Un nume sumerian pentru lăcaşul zeilor, E.DIN, ar fi însemnat „casa celor drepţi" – care se potriveşte descrierii.

Alegerea Mesopotamiei a mai fost motivată şi de un alt aspect, cel puţin la fel de important. Cu toate că, în timp, nefilimii au construit pe Pământ un spaţioport, unele indicii sugerează că, cel puţin la început, ei aterizau pe apă, în capsule ermetice. Dacă aceasta era metoda de aterizare, Mesopotamia oferea proximitatea, nu a uneia, ci a două mări – Oceanul Indian în sud şi Mediterana în vest – astfel că în cazuri de necesitate, aterizarea nu depindea doar de o singură mare. După cum vom vedea, un golf de unde să se poată porni lungi călătorii pe apă era, de asemenea, de o mare importanţă.

În vechile texte şi desene, navele nefilimilor erau numite „bărci cereşti". Aterizarea unor astfel de astronauţi „maritimi", ne putem imagina, ar fi fost descris, şi chiar a fost, ca o ciudată apariţie din cer căzând în mare, din ea ieşind şi venind spre ţărm nişte „oameni-peşti".

Textele, într-adevăr, afirmă că unii dintre AB.GAL-ii care călătoreau cu navele spaţiale erau îmbrăcaţi ca peştii. Un text care vorbeşte despre călătoriile cereşti ale zeiţei Ishtar spune că ea dorea să-l ajungă pe „Marele gallu" („Navigatorul-şef") care fugise cu „o barcă scufundată". Berossus povesteşte legenda lui Oannes, „Fiinţa dăruită cu înţelepciune" „un zeu care şi-a făcut apariţia din Marea Eritreană ce scaldă ţărmurile Babiloniei", în primul an al „coborârii Împărăţiei Cerurilor pe Pământ". Cronicarul relatează că, deşi Oannes arăta ca un peşte, el avea cap de om sub capul şarpelui şi picioare de om sub coada de

peşte. „Vocea sa şi limba ce-o vorbea erau ca ale oamenilor.” (Fig. 126).

Fig. 126

Cei trei istorici greci care au transmis până la noi opera lui Berossus, spun că astfel de apariţii se înregistrau periodic, ei venind la ţărm din apele Mării Eritreene – astăzi Marea Arabiei, (partea vestică a Oceanului Indian).

De ce preferau nefilimii să coboare în Oceanul Indian, la sute de mile depărtare de colonia lor mesopotamiană, când puteau foarte bine să aterizeze în Golful Persic, care era mult mai aproape? Aceste relatări antice confirmă ipoteza noastră că nefilimii au venit prima dată pe Pământ în mijlocul celei de-a doua ere glaciare, când ceea ce astăzi este Golful Persic nu era decât o bucată de pământ mlăştinos, plină de bălţi şi smârcuri, într-un cuvânt, un loc cu totul nepotrivit pentru aterizarea unei nave spaţiale.

Coborând în Marea Arabiei, primele fiinţe inteligente de pe Pământ s-au îndreptat apoi spre Mesopotamia. Ţinuturile

mlăştinoase se întindeau mult în interior, mult mai mult decât linia ţărmului de astăzi. Dincolo de aceste ţinuturi şi-au întemeiat nefilimii prima aşezare pe planeta noastră.

I-au pus numele E.RIDU („Casa construită departe”). Nici că se putea un nume mai potrivit!

Până în zilele noastre, cuvântul persan *ordu* înseamnă „a-şi stabili tabăra”. Este un cuvânt care a prins rădăcini în majoritatea limbilor: Pământul colonizat (*Earth* – în engleză, nt.) se numeşte *Erde* în germană, *Erda* în germana veche, *Jördh* în islandeză, *Jord* în daneză, *Airtha* în gotă, *Erthe* în engleza medievală şi, mergând înapoi, geografic şi în timp, *Earth* a fost *Aratha* sau *Eredes* în aramaică, *Erd* sau *Ertz* în kurdă şi *Eretz* în ebraică.

La Eridu, în sudul Mesopotamiei, nefilimii au înfiinţat Staţia Pământ I, un avanpost izolat pe o planetă pe jumătate îngheţată. (Fig. 127)

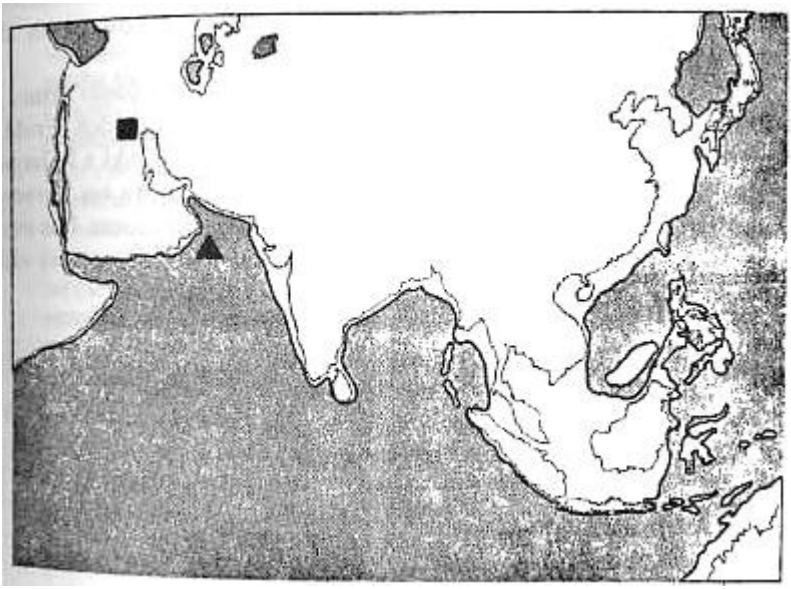

Fig. 127

*

Textele sumeriene, confirmate şi de traducerile lor acadiene de mai târziu, înşiră primele colonii sau „oraşe” ale nefilimilor, în ordinea în care acestea au fost înfiinţate. Ni se spune chiar şi numele „zeului” care conducea fiecare din aceste colonii. Un text

sumerian, despre care se crede că este originalul „Tăbliţelor Potopului” acadiene, spune despre primele cinci oraşe:

După ce Împărăţia Cerului pe Pământ s-a scoborât,
După ce sfânta coroană şi sfântul tron
Din înaltul cerului au fost aduse,
El... legile cele drepte le-a făcut,
Legile Sfinte...
Cinci oraşe în locurile sfinte a întemeiat,
Şi numele lor, el le-a dăruit,
Oraşe sfinte le-a făcut.

Primul între acestea, ERIDU era,
Şi lui Nudimmud, conducătorul, i l-a dat
Al doilea era BAD-TIBIRA,
Lui Nugig, să-l conducă i l-a dat.
Al treilea fu LARAK,
Şi lui Pabilsag i-a fost dat
Sippar, al patrulea a fost,
În el, eroul Utu, rege a fost încoronat.
Şuruppak a fost al cincilea,
Iar el lui Sud i-a fost încredinţat.

Din nefericire, numele zeului care a „scoborât Împărăţia Cerului pe Pământ”, a plănuit înfiinţarea oraşului Eridu şi a celorlalte patru şi a numit guvernatorii lor, a fost şters. Toate textele, însă sunt de acord că zeul care a mărşăluit spre marginea ţinuturilor mlăştinoase şi a zis „Aici ne vom stabili” a fost Enki (Zeul uscatului), care mai era numit, în acest text şi în altele, şi Nudimmud („Cel care face lucrurile”).

Cele două nume ale acestui zeu – EN.KI („Zeul uscatului”) şi E.A („A cărui casă este pe apă”) – se potrivesc perfect cu situaţia dată. Eridu, care a rămas centrul lui de cult în întreaga istorie a Mesopotamiei, era clădit pe un teren ridicat artificial deasupra apelor mlaştinilor. Dovada este dată de un text numit (de S.N. Kramer) „Legenda zeului Enki şi a oraşului Eridu”.

Zeul adâncului apelor, regele Enki... şi-a făcut casa...
În Eridu el a construit Casa de pe malul apelor...
Regele Enki... o casă şi-a construit:
Eridu, ca un munte,
L-a ridicat de pe pământ:

În loc bun l-a construit.

Acesta şi alte texte, cele mai multe foarte fragmentate, sugerează că una dintre problemele cărora primii „colonişti” au trebuit să-i facă faţă era cea a smârcurilor şi mlaştinilor. „El a adus..., a pus să se cureţe apele râurilor.” Eforturile de a draga albiile râurilor şi lacurilor, pentru a permite o mai bună curgere a acestora, erau destinate asanării mlaştinilor, obţinerii apei potabile şi introducerii irigaţiilor. Relatările sumeriene mai povestesc şi de lucrări de îndiguire pentru protejarea oraşului de omniprezenta-apă.

Textul botezat de cercetători „Legenda lui Enki şi a Ordinii de pe Pământ” este cel mai lung şi mai bine păstrat dintre poemele epice sumeriene descoperite până acum. Conţine 470 de versuri, dintre care 375 sunt păstrate integral. Din păcate, începutul său, primele cincizeci de versuri, este deteriorat. Versurile care urmează sunt dedicate lăudării lui Enki şi a rudelor sale, Anu (tatăl), Ninti (sora sa) şi Enlil (fratele său). După aceste introduceri, Enki însuşi devine povestitorul. Oricât de incredibil ar părea, cert este că textul este scris la persoana întâi, ca şi cum Enlil ar fi cel care povesteşte coborârea zeilor pe Pământ.

Când m-am apropiat de Pământ,
Era mult potop de ape.
Când eram lângă pajiştile sale verzi,
Dealuri şi coline s-au ridicat,
De-al meu cuvânt ele-au ascultat.
Eu casă mi-am făcut într-un loc sfânt...
Casa mea –
Umbra şi-o întinde peste Lacul Şarpelui
În care crapii dau din coadă
Printre trestiile *gizi*.

Apoi poemul descrie, de data asta la persoana a treia, faptele lui Enlil. Am selectat aici câteva versuri semnificative:

El mlaştinile le-a măsurat,
În ele crapi şi... peşti;
A măsurat trestiile subţiri,
În ele le-a pus... trestii şi papiruşi.
Enbilulu, Meşterul Canalelor,
De ele grijă să aibă, a fost pus.

El care pune plasă, şi niciun peşte nu îi scapă,
De capcanele sale nicio fiară nu scapă
Din cursele sale, nicio pasăre nu scapă,
...fiul lui... un zeu ce iubeşte peştii
Asupra lor să vegheze, de Enlil a fost pus.

Enkimdu, meşter de diguri şi canale,
Să le vegheze cu grijă a fost pus.

El... care topeşte,
Kulla, cel care face cărămizi,
Enki l-a pus mai mare peste breaslă.

Printre realizările lui Enki prezentate de acest poem se mai numără şi curăţarea apelor râurilor şi construirea unui canal care să unească Tigrul şi Eufratul. Casa sa de pe malul apelor a fost dotată cu un debarcader, pentru acostarea plutelor de trestie şi a bărcilor. Casa a fost numită E.ABZU, („Casa adâncului"). Templul lui Enki din Eridu a purtat acest nume timp de milenii.

Mai mult ca sigur că Enki şi echipajul său au explorat teritoriul din jurul Eridului, dar se pare că el prefera să călătorească pe apă. Mlaştinile, spune el într-un text, „sunt teritoriul meu, spre mine, el braţele-şi întinde". În alt text el povesteşte cum se plimba cu barca sa MA.GUR (literal „barca pentru hoinăreli"), adică, o barcă de călătorie. Mai spune că „oamenii mei, ca unul, la vâsle trăgeau", şi că obişnuiau să „cânte cântecele vesele", ce „inima râului făceau să se bucure". Într-un astfel de moment, spune el „cântece sacre şi descântece umpleau adâncul apelor mele". Este consemnat chiar şi un amănunt lipsit de importanţă, cum ar fi numele căpitanului vasului lui Enki. (Fig. 128)

Lista sumeriană a regilor indică faptul că Enki şi primul grup de nefilimi au stat pe Pământ o bună bucată de vreme, opt *şar* (28.800) trecând până când a fost numit un nou comandant al coloniştilor.

Dacă examinăm indiciile astronomice, lucrurile devin şi mai clare. Savanţii au fost uimiţi de „confuzia" pe care o făceau mereu sumerienii când era vorba de stabilirea „casei" zodiacale care îi era asociată lui Enki. Se pare că semnul caprei-peşte, care desemna Zodia Capricornului, era asociat cu Enki (şi asta ar explica titlul fondatorului Eridului A.LU.LIM, care ar putea

însemna „oaia apelor strălucitoare”). Şi totuşi Ea/Enki era reprezentat deseori ca purtând vase din care curgea apa – Vărsător; şi cu siguranţă el era zeul peştilor, şi deci asociat cu Zodia Peştilor.

Fig. 128

Astronomii sunt puşi la mare încercare atunci când se străduiesc să înţeleagă cum cititorii în stele din Antichitate reuşeau sa vadă într-un grup de stele contururile unor, hai să zicem, peşti sau lei. O explicaţie rezonabilă ar fi că, de fapt, numele lor nu provin de la forma lor, ci de la activitatea principală sau titlul zeului care era asociat cu acea constelaţie.

Dacă Enki a aterizat pe Pământ – aşa cum credem noi – la începutul Erei Peştilor, a fost martorul unei precesii, a Peştilor în Vărsător şi a stat de-a lungul Marelui An (anul de 25.920 ani), până la începutul Erei Capricornului, atunci el a fost într-adevăr comandant unic timp de 28.800 de ani.

Aceasta nu face decât să confirme ipoteza noastră că nefilimii au ajuns pe Pământ în mijlocul epocii glaciare. Dificila muncă de construire a digurilor a început când condiţiile climaterice erau încă grele. Dar după câţiva *şar* de la aterizarea lor, perioada glaciară începea să facă loc unei încălziri treptate, care a adus multe ploi (circa 430.000 de ani în urmă). Atunci, nefilimii s-au decis să se mute mai în interior şi să-şi extindă domeniul. Pe scurt, anunnaki (nefilimii de rând) au numit un nou conducător al Eridului, A.LAL.GAR („Vremea ploioasă aducătoare de linişte”).

Dar, în timp ce pe Pământ Enki îşi continua munca de pionier, Anu şi celălalt fiu al său, Enlil, urmăreau desfăşurarea evenimentelor, de pe A Douăsprezecea Planetă. Textele

mesopotamiene precizează în mod clar că cel care conducea de fapt misiunea de pe Pământ era Enlil şi imediat ce s-a luat decizia continuării misiunii, Enlil însuşi a coborât pe Pământ. Pentru el, EN.KI.DU.NU („Enki sapă adânc”) a construit o nouă colonie sau bază, numită Larsa. Când Enlil a preluat conducerea personal, locul a fost numit ALIM („Berbec”), coincizând cu „Era Berbecului”.

Colonia de la Larsa a marcat intrarea într-o nouă fază a colonizării Pământului. A însemnat luarea deciziei de a continua experimentele pentru care veniseră şi care necesitau aducerea pe Pământ a mai multor nefilimi, unelte şi echipamente, precum şi trimiterea pe planeta lor a unor „încărcături de preţ”.

Uriaşele nave de transport ale nefilimilor nu mai puteau ateriza în ocean, ca până atunci. Schimbările climaterice făcuseră terenul mult mai accesibil; era timpul pentru construirea unui spaţioport în centrul Mesopotamiei. În acest moment, Enlil a venit pe Pământ şi a început să construiască la Larsa un „Centru de control al misiunilor spaţiale”, un centru de comandă sofisticat, de unde nefilimii de pe Pământ puteau să coordoneze călătoriile spaţiale de la şi spre planeta lor, pentru a putea realiza în bune condiţii aterizările şi decolările.

Locul ales de Enlil, cunoscut timp de milenii sub numele de Nippur, a fost numit la început NIBRU.KI („Răscrucea Pământului”). (Să ne reamintim că punctul în care A Douăsprezecea Planetă se afla cel mai aproape de Pământ era numit „Răscrucea Cerurilor”.) Acolo, Enlil a stabilit DUR.AN.KI, „legătura dintre Cer şi Pământ”.

Această sarcină era foarte complexă şi necesita foarte mult timp. Enlil a stat în Larsa şase *şar* (21.600 ani) cât timp Nippurul se afla în construcţie. Lucrările de construcţii de la Nippur erau interminabile, lucru care se poate vedea şi din celelalte nume ale lui Enlil. Asociat cu Berbecul, când se afla la Larsa, ulterior el a fost asociat cu Taurul. Deci, Nippur a fost întemeiat la începutul Erei Taurului.

O odă închinată lui Enlil, „Imn lui Enlil, A Toate Binefăcătorul” ce-l glorifică pe el, pe soţia lui, Ninlil şi oraşul său, E.KUR., ne oferă mai multe informaţii despre Nippur. Mai întâi, Enlil avea acolo nişte instrumente foarte sofisticate: „Un ochi ridicat cu care cercetează faţa pământului”, şi o „rază ridicată care caută inima pământului”. Nippur, spune poemul, era apărat de nişte arme fantastice: „oftatul lui te îngrozeşte, te sperie de moarte”; din „afara lui, nici cel mai puternic zeu nu putea să se apropie”.

„Braţul” său „o imensă plasă avea”, iar în mijlocul său se afla o „pasăre iute” de care „cel rău şi cel viclean” nu puteau scăpa. Era locul acesta protejat de un câmp electronic sau de vreo rază mortală? Era oare în centrul său ceva asemănător unor elicoptere, „o pasăre” atât de rapidă că nimeni nu putea să scape razei sale de acţiune?

În centrul Nippurului, pe o platformă ridicată, se afla cartierul general al lui Enlil, KI.UR („Locul unde se află rădăcinile Pământului”) – locul în care se ridica „puntea dintre Cer şi Pământ”. Era centrul de comunicaţii, din care *anunnaki* de pe Pământ comunicau cu tovarăşii lor, IGI.GI (Cei care se întorc şi văd), aflaţi în navele ce erau pe orbită.

Aici se găsea, ne informează textul, „un stâlp înalt, ce până la Cer ajungea”. Acest stâlp extrem de înalt, adânc înfipt în pământ „ca o platformă ce nu putea fi răsucită” era utilizat de Enlil „pentru a-şi rosti cuvântul până în cer”. Aceasta este o descriere simplă a unui turn de emisie. O dată ce „cuvântul lui Enlil” – ordinele sale – „ajungeau la Cer, belşugul cădea asupra Pământului”. O descriere mai simplă a zborurilor care aduceau materiale, alimente speciale, medicamente şi unelte în navete spaţiale, o dată ce „cuvântul lui Enlil”, era dat, nici că se poate!

Acest centru de control de pe platforma ridicată, „nobila casă a lui Enlil” conţinea şi o cameră misterioasă, numită DIR.GA.:

Misterioasă ca apele de departe,
Ori ca al cerului zenit.
Şi printre ale ei... embleme,
Simbolul stelelor era
ME este adus la perfecţiune.
Cuvintele sale sunt pentru a fi rostite...
Cuvintele sale sunt nobile oracole.

Ce era această *dirga*? Spărturile tăbliţei ne împiedică să aflăm mai multe date dar numele ei vorbeşte de la sine, căci înseamnă „camera întunecată în formă de coroană”, un loc în care se ţineau hărţile stelare, unde se făceau prezicerile, unde *me* (comunicările făcute de astronauţi) erau receptate şi transmise. Aceasta ne aduce aminte de Controlul Misiunii de la Houston, Texas, ce supraveghează misiunile lunare, amplifică mesajele comunicate de astronauţi, stabileşte traiectoria navei şi dă „nobile oracole” – indicaţii de zbor.

Ne putem aduce aminte aici de povestea zeului Zu, care s-a strecurat în sanctuarul lui Enlil şi a furat Tăbliţa destinelor, după care „Oprite erau ordinele... camera şi-a pierdut întreaga strălucire a sa... liniştea s-a împrăştiat... tăcerea cuprinsese totul”.

În „Epopeea Creaţiei”, „destinele” zeilor-planete erau orbitele lor. Este normal deci să presupunem că tăbliţa destinelor furată de Zu, şi care era vitală pentru funcţionarea „Centrului de Control al Misiunilor” al lui Enlil, controla traiectoriile navelor spaţiale care păstrau „legătura dintre Cer şi Pământ”. Ar putea fi o „cutie neagră” conţinând programele de computer care ghidau navele spaţiale, fără de care contactul dintre nefilimii de pe Pământ şi navele care făceau legătura cu planeta natală era întrerupt.

Mulţi savanţi consideră că numele EN.LIL înseamnă „zeu al furtunii”, lucru ce se potriveşte cu teoria lor că anticii „personificau” elementele naturii şi deci desemnau un zeu care să fie responsabil de vânt şi furtuni. Şi totuşi, o serie de cercetători au sugerat că termenul LIL nu înseamnă un vânt de furtună ci „vântul” care iese din gură – bunăoară atunci când rostim un cuvânt. Încă o dată, semnele pictografice sumeriene pentru EN – mai ales în cazul lui Enlil – şi pentru LIL ne lămuresc asupra acestui subiect. Pentru că ceea ce vedem este o structură cu un turn înalt cu antene fixate de el, precum şi un dispozitiv care seamănă foarte mult cu o gigantică plasă radar din zilele noastre, pentru transmiterea şi receptarea semnalelor – „imensa plasă” de care vorbea textul sumerian. (Fig. 129)

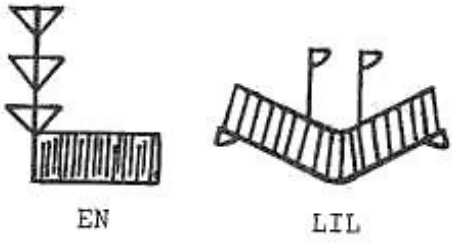

Fig. 129

La Bad Tibira, întemeiat ca centru industrial, Enlil la instalat pe fiul său Nannar/Sin conducător; în lista oraşelor, el este numit NU.GIG („Cel de pe cerul nopţii”). Aici s-au născut, credem noi, gemenii Inanna/Ishtar şi Utu/Şamaş – eveniment marcat de asocierea tatălui lor cu următoarea constelaţie zodiacală,

Gemenii. Ca zeu deprins cu tehnica rachetelor, Şamaş a fost asociat cu constelaţia zodiacală GIR (însemnând atât „rachetă” cât şi „foarfecă de crab”, adică, Zodia Racului), urmat de Ishtar şi Leu, pe spatele căruia era reprezentată ea în mod tradiţional.

Sora lui Enlil şi Enki, „sora medicală” Ninhursag (SUD), nu a fost nici ea neglijată: în sarcina ei, Enlil a pus Şurrupak, centrul medical al nefilimilor – eveniment marcat prin atribuirea acestei zeiţe a constelaţiei Fecioarei.

După ce au fost întemeiate aceste centre, a fost construit la Nippur un spaţioport pentru nefilimii de pe Pământ. Textul spune clar că Nippurul era locul de unde se dădeau ordinele: Deci, când Enlil a ordonat: Spre Cer! Cel care străluceşte a ţâşnit înainte ca o rachetă cerească. Dar acţiunea a avut loc, de fapt acolo unde răsare Şamaş, iar acest loc era Sippar, oraşul comandat de Şeful vulturilor, acolo unde erau lansate rachetele multietajate, dintr-o enclavă specială, „locul sfânt”.

După ce Şamaş a crescut suficient, i-a fost încredinţată comanda rachetelor, iar cu timpul a devenit şi zeu al dreptăţii şi i-a fost desemnată constelaţiile Scorpion şi Balanţa.

Pentru a completa lista primelor şapte oraşe ale zeilor şi corespondenţele acestora cu constelaţiile zodiacale, a mai rămas Larsa, acolo unde Enlil l-a pus conducător pe Ninurta, fiul său. Lista oraşelor îl numeşte PA.BIL.SAG („Marele protector”); este acelaşi nume după care era cunoscută şi constelaţia Săgetător.

*

Nu ar fi realist să presupunem că întemeierea celor şapte oraşe s-a făcut la întâmplare. Aceşti „zei”, care erau capabili de călătorii interplanetare, şi-au stabilit primele lor colonii terestre în conformitate cu un anumit plan: acela de a putea ateriza şi pleca de pe Pământ înapoi spre planeta lor.

Care era acest plan?

În încercarea de a răspunde la această întrebare, o alta apare: Care este originea simbolului astronomic şi astrologic al Pământului, un cerc în care se află o cruce – acelaşi simbol pe care îl folosim astăzi pentru a desemna o „ţintă”?

Simbolul poate fi găsit încă de la începutul astronomiei şi astrologiei sumeriene şi este identic cu hieroglifa egipteană ce reprezenta cuvântul „loc”.

Este aceasta o coincidenţă sau un indiciu semnificativ? Însemna oare acest semn ceva special pentru nefilimi, ori era doar o simplă „ţintă”?

Pe Pământ, nefilimii erau străini. Când cercetau suprafaţa acestuia din spaţiu, probabil că au acordat o atenţie specială munţilor şi lanţurilor muntoase. Acestea puteau crea probleme în timpul aterizărilor şi decolărilor, constituind în acelaşi timp şi repere de navigaţie.

Dacă nefilimii, atunci când zburau deasupra Oceanului Indian au privit spre Ţinutul dintre Râuri, locul ales de ei pentru colonizare, un astfel de reper le apărea în faţa ochilor: Muntele Ararat.

Muntele Ararat este de origine vulcanică şi se întinde pe platoul pe care se află astăzi graniţele dintre Turcia, Iran şi Armenia. În părţile estice şi nordice, Araratul atinge 3000 de picioare peste nivelul mării, iar în nord-vest, 5000. Întregul masiv are circa douăzeci şi cinci de mile în diametru.

Alte trăsături ale sale îl fac interesant, nu numai privit de pe Pământ ci şi din cer. Mai întâi, el se află aproape la mijlocul unei linii imaginare ce uneşte două lacuri, Lacul Van şi Lacul Se-Van. Al doilea, are două vârfuri foarte înalte: Micul Ararat (12.900 de picioare) şi Marele Ararat (17.000 de picioare). Niciun munte nu rivalizează cu aceste două vârfuri solitare, care sunt permanent acoperite cu zăpadă. Ele sunt ca două faruri strălucitoare între cele două lacuri care, în timpul zilei, funcţionează ca două reflectoare.

Avem suficiente motive să credem că nefilimii şi-au ales locul de aterizare coordonând un meridian cu un reper imposibil de confundat şi un teritoriu care să conţină un râu convenabil. Nordul Mesopotamiei, cele două vârfuri gemene ale Araratului ar fi fost reperul ideal. Un meridian tras printre cele două vârfuri ar fi intersectat Eufratul. Aceasta era ţinta – locul ales pentru spaţioport (Fig. 130)

S-ar fi putut ateriza şi decola de aici?

Răspunsul este afirmativ. Locul ales se afla în plină câmpie; munţii care înconjoară Mesopotamia se află la o distanţă considerabilă. Cele mai înalte vârfuri (aflate în est, nord şi nord-est) nu ar avea cum să afecteze zborul unei navete spaţiale care s-ar apropia dinspre sud-est.

Era oare acest loc accesibil puteau oare ateriza aici navele care aduceau astronauţi sau materiale?

Din nou, răspunsul la această întrebare este afirmativ. Aici se putea ajunge cu uşurinţă, fie pe uscat, fie pe apele fluviului Eufrat.

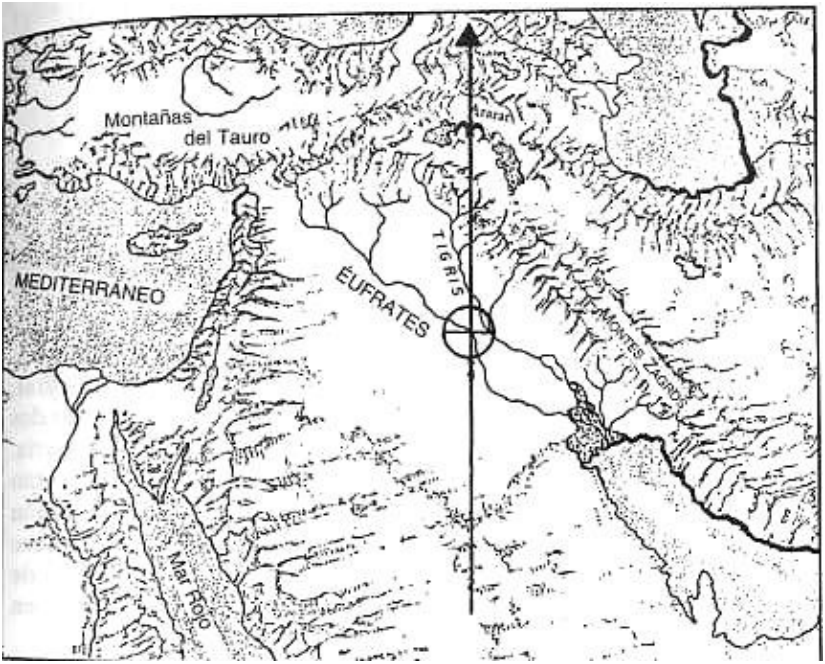

Fig. 130

Şi încă o întrebare crucială: exista prin apropiere o sursă de energie sau combustibil pentru iluminat şi pentru motoare? Răspunsul este din nou „da”. Malul fluviului Eufrat, acolo unde urma să se întemeieze oraşul Sippar, era unul dintre cele mai bogate surse cunoscute în Antichitate pentru bitumuri şi produse petroliere care ţâşnesc singure la suprafaţă, fără a fi nevoie de escavări sau alte lucrări speciale pentru scoaterea lor la suprafaţă.

Ni-l putem imagina pe Enlil, înconjurat de oamenii săi pe puntea de comandă, desenând o cruce într-un cerc pe hartă: „Cum să-i spunem locului acesta?”

„De ce nu Sippar?”

În limbile din Orientul Apropiat, acest nume însemna „pasăre”. Sippar era locul în care „Vulturii” veneau la adăpost.

Cum ajungeau navetele spaţiale la Sippar?

Ni-l imaginăm unul din navigatorii spaţiali direcţionându-le pe cea mai potrivită traiectorie. În partea stângă se afla Eufratul şi platoul muntos din vestul său; la dreapta Tigrul şi Munţii Zagros la est. Dacă o navă se apropia de Sippar şi-şi stabilea cursul la un unghi de 45 de grade de meridianul care trece prin Ararat, acesta ar fi condus-o cu uşurinţă la locul de aterizare, ocolind cele două zone primejdioase. Mai mult, îndreptându-se spre aterizare într-un asemenea unghi, naveta ar fi trecut cu uşurinţă peste vârfurile muntoase ale Arabiei, şi şi-ar fi început aterizarea chiar deasupra Golfului Persic. Astfel, atât la aterizare, cât şi la decolare, navetele ar fi avut cale liberă şi ar fi putut comunica nestingherite cu Turnul de Control de la Nippur.

Apoi, oamenii lui Enlil au desenat o schiţă sumară – un triunghi de ape şi munţi, de fiecare parte, indicând, ca o săgeată, spre Sippar. Un „X” indica Nippurul, în centru. (Fig. 131)

Oricât ar părea de incredibil, schiţa nu a fost făcută de noi; acest desen a fost înscripţionat pe un obiect ceramic, dezgropat la Susa, datând cu aproximaţie din jurul anului 3200 î.Ch. El ne reaminteşte de planisfera ce descria traiectoriile rachetelor, care, şi ea, era împărţită în segmente de 45 de grade.

Întemeierea coloniilor nefilimilor nu a fost făcută la întâmplare. Toate alternativele au fost studiate, au fost evaluate toate resursele, au fost luate în calcul chiar şi toate evenimentele neprevăzute care ar fi putut interveni, mai mult chiar, planul de colonizare a fost astfel întocmit, încât fiecare loc să se înscrie într-un model anume, al cărui scop era să sublinieze traseul spre Sippar.

Fig. 131

Nimeni nu a mai încercat până acum să vadă un anume plan în împrăştiatele aşezări sumeriene. Dar dacă privim la primele şapte oraşe întemeiate, putem observa că Bad-Tibira, Şurrupak şi Nippur se găsesc pe o linie aflată la exact 45 de grade de meridianul Araratului şi se intersectează cu acest meridian exact la Sippar! Celelalte două oraşe, a căror poziţie este cunoscută, Eridu şi Larsa, se află şi ele pe o linie dreaptă care intersectează prima linie şi meridianul Araratului tot în Sippar.

Inspirându-ne din schiţa antică, ce face din Nippur centrul unui cerc, şi desenând o serie de cercuri concentrice din Nippur având marginile, respectiv, în celelalte oraşe cunoscute, descoperim că un alt oraş sumerian, Lagash, era localizat exact pe un astfel de cerc – pe o linie echidistantă faţă de cele de 45 de grade, ca cea Eridu-Larsa-Sipar, de pildă. Localizarea Lagashului este diametral opusă cu cea a Larsei. Deşi locul unde se afla LA.RA.AK („Vederea haloului strălucitor”) rămâne necunoscut, aşezarea logică a acestuia ar fi în punctul 5, căci, în mod logic, acolo ar trebui să fi fost unul din Oraşele Zeilor, pentru a completa linia centrală, la interval de şase *beru*: Bad-Tibira, Suruppak, Nippur, Larak, Sippar. (Fig. 132)

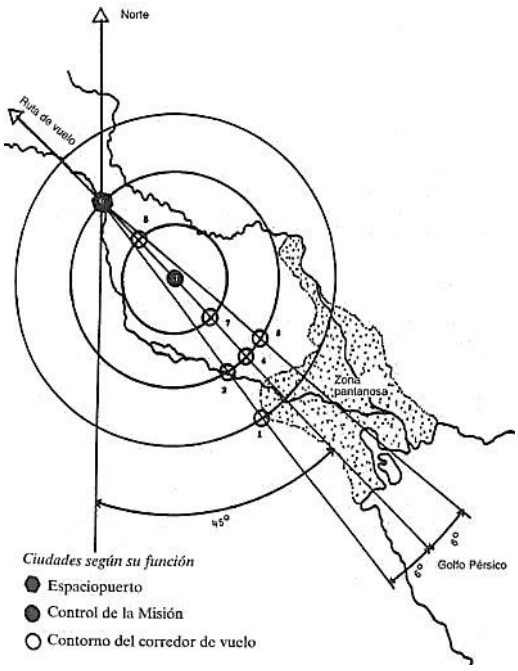

Fig. 132

1. Eridu
2. Larsa
3. Nippur
4. Bad-Tibira
5. Larak
6. Sippar
7. Shuruppak
8. Lagash

Cele două linii exterioare care „îmbrăţişează” linia centrală care trece prin Nippur, aflate la câte 6 grade de fiecare parte a acesteia, au rolul de margini laterale, sud-vest şi nord-vest, a traiectoriei de zbor. Numele LA.AR.SA înseamnă „se vede lumina roşie”; şi LA.AG.AŞ înseamnă „la şase se vede halo”. Oraşele de pe fiecare linie erau într-adevăr la şase *beru* (aproximativ şaizeci de kilometri sau treizeci şi şase mile) unul de celălalt.

Acesta era, credem noi, planul nefilimilor. După ce au ales cel mai bun loc pentru spaţioportul lor (Sippar), au întemeiat celelelate oraşe conform unui model care determina direcţia de zbor spre acesta. În centru, ei au plasat Nippurul, acolo unde se afla „legătura dintre Cer şi Pământ”.

*

Nici „Oraşele Zeilor” originale, nici ruinele lor nu mai pot fi văzute de vreun om – ele au fost distruse de potopul care a măturat ulterior Pământul, dar putem afla aproape totul despre ele, deoarece era datoria fiecărui rege mesopotamian de a reconstrui aşezările sacre în conformitate cu planurile originale: pe aceleaşi locuri. Cei care le reconstruiau aveau mare grijă să consemneze fidelitatea lor faţă de planurile originale, aşa cum o demonstrează şi această înscripţie (descoperită de Layard):

Planul etern al fundaţiilor,
Care pentru viitor înseamnă,
Clădirea acestui templu, [de mine a fost urmat].
Este cel care poartă
Desenele din Timpurile de demult
Şi inscripţiile venite din Cerul de Sus.

Dacă Lagash, aşa cum considerăm noi, era unul din oraşele care servea drept far de semnalizare, atunci, mare parte din informaţiile oferite de Gudea în mileniul trei înainte de Christos capătă sens. El scrie că, atunci când Ninurta i-a ordonat să reconstruiască lăcaşul sacru, un zeu care îl însoţea i-a dat planurile arhitecturale (desenate pe o tăbliţă de piatră), iar o zeiţă (care „călătorise între Cer şi Pământ”, în „camera ei”) i-a arătat o hartă cerească şi l-a învăţat cum să realizeze alinierea astronomică a structurii.

Pe lângă „pasărea neagră a zeilor”, au mai fost instalate în lăcaşul sacru şi „înspăimântător al zeilor” („marea rază care înrobeşte întreaga lume puterii sale”) şi „supraveghetorul lumii” (al cărui sunet „răsuna pretutindeni”). În sfârşit, când structura a fost gata, „Însemnul lui Utu” a fost pusă pe el, cu faţa spre „locul de unde Utu răsare” – spaţioportul din Sippar. Toate aceste obiecte erau, se pare, de o deosebită importanţă pentru spaţioportul zeilor, deoarece Utu însuşi „a venit cu bucurie” să inspecteze instalaţiile, atunci când acestea au fost gata.

Unele din vechile desene sumeriene prezintă frecvent nişte construcţii masive, din lemn şi trestie, care se găsesc în câmp, printre animale. Se considera că acestea sunt adăposturi pentru animale, dar această explicaţie este contrazisă de stâlpii care ies din acoperişul acestora. (Fig. 133 a)

Scopul acestor „stâlpi” este de a susţine una sau mai multe perechi de „inele”, a căror funcţie nu este precizată. Dar, cu toate că aceste construcţii erau în plin câmp, este îndoielnic faptul că ele reprezentau adăposturi pentru animale. Pictogramele sumeriene (Fig. 133 b), care însemnau cuvântul DUR sau TUR (însemnând „lăcaş” sau „loc de adunare”), reprezentau cu siguranţă aceeaşi construcţie ce apare şi pe sigiliile cilindrice; dar ele precizează în mod clar că principala caracteristică a lor nu era „cabana” ci „antenele”. Astfel de turnuri cu „inele” erau puse la intrările templelor, în interiorul incintelor sacre ale zeilor, nu numai pe câmp. (Fig. 133 c)

Erau oare aceste obiecte antene destinate emisiei şi recepţiei? Erau perechile de inele emiţătoare, plasate acolo în câmp pentru ghidarea navelor spaţiale?

Erau aceşti stâlpi „ochii atotvăzători” ai zeilor, de care vorbesc atât textele sumeriene?

Ceea ce ştim este că echipamentele la care erau conectate aceste obiecte erau portabile, deoarece există numeroase desene care reprezintă „obiecte divine” în formă de cutii, care sunt transportate cu barca, şi apoi, după ce corabia a acostat, urcate în spinarea animalelor şi transportate în interiorul ţinutului. (Fig. 134)

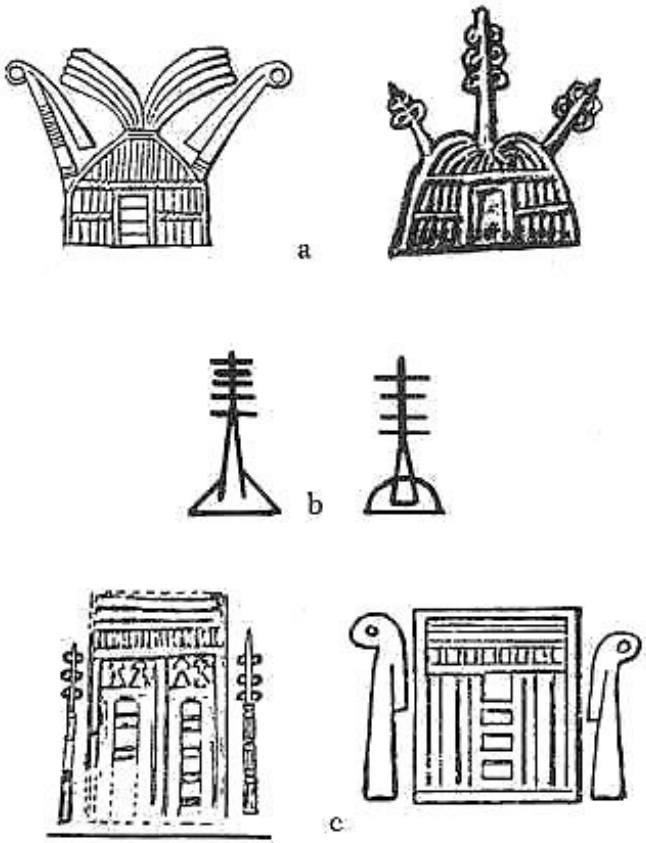

Fig. 133 a, b, c

Aceste „cutii negre” ne aduc aminte de Chivotul şi Capacul Ispăşirii construit de Moise după instrucţiunile Domnului. Miezul acestuia trebuia să fie din lemn, acoperit cu aur şi pe dinafară şi pe dinăuntru – două suprafeţe conducătoare de electricitate izolate între ele de lemn. Un *kapporeth*, făcut de asemenea, din aur, urma să fie pus deasupra chivotului şi susţinut de două vergi solide de aur. Natura acestui *kapporeth* (care înseamnă, consideră cercetătorii, „acoperământ”) nu este clară, dar aceste două versete din Biblie lămuresc problema: „Acolo mă voi întâlni cu tine; şi de la înălţimea capacului ispăşirii, dintre cei doi heruvimi aşezaţi pe *kapporeth*, îţi voi da toate poruncile mele pentru copiii lui Israel.”

Fig. 134

Rezultă deci că acest Chivot slujea drept cutie de comunicare, electrică, după cum reiese şi din instrucţiunile referitoare la transportarea lui. Trebuia cărat folosindu-se nişte bare de lemn, care erau trecute prin cele patru inele de aur. Nimeni nu avea voie să atingă partea metalică a chivotului, şi când, totuşi, un israelit l-a atins, el a murit instantaneu – de parcă ar fi fost electrocutat.

Acest echipament, aparent, supranatural – care făcea posibilă comunicarea cu o zeitate care se afla în altă parte – a devenit obiect de venerare, „simbol sacru de cult". Templele de la Lagash, Ur, Mari şi alte oraşe antice includeau printre obiectele de cult şi astfel de „ochi ai idolilor". Cel mai surprinzător exemplu a fost descoperit la un „Templu al ochiului" de la Tell Brak, în nord-vestul Mesopotamiei. Acest templu din mileniul patru î.Ch. a fost numit aşa nu numai datorită sutelor de „ochi" care au fost descoperiţi aici, ci, în principal, datorită faptului că acest templu nu avea decât un singur altar, pe care era aşezată o piatră uriaşă înscripţionată cu simbolul „ochiului-dublu". (Fig. 135)

După toate probabilităţile, era o reprezentare a unui obiect divin – „ochiul înspăimântător al lui Ninurta", sau al celui de la Centrul de Control al Misiunii, al lui Enlil de la Nippur, despre care scribul antic nota „Ochiul său ridicat cerceta tot Pământul... Raza sa ridicată cerceta întreg Pământul."

Câmpiile mesopotamiene, se pare, necesitau ridicarea echipamentelor spaţiale pe platforme speciale. Textele şi reprezentările picturale ne indică, fără nicio umbră de îndoială, că la aceste construcţii, începând de la îndepărtatele „cabane" dispuse pe câmp, până la platformele etajate, se ajungea pe nişte trepte, mai largi la bază, apoi din ce în ce mai înguste pe măsură ce se apropiau de vârf. În vârful ziguratului se construia

o locuinţă pentru zeu, înconjurată de o curte împrejmuită cu ziduri care adăposteau „pasărea sa” şi, „armele sale”. Un astfel de zigurat desenat pe un sigiliu cilindric nu numai că reprezintă obişnuita construcţie etajată, ci şi două „antene cu inele” a căror înălţime ajunge, se pare, până la etajul al treilea. (Fig. 136)

Fig. 135

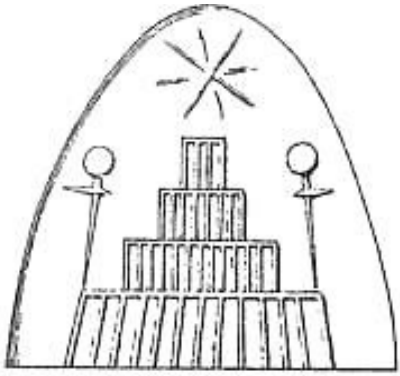

Fig. 136

Marduk pretinde că ziguratele şi templele construite în Babilon (E.SAG.IL) au fost construite pe baza propriilor sale indicaţii, dar şi în conformitate cu „înscrisurile din Cerul de Sus”. O tăbliţă (cunoscută sub numele de „Tăbliţa lui Smith”, după numele celui care a descifrat-o), analizată de Andre Parro în cartea sa *Zigurats et Tour de Babel* (Ziguratele şi Turnul Babel), spune că un zigurat de şapte etaje era un pătrat perfect, cu primul etaj sau baza având laturile de 15 *gar*. Fiecare etaj superior avea înălţimea şi latura mai mică decât cel de dedesubt, cu excepţia ultimului, locuinţa zeului, care avea o înălţime ceva mai mare. Înălţimea totală, totuşi, era de 15 *gar*, astfel că întreaga construcţie era, nu numai un pătrat perfect, ci şi un cub. Această unitate de măsură utilizată aici, *gar*-ul, era egală cu 12 coţi mici – aproximativ 6 metri, sau 20 de picioare. Doi cercetători, H.G. Wood şi L.C. Stecchini, au arătat că baza sumeriană sexagesimală, numărul 60, determina toate dimensiunile ziguratelor mesopotamiene. Deci fiecare latură măsura de trei ori câte 60 de coţi la bază, iar în total erau 60 de *gar*. (Fig. 137)

Ce factor determina înălţimea fiecărui etaj? Stecchini a descoperit că, dacă se transformă înălţimea primului etaj (5,5 *gar*) în coţi dubli, se obţine 33, exact latitudinea aproximativă a

Babilonului (care era 32,5 grade nord). Calculate în mod similar, etajul al doilea măreşte unghiul de observare de la 45 la 51 de grade, iar fiecare din etajele următoare îl ridică tot cu 6 grade. (Fig. 137) Deci etajul şapte se afla pe o platformă ridicată la 75 de grade deasupra liniei orizontului latitudinii geografice a Babilonului. Acest ultim etaj mai adăuga 15 grade – făcându-l pe observator să privească drept în sus, la un unghi de 90 de grade. Stecchini concluzionează că fiecare etaj al ziguratului funcţiona ca un etaj al unui observator astronomic, cu o elevaţie predeterminată faţă de linia orizontului.

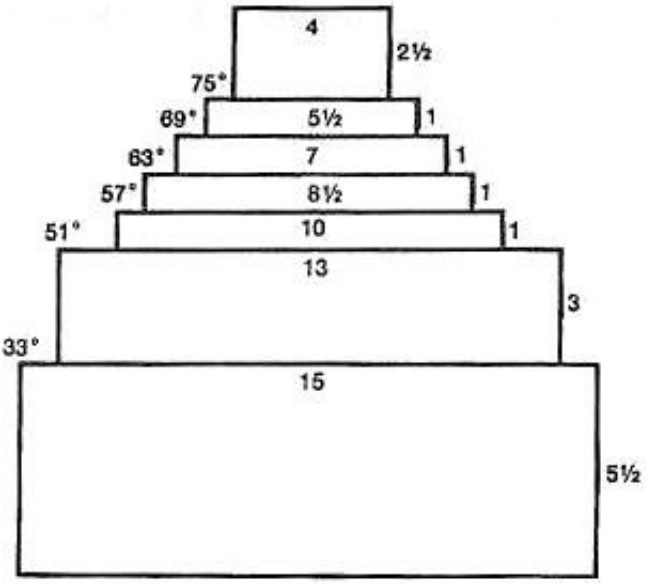

Fig. 137

Probabil că mai existau şi alte semnificaţii „ascunse” în aceste dimensiuni. Dacă elevaţia de 33 de grade nu era foarte exactă pentru Nippur, era însă precisă în cazul Sipparului. Să fi fost oare vreo relaţie între elevaţia de 6 grade a etajelor superioare şi distanţele de 6 *beru* dintre „Oraşele Zeilor”? Erau cele şapte etaje legate într-un fel de locurile primelor şapte oraşe, sau de poziţia Pământului ca a şaptea planetă? G. Martiny, în cartea sa *Astronomische zur babylonischen Turm* (Astronomia babilonienilor) demonstrează cum aceste caracteristici ale ziguratelor erau potrivite pentru observaţii astronomice şi că vârful de la Esagila era orientat spre planeta

Şupa (cea indentificată ca fiind Pluto) şi spre constelaţia Aries (Berbec). (Fig. 138)

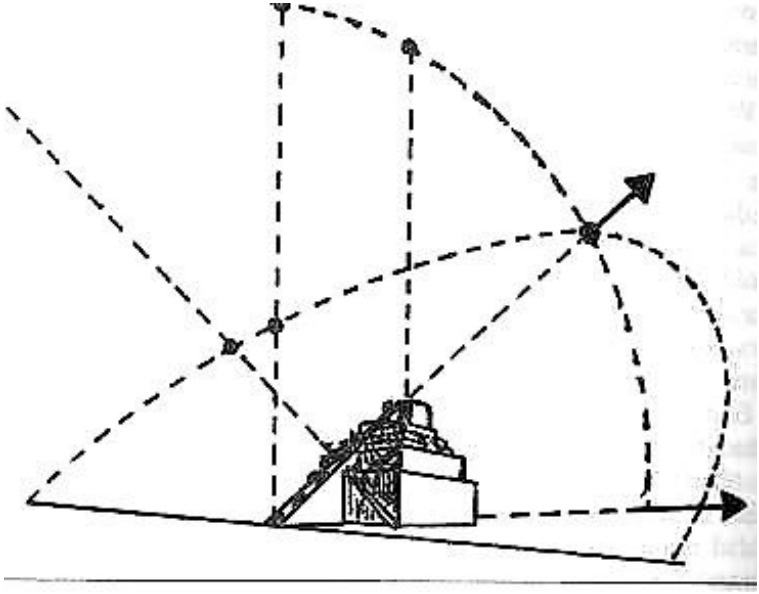

Fig. 138

Dar erau oare ziguratele construite doar pentru observaţii astronomice sau serveau ele şi navelor spaţiale ale nefilimilor? Toate ziguratele erau ridicate astfel încât colţurile lor să marcheze cele patru puncte cardinale, deci laturile lor formau unghiuri de 45 de grade cu direcţiile punctelor cardinale. Asta înseamnă că o navă spaţială putea urmări anumite laturi ale acestor zigurate şi să aterizeze fără nicio dificultate la Sippar!

Numele acadiano/babilonian pentru aceste construcţii, *zukiratu*, însemna „tubul sfântului duh”. Sumerienii numeau ziguratele EŞ, termenul însemnând „supremul” sau „cel mai înalt” – aşa cum, într-adevăr, aceste construcţii erau. Poate denota şi o anumită entitate numerică legată de „dimensiunile” ziguratelor. Mai înseamnă şi „sursă de căldură” („foc” în acadiană şi ebraică).

Chiar şi cercetătorii care au abordat acest subiect fără a-i oferi acestuia o interpretare „cosmică” nu au putut evita concluzia că aceste zigurate mai aveau şi un alt rol decât cel de a oferi o locuinţă „înaltă” pentru zei. Samuel N. Kramer rezumă aceste concluzii ale savanţilor astfel: „Ziguratul, turnul etajat, care a devenit semnul caracteristic al arhitecturii

mesopotamiene... era menit să servească drept legătură, atât reală cât şi simbolică, între zeii din Cer şi muritorii de pe Pământ.”

După părerea noastră, totuşi, adevărata funcţie a ziguratelor era de punte de legătură într-adevăr, dar între zeii din cer şi zeii – nu muritorii – de pe Pământ.

Capitolul 11 Revolta anunnakilor

După ce Enlil în persoană a venit pe Pământ, „Puterea asupra Pământului” a trecut de la Enki/Ea în mâinile sale. Din acest moment, probabil, atributul sau numele lui Enki a devenit E.A. („Zeul Apelor”), în locul „Zeului Pământului”.

Textele sumeriene indică faptul că zeii căzuseră de acord, cu puţin timp înainte de sosirea lor pe Pământ, asupra sferelor lor de influenţă: Anu urma să rămână în „Cer” şi să conducă A Douăsprezecea Planetă, Enlil urma să conducă uscatul, iar Enki primise AB.ZU (*apsu* în acadiană). Pornind de la semnificaţia numelui E.A., savanţii au tradus AB.ZU prin „Adâncul apelor”, presupunând că, la fel ca în mitologia greacă, Enlil îl reprezenta pe Zeus cel cu trăsnetul, iar Ea era prototipul lui Poseidon, Zeul Mărilor.

În alte instanţe, domeniul lui Enlil era considerat Lumea Superioară, iar cel al lui Enki/Ea, Lumea Inferioară; încă o dată, cercetătorii au considerat că primul era Stăpânul Atmosferei, iar cel de-al doilea era conducătorul domeniului „apelor subterane” – ceva asemănător cu Hadesul grecesc, în care se presupunea că cred mesopotamienii. Cuvântul nostru, existent în foarte multe limbi, *abis* (şi care derivă din apsu) desemnează o apă adâncă, întunecată şi primejdioasă în care se poate îneca cineva şi dispărea pe vecie. Deci, când cercetătorii au descoperit textele mesopotamiene ce descriau această Lume Inferioară, ei au numit-o *Unterwelt* („Lumea Subterană”) sau *Totenwelt* („Lumea spiritelor”). Abia în ultima vreme au reconsiderat cercetătorii acest concept, revenind la traducerea lui prin termenul de „Lumea Inferioară”.

Textele mesopotamiene care sunt responsabile, în cea mai mare parte, pentru această confuzie sunt o serie de litanii ce deplâng dispariţia lui Dumuzi, care este mai bine cunoscut din textele biblice şi caanite sub numele de zeul Tammuz. Cu el a avut zeiţa Innana/Ishtar cea mai cunoscută poveste de dragoste şi când el a dispărut, ea s-a dus în Lumea Inferioară pentru a-l căuta.

Unul dintre cele mai mari studii despre epopea Tammuziană, *Tammuz-Liturgen und Verwandtes* (Legendelele despre zeul

Tammuz), al lui P. Maurus Witzel, nu a făcut decât să perpetueze această confuzie, poveştile despre călătoria zeiţei Ishtar fiind considerate „Relatarea călătoriei zeiţei Inanna/Ishtar în lumea spiritelor şi revenirea ei în lumea celor vii.”

Textele sumeriene şi acadiene care descriu coborârea zeiţei în Lumea Inferioară ne informează că ea s-a dus acolo pentru a o vizita pe sora ei Ereşchigal, stăpâna domeniului. Ishtar nu s-a dus acolo nici moartă, nici împotriva voinţei sale – ea a venit vie şi nepoftită, forţând intrarea, ameninţându-l pe paznic:

Dacă tu nu-mi vei deschide poarta ca să pot intra,
O voi zdrobi pe dată, zăvorul îl voi smulge,
Fărâme o voi face şi înăuntru voi pătrunde.

Una după alta, cele şapte porţi care conduceau spre lăcaşul lui Ereşchigal s-au deschis în faţa Inannei; când a reuşit în cele din urmă şi a văzut-o Ereşchigal, pur şi simplu a dat buzna în faţa ei (textul acadian spune că „în faţa ei, ca vântul ea a apărut”). Textul sumerian, destul de vag în ceea ce priveşte scopul acestei călătorii sau cauza mâniei lui Ereşchigal, dezvăluie faptul că Inanna se aştepta la o astfel de primire. Ea avusese mare grijă să informeze pe celelalte zeităţi despre această călătorie şi s-a asigurat că aceştia vor lua măsuri în cazul în care Ereşchigal nu o va mai lăsa să plece.

Soţul lui Ereşchigal – şi Zeu al Lumii Inferioare – era Nergal. Modul în care a ajuns acesta aici şi a devenit stăpânul acestui domeniu nu numai că aruncă lumină asupra naturii umane a acestor „zei” ci şi descrie această Lume Inferioară ca fiind orice altceva, în afară de „lume a morţilor”.

Povestea, descoperită în mai multe variante, începe cu un banchet la care invitaţi de onoare erau Anu, Enlil şi Ea. Banchetul avea loc „în ceruri”, dar nu în lăcaşul lui Anu de pe A Douăsprezecea Planetă. Probabil că el s-a ţinut pe una din navetele aflate pe orbită în jurul Pământului, deoarece atunci când Ereşchigal nu a putut să li se alăture, zeii i-au trimis un mesager care „pe lunga scară de la cer, la poarta lui Ereşchigal a apărut”. Primind invitaţia, aceasta l-a instruit pe sfetnicul ei, Namtar:

„Urcă în cer, Namtar, pe lunga scară către Ceruri;
Şi i-a farfuria mea de pe masă, i-a partea mea:
Din tot ceea ce Anu lor le dă, să îmi aduci şi mie.”

Când Namtar a intrat în sala banchetului, toţi zeii, cu excepţia „unuia ce capul pleşuv îl avea şi undeva în fundul sălii stătea”, s-au ridicat pentru a-l saluta. Namtar i-a raportat acest incident lui Ereşchigal, la întoarcerea în Lumea Inferioară. Ea şi ceilalţi zei inferiori de pe domeniul său s-au simţit ofensaţi. Ea a cerut ca zeul respectiv să fie adus în faţa ei pentru a-l pedepsi.

Zeul era Nergal, fiul marelui Ea. După o serie de mustrări din partea tatălui său, Nergal a fost sfătuit să facă singur călătoria, înarmat doar cu nişte sfaturi părinteşti despre cum să se comporte. Când Nergal a sosit la poartă, el a fost recunoscut de Namtar şi condus în „marea curte a lui Ereşchigal” unde a fost pus la o serie de încercări.

Mai devreme sau mai târziu, zeiţa s-a dus să-şi facă baia zilnică.

...corpul ei minunat i l-a dezvăluit.
Ceea ce-i după datină între-un bărbat şi o femeie,
El... în inima lui...
...s-au îmbrăţişat,
şi înfierbântaţi au ajuns în pat.

Au făcut dragoste vreme de şapte zile şi şapte nopţi. În Lumea Superioară însă, se dăduse alarma din cauza dispariţiei prelungite a lui Nergal. „Dă-mi drumul, i-a zis el lui Ereşchigal, şi am să mă întorc.” Dar nu la foarte mult timp după ce a plecat Nergal, Namtar s-a dus la zeiţă şi l-a acuzat că nu are de gând să se mai întoarcă. Aşa că el a mai fost trimis încă o dată la Anu. Mesajul ei era clar:

Eu, a ta fiică, tânără am fost;
Şi nu am cunoscut jocul fetelor fecioare...
Iar zeul pe care tu mi l-ai trimis,
Şi care cu mine s-a împreunat –
Dă-mi-l Tată, înapoi, ca el să-mi fie soţ,
Alături pe vecie ca să stăm.

Probabil că ideea căsătoriei nu era cea mai apropiată de mintea sa, căci Nergal a organizat o expediţie militară şi a asediat porţile lui Ereşchigal, intenţionând „să-i taie capul”. Dar ea l-a implorat:

Fii soţul meu şi eu îţi voi fi soţie şi ţie-ţi voi da domnia
Asupra întregii Lumi Inferioare.
Tăbliţa Înţelepciunii, în mâna ta o voi pune.
Şi tu vei fi Stăpânul, iar eu a ta supusă.

Apoi, ca în toate poveştile de dragoste sumeriene urmează happy-end-ul:

Când Nergal vorbele ei le-a auzit,
Mâna i-a luat-o şi a sărutat-o,
Şi lacrimile ei, cu dragoste le-a şters:
„Tot ceea ce tu ai dorit, în lunile ce au trecut,
De astăzi – să se împlinească!”

Evenimentele relatate aici nu sugerează deloc un tărâm al morţilor, ci din contră, era un loc în care zeii puteau veni şi pleca, un loc în care se făcea dragoste, un loc suficient de important pentru a fi încredinţat nepoatei lui Enlil şi fiului lui Enki. Recunoscând că faptele nu confirmă teoria unui loc sumbru, W.F. Albright, în cartea sa *Mesopotamian Elements în Caanite Eschatology* (Elemente mesopotamiene în escatologia caanită) sugerează că lăcaşul lui Dummuzi în Lumea Inferioară era un „loc luminos şi roditor într-un paradis subteran numit «gura celor patru râuri», care a fost asociat curând cu lăcaşul lui Ea din Apsu.”

Locul era îndepărtat şi greu de atins, pentru mai multă siguranţă şi, într-un fel, o „zonă interzisă”, dar cu siguranţă, nu un loc din care nu te mai întorci niciodată. La fel ca Inanna, şi alte zeităţi superioare sunt descrise ca venind şi sosind şi apoi plecând din aceasta Lume Inferioară. Enlil a fost surghiunit în Abzu pentru o vreme, după ce o violase pe Ninlil. Şi Ea venea deseori în Abzu din Eridu, aducând cu el „ştiinţa navigaţiei din Eridu” şi construindu-şi aici „un nobil lăcaş”.

Departe de a fi un loc întunecat şi dezolant, el era descris ca fiind un loc strălucitor, cu ape curgătoare:

Un tărâm bogat, drag lui Enki;
Plin de bogăţii, aproape de perfecţiune...
Ale cărui puternice râuri, udă ţinutul întreg.

Am văzut că există numeroase reprezentări care îl înfăţişează pe Ea ca fiind Zeul apelor curgătoare. Este evident,

din textele sumeriene că astfel de ape existau cu adevărat – dar nu în Sumer, ci în Lumea Inferioară. W.F. Albright atrage atenţia asupra unui text care vorbeşte despre această lume ca fiind tinutul lui UT.TU – „în vestul" Sumerului. El vorbeşte despre o călătorie făcută de Enki în Apsu:

La tine, Apsu, sfânt pământ,
Unde apele mari repede curg,
Spre Lăcaşul Apelor Curgătoare
Zeul pe sine se poartă...
Lăcaşul Apelor Curgătoare
Enki în loc sfânt a întemeiat:
În mijlocul lui Apsu
Un templu sfânt el a ctitorit.

După toate relatările, locul se afla sub mare. O litanie pentru „fiul curat", tânărul Dumuzi, relatează că acesta a fost adus în Lumea Inferioară într-o navă. Într-o „Lamentaţie pentru distrugerea Sumerului" se descrie cum Inanna a reuşit să se strecoare la bordul unei nave care aştepta. „Din ţinutul ei, ea a mers înainte. Ea s-a scoborât în Lumea Inferioară."

Un lung text, greu de înţeles, deoarece nu a fost descoperită până acum nicio variantă întreagă, vorbeşte despre luptele duse între Ira (titlul lui Nergal în calitatea sa de Zeu al Lumii Inferioare) şi fratele său Marduk. În decursul acestor bătălii, Nergal îşi părăseşte domeniul şi se duce să se lupte cu Marduk în Babilon; pe de altă parte, Marduk îl ameninţă: „În Apsu eu voi coborî, pe anunnaki să-i supraveghez... armele mele mâniate, împotriva lor le voi ridica." Pentru a ajunge în Apsu, el a părăsit Mesopotamia şi a călătorit peste „apele care se ridică". Destinaţia sa era Arali în „miezul" Pământului, iar textul oferă indicii precise despre unde se afla acest „miez":

În mările cele de departe,
la o sută de *beru* [depărtare]...
Pământul lui *Arali* [se află]...
Acolo unde Piatra Albastră aduce boala,
Unde navigatorul lui Anu
Poartă Axa de Argint, ce toată ziua străluceşte.

Beru, atât unitate de măsură pentru distanţă, cât şi pentru timp, era utilizată probabil în cea din urmă variantă în cazul

călătoriilor pe apă. În această situaţie el însemna o oră dublă, deci o sută de beru însemna două sute de ore de navigaţie. Nu avem cum să determinăm viteza probabilă cu care navigau nefilimii, dar nu există nicio îndoială că acest, cu adevărat îndepărtat ţinut se afla la o distanţă de circa două-trei mii de mile.

Textul indică faptul că acest ţinut se afla în vest şi în sud, faţă de Sumer. O navă care ar călători în direcţia sud-vest circa două-trei mii de mile, nu putea ajunge decât într-un singur loc: ţărmurile Africii de Sud.

Numai astfel se pot explica termenii Lumea Inferioară, Lumea de Jos ca însemnând emisfera sudică, acolo unde se afla ţinutul lui Arali, în opoziţie cu Lumea Superioară, sau Lumea de Sus, emisfera nordică, în care se afla Sumerul. Această împărţire a emisferelor între Enlil (nord) şi Enki (sud) este identică cu împărţirea cerurilor între Calea lui Enlil, (partea de nord a cerului Pământului) şi Calea lui Enki (partea de sud a cerului Pământului).

Capacitatea nefilimilor de a întreprinde călătorii interstelare face ridicolă întrebarea dacă ei cunoşteau partea sudică a Africii. Numeroase desene de pe sigilii cilindrice ce reprezintă animale din acea regiune (de exemplu, zebre sau struţi), scene din junglă, sau conducători purtând piei de leopard conform tradiţiei africane, toate acestea atestă existenţa unei „filiere africane”.

Ce fel de interese ar fi putut avea nefilimii în acea parte a Africii, suficient de importante pentru a canaliza spre ea geniul creator al lui Ea şi a acorda zeului care era însărcinat cu acel ţinut o unică Tăbliţă a Înţelepciunii?

Termenul sumerian AB.ZU, pe care cercetătorii l-au considerat a însemna „adâncul apelor”, necesită o nouă analiză critică. Literal, termenul înseamnă „sursa adâncului primordial” – nu neapărat al apelor. Conform regulilor gramaticale ale sumerienilor, cele două silabe îşi puteau schimba locurile fără ca sensul cuvântului să se schimbe, deci, AB.ZU şi ZU.AB însemnau acelaşi lucru. Acest al doilea termen ne permite să descoperim corespondentul său în limbile semitice, *za-ab*, care însemna, şi încă mai înseamnă „metal preţios”, în special „aur”, în ebraică şi în limbile înrudite cu ea.

Pictograma sumeriană corespunzătoare termenului AB.ZU era asemănătoare unui instrument de excavaţii, în formă de săgeată. Deci, Ea nu era zeul unui „adânc al apelor” indefinit, ci

zeul însărcinat cu exploatarea mineralelor de pe Pământ. (Fig. 139)

Fig. 139

De fapt, cuvântul grecesc *abyssos*, adoptat din acadianul *apsu*, mai înseamnă şi o prăpastie extrem de adâncă. Unul din dicţionarele acadiene explică faptul că „apsu înseamnă *nikbu*”; sensul acestui cuvânt şi cel a echivalentului său ebraic, *nikba*, fiind foarte precis: o adâncitură sau excavaţie făcută de mâna omului.

P. Jensen, în cartea sa *Die Kosmologie der Babylonier* (Cosmologia babilonienilor), observa încă din 1890 că foarte des întâlnitul *Bit-Nimiku* nu ar trebui tradus prin „casa înţelepciunii” ci mai degrabă prin „casa adâncului”. El citează un text (V.R.30,49-50 ab) care susţine că: „Din Bit Nimiku vin aurul şi argintul.” Un alt text (III.R.57,35 ab), arată el, explică faptul că numele acadian „Zeiţa Şala din Nimiku era o traducere a atributului sumerian „Zeiţa care ţine bronzul strălucitor”. Termenul acadian nimiku, ce fusese tradus prin „înţelepciune”, conchide Jansen, „are de-a face cu metalele”. Dar de ce, el recunoaşte cu simplitate că „nu ştie”.

O serie de imnuri sumeriene îl laudă ca fiind Bel Nimiki, tradus ca „Zeu al înţelepciunii”, dar traducerea corectă ar trebui să fie, fără îndoială, „Zeu al mineritului”. La fel cum Tăbliţele Destinului conţineau date despre orbitele planetelor, Tăbliţa Înţelepciunii încredinţată lui Nergal şi Eraşchigal conţinea, cu siguranţă, datele despre minerit, despre operaţiunile de excavaţii ale nefilimilor.

Ca stăpân al lui Abzu, Ea era ajutat de un alt fiu al său, zeul GI.BIL („Cel care arde solul”), cel care era însărcinat cu focul şi cu topirea metalelor. Fierarul Pământului, el era desenat de obicei având pe umeri raze roşii sau scântei, ieşind din pământ sau tocmai intrând. Textele spun că el a fost instruit de Enlil în

„înţelepciune”, însemnând că Enlil l-a iniţiat pe acesta în tainele mineritului. (Fig. 140)

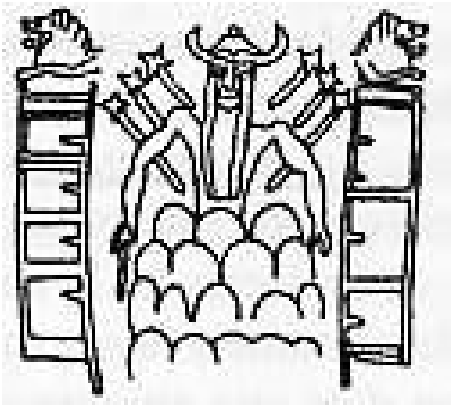

Fig. 140

Minereurile scoase din minele din Africa de Sud-Est de nefilimi erau aduse înapoi în Mesopotamia cu nişte nave de transport speciale numite MA.GUR UR.NU AB.ZU („Nave pentru minereurile din Lumea interioară”). Acolo, minereurile erau duse la Bad Tibira, care înseamnă, literal, „fundaţia prelucrării metalelor”. Topite şi prelucrate, metalele erau apoi turnate în lingouri, a căror formă a rămas neschimbată timp de milenii. Astfel de lingouri descoperite în diferite foste oraşe antice confirmă faptul că sumerienii reprezentau cu exactitate obiectele atunci când le „scriau” semnul pictografic pentru ZAG („purificat” şi „preţios”), era imaginea unui astfel de lingou. În vechime, se pare că avea o gaură de-a lungul lungimii sale, prin care se trecea o bară, pentru a fi transportate mai uşor (fig 141).

Fig. 141

O serie de reprezentări ale zeului apelor curgătoare îl înfăţişează flancat de doi astfel de purtători de lingouri de metale preţioase, lucru ce indică faptul că era şi zeu al mineritului. (Fig. 142)

Fig. 142

Diferitele nume şi atribute ale ţinuturilor miniere ale lui Ea din Africa ne oferă o mulţime de indicii referitoare la natura şi locul în care se găseau ele. Aceste ţinuturi erau cunoscute sub numele de A.RA.LI („Locul stelelor strălucitoare”), zona din care proveneau minereurile feroase. Inanna, plănuindu-şi călătoria spre emisfera sudică, se referă la acest loc numindu-l „ţinutul unde metalele preţioase sunt acoperite cu pământ” – deci minereurile se aflau în subsolul pământului. Un text descoperit de Erica Reiner, şi care înşiră munţii şi râurile din Sumer, susţine că: „Muntele Arali: Este casa aurului” iar un alt text, descifrat de H. Radau, confirmă că Bad Tibira depindea de acest ţinut, Arali, pentru operaţiunile sale.

Textele mesopotamiene vorbesc despre Ţinutul Minelor declarând că acesta era un ţinut muntos, cu platouri vaste acoperite cu iarbă şi stepă, cu o vegetaţie luxuriantă. Capitala lui Ereşchigal din Lumea Inferioară este descrisă ca aflându-se în GAB.KUR.RA, „în inima muntelui”, mult în interiorul ţinutului. În versiunea acadiană a călătoriei lui Ishtar în Lumea Inferioară, cel care păzea poarta ţinutului o întâmpină cu vorbele:

Intră doamna mea,
Fie ca Kutu să se bucure de venirea Ta;
Fie ca palatul ţinutului lui Nugia,
Să se bucure de venirea Ta.

Traducând în acadiană sensul de „cel care se află în inima ţinutului”, termenul KU.TU mai însemna şi „luminoasele ţinuturi de sus”. Era, deci, un ţinut luminos, toate textele declară acest lucru, scăldat în permanenţă de razele soarelui. Termenii sumerieni pentru aur (KU.GI – „strălucirea scoasă din pământ”) şi argint (KU.BABBAR – „aur strălucitor”) păstrează asocierea originală a metalelor preţioase cu domeniul strălucitor (KU) al lui Ereşchigal.

Semnele pictografice utilizate ca prime „litere” de sumerieni dezvăluie o mare familiaritate nu numai cu diferitele procese metalurgice, dar şi cu faptul că sursele acestor metale erau minele, adânc săpate în pământ. Termenul pentru aramă şi bronz („minunata piatră strălucitoare”), aur („supremul metal scos din inima pământului”) sau pentru metalul prelucrat („cel purificat ce străluceşte”) erau toate variante ale unei instalaţii pentru săpat în mină („deschizătura/gura unde se scoate [metalul] roşu-întunecat”). (Fig. 143)

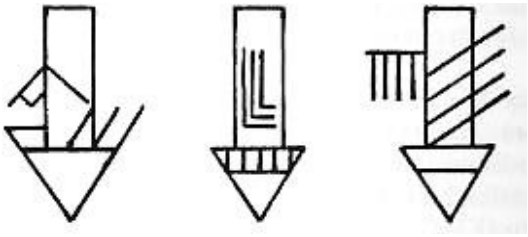

Fig. 143

Numele ţinutului – Arali putea fi scris şi ca variantă a pictogramei pentru „roşu întunecat” (sol) sau a celei pentru Kuş (tot „roşu-întunecat”, dar, în timp, a ajuns să însemne „negru”) ori ale diverselor metale extrase de acolo: întotdeauna, semnul pictografic reprezenta variante ale acelei instalaţii pentru minerit. (Fig. 144)

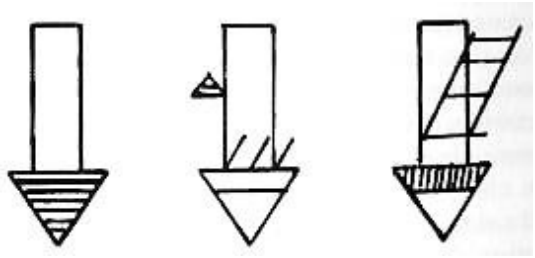

Fig. 144

Numeroasele referinţe care se fac în textele sumeriene la aur sau la alte metale denotă cunoaşterea metalurgiei încă din cele mai vechi timpuri. Exista în Sumer o piaţă foarte activă pentru metale de orice fel, chiar de la începutul civilizaţiei lor, ca rezultat al cunoştinţelor dăruite sumerienilor de zeii lor, care se ocupau cu mineritul, mărturie stând chiar textele mesopotamiene, de dinainte de apariţia omului. Numeroasele studii ştiinţifice care corelează poveştile mesopotamiene cu lista biblică a patriarhilor de dinainte de potop demonstrează că, în conformitate cu relatările biblice, Tubalcain fusese „făuritorul tuturor uneltelor de aramă şi de fier”, cu mult timp înainte de potop.

Vechiul Testament numeşte ţinutul lui Ofir, care era cu siguranţă undeva în Africa, ca fiind sursa din care se aducea în Antichitate aurul. Convoaiele de corăbii ale împăratului Solomon au călătorit pe Marea Roşie de la Eziongheber (astăzi Elath). „Şi s-au dus în Ofir şi de acolo au adus aur”, însă, nevoind să întârzie construirea Templului lui Dumnezeu de la Ierusalim, Solomon a rugat pe aliatul său, Hiram, împăratul Tirului, să mai trimită un alt convoi spre Ofir, pe un alt drum:

Şi împăratul avea corăbii la Tarşiş dimpreună cu corăbiile lui Hiram. Şi o dată la trei ani veneau corăbiile la Tarşiş încărcate cu aur, argint, fildeş şi maimuţe şi măgari.

Flota de la Tarşiş avea nevoie de trei ani pentru a face drumul dus şi întors. Lăsând la o parte timpul necesar încărcării tuturor acestor bogăţii la bordul corăbiilor, ar rămâne un drum de câte un an de zile atât la dus cât şi la întors. Aceasta sugerează un drum mult mai ocolit decât ruta directă prin Marea Roşie şi Oceanul Indian – o rută în jurul Africii. (Fig. 145)

Cei mai mulţi cercetători localizează Tarşişul pe coasta vestică a Mediteranei, probabil undeva foarte aproape de strâmtoarea Gibraltar. Acesta ar fi fost un loc ideal pentru a porni o călătorie în jurul Africii. Unii sunt chiar de părere că numele de Tarşiş ar însemna „topitorie”.

Mulţi cercetători ai Bibliei au sugerat că Ofirul ar trebui să fie identificat cu Rhodesia de astăzi. Z. Herman, în cartea sa *Peoples, Seas, Ships* (Oameni, mări, corăbii) descoperă că vechii egipteni îşi aduceau diverse minereuri feroase din Rhodesia, încă din cele mai vechi timpuri. Inginerii de mine din Rhodesia şi din

Africa de Sud, din zilele noastre, deseori au căutat aur încercând mai întâi să identifice locul unde se aflau minele antice.

Fig. 145

Cum se ajungea la lăcaşul lui Ereşchigal? Cum erau oare transportate minereurile din „inima ţinutului” până în porturile de la ţărmul oceanului? Cunoscând faptul că nefilimii se bazau foarte mult pe fluviile navigabile, n-ar trebui să fim surprinşi să descoperim un astfel de fluviu în Lumea Inferioară. Povestea lui Enlil şi Ninlil spune că atunci când Enlil a fost exilat în Lumea de Jos, el a trebuit să fie trecut cu barca peste un râu foarte lat.

Un text babilonian care se referă la originile şi destinul omenirii aminteşte de acest râu din Lumea Inferioară pe care îl numeşte Habur, „Râul păsărilor şi peştilor”. Unele texte sumeriene conferă regatului lui Ereşchigal atributul de „Ţinutul preriei lui HA.BUR.”

Dintre cele patru mari fluvii ale Africii, unul, Nilul, curge spre nord, vărsându-se în Mediterană, Congo şi Niger se varsă în vest în Oceanul Atlantic, iar Zambezi izvorăşte din inima continentului african, descrie un semicerc spre est şi se varsă în Oceanul Indian, pe coasta estică, printr-o deltă uriaşă, un loc ideal pentru porturi. În interior, acest fluviu este navigabil pe distanţă de câteva sute de mile.

Era Zambezi „Râul păsărilor şi peştilor" din Lumea Inferioară? Să fi fost oare maiestuoasa lui cascadă Victoria acea cascadă despre care un text mesopotamian spune că se găsea în vecinătatea capitalei lui Ereşchigal?

Ştiind că multe din „nou-descoperitele" bazine miniere promiţătoare din Africa de Sud fuseseră folosite şi în Antichitate pentru aceleaşi scopuri, corporaţiile anglo-americane au adus la faţa locului echipe de arheologi pentru a cerceta aceste locuri, înainte ca modernele utilaje de minerit să măture toate urmele străvechilor civilizaţii. Prezentându-şi descoperirile în revista Optima, Adrian Boshier şi Peter Beaumont au declarat că au descoperit straturi peste straturi de rămăşiţe ale străvechilor activităţi miniere şi numeroase fosile umane. Datările cu carbon, realizate la Universitatea Yale şi la Universitatea Groningen (Olanda), au stabilit că aceste artifacturi datează din circa 2000 î.Ch. (plauzibil) mergând până la uimitoarea dată de 7690 î.Ch.

Surprinsă de vechimea neaşteptată a descoperirilor, echipa de cercetători şi-a mărit aria săpăturilor. La baza unui deal situat în faţa versantului vestic al Vârfului Leului, o lespede de cinci tone de hematit bloca accesul într-o peşteră. Cărbunii descoperiţi aici atestă faptul că din această peşteră se extrăgeau cărbuni în jurul lui 20.000 – 26.000 de ani î.Ch. Nevenindu-le să creadă, cercetătorii au extras bucăţi de cărbune din locul de unde se presupune că minerii din vechime şi-au început operaţiunile. O mostră a fost trimisă la Universitate din Groningen pentru analiză. Rezultatul a fost o vechime datând din jurul lui 41.250 î.Ch., plus sau minus 1600 de ani!

Oamenii de ştiinţă din Africa de Sud au cercetat minele antice din sudul Swazilandului. În minele cercetate de ei au descoperit crengi, frunze şi iarbă, ba chiar şi pene – toate aduse acolo, se presupune, de minerii din vechime pentru a-şi face locuri de odihnă. În stratul datând din 35.000 î.Ch. au descoperit oase zgâriate care „arată capacitatea omului de a număra, încă din acele vechi timpuri". Alte obiecte descoperite duc vârsta la care acea mină era activă până în jurul lui 50.000 î.Ch.

Considerând că „adevărata vârstă a începuturilor mineritului în Swaziland este mult mai probabil să fie pe la 70.000, 80.000 î.Ch.”, cei doi oameni de ştiinţă sugerează ideea că „partea de sud a Africii... s-ar putea foarte bine să fi fost avanpostul inovaţiilor şi invenţiilor tehnologice, mult timp după 100.000 î.Ch.”

Comentând aceste descoperiri, dr. Kenneth Oakley, fostul conducător al secţiei de antropologie a Muzeului de Istorie Naturală din Londra, vede o semnificaţie cu totul diferită în descoperirile savanţilor sud-africani. Ele aruncă o lumină nouă asupra originilor omului... este acum posibil să considerăm partea de sud a Africii ca loc de naştere al lui *Homo Sapiens*, punctul de la care începe evoluţia omenirii.

Aşa cum vom demonstra, acesta este într-adevăr locul unde a apărut omul modern pe Pământ, datorită unui lanţ de evenimente determinate de nevoia de metale a „zeilor”.

*

Atât o serie de oameni de ştiinţă serioşi, cât şi unii autori de science-fiction au indicat faptul că un motiv valabil pentru a coloniza alte planete sau asteroizi ar putea fi existenţa pe acele corpuri cereşti a unor materiale rare sau al căror cost de extragere pe Pământ ar fi mult prea mare. Ar putea fi acesta şi scopul colonizării Pământului de către nefilimi?

Savanţii de astăzi împart „vârstele” omenirii în Epoca de Piatră, Epoca Bronzului, Epoca Fierului şi aşa mai departe; în Antichitate, poetul grec Hesiod, de exemplu, dădea cinci vârste – De Aur, De Argint, De Bronz, Vârsta Eroilor, Epoca Fierului. Cu excepţia Vârstei Eroilor, toate tradiţiile din antichitate păstrează succesiunea aur/argint/aramă/fier. Profetul Daniel a avut o viziune în care a văzut „un chip mare cu capul de aur, pieptul şi braţele de argint, pântecele şi coapsele de aramă, fluierele picioarelor, parte de fier, parte de lut. Aurul, argintul şi cuprul fac parte din aceeaşi familie în sistemul periodic de clasificare după greutatea atomilor şi număr; au aceleaşi proprietăţi cristalografice, chimice şi fizice – toate sunt uşoare, maleabile şi ductile. Dintre toate elementele cunoscute, ele sunt cele mai bune conducătoare de căldură şi electricitate.

Dintre cele trei, aurul este cel mai durabil, practic indestructibil. Deşi mult mai bine cunoscut pentru utilizarea lui ca monedă sau bijuterii, este practic inestimabil în industria

electronică. O societate sofisticată are nevoie de aur pentru circuite integrate, cipuri sau microprocesoare.

„Goana după aur” a omenirii datează încă de la începuturile civilizaţiei şi religiilor sale – contactelor sale cu vechii zei. Zeii din Sumer cereau ca mâncarea să le fie servită în vase de aur, apa şi vinul în pocale de aur, să fie îmbrăcaţi în haine de aur. Deşi israeliţii au părăsit Egiptul în goană, atât de repede încât nici pâinile nu au avut timp să se coacă, ei au găsit răgazul necesar pentru a le lua egiptenilor toate obiectele de aur şi argint pe care le puteau lua cu ei. Acest ordin, aşa cum se va vedea ulterior, era necesar pentru strângerea materialului pentru construirea Chivotului şi a componentelor sale electrice.

Aurul, pe care noi îl numim astăzi metalul regilor, era de fapt, în Antichitate, metalul zeilor. Vorbindu-i profetului Hagai, Dumnezeu spune clar acest lucru: „Argintul este al meu şi aurul este al meu.”

Toate indiciile sugerează că atracţia omului pentru acest metal este legată de nevoile nefilimilor. Aceştia, se pare, veniseră pe Pământ pentru aur şi pentru metalele înrudite cu acesta. Posibil să fi venit şi pentru alte metale rare, cum ar fi platina, care se găseşte din belşug în sudul Africii, care poate întări camerele de ardere a combustibilului la motoare într-o manieră extraordinară. Nu trebuie ignorată nici posibilitatea ca ei să fi venit pe Pământ şi pentru materiale radioactive, cum ar fi uraniu sau cobalt – „piatra albastră care aduce boală” din Lumea Inferioară, menţionată de un text sumerian. Multe reprezentări îl înfăţişează pe Ea – ca zeu al mineritului – ieşind din mină, iar de pe umerii săi apar o serie de raze, se pare suficient de puternice, astfel încât zeii care-l înconjoară să poarte nişte scuturi masive de protecţie; în toate aceste desene, Ea este înfăţişat purtând în mână o sabie de miner. (Fig. 146)

Deşi Enki era cel care a condus primul grup de nefilimi însărcinat cu stabilirea şi dezvoltarea exploatărilor din Abzu, meritul pentru tot ceea ce s-a realizat – aşa cum de altfel ar trebui să fie cazul cu toţi generalii – nu îi aparţine numai lui. Cei care au lucrat de fapt, zi şi noapte, erau membrii de rând ai grupului de zei colonizatori, anunnakii. Un text care vorbeşte despre construcţia centrului lui Enlil de la Nippur spune: „Anunna, zeii Cerului şi ai Pământului, lucrează. În mâinile lor ei ţin mistria şi coşul cu care se cară cărămizile pentru ridicarea fundaţiei oraşului.”

Fig. 146

Textele antice îi descriu pe aceşti anunnaki ca fiind zeii de rând care au luat parte la colonizarea Pământului – „zeii care făceau toate treburile”. Textul babilonian pe care l-am mai citat, Epopeea Creaţiei îl creditează pe Marduk ca cel care îi comanda. (Dar, putem considera că, în mod sigur, originalul sumerian, care din nefericire nu s-a păstrat, îl numea pe Enlil ca şef al acestui grup de astronauţi.)

Lui Anu încredinţaţi, ordinele lui să le-asculte,
Trei sute a pus, în Cer să stea de gardă;
Şi drumurile spre Pământ, de-acolo să le arate.
Pe Pământ, şase sute, aici să stea, el a adus.
Şi după ce toate ordinele le-a trasat
Anunnakilor din Cer şi de pe Pământ,
La fiecare-n parte, ce trebuie să facă i-a spus.

Textul dezvăluie că trei sute dintre ei – „anunnakii din Cer” sau Igigi – erau astronauţi care au rămas la bordul navei spaţiale, fără a coborî propriu-zis pe Pământ. Aflată pe orbită în jurul Pământului, această navă urma să primească şi să trimită navete spaţiale spre planeta noastră.

Ca şef al „Vulturilor”, Şamaş era primit cu mare pompă la bordul „Măreţei camere din Ceruri” a Igigilor. Un „Imn lui Şamaş descrie cum Igigii urmăreau apropierea acestuia în naveta sa:

La a ta venire, prinţesele se bucură
De sosirea ta toţi igigi se bucură...
În strălucirea luminii tale, calea lor...
Mereu ei cată spre strălucirea ta...

Şi larg deschisă este poarta, întreagă...
Ofrandele de pâine de la toţi igigi [aşteaptă venirea ta].

Stând deoparte, Igigii nu erau, se pare, legaţi de omenire. Unele texte spun chiar că aceştia erau „prea sus, ca oamenii la ei s-ajungă, din care cauză „în treburile oamenilor ei nu s-amestecau. Anunnakii, cei care coborâseră pe pământ erau cunoscuţi şi veneraţi de oameni. Textul care spune că „anunnakii din Cer erau trei sute...” mai spune şi că „cei de pe Pământ erau la număr şase sute”.

Totuşi, multe texte se referă la aceşti annunaki numindu-i „cei cincizeci de prinţi”. Dacă despărţim acest nume acadian în silabe, aşa cum se scria de fapt el, obţinem *an-nun-na-ki*, ceea ce dezvăluie imediat semnificaţia lui: „cei cincizeci care au coborât pe Pământ din Cer”. Care să fie explicaţia acestei contradicţii aparente?

Să ne reamintim de acel text care vorbeşte despre cum Marduk s-a grăbit să-i anunţe tatălui său, Enki, dispariţia unei nave care avea la bord pe „anunnaki, care erau cincizeci”, în apropierea planetei Saturn. Un text de exorcizare datând din vremea celei de-a treia dinastii din Ur vorbeşte despre *anunna eridu ninnubi* („cei cincizeci de anunnaki ai oraşului Eridu”). Aceasta sugerează cu tărie faptul că numărul nefilimilor care a fondat oraşul Eridu, sub comanda lui Enki, era de cincizeci. Atunci, să fi fost oare acest cincizeci numărul fiecărui grup de colonizatori?

Este foarte posibil, credem noi, ca nefilimii să fi coborât pe Pământ în grupuri de câte cincizeci. Pe măsură ce vizitele lor au devenit regulate, coincizând cu lansările în momentele oportune de pe A Douăsprezecea Planetă, din ce în ce mai mulţi nefilimi soseau pe Pământ. De fiecare dată, o parte din cei veniţi anterior se întorceau cu o navetă înapoi pe planeta lor. Dar, de fiecare dată, numărul celor veniţi creştea, astfel că, din cei cincizeci care au venit iniţial, numărul nefilimilor de pe Pământ a ajuns la şase sute.

*

Cum îşi închipuiau nefilimii că îşi pot îndeplini misiunea – aceea de a extrage de pe Pământ metalele de care aveau nevoie, să le prelucreze şi să le expedieze pe planeta lor – cu atât de puţini oameni?

Fără îndoială, ei se bazau pe o serie de cunoştinţe ştiinţifice. Acesta este momentul în care adevărata valoare a lui Enki este pusă în lumină – motivul pentru care el, şi nu fratele lui Enlil, a fost primul care a venit pe Pământ şi a fost însărcinat cu Abzu.

Un sigiliu cilindric faimos, expus acum la Muzeul Louvre, îl înfăţişează pe Ea cu familiarele ape curgătoare, doar că, de data aceasta, ele par a izvorî, sau par a fi filtrate de nişte sticluţe ca de laborator. (Fig. 147)

Fig. 147

O astfel de reprezentare a lui Ea asociat cu apele ridică posibilitatea ca, la început, nefilimii să fi sperat că vor obţine mineralele de care aveau nevoie din apă. Într-adevăr, apele oceanelor noastre conţin numeroase minerale, printre care şi aur, dar ele sunt atât de diluate încât pentru extragerea lor este nevoie de tehnologii foarte scumpe şi costisitoare. Este, de asemenea, cunoscut că albiile râurilor conţin cantităţi imense de minereuri sub forma unor pepite de mărimea unor prune, care însă pot fi descoperite doar la mari adâncimi.

Textele antice se referă de multe ori la un tip de ambarcaţiune utilizată de zei şi numită *elippu tebiti* („barca scufundată” – ceea ce astăzi noi numim submarin). Am văzut că sub comanda lui Ea se aflau şi „oamenii-peşte”. Să fie toate acestea o dovadă a cercetării adâncurilor oceanelor în căutarea bogăţiilor minerale? Ţinutul minelor, am mai spus, era numit în vechime A.RA.LI – „ţinutul apelor stelelor strălucitoare”. Acest lucru poate însemna şi un ţinut de unde aurul se strângea din albia râurilor se poate referi şi la eforturile de a obţine aurul din oceane.

Dacă acestea erau planurile iniţiale ale nefilimilor, cu siguranţă că ele au dat greş. Căci, la scurt timp după ce şi-au întemeiat primele colonii, cele câteva sute de anunnaki au primit o sarcină neaşteptată şi foarte dificilă: să se ducă în Africa şi să extragă din adâncurile pământurilor de acolo mineralele de care era nevoie.

Au fost descoperite desene de pe sigilii cilindrice care reprezintă o serie de zei alături de ceea ce pare a fi intrările unor mine; unul dintre aceste desene îl înfăţişează pe Ea într-un ţinut unde Gibil este la suprafaţă şi un alt zeu munceşte din greu sub pământ, aplecat în genunchi, sprijinindu-se de mâini. (Fig. 148)

Fig. 148

În vremurile ulterioare, ne dezvăluie textele babiloniene şi asiriene, oamenii – tineri sau bătrâni – erau condamnaţi la muncă silnică în minele din Lumea Inferioară. Muncind în întuneric şi mâncând doar praf ei erau destinaţi să nu se mai întoarcă niciodată la casele lor. Din aceasta cauză au atribuit sumerienii acestui ţinut numele de KUR.NU.GIA – „locul de unde nu te mai întorci niciodată” numele acesta însemnând însă literal, „ţinutul în care zeii-care-muncesc scot la suprafaţă [minereurile]”. Căci, atunci când zeii au coborât pe Pământ, toate sursele antice atestă acest lucru, omul nu fusese creat încă; în lipsa oamenilor, anunnakii au fost cei însărcinaţi cu mineritul. Ishtar, în călătoria sa spre Lumea Inferioară, descrie cum anunnaki, care munceau din greu, mâncau mâncarea amestecată cu ţărână şi beau apă amestecată cu praf de cărbune.

Cu astfel de condiţii, putem înţelege pe deplin un text numit, după primul său vers, cum se procedează de obicei, „în vremea în care zeii, ca şi oamenii, trebuiau să muncească”.

Adunând laolaltă diversele fragmente ale versiunilor babiloniene şi asiriene, W.O. Lambert şi A.F. Milard, în cartea lor *Atra-Hasis: The Babylonian Story of the Flood* (Atra-Ha-sis, Epopeea babiloniană a potopului), au reuşit să obţină un text coerent. Ei au ajuns la concluzia că textul se baza pe un original sumerian mult mai vechi, care la rândul lui era scris pe baza unor tradiţii orale foarte vechi despre coborârea zeilor pe Pământ, facerea omului şi distrugerea omenirii prin potop.

Dacă pentru traducătorii textului, aceste versuri nu au decât o valoare literară, noi le considerăm extrem de semnificative, deoarece ele se coroborează cu descoperirile şi concluziile noastre din capitolele precedente. În plus, ele explică circumstanţele care au condus la revolta anunnakilor.

Povestea începe în vremea când numai zeii trăiau pe Pământ:

Când zeii, ca şi oamenii trebuiau să muncească
Suferind povara trudei care istoveşte –
Munca zeilor era cruntă, zi şi noapte fără încetare
Oboseală multă.

În acele vremuri, spune epopeea, zeităţile principale îşi împărţiseră deja sarcinile între ele.

Anu, tatăl anunnakilor, era zeul lor ceresc;
Mai mare peste ei, era războinicul Enlil.
Căpetenia oştilor lor lui Ninurta-i fu dată,
Iar zeul Ennugi, Marele Străjer era.
Zeii mâinile şi le-au strâns, la sorţi au tras ca să împartă.
Anu, în Cer apoi s-a dus, Pământul supuşilor săi lăsându-l.
Mările, ce ca un inel îl înconjoară,
Prinţul Enlil, să le stăpânească le-a luat.

Au fost întemeiate şapte oraşe şi textul se referă la cei şapte anunnaki care le guvernau. Se pare că disciplina era strictă, deoarece textul menţionează că „Cei şapte Mari Anunnaki, pe cei mai mici, la muncă îi puneau”.

Dintre toate corvezile lor, săpatul era cea mai obişnuită, cea mai dificilă şi cea mai detestată dintre toate. Aceşti zei mai mici în rang au săpat albiile râurilor pentru a le face navigabile, au săpat canale pentru irigaţii şi au săpat mine în Apsu, pentru a extrage minerale. Deşi, fără îndoială, ei posedau unelte

sofisticate, – textul vorbeşte la un moment dat de „cuţitul uriaş care strălucea ca soarele”, chiar şi sub pământ –, munca în sine era epuizantă. Vreme îndelungată – „timp de patru zeci de perioade”, ca să fim mai exacţi –, anunnakii „au îndurat chinul”; apoi, au strigat: „Ajunge!”

Ei mormăiau continuu şi şopteau între ei pe la spate,
De plânsetele lor, tunelele de mină erau pline.

Un moment prielnic pentru revoltă, se pare, a fost o vizită făcută de Enlil în zona minieră. Văzând această oportunitate, anunnakii şi-au spus unul altuia:

Să mergem să ne plângem căpeteniei noastre,
Căci el poate să mai uşureze din înrobitorul chin,
Regele zeilor, eroul Enlil,
La el să ne ducem, în palatul său, să ne plângem!

A fost ales imediat un conducător al grupului de revoltaţi. El era un „ofiţer mare, din vremurile de demult”, care avea, probabil, ceva de împărţit cu noul ofiţer. Din păcate, numele său nu a mai fost păstrat, deoarece fragmentul în care se vorbeşte despre el a fost deteriorat, dar discursul său are un mesaj foarte clar:

„Acum, noi declarăm război;
Să începem dară, acuma, bătălia.”

Descrierea acestei bătălii este atât de vie, încât, fără voie, te trimite cu gândul la asediul Bastiliei, din timpul Revoluţiei Franceze de la 1789:

Zeii i-au ascultat cuvântul.
Uneltelor lor le-au pus foc.
Cuţitele lor uriaşe, ce scobeau pământul
Şi ele în foc au pierit.
Pe zeul minelor l-au prins în tunele,
Legat, cu ei l-au luat
Până la poarta eroului Enlil.

Drama şi tensiunea evenimentelor aflate în desfăşurare sunt aduse la viaţă sub pana poetului antic:

Era noaptea, ceasul jumătate
Casa lui era înconjurată –
Dar zeul Enlil nu ştia.
Kalkal apoi s-a trezit.
A crăpat puţin uşa şi a privit.
Kalkal l-a trezit pe Nusku;
şi vuietul de-afară, înfricoşaţi l-au ascultat
Nusku, atunci, şi-a trezit stăpânul –
din patul său, afară l-a tras:
„Stăpâne, e casa-ţi înconjurată,
războiul a ajuns la poartă."

Prima reacţie a lui Enlil a fost aceea de a-şi lua armele. Dar Nusku, sfetnicul său, i-a spus că ar fi mai indicat un Consiliu al Zeilor:

„Un mesaj transmite-i lui Anu, să vină pe Pământ;
Enki are nevoie de el acum."
Mesajul a fost transmis şi Anu a fost adus;
Enki a fost adus în faţa lui.
Cu toţi Mari Anunnaki prezenţi la Consiliu,
Enlil s-a ridicat... şi astfel a grăit
Tuturor zeilor adresându-se.

Considerând revolta ca un atac la propria persoană, Enlil a dorit să afle:

„Împotriva mea v-aţi ridicat?
Trebuia să ies şi să mă lupt cu voi?
Ce-mi văd ochii?
Rascoala voastră a ajuns la poarta mea."

Anu a cerut să se facă o anchetă. Înarmat cu autoritatea lui Anu şi împreună cu ceilalţi comandanţi, Nusku s-a dus la locul în care erau strânşi răsculaţii. „Cine-i cel ce a pornit revolta?" – a întrebat el. „Cine-i cel ce vă conduce?"
Dar anunnakii au rămas uniţi:

„Noi toţi zeii, la luptă ne-am ridicat!
Avem... în tunelele de mină;
Munca înrobitoare ne ucide zi de zi,

Prea mult muncim, şi ostenim din greu.”

Când a auzit Enlil raportul lui Nusku despre aceste întâmplări, „i-au dat lacrimile”. Totuşi, el le-a dat revoltaţilor un ultimatum: ori este executat conducătorul răscoalei, ori el va demisiona. „Ia-ţi înapoi comanda, şi toate puterile ce mi le-ai dat”, i-a spus el lui Anu, „şi alături de tine, în Cer voi pleca”. Dar Anu, care venise din Cer, le-a luat partea anunnakilor:

„De ce anume îi acuzi pe ei?
Munca lor e grea, şi osteneala mare!
În fiecare zi...
Şi jalea lor e mare şi nimeni s-o asculte nu-i.”

Încurajat de vorbele tatălui său, Ea însuşi a vorbit atunci, şi a repetat somaţia lui Anu. Dar el a oferit şi o soluţie: „Să facem un *lulu*, un „muncitor primitiv”!

„Şi fiindcă Zeiţa Naşterilor e aici,
Să facă ea un Muncitor Primitiv;
Şi el să poarte jugul...
Să facă el toate muncile zeilor!”

Această idee, de a se face un „muncitor primitiv” astfel încât acesta să facă toate muncile anunnakilor, a fost acceptată imediat. În unanimitate zeii au votat crearea „Muncitorului”.
„Om să-i fie numele!”, au spus ei:

Ei au chemat-o şi au întrebat-o pe zeiţă
Moaşa zeilor, înţeleapta Mami, [şi i-au spus]
„Tu care eşti Zeiţa Naşterilor fă un Muncitor!
Creează un Muncitor Primitiv,
Şi el să poarte jugul de azi înainte!
Să poarte el jugul dat de Enlil,
Muncitorul să facă de astăzi munca zeilor!”

Mami, Mama Tuturor Zeilor, a spus că are nevoie de ajutorul lui Enlil, „meşterul făurar”. În Casa lui Şimti, un loc ce slujea, se pare, de spital, zeii se aflau în aşteptare. Ea a ajutat-o pregătind amestecul din care Zeiţa Mamă a creat „omul”. Zeiţele naşterii erau prezente şi ele. În timp ce Zeiţa Mamă îşi continua munca, ceilalţi zei rosteau incantaţii. Apoi, ea a strigat triumfătoare:

„L-am creat!
Cu mâinile mele l-am făcut!”

Ea i-a chemat pe „Anunnakii, Marii Zei... şi gura a deschis-o, spunându-le Marilor Zei”:

Mi-aţi dat o poruncă –
acum am îndeplinit-o...
Munca cea grea am îndepărtat-o de la voi
Şi sarcinile voastre Muncitorului „Om” i le-am dat.
Plânsetul vostru a fost auzit:
Jugul l-am îndepărtat de la voi, şi libertate v-am adus.

Anunnakii au primit cu mare bucurie anunţul ei. „Cu toţii laolaltă au alergat să-i sărute picioarele.” De acum înainte, omul primitiv va fi cel care „va purta jugul”.

Nefilimii veniţi pe Pământ pentru a-l coloniza şi-au creat astfel propriii sclavi, nu importându-i din altă parte, ci făcându-i pur şi simplu.

Astfel o revoltă a zeilor a dus la facerea omului.

Capitolul 12 Facerea omului

Această idee conform căreia nefilimii sunt cei care au creat omul, care apare pentru prima dată la sumerieni, la prima vedere contrazice atât teoriile ştiinţifice cât şi pe cele iudeo-creştine care stau la baza Bibliei. Dar, de fapt, informaţiile conţinute în textele sumeriene – şi nu numai aceste informaţii – confirmă atât teoriile evoluţioniste cât şi pe cele biblice – demonstrând că nu există nicio contradicţie între ele.

În poemul „Când zeii ca şi oamenii", în alte texte precum şi în referinţe întâmplătoare, sumerienii descriu omul ca fiind atât opera zeilor, dar şi o parte din lanţul evoluţiei vieţii, început cu evenimentele celeste descrise în Epopeea Creaţiei. Păstrându-şi ferm credinţa că Facerea omului a fost precedată de o eră în care numai nefilimii erau pe Pământ, textele sumeriene menţionează, înaintea fiecărui eveniment (de exemplu incidentul dintre Enlil şi Ninlil) că acestea au avut loc „pe când omul nu fusese încă făcut, când Nippurul era locuit doar de zei". În acelaşi timp, textele descriu facerea omului şi dezvoltarea vieţii vegetale şi animale în termenii teoriei evoluţioniste.

Înscrisurile sumeriene susţin că, atunci când au venit nefilimii pe Pământ pentru prima oară, agricultura şi creşterea vitelor nu erau cunoscute încă pe planeta noastră. Relatarea biblică plasează, de asemenea, Facerea în ziua sau faza a şasea a procesului evoluţionist. Cartea Genezei spune că mai existaseră stadii anterioare ale evoluţiei:

Nu era încă pe Pământ niciun copăcel de câmp şi nicio iarbă de pe câmp nu încolţise încă... şi nu era niciun om care să lucreze pământul.

Toate textele sumeriene susţin că omul a fost creat de zei pentru a le face muncile. Punând această explicaţie în gura lui Marduk, Epopeea Creaţiei afirmă:

Voi face o fiinţă primitivă;
„Om" îi va fi numele.
Voi face un muncitor;

El va face toate muncile zeilor,
Ca ei să se simtă uşuraţi de povară.

Chiar termenii utilizaţi de sumerieni şi de acadieni pentru „om” denotă statutul şi menirea acestuia el era un *lulu* („primitiv”), un *Muamelu* („muncitor primitiv”), un *awilum* („lucrător”). Că omul a fost creat pentru a fi servitorul zeilor, aceasta este o idee care nu i-a surprins deloc pe antici. În vremurile biblice, Dumnezeu era „Domnul”, „Suveranul”, „Împăratul”, „Conducătorul”, „Stăpânul”. Termenul care este tradus, de obicei prin „venerare” era de fapt *avod* („a lucra”). Oamenii Antichităţii şi cei din vremurile biblice nu îşi „venerau” zeii, ci munceau pentru ei.

Curând după ce zeitatea din Biblie a creat omul, la fel ca zeii din Sumer, el a făcut o grădină şi l-a pus pe om s-o lucreze:

Apoi Dumnezeu a sădit o grădină în Eden, spre răsărit; şi a pus acolo omul pe care-l întocmise.

Ceva mai târziu, Biblia spune că Dumnezeu „umbla prin grădină în răcoarea zilei”, căci noua fiinţă era acolo pentru a o îngriji. Cât de departe este această versiune de textele sumeriene care spun că omul a fost creat pentru a fi pus la muncă astfel ca zeii să se poată odihni şi relaxa?

În versiunea sumeriană, decizia de a crea omul a fost luată de Adunarea Zeilor. Semnificativ, Cartea Genezei – care se presupune că laudă faptele unei unice zeităţi – foloseşte pluralul Elohim (literal, „zeităţi”) pentru a denota „zeu”, şi face o remarcă uluitoare:

Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul şi asemănarea noastră.”

Cui se adresa această zeitate unică, folosind pluralul („să facem”), şi cine erau cei după chipul şi asemănarea cărora a fost făcut omul? Cartea Genezei nu oferă un răspuns. Apoi, când Adam şi Eva mănâncă din Copacul Cunoaşterii, Elohim adresează un avertisment colegilor săi nenumiţi: „Iată că omul a ajuns unul ca Noi, cunoscând binele şi răul.”

Cum povestirea biblică a Creaţiei, precum şi alte povestiri din cadrul Genezei se trag din originale sumeriene, răspunsul este evident. Strângând numărul mare de zei într-o singură

Zeitate Supremă, relatarea biblică nu e decât o versiune scrisă a celor sumeriene despre discuţiile din Adunarea Zeilor.

Vechiul Testament se străduieşte încă de la început să clarifice faptul că omul nu era nici zeu, nici nu era din Cer. „Cerurile sunt Cerurile lui Dumnezeu, oamenilor El le-a dat Pământul”. Noua fiinţă a fost numită Adam, deoarece el a fost creat din *adama*, ţărână. El era, cu alte cuvinte un pământean.

Lipsindu-i doar anumite „cunoştinţe” şi durata divină de viaţă, Adam a fost creat după chipul (*selem*) şi asemănarea (*dmut*) Creatorului (Creatorilor) său. Uzul acestor doi termeni în text este menit să nu lase nicio urmă de îndoială asupra faptului că omul era similar zeilor atât fizic, cât şi emoţional, atât pe dinăuntru, cât şi pe dinafară.

În toate desenele antice, această asemănare este evidentă. Deşi mustrările biblice la adresa venerării idolilor păgâni pot conduce la ideea că Dumnezeul biblic nu avea nici chip nici „asemănare”, numeroase alte fragmente din Biblie demonstrează contrariul. Dumnezeul vechilor israeliţi putea fi văzut, întâlnit, se putea lupta cu el, putea fi auzit şi i se putea vorbi, avea cap şi picioare, mâini şi degete şi bust. Dumnezeul biblic şi emisarii lui arătau exact ca oamenii şi se comportau ca oamenii – fiindcă oamenii fuseseră creaţi ca să arate la fel ca zeii.

Dar acest lucru, aparent foarte simplu, ridică o problemă deosebită. Cum putea o creatură *nouă* să fie o replică perfectă, din punct de vedere fizic, mental şi emoţional a nefilimilor? Cum a fost, de fapt, creat omul?

Occidentul a fost, mult timp, tributar credinţei că omul a fost creat deliberat şi a fost pus pe pământ să stăpânească peste celelalte creaturi. Apoi, în noiembrie 1859, un naturalist englez pe nume Charles Darwin a publicat un tratat numit *On the Origin of Species by Means of Natural Selection*, *or the Preservation of Favoureds Races in the Struggle for Life* (Despre originea speciilor prin mijloacele selecţiei naturale sau Supravieţuirea unor rase favorizate în lupta pentru viaţă). Însumând aproape treizeci de ani de cercetări asidue, cartea se adaugă unor alte idei anterioare despre evoluţia naturală, conceptului de selecţie a speciilor ca o consecinţă a luptei tuturor speciilor – aparţinând atât vieţii animale cât şi vegetale – pentru existenţă.

Lumea creştină a fost zguduită pentru prima dată însă mult mai devreme, în 1788, când geologii au început să-şi exprime opiniile că Pământul este mult mai vechi decât cei 5500 de ani ai

calendarului israelit. Deci, conceptul de evoluţie nu fusese chiar atât de exploziv: savanţi mai vechi consemnaseră un astfel de proces începând chiar din secolul patru î.Ch., oferind date despre evoluţia vieţii animale şi vegetale.

Bomba (efectiv a fost vorba de un eveniment crucial) lui Darwin a fost însă concluzia sa că toate fiinţele vii – *inclusiv omul* – erau produsul evoluţiei. Omul, spre deosebire de teoriile în vigoare atunci, nu apăruse spontan.

Reacţia iniţială a bisericii a fost violentă. Dar cum alte descoperiri ştiinţifice referitoare la adevărata vârstă a Pământului, evoluţia sa, precum şi alte studii biologice şi antropologice au ieşit la iveală, criticile bisericii au fost reduse la tăcere. Se părea că înseşi cuvintele Vechiului Testament îl făceau de neapărat; cum putea un Dumnezeu care nu avea corp şi care în permanenţă era singur să spună *„Să facem om după chipul şi după asemănarea noastră?”*

Dar oare suntem noi doar „maimuţe evoluate”? Este măgarul doar o altă ramură a evoluţiei, la mică distanţă de noi, sau cimpanzeul, este el un om care încă nu s-a ridicat în două picioare şi nu şi-a pierdut coada?

Aşa cum am arătat la începutul acestei cărţi, oamenii de ştiinţă au pus în discuţie chiar şi această teorie. Evoluţia poate explica, în linii mari, cursul evenimentelor care au condus la dezvoltarea formelor de viaţă, de la cele mai simple, unicelulare, până la om. Dar evoluţia nu poate explica apariţia lui *Homo Sapiens*, care practic a apărut peste noapte, în termenii milioanelor de ani necesari evoluţiei, şi fără alte stadii anterioare care să indice o trecere gradată de la *Homo Erectus* la *Homo Sapiens*.

Hominizii din specia *Homo* sunt produsul evoluţiei. Dar *Homo Sapiens* este produsul unei schimbări revoluţionare. El apare brusc, cu circa 300.000 de ani în urmă, cu milioane de ani mai devreme decât ar fi fost normal.

Oamenii de ştiinţă nu au nicio explicaţie. Dar noi am găsit-o. La fel şi textele sumeriene şi babiloniene. La fel şi Vechiul Testament.

Homo sapiens – omul modern – a fost creat de zeii anticilor.

*

Din fericire, textele mesopotamiene oferă indicii clare despre data la care a fost creat omul. Legenda despre munca grea a

anunnakilor şi despre revolta lor ne spune că „timp de patruzeci de perioade au îndurat povara muncii istovitoare, zi şi noapte”; lungii ani de trudă au fost redaţi prin nişte versuri repetitive.

Timp de zece perioade
Au îndurat povara muncii istovitoare;
Timp de douăzeci de perioade
Au îndurat povara muncii istovitoare;
Timp de treizeci de perioade
Au îndurat povara muncii istovitoare;
Timp de patruzeci de perioade
Au îndurat povara muncii istovitoare.

Textele antice utilizează termenul de *ma* pentru a denota „perioadă”, şi cei mai mulţi cercetători l-au tradus prin „*an*”. Dar conotaţia lui era de „ceva care se completează singur şi apoi se repetă singur”. Pentru pământeni, un an înseamnă o rotaţie completă a Pământului în jurul Soarelui. După cum am arătat, orbita planetei nefilimilor dura un *şar*, adică 3600 de ani tereştri.

După patruzeci de şari, 144.000 ani tereştri, de la aterizarea lor, anunnaki au protestat, „Ajunge!”. Dacă nefilimii au aterizat pe Pământ, aşa cum credem noi, în urmă cu 450.000 ani, atunci, facerea omului a avut loc în urmă cu 300.000 de ani!

Nefilimii nu au creat mamiferele, primatele sau hominizii. Biblicul „Adam” nu era din specia homo, ci fiinţa care este strămoşul nostru – *Homo Sapiens*. Omul modern, aşa cum îl cunoaştem noi, este cel care a fost creat de nefilimi.

Cheia pentru a înţelege acest fapt de o deosebită importanţă se află într-o poveste care relatează cum somnorosul Enlil a fost trezit pentru a i se comunica faptul că zeii au decis să facă un *adamu*, şi că sarcina lui era să găsească mijloacele pentru îndeplinirea acestei sarcini. El a replicat:

„Creatura al cărui nume l-ai rostit – EXISTĂ!”

Apoi a adăugat: „Lipeşte-i” – adică pe creatura care deja exista – „chipul zeilor”.

Aici se află răspunsul la acest mister: nefilimii n-au făcut omul pornind de la zero mai degrabă, ei au luat o creatură care era deja existentă şi au manipulat-o genetic pentru a putea „lipi” apoi „imaginea zeilor”.

Omul este produsul evoluţiei, dar omul modern, *Homo Sapiens*, este produsul „zeilor”. Căci, cândva, în urmă cu circa 300.000 de ani, nefilimii au luat un om-maimuţă *(Homo Erectus)* şi au modelat-o după chipul şi asemănarea lor.

Teoria evoluţionistă şi povestirile din Orientul Antic despre facerea omului nu se află deci în conflict, ci, mai degrabă, ele se explică şi se completează una pe cealaltă. Căci, fără creativitatea nefilimilor, omul s-ar fi aflat cu milioane de ani în urmă pe scara evoluţiei.

*

Să ne întoarcem în timp şi să încercăm să vizualizăm circumstanţele şi evenimentele aşa cum s-au desfăşurat ele.

Marea perioadă interglaciară care a început acum 435.000 de ani şi schimbările climaterice petrecute cu acest prilej au condus la proliferarea vegetaţiei şi animalelor. De asemenea, a grăbit apariţia şi răspândirea unei maimuţe avansate faţă de suratele sale, *Homo Erectus*.

Privind în jurul lor, nefilimii nu vedeau numai mamiferele predominante, ci şi primatele – printre ele fiind şi maimuţele umanoide. Probabil că cetele de *Homo Erectus* au fost atrase de obiectele strălucitoare venite din cer. Foarte posibil, că nefilimii i-au observat, întâlnit, ba chiar au şi capturat o parte din aceste primate.

Faptul că nefilimii şi maimuţele umanoide s-au întâlnit, este demonstrat cu tărie de numeroase texte mesopotamiene. O poveste sumeriană care vorbeşte despre acele timpuri spune:

Când omenirea a fost făcută,
Ei nu ştiau să mănânce pâine,
Nici cu haine goliciunea să-şi acopere;
Ierburile le păşteau ca oile;
Din bălţi beau apă, ca fiarele pădurii.

O astfel de fiinţă „umană” sălbatică apare şi în Epopeea lui Ghilgamesh. Textul povesteşte cum arăta Enkidu, „cel născut în stepă”, înainte de a fi „civilizat”:

Acoperit de păr pe trupul tot,
Pe cap având păr lung ca o femeie...
El nu cunoaşte nici omul nici pământul;

Şi e la fel ca cei ascunşi în ierburi;
Alături de gazele, el iarba grasă paşte;
Cu fiarele pădurii el se hârjoneşte,
În locurile de adăpat.
Cu creaturile ce mişună prin apă
Inima sa şi-o bucură.

Nu numai că textele acadiene descriu un animal asemănător omului; ele descriu chiar şi o întâlnire cu o astfel de creatură:

Într-o zi un vânător, dintre aceia care pun capcane,
La adăpătoarea fiarelor pădurii cu el s-a întâlnit.
Când vânătorul l-a văzut,
Chipul i-a rămas încremenit...
Inima a început mai tare ca să-i bată, şi faţa i s-a înnourat,
Şi durerea în burtă i-a intrat.

Dar a fost vorba de mai mult decât o teamă a „sălbaticului”, „acest individ barbar din întinderile stepei” la vederea vânătorului, căci „sălbaticul” îi încurcase planurile:

Gropile pe care cu multă trudă le-am săpat, el le-a umplut
Şi a sfărâmat toate capcanele pe care eu le-am întins;
Fiarele pădurii şi animalele din stepă ce eu le vânam
Le-a alungat de la mine, scăpate le-a făcut.

Nici că se putea o descriere mai bună pentru omul-maimuţă: păros, nomad, „care nu cunoaşte nici oamenii nici pământul”, adăpostindu-se în tufişuri, „ca animalele din stepă”, hrănindu-se cu iarbă şi trăind în mijlocul animalelor sălbatice. Totuşi, el nu este complet lipsit de inteligenţă, căci ştie cum să fărâme capcanele, să umple gropile săpate pentru prinderea animalelor. De fapt, el nu făcea decât să-şi apere prietenele sale animale, ca să nu fie prinse de vânătorii extratereştri. Multe din sigiliile cilindrice care au fost descoperite până acum îi înfăţişează pe aceşti oameni-maimuţă printre prietenii lor animalele. (Fig. 149)

Apoi, având nevoie de braţe de muncă, nefilimii şi-au obţinut „muncitorul” domesticind, pur şi simplu, animalul cel mai potrivit pentru aceasta.

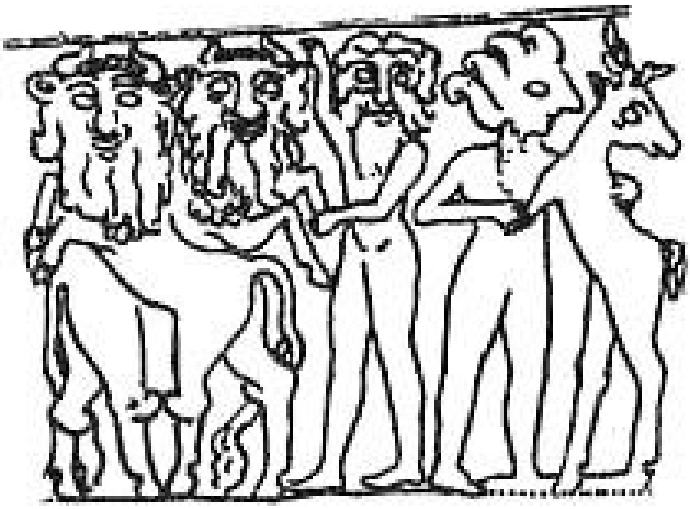

Fig. 149

„Animalul” era disponibil – dar *Homo Erectus* punea o problemă. Pe de o parte era prea inteligent pentru a deveni doar un simplu animal de povară, pe de altă parte însă, el nu era întru totul potrivit pentru această sarcină. Fizicul său trebuia modificat – trebuia adaptat, astfel încât el să poată manevra uneltele nefilimilor, să meargă şi să se mişte asemenea lor, pentru a-i putea înlocui cu succes în mine sau la muncile câmpului. El trebuia să aibă „minte” mai multă ca să înţeleagă vorbirea şi astfel să priceapă ordinele date de „zei”. El trebuia însă să fie inteligent doar atât cât să poată fi un *alumelu* – servitor – ascultător şi folositor.

Dacă, aşa cum o indică sursele antice – iar ştiinţa modernă pare s-o confirme – viaţa pe planeta noastră a germinat de pe A Douăsprezecea Planetă, atunci evoluţia vieţii pe Pământ ar fi trebuit să urmeze acelaşi curs cu cea de pe A Douăsprezecea Planetă. Fără îndoială că au avut loc mutaţii, variaţii, accelerări sau încetiniri de ritm datorate condiţiilor locale, dar acelaşi cod genetic, aceeaşi „alchimie a vieţii” descoperită în toate plantele şi animalele terestre a ghidat şi dezvoltarea formelor de viaţă de pe Pământ în aceeaşi direcţie ca şi pe A Douăsprezecea Planetă.

Observând diferitele forme de viaţă de pe Pământ, nefilimii şi conducătorul ştiinţific al expediţiei lor, Enlil, nu au avut nevoie de prea mult timp pentru a descoperi ceea ce se întâmplase: în timpul coliziunii cereşti, planeta lor „însămânţase” Pământul cu viaţă. Din această cauză, fiinţa aleasă pentru „domesticire” era

deci asemănătoare nefilimilor – ce-i drept într-o formă mai puţin evoluată.

Un proces gradat de domesticire prin creşterea şi selectarea exemplarelor cel mai bine dezvoltate, pe parcursul mai multor generaţii, nu era nimerit. Era nevoie de un proces rapid, unul care să permită obţinerea în cel mai scurt timp a unui număr cât mai mare de „noi muncitori”. Deci, problema a fost trimisă spre rezolvare lui Ea, care a văzut imediat răspunsul: să „imprime” chipul zeilor pe fiinţa deja existentă.

Procesul recomandat de Ea pentru obţinerea unui progres rapid al lui *Homo Erectus* a fost, considerăm noi, manipularea genetică.

Ştim acum că procesul biologic complex prin care un organism viu se reproduce, creând o progenitură care seamănă cu părinţii ei, este posibil datorită codului genetic. Toate organismele vii – de la cele mai simple până la cele mai complexe posedă în celulele lor cromozomi care conţin instrucţiunile ereditare complete ale acelui organism. Când celulele masculine (polenul, spermatozoizii) fecundează celulele feminine cele două seturi de cromozomi se unesc şi apoi se divizează, formând noi celule care conţin toate trăsăturile ereditare ale părinţilor.

Inseminarea artificială, chiar la om, a devenit astăzi posibilă, dar adevărata încercare constă în fertilizarea încrucişată, în cadrul membrilor unor familii diferite din aceeaşi specie, sau chiar între specii diferite. Ştiinţa modernă a străbătut o cale lungă până la obţinerea primelor exemplare de porumb hibrid sau împerecherea câinilor din Alaska cu lupi, sau „crearea” catârului (împerecherea artificială între o iapă şi un măgar), până a ajunge la stăpânirea reproducerii umane.

Procesul numit clonare (de la cuvântul grecesc *klon* – „altoi”) încearcă să aplice la animale procesul de altoire. Posibilitatea aplicării acestei tehnici la animale a fost demonstrată în Anglia, unde dr. John Gurdon a înlocuit nucleul unui ou de broască fecundat cu un alt nucleu, de la o altă celulă a aceleiaşi broaşte. Succesul operaţiei, formarea unui mormoloc de broască normal dezvoltat, a demonstrat că oul se poate dezvolta, diviza şi forma apoi o progenitură, indiferent de unde îşi procură setul adecvat de cromozomi.

Experimentele realizate de *Institute of Society, Ethics and Life Sciences* de la Hastingson-Hudson demonstrează că există deja tehnicile necesare pentru clonarea fiinţelor umane. Este

posibil astăzi să se ia material genetic de la o persoană (nu neapărat de la organele sexuale) şi, introducându-se cele douăzeci şi trei de seturi complete de cromozomi într-un ovar, conducând astfel la concepţia şi naşterea unor indivizi „predeterminaţi”. În concepţiile normale, cromozomii „tatălui” şi ai „mamei” se unesc, apoi trebuie să se dividă pentru a rămâne douăzeci şi trei de perechi de cromozoni, pe baza unor combinaţii întâmplătoare. Dar în cazul clonării, se obţine o copie perfectă a individului de la care s-a obţinut setul de cromozomi. „Posedăm acum, scrie dr. W. Gaylin în *The New York Times*, înspăimântătoarea putere de a face copii exacte ale oricărei fiinţe umane” – să-i multiplicăm la infinit pe Hitler, Mozart sau Einstein (dacă posedăm un nucleu celular de-al lor).

Dar ştiinţa ingineriei genetice nu se limitează doar la un singur proces. Cercetători din diferite ţări au dezvoltat un alt domeniu, numit „fuziunea celulară”, care face posibilă fuziunea unor celule, în locul unirii seturilor de cromozomi în cadrul unei singure celule. Ca rezultat al acestui proccs, celulele provenind din surse diferite pot fi combinate într-o singură „supercelulă”, care posedă două nuclee şi două perechi de seturi de cromozomi diferiţi. Când celula aceasta îşi începe procesul normal de diviziune, amestecul de nuclee şi de cromozomi poate da naştere unor celule complet diferite de „modelul” celulelor sursă. Rezultatul poate fi crearea a două celule noi, fiecare completă din punct de vedere genetic, dar fiecare cu un nou cod genetic, diferit de cel ale surselor.

Acest lucru înseamnă că, practic, celule provenind de la organisme vii, incompatibile între ele, – de pildă, provenind de la o găină şi de la un şoarece –, pot fi combinate între ele într-o nouă celulă cu un amestec genetic care produce un animal nou, care nu este nici găină, nici şoarece, aşa cum cunoaştem noi aceste animale. Dezvoltat, acest procedeu va permite selectarea celulelor care să fie combinate sau „fuzionate”.

Astfel a fost deschis un nou drum pentru cercetările din vastul câmp al „transplantului genetic”. Este posibil acum să se ia de la o anumită bacterie o genă specifică, pentru a fi introdusă în celulele unui alt organism viu, chiar şi la om, dând astfel urmaşilor noi trăsături.

*

Este normal deci să presupunem că nefilimii – capabili de călătorii spaţiale în urmă cu 450.000 de ani – erau, în aceeaşi măsură, avansaţi, în comparaţie cu nivelul nostru, şi în domeniul ştiinţelor vieţii. Putem presupune că ei cunoşteau diversele moduri în care se pot combina două seturi preselectate de cromozomi pentru a se obţine un anumit rezultat şi că, indiferent care a fost procesul, clonarea, fuziunea celulelor, transplantul genetic sau un alt proces necunoscut încă de noi, ei cunoşteau aceste procese şi le puteau utiliza atât pe mostre de laborator, cât şi pe organisme vii.

Descoperim mărturii despre astfel de experimente, mai precis despre rezultatele lor, în numeroase texte antice. După Berossus, zeul Belus („zeu”) – numit şi Deus („zeu”) – a produs diferite „fiinţe hidoase, care au fost create din două bucăţi diferite”.

Oamenii apăreau cu două aripi, unii cu patru şi cu două feţe. Aveau un trup, dar două capete, unul de bărbat şi celălalt de femeie. La fel şi părţile celelalte ale trupului, de bărbat şi de femeie.

Alţii erau cu picioare şi coarne de ţap. Alţii cu picioare de cal; alţii hipocentaurii, erau pe jumătate oameni, pe jumătate cai. Şi tauri cu cap de om erau, şi câini cu cozi ca de peşte. Mai erau şi cai ce aveau capete de câini, şi oameni şi alte animale aveau capete şi trupuri de cal şi cozi de peşte. Pe scurt, erau îmbinări de toate făpturile pământului...

Toate aceste ciudăţenii se păstrau în templul lui Belus din Babylon.

Uluitoarele detalii ale acestei relatări pot conţine un adevăr important. Este foarte normal ca, înainte de a purcede la facerea unei fiinţe după chipul şi asemănarea lor, nefilimii să încerce să facă un servitor „creat în laborator” încercând mai multe variante: crearea unui hibrid om-maimuţă – alt animal. Probabil că o serie de astfel de animale au supravieţuit pentru o vreme, dar, cu siguranţă, ele nu erau capabile să se reproducă. Enigmaticele animale „omul-taur” (centaurul) sau „omul-leu” (sfinxul) care împodobesc templele din Orientul Antic pot foarte bine să nu fie doar produsul imaginaţiei artistului antic, ci fiinţe reale apărute din laboratoarele biologice ale nefilimilor – experimente nereuşite, comemorate în artă şi prin statui. (Fig. 150)

Şi textele sumeriene vorbesc despre fiinţe umane deformate create de Enki şi Zeiţa Mamă (Ninhursag) în încercările lor de a face un Muncitor Primitiv. Un text spune că Ninhursag, a cărei sarcină era de a „lipi peste amestec, modelul zeilor din Cer”, a băut cam mult şi „l-a chemat pe Enki”,

„Cât de bun ori cât de rău, trupul omului să fie?
Căci inima mea îmi spune,
Că pot să-i fac soarta şi bună, şi rea.”

Fig. 150

Răutăcioasă apoi, după cum ne relatează textul – dar probabil de neevitat, în cadrul procesului facerii omului – Ninhursag a făcut un om care urina tot timpul, o femeie care nu putea purta sarcina, o fiinţă care nu avea nici organe feminine, nici masculine. Cu totul, şase astfel de „rebuturi” au fost făcute de Ninhursag. Enki era făcut responsabil pentru crearea unui om cu ochi bolnavi, cu mâini care îi tremurau şi cu probleme la ficat şi inimă; un altul suferea de îmbătrânire precoce ş.a.m.d.

Dar, în cele din urmă, a fost făcut şi omul perfect – cel numit de Enki, Adapa, de Biblie Adam, de oamenii de ştiinţă, *Homo Sapiens*. Această fiinţă era foarte asemănătoare zeilor, iar un text merge chiar mai departe şi spune că Zeiţa Mamă a dăruit creaturii sale, omul, „o piele ca pielea zeilor” – o piele lucioasă, lipsită de păr, complet diferită de cea a părosului om-maimuţă.

Dat fiind acest produs final, nefilimii erau perfect compatibili cu fiicele pământenilor şi puteau să se căsătorească şi să aibă copii de la ele. Dar o astfel de compatibilitate era posibilă numai dacă oamenii proveneau din acelaşi „material genetic” ca şi

„zeii”, iar textele, toate, atestă că, într-adevăr, aşa au stat lucrurile.

Omul în concepţia Mesopotamienilor, ca şi în cea a Bibliei, a fost făcut din amestecul unui element „zeiesc” – sângele sau „esenţa” unui zeu – şi „ţărâna” terestră. Într-adevăr, termenul de *lulu*, pentru „om”, păstrându-şi semnificaţia de „primitiv”, literal, înseamnă „cel care a fost amestecat”. Chemată să facă omul, Zeiţa Mamă „Mâinile şi le-a spălat, ţărână a luat, în stepă a amestecat-o”. (Este interesant de remarcat aici precauţiile sanitare luate de zeiţă. Ea „mâinile şi le-a spălat”. Vom mai întâlni astfel de măsuri de precauţie şi în alte texte referitoare la actul creaţiei.)

Că pentru facerea omului s-a folosit „ţărână” amestecată cu „sânge” divin, este un lucru asupra căruia sunt de acord toate textele sumeriene. Unul dintre acestea, care relatează cum a fost chemat Enki să „îndeplinească o mare lucrare de înţelepciune”, spune că acesta nu a găsit prea dificilă sarcina de a „făuri servitori pentru zei”. „Se poate face!” anunţă el. Apoi îi dă Zeiţei Mamă instrucţiunile necesare:

Amestecă-ntr-un vas ţărâna
De la Capătul Lumii adusă,
Chiar de deasupra lui Abzu –
Şi modeleaz-o după formă.
Zei buni şi pricepuţi eu voi chema
S-aducă ţărâna aşa cum trebuie.

Capitolul doi al Genezei ne oferă următoarea variantă:

Şi Domnul Dumnezeu a făcut pe om din ţărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viaţă şi omul s-a făcut astfel un suflet viu.

Termenul ebraic tradus în mod curent prin „suflet” este *nefeş*, acel „spirit” care animă o fiinţă vie şi care o părăseşte, se pare, atunci când aceasta moare. Nu din întâmplare, în primele cinci cărţi ale Vechiului Testament se interzice în mod repetat vărsarea de sânge omenesc şi consumarea sângelui animalelor „căci sângele este *nefeş*”. Deci, versiunea biblică a facerii omului echivalează *nefeş* („spirit”, „duh”, „suflet”) cu sângele.

Vechiul Testament oferă şi un alt indiciu pentru rolul jucat de sânge în facerea omului. Termenul *adama* (de la care provine şi

numele de Adam) însemna la început nu orice fel de ţărână, ci anume sol roşu-închis. La fel ca echivalentul său acadian, *adamatu*, („pământ roşu-închis”), termenul ebraic *adama* şi numele ebraic al culorii roşii *(adom)* îşi au rădăcina în cuvântul „sânge”: *adamu, dam*. Când Cartea Genezei numeşte creatura făcută de Dumnezeu „Adam”, ea utilizează obişnuitul joc de cuvinte sumerian. „Adam” poate însemna atât „cel de pe pământ” (pământean), „cel făcut din pământ roşu-închis” cât şi „cel făcut din sânge”.

Aceeaşi relaţie între elementul esenţial al unei fiinţe vii şi sânge, există şi în relatările mesopotamiene despre facerea omului. Casa aceea cu rol de spital unde Ea şi Zeiţa Mamă s-au dus pentru a crea omul era numită Casa lui Şimti; cei mai mulţi savanţi traduc asta prin „casa unde este determinată soarta omului”, dar termenul Şimti provine cu siguranţă din cuvântul sumerian ŞI.IM.TI, care, luat silabă cu silabă, înseamnă „răsuflare-vânt-viaţă”. Bit Şimti înseamnă, literal, „casa în care răsuflarea vieţii este suflată înăuntru”. Acest lucru este practic identic cu relatarea biblică.

Într-adevăr, termenul acadian folosit în Mesopotamia pentru a traduce cuvântul sumerian ŞI.IM.TI, era *napiştu* – identic cu *nefeş*. Iar *nefeş* şi *napiştu* era „ceva” imposibil de definit aflat în sânge.

Dacă Vechiul Testament oferă foarte puţine indicii, textele mesopotamiene sunt foarte explicite în acest subiect. Nu numai că specifică faptul că sângele era necesar amestecului din care a fost creat omul, ci menţionează şi faptul că acesta trebuia neapărat să fie sânge de zeu, sânge divin.

Când zeii s-au decis să facă omul, conducătorul lor a spus: „Sânge voi da, ce dă oaselor viaţa”. Sugerând ca acest sânge să fie luat de la un zeu anume, „Primitivii să fie făuriţi, după modelul lui”, a spus Ea. Alegând zeul,

Din sângele lui, ei au făcut omenirea;
La muncă apoi au pus-o, ca zeii să se odihnească...
A fost o lucrare ce mintea omului, puţină,
Nu poate să o înţeleagă.

După epopeea „Când zeii, ca şi oamenii...”, zeii au chemat-o apoi pe „Zeiţa Naşterii” (Zeiţa Mamă, Ninhursag) şi i-au cerut să îndeplinească sarcina:

Cum Zeiţa Mamă, aici este de faţă,
Să facă ea omul ea,
Cum Mama Zeilor este de faţă,
Să facă ea un *lulu*;
Muncitorul să facă, de-acum înainte, a zeilor muncă
Să facă un *Lulu Amelu*,
Jugul să-l poarte.

Într-un text vechi babilonian paralel, numit „Facerea omului de către Zeiţa Mamă”, zeii au chemat-o pe „Moaşa Zeilor, cunoscătoarea Mami” şi i-au spus:

Tu eşti cea care în pântec i-ai purtat pe zei,
Tu eşti cea care poţi face omenirea.
Fă-l deci pe *Lulu*, el jugul să-l poarte.

Din acest moment, textul „Când zeii, ca oamenii” şi textele paralele, încep descrierea detaliată a actului propriu-zis al creaţiei. Acceptând însărcinarea, zeiţa (numită aici NIN.TI – „cea care dă viaţă”) a cerut o serie de „ingrediente”, inclusiv nişte substanţe chimice („bitumurile din Abzu”), ce urmau să fie folosite pentru „purificare”, şi „ţărână din Abzu”.

Orice ar fi fost aceste materiale, Ea a înţeles despre ce este vorba; acceptând, el a zis:

„Voi pregăti o baie pentru purificare,
Sânge să luăm de la un zeu...
Din carnea sa şi din sângele său,
Ninti să amestece ţărâna.”

Pentru formarea omului din ţărâna amestecată se pare că mai era nevoie şi de o anumită asistenţă feminină, precum şi de purtarea sarcinilor. Enki a oferit serviciile soţiei sale:

Ninki, zeiţa ce-mi este soţie,
În pântec sarcina o va purta.
Şapte zeiţe ale naşterii să fie
Alături de ea pentru ajutor.

După amestecarea „sângelui” şi „ţărânei”, urma sarcina propriu-zisă, care completa procesul acordării „amprentei” divine asupra noii creaturi.

Soarta celui nou-născut, e timpul s-o decizi;
Ninki va pune asupra lui un chip de zeu;
Iar ceea ce va fi el, va fi un „om”.

Desene de pe sigilii cilindrice asiriene pot foarte bine să fie, în intenţie, ilustrări ale acestor texte – arătând cum Zeiţa Mamă, (simbolul ei era cuţitaşul pentru tăierea ombilicului) şi Ea (al cărui simbol era, la început, semiluna) preparau amestecul, recitând incantaţii, îndemnându-se unul pe altul la muncă. (Fig. 151 şi 152)

Implicarea soţiei lui Enki, Ninki, în facerea primului exemplar reuşit de om ne aduce aminte de povestea lui Adapa, care a fost analizată mai devreme:

Fig. 151

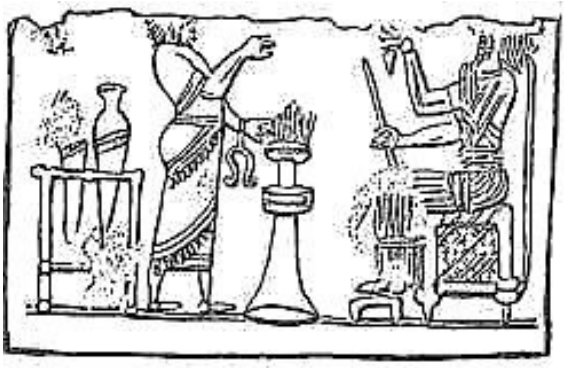

Fig. 152

În zilele acelea, în anii aceia,
Înţeleptul din Eridu, Ea,

Şi-a făcut singur un model de om.

Savanţii au crezut că desele referiri la Adapa ca fiind „fiu” al lui Enki sunt o indicaţie a faptului că acest zeu îl iubea atât de mult pe acest muritor, încât l-a adoptat. În acelaşi text, Anu îl numeşte pe Adapa „odrasla muritoare a lui Enki”. Se pare că implicarea soţiei lui Enki în procesul facerii lui Adapa, „modelul Adam”, a creat o anume relaţie de rudenie între noul om şi zeii săi: Ninki a fost cea care a fost însărcinată cu Adapa!

Ninti a binecuvântat noua fiinţă şi i-a prezentat-o lui Ea. Există unele sigilii cilindrice care înfăţişează o zeiţă, flancată de Copacul Vieţii şi nişte vase de laborator, ţinând în mână un nou-născut. (Fig. 153)

Fig. 153

Fiinţa care fusese astfel creată, numită în mod repetat de textele sumeriene „modelul de om” sau „forma”, era, după toate probabilităţile, creatura care trebuia, căci ceilalţi zei au cerut şi altele. Acest lucru, aparent neimportant, nu numai că lămureşte procesul prin care a fost creat omul, ci şi luminează o aparentă contradicţie din textul Bibliei.

Primul capitol din Cartea Genezei spune:

Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească şi parte femeiască i-a făcut.

Capitolul 5, care este numit „Urmaşii lui Adam...”, spune însă:

În ziua când Dumnezeu l-a făcut pe Adam, l-a făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu;

I-a făcut parte bărbătească şi parte femeiască, i-a binecuvântat şi le-a dat numele de „Adam”, în ziua în care i-a făcut.

Ceva mai devreme însă ni se spune că Dumnezeu a creat, după chipul şi asemănarea lui, o singură fiinţă, „Adam”, în aparentă contradicţie cu ideea că atât bărbatul cât şi femeia au fost creaţi simultan. Contradicţia este adâncită şi de faptul că ni se spune, în Capitolul 2, că Adam a fost singur pentru o vreme, până când Dumnezeu l-a adormit, i-a luat o coastă şi a creat-o astfel pe Eva.

Această contradicţie, care i-a intrigat atât pe savanţi, cât şi pe teologi deopotrivă, dispare imediat ce observăm că textele biblice sunt, de fapt, condensări ale textelor sumeriene. Acestea ne informează că, după ce a încercat să creeze un Muncitor Primitiv prin încrucişarea oamenilor-maimuţă cu diverse animale, nefilimii au decis că singurul „amestec” ce ar sluji interesele lor este cel dintre oamenii-maimuţă şi nefilimii înşişi. După o serie de experimente nereuşite, un „model” – Adapa/Adam – a reuşit. La început deci a fost un singur Adam.

Odată ce Adapa/Adam s-a dovedit a fi creatura potrivită, el a fost folosit ca model genetic sau ca „formă” pentru crearea celorlalţi, iar aceştia nu au fost doar bărbaţi, ci şi femei. După cum am arătat anterior în această carte, „coasta” biblică din care a fost făcută femeia era de fapt un joc de cuvinte, pornind de la sumerianul TI („coastă” şi „viaţă”) – confirmând că Eva a fost creată din „esenţa vieţii” lui Adam.

*

Textele mesopotamiene ne oferă o relatare completă a evenimentelor care au condus la facerea şi multiplicarea lui Adam. Instrucţiunile lui Enki au fost urmate. În casa lui Şimti – unde este suflată înăuntru răsuflarea vieţii – s-au adunat Enki, Zeiţa Mamă şi paisprezece zeiţe ale naşterii. Fusese obţinută „esenţa” zeilor şi fusese pregătită baia „purificării”. „Ea a curăţat ţărâna în faţa ei, mereu rostind incantaţii.”

Zeul care purifica Napiştu, Ea, a vorbit.
în faţa ei aşezat, o îndemna înainte.

După ce ea a recitat incantaţia
Mâinile şi le-a pus în ţărână, amestecul făcându-l.

Asistăm acum la procesul de facere în masă a oamenilor. Cu cele patrusprezece zeiţe ale naşterii prezente,

Ninti a modelat paisprezece bucăţi de lut;
Şapte dintre ele, în dreapta le-a pus,
Pe celelalte-n stânga.
Între ele a pus, apoi, forma.
...părul ea...
...cuţitul pentru tăierea ombilicului.

Este evident că zeiţele naşterii au fost împărţite în două grupuri. „Înţelepte şi ştiutoare, de două ori şapte zeiţe ale naşterii s-au adunat”, explică textul mai departe. Apoi, Zeiţa Mamă a pus în pântecele lor „ţărâna amestecată”. Sunt şi unele indicii despre o probabilă operaţie chirurgicală – îndepărtarea sau raderea părului, prezenţa unui instrument chirurgical, un cuţitaş. Nu mai rămăsese altceva decât să aştepte.

Zeiţele naşterii au fost ţinute-mpreună
Ninti a stat, lunile numărând.
Luna a zecea, sorocul, încet s-apropia.
A zecea lună a sosit
Vremea deschiderii pântecelor trecuse;
Zeiţa a înţeles ce se-ntâmplase.
Şi-a acoperit capul şi a-nceput moşitul.
Bustul şi l-a încorsetat şi a pronunţat binecuvântarea.
A tras o formă; în ea era viaţă.

Deci omenirea a avut parte de o naştere întârziată. Amestecul de „ţărână” şi „sânge” a fost folosit pentru a induce sarcina în cele paisprezece zeiţe ale naşterii. Dar trecuse luna a noua şi începuse luna a zecea. „Vremea deschiderii pântecelor trecuse”. Înţelegând, de ce este nevoie, Zeiţa Mamă „a-nceput moşitul”. Că ea a procedat la un fel de operaţie chirurgicală reiese şi mai clar dintr-un text paralel, deşi este mai fragmentat:

Ninti... numără lunile...
Cele zece luni sorocite le-au chemat.
„Zeiţa ale cărei mâini deschid” a venit.

Cu... ea pântecul l-a deschis.
Faţa de bucurie i s-a luminat.
Capul îi era acoperit;
...A făcut o deschizătură.
Şi ceea ce era în pântec a ieşit.

Copleşită de bucurie, Zeiţa Mamă a ţipat.

„L-am făcut!
Mâinile mele l-au făcut!”

*

Cum a fost creat omul?

Textul „Când zeii ca şi oamenii” conţine un pasaj care pare să aibă rostul de a explica de ce trebuiau amestecate „sângele zeilor” şi „ţărâna”. Elementul „divin” necesar nu consta pur şi simplu din luarea de sânge de la unul dintre zei, ci ceva mult mai esenţial şi mai important. Zeul care fusese ales pentru acest lucru, ni se spune, avea TE.E.MA – un cuvânt pe care o serie de autorităţi în materie (W.G. Lambert şi A.R. Millard de la Oxford, de exemplu) îl traduc prin „personalitate”. Dar termenul antic este mult mai clar; el înseamnă, literal, „ceea ce adăposteşte ceea ce este legat de memorie”. Mai mult, acelaşi termen apare în versiunea acadiană ca *etemu*, cuvânt ce este tradus îndeobşte prin „spirit” sau „duh”.

În ambele instanţe avem de-a face cu acel „ceva” din sângele zeului care defineşte individualitatea lui. Toate acestea, suntem siguri de asta, nu sunt decât feluri ocolite de a spune că Ea căuta de fapt, atunci când a pus sângele zeului într-o serie de „băi purificatoare”, *genele* zeului.

Scopul amestecării complete a elementului divin cu elementul pământean este şi el explicat în detaliu:

În ţărână, zeul şi omul vor fi amestecaţi,
Ca unul să fie.
Şi până la sfârşitul zilelor
Carnea şi sufletul
Care în zeu a fost copt –
Acel suflet, prin frăţia de sânge să fie uniţi.
La semnul său, viaţa să triumfe.
Ca asta să nu fie uitată în veci,

„Sufletul” pe veci prin frăţia de sânge să fie legat.

Aceste cuvinte nu au fost înţelese deloc de savanţi. Textul spune clar că sângele zeului a fost amestecat cu ţărâna pentru a lega genetic „până la sfârşitul zilelelor” pe zei şi pe oameni astfel încât atât carnea („chipul”), cât şi sufletul („asemănarea”) zeilor să se imprime în om într-o rudenie de sânge care să nu poată fi niciodată despărţite.

Epopeea lui Ghilgamesh spune că atunci când zeii au trebuit să facă o pereche pentru Ghilgamesh, care era parţial de origine divină, Zeiţa Mamă a amestecat „ţărână” cu „esenţa” zeului Ninurta. Mai departe în text, puterea nemaipomenită a lui Enkidu este atribuită faptului că avea în el „esenţa lui Anu”, un element pe care îl obţinuse tot prin intermediul lui Ninurta, nepotul lui Anu.

Termenul acadian *kişir* se referă la o „esenţă”, un „concentrat” pe care îl posedau zeii. E. Ebelling rezumă toate eforturile sale de a afla cu exactitate ce înseamnă acest *kişir* spunând că „Esenţa, sau o altă nuanţă a acestui termen, el putea fi aplicat foarte bine atât zeilor cât şi rachetelor din cer.” E.A. Speiser adaugă ideea că acest termen implică şi „ceva care a venit din cer”. „Are o conotaţie”, continuă el, „de parcă ar fi folosit acest termen într-un context medical”.

Iată-ne ajunşi la cel mai simplu şi mai corect echivalent al acestui cuvânt: *gene*.

Indiciile din textele antice, precum şi cele din Biblie sugerează că procesul adoptat pentru unirea celor două seturi de gene – cele ale unui zeu şi cele ale unui *Homo Erectus* – implica uzul genelor masculine ca element divin şi a celor feminine ca element terestru.

Spunând în mod repetat că Dumnezeu l-a făcut pe Adam după chipul şi asemănarea sa, Biblia spune însă, ceva mai târziu, când descrie naşterea lui Set:

La vârsta de o sută treizeci de ani, Adam a născut un fiu, după chipul şi asemănarea lui, şi i-a pus numele Set.

Terminologia folosită este cea utilizată şi pentru descrierea facerii lui Adam de către Dumnezeu. Dar Set a fost cu siguranţă născut de Adam printr-un proces biologic normal – fertilizarea unui ovul, concepţia, sarcina şi apoi naşterea. Terminologia identică vorbeşte însă de un proces identic, iar singura explicaţie

plauzibilă ar fi aceea că şi Adam a fost născut de Zeitatea din Biblie prin procesul de fertilizare a ovulului unei pământence de către un zeu.

Dacă „ţărâna” cu care a fost amestecat elementul zeiesc era elementul terestru – aşa cum subliniază toate textele – atunci singura concluzie care se poate trage este că sperma unui zeu – şi materialul său genetic – a fost introdusă în ovulul unei femei-maimuţă!

Termenul acadian pentru „ţărână” – ori, mai degrabă, „lut” – este *tit*. Dar el se scria în original TI.IT („ceea ce este cu viaţă”). În ebraică, *tit* înseamnă „noroi” dar sinonimul său este *boş*, care are aceeaşi rădăcină cu *bişa* („mlaştină”) şi *beşa* („ou”).

Povestea creaţiei este plină de jocuri de cuvinte. Am văzut dubla, ba chiar tripla semnificaţie a lui Adam-adama-adamatu-dam. Atributul Zeiţei Mamă, NIN.TI, însemna atât „Zeiţa Vieţii” cât şi „Zeiţa din Coastă”. Atunci, de ce nu şi *boş-bişabeşa* (lut-noroi-ou) pentru ovul?

Ovulul unei femele de *Homo Erectus*, fertilizat de genele unui zeu a fost apoi implantat în pântecul soţiei lui Enki şi, după ce a fost obţinut „modelul”, copii ale acestuia au fost implantate în pântecele celor paisprezece zeiţe ale naşterii, pentru a trece prin procesul biologic normal.

Cele înţelepte şi învăţate
De două ori şapte zeiţe s-au adunat.
Şapte dintre ele au născut bărbaţi,
Şapte dintre ele au născut femei.
Zeiţa naşterilor a adus apoi,
Suflarea Vieţii,
În perechi ei s-au adunat,
În perechi s-au adunat în faţa ei.
Creaturile erau Oamenii –
Creaturile Zeiţei Mamă.

Homo Sapiens fusese creat.

*

Legendele antice, informaţiile din Biblie şi ştiinţa modernă sunt compatibile şi în ceea ce priveşte un alt aspect. Conform descoperirilor antropologilor moderni, omul a apărut în Africa. Textele mesopotamiene sugerează şi ele că facerea omului a

avut loc în Apsu – în Lumea Inferioară, acolo unde se aflau minele zeilor. Paralel cu Adapa, „modelul de om”, unele texte vorbesc despre „sfânta Amama, femeia de pe Pământ,” care îşi avea lăcaşul în Apsu.

În textul „Facerea omului”, Enki îi dă următoarele instrucţiuni Zeiţei Mamă: „Amestecă-ntr-un vas ţărâna de la Capătul lumii, de deasupra lui Apsu.” Un imn pentru operele lui Ea, care „Apsu l-a făurit, pentru a locui acolo”, începe cu cuvintele:

Divinul Ea în Apsu
A luat o bucată de lut,
Pe Kulla din ea l-a făcut
Templele să le refacă.

Imnul continuă înşirând specialiştii în construcţii, precum şi pe cei însărcinaţi cu strângerea „bogatelor roade din munţi şi din mări”, care au fost creaţi de Ea – toţi, se sugerează în text, din bucăţi de „lut” culese din Abzu, ţinutul minelor din Lumea Inferioară.

Textul subliniază cu tărie faptul că, în timp ce la Eridu, Enki şi-a făcut o casă din cărămidă, în Abzu el a construit una împodobită cu pietre preţioase şi argint. De acolo a ieşit creatura sa, omul:

Zeul din AB.ZU, regele Enlil...
Din argint şi lapislazuli şi-a făcut casa;
Argintul şi lapislazuli ce scânteiază,
Tatăl cu iscusinţă era potrivit.
Creaturile cu înfăţişarea strălucitoare,
Ieşind din AB.ZU
Stau cu toţii în faţa zeului Nudimmud.

Se poate conchide din textele mesopotamiene chiar că apariţia omului a creat zâzanie printre zei. S-ar părea că, cel puţin la început, noii Muncitori au fost trimişi în Ţinutul Minelor. Din această cauză, anunnakii care munceau în Sumer au fost frustraţi de noua forţă de muncă. Un text enigmatic, botezat de oamenii de ştiinţă „Legenda târnăcopului”, este, de fapt, o înregistrare a evenimentelor care i-au făcut pe anunnakii care lucrau în Sumer să-şi obţină şi ei partea lor de Capete Negre.

Căutând să stabilească „ordinea lucrurilor”, Enlil a luat decizia extremă de a întrerupe contactul dintre „Cer” (A

Douăsprezecea Planetă sau o navă spaţială) şi Pământ şi a luat o serie de măsuri drastice împotriva locului de unde „carnea s-a împrăştiat”.

Zeul,
Ceea ce este potrivit a făcut.
Zeul Enlil,
Ale cărui porunci nu pot fi schimbate,
Cu repeziciune a separat Cerul de Pământ,
Ca cei creaţi să poată ieşi la lumină.
Cu repeziciune a despărţit Cerul de Pământ.
În „legătura dintre Cer şi Pământ” a făcut o tăietură,
Ca cei creaţi să iasă la lumină
Din locul-de-unde-s-a-împrăştiat-carnea.

Împotriva „Ţinutului Coşului şi Târnăcopului”, Enlil a făurit o armă grozavă numită AL.A.NI („axul care produce putere”). Această armă avea un „dinte” cu care „ca un rinocer uriaş”, putea ataca şi distruge zidurile cele mai groase. După această descriere se pare că era un fel de perforator mecanic, montat pe ceva asemănător unui buldozer care distrugea totul în cale:

Casa care se ridicase împotriva zeului,
Casa care nu se supune puterii sale,
AL.A.NI a făcut-o să se supună.
Dintre răi... capetele plantei le zdrobeşte,
Îi calcă rădăcinile, îi sfarmă coroana.

Încărcându-şi arma cu un „sfărâmător de pietre”, Enlil îşi lansează atacul:

Zeul a chemat-o pe Alani, poruncă i-a dat,
Ca pe o coroană, pe cap i-a pus sfărâmătorul de pietre.
Şi l-a mânat spre locul de unde s-a împrăştiat carnea.
În groapă era capul omului.
Din pământ ieşeau oamenii spre Enlil.
Privirea sa asupra Capetelor Negre zăbovea.

Recunoscători, anunnakii i-au întâmpinat pe Muncitorii Primitivi şi nu au mai pierdut timpul, punându-i imediat la lucru.

Anunnaki au păşit spre el,

Braţele şi le-au ridicat mulţumind,
Ungând inima lui Enlil cu laude.
Capetele Negre îi ceruseră.
Capetelor Negre
Ei le-au dat târnăcopul să-l poarte.

La fel, şi Cartea Genezei spune că Adam a fost făcut în altă parte, în vestul Mesopotamiei şi adus acolo pentru a lucra grădina Eden:

Şi Domnul Dumnezeu a sădit o grădină în Eden, spre răsărit... Şi l-a luat pe Adam, l-a pus în grădina Edenului, s-o muncească şi s-o îngrijească.

Capitolul 13 Sfârşitul pământenilor

Credinţa autoamăgitoare a omului că a existat o Vârstă de aur în istoria umanităţii nu se poate baza pe amintirile oamenilor, deoarece acest lucru s-a petrecut cu prea mult timp în urmă, când omul era mult prea primitiv pentru a însemna vreo informaţie concretă pentru generaţiile viitoare. Dacă omenirea are un sentiment inconştient că în zorii istoriei sale a trecut printr-o perioadă de pace şi bunăstare, de fericire deplină, este pentru că omul nu ştie altceva. Aşa stau lucrurile şi din cauza faptului că poveştile despre acele vremuri fericite le-au fost spuse oamenilor, nu de către strămoşii lor, ci chiar de nefilimi.

Singura relatare completă a evenimentelor care i s-au întâmplat omului după transportarea sa în Lăcaşul Zeilor din Mesopotamia este povestea biblică a lui Adam şi Eva în Grădina Raiului:

Apoi Dumnezeu a sădit o grădină în Eden, spre răsărit; şi a pus acolo pe omul pe care îl întocmise.

Domnul Dumnezeu a făcut să răsară din pământ tot felul de pomi plăcuţi la vedere şi buni la mâncare; şi pomul vieţii în mijlocul grădinii şi pomul cunoştinţei binelui şi răului...

Domnul Dumnezeu a luat pe om şi l-a aşezat în grădina Edenului, ca să o lucreze şi ca să o păzească.

Domnul Dumnezeu a dat omului porunca aceasta: „Poţi să mănânci după plăcere din orice pom din grădină; dar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreşit.”

Deşi în Eden se aflau doi pomi vitali, pământenilor nu le-a fost interzis accesul decât la unul dintre ei, Copacul cunoştinţei. Zeitatea – în momentul acela – nu părea preocupată de faptul că omul ar fi putut gusta şi din Copacul vieţii. Oricum, omul nu a fost în stare să respecte nici măcar această singură interdicţie, drept pentru care a urmat tragedia.

Tabloul idilic nu avea însă să dureze foarte mult, el lăsând loc la evenimentele pe care cercetătorii Bibliei şi teologii îl numesc „Păcatul lui Adam”.

Apărând ca din pământ, şarpele nesocoteşte poruncile Domnului:

Apoi şarpele a zis femeii: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: «Să nu mâncaţi din toţi pomii din Grădină?»

Femeia a răspuns şarpelui: „Putem să mâncăm din rodul tuturor pomilor din grădină,

Dar din rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: «Să nu mâncaţi şi nici să nu vă atingeţi de el, ca să nu muriţi.»

Atunci şarpele a zis femeii: „Hotărât că nu veţi muri; dar Dumnezeu ştie că, în ziua când veţi mânca din el, vi se vor deschide ochii, şi veţi fi ca Dumnezeu cunoscând binele şi răul."

Femeia a văzut că pomul era bun de mâncat şi plăcut de privit şi că pomul era de dorit ca să i se deschidă cuiva mintea. A luat din rodul lui şi a mâncat; a dat şi bărbatului ei care era lângă ea, şi bărbatul a mâncat şi el.

Atunci li s-au deschis ochii la amândoi; au cunoscut că sunt goi şi au cusut laolaltă frunze de smochin şi şi-au făcut şorţuri din ele.

Citind şi recitind această povestire concisă, dar totuşi precisă, nu putem să nu ne întrebăm care este sensul ei. Fiindule interzisă, sub ameninţarea pedepsei cu moartea, chiar şi atingerea fructelor, cei doi pământeni, totuşi, mănâncă din Pomul cunoaşterii, care îi face „asemeni zeilor". Cu toate acestea, singurul lucru care se întâmplă este că cei doi realizează dintr-o dată că sunt goi.

Starea de goliciune era un aspect cu adevărat important al întregului incident. Povestea biblică a lui Adam şi Eva începe cu cuvintele: „Omul şi nevasta lui erau amândoi goi şi nu le era ruşine". Erau, trebuie să înţelegem, la un nivel inferior de dezvoltare al fiinţei umane evoluate: nu numai că erau goi, dar nu realizau nici implicaţiile acestei goliciuni.

O examinare mai atentă a acestei poveşti relevă faptul că tema acesteia o reprezintă dezvoltarea la om a instinctelor sexuale. „Cunoştinţele" care îi erau interzise omului nu erau de natură ştiinţifică, ci era ceva legat de diferenţele dintre cele două sexe; căci, imediat ce au „gustat" din Pomul cunoaşterii, „ei au ştiut că sunt goi" şi şi-au acoperit organele sexuale.

Continuarea naraţiunii biblice confirmă conotaţia dintre goliciune şi necunoaştere, căci Dumnezeu nu a avut nevoie de prea mult timp pentru a-şi da seama de ce se întâmplase:

Atunci au auzit glasul lui Dumnezeu, care umbla prin grădină în răcoarea zilei; şi omul şi nevasta lui s-au ascuns de faţa Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină.

Dar Domnul Dumnezeu a chemat pe om, şi i-a zis: „Unde eşti?”

El a răspuns: „Ţi-am auzit glasul prin grădină; şi mi-a fost frică pentru că eram gol şi m-am ascuns.”

Iar Domnul Dumnezeu a zis: „Cine ţi-a spus că eşti gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care îţi poruncisem să nu mănânci?”

Recunoscând adevărul, Muncitorul Primitiv a dat vina pe nevasta lui, care, la rândul ei, a dat vina pe şarpe. Grozav de mâniat, Dumnezeu l-a blestemat pe şarpe şi pe cei doi pământeni. Apoi – surprinzător – Yahweh „le-a făcut celor doi haine din piei de animale şi i-a îmbrăcat”.

Evident, nu se poate presupune în mod serios că scopul acestui incident – care a condus la alungarea omului din grădina Edenului – este doar acela de a explica felul în care au ajuns oamenii să poarte haine. Purtarea hainelor nu a fost decât o manifestare exterioară a dobândirii noilor „cunoştinţe”. Cheia întregului episod o reprezintă dobândirea acestor „cunoştinţe” de către pământeni şi încercări ale zeului de a le împiedica accesul la ele.

Cu toate că până acum nu a fost descoperit corespondentul mesopotamian al acestei povestiri, nu există nicio îndoială că aceasta – ca de altfel toate celelalte istorii din Biblie referitoare la creaţie şi preistoria omului – este de origine sumeriană. Avem locul: Lăcaşul Zeilor din Mesopotamia, avem obişnuitul joc de cuvinte, tipic sumerian, din numele Evei („femeia [făcută] din esenţa vieţii” şi „femeia [făcută] din coapsă”) şi avem cei doi copaci vitali, Copacul cunoaşterii şi Copacul vieţii, la fel ca în Lăcaşul lui Anu.

Chiar şi cuvintele lui Dumnezeu reflectă originea sumeriană a povestirii, căci zeitatea unică ebraică trece din nou la folosirea pluralului, adresându-se colegilor săi divini care apar, dar nu în Biblie, ci în textele sumeriene:

Apoi, Domnul Dumnezeu a zis: „Iată că omul a ajuns ca unul din Noi, cunoscând binele şi răul. Să-l împiedicăm dar, acum, ca

nu cumva să nu întindă mâna să ia şi din Pomul vieţii şi să mănânce din el, şi să trăiască în veci.”

De aceea l-a izgonit Dumnezeu pe Adam din Grădina lui Eden.

Aşa cum ne indică numeroase desene sumeriene, la început omul îi servea pe zei gol. Era gol atunci când servea mâncarea şi băutura zeilor, gol când muncea pe câmp sau în construcţii. (Fig. 154,155)

Fig. 154

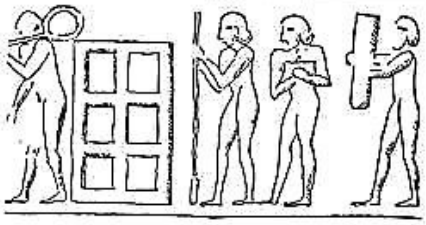

Fig. 155

Ceea ce rezultă de aici este că statutul omului pe lângă zei era similar celui al unui animal domestic. Pur şi simplu, zeii adaptaseră un animal deja existent pentru a le sluji nevoile.

Oare această lipsă de „cunoştinţe” nu implica şi faptul că, gol ca un animal, nou-făurita fiinţă avea relaţii sexuale şi cu animalele? Unele desene mai vechi par să sugereze tocmai acest lucru. (Fig. 156)

Fig. 156

Textele sumeriene, cum ar fi Epopeea lui Ghilgamesh, par să indice că acesta era felul în care se făcea diferenţa între omul sălbatic şi omul evoluat. Când oamenii din Uruk au vrut să-l civilizeze pe sălbaticul Enkidu – „barbarul acela, din întintinderile stepei” – ei au apelat la servicile unei „femei pentru plăceri” şi au trimis-o să se întâlnească cu Enkidu la adăpătoarea unde acesta se hârjonea cu prietenele sale animale şi acolo „cu el să se dezmierde”.

Din text reiese că punctul de cotitură în „civilizarea” lui Enkidu a fost respingerea acestuia de animalele alături de care trăise până atunci. Era foarte important, i-au spus oamenii din Uruk fetei, ca ea să îi ofere „femeieşti dezmierdări”, până când „fiarele sălbatice, ce-alături de el au crescut în stepă, de la el să se îndepărteze”. Renunţarea lui Enkidu la sodomie era un pas important în procesul „civilizării” sale.

Atunci el a îmbrăţişat-o şi sânii i-a dezvelit,
Acolo, pe loc, cu ea s-a împreunat...
Pe el, sălbaticul, l-a dezmierdat cu farmecele ei femeieşti.

Se pare că trucul a reuşit. După şase zile şi şapte nopţi, „după ce el de farmecele ei s-a săturat”, şi-a amintit de animalele lui.

Faţa şi-a îndreptat-o spre fiarele sălbatice;
Dar la vederea lui gazelele fugeau.
Fiarele sălbatice din stepă
De trupul său, acum, se depărtau.

Declaraţia este explicită. Împreunarea cu o fiinţă umană l-a schimbat profund pe Enkidu, atât de mult încât foştii săi tovarăşi de „hârjoneală” „s-au îndepărtat de la trupul său”. Nu au fugit pur şi simplu, ele evitau contactul fizic cu Enkidu.

Uluit, acesta a rămas nemişcat pentru o vreme, „Căci animalele sălbatice dispăruseră.” Dar schimbarea nu era regretată, după cum explică mai departe textul:

Acum el văzuse, înţelesese pe deplin...
Femeia îi spuse lui Enkidu:
„Acuma stii Enkidu;
Şi ca şi zeii eşti!”

Cuvintele din acest text mesopotamian sunt aproape identice cu cele din povestea biblică a lui Adam şi Eva. Aşa cum spusese şarpele, mâncând din Pomul cunoaşterii, ei deveniseră – în ceea ce priveşte aspectul sexual – „la fel ca zeii” – cunoscând „binele şi răul”.

Dacă asta înseamnă că omul a ajuns să recunoască faptul că a face sex cu animalele era necivilizat şi rău, de ce au mai fost pedepsiţi Adam şi Eva fiindcă au renunţat la sodomie? Vechiul Testament este plin de ameninţări împotriva celor care practicau sodomia, iar faptul că dobândirea unei virtuţi atrage după sine mânia zeilor, este de neconceput.

„Cunoaşterea” dobândită de om împotriva voinţei zeităţii – sau a uneia dintre ele – trebuie să fie de o natură mult mai profundă. Era ceva bun pentru om, dar pe care creatorii lui nu doreau ca acesta să-l posede.

Trebuie să citim cu atenţie printre rândurile blestemului lui Dumnezeu împotriva Evei, pentru a descoperi natura acelui „ceva”:

Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferinţa şi însărcinarea ta; cu durere îţi vei naşte copii şi dorinţele tale se vor ţine după bărbatul tău, iar el va stăpâni asupra ta”...

Adam a pus nevestei sale numele Eva căci ea a fost mama tuturor celor vii.

Acesta este, într-adevăr, momentul-cheie transmis nouă de povestea biblică: atât timp cât Adam şi Eva nu au avut acces la „cunoaştere”, ei au trăit în Grădina Edenului fără a avea urmaşi.

După ce „au gustat din fructul oprit”, Eva a dobândit capacitatea (şi chinul, în acelaşi timp) de a avea copii. Numai după ce au dobândit „cunoaşterea”, „Adam a *cunoscut-o* pe Eva, nevasta lui, şi ea a rămas însărcinată şi l-a născut pe Cain”.

De-a lungul întregului Vechi Testament, termenul „a cunoaşte” este folosit pentru a denota împreunarea dintre bărbat şi femeie în scopul de a avea copii. Povestea lui Adam şi Eva în Grădina Edenului este povestea unui pas crucial în dezvoltarea omenirii: *dobândirea capacităţii de a procrea*.

Nu trebuie să ne surprindă faptul că primele exemplare din *Homo Sapiens* erau incapabile de a se reproduce. Indiferent care a fost metoda folosită de nefilimi pentru a adăuga materialul lor genetic în materialul biologic al hominizilor selectaţi de ei pentru acest scop, noua fiinţă era un hibrid, o încrucişare între două specii, chiar dacă înrudite, totuşi diferite. Asemenea catârului (încrucişare între iapă şi măgar), aceste mamifere hibride sunt sterile. Putem produce oricâţi catâri dorim prin însămânţare artificială sau prin procedee mai complicate de inginerie genetică, chiar şi fără împreunarea efectivă dintre cele două animale, dar niciun catâr nu poate procrea şi da naştere unui alt catâr.

Nu cumva, la început, nefilimii pur şi simplu îşi produceau doar numărul de „catâri umani” care le era necesar?

Curiozitatea noastră este mărită şi de o scenă gravată pe o piatră descoperită în munţii din sudul Elamului. Ea înfăţişează un zeu care stă şi care ţine în mână nişte vase ciudate din care curg nişte lichide – o reprezentare familiară a lui Enki. Alături de el se află o altă Mare Zeiţă, ceea ce indică faptul că mai degrabă ea îl ajută la munca sa, decât faptul că este soţia lui; ea nu poate fi alta decât Ninti, Zeiţa Mamă sau Zeiţa Naşterilor. Cei doi sunt înconjuraţi de alte zeiţe mai mici în rang – probabil zeiţele naşterii din poveştile Creaţiei. În faţa acestor creatori ai omului se află mai multe şiruri de fiinţe umane, a căror principală şi foarte stranie caracteristică este faptul că toţi arată la fel, de parcă ar fi fost făcuţi după acelaşi tipar. (Fig. 157)

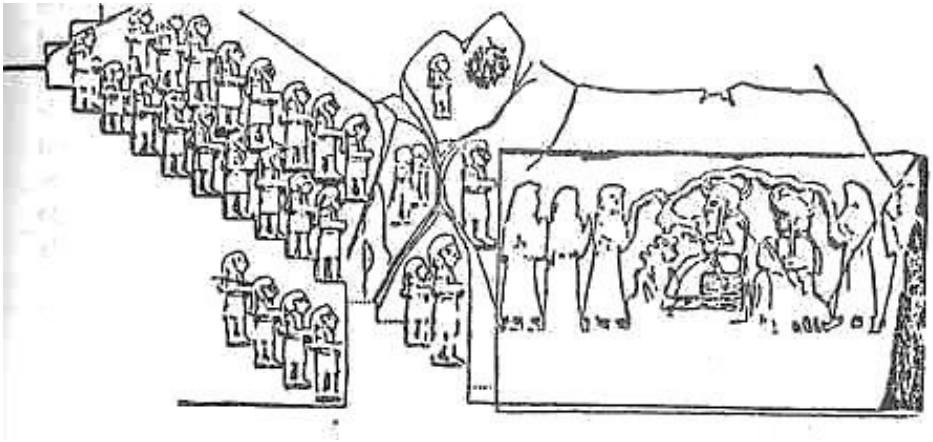

Fig. 157

Atenţia noastră se îndreaptă din nou asupra primelor fiinţe create de Enki şi de Zeiţa Mamă, care erau fără organe sexuale sau incomplete din punct de vedere sexual. Nu cumva acest text vorbeşte despre o primă fază a existenţei omului hibrid – o fiinţă după chipul şi asemănarea zeilor, dar din punct de vedere sexual, incomplete, adică lipsindu-le „cunoştinţele”?

După ce Enki a reuşit să producă un „model perfect” – pe Adapa/Adam –, a început procesul de „producţie în masă”, ne indică textele sumeriene: implantarea unor ovare tratate genetic în „pântecele” zeiţelor naşterii, ştiindu-se dinainte că şapte dintre ele vor naşte femei, iar celelalte şapte, bărbaţi. Acest lucru, nu numai că descrie procesul prin care a fost făcut omul, ci demonstrează cu certitudine că primele exemplare de *Homo Sapiens* nu puteau procrea.

Incapacitatea hibrizilor de a procrea – s-a descoperit abia recent – se datorează unor deficienţe ale celulelor reproducătoare. În timp ce toate celulele conţin doar un singur set de cromozomi, omul şi alte mamifere sunt capabili să se reproducă deoarece celulele lor sexuale conţin fiecare câte două seturi. Dar această unică trăsătură lipseşte hibrizilor. Se fac acum eforturi prin ingineria genetică pentru rezolvarea acestei deficienţe a hibrizilor, în dorinţa de a-i face normali, din punct de vedere sexual.

Nu cumva acest lucru a fost realizat, pentru oameni, de zeul al cărui titlu era „Şarpele”?

Cu siguranţă că şarpele din Biblie nu avea nimic în comun cu fiinţa pe care o numim noi astfel – căci el a putut vorbi cu Eva, el cunoştea adevărul despre Copacul cunoaşterii şi avea cu siguranţă un statut foarte înalt, din moment ce şi-a permis să-l facă mincinos pe zeul care a creat oamenii. Să ne reamintim că în toate tradiţiile antice zeitatea principală se luptă cu un zeu Şarpe – tradiţii care îşi au rădăcina, cu siguranţă, în Sumer.

Povestea biblică oferă multe alte indicii despre originea sa sumeriană, inclusiv prezenţa unor alte zeităţi: „Omul a devenit unul ca Noi.” Nu este exclusă posibilitatea ca disputa din Biblie dintre Dumnezeu şi Şarpe să fie nimic altceva decât disputa dintre zeii sumerieni Enlil şi Enki.

Disputa dintre cei doi, aşa cum am descoperit, s-a tras din numirea lui Enlil ca „rege” al Pământului, deşi Enki fusese cel care făcuse munca cea mai dificilă. În timp ce Enlil stătea în confortabilul Centru de Control al Misiunilor de la Nippur, Enki era trimis să organizeze muncile din Lumea Inferioară, operaţiunile miniere ale zeilor. Revolta anunnakilor a fost îndreptată împotriva lui Enlil şi a fiului său Ninurta; zeul care a vorbit în numele lor a fost Enki. Tot Enki a fost cel care a propus şi s-a ocupat de dificila muncă a creării Muncitorilor Primitivi; Enlil a trebuit să utilizeze forţa pentru a obţine o parte din aceşti muncitori. Aşa cum înregistrează textele sumeriene, în cursul istoriei omenirii Enki apare ca un protector al oamenilor, în timp ce fratele său este considerat mult mai aspru faţă de oameni, dacă nu de-a dreptul un prigonitor. Rolurile zeului care încearcă să menţină noile fiinţe „incomplete” din punct de vedere sexual, şi cel al „şarpelui” care îi îndeamnă pe oameni să guste din „fructul oprit” al cunoaşterii se potrivesc perfect celor doi zei.

Încă o dată, ne vine în ajutor cunoscutul, de-acum, joc de cuvinte sumerian, păstrat şi de tradiţia biblică. Termenul biblic pentru „şarpe” este *nahaş*, care înseamnă „şarpe”. Dar cuvântul se trage din rădăcina NHŞ, care înseamnă „a descifra, a afla”; deci, *nahaş* poate însemna şi „cel care descifrează, cel care află lucrurile”, un atribut care i se potriveşte perfect lui Enki, savantul zeilor, Zeul Cunoştinţelor Nefilimilor.

Făcând o paralelă cu povestea mesopotamiană a lui Adapa (care a dobândit „cunoaşterea”, dar nu a reuşit să obţină viaţa eternă) şi soarta lui Adam, S. Langdon, în cartea sa *Semitic Mithology* (Mitologie semitică) reproduce un desen descoperit în Mesopotamia care înfăţişează, cu siguranţă, secvenţa biblică: un şarpe înfăşurat în jurul unui copac, indicând fructele sale.

Simbolurile celeste sunt semnificative: foarte sus se află Planeta Crucii, care îl simbolizează pe Anu iar lângă şarpe se află semiluna, care era simbolul lui Enki. (Fig. 158)

Fig. 158

Dar cel mai semnificativ pentru teoria noastră, este faptul că textele mesopotamiene îl indică cu claritate pe Enki, ca fiind zeul care a oferit „cunoaşterea” lui Adapa:

Cu multă înţelegere a făcut pentru el...
înţelepciunea [i-a dăruit-o]
Lui i-a dat cunoştinţele;
Dar viaţa eternă nu i-a dat-o.

O poveste în imagini descoperită la Mari poate fi foarte bine o ilustrare a versiunii mesopotamiene a Genezei. Gravurile arată un Mare Zeu care stă pe un pământ ridicat deasupra apelor – o reprezentare clară a zeului Enki. De pe fiecare parte a „tronului” său ies şerpi de apă.

Alături de această figură centrală se află doi zei-copaci. Cel din dreapta, ale cărui ramuri sunt în formă de penis, ţine în mână un castron, care se presupune că ar conţine Fructul Vieţii. Cel din stânga, ale cărui ramuri sunt în formă de vagin, oferă crengile sale încărcate de fructe, reprezentând „Copacul Cunoaşterii” – darul procreării oferit de zei.

Alături, se află un alt zeu; noi sugerăm că el este Enlil. Supărarea lui pe Enki este evidentă. (Fig. 159)

Fig. 159

Nu vom şti niciodată ce anume a cauzat conflictul din Grădina Edenului, dar, oricare ar fi fost motivele sale, Enki a reuşit să perfecţioneze Muncitorul Primitiv şi să creeze un *Homo Sapiens*, capabil să se reproducă.

După ce omul dobândeşte „cunoaşterea” originalul ebraic încetează să se mai refere la el ca „Adam”, acest nume fiind dat unei persoane anume, un om numit Adam, primul patriarh biblic. Dar acest punct din istoria omenirii marchează şi separarea zeilor de oameni.

Separarea drumurilor, după care omul nu mai era doar un servitor idiot al zeilor, ci o persoană care îşi câştiga singură existenţa „cu sudoarea frunţii sale” cum spune Biblia, atribuind însă aceasta pe seama pedepsei divine: pentru a nu dobândi şi viaţa eternă el va fi alungat din Grădina Edenului. Conform acestei surse, primele aşezări independente ale oamenilor nu au fost întemeiate în sudul Mesopotamiei, unde se aflau oraşele şi grădinile nefilimilor, ci în est, în Munţii Zagros: „Şi l-a alungat pe Adam din Grădina Edenului să muncească pământul din care fusese făcut.”

Încă o dată, informaţiile biblice sunt confirmate de descoperirile ştiinţifice; civilizaţia omenească a început în ţinuturile muntoase care înconjoară câmpia mesopotamiană. Ce păcat că relatarea biblică este atât de sumară, căci ea oferă

informaţii nepreţuite despre ceea ce a fost prima civilizaţie omenească.

Alungat din Lăcaşul Zeilor, sortit unei vieţi scurte, dar capabil să se reproducă, omul a început să facă exact acest lucru. Primul „Adam” de care se ocupă Biblia „a cunoscut-o pe soţia lui, Eva”, şi ea a născut un fiu, Cain, care era plugar. Apoi, Eva l-a născut pe Abel, care a fost păstor. Sugerând ca posibilă cauză homosexualitatea, Biblia relatează că, „atunci Cain s-a ridicat împotriva fratelui său şi l-a omorât.”

Temându-se pentru viaţa lui, Cain a primit din partea zeilor un „semn” protector, şi i s-a poruncit să se mute mai spre răsărit. La început, a dus o viaţă nomadă, apoi s-a stabilit în „Ţara Nod” („fugă”) la răsărit de Eden. Acolo, el a avut un fiu, pe care l-a numit Enoh („început”) „şi a întemeiat o cetate pe care a numit-o după numele fiului lui Enoh”. Acesta, în schimb, a avut copii, nepoţi şi strănepoţi. În generaţia a şasea, după Cain, s-a născut Lameh. Fiii acestuia sunt creditaţi de Biblie ca întemeietori de „popoare”: Iabal „a fost tatăl celor care locuiesc în corturi şi păzesc vitele”; Iubal „a fost tatăl tuturor celor care cântă cu alăuta sau cavalul”; Tubalcain „a fost făuritorul tuturor uneltelor de aramă şi fier.”

Dar şi Lameh, la fel ca strămoşul lui, Cain, a fost amestecat într-un omor – de data aceasta, atât al unui om, cât şi al unui copil. Se poate presupune că aceştia nu erau doar nişte străini oarecare, căci Cartea Genezei insistă asupra acestui incident şi îl consideră un punct de cotitură în lista urmaşilor lui Adam. Biblia spune că Lameh şi-a adunat cele două soţii şi cei trei fii şi şi-a mărturisit crima, declarând: „Cain va fi răzbunat de şapte ori, iar Lameh de şaptezeci de ori câte şapte.” Această ciudată declaraţie, puţin înţeleasă de cercetători şi teologi, poate să aibă de a face cu succesiunea; credem că prin aceasta, Lameh spune, de fapt, că speranţa lor ca blestemul căzut asupra neamului lui Cain să se încheie la a şaptea generaţie (cea a copiilor lor) a fost năruită. Un nou blestem, mult mai mare, căzuse peste casa lui Lameh.

Confirmând presupunerea noastră, versetele următoare stabilesc o nouă linie succesorală, instaurată imediat după acest „blestem”:

Adam a cunoscut-o din nou pe nevasta lui;

Ea a născut un fiu, şi i-a pus numele Set („înlocuire); „căci, a zis ea, „Dumnezeu mi-a dat o altă sămânţă în locul lui Abel, pe care l-a ucis Cain”.

Vechiul Testament îşi pierde, din acest moment, orice interes în spiţa lui Cain şi Lameh. În continuare, povestirea despre evenimentele din istoria omenirii este ancorată în spiţa lui Adam, fiului său Set şi primului născut al lui Set, Enos, al cărui nume a dat în ebraică conotaţia generală de „fiinţă omenească”. „Atunci, ne spune Biblia, au început oamenii să cheme Numele Domnului.”

Această stranie afirmaţie a nedumerit pe cercetători şi pe teologi deopotrivă ani întregi. Este urmată de un capitol care înşiră urmaşii lui Adam, prin fiul lui, Set, şi Enos vreme de zece generaţii, sfârşindu-se cu Noe, eroul potopului.

Textele sumeriene, care descriu evenimentele din vremea când doar zeii locuiau în Sumer, povestesc şi vieţile oamenilor în epoca următoare, dar până la potop. Povestea sumeriană (de fapt, originalul) despre potop are şi ea un „Noe” al său, „un om din Şuruppak”, al şaptelea oraş întemeiat de nefilimi de la venirea lor pe Pământ.

La un moment dat, fiinţelor umane – alungate din Eden – le-a fost îngăduită întoarcerea în Mesopotamia, pentru a locui alături de zei, pentru a-i sluji şi a-i venera. Aşa cum interpretăm noi pasajul biblic, acest lucru s-a petrecut în vremea lui Enos. Atunci le-au permis zeii oamenilor să se întoarcă şi să-i slujească şi să „cheme numele zeilor”.

Nerăbdătoare să ajungă la următorul eveniment important din istoria omenirii, potopul, Biblia nu oferă prea multe informaţii despre patriarhii care i-au urmat lui Enos, în afară de numele lor. Dar semnificaţia numelui fiecărui patriarh poate sugera evenimentele care au avut loc în timpul vieţii lor.

Fiul lui Enos, prin care se continua linia începută cu Adam, a fost Cainan („micul Cain”); unii cercetători consideră că acest nume înseamnă „fierar”. Fiul lui Cainan a fost Mahalalel („cel care se roagă Domnului”). El a fost urmat de Iared („cel care s-a scoborât”); fiul său a fost Enoh („cel dedicat Domnului”) care, la vârsta de 365 de ani, a fost luat de Dumnezeu. Dar cu trei sute de ani mai devreme, el născuse un fiu, numit Metusela; numeroşi cercetători, pornind de la cele spuse de Lettia D. Jeffreys în cartea sa *Ancient Hebrew Names: Their significance and*

Historical Value (Vechile nume ebraice: semnificaţia şi valoarea lor istorică) traduc Metusela prin „omul din rachetă”.

Fiul lui Metusela s-a numit Lameh, însemnând, „cel care a fost umil”. Şi Lameh l-a născut pe Noe („mângâiere”), spunând: „Acesta ne va mângâia pentru osteneala şi truda mâinilor noastre, care vin din acest pământ pe care l-a blestemat Dumnezeu.”

Se pare că omenirea trecea printr-o perioadă de mari suferinţe în vremea în care s-a născut Noe. Truda grea şi munca necontenită nu duceau nicăieri, căci pământul, care trebuia să-i hrănească, fusese blestemat de zei. Scena era pregătită pentru potop – care urma să şteargă de pe suprafaţa pământului nu numai rasa umană, ci şi toate creaturile vii de pe acesta.

Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe Pământ şi că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău.

I-a părut rău lui Dumnezeu că a făcut om pe Pământ, şi S-a mâhnit în inima Lui.

Şi Domnul a zis: „Am să şterg de pe faţa Pământului pe omul pe care l-am făcut”.

Acestea sunt acuzaţii grave, prezentate ca justificare pentru drastica măsură de a „termina toată carnea”, dar din cauza lipsei de alte specificări, cercetătorii şi teologii deopotrivă nu au descoperit răspunsuri satisfăcătoare referitoare la „păcatele” omenirii, care ar fi putut să-l supere atât de tare pe Dumnezeu.

Folosirea repetată a cuvântului „carne” în versurile acuzatoare sugerează, desigur, că „păcatele” trebuie să fie legate de aceasta. Dumnezeu deplânge reaua „întocmire a gândurilor din inima omului”. Se pare că omul, după ce a descoperit sexualitatea, a devenit maniac sexual.

Dar destul de greu de acceptat că zeul s-a decis să şteargă omenirea de pe faţa pământului doar pentru că bărbaţii se iubeau prea des cu femeile lor. Textele mesopotamiene vorbesc deseori, pe şleau, despre sex şi dragoste printre zei. Sunt numeroase poemele ce descriu dragostea dintre zei şi zeiţe; adultere, violuri par a fi ceva normal printre zei. Zeci de texte descriu împreunările dintre zei şi soţiile şi concubinele lor, cu surorile şi fiicele lor şi chiar cu nepoate (a face dragoste cu aceasta din urmă se pare că era distracţia favorită a lui Enki).

Astfel de zei cu greu s-ar fi supărat că oamenii fac ceea ce făceau şi ei.

Noi credem că adevăratul motiv al zeilor a fost nu morala pământenilor. Dezgustul a fost cauzat de decăderea morală a zeilor înşişi. Pus astfel în lumină, straniul început al Capitolului 6 al Genezei devine clar:

Când au început să se înmulţească oamenii pe pământ şi li s-au născut fete

fiii lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase; şi din toate şi-au luat de neveste pe cele care şi le-au ales.

După cum indică aceste versete biblice, Dumnezeu a strigat: „Ajunge!” abia când fiii zeilor au început să se împreuneze cu pământencele.

Atunci Dumnezeu a zis: „Duhul Meu nu va mai rămâne pururea în om, căci şi omul nu este decât carne păcătoasă.”

Această declaraţie a rămas o enigmă timp de milenii. Citită în lumina descoperirilor noastre referitoare la manipularea genetică ce a fost pusă în joc la facerea omului, aceste versete poartă un mesaj pentru oamenii noştri de ştiinţă. „Duhul” zeilor – înnobilarea adusă de ei genelor umane – începuse să se deterioreze. Omenirea se „rătăcise” din această cauză întorcându-se înapoi la fiinţa alcătuită doar din „carne” reapropiindu-se de originile sale animale.

Astfel se poate înţelege distincţia ce era făcută între Noe care era „un om neprihănit şi fără pată” şi „Pământul care era stricat”. Căsătorindu-se cu bărbaţi şi femei pământeni, de o puritate genetică din ce în ce mai mică, zeii înşişi se aflau în pericol ca specie. Arătând că Noe singur continua să fie, genetic, pur, povestirea biblică justifică astfel contradicţia biblică: tocmai hotărându-se să şteargă toate vieţuitoarele de pe faţa pământului, el a decis să-l salveze pe Noe şi pe urmaşii lui şi „toate dobitoacele curate... şi din păsările cerului”, „ca să le ţii vii sământa pe toată faţa pământului”.

Planul imaginat de Dumnezeu pentru salvarea intenţiilor sale iniţiale a fost acela de a-l avertiza pe Noe asupra catastrofei care urma să vină şi ghidarea acestuia pentru construirea unei arce încăpătoare, în care să intre toate creaturile şi oamenii care

urmau să fie salvaţi. Avertismentul a fost dat lui Noe cu circa şapte zile înainte. Cumva, acesta a reuşit să se descurce cu construirea vasului, strângerea animalelor şi păsărilor, apoi s-a îmbarcat împreună cu familia sa în timpul indicat de Dumnezeu. „După cele şapte zile, au venit apele potopului pe pământ.” Apoi a urmat Potopul:

În ziua aceea s-au rupt toate izvoarele Adâncului cel mare şi s-au rupt stăvilarele cerului.

Ploaia a căzut pe pământ patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi... Apele au crescut şi au ridicat corabia, şi ea s-a înălţat deasupra pământului.

Apele au ajuns foarte mari şi au crescut pe pământ, şi corabia plutea pe deasupra apelor.

Apele au ajuns din ce în ce mai mari şi toţi munţii înalţi care sunt sub cerul întreg au fost acoperiţi.

Cu cincisprezece coţi s-au înălţat apele peste munţii care au fost acoperiţi.

Şi a pierit toată carnea...

Toate făpturile care erau pe faţa pământului, de la om până la vite, până la târâtoare şi până la păsările cerului: au fost nimicite de pe pământ. N-a rămas decât Noe şi ce era la el în corabie.

Vreme de 150 de zile au căzut ploile pe pământ, până când Dumnezeu:

A făcut să sufle un vânt pe pământ şi apele s-au potolit.

Izvoarele Adâncului şi stăvilarele cerurilor au fost închise, şi ploaia din cer a fost oprită.

Apele au scăzut de pe faţa pământului, scurgându-se şi împuţinându-se şi, după o sută cincizeci de zile, apele s-au micşorat.

În luna a şaptea, în ziua a şaptesprezecea a lunii, corabia s-a oprit pe muntele Ararat.

Conform versiunii biblice asupra evenimentelor, tragedia omenirii a început în „al şase sutelea an al vieţii lui Noe, în a doua lună, în ziua a şaptesprezecea a lunii”. Arca s-a oprit pe Muntele Ararat „în luna a şaptea, în ziua a şaptesprezecea a lunii”. Talazurile apelor şi „scăderea şi împuţinarea lor” – suficient pentru ca arca să poată acosta pe vârful muntelui

Ararat – a durat deci cinci luni. Apoi, „apele au mers scăzând până în luna a zecea. În luna a zecea, în ziua întâi a lunii s-au văzut vârfurile munţilor”, cu trei luni mai târziu.

Noe a aşteptat încă patruzeci de zile, apoi a trimis un corb şi un porumbel „să vadă dacă scăzuseră de pe faţa pământului”. În ziua a treia, porumbelul s-a întors purtând în cioc o ramură de măslin, indicând că apele scăzuseră suficient pentru ca să se vadă vârfurile copacilor. După încă o vreme, Noe a trimis din nou porumbelul, dar acesta nu s-a mai întors. Potopul se terminase.

Noe a ridicat învelitoarea corăbiei: s-a uitat şi iată că faţa pământului se uscase.

„În luna a doua, în a douăzeci şi şaptea zi a lunii, pământul era uscat de tot.” Era anul şase sute unu al vieţii lui Noe. Tragedia durase un an şi zece zile.

Apoi, Noe şi animalele din arcă au ieşit afară. El a făcut un altar şi a adus jertfe zeului.

Domnul a simţit miros plăcut; şi Domnul a zis în inima lui: „Nu voi mai blestema pământul din pricina oamenilor, pentru că întocmirea gândurilor din inima omului sunt rele din tinereţea lui; şi nu voi mai lovi tot ce este viu, cum am făcut”.

Acest „happy-end” este la fel de plin de contradicţii ca întreaga poveste a potopului. Capitolul începe cu o lungă înşirare a păcatelor omenirii, plus cele ale zeilor mai tineri. Se ia o decizie de maximă importanţă, care pare pe deplin justificată, aceea de a „sfârşi cu toată carnea păcătoasă”. Când totul s-a terminat, zeul este atras de mirosul plăcut al fripturilor şi, uitându-şi hotărârea sa iniţială de a distruge totul, expediază totul printr-o scuză, blamând „întocmirile gândurilor din mintea omului, care sunt rele din tinereţe”.

Serioasele dubii privind veridicitatea acestei poveşti dispar însă imediat ce realizăm că ea nu este decât o versiune uşor modificată a uneia sumeriene, mult anterioare. Ca şi în celelalte cazuri pe care le-am arătat mai înainte, Biblia monoteistă comprimă într-un singur zeu rolurile jucate de mai mulţi zei, nu totdeauna aflaţi în acord.

Până când au fost completate descoperirile arheologice referitoare la civilizaţia mesopotamiană şi descifrările textelor literare sumeriene şi acadiene, relatarea potopului în versiunea

biblică era singulară, cu excepţia unor elemente mitologice împrăştiate la diverse popoare. Descoperirea „Epopeii lui Ghilgamesh” plasează povestirea biblică într-o succesiune normală a evenimentelor, completând-o fericit, şi întărind-o, mai târziu prin descoperirea unor texte şi mai vechi, precum şi a unor fragmente preţioase din originalul sumerian.

Eroul povestirilor mesopotamiene despre potop este Ziusudra în sumeriană (Utnapiştim în acadiană), care a fost luat după potop în Lăcaşul Zeilor pentru a trăi fericit până la sfârşitul zilelor sale. Când, în căutarea nemuririi, a ajuns în acest loc, el l-a întrebat pe Utnapiştim despre secretul vieţii şi morţii. Utnapiştim i-a dezvăluit lui Ghilgamesh – şi prin el întregii omeniri de după potop – secretul supravieţuirii sale, „o treabă ascunsă, al zeilor secret” – adevărata istorie (putem spune) a potopului.

Secretul dezvăluit de el consta în faptul că, înainte de catastrofa diluviană, zeii au ţinut un consiliu şi au votat distrugerea omenirii. Votul şi hotărârea au fost ţinute secrete, dar Enki l-a căutat pe Utnapiştim, împăratul Şuruppakului, pentru a-l informa de apropiata calamitate. Venit în secret, zeul s-a ascuns după un panou de trestie, şi de după acesta i-a vorbit lui Utnapiştim. La început, avertismentul lui a fost criptic. Apoi, mesajul şi sfaturile sale au devenit foarte clare:

Om din Şuruppak, fiu al lui Ubar-Tutu:
Lasă-ţi casa, fă o corabie!
Lasă-ţi averea, cată la viaţa ta!
Uită de bogăţiile tale, salvează-ţi sufletul!
În corabie cu tine strânge sămânţa
La toate câte pe pământ vieţuiesc;
Corabia ce-o vei construi –
Măsurile ei, ţi le voi da eu.

Paralela cu textul biblic este evidentă: potopul trebuie să vină, un om este avertizat, el urmează să se salveze prin construirea unei corăbii de un tip deosebit şi el trebuie să ia în această corabie „sămânţa tuturor vieţuitoarelor Pământului.” Totuşi, povestea babiloniană este mult mai credibilă. Decizia de a distruge omenirea şi eforturile de a o salva nu sunt acte contradictorii ale aceleiaşi zeităţi, ci aparţin unor zei diferiţi. Mai mult chiar, decizia de a avertiza şi de a salva omenirea este

gestul sfidător al unui zeu (Enki), făcut în secret şi împotriva deciziei luate de ceilalţi mari zei.

De ce a riscat Enki, sfidându-i astfel pe ceilalţi? Era el preocupat doar de salvarea „maiestuoasei sale opere de artă”, sau a acţionat doar datorită rivalităţii dintre el şi fratele lui Enlil?

Existenţa unui astfel de conflict major între cei doi fraţi este subliniată deseori în povestirile despre potop.

Utnapiştim i-a pus lui Enki o întrebare evidentă: Cum ar putea el, Utnapiştim, să explice celorlalţi locuitori din Şuruppak construirea unei corăbii atât de ciudate şi abandonarea întregii sale averi pentru a se îmbarca la bordul ei? Enki l-a sfătuit:

Tu atunci să le spui lor:
„Am aflat că Enlil îmi este duşman,
Şi în oraşul acesta, deci, nu mai pot rămânea,
Şi nici piciorul meu pe pământul lui să calce.
În Apsu deci, de azi voi coborî,
Alături de Ea, zeul, stăpânul meu.”

Deci, explicaţia găsită era aceea că, fiind adept al lui Enki, Utnapiştim nu mai putea locui în Mesopotamia şi construia această corabie pentru a pleca în Lumea Inferioară (Africa de Sud, după descoperirile noastre), ca să locuiască acolo cu stăpânul său, zeul Ea/Enki. Versurile următoare spun că acea zonă suferea de secetă sau/şi de foamete; Utnapiştim (la sfatul lui Enki) trebuia să-i asigure pe locuitorii oraşului că, dacă Enlil îl vede plecat, „pământul se va umple din nou de roade bogate”. Această scuză a fost perfect credibilă pentru locuitorii Şuruppakului.

Astfel înşelaţi, oamenii din oraş nu au mai pus alte întrebări, ci chiar au dat o mână de ajutor la construirea corăbiei. Tăind şi oferindu-le berbeci şi oi în fiecare zi şi dându-le „must, vin roşu, ulei şi vin alb”, Utnapiştim i-a încurajat să muncească din greu. Chiar şi copiii participau la aceste munci, cărând smoală pentru călăfătuirea corăbiei.

„În ziua a şaptea corabia era întreagă. Lansarea ei a fost dificilă, astfel încât au trebuit să schimbe scândurile podelei de sus şi de jos, până când două treimi din corabie a intrat în apa Eufratului. Apoi Utnapiştim şi-a urcat la bord întreaga familie şi rudele sale, luând şi „din toate făpturile vii, cu el în corabie atât pe cele blânde, cât şi „fiarele sălbatice ale câmpiei” şi „toate animalele din stepă”. Este clară asemănarea cu povestirea

biblică până chiar şi numărul zilelor în care a fost construită corabia, şapte, fiind acelaşi. Mergând chiar mai departe decât Noe, Utnapiştim a reuşit să strecoare la bord şi o parte din oamenii care au ajutat la construcţia corăbiei.

El însuşi trebuia să se urce la bord numai după un anumit semnal, a cărui natură, de asemenea, îi fusese dezvăluit de Enki: la „timpul potrivit”, stabilit de Şamaş, zeul însărcinat cu rachetele. Ordinul lui Enki era clar:

„Când Şamaş cel care porunceşte cutremur la apus
va face să curgă o ploaie de erupţii –
la bordul corăbiei atunci să te sui, închide bine uşa!”

Nu ni se explică ce legătură era între această probabilă lansare a unei rachete, momentul urcării lui Utnapiştim la bordul corăbiei sale şi închiderea etanşă a uşii. Dar momentul sosise; racheta spaţială a cauzat, într-adevăr, „un cutremur în apus” şi a fost o ploaie „de erupţii”. Utnapiştim „cu mare grijă a închis corabia” şi „a pus toată construcţia şi tot ce era înăuntru” sub conducerea lui „Puzur-Amur, Navigatorul”.

Furtuna a început o dată cu „prima lumină a zilei”. A fost un tunet îngrozitor. Un nor negru a apărut la orizont. Furtuna a măturat acoperişurile caselor şi construcţiile de pe chei, apoi au cedat digurile. S-a făcut întuneric în plină zi, „întunericul înghite tot ce înainte a fost lumină”; „tot Pământul a fost măturat de ploi”.

Uraganul din sud a ţinut şase zile şi şase nopţi.
Din ce în ce mai tare uraganul bătea,
Zguduind chiar şi munţi,
Secerând oamenii ca-n vreme de război...
Când a venit şi ziua a şaptea,
Uraganul din sud, ce-aduce potopul
Peste pământ a venit,
Şi-a început s-acopere pământul întreg.
Marea creştea în tăcere,
Furtuna se mai liniştise,
Potopul se retrăgea.
Am privit atunci afară.
Pacea revenise peste Pământ.
Şi toată omenirea se întorsese în pământ.

Voinţa lui Enlil şi a Adunării Zeilor se îndeplinise. Dar, fără ştirea lor, planul lui Enki reuşise şi el: rătăcind peste apele agitate, un vas purta în pântecele lui oameni, copii şi alte fiinţe vii.

Când s-a terminat furtuna, Utnapiştim a deschis uşa şi „lumina mi-a căzut pe faţă". A privit în jur; „ca un acoperiş drept, erau apele în jur". Căzând în genunchi, el a stat şi a plâns, „lacrimile curgând pe obrajii mei". A cercetat cu privirea căutând un ţărm unde să acosteze nu a văzut niciunul. Apoi:

Într-o zonă cu munţi au ajuns,
Pe muntele salvării corabia s-a oprit;
Muntele Nişir („salvare") cu grijă ţinea corabia,
Să se mai mişte deloc nu-i mai da voie.

Şase zile a stat Utnapiştim pe corabia nemişcată prinsă între vârfurile Munţilor Salvării – vârfurile biblicului Ararat. Apoi, ca şi Noe, a trimis un porumbel ca să caute un loc uscat, dar acesta s-a întors. Apoi a fost trimis un corb – acesta zburând şi găsind uscatul. Utnapiştim a eliberat atunci toate animalele şi păsările care le luase cu el şi a ieşit el însuşi din corabie. A construit un altar şi „a adus sacrificii zeilor" la fel cum a făcut şi Noe.

Dar în acest moment îşi fac apariţia diferenţele între povestirea monoteistă biblică şi cea sumeriană politeistă. Când Noe a oferit „arderi de tot" pe altar a mirosit un „miros plăcut"; dar când Utnapiştim a oferit sacrificiile sale, „zeii au simţit mirosul; zeii au simţit mirosul plăcut. Şi ei s-au strâns ca muştele în jurul lui."

În versiunea biblică, Dumnezeu a spus că nu va mai distruge niciodată omenirea. În cea mesopotamiană, Zeiţa-Mamă a fost cea care a zis: „Nu voi uita niciodată... Aceste zile m-au făcut mai înţeleaptă şi nu le voi uita niciodată."

Dar, nu aceasta era problema imediată. Căci, atunci când a sosit şi Enlil în locul acela, nu îi era gândul la mâncare. Era negru de supărare că unii pământeni supravieţuiseră. „A scăpat vreun suflet viu? Niciunul n-ar fi trebuit să scape!"

Ninurta, fiul şi moştenitorul lui Enlil a arătat cu un deget acuzator spre Enki. „Cine altul decât Ea poate face un plan ca acesta? Ea singur e cel care cunoaşte totul." Departe de a nega acuzaţia, Enki s-a lansat în, poate, cea mai importantă pledoarie a apărării din istoria umanităţii. Apelând la înţelepciunea lui Enlil, sugerând că acesta ar trebui să fie mai raţional, Enki amestecă

negarea faptelor cu confesiunea. „Nu am fost eu acela care să dezvăluie al zeilor secret” ci doar l-am făcut pe un om, „peste măsură de înţelept”, să priceapă, cu mintea lui care este secretul zeilor. Şi dacă acest pământean a fost atât de inteligent, Enlil ar trebui să nu ignore calităţile acestuia. „Acum dară, soarta lui tu trebuie s-o decizi!”

Acesta a fost, ne spune Epopeea lui Ghilgamesh, secretul zeilor spus de Utnapiştim lui Ghilgamesh. Apoi, urmează relatarea ultimului eveniment, care încheie povestea potopului. Fiind convins de argumentele lui Enki:

După ce toate acestea se petrecură,
Enlil a urcat pe corabie.
Ţinându-mă de mână, el m-a luat la bord.
Şi pe nevasta mea, el a urcat-o pe corabie,
Şi în genunchi a pus-o să şadă lângă mine.
Între noi el atunci s-a aşezat şi cu milă,
Frunţile noastre le-a atins
Şi ne-a binecuvântat:
„Până acum Utnapiştim a fost doar om:
De-aici înainte el şi nevasta lui,
Asemenea zeilor, şi el va fi.
Utnapiştim va locui în Îndepărtatul Loc,
La Gura Apelor!”

Şi Utnapiştim şi-a încheiat povestea. După ce a fost pus să locuiască în Îndepărtatul Loc, Anu şi Enlil

I-au dat viaţă lungă, cât cea a unui zeu,
L-au înălţat la viaţa veşnică, asemenea zeilor.

Dar ce s-a întâmplat cu omenirea de rând? Povestea biblică se încheie cu aserţiunea că Dumnezeu a permis oamenilor să „crească şi să se înmulţească”. Versiunile mesopotamiene se încheie şi ele cu versuri care vorbesc despre procreaţie. Acestea vorbesc despre împărţirea oamenilor pe „categorii”:

...Să fie o a treia categorie printre muritori:
Să fie printre oamenii de pe pământ
Femei care poartă în pântecele lor rod
şi femei care nu pot să rodească.

Acestea erau, se pare, noi indicaţii pentru comportamentul sexual:

Poruncile pentru rasa umană:
Bărbatul... cu fecioara...
Tânăra fecioară...
Şi tânărul cu fecioara...
Când patul este întins,
Bărbatul cu femeia lui să se unească.

Enlil fusese învins. Omenirea fusese salvată şi i se permisese să se înmulţească. Zeii ofereau Pământul oamenilor.

Capitolul 14 Când zeii pleacă de pe Pământ

Ce a fost potopul, ale cărui ape au acoperit întreg Pământul? Unii explică potopul prin inundarea anuală a câmpiilor dintre Tigru şi Eufrat. Una din aceste inundaţii, se pare, a fost foarte serioasă. Câmpii şi oraşe, oameni şi animale au fost măturate de apele revărsate şi oamenii primitivi, văzând în acest eveniment tragic o pedeapsă din partea zeilor, au început să răspândească legenda potopului.

În cartea sa, *Excavations at Ur* (Săpăturile arheologice de la Ur), Sir Leonard Woolley povesteşte cum, în 1929, pe când lucrările de la Cimitirul Regal din Ur se apropiau de final, muncitorii care săpau într-un loc unde fuseseră descoperite nişte cioburi de vase antice şi fragmente de cărămizi. Adâncind groapa cu încă trei picioare, ei au dat peste noroi întărit – semnul care marchează de obicei punctul în care a început civilizaţia din locul respectiv. Dar trei milenii de civilizaţie urbană nu lăsaseră decât straturi în adâncime de doar trei picioare? Sir Leonard le-a cerut muncitorilor săi să sape mai departe. Au mai săpat încă trei picioare, apoi încă cinci. Dar nimic, doar pământ „virgin". Însă după ce au săpat unsprezece picioare prin nămolul întărit, ei au descoperit un strat ce conţinea bucăţi de vase ceramice de culoare verde şi unelte de cremene. O civilizaţie mult mai veche fusese îngropată sub unsprezece picioare de nămol!

Sir Leonard a coborât în groapă pentru a examina descoperirile. I-a întrebat pe asistenţii săi ce opinie au, dar nimeni nu a putut oferi o explicaţie plauzibilă. Apoi, soţia lui Sir Leonard a făcut, întâmplător, o remarcă, „Păi, desigur, sunt urmele potopului!"

Alte expediţii arheologice în Mesopotamia totuşi pun la îndoială această intuiţie minunată. Straturile de nămol ce nu conţin nicio urmă de habitare umană indică, într-adevăr potopul: dar, în timp ce straturile din Ur şi la Ubaid indică data potopului ca fiind în jurul anului 3500 – 4000 î.Ch., straturi similare descoperite ulterior la Cush indică această dată ca fiind 2800 î.Ch. Aceeaşi dată a fost estimată şi pentru straturile de nămol descoperite la Erec şi Şuruppak, oraşul eroului sumerian al potopului. La Ninive, arheologii au descoperit, la adâncimea de

nu mai puţin de şaizeci de picioare, treisprezece straturi succesive de nămol şi nisip de râu, datând din mileniul patru î.Ch.

Cei mai mulţi savanţi consideră acum că ceea ce a descoperit Woolley nu erau decât inundaţii locale – evenimente frecvente în Mesopotamia, unde desele ploi torenţiale, revărsările celor două fluvii, precum şi desele lor schimbări de albie cauzau astfel de evenimente tragice pentru locuitorii ţinutului. Toate aceste straturi diferite, au concluzionat savanţii, nu erau în niciun caz calamitatea ucigătoare, evenimentul preistoric monumental care se presupune că ar fi fost potopul.

Vechiul Testament este o capodoperă de concizie literară şi precizie. Cuvintele sunt întotdeauna astfel alese pentru a exprima o idee foarte precisă, versetele sunt la obiect, ordinea lor este clară, lungimea lor nu este niciodată mai mare decât este necesar. Merită semnalat faptul că întreaga perioadă de la Facerea lumii până la alungarea lui Adam din Eden este relatată în optzeci de versete. Întreaga istorie a lui Adam şi a urmaşilor săi, mai întâi prin Cain până la Lameh şi apoi, separat, de la Seth şi Enos până la Noe este relatată în cincizeci şi opt de versete, dar povestea potopului a meritat nu mai puţin de optzeci şi şapte de versete. După orice standard, este clar că avem de a face cu un eveniment major, nu un eveniment local, ci o catastrofă ce a afectat întregul Pământ, întreaga omenire. Textele mesopotamiene menţionează în mod clar că au fost afectate „toate cele patru colţuri ale lumii”.

Aşadar, a fost un eveniment crucial în istoria lumii. Se vorbeşte despre evenimentele, cetăţile şi oamenii *de dinainte* de potop şi cele *de după* potop. Se vorbeşte despre toate faptele zeilor şi de Împărăţia coborâtă din ceruri *înainte* de potop, şi istoria evenimentelor zeieşti şi umane când împărăţia Cerurilor a coborât din nou pe Pământ. Acesta era momentul de referinţă, în funcţie de care se făcea împărţirea timpului.

Nu numai cuprinzătoarele liste de regi, ci şi textele referitoare la un anume rege şi strămoşii lui menţionează acest eveniment. Unul, de exemplu, ce vorbeşte despre împăratul Ur-Ninurta, aminteşte potopul ca fiind un eveniment îndepărtat în timp:

În acea zi, în acea zi de demult,
În acea noapte, în acea noapte de demult,
În anul acela, în anul acela de demult –

Când a avut loc potopul.

Împăratul Asiriei, Asurbanipal, care a fost un protector al ştiinţelor şi a strâns o bibliotecă uriaşă de tăbliţe de lut, spune într-o înscripţie comemorativă că a găsit şi a reuşit să citească „inscripţii pe piatră, de dinainte de potop”. Un text acadian care vorbeşte despre nume şi originile lor explică faptul că înşiră numele regilor de dinainte de potop. Un împărat era lăudat ca fiind „din sămânţa păstrată de dinainte de potop”. Unele texte ştiinţifice declară că sursele lor sunt „vechile înscrisuri, ale înţelepţilor de dinainte de potop”.

Nu, potopul nu a fost un eveniment local sau o inundaţie periodică, a fost, conform tuturor relatărilor, un eveniment zguduitor, de o magnitudine fără precedent, o catastrofă cu care nici oamenii, nici zeii nu s-au mai întâlnit, nici înainte, nici după.

*

Textele biblice şi cele mesopotamiene pe care le-am discutat până acum conţin câteva întrebări la care trebuie găsit un răspuns. Care era tragedia suferită de omenire în vremea lui Noe, după care a primit acesta numele (care înseamnă, aşa cum am arătat, „mângâiere”) în speranţa că naşterea lui va semnala sfârşitul acestei tragedii? Care era „secretul” pe care zeii juraseră să-l păstreze, şi de dezvăluirea căruia a fost acuzat Enki? De ce lansarea unei rachete spaţiale din Sippar urma să fie semnalul pentru ca Utnapiştim să intre în corabie şi s-o închidă bine? Unde erau zeii când apele acopereau şi cei mai înalţi munţi? Şi de ce s-au repezit ei la carnea arsă oferită lor de Noe/Utnapiştim?

Pe măsură ce încercăm să descoperim răspunsurile acestor întrebări, vom descoperi că potopul nu a fost o pedeapsă premeditată din partea zeilor. Vom descoperi că potopul, deşi era un eveniment care fusese prevăzut, el era şi unul inevitabil, în care zeii au avut mai degrabă un rol pasiv, decât unul activ. Vom arăta că secretul pe care zeii au jurat să-l păstreze era o conspiraţie împotriva omenirii – şi anume, neanunţarea oamenilor despre cataclismul care urma să lovească Pământul, astfel ca, în timp ce nefilimii să scape nevătămaţi, omenirea să piară.

Multe din informaţiile despre potop şi evenimentele care l-au precedat provin din textul intitulat „Când zeii ca şi oamenii”. În

acesta, eroul potopului se numeşte Atra-Hasis. În fragmentul despre potop din Epopeea lui Ghilgamesh, Enki îl numeşte pe Utnapiştim „cel peste măsură de înţelept” – care în acadiană este *atra-hasis*.

Savanţii consideră că textele în care Atra-Hasis este erou pot fi părţi dintr-unul sumerian, mult mai vechi. Cu timpul, au fost descoperite numeroase texte babiloniene, asiriene, caanite şi chiar tăbliţele sumeriene originale, lucru ce a permis refacerea aproape integrală a epopeii lui Atra-Hasis, o muncă foarte laborioasă datorată, în special lui W.G. Lambert şi A. Millard, *Atra-Hasis: The Babylonian Story of the Flood* (Atra-Hasis: Epopeea babiloniană a potopului).

După ce descrie munca grea a anunnakilor, revolta lor şi facerea Muncitorului Primitiv, epopeea relatează cum omul (aşa cum ştim şi din versiunea biblică) a început să procreeze şi să se înmulţească. Astfel, cu timpul, omenirea a început să-l supere pe Enlil.

Pământul se mărise şi oamenii se înmulţeau;
Pe câmpuri, ca taurii sălbatici ei erau.
De-mpreunările lor, zeii au fost deranjaţi;
Zeul Enlil a auzit cuvintele lor,
Şi le-a spus celorlalţi Mari Zei:
„Supărătoare-au devenit cuvintele oamenilor;
Împreunările lor, noaptea somnul mi-l alungă.”

Enlil – care, încă o dată, este prezentat ca persecutor al omenirii – a ordonat apoi pedepsirea oamenilor. Ne aşteptăm să citim acum despre venirea potopului, dar nu e aşa. Surprinzător, Enlil nici măcar nu aminteşte despre aşa ceva ori ceva asemănător. În schimb, el cere decimarea omenirii prin epidemii şi boli.

Versiunile acadiene şi asiriene vorbesc despre „dureri, ameţeli, friguri şi febră” precum şi de „boli, epidemii, ciumă şi holeră” care au afectat omenirea după pedeapsa lui Enlil. Dar planul acestuia nu a funcţionat. Cel care era „peste măsură de înţelept” – Atra-Hasis – se afla, întâmplător, în relaţii foarte bune cu zeul Enki. În unele versiuni, spunându-şi el însuşi povestea, el îi zice zeului „Eu sunt Atra-Hasis; şi stau în templul zeului Ea, stăpânul meu”. Cu „mintea atentă la zeul lui Enki”, Atra-Hasis apelează la el pentru a desface cea ce făcuse fratele lui:

Ea, Tu, Stăpâne, omenirea geme,
Mânia zeilor prăpădeşte pământul.
Şi totuşi, Tu eşti cel care ne-ai făcut!
Fă să înceteze durerea şi boala,
Frigurile şi febra!

Până când nu vor fi descoperite şi alte tăbliţe mai puţin deteriorate, nu vom şti care au fost sfaturile lui Enki. El a spus ceva de genul „...să apară pe Pământ”. Indiferent ce-o fi fost, se pare că a dat rezultatele scontate. Curând după aceea, Enlil se plângea amărât celorlalţi zei că „oamenii nu s-au împuţinat; ci chiar mai mulţi ca înainte sunt!”

Apoi a început exterminarea omenirii prin foamete. „Fie ca hrana, la oameni să nu ajungă; burţile lor să ceară fructele şi legumele!” Foametea trebuia realizată prin mijloace naturale, prin lipsa ploilor şi întreruperea irigaţiilor.

Ploile zeilor, în Lăcaşul Lor să rămână;
Jos, pe pământ, apele să nu mai curgă din izvoare.
Şi vântul să bată, pământul să usuce:
Şi norii să se facă mari, dar apa să nu-şi lase.

Chiar şi hrana din mări şi oceane urma să le fie interzisă oamenilor: Enki primise ordin să „pună zăvoarele, să-nchidă marea” şi s-o „păzească” de oameni. Curând seceta a început să se împrăştie.

De sus, căldură nu era...
Jos, apele nu mai curgeau din izvoarele lor.
Pântecul pământului nu mai purta rodul.
Ierburile nu mai creşteau...
Câmpurile verzi acum erau uscate;
Câmpia întinsă era sufocată de sare.

Foametea care a urmat i-a adus la disperare pe oameni. Condiţiile de trai deveneau din ce în ce mai grele, o dată cu trecerea timpului. Textele mesopotamiene vorbesc de şase *şa-at-tam* – un termen pe care cei mai mulţi savanţi îl traduc prin „ani”, dar care literal înseamnă „treceri”, şi versiunea asiriană spune în mod clar „ani ai lui Anu” – care au fost din ce în ce mai grei:

Timp de un *şa-at-tam* ei au mâncat iarba pământului.
Timp de doi *şa-at-tam* au suferit pedeapsa zeilor.
A venit şi cel de-al treilea *şa-at-tam*;
Feţele oamenilor erau măcinate de foamete,
Feţele oamenilor crăpaseră...
Trăiau cu răsuflarea morţii în spate.
Când a venit şi cel de-al patrulea *şa-at-tam*,
Feţele oamenilor erau verzi ca iarba;
Ameţiţi ei rătăceau pe străzi;
Marginile lor [umerii?] au devenit înguste.

La a cincea „trecere”, viaţa umană începuse să se deterioreze. Mamele încuiau uşile în faţa propriilor fiice înfometate. Fiicele îşi spionau mamele, pentru a vedea dacă nu cumva acestea au ascuns ceva mâncare.

La a şaptea „trecere”, canibalismul era în floare:
Când s-a făcut al şaptelea *şa-at-tam*
Ei îşi mâncau propriile lor fiice.
Copiii erau gătiţi şi mâncaţi...
O casă o mânca pe cealaltă.

Textele vorbesc despre repetatele intervenţii ale lui Atra-Hasis pe lângă zeul său, Enki. „În casa zeului lui... a pus piciorul;... În fiecare zi plângea, aducând sacrificii zeului... chema numele domnului său”, cerându-i ajutor lui Enki pentru îndepărtarea foametei.

Enki, totuşi, se pare că se simţea, într-un fel, legat de hotărârea celorlalţi zei, căci, la început, el nu a răspuns chemării lui Atra-Hasis. Foarte posibil, el chiar s-a ascuns de servitorul său credincios, părăsindu-şi templul şi stabilindu-se în apele sale pe care le iubea atat de mult. „Când oamenii se aflau în pragul morţii”, Atra-Hasis „şi-a pus patul pe malul râului”, dar zeul nu îi răspundea.

Imaginea omenirii aflate în agonie, degenerată prin înfometare, cu părinţii care îşi mâncau propriii copii, a condus, în final, la ceea ce era de neevitat: încă o ceartă între cei doi fraţi, Enlil şi Enki. Într-a şaptea „trecere”, când bărbaţii şi femeile care mai rămăseseră ajunseseră „ca nişte umbre rătăcitoare pe pământ”, ei au primit un mesaj de la Enki. „Faceţi răzmeriţă mare pe pământ”, a spus el. Să se trimită vestitori în toate cele

patru colţuri ale lumii: „Nu vă mai închinaţi zeilor, nu vă mai rugaţi zeiţelor.” O revoltă totală împotriva zeilor!

La adăpostul acestor tulburări, Enki a plănuit şi alte acţiuni mult mai concrete. Textele, foarte fragmentate în acest punct al epopeii, dezvăluie faptul că zeul a strâns în templul său un „sfat al bătrânilor”. „Ei au intrat... la sfat în casa lui Enki.” Mai întâi, acesta şi-a cerut iertare, arătând cum s-a opus hotărârii celorlalţi zei, apoi a stabilit un plan de acţiune; se pare că acesta avea ceva de-a face cu mările şi ţinuturile din Lumea Inferioară, aflate sub comanda sa.

Putem deduce detaliile secrete ale acestui plan din fragmentele de texte care s-au păstrat: „În noapte... după ce...”, cineva trebuia să fie „pe malul fluviului”, la o anumită dată, probabil pentru a aştepta întoarcerea lui Enki din Lumea Inferioară. De acolo, acesta trebuia „să aducă războinicii apelor”, probabil tot pământeni, care lucrau în minele din Lumea Inferioară. În momentul hotărât, au fost date poruncile: „Înainte!... porunca...”

În ciuda versurilor care lipsesc, ne putem da seama ce s-a întâmplat, din reacţiile lui Enlil. „S-a umplut de mânie.” El a convocat Adunarea Zeilor şi a trimis pe unul din ofiţerii lui să-l aducă pe Enki. Apoi s-a ridicat şi l-a acuzat pe fratele său că a sabotat planurile hotărâte de Adunarea Zeilor:

Cu toţii, Noi, Marii Anunnaki,
Am hotărât atunci un lucru...
Am poruncit ca, în Pasărea Cerului,
Adad să veghezi Lumea Superioară,
Că Sin şi Nergal trebuie să vegheze,
Asupra regiunilor din mijloc ale Pământului.
Şi că zăvorul de la Poarta Apelor,
Tu [Enlil] să-l păzeşti, cu rachetele tale.
Dar ai lăsat să ajungă la oameni hrana din mare!

Enlil îl acuză pe fratele său că „a deschis poarta mării”, dar Enki neagă că acest lucru s-ar fi petrecut cu consimţământul lui:

Zăvorul de la Poarta Mării,
Cu rachetele mele, eu l-am păzit
[Dar] când... au scăpat de la mine...
Mulţime de peşti... au dispărut;
Au spart zăvorul...

Au ucis paznicii mării.

El a pretins că i-a prins pe răufăcători şi i-a pedepsit, dar Enlil nu a fost satisfăcut de acest lucru. El i-a cerut lui Enki „să nu mai hrănească poporul său” şi să nu mai dea „raţiile de porumb, cu care aceştia zilele îşi ţin”. Reacţia lui Enki a fost uluitoare:

Zeul s-a săturat să stea jos;
În Adunarea Zeilor,
Râsetele l-au copleşit.

Ne putem imagina pandemoniul. Enlil era furios. A avut un furtunos schimb de cuvinte cu Enki şi au ţipat unul la celălalt. „Minciuna este în mâinile sale!” Când, în sfârşit Adunarea a fost adusă la ordine, Enlil şi-a reluat cuvântul. El le-a reamintit colegilor şi subordonaţilor săi că trebuia luată o decizie unanimă. El a reamintit evenimentele care au condus la facerea Muncitorului Primitiv, subliniind numeroasele ocazii în care Enki „a încălcat legile”.

Dar, a spus el, mai este o şansă pentru a distruge omenirea. Un „potop ucigător” urma să vină. Catastrofa care se apropia trebuia ţinută secretă faţă de oameni. El a cerut membrilor Adunării să jure că vor păstra secretul şi, ceea ce era cel mai important, „să-l lege pe Enki printr-un legământ”.

Enlil a deschis gura şi astfel a grăit
Tuturor zeilor strânşi în Adunare:
„Veniţi acum cu toţii, să facem legământ
Cu privire la acest Ucigător Potop!”
Anu a jurat primul;
Enlil a jurat; şi fiii săi apoi.

La început, Enki a refuzat să facă legământul. „De ce să mă legaţi printr-un legământ?”, a întrebat el. „Să-mi ridic eu mâna împotriva poporului meu?” Dar a fost forţat să facă acest jurământ. Unul din texte specifică în mod clar că: „Anu, Enlil, Enki şi Ninhursag, zeii Cerului şi ai Pământului, au făcut legământ.”

Zarurile au fost aruncate.

*

Care era legământul prin care s-au legat zeii? Aşa cum l-a interpretat Enki, el a jurat să nu destăinuiască secretul oamenilor; dar, putea să-l destăinuiască unui zid, nu? Chemându-l pe Atra-Hasis în templul său, el l-a pus să stea în spatele unui scut de trestie. Apoi, pretinzând că vorbeşte cu scutul, şi nu cu devotatul său slujitor, a spus:

Scut de trestie,
Bagă de seamă la ceea ce-ţi spun.
Toate casele oamenilor şi toate oraşele,
De o furtună mare vor fi măturate.
Sămânța omului atunci va dispărea...
Aceasta-i ultima lege,
Cuvântul Adunării Zeilor,
Cuvântul rostit de Anu, Enlil şi Ninhursag.

(Acest subterfugiu explică de ce a putut să se apere mai târziu Enki, atunci când a fost descoperită supravieţuirea lui Noe/Utnapiştim, căci el nu şi-a călcat legământul – ci omul „peste măsură de înţelept" [Atra-Hasis] a descoperit singur secretul apropierii potopului, interpretând corect semnele.) Un sigiliu cilindric care reprezintă această scenă înfăţişează un slujitor al templului ţinând un scut de trestie, în timp ce Ea – desenat ca zeu-şarpe – îi dezvăluie secretul lui Atra-Hasis. (Fig. 160).

Fig. 160

Sfatul lui Enki a fost ca slujitorul său credincios să construiască o corabie, iar când acesta îi spune zeului, „Dar eu

n-am mai făcut o corabie niciodată... fă-mi desenul pe pământ să pot vedea cum", Enki i-a oferit instrucţiuni precise referitoare la corabie, dimensiunile şi modul de construcţie al acesteia. Din lectura Bibliei, ne imaginăm această corabie ca fiind uriaşă, cu numeroase punţi şi suprastructuri. Dar cuvântul biblic pentru „arcă" – *teba* – se trage din rădăcina cuvântului „scufundat" şi deci se impune concluzia că Enki l-a instruit pe Atra-Hasis să construiască un submersibil – un submarin.

Textele acadiene îl citează pe Enki că ar fi cerut o corabie „cu acoperiş sus şi jos", închisă ermetic cu „smoală întărită". Nu urma să aibă punţi, nici deschizături, „astfel ca Soarele să nu se uite înăuntru". Urma să fie o barcă „asemenea celor din Apsu", un *şulili*; este exact acelaşi termen utilizat astăzi în ebraică pentru a denota „submarin"(*şoleleth*).

„Fie ca vasul," spune Enki, „să fie un MA.GUR.GUR." – „o corabie care se poate răsuci şi răsturna". Într-adevăr, numai o astfel de corabie putea supravieţui avalanşei de ape.

Şi versiunea Atra-Hasis, ca toate celelalte, reiterează faptul că, deşi cataclismul era la doar şapte zile depărtare, oamenii nu erau conştienţi de prezenţa lui. Atra-Hasis a folosit drept scuză pentru construirea „vasului pentru Apsu" faptul că urma să plece în lăcaşul lui Enki, pentru a abate astfel mânia lui Enlil. Această scuză a fost acceptată fără nicio întrebare, căci starea lucrurilor era într-adevăr foarte grea. Tatăl lui Noe a sperat că naşterea lui va însemna sfârşitul îndelungatei perioade de suferinţe. Problema oamenilor era seceta – absenţa ploii, scăderea nivelului apelor. Care om cu mintea întreagă şi-ar fi putut închipui că peste câteva zile urmau să piară cu toţii, tocmai din cauza apelor?

Dar, în timp ce oamenii nu puteau înţelege semnele, nefilimii puteau. Pentru ei, potopul nu era un eveniment neaşteptat; deşi era inevitabil, ei îi detectaseră apropierea. Planul lor de a distruge omenirea oferea acum zeilor un rol pasiv, nu unul activ. Nu ei au cauzat potopul, ci doar au ţinut apropierea lui secretă faţă de pământeni.

Preveniţi deci de calamitatea distrugătoare ce urma să vină, nefilimii au luat măsuri pentru a-şi salva propriile lor vieţi. Cum întregul Pământ urma să fie acoperit de ape, ei nu aveau decât un singur loc în care să se ducă: în cer. Când au început furtunile care au precedat potopul, nefilimii s-au urcat în navele lor spaţiale şi au rămas pe orbită în jurul Pământului, până când apele au început să scadă.

Aşa cum vom arăta, ziua potopului a fost şi ziua în care au plecat zeii de pe Pământ.

Semnul pe care trebuia să-l aştepte Utnapiştim înainte de a se urca în arcă împreună cu ai săi şi cu animalele alese şi să o închidă ermetic era:

Când Şamaş,
Care porunceşte un cutremur la apusul soarelui,
Va ploua din cer cu erupţii –
La bordul corăbiei să te sui,
Şi bine intrarea s-o închizi.

Aşa cum ştim, Şamaş era însărcinat cu spaţioportul de la Sippar. Deci, nu există niciun dubiu în mintea noastră că Enki l-a instruit pee Utnapiştim să urmărească primele semne ale lansării rachetelor de la Sippar. Şuruppak, oraşul în care se afla Utnapiştim, era la numai 18 *beru* (circa 180 de kilometri, ori 112 mile) la sud de Sippar. Cum lansările aveau loc pe înserat, „ploile de erupţii" pe care racheta lansată le făcea să „cadă pe pământ" puteau fi văzute fără niciun fel de problemă.

Deşi nefilimii era pregătiţi pentru potop, venirea acestuia a fost o experienţă înfricoşătoare chiar şi pentru ei: „Zgomotul potopului... îi făcea pe zei să tremure", dar când a sosit momentul să părăsească Pământul, zeii „au întors spatele şi au urcat, în cerul lui Anu". Versiunea asiriană a epopeii Atra-Hasis spune că zeii au plecat de pe Pământ cu *rukub ilani* („carele zeilor"). „Anunnaki au ridicat" rachetele lor ca torţele, care „au dat strălucire Pământului din strălucirea lor.

Aflaţi pe orbită în jurul Pământului, nefilimii au fost zguduiţi de scenele de distrugere pe care le-au văzut. Epopea lui Ghilgamesh spune că, nu numai „omul nu mai putea să-l vadă pe cel ce lângă el stătea", dar oamenii nu mai puteau fi văzuţi „de-acolo de sus, din ceruri. Înghesuiţi în navele lor spaţiale, zeii se chinuiau să vadă ce se întâmpla jos, pe planeta pe care tocmai o părăsiseră.

În patru labe ca şi câinii, zeii
Se-nghesuiau către peretele de-afară.
Ishtar plângea ca o femeie în toiul facerii;
„Zilele bune, toate, acum se terminară.
Şi zeii anunnaki plângeau cu ea,
Toţi zeii, sărmanii, stăteau şi plângeau;

Cu buzele lipite, toţi ca şi unul...

Epopeea Atra-Hasis este doar o variaţiune pe aceeaşi temă. Zeii, în timp ce fugeau, priveau şi distrugerile din urma lor. Dar, situaţia de pe navele lor nu era nici ea tocmai încurajoatare. Se pare, ei fuseseră îmbarcaţi pe mai multe nave; Tăbliţa a III-a a epopeii Atra-Hasis descrie condiţiile de la bordul uneia din aceste vase, pe care mai mulţi anunnaki o împărţeau cu Zeiţa Mamă:

Anunnakii, Marii Zei,
Stăteau suferind de foame şi de sete...
Ninti plângea şi suferea;
Plângea să-şi uşureze marea durere.
Zeii plângeau şi ei alături de ea, pentru Pământ.
Era copleşită de marea durere,
Şi setea cea cruntă o încolţea.
Acolo unde ea stătea, zeii plângeau;
Ca oile strânse una într-alta stăteau.
Buzele lor de sete erau arse,
Iar burta lor de foame gemea.

Zeiţa Mamă însăşi, Ninhursag, era şocată de amploarea pe care o luaseră distrugerile. Ea deplângea ceea ce vedea:

Zeiţa a văzut şi-a plâns...
De febră buzele-i erau aprinse...
Ca muştele-s făpturile, de mine făcute –
Ei umplu râurile, sunt hrană pentru peşti,
Sunt înghiţiţi cu toţii de marea furioasă.

Putea oare ea să-şi salveze viaţa în timp ce omenirea, la a cărei creare a participat ea însăşi, piere? Putea ea oare să părăsească Pământul pentru totdeauna, s-a întrebat ea cu voce tare:

Şi să mă urc la Ceruri,
Să stau în Casa Darurilor,
Cum a poruncit Anu?

Ordinele nefilimilor erau clare: abandonarea Pământului, „urcarea la cer”. Era se pare o perioadă în care A Douăsprezecea Planetă se afla în apropierea Pământului, în centura de asteroizi

(„Cerul”), dovadă că Anu însuşi a putut participa la Adunarea Zeilor de dinainte de potop.

Enlil şi Ninurta – însoţiţi probabil de anunnaki care populaseră Nippurul – erau într-o navă spaţială, plănuind, mai mult ca sigur, unirea cu nava mamă. Dar alţi zei nu erau chiar atât de hotărâţi. Forţaţi de împrejurări să părăsească Pământul, ei dintr-o dată au realizat cât de legaţi de acesta şi de locuitorii lui deveniseră. Într-una din nave, Ninhursag şi anunnakii ei dezbăteau oportunitatea ordinelor date de Anu. În alta, Ishtar plângea „zilele fericite” care pieriseră; anunnakii care erau cu ea plângeau şi ei.

Evident, Enki era într-o altă navă, altfel le-ar fi dezvăluit acestora că reuşise să salveze seminţia umană. Cu siguranţă că el avea suficiente motive pentru a nu se simţi atât de trist ca ceilalţi, pentru că indiciile oferite de aceste texte sugerează că el este cel care a pus la cale întâlnirea de pe Muntele Ararat. Versiunile antice par să indice că arca a fost pur şi simplu purtată de ape în regiunea munţilor Ararat, iar o „furtună din sud” ar fi purtat într-adevăr corabia spre nord, dar textele mesopotamiene reiterează faptul că Atra-Hasis/Utnapiştim a luat cu el un „navigator” pe nume Puzur-Amurri („cel din vest care cunoaşte secretele”). Lui i-a încredinţat Utnapiştim „toată construcţia şi tot ce e înăuntru” s-o conducă, imediat ce a început furtuna. De ce mai era nevoie de un navigator cu experienţă, decât dacă arca nu trebuia dusă la o anume destinaţie?

Aşa cum am arătat anterior, nefilimii utilizau Araratul ca reper încă de la prima lor debarcare pe Pământ. Fiind cel mai înalt vârf din acea parte a lumii, era de aşteptat ca el să apară primul de sub ape. Cum Enki, „Cel mai înţelept, Atoateştiutorul”, putea să-şi dea seama de acest lucru, putem presupune că el l-a instruit pe navigator să ducă arca spre Muntele Ararat, planificând deci de la bun început întâlnirea.

Versiunea lui Berossus asupra potopului, aşa cum este ea preluată de Abydenus, spune: „Kronos i-a dezvăluit lui Sisithros că va fi potop pe pământ în ziua a cincisprezecea a lunii Daisos [a doua lună a anului] şi i-a ordonat să adune în Sippar, oraşul lui Şamaş, toate înscrisurile pe care le putea găsi. Sisithros i-a îndeplinit poruncile, a plecat spre Armenia şi apoi s-a întâmplat ceea ce zeul a prezis că se va întâmpla.

Berossus repetă detaliul referitor la eliberarea celor două păsări. Când Sisithros (care, de fapt, este Atra-Hasis citit invers)

a fost luat de zei în Lăcaşul lor, el le-a explicat celorlalţi oameni de pe corabie că erau „în Armenia” şi i-a trimis, pe jos, spre Babilonia. Descoperim în această versiune nu numai legătura cu Sipparul, spaţioportul nefilimilor, ci şi confirmarea că Sisisthros a fost sfătuit „să plece imediat în Armenia” – ţinutul în care se află Munţii Ararat.

Imediat ce Atra-Hasis a acostat, el a tăiat nişte animale şi le-a fript. Nu e de mirare că zeii epuizaţi şi înfometaţi „s-au adunat ca muştele deasupra jertfelor”. Dintr-o dată, ei au realizat că omul şi vitele pe care le creştea acesta erau vitale pentru existenţa lor. „Când la locul acela Enlil a venit şi arca a văzut-o, peste măsură de mâniat a fost.” Dar logica argumentelor lui Enki şi situaţia în care se aflau ei l-au convins; Enlil a făcut pace cu ce mai rămăsese din omenire şi l-a luat cu el în Lăcaşul Etern al Zeilor pe Utnapiştim/Atra-Hasis.

Un alt factor decisiv pentru această hotărâre de a face pace cu omenirea trebuie să fi fost şi rapida scădere a apelor şi reapariţia vegetaţiei pe suprafaţa pământului. Am văzut că nefilimii ştiau de apropierea acestei catastrofe; dar era un eveniment atât de singular în experienţa lor, încât ei s-au temut că Pământul va deveni imposibil de locuit pentru totdeauna. Când au aterizat pe Ararat, ei au descoperit că lucrurile nu stau chiar atât de rău. Pământul era încă locuibil, dar pentru a trăi aici, nefilimii aveau nevoie de om.

*

Ce era această catastrofă – previzibilă, dar totuşi inevitabilă?

O cheie importantă pentru explicarea acestui fenomen este dată de înţelegerea faptului că el nu a fost doar un eveniment izolat, brusc, ci punctul culminant al unui întreg lanţ de evenimente.

Boli neobişnuite care au afectat omenirea şi animalele şi o secetă teribilă au precedat tragedia potopului – un proces care a durat, conform textelor sumeriene, şapte „treceri” sau *şar*. Aceste fenomene pot fi explicate numai prin schimbările climaterice majore care au afectat Pământul. Astfel de schimbări au fost asociate în trecut cu perioadele de glaciaţiune şi interglaciaţiune ce au dominat trecutul imediat al Terrei. Diminuarea precipitaţiilor, reducerea nivelului apelor râurilor, mărilor şi lacurilor şi uscarea izvoarelor subterane au fost semnele unei apropiate ere glaciare. Cum potopul care a

încheiat brusc această perioadă a fost urmat de începutul civilizaţiei sumeriene, şi implicit al celei moderne, era post-glaciară, rezultă că glaciaţiunea în cauză este ultima.

Concluzia noastră este că evenimentele care au condus la potop sunt legate de ultima eră glaciară şi sfârşitul catastrofic al acesteia.

Săpând în adâncurile calotei de gheaţă din Antarctica, oamenii de ştiinţă au reuşit să măsoare cantitatea de oxigen prinsă în anumite straturi şi au determinat pe această bază climatul din diferite perioade ale istoriei Pământului. Mostre de sol de pe fundul mărilor, cum ar fi cele din Golful Persic, contribuie la stabilirea perioadelor de proliferare sau de stagnare a vieţii acvatice, permiţându-le cercetătorilor să determine astfel temperaturile din erele anterioare. Pe baza acestor descoperiri, oamenii de ştiinţă au reuşit să stabilească faptul că ultima perioadă glaciară a început în urmă cu circa 75.000 de ani continuată de o scurtă perioadă de relativă încălzire în urmă cu circa 40.000. Cu circa 38.000 de ani în urmă, a fost însă o perioadă de răcire accentuată. Şi apoi, cu circa 13.000 de ani în urmă, această perioadă glaciară s-a încheiat pe neaşteptate, pe Pământ instaurându-se clima de azi.

Comparând textele sumeriene cu relatarea biblică, aflăm că Pământul a fost „blestemat” în timpul tatălui lui Noe, Lameh. Speranţele sale că naşterea fiului său, („mângâiere”) va marca încheierea acestei perioade dificile pentru omenire, au fost îndeplinite într-un mod neaşteptat.

Numeroşi savanţi consideră că, într-un fel, cei zece patriarhi biblici (de la Adam la Noe) sunt identici cu cei zece regi mesopotamieni prediluvieni din listele de regi sumeriene. Aceste liste nu utilizează termenul divin de DIN.GIR sau EN pentru ultimii doi dintre aceştia şi îi tratează pe Ziusudra/Utnapiştim şi tatăl lui, Ubar-Tutu, ca fiind oameni. Ultimii doi sunt identici cu Noe şi tatăl său, Lameh. În conformitate cu listele sumeriene, cei doi au domnit 64.800 de ani până la potop. Ultima eră glaciară a durat, din 75.000 până în 13.000, deci 62.000 de ani. Cum perioada de îngheţ a început în vremea domniei lui Ubartutu/Lameh, cei 62.000 de ani intră perfect în perioada de 64.800.

Mai mult, perioada cea mai tragică a omenirii a durat, în conformitate cu textele sumeriene, şapte *şar*, adică 25.000 de ani. Savanţii au descoperit recent dovezile unei perioade extrem de severe, cuprinsă între 38.000 şi 13.000 î.Ch. — adică exact

cei 25.000 de ani. Încă o dată, descoperirile arheologice şi textele mesopotamiene se coroborează unul cu celălalt.

Deci, strădaniile noastre de a descifra misterul potopului trebuie să se orienteze asupra schimbărilor climaterice ale Pământului, şi, în special, asupra colapsului acesteia, în urmă cu 13.000 de ani.

Ce a putut cauza o schimbare climaterică de o asemenea magnitudine?

Dintre numeroasele teorii avansate de oamenii de ştiinţă, se desprinde cea a dr. John T. Hollin de la Universitatea Maine. El consideră că, periodic, din calota glaciară a Antarcticii se desprind bucăţi uriaşe, care creează o maree uriaşă!

Această ipoteză – acceptată şi dezvoltată ulterior de alţii – sugerează că, pe măsură ce calota glaciară se îngroaşă din ce în ce mai mult, nu numai că o parte din ce în ce mai mare din căldura pământului este prinsă sub această calotă, ci ea creează (prin presiune şi frecare) şi un strat noroios, foarte alunecos sub ea. Funcţionând ca un lubrifiant, acest strat face ca, mai devreme sau mai târziu, o parte mai mică sau mai mare din calota glaciară să alunece în Oceanul Planetar.

Hollin a calculat că, dacă numai jumătate din calota glaciară a Antarcticii (care este, conform calculelor actuale de circa o milă) ar aluneca în ocean, imensa maree astfel creată ar ridica nivelul tuturor mărilor Pământului cu circa şaizeci de picioare, inundând toate coastele şi terenurile mai joase.

În 1964, A.T. Wilson de la Universitatea Victoria din Noua Zeelandă a venit cu teoria că era glaciară s-a încheiat brusc cu astfel de alunecări, nu numai în Antarctica, ci şi în Arctica. Noi credem că diferitele texte şi fapte pe care le-am descoperit până acum sugerează că, într-adevăr, ultima eră glaciară s-a sfârşit printr-o astfel de alunecare în apele Antarcticii a miliarde de tone de apă.

Evenimentul a atras după sine o maree imensă. Începută în apele Antarcticii, aceasta s-a împrăştiat rapid spre nord, în oceanele Pacific, Atlantic şi Indian. Schimbările bruşte de temperatură trebuie să fi creat furtuni violente acompaniate de torente de ploaie. Mişcându-se mai repede decât apele, furtunile, norii şi cerul întunecat au vestit avalanşa apelor.

Exact aceste fenomene sunt descrise în textele antice.

Aşa cum i-a poruncit Enki, Atra-Hasis a trimis pe toată lumea la bordul corăbiei, în timp ce el a aşteptat afară semnalul pentru a se îmbarca şi a închide etanş nava. Oferind amănunte de o

„curiozitate omenească”, textul ne relatează că Atra-Hasis, deşi i se poruncise să stea afară, „intra şi ieşea din corabie; nu putea sta jos, nu putea sta în picioare... inima-i era zdrobită; era plin de-amărăciune”. Dar, apoi:

...luna dispăruse...
Vremea începuse să se schimbe;
Norii pe cer se adunau a ploaie...
Vânturile au devenit sălbatice...
...potopul se pregătea,
Puterea sa a căzut peste oameni ca măcelul.
Oamenii nu se mai vedeau unul cu altul,
Nu se mai distingeau printre ruine.
Potopul mugea ca un taur turbat;
Vânturile şuierau ca...
Întunericul puteai să-l tai cu cuţitul;
Soarele fusese închis dincolo de nori.

Epopeea lui Ghilgamesh ne oferă chiar şi direcţia din care băteau vânturile: din sud. Norii, vânturile şi întunericul au precedat, într-adevăr, potopul care, mai întâi, a distrus „posturile lui Nergal” din Lumea Inferioară:

În strălucirea amurgului,
Un nor negru apare la orizont:
în el e zeul furtunilor furios...
Tot ce înainte era lumină,
În întuneric negru s-au transformat...
O zi întreagă, vântul din sud a bătut,
Din ce în ce mai tare, zguduind munţii...
Şase zile şi şase nopţi a bătut vântul.
Pe când furtunile din sud măturau pământul.
Când cea de-a şaptea zi a sosit,
Potopul furtunilor din sud a urmat.

Referinţele la „vânturile din sud” şi „furtunile din sud” indică în mod clar direcţia din care a venit potopul, norii şi vânturile sale, „vestitorii furtunii”, în mişcare „peste dealuri şi câmpii” pentru a ajunge în Mesopotamia. Într-adevăr, o furtună şi o avalanşă de ape provenind din Antarctica ar ajunge în Mesopotamia prin Oceanul Indian după ce a acoperit dealurile Peninsulei Arabice inundând apoi câmpia dintre Tigru şi Eufrat.

Epopeea lui Ghilgamesh ne mai spune şi că înainte ca oamenii şi pământurile să fie înghiţite de ape, „digurile care apărau uscatul” şi stăvilarele au fost „sparte” de ape; drept urmare ţărmurile au fost măturate de şuvoaiele de apă.

Versiunea biblică asupra potopului ne informează că „ruperea izvoarelor Adâncului” a precedat „deschiderea stăvilarelor cerului”. Mai întâi, apele „Adâncului” (Ce nume potrivit pentru cele mai sudice mări, apele îngheţate ale Antarcticii) au ieşit din „închisoarea lor de gheaţă”; numai după aceea au început să curgă ploile din cer. Această confirmare a teoriei noastre referitoare la potop este întărită şi de faptul că este repetată invers, când încetează potopul. Mai întâi au „fost închise Izvoarele Adâncului”, apoi „ploaia din cer a fost închisă”.

După prima maree uriaşă, apele sale continuau „să umble încolo şi-ncoace” în valuri imense. Apoi, ele au început „să se tragă înapoi” şi „să se împuţineze” şi după 150 de zile arca a acostat pe vârfurile Munţilor Ararat. Avalanşa de ape, venind din sud, se întorcea în mările sudului.

*

Cum puteau calcula nefilimii când vor izbucni apele din Antarctica?

Textele mesopotamiene, am arătat lucrul acesta, leagă potopul de schimbările climaterice care l-au precedat cu şapte „treceri” – fără îndoială, trecerile periodice ale planetei nefilimilor prin apropierea Pământului. Ştim că până şi Luna, micul satelit al Pământului, exercită un câmp gravitaţional suficient de puternic pentru a crea mareele. Atât textele mesopotamiene, cât şi Biblia descriu cum era zguduit Pământul la apropierea Domnului Ceresc. Nu cumva nefilimii, observând schimbările climaterice şi instabilitatea calotei polare din Antarctica, şi-au dat seama că următoarea „trecere” a planetei lor, cea de-a şaptea, va atrage după sine catastrofa?

Textele antice spun că aşa stau lucrurile.

Printre cele mai remarcabile dintre aceste texte este unul descoperit la Ashur, o tăbliţă de mai puţin de un inch lungime, pe care sunt înscripţionate treizeci de versuri cu litere cuneiforme miniaturale. Numărul mare de cuvinte sumeriene din textul acadian nu lasă niciun dubiu cu privire la originea sa sumeriană. Dr. Erich Ebeling a stabilit că este vorba de un imn recitat în Casa Morţilor; drept urmare l-a inclus în remarcabila sa

carte *Tod und Leben* (Moarte şi Viaţă) despre credinţele mesopotamiene referitoare la moarte şi înviere.

La o examinare mai atentă însă, descoperim că această poezie „cheamă numele" Dumnezeului Ceresc, A Douăsprezecea Planetă. Ea înşiră semnificaţia diferitelor epitete ale planetei legându-le de trecerea ei pe la locul bătăliei sale cu Tiamat – o trecere care a format potopul!

Textul începe prin a anunţa că, în ciuda puterii şi mărimii sale, planeta („eroul") totuşi orbitează în jurul Soarelui. Potopul era „arma" acestei planete.

Arma lui este Potopul;
Zeu a cărui armă aduce moartea celui slab.
Supremul, Supremul, Strălucitorul...
Cel care, asemenea Soarelui, traversează Pământul;
Soarele, zeul său, de el este înspăimântat.

Chemând „prenumele" acestei planete – care din nefericire este ilizibil –, textul descrie trecerea planetei pe lângă Jupiter, spre locul bătăliei cu Tiamat:

Prenume:...
Care inelul spart l-a pus la locul lui;
Care pe Cuceritoare a împărţit-o în două, şi a împrăştiat-o.
Zeu, care în vremea Akiti
La locul bătăliei cu Tiamat se odihneşte...
Din a cărui sămânţă sunt fiii Babilonului;
Cel care de planeta Jupiter nu poate fi supărat;
Cel care prin strălucirea lui va crea.

Venind mai aproape, A Douăsprezecea Planetă este numită ŞILIG.LU.DIG („Puternicul conducător al planetei fericite"). Ea este acum în apropiere de Marte: „Prin strălucirea zeului [planeta] Anu zeul [planeta] Lahmu [Marte] este îmbrăcat." Apoi, el îşi varsă potopului peste Pământ:

Acesta este numele Zeului
Care din cea de-a doua lună până în luna Addar
Apele le-a adunat pe Pământ.

Cele două nume date de text zeului oferă remarcabile informaţii calendaristice: A douăsprezecea planetă trece pe

lângă Jupiter şi se apropie de Pământ „în vremea *Akiti”*, când începe Anul Nou mesopotamian. În luna a doua ea se apropie de Marte. Apoi, „din luna a doua până în luna Addar” (luna a douăsprezecea), îşi varsă Potopul asupra Pământului.

Acest lucru este în perfectă armonie cu relatările biblice, care declară că „izvoarele Adâncului s-au deschis” în ziua a şaptesprezecea a lunii a doua. Corabia a ajuns pe Muntele Ararat în luna a şaptea şi alt pământ uscat a fost vizibil în luna a zecea; potopul s-a încheiat în luna a douăsprezecea – căci „în prima zi a primei luni” a anului următor, Noe a deschis uşa corăbiei.

Trecând la faza a doua a potopului, când apele au început să se retragă, textul numeşte planeta ŞUL.PA.KUN.E.

Erou, zeu păzitor,
Care adună laolaltă apele;
Care în vârfurile gemene ale muntelui
A făcut să se oprească...
...peşti, fluviu, fluviu; potopul se retrage.
În munţi, într-un copac, o pasăre s-a oprit
Ziua în care... spune.

În ciuda iligibilităţii unor versuri deteriorate, asemănarea dintre textele biblice şi cele mesopotamiene este clară: potopul a cedat, arca s-a oprit pe vârfurile „gemene” ale Muntelui Ararat, râurile au revenit în matcă, ducând cu ele înapoi apele în oceane, au reapărut peştii, o pasăre a fost trimisă de pe arcă. Tragedia se terminase.

A Douăsprezecea Planetă trecuse de „răscruce”, se apropiase de Pământ şi a început să se îndepărteze, însoţită de sateliţii săi:

Când înţelepţii vor striga: „Potopul!” –
Este zeul *Nibiru* [„Planeta Răscruce”];
El este eroul, planeta cu patru capete.
Zeul ale carui arme sunt Furtunile Potopului
Se va întoarce;
Spre locul său de odihnă el se va lăsa.

(Planeta se retrage, consideră textul, şi îşi regăseşte calea lângă Saturn în luna lui Ululu, a şasea lună a anului.)

Vechiul Testament se referă deseori la momentul în care Dumnezeu a făcut ca Pământul să fie acoperit cu apele

potopului. Psalmul 29 descrie „chemarea” ca şi „retragerea” „apelor mari” de către Dumnezeu:

Fiii lui Dumnezeu, daţi Domnului,
Daţi Domnului slavă şi cinste...
Glasul Domnului răsună pe ape
Dumnezeul slavei face să bubuie tunetul:
Domnul este pe apele mari...
Glasul Domnului este puternic,
Glasul Domnului este măreţ.
Glasul Domnului sfarmă cedrii...
Îi face să sară ca nişte viţei,
Şi Libanul şi Sirionul sar ca nişte pui de bivol.
Glasul Domnului face să ţâşnească flăcări de foc,
Glasul Domnului face să se cutremure pustia...
Şi Domnul spune potopului: „Întoarce-te!”
Şi Domnul împărăteşte în veci pe scaunul lui de domnie.

În magnificul psalm 77 – „La Domnul eu mă plâng” – psalmistul îşi aminteşte apariţia şi dispariţia lui Dumnezeu în zilele de demult:

Mă gândesc la zilele de demult,
La anii lui *Olam*...
Îmi amintesc faptele Domnului,
Mi-aduc aminte de minunile Tale de odinioară...
Căile Tale, Doamne, sunt sfinte;
Care Dumnezeu este mai mare decât Dumnezeul nostru?
Când Te-au văzut apele, Dumnezeule,
Când Te-au văzut apele s-au cutremurat,
Şi adâncurile s-au mişcat.
Norii au turnat apă cu găleata,
Tunetul a răsunat în nori;
Săgeţile Tale au zburat în toate părţile
Tunetul Tău a izbucnit în vârtejul de vânt,
Fulgerele au luminat lumea,
Pământul s-a mişcat şi s-a cutremurat
Ţi-ai croit drum prin mare,
O cărare prin apele cele mari,
Şi nu Ţi s-au cunoscut urmele paşilor Tăi.

Psalmul 104, lăudând faptele Domnului, îşi aminteşte despre vremurile când oceanele acopereau continentele şi au fost făcute să se întoarcă:

Tu ai aşezat Pământul pe temeliile sale,
Şi niciodată nu se va clătina.
Tu îl acoperiseşi cu adâncul cum l-ai acoperi cu o haină.
Apa stătea pe munţi.
Dar la ameninţarea vocii Tale au fugit
La glasul tunetului Tău au luat-o la fugă;
Suindu-se în munţi şi pogorându-se în văi
Până ia locul pe care-l hotărâseşi Tu.
Le-ai pus o margine pe care nu trebuie s-o treacă
Pentru ca să nu mai acopere niciodată Pământul.

Cuvintele profetului Amos sunt chiar mai explicite:

Necazul vine la tine în ziua lui Dumnezeu; la ce bun sfârşitul acesta?
Căci în ziua Domnului nu este nici lumină şi nici întuneric...
El preface întunericul în zori, iar ziua în noaptea neagră; El cheamă apele mării şi le revarsă pe suprafaţa pământului.

Acestea deci au fost evenimentele din zilele „de demult”. „Ziua Domnului” fusese ziua potopului.

*

Aşa cum am arătat în capitolele anterioare, aterizând pe Pământ, nefilimii au asociat primele oraşe pe care le-au întemeiat cu erele zodiacale – dând zodiilor atributele zeilor asociaţi cu acestea. Constatăm acum că textul descoperit de Ebeling, nu numai că oferă informaţii calendaristice despre omenire, ci şi despre nefilimi. Potopul, ne spune acest text, a avut loc în „Era constelaţiei Leului”:

Supremul, Supremul, cel mai mândru dintre zei;
Zeu a cărui coroană strălucită, teamă inspiră.
Planeta supremă: un tron ea şi-a făcut
În faţa orbitei date planetei roşii [Marte].
În fiecare zi din Leu, el este în flăcări.
Lumina sa hotărăşte strălucitoarea sa împărăţie pe Pământ.

Astfel, putem înţelege acum un vers enigmatic din ritualul de Anul Nou, care spune: „Constelaţia Leului măsoară apele Adâncului”. Această declaraţie plasează potopul într-o perioadă clară de timp căci, deşi astronomii nu pot spune cu siguranţă unde anume situau sumerienii începutul fiecărei ere zodiacale, se consideră, în general, că tabelul pe care îl prezentăm mai jos este cel mai aproape de cel sumerian.

60 î.Ch.	— 2100 d.Ch.	— Era Peştilor
2220 î.Ch.	— 60 î.Ch.	— Era Berbecului
4380 î.Ch.	— 2220 î.Ch.	— Era Taurului
6540 î.Ch.	— 4380 î.Ch.	— Era Gemenilor
8700 î.Ch.	— 6540 î.Ch.	— Era Racului (Cancer)
10.860 î.Ch.	— 8700 î.Ch.	— Era Leului

Dacă potopul a avut loc în Era Leului, adică între 10.860 şi 8700 î.Ch, atunci data se potriveşte perfect cu descoperirile noastre: conform ştiinţei de astăzi, ultima perioadă glaciară s-a terminat brusc în emisfera sudică, cu circa doisprezece sau treisprezece mii de ani în urmă, iar în emisfera nordică o mie sau două mii de ani mai târziu.

Fenomenul de precesie oferă o coroborare şi mai evidentă cu teoria noastră. Am afirmat mai devreme că nefilimii au aterizat pe Pământ cu 432.000 de ani înaintea potopului (120 de *şar*), în Era Peştilor. În termenii ciclurilor procesionale, 432.000 de ani înseamnă şaisprezece astfel de cicluri complete, sau Ani Mari, plus mai bine de jumătate din ciclul următor, sau Mare An, adică exact în „Era” constelaţiei Leului.

Astfel, putem reconstitui cronologia completă a evenimentelor descrise în această carte.

Data Evenimentul

445.000 Nefilimii, conduşi de Enki, sosesc pe Pământ de pe A Douăsprezecea Planetă. Se întemeiază Eridu Staţia Pământ I în sudul Mesopotamiei.

430.000 Marile calote glaciare încep să se topească. În Orientul Apropiat, climatul devine ospitalier.

415.000 Enki se mută în interiorul ţinutului, întemeind Larsa.

400.000 Perioada interglaciară se întinde peste tot. Enlil soseşte pe Pământ şi înfiinţează centrul de la Nippur. Enlil călătoreşte spre Africa şi organizează acolo operaţiunile miniere ale zeilor.

360.000 Nefilimii întemeiază Bad-Tibira, centrul lor metalurgic, pentru topirea şi prelucrarea metalelor. Sunt construite Sipparul, spaţioportul nefilimilor şi alte oraşe.

300.000 Revolta Anunnakilor. Enki şi Ninhursag făuresc omul – Muncitorul Primitiv.

250.000 *Homo Sapiens* se înmulţeşte şi se împrăştie pe toată suprafaţa Pământului.

200.000 Viaţa pe Pământ regresează în timpul unei noi ere glaciare.

100.000 Clima se încălzeşte din nou. Fiii zeilor iau de neveste fiicele pământenilor şi fac copii cu ele.

77.000 Ubartutu/Lameh, un om născut dintr-un zeu şi o pământeancă, devine primul rege pământean în Şuruppak, sub protecţia zeiţei Ninhursag.

75.000 „Blestemarea” Pământului de zei – o nouă eră glaciară începe. Tipuri degenerate de om rătăcesc pe suprafaţa Pământului.

49.000 Începe domnia lui Ziusudra (Noe), „slujitor credincios” al lui Enki.

35.000 Înrăutăţirea climatului începe să decimeze omenirea în timpul celor „şapte treceri”. Omul din Neanderthal dispare din Europa, supravieţuind numai Omul de Cro-Magnon (din Orientul Apropiat).

13.000 Nefilimii, avertizaţi de mareea uriaşă pe care urma s-o atragă după sine apropierea planetei lor decid să lase omenirea să piară.

Potopul măturǎ întreg Pământul, sfârşind dintr-o dată era glaciară.

Capitolul 15 Regatul de pe Pământ

Potopul nu a fost o experienţă traumatică doar pentru omenire, ci şi pentru „zei” – nefilimi.

Ca să folosim cuvintele unei liste sumeriene a regilor, „Potopul a măturat totul de pe faţa pământului” şi o muncă de 120 de *şar* a fost ştearsă peste noapte. Minele din Africa de Sud, oraşele din Mesopotamia, Centrul de Control al Misiunilor Spaţiale de la Nippur, spaţioportul de la Sippar – toate zăceau îngropate sub ape şi noroi. Plutind în navetele lor deasupra Pământului devastat de furia apelor, nefilimii aşteptau ca acestea să se retragă pentru a putea pune din nou piciorul pe Pământ.

Cum aveau ei să supravieţuiască pe o planetă străină când oraşele cu toate facilităţile lor dispăruseră, şi chiar şi forţa lor de muncă – omenirea – fusese complet decimată?

Când, înfometaţi, înfricoşaţi şi epuizaţi, nefilimii au aterizat pe vârfurile „Muntelui Salvării” au fost, cu siguranţă, uşuraţi să descopere că omenirea şi animalele deopotrivă, nu pieriseră cu totul. Chiar şi Enlil, la început furios să descopere că planurile sale fuseseră dejucate, şi-a schimbat curând gândurile.

Decizia luată de zei a fost una practică. Dată fiind propria lor situaţie, nefilimii au dat la o parte prejudecăţile lor despre oameni şi şi-au reluat sclavii după care, nemaipierzând nicio clipă, i-au învăţat pe oameni cum să cultive grâne şi să crească animale. Cum supravieţuirea, fără nicio îndoială, depindea de viteza cu care se dezvolta agricultura şi creşterea vitelor pentru a răspunde nevoilor nefilimilor şi ale omenirii care se înmulţea cu rapiditate, nefilimii au aplicat ştiinţa lor avansată şi cunoştinţele lor deosebite pentru a rezolva această problemă.

*

Fără să cunoască informaţiile oferite de textele biblice şi cele sumeriene, mulţi savanţi care au studiat originile agriculturii au ajuns la concluzia că ea a fost „descoperită” de omenire cu circa 13.000 de ani în urmă, şi că această descoperire este legată de climatul cald care a urmat încheierii ultimei ere glaciare. Cu mult

înaintea savanţilor de astăzi, Biblia plasează începutul agriculturii în perioada care a urmat potopului. „Semănatul şi seceratul” sunt prezentate de Biblie ca daruri făcute de Dumnezeu lui Noe şi urmaşilor săi, ca parte din legământul făcut de Dumnezeu cu omenirea în perioada de după potop:

Cât va fi pământul, nu va înceta semănatul şi seceratul, frigul şi căldura, vara şi iarna, ziua şi noaptea.

Primind din partea zeilor „secretele” agriculturii, „Noe a început să fie lucrător al pământului şi a sădit o vie”: el fiind primul agricultor postdiluvian, angajat deliberat în lucrarea pământului.

Şi textele sumeriene atribuie zeilor dezvăluirea „secretului” – atât al agriculturii cât şi al creşterii vitelor.

Cercetând începuturile agriculturii, savanţii moderni au descoperit că ea a apărut mai întâi în Orientul Apropiat, dar nu în câmpiile fertile şi uşor de lucrat sau în văi, ci, mai degrabă, ea a apărut în ţinuturile muntoase. De ce oare au preferat agricultorii de atunci aceste zone dificile pentru agricultură în locul celor mult mai uşoare de la şes?

Singurul răspuns plauzibil este că aceste tinuturi de la şes erau, la vremea când a fost „descoperită” agricultura, nelocuibile; cu circa 13.000 de ani în urmă, şesurile nu erau încă suficient de uscate după potop. A trebuit să mai treacă mii de ani până ce câmpiile şi văile s-au uscat suficient pentru a permite oamenilor să coboare din munţii care înconjoară Mesopotamia şi să se stabilească la câmpie. Exact acest lucru îl descrie şi Biblia: La multe generaţii după potop, oamenii veniţi „din răsărit” – din zonele montane din estul Mesopotamiei – „au găsit o câmpie în Ţara Şinear [Sumer], şi s-au stabilit acolo”.

Textele sumeriene declară că Enlil a oferit cerealele „în ţinutul dealurilor” – în munţi, nu în câmpii – şi a făcut posibilă agricultura în munţi ţinând deoparte apele potopului. „A pus stavilă apelor, ca să nu intre în munţi.” Numele ţinutului muntos din răsăritul Sumerului era E.LAM, care înseamnă „casa de unde au ieşit toate ierburile”. Mai târziu, doi dintre asistenţii lui Enlil, zeii Ninazu şi Nimada, au răspândit cultivarea plantelor şi în şesuri, astfel încât, „Sumer, ţara care nu cunoscuse semănatul şi secerişul, a cunoscut acum grânele”.

Savanţii, care au stabilit că agricultura a început prin creşterea unei plante sălbatice în locul grâului şi orzului, nu pot

să explice cum primele grâne (cum ar fi cele descoperite în peştera Şanidar) erau deja uniforme şi foarte deosebite. Milioane de generaţii de selecţie genetică sunt necesare pentru a obţine chiar şi o minimă schimbare într-o specie oarecare. Şi totuşi, perioada de timp şi locul în care un astfel de proces îndelungat şi foarte gradual ar fi avut loc, nu este de găsit nicăieri. Nu există decât o singură explicaţie pentru acest miracol botano-genetic: dacă nu a fost vorba de un proces de selecţie naturală, atunci este vorba de manipulare artificială.

Cercetat cu atenţie, un spic bine dezvoltat de grâu este un mister şi mai mare. Este produsul unui „amestec neobişnuit de gene botanice”, şi nu produsul dezvoltării genetice şi nici mutaţia genetică a unei singure surse. Este, cu siguranţă, rezultatul amestecului genelor mai multor plante. Întreaga idee că omul, în câteva mii de ani, a reuşit să transforme animalele prin domesticire este, de asemenea, discutabilă.

Stiinţa modernă nu a fost capabilă până acum să răspundă acestor întrebări, şi nici altora, de exemplu, de ce semicercul muntos din Orientul Apropiat a devenit o sursă continuă de noi varietăţi de plante şi cereale, pomi, fructe, legume şi animale domestice.

Sumerienii ştiau răspunsul. Seminţele, spun ei, erau un dar trimis pe Pământ de Anu, din Lăcaşul Ceresc. Grâul, orzul şi cânepa au fost aduse pe Pământ de pe A Douăsprezecea Planetă. Agricultura şi creşterea animalelor au fost darurile lui Enlil şi, respectiv, Enki.

Nu numai prezenţa nefilimilor, ci şi sosirile periodice ale planetei lor în vecinătatea Pământului se pare că se află în spatele a trei faze cruciale din dezvoltarea civilizaţiei post-diluviene: agricultura, circa 11.000 î.Ch., cultura neolitică, circa 7500 î.Ch. şi apariţia bruscă a civilizaţiei mesopotamiene, 3800 î.Ch., toate la intervale de 3600 de ani.

Se pare că nefilimii, dezvăluind oamenilor cunoştinţe, în doze bine stabilite, o făceau şi la intervale care marcau apropierea planetei lor de Pământ, de parcă era nevoie de nişte inspecţii „de la centru”, şi consultări între zei, posibile numai în perioada când A Douăsprezecea Planetă venea în apropierea Pământului, înainte de a se da aprobarea pentru încă un pas pe calea cunoaşterii umane.

„Epopeea lui Etana” ne oferă una din aceste consultări între zei. Într-una din zilele care au urmat potopului, spune textul:

Marii Anunnaki care decid soarta au ţinut sfat,
Soarta Pământului s-o hotărască.
Cei care au făcut cele patru colţuri ale lumii,
Care au întemeiat toate ţările,
Care supraveghează Pământul,
Erau prea nobili pentru omenire.

Nefilimii, ni se spune, au ajuns la concluzia că aveau nevoie de un intermediar între ei şi masele de oameni. Ei trebuia, au decis ei, să fie zeii – *elu* în acadiană, însemnând, nobilii.

Ca punte de legatură între nefilimi, „zei" şi omenire, ei au introdus „împărăţia" pe Pământ: au numit un conducător uman care să asigure serviciile pe care trebuia să le facă oamenii zeilor şi canalul prin care se dădeau oamenilor învăţăturile şi legile zeilor.

Un text care vorbeşte despre acest subiect descrie situaţia de dinainte ca tiara şi coroana să fie puse pe vreun cap de om şi sceptrul dat în mâinile acestuia; toate aceste simboluri ale regatului – plus toiagul păstorului, simbolul dreptăţii – „stăteau în faţa lui Anu, în ceruri". După ce zeii au luat hotărârea, „Împărăţia a fost coborâtă din Cer pe Pământ".

Atât textele sumeriene, cât şi cele acadiene declară că zeii şi-au menţinut „domnia" peste Pământ şi i-au pus pe oameni să reconstruiască mai întâi oraşele de dinainte de potop, exact în locurile acestora şi după planurile originale: „Să se pună toate cărămizile oraşelor din vechime în locurile în care au stat ele, toate cărămizile să stea în sfintele lor locuri." Deci, Eridu a fost primul oraş reconstruit.

Apoi, nefilimii i-au ajutat pe oameni să-şi construiască primul oraş-regat, şi l-au binecuvântat. „Să fie oraşul acesta cuibul în care oamenii să se odihnească. Fie ca regele să fie păstorul lor."

Primul oraş-regat al oamenilor, ne spun textele sumeriene, a fost Cush. „Când împărăţia a coborât iarăşi din Cer, împărăţia era în Cush." Din nefericire, listele sumeriene ale regilor sunt mutilate exact în locul unde se afla numele primului om care a fost numit de zei, rege. Ştim totuşi că el a început o lungă dinastie, ale cărei oraşe de reşedinţă s-au schimbat din Cush în Uruk, Ur, Awam, Hamazi, Acsac, Acad şi apoi, în Ashur şi Babilon şi în alte capitale mai recente.

Cartea Neamurilor din Biblie îl pune pe Nimrud – patriarhul regatelor Uruk, Acad, Babilon şi Asiria – ca fiind din Cush. Ea înregistrează răspândirea omenirii, ţările şi regatele, ca rezultat

al împărţirii ei în trei ramuri după potop. Trăgându-se şi numindu-se după numele celor trei fii ai lui Noe, erau împărţiţi în pământurile şi neamurile lui Sem, care locuiau în Mesopotamia şi Orientul Apropiat, Ham, care locuiau în Africa şi părţi din Peninsula Arabică şi Iafet, indo-europenii din Asia Mică, Iran, India şi Europa.

Aceste trei grupuri majore erau, cu siguranţă, cele trei „regiuni" ale căror întemeieri au fost discutate de Marii Anunnaki. Fiecare dintre cele trei au fost încredinţate unui zeu principal. Una din aceste regiuni era, evident, Sumerul, regiunea popoarelor semitice, locul în care a înflorit prima civilizaţie umană.

Celelalte două au devenit şi ele leagănul unor civilizaţii înfloritoare. Circa 3200 î.Ch. — aproape o jumătate de mileniu după civilizaţia sumeriană – statul, regatul şi civilizaţia şi-au făcut apariţia şi în valea Nilului, conducând în timp la marea civilizaţie egipteană.

Până acum circa cincizeci de ani, nu s-a ştiut nimic despre cea de-a treia mare civilizaţie, cea indo-europeană, dar se cunoaşte acum existenţa unei civilizaţii avansate, cuprinzând oraşe mari, o agricultură dezvoltată, un comerţ înfloritor, în valea Indului, cu circa o mie de ani după înflorirea celei sumeriene. (Fig. 161)

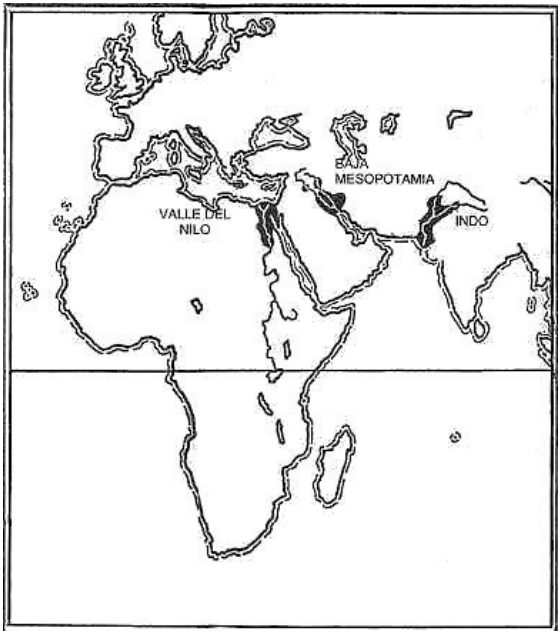

Fig. 161

Textele antice, precum şi descoperirile arheologice atestă legăturile foarte apropiate pe plan cultural şi economic existente între aceste două civilizaţii dezvoltate pe malurile celor două mari fluvii şi civilizaţia sumeriană. Mai mult, atât dovezi circumstanţiale, cât şi directe i-au convins pe majoritatea savanţilor că civilizaţia din zona Nilului şi din cea a Indului nu numai că erau legate de cea sumeriană, ci, de fapt, ambele îşi aveau leagănul în Sumer.

S-a descoperit că cele mai impozante monumente din Egipt, piramidele, sunt, sub o „mască” de piatră, replici aproape perfecte ale ziguratelor mesopotamiene şi sunt suficiente motive pentru a se crede că ingeniosul arhitect care a desenat planurile pentru marile piramide şi a supervizat construcţia lor a fost un sumerian venerat ca zeu. (Fig. 162)

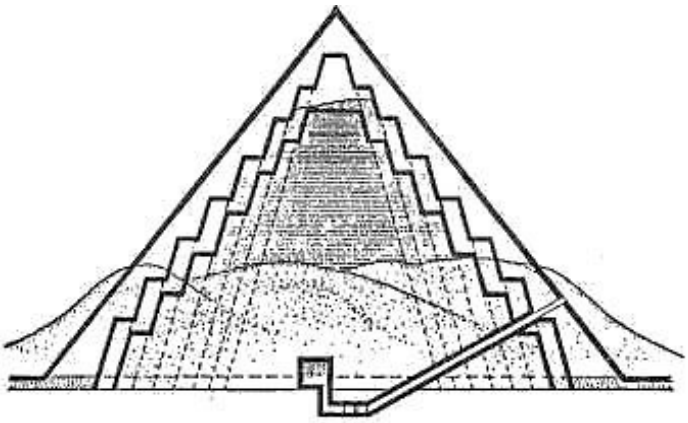

Fig. 162

Vechiul nume dat de egipteni ţării lor era „pământul ridicat” şi amintirile lor despre preistoria acesteia reţineau ideea că „un zeu foarte mare a venit în vremurile de demult” şi a găsit ţinutul lor acoperit de ape şi noroi. El şi-a asumat dificila sarcină de a „rechema”, a ridica literalmente Egiptul de sub ape. Legenda descrie amănunţit valea Nilului de după potop acest zeu vechi, se poate demonstra, nu era altul decât Enlil, inginerul-şef al nefilimilor.

Deşi se cunosc relativ puţine lucruri până astăzi despre civilizaţia din valea Indului, ştim că şi ei venerau numărul doisprezece ca numărul divinităţii supreme, că ei îşi reprezentau zeii cu figuri umane purtând pe cap bonete cu coarne şi că ei venerau simbolul crucii – semnul planetei nefilimilor. (Fig. 163, 164)

Fig. 163

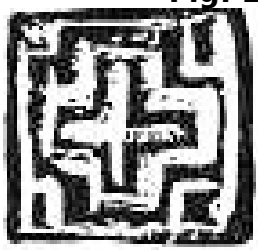

Fig. 164

Dacă aceste două civilizaţii erau de origine sumeriană, de ce sunt diferite limbile şi semnele lor scrise? Răspunsul ştiinţific este că limbile sunt diferite. Acest lucru a fost demonstrat încă din 1852, când reverendul Charles Foster a scris o carte, *The One Primeval Language* (Limba primordială), în care a demonstrat că toate limbile antice descifrate până atunci, inclusiv chineza veche şi alte limbi din Orientul Antic, se trag dintr-o singură sursă – care, s-a demonstrat ulterior, era sumeriana.

Pictogramele similare nu au numai aceeaşi semnificaţie, ceea ce ar putea fi doar o coincidenţă, ci şi polisemia cuvântului original, ba chiar şi aceeaşi formă fonetică ceea ce sugerează în mod clar originea comună. Mult mai recent, savanţii au arătat că primele inscripţii egiptene utilizau un limbaj care indica o dezvoltare anterioară a scrisului, şi singurul loc în care limbajul scris existase înainte era Sumerul.

Deci avem o singură limbă scrisă care, din anumite motive, a fost diferenţiată în trei limbi: mesopotamiană, egipteană/hamitică şi indo-europeană. Astfel de diferenţe pot să fi apărut singure de-a lungul timpului, datorită distanţei şi separării geografice. Şi totuşi, textele sumeriene susţin că ele au apărut ca urmare a unei decizii deliberate a zeilor, încă o dată

iniţiată de Enlil. Povestirile sumeriene pe acest subiect sunt identice cu binecunoscuta legendă biblică a Turnului Babel, care ne spune că „tot Pământul avea o limbă şi aceleaşi cuvinte.” Dar după ce oamenii din Sumer, învăţând arta construcţiilor din cărămizi, au construit oraşe şi au ridicat turnuri înalte (zigurate), ei au plănuit să construiască un *şem* şi un turn pentru a-l lansa. Din această cauză „a amestecat Dumnezeu limbile Pământului”.

Ridicarea deliberată a Egiptului de sub ape, dovezile lingvistice, relatările Bibliei şi cele sumeriene, toate confirmă ideea noastră că cele două civilizaţii satelit nu s-au dezvoltat din întâmplare. Din contră, ele au fost planificate şi realizate prin decizia deliberată a nefilimilor.

Temându-se, în mod evident, de o civilizaţie umană unificată cultural şi având aceleaşi scopuri, nefilimii au adoptat politica tipic colonialistă „Divide et impera” (Dezbină şi stăpâneşte). Pentru că, în timp ce omenirea ajunsese la un nivel care îi permitea chiar să încerce să construiască o navă spaţială – după care „nimic nu i-ar fi împiedicat să facă tot ce şi-au pus în gând” – nefilimii înşişi se aflau într-un puternic declin. În mileniul al treilea î.Ch., copiii şi nepoţii, ca să nu mai vorbim de oamenii cu unul din părinţi zeu, copleşiseră ca număr vechii zei.

Adânca rivalitate dintre cei doi fraţi, Enlil şi Enki, a fost moştenită de fiii lor, dând naştere unor lupte sângeroase pentru supremaţie. Chiar şi fiii lui Enlil – aşa cum am văzut în capitolele anterioare – se luptau între ei, la fel cum făceau, de altfel, şi fii lui Enki. Aşa cum s-a întâmplat deseori şi în istoria omenirii, zeii cei mari au încercat să-i împace împărţind pământul între moştenitorii lor. În cel puţin o instanţă înregistrată în textele sumeriene, un astfel de fiu (Işkur/Adad) a fost trimis în mod deliberat de Enlil în Ţinuturile Muntoase, cu rolul de zeitate locală.

Pe măsură ce trecea timpul, zeii au devenit din ce în ce mai geloşi unii pe ceilalţi, păzindu-şi cu străşnicie teritoriul, meşteşugul sau meseria pe care o patronau. Regii erau intermediarii dintre aceştia şi omenirea din ce în ce mai numeroasă. Declaraţiile regilor antici cum că porneau la război pentru cucerirea de noi teritorii şi a supune alte popoare, pentru că urmau „porunca zeului şi stăpânul meu”. Text după text demonstrează cu claritate că lucrurile stăteau într-adevăr aşa. Zeii îşi păstraseră pentru ei controlul politicii externe, căci asta privea de fapt relaţiile cu ceilalţi zei. În conformitate cu aceasta,

ei aveau ultimul cuvânt în declararea războiului sau încheierea păcii.

Odată cu înmulţirea şi răspândirea oamenilor, în din ce în ce mai multe ţări, oraşe şi sate, trebuiau găsite căi pentru a le reaminti acestora cine le sunt stăpânii, cei „nobili”. Vechiul Testament reflectă acest lucru la tot pasul, cerând oamenilor să nu se „închine la zeii altor popoare”. Soluţia a fost construirea a din ce în ce mai multe lăcaşuri de cult, şi punerea în fiecare dintre ele a simbolul zeului „corect”.

Era păgânismului începuse.

*

După potop, ne informează textele sumeriene, nefilimii au ţinut lungi adunări pentru a hotărî destinul oamenilor şi zeilor pe Pământ. În urma acestor consilii, ei au luat decizia de „a face cele patru regiuni”. Trei dintre ele – Mesopotamia, valea Nilului şi valea Indului – au fost populate cu oameni.

A patra regiune era considerată „sfântă” – un termen care la început însemna că zona era „interzisă, restrânsă”. Dedicată numai zeilor, era un „pământ pur”, o zonă de care oamenii se puteau apropia numai cu autorizaţie; traversarea acesteia putea cauza moartea din cauza folosirii unor „arme înspăimântătoare” de către nişte paznici fioroşi. Acest ţinut sau regiune era numită TIL.MUN („Ţinutul în care sunt rachetele”). Era zona în care îşi stabiliseră nefilimii baza spaţială după ce cea de la Sippar fusese distrusă de apele potopului.

Din nou, această zonă a fost pusă sub comanda lui Utu/Şamaş, zeul care era însărcinat cu rachetele. Eroii epopeilor antice, cum ar fi Ghilgamesh, s-au luptat din greu pentru a ajunge aici, pentru a fi purtaţi apoi de un *şem* sau un Vultur până în Lăcaşul Ceresc al Zeilor. Ne amintim ruga lui Ghilgamesh către Şamaş:

Lasă-mă să intru în ţinut, lasă-mă să-mi ridic *şem*-ul...
Pe viaţa zeiţei care m-a născut,
A cinstitului rege, tatăl meu.
Îndrumă-mi paşii spre Ţara Ta!

Poveştile antice – de fapt pură istorie – relatează eforturile neîncetate ale oamenilor de a ajunge „în acest sfânt ţinut”, pentru a găsi „Planta Vieţii”, şi de a obţine viaţa veşnică printre

Zeii Cerului şi Pământului. Acesta a fost idealul omenirii, care apare în toate religiile ce îşi au rădăcinile în Sumer: speranţa că, dacă duc o viaţă cinstită şi curată pe Pământ, acest lucru va fi răsplătit printr-o „viaţă de apoi” în Lăcaşul Divin, alături de zei.

Dar unde se afla această Ţară a Zeilor, care făcea legătura cu Cerul?

Răspunsul la această întrebare este cunoscut. Există toate indiciile. Dar, dincolo de acest lucru apar alte întrebări. Au mai fost întâlniţi nefilimii de atunci? Ce se va întâmpla când ne vom reîntâlni cu ei?

Şi dacă nefilimii erau „zeii” care au „făcut” omul de pe Pământ, *oare numai evoluţia vieţii pe A Douăsprezecea Planetă i-a creat pe nefilimi?*

Cuprins

Nota autorului....3
Capitolul 1 Veşnicul Început....6
Capitolul 2 Civilizaţia neprevăzută....15
Capitolul 3 Zeii din Cer şi de pe Pământ....50
Capitolul 4 Sumer: Tărâmul zeilor....80
Capitolul 5 Nefilimii: Oamenii cu rachete de foc....116
Capitolul 6 A Douăsprezecea Planetă....156
Capitolul 7 Epopeea creaţiei....184
Capitolul 8 Împărăţia Cerurilor....212
Capitolul 9 Aterizarea pe planeta Pământ....231
Capitolul 10 Oraşele zeilor....254
Capitolul 11 Revolta anunnakilor....280
Capitolul 12 Facerea omului....304
Capitolul 13 Sfârşitul pământenilor....329
Capitolul 14 Când zeii pleacă de pe Pământ....351
Capitolul 15 Regatul de pe Pământ....376